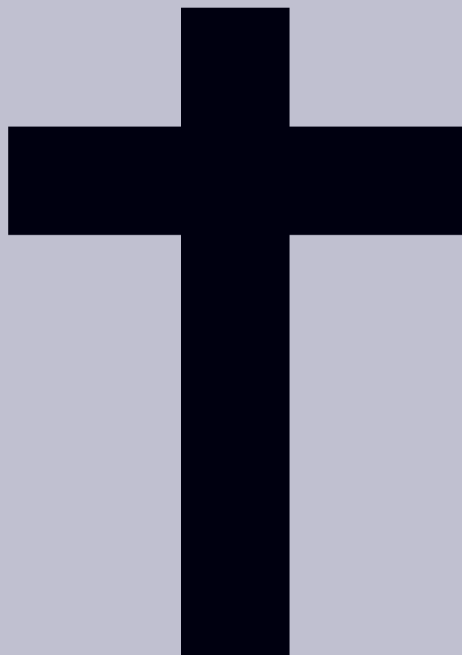

Ndəshigu'yar Fodəu
Ənga Thlər Cama'yar

The New Testament in the Marghi South language of Nigeria:
Ndəshigu'yar Fodəu Ənga Thlər Cama'yar

Ndəshigu'yar Fodəu Ənga Thlər Cama'yar
The New Testament in the Marghi South language of Nigeria: Ndəshigu'yar Fodəu Ənga Thlər
Cama'yar

copyright © 2024 The Seed Company

Language: (Marghi South)

Contributor: Initiative for the Translation and Development of African Languages

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents.

For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word.

See Revelation 22:18-19.

2025-05-13

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Mar 2026 from source files dated 13 May 2025

63471087-0de7-5f4b-aa1f-ca2e66571a95

Contents

Matiwu	1
LUKA	45
Yahwana	94
Kwaranthli Nə Tanggərma . .	128
Kwaranthli Nə Məthləu	147
Galatiya	159
Afisa	166
Fəlipi	173
Kolosi	178
Tasalonika Nə Tanggərma . .	183
Tasalonika Nə Məthləu	187
Timathlawusu Nə Tanggərma	190
Timathlawusu Nə Məthləu . .	196
Tayitusu	200
Fəlimonu	202
Ibrani	203
Jamisu	217
Biturusu Nə Tanggərma	222
Biturusu Nə Məthləu	228
Yahwana Nə Tanggərma	231
Yahwana Nə Məthləkura Nyi .	236
Yahwana Nə Makərkura Nyi .	237
Jiwudə	238
Mətakər Yahwana	240

Ndəshigu Sara Wu Tsa Matiwu

*Culi Kəra Yesu Biya Sara Gwa
(Luka 3:23-38)*

¹ Ləkakadə tsətsəfə ar kəra Yesu Kərsiti zər Dawuda, kəra tsu zər Ibrahimu ngau.

² Ibrahimu ngə yabiya Ishaku, kə Ishaku yabiya Yakubu, kə Yakubu yabiya Yahuda ənga zamə nyi'yar.

³ Yahuda tsu ngə yabiya Parisu ənga Zara, kəra mər nda ngə Tamaru.

Parisu ngə yabiya Hesaruna, kə Hesaruna yabiya Aramu,

⁴ kə Aramu yabiya Aminadaḅəu, kə Aminadaḅəu yabiya Nashanu, kə Nashanu yabiya Salmonu.

⁵ Salmonu ngə yabiya Bu'aza, kəra mənyi ngə Rahapəu.

Bu'aza ngə yabiya Obida, kəra mənyi ngə Ruthlu.

Obida ngə yabiya Jesi,

⁶ ənga Jesi ngə yabiya təl Dawuda. Dawuda ngə yabiya Solomanu, kəra mənyi dədəmə mala Yuraya ngau.

⁷ Solomanu ngə yabiya Rahubwamu, kə Rahubwamu yabiya Abijanu, kə Abijanu yabiya Asa,

⁸ kə Asa yabiya Jahwashafatu, kə Jahwashafatu yabiya Jahwaramu, kə Jahwaramu yabiya Uziya.

⁹ Uziya ngə yabiya Jothlamu, kə Jothlamu yabiya Ahazu, kə Ahazu yabiya Hezikaya,

¹⁰ kə Hezikaya yabiya Manasa, kə Manasa yabiya Amonu, kə Amonu yabiya Josaya,

¹¹ ənga Josaya ngə yabiya Jakoniya ənga zamə nyi'yar. Ar pəci kəra nji fa'ar nda a vu mafakur a vu 'yi'yir Babilanu.

¹² Ayukuda nji fa'ar nda a vu Babilanu, kə Jakoniya yabiya Shaltiyalu, kə Shaltiyalu yabiya Zarubabelu,

¹³ kə Zarubabelu yabiya Abiyadu, kə Abiyadu yabiya Eliyakimu, kə Eliyakimu yabiya Azoru.

¹⁴ Azoru ngə yabiya Zadoku, kə Zadoku yabiya Akimu, kə Akimu yabiya Eludu,

¹⁵ kə Eludu yabiya Eliyaza, kə Eliyaza yabiya Matanu, kə Matanu yabiya Yakubu,

¹⁶ ənga Yakubu ngə yabiya Yusufu, saliya Maryamu, mala kəra yabiya Yesu, ndəra nju ngga ənga Kərsiti.

¹⁷ Abangə ngə patəkura zamana nyi'yar, dzəgwar Ibrahimu ba'anə Dawuda zaman kumo apə fodəu, dzəgwar Dawuda ba'anə mafakur wu 'yi'yir Babilanu zaman kumo apə fodəu, dzəgwar mafakur wu 'yi'yir Babilanu ba'anə shilər Kərsiti zaman kumo apə fodəu.

*Yar Yesu Kərsiti
(Luka 2:1-7)*

¹⁸ Kəja ənggəra nji ya Yesu Kərsiti. Mənyi kəra nju ngga ənga Maryamu a mbiyari alkawal nə hədzə ənga Yusufu. Ama kadivira nda hərdzau, ba nji thləwa nyi ənga hudə sara ara Mambəl Cicau.

¹⁹ Ara sal məmba nyi Yusufu ndə tsapə ngau ənga ətsu naju yiwu ja həna səli nyi wu pama nji mai, kə ji gwu dənga lagu kəra ja sən səya nyi dədəwa.

²⁰ Ama tsu ju dənga sə kau, kə waladi Thlagə cabiya nyi kər wu shuni. Ji na anə nyi, “Yusufu zər Dawuda, a sara ga hivər hə Maryamu aga ja də mala ngə mai, ara hudə kəra ara ja sara ara Mambəl Cici nga nyi.

²¹ Ju nda yabiya zər sal, ba ga fiya nyi thləmə Yesu, aya ju nda mbədana nji gə nda sara ara bikər nda.”

²² Patəkura sə'yar kə dərəkər aga ja nyabiya sərə Thlagə nana lagu miya nabi abər,

²³ “Kwapəliyagə kəra gərə sən ndə sal, wu nda hər hudəu, ju nda yabiya zəsal, nju nda fiya nyi thləmə Emanuwelu,” kəra ca ngə, “Hyal ənga mən.”

²⁴ Ənggəra Yusufu hya'ari sara wu ghanyi, kə ji məliya sərə waladi Thlagə nar nyi ja məl, ca ngə, ba ji həri Maryamu aga mala nyi.

²⁵ Ama nandə nggya ndə sal ənga mala mai, kəl ayukuda ji yabiya zər nyi. Ba Yusufu fiya nyi thləmə Yesu.

2

Njir Sən Sau Sara Wu Səbiyar Pəci Sa Tula Yesu

¹ Ayukudā nji yabiya Yesu wu məlmə Bayitalahami wu 'yi'yir Yahudi, ar pəcir təlkur nə Hirudusu, kə alenyi njir sən sau ar kəra shashilga sara wu Səbiyar Pəci shili wu Urshalima, ndə sa yiwa,

² “Əmani ngə təl mafəliyāngə nə njir Yahudiya kəra nji yabiya ka? Arya 'yi lari shashilga nyi wu Səbiyar Pəci, ca nga, 'yi shili aga 'ya sa dləvə nyi.”

³ Ənggəra təl Hirudusu nggari sə kau, kə hangəkəl nyi hya'ari, abangə tsu ngə patəkura njir Urshalima.

⁴ Kə ji nggari patər pubu dədəgal'yar ənga maləmə dladə'yar, ji yiwa nda vira nju nda ya Kərsiti ari.

⁵ Ndə na anə nyi, “Wu məlmə Bayitalahami ngau, wu 'yi'yir Yahudi, ara abangə ngə sərə nabi tsəfəri:

⁶ “ ‘Nagə Bayitalahami wu 'yi'yir Yahudi, a'yi nagə nga ndiya ənga kushu wu pama njir səm təlkur nə Yahudi mai.

Ara sara wu gə ngə vanyi ndər səm təlkur wu səbiya, ndəra wu nda tədəmwa anə nji da njir Izirayila.’ ”

⁷ Kə Hirudusu nggar njir sən sə kə dədəwa aga ja sənbiya kakalə pəci kəra ndə lari shashilga nyi.

⁸ Kə ji səwa nda a vu Bayitalahami, ji na, “Ma'ya mau hya vuwa zhigədəbiya da ar kəra zər kə ənga hangəkəl. Ma hya nər nyi ri, hya sha shili hya sa nar da, aga nayi tsu, ya sa ma'yi ya vuwa dləvə nyi.”

⁹ Ayukudā ndə nggari sərə təl nana, ba ndə gwu lagu ndu ma'yi. Shashilga kəra ndə lari wu Səbiyar Pəci ta, 6ə wu mwar nda ənga ndu nu nyi kəl ta ji sa ta'yi ar vira zərə nyi ari.

¹⁰ Ar pəci kəra ndə lari shashilga kau ba ndə nyau ənga hudə pipida gagađau.

¹¹ Ənggəra ndə vu kiya nyi ba ndə vuwa lar zər kau ənga mənəyi Maryamu. Ndə vuwa 6əliya undi wu mwa nyi, ndə dləvə nyi. Ənggau kə ndə pahəna mbələr nda, ba ndə nə nyi əndzau ənga 6urdi dədəgə kəra nju dəzau ba ənga 6urdi dza wu.

¹² Ndə sha a ndu 'yi'yir nda vanyi lagu paməu, ara Hyal kughiya nda wu shuni a sara nda sha a ndəgya Hirudusu mai.

Yusufu Ənga Maryamu Hwi Ənga Zər Nyi A Vu 'Yi'yir Masaru

¹³ Ayukudā ndə ma'yi, kə waladi Thlagə canə nyi kər anə Yusufu wu shuni, ji na, “Hya'ari, ga hər zər kau ənga mənəyi hya nggwadənəkər ənga ja a vu 'yi'yir Masaru. Hya vuwa nggya a vuna, kəl yi nda nar hyi hya sha shili, ara Hirudusu a vər gal zərə nyi, ju yiwu ja tsəya nyi.”

¹⁴ Kə Yusufu hya'ari, ji həri zərə nyi ənga mənəyi əvu'yi, ba ndə ma'yi a vu 'yi'yir Masaru.

¹⁵ Ji vuwa nggya a vuna kəl ta Hirudusu tau. Najakə tsu dərəkər aga nyabiya sərə Thlagə nana lagu miya nabi abər, “Sara wu Masaru nga yi nggar zər da.”

¹⁶ Ənggəra Hirudusu nggari abər njir sən sə ka shənggər nyi ri kər, ba dəfuwa ja ndzə gagađau. Ba ji səwa aga nja dlədləna patər wazha shili kəra wu Bayitalahami ənga 'yi'yi kəra zəwar nyi, mbari wazha fa məthlə ba'anə kəra a gya banga nda, kakalə ənga pəci kəra njir sən sə ta na anə nyi ar kəra yar zər ta.

¹⁷ Ar pəci kə nga nji nyabiya sərə nabi Irimiya nana, abər,

¹⁸ “Nji nggar dāhə wu Rama, a vər tiwi ənga hudə ndzəndzə gagađau,

Rahila nga vər tiwi arya wazha nyi, ji tini mbiya dəfu ara ənggəra nji dləna wazha nyi.”

Sha Sara Wu Masaru A Vu Nazəratu

¹⁹ Ayukudā tər Hirudusu, kə waladi Thlagə canə nyi kər anə Yusufu wu shuni wu Masaru, ji na,

²⁰ “Ga hya'ari, ga hər zər kau ənga mənəyi ga sha ənga nda a vu 'yi'yir Izirayila, ara njira vər gal aga nda tsəya zər kau, a kudər nda.”

²¹ Kə ji hya'ari, ji həri zərə nyi dā6ə ənga mənəyi ba ndə ma'yi a vu 'yi'yir Izirayila.

²² Ama ənggəra ji nggari abər Arkilayusu nga vər səm təlkur wu 'yi'yir Yahudi ar viya dənəyi Hirudusu ba hivər mbari nyi ara

wwau. Ənggəra nji kughiya nyi wu shuni, kə ji sha a vu 'yi'yir Galili.

²³ Kə ji ma'yi ji vuwa nggya wu vanyi məlmə kəra nju ngga ənga Nazəratu, aga nja nyabiya səra nabi'yar nana, abər, “Nju nda ngga nyi ndər Nazəratu.”

3

*Tətəlna Ndər Hyal Nə Yahwana
Ndər Məl Baḅətizəma
(Markusu 1:1-8; Luka 3:1-18; Yahwana 1:9-28)*

¹ Ayukuda fa gangə tərabiya, ngə Yahwana ndər məl Baḅətizəma shili, ja vər tətəlna ndər Hyal ar tagə nə 'yi'yir Yahudi,

² ju na, “Hya tubi, ara təlkur Hyal a dər ləhəu.”

³ Naja ngə ndəra nabi Əshaya ndər ar kəri, ji na,

“Dahə a vər ngga a gwar tagəu, ja vər na,

‘Hya pabəri nyi lagu anə Thlagəu, hya məliya lagu tata'yi pir wu mwa nyi.’ ”

⁴ Ləgutə ha nə Yahwana ənga shisha dləgwam nga nji məliya. Sər mba sar nyi ca ngə takulagə ci. Sər səm nyi tsu ca ngə ndzəkwa ənga 'yimir cidi tagəu.

⁵ Njira ma'yi a ndəgya ja nji sara wu Urshalima ngau ənga patər 'yi'yir Yahudi ənga patəkura 'yi'yir dəl Urdənu.

⁶ Ndu nana bikər nda, kə ji məliya nda baḅətizəma wu dəl Urdənu.

⁷ Ama ənggəra Yahwana lari njir Farisi ənga njir Sadusi gangəu, a vər shili aga ja sa məliya nda baḅətizəma, kə ji na anə nda, “Nahyi wazha mətsapa! Wa ngə kughiya hyi, aga hya hwi sara ara numa nə hudə ndzəndzə Hyal kəra a vər shili ka?

⁸ Hya məl thlər kəra mənəhəu wu nggyabiyar hyi kəra wu cabiya abər a tubir hyi.

⁹ A sara hya fiya wu dəfuwa hyi tsu, abər, ‘Ibrahimu ngə dər'ya.’ Yu na anə hyi, abər Hyal a'yi ja ənga dənəma nə shabiya tsəka'yar kau, aga wazha anə Ibrahimu.

¹⁰ A fiyar nji hira kəm ar nggyilanga wu. Kalar wu kəra gəra pə wazha mənəhəu, nju nda gəmna nyi ba nja vakuwa nyi a gwu u'u.

¹¹ “Nayau, ya vər məl baḅətizəma anə hyi ənga 'yimi kəra wu cabiya abər a tubir hyi. Ama ndəra wu ndiya dā ənga dəgaləu, wu shili wu yukudə dā, ndəra alaga 6i6i nyi nayi a'yi yi dā tsa'a aga ya hə mai. Ju sa məliya hyi baḅətizəma ənga Mambəl Cica u'u.

¹² Cala pi nyi wu tsa ja nga nyi, ju pina uhi ba ja tsəkəna lara nyi ba ja dzəgwa fa'ana uhi a su tsam. Ama kufu ənga cacangə ba ja nggyina nda ənga u'u kəra gəra tau.”

*Yahwana Hər Nyi Baḅətizəma Anə Yesu
(Markusu 1:9-11; Luka 3:21-22)*

¹³ Ar pəci kə ngə Yesu shili sara wu Galili, ji ma'yi a gwu dəl Urdənu aga Yahwana a gwa hər nyi baḅətizəma.

¹⁴ Ama Yahwana wu yiwu ja kari nyi, ju na, “Nayi kəra lari a dər tsa'a ga hər dā baḅətizəma, abari nga gu sən shili ara ya?”

¹⁵ Ama kə Yesu shadəwa nyi, ji na, “Bəgə ja dā abangə kabangəkau, kakalə nga nyi anə mən mənə məl abangau, aga mənə nyabiya səra tsa'a.” Ənggau, kə Yahwana hənggəri, ba ji hər nyi baḅətizəma.

¹⁶ Ənggəra Yahwana hər nyi baḅətizəma anə Yesu, kə ji biya sara wu 'yimiya nyi. Ar pəci ta, kə dəməlmə pahau, ba ji lari Mambəl Hyal a vər shida a papa mbəthla, ka sa ndzafau ar ja.

¹⁷ Kə dāhə sara dəməlmə na, “Najakə zər dā ngau, yu yiwu nyi, hudə yi pipida ənga ja.”

4

*Shatan Dzəbiya Yesu
(Markusu 1:12-13; Luka 4:1-13)*

¹ Kə Mambəl Cici ləbiya Yesu a gwar tagəu, aga shatan a gwa dzəbiya nyi.

² Ayukuda Yesu hər zəmətsini nə pida fodə kumunyi vu'yi ənga pəci, kə wuḅə mbari nyi.

³ Kə shatan shili ji sa na anə nyi, “Ma nagə ngə zər Hyal, ga nar nyi anə tsəka'yar kau, aga nda sha aga macikəl.”

⁴ Kə Yesu shadəwa, ji na, “Tsətsəfə nga nyi wu ndər Hyal abər, ‘A'yi ənga sər səm wacu ngə ndə wu nggya ənga pi mai,

ama ənga kalar ndər kəra wu biya
sara wu miya Hyal.' ”

⁵ Kə shatan həri nyi a vu Urshalima
məlmə cicau ba ji həri nyi a dar kəra ki
Hyal a dar vira ndiya ənga dzəgaməu.

⁶ Kə ji na anə nyi, “Ma nagə ngə zər
Hyal, ga vəl a gyiwu 'yi sara ənggau, arya
tsətsəfə nga nyi:

“ ‘Ju səwa waladi nyi'yar
aga nda bəlar ngau.

Ndu səbiya ngə wu tsa nda
ara ga sara dəgəri hiya gə ar tsəka.' ”

⁷ Kə Yesu na anə nyi, “Tsətsəfə nga nyi
tsu, abər, ‘Ga sara dzə Hyal Thlagə ngə
mai!’ ”

⁸ Kə shatan bəra həri nyi a dar kəra vanyi
mə kəra dzəgamə gagadau, kə ji canə nyi
patəkura təlkur nə duniya ənga
kadakadarkur nda.

⁹ Kə ji na anə nyi, “Patəkura sə'yar kə yu
nə ngau, ma gə bəliya da undi ba ga dləvə
da.”

¹⁰ Kə Yesu na anə nyi, “Kwaya wu dzər
da shatan! Arya tsətsəfə nga nyi:
‘Ga dləvə Hyal Thlagə ngau,
ənga anə nyi zhizhi nyi nga ga məl
thlər wacu.’ ”

¹¹ Ənggau, kə shatan piyari nyi, ba
waladi'yar shili ndə sa dləwar nyi.

Yesu Dzəguya Tətəlna Ndər Hyal (Markusu 1:14-15; Luka 4:14-15)

¹² Ənggəra Yesu nggari abər a fuwar nji
Yahwana wu fursəna, ba ji sha a vu Galili.

¹³ Ji piyari Nazəratu ba ji ma'yi a vuwa
nggya wu məlmə Kafarnahumu, kəra a
miya dəl, kəra wu kəla 'yi'yir Zabulanu
ənga Nafətali,

¹⁴ aga ja nyabiya sərə nabi Əshaya nana:

¹⁵ “‘Yi'yir Zabulanu ənga 'yi'yir Nafətali,
lagur gwu dəl,
a biyar ya dəl Urdənu,
ənga Galili nə nji kəra a'yi
njir Yahudiya mai,

¹⁶ njira vər nggya wu kuthləu
a lar nda mbəmbəl kəra dəgal gagadau.
Njira a vər nggya ar 'yi'yi nə
shangguda tə tsu
mbəmbəl a shiliri anə nda.”

¹⁷ Mbari ar pəci ta, ngə Yesu dzəguya
tətəlna ndər Hyal, ju na, “Hya tubi ara
təlkur Hyal a dər ləhəu.”

Yesu Ngga Zəmbəlma Nyi'yar *Nə Tanggərma*

(Markusu 1:16-20; Luka 5:1-11)

¹⁸ Ənggəra Yesu a vər tərabiya ar thlərpa
dəl Galili, ba ji lari ndə ənga zamə nyi,
Simanu kəra nju ngga ənga Biturusu ənga
zamə nyi Andərawusu. Nda vər sə litagər
nda a gwar dəl, ara nanda njir təm ngau.

¹⁹ Əngwar Yesu anə nda, “Anda mau, hya
nu da, aga ya shabiya hyi hya da njir təm
nji.”

²⁰ Ənggərna, kə ndə piyari litagər nda ba
ndə nu nyi.

²¹ Ənggəra ji bər dzə a dumwa kushu, kə
ji bəra lar vanyi ndə ənga zamə nyi tsu,
nanda ngə Yakubu zər Zabadi ənga
Yahwana zamə nyi. Wu kwambwal nga
nda əkkə'yi dərnda Zabadi, nda vər bəthlə
litagər nda. Kə Yesu ngga nda.

²² Ənggərna, kə ndə piyari kwambwalər
nda ba dərnda, ba ndə nu nyi.

Yesu Shiləgəbiya Nji (Luka 6:17-19)

²³ Yesu bəbiya bəu wu patər 'yi'yir Galili,
ja vər highi bə wu umbwa da bə dzə'yar, ja
vər tətəlna ndəshigu ar kəra təlkur Hyal. Ba
ənga ja vər shiləgəbiya shiləgəu pampaməu,
ənga gəra ngga pampaməu.

²⁴ Ndər ar kəra ja tətəlnakər a ndu 'yi'yir
Səriya patəu. Nji həri nyi a shili patər njira
ənga shiləgə paməpaməu ənga njira wu
bwa bwatə gagadau ənga njira shatan
fənggər nda bwa bwatəu ənga njira sə tsatsa
wu tə nda ənga njir təsəkənəu, ba ji
shiləgəbiya nda.

²⁵ Dlamir nji gangə sara wu 'yi'yi Galili
ənga tsu nji sara wu 'yi'yi Dikapulusu ənga
sara wu Urshalima ənga 'yi'yir Yahudi,
tsa'a a biya banga dəl nə Urdənu nu nyi.

5

Tətəlna Ndər Hyal A Dar Kəra Mau

¹ Ənggəra Yesu lari dlamir nji, kə ji ma'yi
a dar kəra mau, kə ji nda nggya gya. Ba
zəmbəlma nyi'yar shili əgya ja.

Barka
(Luka 6:20-23)

² Kə ji dzəguya highiɓau, ju na,
³ “Barka anə njira
tətəwa wu mambəl,
ara tɛlkur Hyal nər nda ngau.

⁴ Barka anə njira
wu sə'yinggu,
ara nju nda pəli anə nda.

⁵ Barka anə njira tina kər,
ara ndu nda
fa'abiya ki ənga duniya.

⁶ Barka anə njira
ənga wuɓau ənga hilir nggya tsapəu,
ara nju nda nyabiya nda.

⁷ Barka anə njira
ənga təhudəu,
arya nanda nju
nda təhudə əgya nda.

⁸ Barka anə njira
dəfuwa nda cicau,
arya ndu nda lari Hyal.

⁹ Barka anə njira
məl thlər aga nggya jaməu,
arya nju nda ngga nda
ənga wazha Hyal.

¹⁰ Barka anə njira
nju ɗa nda
arya məl sərə tsapəu,
ara tɛlkur Hyal nər nda ngau.

¹¹ “Barka anə hyi ma nji nggəl hyi, nji ɗa
hyi ənga thla fati nə kurthləu ənga na patər
sə dəmwə'yi ar kərə hyi arya yau.

¹² Hya caguli ənga hya nggya ənga hudə
pərtə ara hyu nda uya akkəri gangə a
dəməlmau, arya abangə nga nji ɗa nabi'yar
kərə tərabiya tsu.

Unau Ənga Mbəmbəl
(Markusu 9:50; Luka 14:34-35)

¹³ “Nahyi ngə unau nə duniya. Ama ma
unə cəbənəkər, abar nga ju sən shabiya
kərnyɪ a shila? Tsu ja sən ɗa mənəhə mai,
kəl ba nja vakana nyi a biya ba nja biya
cicina nyi.

¹⁴ “Nahyi mbəmbəl nə duniya ngau.
Məlmə kərə a dar madzigam a sən
dəwanəkər mai.

¹⁵ Nja sən mbəbiya pitəlla ba nja mbuya
əgya kida təm mai. Ama nja kyaga fiya a

dar madzigam, ba ja dzəgwa mbəl anə
kalar ndə kərə a vu ki kau.

¹⁶ Abangə tsu, bəgə mbəmbələr hyi a
mbəl a dumwar nji, aga nda lari
mənəhəkura thlərər hyi ba nda dzəgwa
dləvə ɗər hyi kərə a dəməlmau.

Highiɓau Ar Kərə Dladəu

¹⁷ “A sara hya ɗənga abər yi shili aga ya
sa dazhina highiɓə nə dladə Musa ənga
highiɓə nə nabi'yar mai. Nayi shili aga ya
sa dazhina nda mai ama aga ya sa
nyabiya nda.

¹⁸ Ya nar hyi jiri, divira dəməlmau ənga
gyu'yi a sanəkər, alaga sə ənggər camwadi
ba alaga sə kushu ənggər tsəfə tafəu, a'yi
wu nda sa wu dladə nə Musa mai, kəl
kalar sə nyabiya dzau.

¹⁹ Kalar ndə kərə gərə ɓəlari pathlə wu
kusha dladə'yar kau ənga ji highiɓə anə
alenyi nji aga nda məl abangə ngau, nju
nda ngga nda njira kushu wu tɛlkur Hyal.
Abangə tsu, kalar ndərə wu məl thlər ənga
dladə'yar kau ənga ju highiɓə anə nji, ju
nda ɗa dəgal wu tɛlkur Hyal.

²⁰ Ya nar hyi jiri, ma tsapəkər hyi a'yi
ndiya nə njir Farisi ənga nə maləmə
dladə'yar mai, nahyi wu sən gwu tɛlkur
Hyal mai.

Highiɓau Ar Kərə Ndzə Dəfu Ənga Ndau
(Luka 12:57-59)

²¹ “A nggari hyi ənggərə nji na anə nji
dədəmə, abər, ‘A sara hya tsa ndə mai ənga
kalar ndərə tsəya ndau, nju nda məl numa
anə nyi.’

²² Ama yu na anə hyi, abər kalar ndərə
dəfu ənga zamə nyi, nju nda məl numa anə
nyi. Ətsu, kalar ndər na anə zamə nyi, ‘Sə
nga gə mai,’ ba nja həri nyi a dumwar njir
pathla. Ama kalar ndərə na anə zamə nyi
‘Nagə dza,’ a ɗər ja tsa'a aga gwu u'ur kətsa.

²³ “Agabangau, ma ga vər lə sə a
dumwar Hyal ba gə ɗəngari abər huda
zamə ngə ndzəndzə nga nyi ənga gau,

²⁴ ba ga fiya sər lə ngau, a dumwar Hyal
kwatahəu. Ba ga ma'yi, ga nda ɓasəwa ənga
zamə ngau, ənggau, ba ga dzəgwa shili ga sa
ləri sər lə ngau.

²⁵ “Ma ndə wulana ngə a ndumwar
pathla, hya ɓasəwa ənga ja tsu hyar lagu,

a'yi abangə mai, ba ja fuwa ngau a gu tsa ndər pathla, ba ndər pathla tsu a fuwa ngau a gu tsa dɛgala ndər fursəna, ndər fursəna tsu ba ja fuwa ngau a gu fursəna.

²⁶ Ya nar ngə jiri, nagə wu biya mai, kəl gə kina patər sərə nju nu ngau.

Highibau Ar Kəra Səsukur

²⁷ “A nggari hyi ənggəra nji na anə nda, abər, ‘A sara hya məl səsukur mai.’

²⁸ Ama sərə yu na anə hyi, ca ngə, ma ndə tsamə mala ənga dɛfu nə cim məl səsukur ənga ja, ja səni abər, a pidar ja ənga ja wu dɛfuwa ja.

²⁹ Ma liya gə nə mazəm, wu səwa ngə aga ga məl bikau, ga təkudəbiya nyi, ba ga sənə nyi. Kuji ga tini pathlə wu pama dza gau, a ndiya dza gə patə a gwu u'ur kətsa.

³⁰ Ma pəla gə nə mazəm, wu səwa ngə aga ga məl bikau, gəmna ba ga vakana nyi. Kuji ga tini pathlə wu pama gashal dza gau, a ndiya dza gə patə a gu u'ur kətsa.

Highibau Ar Kəra Kədlə Mala

(Matiwu 19:9; Markusu 10:11-12; Luka 16:18)

³¹ “A nar ndar nji tsu kadəu, abər, ‘Kalar ndəra kədləna mala nyi, a dər tsa'a sal ja nə nyi ləkakadə nə sakida kədlau.’

³² Ama yu na anə hyi, kalar ndəra kədləna mala nyi, ma a'yi ara nji mbar nyi a vər dlənga sal mai, a səwa nyir ja aga ja məl səsukur. Ətsu, kalar ndəra həri mala kəra nji kədləna, a dər ja ndə səsə.

Highibau Ar Kəra Səm Fəla

³³ “Ətsu, a nggari hyi nji na anə nji dɛdɛməu, abər, ‘A sara hya səm fəla ar kəra fati mai, ama hya nyabiya alkawal kəra hyi məliya nyi anə Thlagəu.’

³⁴ Ama yu na anə hyi, A sara hya səm fəla mai, alaga ənga dɛməlmau ara vir nggya Hyal ngau,

³⁵ alaga ənga duniya, ara vir fə hiya ja ngau, alaga ənga Urshalima, ara məlmə Təl dɛgal ngau.

³⁶ Ənga tsu a sara ga səm fəla ənga kəra gə mai, ara naga sən shabiya zəma shisha gau, ja sha aga pərtəu ənga alaga kiyakiyar mai.

³⁷ Sərə hya kyaga na, ca ngə, ‘Angə’ ja də ‘Angə’ ənga ‘Awau’ ja də ‘Awau.’ Kalar sərə

a biya banga kau, sara ara shatan nga nyi shili.

Highibau Ar Kəra Kiyi Sau

(Luka 6:29-30)

³⁸ “A nggari hyi ənggəra nji na anə nda dɛdɛməu, ‘Li ar viya li, hir tsu ar viya hir.’

³⁹ Ama sərə yu na anə hyi, ca ngə, a sara hya ka ndə ja sara dya hyi mai. Ma ndə nə ngə tsəbalma ar balma mazəma gau, ba ga shabiya nyi zəma nyi tsu.

⁴⁰ Ma vanyi ndə wu yiwu aga ja wulana ngau ənga ja həri ləgutə ngau, bəgə ja həri patə əkkə'yi sər bakə ngau.

⁴¹ Ma ndə ciwa ngə aga hya 6ə nə miyalu pathləu, ma'ya mau nə miyalu məthlə ənga ja.

⁴² Nə nyi anə ndəra kədiyau ara gau, ndəra shili tsu, ji sa yiwa məl ara gau, a sara ga ka anə nyi mai.

Ga Yiwu Dawa Ngau

(Luka 6:27-28,32-36)

⁴³ “A nggari hyi nji na anə nda, abər, ‘Ga yiwu zamə ngau, ba ga piyari dawa ngau.’

⁴⁴ Ama yu na anə hyi, hya yiwu dawar hyi ba hya kədi Hyal anə nda.

⁴⁵ Məl abangə nga hyu nda də wazha dər hyi kəra a dɛməlmau, ndəra vər səwa pəci ja mbəl ar kəra nji tsapəu ənga nji batal ənga tsu ja tɛdəya par sara a dɛməlmə a gyar kəra nji tsapəu ənga nji dɛmwa'yu.

⁴⁶ Ma njira vər yiwu hyi nga hyu yiwu wacu, wathləmə culi akkəri kəra hyu nda uya? Alaga njir dləwu budə ma tsu, ndu məl abangau.

⁴⁷ Ma tsu, zamər hyi nga hyu usa wacu, ya, mi ngə sərə hyi məliya pamə a mwara alenyi nja? Məna səni alaga njira a'yi njir Yahudiya mai, ndu məl abangau.

⁴⁸ Hya nggya nyinyi cipəu, ənggər kəra Dər hyi kəra a dɛməlmə nyinyi cipəu.

6

Lau Anə Ndər Gha

¹ “Hya hangəkal ara məl ‘thlərər hyi nə tsapəkur,’ ja sara də sərə nja ləri ənga li wacu. Ara ma hyi məl abangau, nahyi wu nda uya akkəri ara Dər hyi kəra a dɛməlmə mai.

² “Agabangau, ma gu lə sə anə ndər gha, a sara ga hə'una mai, ənggəra kəra njir

ngguta vi wu mæl wu umbwa daʒə dzə'yar əŋga ar lagu'yar aga nja faliya nda. Əŋga jiri nga yu na anə hyi, a uyar nda akkəri nda cipəu.

³ Ama ma gu lə sau, a sara ga piyari pəla gə nə matsal ja sənbiya səra pəla gə nə mazəm a vər mæl mai,

⁴ aga lə sə ngau ja da ar dəʒəwa. Ba dəŋgə tsu, kəra wu lari kalar səra nju mæl dəʒəwa patəu, ba ja sa nə ngə akkəri.

Highibau Ar Kəra Kədi Hyal (Luka 11:2-4)

⁵ “Əŋga tsu, ma hyu ndər əŋga Hyal, a sara hya da əŋgər njir ngguta vi mai, njira wu yiwu kədi Hyal a'yi ta'yi wu umbwa daʒə dzə'yar əŋga ar lagu'yar aga nja daʒaga lar nda. Əŋga jiri nga yu na anə hyi, a uyar nda akkəri nda cipəu.

⁶ Ama ma hyu kədi Hyal, hya ma'yi a gwu umbwa hya gwa haʒiya miya nyi, ba hya dzəgwa ndər əŋga dər hyi, ndəra nji gəra lari. Ba dər hyi, kəra wu lari səra nja mæl dəʒəwa, wu nda nə hyi akkəri.

⁷ Ma hyu kədi Hyal, a sara hya ndər gangə əŋgər njira gəra sən Hyal mai, njira wu nggani abər ndər gangə ca ngə Hyal wu nggari.

⁸ A sara hya da əŋgər nanda mai, ara Dər hyu sən səra hyu ghari divira hya dzəgwa kədi nyi.

⁹ “Kəja, əŋgəra hya ndər əŋga Hyal:

“ ‘Dər'ya kəra a dəməlməu,
thləmə ngə ja nggya cicau,

¹⁰ təlkur ngau ja shili,

səra gu yiwu ta'yi ja da wu duniya,
əŋgər kəra nja vər mæl a dəməlməu.

¹¹ Dər'ya sər səm nə əshina.

¹² Təfəbiya 'ya bikər 'ya,
əŋgər kəra 'yi təfəbiya
njira məliya 'ya bikau.

¹³ A sara ga hər 'ya
a ndar vir dzə mai,
ama ga kətiya 'ya
ara shatan.

Ara təlkur əŋga
dənama əŋga kadakadarkur,
nəngau ba'anuwa. Amina.’

¹⁴ Ara ma hyi təfəbiya njira məliya hyi bikau, Dər hyi kəra a dəməlmə tsu wu sa təfəbiya hyi.

¹⁵ Ama ma nahyi a'yi təfəbiya njira məliya hyi bikə mai, abangə tsu, Dər hyi kəra a dəməlmə wu nda təfəbiya hyi bikər hyi mai.

Highibau Ar Kəra Zəmətsini

¹⁶ “Ma hyu hə zəmətsini a sara hya hashi bama hyi əŋgər kəra njir ngguta vi wu mæl kə mai, ara ndu hashi bama nda aga ca anə nji abər wu zəmətsini nga nda. Əŋga jiri ya nar hyi a uyar nda akkərir nda cipəu.

¹⁷ Ama ma gu hə zəmətsini ga cina bama gau əŋga ga bəsiya mal,

¹⁸ ara nja sara sən abər ga vər hə zəmətsini. Dəŋgə kəra a'yi əŋga gau, ndəra tsu wu lari səra nju mæl dəʒəwa wu nda nə ngə akkəri.

Highibau Ar Kəra Fə Gəŋna

A Dəməlməu (Luka 12:33-34)

¹⁹ “A sara hya tsəm gəŋna anə kərhyi wu duniya mai, vira kəthla əŋga vuyavuya wu sən ndzana, vira tsu njir həl wu sən pəthləna ba nda vuwa fa'ari.

²⁰ Ama hya tsəmiya anə kərhyi gəŋnar hyi a dəməlməu, vira kəthla əŋga vuyavuya a sən ndzana mai, vira tsu njir həl wu sən pəthləna nda vuwa fa'ari mai.

²¹ Arya vira gəŋna ngə ari, əna ngə dəfuwa gə tsu.

²² “Li ca ngə mbəmbəl nə dzau. Ma liya gə mənəhəu, dza gə patə wu nyabiya dzə əŋga mbəmbəl.

²³ Ama ma liya gə a'yi jamə mai, patəkura dza gu tini mbəmbəlkur. Ma mbəmbələr dza gu kuthlə nga nyi, kadzangə abar ngə kiyakiyarkura kuthlə ka!

²⁴ “Ndər sən mafakur anə thlagər ki paməpamə məthlə a'yi mai, ara ju nda yiwu vanyi ba ja piyari vanyi əŋga ju nda həya kər anə vanyi ba ja didana vanyi. Nahya sən daʒəri nu Hyal əŋga gal gəŋna mai.

A Sara Ga Bwa Kəra Kər Ngə Mai (Luka 12:22-31)

²⁵ “Agabəngau, yu na anə hyi, a sara hya ghədər kərhyi arya nggyabiyar əŋga səra hyu səm əŋga səra hyu sa mai, alaga ar kəra

kar dza hyi tsu mai. Arya piya ndau, a'yi a ndiya sər səm wa, ənga dza ndə a'yi a ndiya sər ha wa?

²⁶ Tsama mə 'yagə'yar gəyi, nandə wu thləka mai ənga nandə wu gəm mai ənga tsu nandə wu pə sə wu val mai, alaga abangau, dər hyi kəra a dəməlmə nga vər səmənə nda. Ya, a'yi hyu ndiya nda ənga dudurkur wa?

²⁷ Wa ngu pama hyi ara ɔwakər nyi, ba ja sən cakəri saka pathləu a dar kəra piya ja?

²⁸ “Ətsu mi ngə da hyu ghəɖər kərhyi ar kəra sər ha? Tsama mə jigwal wu gəyi, ənggəra ndu hau. Nandə wu məl thlər alaga shi pa'wa mai.

²⁹ Agabangau, yu nar hyi, alaga təl Solomanu ənga kadakadarkur nyi a'yi saya har kari ənggər nər nda mai.

³⁰ Ma abangə ngə Hyal wu har nyi kar anə jigwal wu a gwar tagəu, kəra a'yi nda əshina ama əzəgəu a fuwar nji a gu u'u, a'yi ju nda har hyi kar a ndiya nda wa? Nahyi njira ənga mbərsa kukushu.

³¹ Agabangau, hya sara ghəɖər kərhyi, hyu na, ‘Mi nga 'ya wu nda səma’ əndəga ‘Mi nga 'ya wu nda sa,’ alaga ‘Mi nga 'ya wu nda ha?’

³² Arya njir duniya ngu gal sə'yar kau. Dərhyi kəra a dəməlməu, wu səni abər hyu yiwu sə'yar kau.

³³ Ama sə tanggərma, ca ngə hya gal təlkur Hyal ənga tsapəkur nyi ba ja nə hyi sə'yar kə patə tsu.

³⁴ Agabangau, hya sara ɓukər hyi arya sərə əzəgə mai, ara əzəgə wu shili ənga ɓwaɓwatə nə kərnyi. ɓwaɓwatə nə kalar pəci tsa'a aga pəci ta nga nyi.

7

A Sara Hya Thla Numa Ar Kəra Nji Mai (Luka 6:37-38,41-42)

¹ “A sara hya thla numa ar kəra nji mai, nji tsu a'yi ndu thla numa ar kəra hyi mai.

² Arya culi thla numa kəra hyi məl anə nji, ca nga nju nda thla numa əni anə hyi. Cala təkə sə kəra hyi təkə sə əni anə nji, ca nga nju nda təkə sə əni anə hyi.

³ “Ara mi nga gu lari zər sar kəra wu liya zamə ngau, ama na ga sən tsamiya gwalang kəra ar liya gə kə maya?

⁴ Əndəga, abari nga ga sən na anə zamə ngau, abər, ‘Ta'yau, ya həbiya ngə zər sar kəra wu liya gau,’ ya, kəja gwalang ngə ar liya ga?

⁵ Nagə ndər ngguta vi, ga həbiya gwalang kəra wu liya gə kwatahəu, aga ga daɓaga lari mənəhəu, ba ga sən həbiya zər sar kəra wu liya zamə ngə kau.

⁶ “A sara hya nə nyi anə hya sərə cici mai ənga a sara hya vakar nyi anə fəshiu tsəka nə gənna gangə mai, ca ngə tsəka wilwilu. Ara fəshiu wu nda cicina nda ba nda shabiya dzə nda uya hyi ənga shiləgəu.

Hya Kədiyau, Hya Gal Ənga Hya Tsatsari (Luka 11:9-13)

⁷ “Hya dumwa ənga kədiyau, nju nə hyi. Hya dumwa ənga gal, hyu uya. Hya dumwa ənga tsatsa tsu, nju pahəna hyi.

⁸ Ara kalar ndəra kədiyau, nju nə nyi, kalar ndəra gal, ju uya, ndəra tsa umbwa tsu, nju pahəna nyi.

⁹ “Ndə a'yi wu pama hyi kəra ar viya tada, ma zər nyi kədi dəfau ba ja nə nyi tsəka ya?

¹⁰ Əndəga ma zər nyi kədi kalfi, ba ja nə nyi pabə ya?

¹¹ Ma nahyi, nji dəɖəmwə'yi wu səni nə nyi anə wazhar hyi sə məmənəhəu, abari ngə Dərhyi kəra a dəməlmə? Ju sa nə nyi sə məmənəhə anə njira wu kədi sə ara ja, a ndiya nə dərhyi.

¹² Kalar sərə hyu yiwu nja məl anə hyi, nahyi tsu ca nga hya məl anə nda, arya kə ca ngə sərə highiɓə nə dladau ənga nabi'yar aga nyi.

Miyar Gwa Ki Kəra Ciciɖəu

Ənga Balangəu

(Luka 13:24)

¹³ “Hya gwu ki lagur miyar gwa kəra ciciɖəu, arya miyar gwa ndar vir sa balangə nga ja ənga lagur ndari tsu ɓatsə nga nyi, njir nu laguwa nyi tsu, gangə nga nda.

¹⁴ Ama miyar gwa nə uya pi, ciciɖə nga nyi. Ənga lagur gwa gwa tsu dzadzau nga nyi. Njir nu laguwa nyi a'yi nda gangə mai.

A Sən Tsamər Nji Wu Ar Yaya Nyi (Luka 6:43-44)

¹⁵ “Hya hangəkal ənga nabi fati'yar, kəra a vər shili əgya hyi a papa təmahəu, ama jirkura nyi ufwar vuwa nga nda.

¹⁶ Hyu nda sənbiya nda lagur sər mələ nda. A sən uya nji yayar wur inabi sara ar dza wur shikədi ya? Əndəga a sən uya nji yayar kanda sara ar dza wu shishikədi ya?

¹⁷ Abangə tsu, kalar wu mənəhəu, ju ya wazha mənəhəu, wu kəra gəra mənəhə tsu, ju ya wazha kəra gəra mənəhəu.

¹⁸ Wu kəra mənəhəu, a sən yabiya wazha kəra gəra mənəhə mai, abangə tsu, wu kəra gəra mənəhəu, a sən yabiya wazha mənəhə mai.

¹⁹ Kalar wu kəra gəra sən yabiya wazha mənəhəu, ba nja gəmna nyi ba nja vakuwa nyi a gwu u'u.

²⁰ Agabangau, hyu nda sənbiya nda lagur sər mələ nda.

Nayi Saya Səni Hyi Mai (Luka 13:25-27)

²¹ “A'yi kalar ndəra wu na anə də, ‘Thlagəu, Thlagəu,’ ngu nda gwu təlkur Hyal mai, ama kəl ndəra wu məl sərə Dədə kəra a dəməlmə wu yiwu.

²² Ar pəci ta, nji gangə nda na anə də, ‘Thlagəu, Thlagəu! Na'ya a'yi tətəlna ndər Hyal wu thləmə ngə wa? A'yi 'yi kədləbiya shatan wu thləmə ngə wa? Ənga a'yi 'yi məlna sə dədəgur'yar gangə wu thləmə ngə wa?’

²³ Abangau, ama yu nda shadəwa nda, ‘Nayi wu səni hyi mai. Hya təkə ənga yau, nahyi njir məl dəmwa'yikur!’

Njir Hər Məthləu (Luka 6:47-49)

²⁴ “Agabangau, kalar ndəra nggari ndər də kau, ba ji məl thlər əni, ja nda də ənggər ndə tsətsəl ndəra həriya ki nyi ar pathlara mau.

²⁵ Ənggəra par tədau, dlələmə nyau, yambadə sau, ba ji tsaḫər ki kau, ama naji dla mai, ara nji həriya nyi ar vi məmau.

²⁶ Kalar ndəra nggari ndər də kə tsu ba ji nggəl ara məl thlər əni, ju nda də ənggər ndə dza kəra həriya ki nyi ar vi məshi'wa.

²⁷ Ənggəra par tədau, dlələmə nyau, yambadə shili ka sa tsar ki kau, ba kiya nyi dla, dla nyi ma, dla dididi.”

²⁸ Ənggəra Yesu kudəna nana sə'yar kau ba highiḫə nyi kə də sə dədəgur anə dlamir nji.

²⁹ Ara ji highiḫə anə nda ənga dənəma, a'yi ənggər nə maləmə dladər nda'yar mai.

8

Yesu Shiləgəbiya Ndər Pibi (Markusu 1:40-45; Luka 5:12-16)

¹ Ta Yesu shida sara dar ma nyi, ba nji gangə nu nyi.

² Kə ndər pibi shili, ji sa ḫəliya undi a dumwa nyi, ji na, “Thlagəu, ma gu yiwu, gu sən məliya də jaməu.”

³ Kə Yesu har tsi ka tsəkwar nyi, ji na, “A hənggər yau,” “Ga də cicau!” Ənggərna, ba pibiya nyi piyari nyi.

⁴ Kə Yesu na anə nyi, “Ga hangəkal ga sara na sə kə anə ndə mai. Ama ga ma'yi a ndəgya pubu ga nda canə nyi kərngau, ga dzəgwa kəbəna sau ənggəra dladə Musa nana nja məl aga ci dzau. Ga məliya abangə aga ga cabiya nyi anə nji abər a dər gə jaməu.”

Mbərsa Nə Soja Dəgal Nə Roma

⁵ Ənggəra Yesu vu Kafarnahumu, kə vanyi dəgalər soja nə Roma shili əgya ja, ju kədi dləwa dzə ara ja.

⁶ “Thlagəu,” ji na, “Ndər məl thlər anə də a yi pida nga ja a ndu ki, naja sən shabiya dzə mai, ḫwaḫwatə nga ja gwa gagadəu.”

⁷ Kə Yesu na anə nyi, “Yi wu ma'yi, aga ya nda shiləgəbiya nyi.”

⁸ Kə dəgalər soja nə Roma shadəwa, ji na, “Thlagəu, nayi də tsa'a aga ga shili wu ki də mai, ama ga nana ndər wacu, ba ndər məl thlər anə də kə a də jaməu.

⁹ Arya nayi ənga kərda ma əgya ndə dəgal nga yau, ənga tsu soja'yar a'yi kəra əgya kida yau, yu na anə ndə kau, ‘Ma'yi,’ ba ja ma'yi, anə vanyi ndə tsu yu na ‘Shili,’ ba ja shili. Ma yi na anə mafa də, ‘Məliya abangau,’ ba ja məliya.”

¹⁰ Ənggəra Yesu nggar ndər kau, ba də sə dədəgur anə nyi, ji shabiya dzau, ba ji na anə nji kəra a vər nu nyi, “Ya nar hyi, wu

Izirayila nayi sayi uya ndəra ənga mbərsa ənga dənəma ənggər ndə kə mai.

¹¹ Yu na anə hyi, abər gangə njir mbərsa wu nda shili sara wu səbiyar pəci ənga gwa tədə pəci ndu sa nggya ndu səm sər səm nə caguli ənga Ibrahimu ənga Ishaku ba Yakubu wu təlkur Hyal.

¹² Ama nju sa vakuwa a gwu kuthlə nə kyakyaru njira a kyau nda da nji Hyal, ama ba ndə nggəl, vira hyu nda tiwi ənga hyu də hira hyi ari.”

¹³ Kə Yesu na anə dəgalər soja nə Roma, “Ma'yi, wu da anə ngau, kakalə ənggəra gə mbərsa.” Ənggərna, kə ndər məl thlər nyi ta da jaməu.

Yesu Shiləgəbiya Miya Mala Biturusu (Markusu 1:29-31; Luka 4:38-39)

¹⁴ Ənggəra Yesu vu ki Biturusu, kə ji thləwa miya mala Biturusu gəvəu a yi pida, gyangə a vər tə nyi.

¹⁵ Kə ji tsəkwari pəla ja, kə gyanga nyi piyari nyi ba ji hya'ari ji məliya nda sər səm.

Yesu Mbədāna Nji Gangəu (Markusu 1:32-34; Luka 4:40-41)

¹⁶ Ta wagə da, nji gangə njira ənga mambəl dəmwa'yi wu dza nda nji shili ənga nda anə Yesu, kə ji kədləbiya mambəla nyi'yar ənga ndər nyi. Abangə tsu kə ji shiləgəbiya patər njira gəra ngga.

¹⁷ Ji məl abangau, aga nyabiya sərə nabi Əshaya nana, abər, “Ji həri sərə wu tə mən ənga ji fa'ari shiləgər mən.”

Dzaukura Nu Yesu (Luka 9:57-62)

¹⁸ Ta Yesu lari dlamir nji gangə zəwar nyi, kə ji səwa nja tərabiya ənga ja a biyar ya dəl.

¹⁹ Kə vanyi maləmə nə dladə shili, ji sa nar nyi, “Maləmə, yu nu ngau, kalar vira gu ma'yi a ndari.”

²⁰ Kə Yesu shabiya nyi ji na, “Thlahu ənga ka'u nga nda, 'yagə'yar tsu kir nda a'yi, ama zər ndau, vira ja fiya kəra ja ari a'yi mai.”

²¹ Vanyi zəmbəlma na anə nyi, “Thlagəu, ta'yi ya ma'yi ya nda hadəna dədə kwatahəu.”

²² Ama Yesu na anə nyi, “Nu da, piyari nji tətə nda hadəna nji tətər nda.”

Yesu Kughiya Majigwal (Markusu 4:35-41; Luka 8:22-25)

²³ Ənggəra ji gwu kwambwal, kə zəmbəlma nyi'yar nu nyi.

²⁴ Fədəngəkər nda, kə majigwal ənga dənəma shili ar dəla nyi, ji sa kənggədər 'yimiya nyi, kəl ta 'yimiya nyi gwu kwambwala nyi, ama Yesu nə nyi wu ghanyi nga ja.

²⁵ Kə ndə hya'ari ndə nda hya'ana nyi, ndu na anə nyi, “Thlagəu, kətiya mən, kəja mənəu sa!”

²⁶ Ji shadəwa, “Nahyi njira ənga mbərsa kushu, ara mi nga hyu hivəra?” Kə ji hya'ari ji kughiya majigwala nyi dabə ənga kənggədər dəla nyi, kə patəkura vi bəgə zəməu.

²⁷ Ba sə kə da sə dədəgur anə nji kau, ndə yiwa, “Wathləmə culi najaka nda? Patə əkkə'yi majigwal ənga dəl wu gənggər nyi səli ka?”

Yesu Mbədāna Nji Məthləu Kəra Ənga Mambəl Dəmwə'yu (Markusu 5:1-20; Luka 8:26-39)

²⁸ Ənggəra ji shili arya dəl nə 'yi'yir nə Gadarasanu. Kə nji məthlə ənga mambəl dəmwə'yi shili sara wu hulili ndə sa thləwa nyi. Arya sər məla nda, ndə da sərə nja hivər gagadəu, ka da ma tsu ndər yiwu nu lagu ta a'yi mai.

²⁹ Ənggərna, kə nji kə gwu wau, ndu na, “Mi ngə dzau ngau ənga 'ya, nagə Zər Hyala? Əndəga gə shili aga ga sa nə 'ya bəwəwatə tsu pəcir 'ya gəra da ya?”

³⁰ Ləhə a dzər vi ta, bəla fəshiu a'yi gangəu kəra a vər bəla ar dza mau.

³¹ Mambəl dəmwə'yi'yar kə kədi Yesu, “Ma gu kədlə 'ya a biya, səwa 'ya a ndu fəshi'yar kau.”

³² Kə ji na anə nda, “Yau, ma'ya mau.” Kə ndə biya, kə ndə gwu fəsha nyi, kə fəgə fəsha nyi patə aga zəmə hya'ari ndə ma'yi, kə ndə gwa pau a gwar dəl, ba ndə kudə ar 'yimiya nyi.

³³ Njir bəla fəsha nyi'yar hwinəkər, ta ndə vu huda məlmau, ba ndə vuwa nar nyi anə nji sərə da patəu ənga sərə da ənga njira ənga mambəl dəmwə'yi kau.

³⁴ Kə patəkura njir məlmə biya aga nda 6ə ənga Yesu. Ta ndə lari nyi, kə ndə kədi nyi aga ja piyari nda 'yi'yir nda.

9

Yesu Shiləgəbiya Ndə Təsəkənəu
(Markusu 2:1-12; Luka 5:17-26)

¹ Kə Yesu gwu kwambwal, kə ji tərabiya a biyar ya dəl, ba ji ma'yi a ndu məlmə kəra ji hə a gwa.

² Kə njir hər nyi vanyi ndə a shili a yi pida ar cadəu. Ənggəra Yesu lari mbərsar nda, kə ji na anə ndə təsəkənə kau, “A sara ga tal mai, zər də, a təfəbiya ngər yi bikə ngau.”

³ Ənggəra njir sən dladə nggar abangau, kə ndə na anə kərnda, “Ndə kau, ju dida thləmər Hyal!”

⁴ Arya Yesu wu səni sərə nda vər dənga, kə ji na anə nda, “Ara mi nga hyu dənga dəmwa'yi wu dəfuwa hyi abanga?”

⁵ Mani nga ndiya ənga bətsa? Nja na, ‘A təfəbiya ngər njir bikə ngau,’ əndəga, ‘Hya'ari ga 6ə ya?’

⁶ Ama yu yiwu hya səni, abər Zər Ndə a'yi ja ənga dənəma nə təfəbiya bikə wu duniya.” Kə ji na anə ndər təsəkənə kau, “Hya'ari, ga həri cadə ngau, ba ga ma'yi a ndu ki.”

⁷ Ba nda nyi hya'ari tsu, ba ji ma'yi a ndu ki nyi.

⁸ Ta dlamir njir lari abangau, kə hivər mbari nda, kə ndə dləvə Hyal kəra ləri culi najaka dənəma anə njir.

Yesu Ngga Matiwu
(Markusu 2:13-17; Luka 5:27-32)

⁹ Ənggəra Yesu dumwa ənga 6au, kə ji lari vanyi ndə kəra nju ngga ənga Matiwu, ja vər nggya ar vir tsəm budau. Kə Yesu na anə nyi, “Nu də.” Kə ji hya'ari ba ji nu nyi.

¹⁰ Ənggəra Yesu a vər səm sər səm wu ki Matiwu, kə njir tsəm budə gangəu ənga “njir bikə” shili ndə sa səm sər səm ənga ja ba ənga zəmbəlma nyi'yar.

¹¹ Ənggəra njir Farisi lari sə kau, ba ndə yiwa miya zəmbəlma nyi'yar, “Ara mi ngə maləmər hyu səm sau ənga njir tsəm budau ba ənga ‘njir bikə ka?’”

¹² Ənggəra Yesu nggari sə kau, kə ji na, “Nji jamə wu yiwu ligəta mai, kəl njira gərə ngga.

¹³ Ama ma'ya mau hya nda dənga tara mi ngə ndər kə a gəri, ‘Təhudə nga ya yiwu, a'yi sadaka mai.’ Ara nayi shili aga sa ngga njir tsapə mai, ama aga sa ngga njir bikau.”

Yiwa Sau Ar Kəra Zəmətsini
(Markusu 2:18-22; Luka 5:33-39)

¹⁴ Kə zəmbəlma Yahwana 'yar shili ara Yesu, ndə sa yiwa nyi, “Mi ngə də zəmbəlma Yahwana ənga nə Farisi wu hə zəmətsini ama nəngau, nandə wu hə maya?”

¹⁵ Kə Yesu shadəwa nda, ji na, “Bazhiya salkwanjili a sən hə zəmətsini ma tsu nda əkkə'yi ja ya? Nanda sən hə mai, ma tsu nda əkkə'yi ja. Pəci wu shili nja sa həna salkwanjili ara nda. Wu pəci ta nga nda dzəgwa hə zəmətsini.

¹⁶ “Ndər ndə6ə zha6i hahal ənga mafəliyangə a'yi mai. Ma ji məl abangau, ba mafəliyangə nga nyi a tana hahala nyi, ta nyi a dzəgwa ndiya nə dəfəmə ənga dəmwa'yu.

¹⁷ Ətsu ndər puwa 'yimi inabi mafəliyangə a gwu pəla hahal a'yi mai. Ma ji məl abangau, ba 'yimir inabi mafəliyangə kə a thlənakər ba ja pəthləna nyi, ba 'yimir inabi kə a pənəkər ba pəla ka ndzau. 'Yimir inabi mafəliyangə kəl pəla mafəliyangəu.”

Kwar Yariyusu Ənga Mala Ndzəndzə Mashi
(Markusu 5:21-43; Luka 8:40-56)

¹⁸ Ənggəra Yesu a vər na sə'yar kau, kə ndə dəgal nə umbwa də6ə dzə njir Yahudiya shili, kə ji sa 6əliya undi a dumwa nyi, kə ji na, “Kajangəkau, kwada a təri, ama shili ga sa fər tsi ar ja, ba ja mbədau.”

¹⁹ Kə Yesu hya'ari ənga zəmbəlma nyi'yar, ba ndə nu nyi.

²⁰ Kə vanyi mala kəra məliya fa kumo apə məthlə a vər ndzəndzə mashi, shili lagu ya ja, kə ji sa tsəkwari miya cira ləgutə Yesu.

²¹ Arya ja vər na wu dəfuwa ja, “Ma yi sən tsəkwari alaga miya cira ləgutə nyi, yu də jaməu.”

²² Ənggəra Yesu shabiya dzau, ba ji lari nyi, kə ji na, “A sara ga tal kwada mai, mbərsa ngau, a məliya ngər yi jaməu.” Ənggəra, ba ji də jaməu.

²³ Ta Yesu shili wu ki ndə dɛgala nyi, kə ji lari njir mbədi mbəlau ənga nji tɛzəwudəwudəu.

²⁴ Kər kə ji na, “Kwaya mau ənggau! Kwa kə tə mai, wu ghanyi nga ja.” Kə ndə nggushina nyi nggushi nə dida.

²⁵ Ama ənggəra ji kədləbiya nda a biya, kə ji gwa ji gwa mbar tsa kwa nyi, kə ji hya'ari a'yi nggya.

²⁶ Ndər kə tətəlna dzə wu 'yi'ya nyi patəu.

Yesu Mbədāna Nji Ləfau Ənga Ndə Məga

²⁷ Ənggəra Yesu a vər piyari vi ta, kə nji ləfə məthlə ndu nu nyi, ndu ngga ənga dənama, “Təhudə əgya 'ya, zər Dawuda!”

²⁸ Ənggəra Yesu vu vanyi ki, kə ləfa nyi'yar shili əgya ja, kə ji yiwa nda, “A mbərsar hyi abər yu sən mbədāna hyi ya?” Ndə shadəwa, “Angə, Thlagəu.”

²⁹ Ənggau kə ji tsəkwar liya nda, ji na, “Bəgə ja dā anə hyi ənggəra hyi mbərsa.”

³⁰ Kə liya nda pahau. Ənggə tsu, kə Yesu tədar himiya nda, ji na, “A sara hya na sə kə anə nji mai.”

³¹ Ama ndə biya ndə tətəlna ndəra nyi ba'amani wu 'yi'ya nyi.

³² Ənggəra nda vər ma'yi a biya, kə nji shili anə Yesu ənga vanyi ndəra mambəl dəmwa'yi kar nyi ara ndər.

³³ Ənggəra ji kədləbiya mambəl dəmwa'ya nyi a biya, ba ndə məga nyi mbar ndər. Kə sə kə dā sə dədəgur anə dābər dlami, ndə na, “Sə a'yi ənggər kə saya dā wu Izirayila nji lar mai.”

³⁴ Ama njir Farisi nər nda, ndə na, “Ənga dənama nə təl shatan nga ju kədlə wazha shatan kau.”

Yesu Təhudəu Əgya Nji

³⁵ Ənggau, Yesu bəbiya bəu wu patər 'yi'yir Galili, ja vər highibə wu umbwa dābə dzə'yar, ja vər tətəlna ndəshigu ar kəra təlkur Hyal. Ba ənga ja vər shiləgəbiya kalar shiləgəu ənga njira gərə ngga.

³⁶ Ta ji lari nji gangə dābəu, kə ji təhudə əgya nda, ara nda vər lari bəwəwatəu, ba tsu dləwa dzə a'yi mai, ənggər təmahə kəra gərə ənga ndər bəla.

³⁷ Kə ji na anə zəmbəlma nyi'yar, “Sər fa'a a su ki gangə nyi, ama njir məl thlər kushu nga nda.

³⁸ Agabəngau, hya kədi thlagər fa, ja səwa njir məl thlər aga nda sa fa'a sə a su ki.”

10

Yesu Ngga Zəmbəlma Nyi'yar (Markusu 3:13-19; Luka 6:12-16)

¹ Kə Yesu nggar zəmbəlma nyi'yar kumo apə məthləu. Kə ji nə nda dənama aga nda kədləbiya mambəl dəmwa'yu ənga nda shiləgəbiya kalar culi shiləgəu ənga nji gərə ngga.

² Kəja thləmər cama səsə kumo apə məthlə 'yar kau. Tanggərma Simanu ndəra nju ngga ənga Biturusu ənga zamə nyi Andərawusu ənga Yakubu zər Zabadi ənga zamə nyi Yahwana

³ ənga Fəlipəu ənga Bathlalomiyu ənga Toma ənga Matiwi ndər tsəm budau ənga Yakubu zər Alfawusu ənga Tidiyawusu

⁴ ənga Simanu ndər Kana'ana ba ənga Yahuda Isikarayoti ndəra thləna hiya Yesu.

Yesu Səwa Cama Səsə Kumou Apə Məthləu (Markusu 6:7-13; Luka 9:1-6)

⁵ Yesu səwa cama səsə kumo apə məthləu, ji na anə nda, “A sara hya ndəgya njira a'yi njir Yahudiya mai ənga ətsu a sara hya vu məlmə njir Samariya mai.

⁶ Ama kəl hya ma'yi a ndəgya njir Izirayila kəra ənggər təmahə sasa.

⁷ Hya ma'yi hya nda tətəlna nda ndər Hyal abər, “Təlkur Hyal a dər ləhəu.”

⁸ Hya shiləgəbiya njira gərə ngga ənga hya hya'ana nji tətəu ənga hya shiləgəbiya njir pibi aga nda dā cicau, ətsu hya kədləbiya mambəl dəmwa'yi wu dza nji. Kurthlə nga hyi dləwuri ənga hya ləri kurthlə tsu.

⁹ Ma hyu ma'yi, a sara hya səbə gənna mai.

¹⁰ A sara hya səbə mbəl mai, alaga zabəkwa ləgutəu ənga bibi ənga zəwa mai, ara ndər məl thlər a kyaga uya akkəri nə thlər nyi.

¹¹ “Kalar məlmə dədəgaləu, alaga məlmə kukushu kəra hyu nda gwa, hya galəri ndə

dəfu caməu aga hya nggya ənga ja ba'anə pəci kəra hyu nda piyari viya nyi.

¹² Ma hyu vu ki kau, hya usar nda.

¹³ Ma ki nji dəfu camə ngau, hya kədi Hyal ja nə nda jaməkur, ama ma kiya nyi a'yi ki nji mənəhə mai, bəgə jaməkur Hyal a sha shili ara hyi.

¹⁴ Kalar ndəra gəra dləwur hyi ənga gəra səya hyi himi, hya dlədəna bəbər kəra ar hiya hyi ma hyu biya sara wu kiya nyi ənga mələma nyi.

¹⁵ Ənga jiri, yu na anə hyi, Hyal wu nda təhudə əgya njir Sodomu ənga njir Gwamwara a ndiya njir mələmə kau, ar pəcir numa.

¹⁶ Kəja yu sə hyi a biya ənggər təmahə kəra wu pama ufwar vuwa 'yar. Agabangə hya nggya hahangəu ənga tsu hya nggya ənga ki'wakur.

¹⁷ “Hya hangəkəl ənga nji, ara ndu nda wulana hyi anə njir pathla ənga ndu nda dəgə hyi ənga wudə wu umbwa daḅə dzə'yar.

¹⁸ Arya yi tsu, ndu nda hər hyi a ndumwar nji nggunggurəm ənga təltəl'yar, aga hya nar nda ndəshigu məsəhəu ənga anə njira a'yi njir Yahudiya mai.

¹⁹ Ar pəci kəra ndə mbari hyi, a sara hya tal səra hyu nda na mai ənga ənggəra hyu nda na, ara Hyal wu nda nə hyi səra hyu nda na ar pəci ta.

²⁰ Arya a'yi nahyi ngu nda ndər mai. Ama Mambəl Dər hyi ngu nda ndər lagur hyi.

²¹ “Zamə wu nda ləri zamə nyi aga nja tsəya nyi. Tada tsu wu nda ləri zər nyi. Abangə tsu wazha ndu nda hya'ana hangəkala njir yar nda, ba ja təkəri nja tsəya nda.

²² Nji patə wu nda piyari shishir dza hyi arya yau. Ama ndəra cinapi ba'anə kuḍiya, ju uya mbəḍau.

²³ Kalar pəci kəra nji lər ḡwaḡwatə anə hyi wu vanyi mələmə, hya hwi a ndu mələmə kəra a ndumwar hyi. Ənga jiri yu nar hyi, abər divira hyi ḡəbiya ḡə patə wu mələmə Izirayila, Zər Ndu ḡəra shida.

²⁴ “Zəmbəlma a'yi a sən ndiya maləmə nyi mai ənga tsu mafa a'yi a sən ndiya thlagər ki nyi mai.

²⁵ A dər tsa'a anə zəmbəlma ja dā ənggər maləmə nyi, mafa tsu ja dā ənggər thlagər ki nyi. Ma ndə ngga thlagər ki ənga Bilzabulu, abari nga ndu nda na ar kəra njir ki ka?

*Ndəra Nja Kyaga Hivər
(Luka 12:2-7)*

²⁶ “Agabangau, a sara hya hivər nda mai, arya sə a'yi kəra ndu məl dəḍəwa kəra gəra nda biyar babal mai, ətsu sə a'yi dəḍəwa kəra nji gəra nda sən mai.

²⁷ Səra yu na anə hyi dəḍəwa, hyu nda hə'una ar babal. Səra yi cici a ḡwu himiya hyi, hyu nda hə'una a dər dza'wu.

²⁸ A sara hya hivər ndəra wu sən tsəya kumər dza hyi mai, ama naji wu sən tsəya mambələr hyi mai. Kəl hya hivər ndəra wu sən tsəya kumər dza hyi ənga mambələr hyu u'ur kətsa.

²⁹ A'yi nju ḍəlna wazha 'yagə məthlə ar kəra peni pathlə wa? Ya, zəma nda a'yi sən təḍə a gyiwu 'yi gəra ənga səni Dər hyi mai.

³⁰ Shishir kəra hyi ma jijiga nga nda.

³¹ Agabangau, a sara hya hivər mai. A ndiyar hyi wazha 'yagə ənga mənəhə gagəḍau.

*Cabiya Hənggəri Ənga Kərsiti
Wu Mwar Nji
(Luka 12:8-9)*

³² “Kalar ndəra hənggər abər naja nəḍa nga ja a dumwar nji, nayi tsu, yu nda hənggər abər nəḍa nga ja a dumwar Dəḍa kəra a dəmələmau.

³³ Ama kalar ndəra kəpalna sən dā a dumwar nji, nayi tsu yu nda kəpalna səni nyi a dumwar Dəḍa kəra a dəmələmau.

*Nayi Shili Ənga Nggya Jamə Mai
Ama Kəl Ənga Pa
(Luka 12:51-53; 14:26-27)*

³⁴ “A sara hya nggani abər yi shili ənga nggya jamə wu duniya mai. A'yi aga nggya jamə nga yi shili mai, ama aga sa pa.

³⁵ A shilir yi aga sa daḅə

“tada ənga zər nyi ar pa,
zər kwa tsu ənga mənəyi,
mala tsu ənga miya sal nyi.

³⁶ Njir huḍa ki nyi tsu ngu nda dā dawa nyi.’

³⁷ “Kalar ndëra wu yiwu mënyi alaga dënyi a ndiya da, a'yi ja kyaga da nëda mai. Òtsu kalar ndëra wu yiwu zër nyi alaga kwa nyi a ndiya da, a'yi ja kyaga da nëda mai.

³⁸ Kalar ndëra gëra hëri wu dladlakë nyi, ja dzëgwa nu da, a'yi ja kyaga da nëda mai.

³⁹ Kalar ndëra wu yiwu piya ja, ju nda tini. Ndëra gëra yiwu piya ja aya yau, ju nda uya.

*Thlër Këra Wu Shili Ənga Akkëri
(Markusu 9:41)*

⁴⁰ “Kalar ndëra dlëwuri hyi, a dlëwuri fär ja, kalar ndëra dlëwuri da tsu, a dlëwuri ja ndëra sëwa da.

⁴¹ Kalar ndëra dlëwuri nabi ara naja nabi, ju nda uya akkëri në nabi. Òtsu kalar ndëra dlëwuri ndë tsapëu ara naja ndë tsapëu, ju nda uya akkëri në ndë tsapëu.

⁴² Kalar ndëra lëri anë pathlëu wu pama wazha yidëdë kau, 'yimi shishi'wu kikiwa pathlëu, aya naja ndër nu da, ənga jiri yu nar hyi, a'yi ju nda tini akkëri nyi mai.”

11

*Yesu Ndër Ar Këra Yahwana
Ndër Mël Baëätizëma
(Luka 7:18-35)*

¹ Ayukudä Yesu kudëna highië anë zëmbëlma nyi'yar kumo apë mëthlëu, kë ji hya'ari sara ndëna, kë ji ma'yi ja vër highiëau ənga tëtëlna ndër Hyal wu mëlmë njir Yahudiya.

² Ar pëci këra Yahwana tsu ja wu fursëna, kë ji nggari sëra Kërsiti a vër mël, kë ji sëwa zëmbëlma nyi'yar a ndëgya ja

³ ndë nda yiwa, “Nagë ngë ndëra wu shili ta ya, əndëga 'ya səkë vanyi ndë pamë ya?”

⁴ Kë Yesu shadëwa nda, ji na, “Sha mau hya nda nar nyi anë Yahwana sëra hyi lari ənga hyi nggari.

⁵ Nji lëfë wu lar sau, nji kukurë wu ëau, njir pibi wu uya jamëkur, kulangë'yar tsu ndu nggar sau, nju hya'ana nji tëtäu ənga nju tëtëlna ndëshigu mësahe anë nji dädäli.

⁶ Barka anë ndëra gëra təkəkër ənga mbërsa nyi ar këra yau.”

⁷ Ayukudä njira Yahwana sëwa ma'yi, kë Yesu dzëguya ndër anë nji ar këra Yahwana, ji na, “Mi nga hyi gwa tsamë a

gwar tagë ta? Hyi ma'yi a gwa tsamë sar dzëdzëgamëu, këra yambadë a vër kənggëdë ya?

⁸ Ya, mi nga hyi ma'yi a gwa tsama? Ndëra har kar mënahë ya? Awau, njir ha kar mëmënahëu, wu ki tël nga nda.

⁹ Kar dëm ya, mi nga hyi ma'yi a nda tsama? Nabi ya? Pakatu, yu nar hyi, ndëra ndiya nabi.

¹⁰ Naja ngë ndëra nji tsäfëri ar këri abër, “ ‘Këja yu sëwa

cama da wu mwa ngau, ju nda fuwa së wu lagu kadivira ga shili.’

¹¹ Jiri nga yu na anë hyi, wu pama njira mathlëkë'yi ngë ya patëu, ndëra ndiya Yahwana ənga dëgal a'yi mai. Ama alaga abangau, ndëra ndiya ənga kushu wu tëlkur Hyal a ndiya nyi ənga dëgalëu.

¹² Mbari ar pëcir Yahwana ndër mël Baëätizëma ba'anë kabangëkau, tëlkur Hyal a vër lar ëwaëwatë ara nji, njir lë ëwaëwatë kë ngu yiwu nda dlëwuri ənga dënama.

¹³ Arya patër ndër nabi'yar ənga dladë Musa a ndër nda ar këra së'yar kau, kadivira Yahwana dzëgwa shili.

¹⁴ Ənga tsu, ma hyu hënggër ənga sëra ndë na, naja ngë Iliya këra ndë na wu nda shili.

¹⁵ Ndëra ənga himi nggar sau, bëgë ja nggari.

¹⁶ “Ya, ənga mi nga nja gëla nji kabangëka? Abari nga nda? Nanda ənggër wazha këra a vër nggya ar sugu, nda vër ngga kuvwar nda, ndu na:

¹⁷ “ ‘Yi mbidiya hyi mbëlau, kë hyi nggël ara fël.

‘Yi thlë na në tiwi, ba hyi nggël ara dlëwu.’

¹⁸ Ta Yahwana shili, naji wu sëm sër sëm cumu mai ənga naji wu sa së sasa mai, əngwar nda, ‘Naja ənga mambël dëmwa'yu.’

¹⁹ Zër Ndë shili ju sëm, ənga ju sa, əngwar hyi, ‘Ndër suna nga ja, bazhiya njir tsëm budau ənga “njir bikau.” ’ Alaga abangau, patër njira hënggëri ənga hahangëkur në Hyal, nda vër cabiya abër ənga jiri nga nyi.”

*Mëlmë'yar Këra Nggël Ara Tubi
(Luka 10:13-15)*

²⁰ Kə Yesu kughiya kughi anə məlmə paməpamə kəra ji mənna badəgala sə dədəgur'yar a gwa, ara njir məlma nyi'yar a'yi ndə tubi mai.

²¹ “Sər təhudə anə ngau, Korazinu! Sər təhudə anə ngau, Bethlesaida! Maja abər sə dədəgur kəra nji mēliya wu gau, nji mēliya wu Taya ənga Sidonu, a tubir nda tsu kadə lagur hari ləgutə sə'yinggu ənga təwa bəbər wu kəra nda.

²² Ama yu na anə ngau, ar pəcir numa nə Hyal ju nda təhudə əgya Taya ənga Sidonu a ndiya ngau.

²³ Nahyi tsu njir Kafarnahumu! Hya vər nggani abər nja nda fa'ar hyi a dēməlmə ya? Awau! Nahyi ma a gyiwu ka'u dēmwa'yi nga nju nda puwa hyi. Maja abər sə dədəgur kəra nji mēliya wu hyi, nji mēliya wu Sodomu, tsu nda a'yi ba'anə kabangəkau.

²⁴ Ama yu na anə hyi, ar pəcir numa nə Hyal ju nda təhudə əgya Sodomu a ndiya hyi.”

Shila Mau Ya Sa Nə Hyi Bəlsar (Luka 10:21-22)

²⁵ Ar pəci kə ngə Yesu na, “Dədə, Thlagə kəra a dēməlmə ənga a gyiwu 'yi, a usa ngər yau, arya gə dəwana sə'yar kə anə nji hahangə ənga njir sən sau, ba gə dzəgwa cabiya nyi anə njira ənggər wazha yidədəu.

²⁶ Abangə nga nyi Tada, arya najakə ca ngə də mənəhəu anə ngau.

²⁷ “Dədə a nə dər sə patəu, ndər sən sənbiya tara wa ngə zəra nyi a'yi mai, kəl Dənyi wacu, abangə tsu ndər sən sənbiya tara wa ngə Tada nyi a'yi mai, kəl zər nyi ənga njira ju yiwu ja cabiya nda.

²⁸ “Shila mau əgya yau, patə hyi njira ənga kar tədəbəu, nji həhədə, ba ya nə hyi bəlsar.

²⁹ Dləwura mau danggal də wu gyiwuliya hyi ənga hya highiḃəri ara yau, ara nayi ndə hangəkəl ənga ndəra wu həya kərngau, ba hya sa uya bəlsar anə dəfuwa hyi.

³⁰ Ara danggal də kakafə nga nyi, kar də tsu a'yi tədəbə mai.”

12

Yiwa Sau Ar Kəra Bəlar Pəcir Bəlsar (Markusu 2:23-28; Luka 6:1-5)

¹ Ar pəci ta, vanyi pəcir Bəlsar nə Yahudiya Yesu ənga zəmbəlma nyi'yar nda vər tərabiya wu fa uhi. Nda vər ḃau kə zəmbəlma nyi'yar kuratsiya kəra uhi.

² Ənggəra njir Farisi lari abangau, kə ndə na anə nyi, “Lari gəyi, zəmbəlma ngə'yar nda vər məl sərə dladə kari nja məl pəcir bəlsar.”

³ Kə ji shadəwa nda, “A'yi hyi saya jigana sərə Dawuda ənga njir ḃə nyi mēliya ar pəci kəra wuḃə mbar nda ta wa?”

⁴ Ənggəra ji gwu ki Hyal, naja ənga njir ḃə nyi'yar, ənga ənggəra ndə gwa səmku macikəl cicau kəra nandu kyaga səm mai, kəl pubu'yar wacu.

⁵ Əndəga a'yi hyi saya jigana wu dladə Musa, ənggəra ar pəcir bəlsar pubu'yar bəlma sərə dladə na nja bəlari wu ki Hyal, lagur thla sə anə Hyal wa, ama a'yi dā bikə anə nda mai wa?

⁶ Yu na anə hyi ja, kəja ndəra wu ndiya ki Hyal ənga dəgal ənggau.

⁷ Ama, maja abər hyu səni sərə ndər kə cabiya, “Təhudə nga ya yiwu, a'yi sadaka mai,” nahyi a'yi wu nə nyi bikə anə ndəra gəra ənga bikə mai.

⁸ Ara Zər Ndau Thlagə nga ja ar kəra pəcir bəlsar.”

Ndə Ənga Tsi Ndzəndzau (Markusu 3:1-6; Luka 6:6-11)

⁹ Kə Yesu piyari viya nyi, ba ji ma'yi a gwu umbwa dəḃə dzə njir Yahudiya.

¹⁰ A vuna vanyi ndə a'yi ənga tsi ndzəndzau. Ndu yiwu nda vazəya Yesu, ba ndə yiwa nyi, “A dər tsa'a nja shiləgəbiya ndə pəcir bəlsar ya?”

¹¹ Kə ji na anə nda, “Ma dā ndə a'yi wu pama hyi kəra ənga təmahə pathləu, ba ji tədəu a gu ka'u pəcir bəlsar, thlagər təmahə kə a'yi ju həbiya nyi a biya wa?”

¹² Ya, kəja ndə a ndiya təmahə ənga mənəhə gagaḃau. Agabangau, a dər tsa'a nja məl sərə mənəhə ar pəcir bəlsar.”

¹³ Kə ji na anə nda nyi, “Ndidəbiya tsa gə a dumwa ngau.” Aga zəmə kə ji ndidəbiya tsa ja a dumwa nyi, ba tsa ja dā jamə ənggər vanyi zəma nyi ta.

¹⁴ Ama ba njir Farisi ma'yi a biya ndə biya mbiya miya lagu kəra nda sən tsəya Yesu.

Mafa Cacadau Nə Hyal

¹⁵ Ənggəra Yesu sənbiya abangau, ba ji piyari viya nyi. Kə nji gangə nu nyi, ba ji shiləgəbiya nda patəu.

¹⁶ Ji tədər himiya nda ara nda sara na anə nji tara wa nga ja.

¹⁷ Ji məl sə'yar kə aga nyabiya sərə nabi Əshaya nana ngau, abər:

¹⁸ “Kəja mafa da kəra nayi
ngə cadəbiya nyi,

yu yiwu nyi
ara ji pina hudə yau,
yu nda nyana nyi

ənga Mambəl da,
ənga ju nda hə'una
abər yu nda
numa nə jirkur anə nji patəu.

¹⁹ Naja a'yi wu nda pa ənga
hya'a dāhə mai,
ənga ndər nda nggar dāha ja
wu hudə giwa a'yi mai.

²⁰ Naji wu nda bəlna sərə ləhə ja bəl mai,
ənga pitəlla kəra a dər ləhə ja tau,
naji wu nda tsəya mai,
kəl ji lari abər jirkur a səmkuri təlkur.

²¹ Njir duniya wu nda fiya fərkər nda
wu thləmə nyi.”

Yesu Ənga Təl Shatan

(Markusu 3:20-30; Luka 11:14-23)

²² Kə ndə shili ənga vanyi ndər məga ləfə kəra nyinyau ənga mambəl dəmwa'yu. Kə Yesu shiləgəbiya nyi, kəl ta ju sən ndər ənga ju lar sau.

²³ Ba da sə dədəgur anə nji patəu, kə ndə na, “A'yi zər Dawuda ta ngə kə wa?”

²⁴ Ama ənggəra njir Farisi nggari abangau, ba ndə na, “Ənga dənəma nə Bilzabulu tələr shatan ngə ndə kə wu kədlə mambəl dəmwa'yi a biya.”

²⁵ Ta da, Yesu wu səni sərə ndu dənga, kə ji na anə nda, “Kalar təlkur kəra təkəbiya dzə məthlə wu ta'yi mai, ənga kalar məlmə ənga ki kəra a'yi hənggər ənga kuvwa nyi mai, nanda a'yi wu sən ta'yi mai.

²⁶ Ma Shatan ngu kədlə Shatan, ya, a təkəbiyar ja dzau. Ya, abari ngə təlkur nyi a sən ta'ya?

²⁷ Ma ənga dənəma nə Bilzabulu nga yu kədlə mambəl dəmwa'yi'yar, kar zəmbəlmər

hyi'yar tsu? Ənga mi nga ndu kədlə? Agabangau, nanda ngu nda məl numa anə hyi ar kəra sə'yar kau.

²⁸ Ama ma da ənga dənəma nə Hyal nga ya vər kədlə mambəl dəmwa'yi'yar kau, a dər abər təlkur Hyal a shiliri anə hyi.

²⁹ “Ənga jiri, ndər sən vu ki ndər dənəma ja vuwa fa'ana kar nyi a'yi mai, kəl tanggərma ji mbiya ndər dənəma kau. Ja dzəgwa sən fa'ar kar nyi.

³⁰ “Ndəra gəra ənga yau, dawa da ngau, ənga ndəra gəra a vər kabə ənga yau, tətəlna nga ja vər tətəlna.

³¹ Agabangau, yu na anə hyi, kalar bikau ənga ndər dida Hyal ju nda təfəbiya nyi anə nji. Ama ndəra ndər dida ar kəra Mambəl Cicau, naji wu uya təfəbiya dzə mai.

³² Ma ndəra ndər dida ar kəra Zər Ndau, nju nda təfəbiya nyi. Ama ndəra ndər nə dida ar kəra Mambəl Cicau, naji wu uya nja təfəbiya nyi mai, alaga kabəngəkau ənga zaman kəra a vər shili.

Wu Ənga Yayar Wu *(Luka 6:43-45)*

³³ “Məliya wu mənəhəu ba yayar wa nyi a da mənəhəu. Ga məliya wu dəmwa'yi tsu ba yayar wa nyi a da dəmwa'yu, ara ar yayar wu nga nju tsamər wu.

³⁴ Nahyi dabə mətsapa'yar, lagu mani nga hyi, nahyi njira dəmwa'yi a sən nana sərə mənəha? Ara sərə wu dəfu ca ngə miya wu nana.

³⁵ Ndə mənəhəu, ju biya ənga ndər mənəhəu sara ar vira ji dəwana ari, ənga ndə dəmwa'yu, ju biya ənga ndər dəmwa'yu sara ar vira ji dəwana nda ari.

³⁶ Ama yu na anə hyi, ar pəcir numa kalar ndu nda ləri sakida ar kəra kalar ndər dididi kəra biya sara wu miya ja.

³⁷ Ara arya ndər kəra biya sara wu miya gau, nga nju nda məl numa anə ngau, tara nə pəlna ngau ənga nə mbiya ngau.”

Maləmə Dladə'yar Ənga Njir Farisi *Wu Gal Mətsamə* *(Markusu 8:11-12; Luka 11:29-32)*

³⁸ Kə alenyi maləmə dladə'yar ənga njir Farisi na anə nyi, “Maləmə, 'yi wu yiwu ga məliya 'ya sə dədəgur kəra wu da mətsamə sara ara gau.”

³⁹ Kə ji shadəwa nda, ji na, “Nji nə zaman kau, nji dəmwa'yu, nji gəra hivər Hyal. Ndu yiwu nda lari mətsamə nə sə dədəgur. Ama mətsamə nə sə dədəgur a'yi kəra yu ca anə nda mai, kəl mətsamə ar kəra nabi Yunana.

⁴⁰ Ara ənggəra Yunana məliya pida makər vu'yi ənga puci wu ta kalfi dəgaləu, abangə ngə Zər Ndu nda məliya a gyiwu huda 'yi'yi.

⁴¹ Ara ar pəcir numa, njir Niniva wu nda hya'ari ənga njir zaman kau, ba nda canə nda abər nanda a'yi məliya sərə kakalə mai, aya nanda njir Niniva tubi ar pəcira Yunana tətəlna nda ndər Hyal. Ya, kəja ndəra ndiya Yunana a'yi ənggau.

⁴² Ar pəcir numa, kwatam Shiba wu nda hya'ari ənga njir zaman kau, ja cabiya nda abər nanda a'yi məliya sərə kakalə mai, ara ji hya'ari sara ar kuđiyar duniya vira nadəu aga ja sa nggar ndər tsətsəlkur nə Təl Solomanu. Ya, kəja ndəra ndiya Solomanu a'yi ənggau.

⁴³ “Ma nji kədləbiya mambəl dəmwa'yi a biya sara wu dza ndau, ma ji gal vir sə həda katini,

⁴⁴ ju sən na, ‘Ya bəra sha a ndu dza ndəra yi biya sara a gwa.’ Ma ji bəra sha shili, ba ji sa thləwa dzə kau, nji tsəkəbiya caməu, ənga kalar sə wu lagu,

⁴⁵ Ba ja bəra sha, ja nda fa'ari mambəl'yar paməpamə mədəfə kəra ndiya nyi ənga shishikur, ba nda ma'yi a vu ja nda vuwa nggya. Ba nggyabiya ndə kə nə yukudəu, a ndiya nə tanggərma ənga dəmwa'yu. Abangə nga nyi wu nda da anə nji zaman kau.”

*Miya Yesu Ənga Zamə Nyi'yar
(Markusu 3:31-35; Luka 8:19-21)*

⁴⁶ Tsu ja vər ndər əkkə'yi dlamir nji, kəja mənəyi ənga zamə nyi'yar shili a biya ndu yiwu nda ndər anə nyi.

⁴⁷ Kə vanyi ndə na anə nyi, “Kəja məngau ənga zamə ngə'yar a biya ndu yiwu nda ndər ənga gau.”

⁴⁸ Kə ji shadəwa nyi anə ndə kau, ji na, “Wa ngə mada, ənga wa ngə zaməda'yara?”

⁴⁹ Kə ji ca zəmbəlma nyi'yar ənga tsa ja, ji na, “Kəja mada ənga zaməda'yar.

⁵⁰ Ara kalar ndəra wu məl thlər ənga sərə dədə kəra a dəməlmə wu yiwu, naja ngə zamə da ənga kwamə da ba mada.”

13

*Karapau Ar Kəra Ndər Sə Culi
(Markusu 4:1-9; Luka 8:4-8)*

¹ Ar pəci ta Yesu biya sara wu ki, ji biya nggya ar miya dəl.

² Dlamir nji gangə kaḅau ba ndə zəwari nyi, kəl ta ji nda gwu kwambwal ji gwa nggya gya, ba dlamir nji nggya nər nda a miya dəl.

³ Kə ji nar nda sə paməpamə lagu karapau, ji na, “Vanyi ndər zəwa ma'yi a gwar fa nyi, a gwa sə culi.

⁴ Ənggəra ja vər sə culi, kə aleniyi pənəkər ar lagu. Kə 'yagə'yar shili ba ndə sa səmku nda.

⁵ Kə aleniyi pənəkər ar vi cacathləu, vira 'yi'yi a'yi gangə mai. Ba ndə tsau aga zəməu, ara 'yi'yi kəra ar kəra nyi a'yi tədəbə mai.

⁶ Ama ənggəra pəci da kwakwadə gagadau, ba ndə titi'wa ba ndə ul ara nggyilangə a'yi ara nda gagadə mai.

⁷ Kə aleniyi tədə a gyiwu pama shikədi, ndə hə ənga nda, ba shikədi kar nda ara pəli.

⁸ Aleniyi culi tsu tədə a gyiwu 'yi kəra mənəhəu, ndə hau, ba ndə puwa li gangə gagadau, aleniyi gharu gharu, ənga aleniyi kwakumunyi kwakumunyi ənga aleniyi tsu makərkumunyi makərkumunyi.

⁹ Ndəra ənga himi nggar sau, bəgə ja nggari.”

*Səra Karapau Nə Sə Culi Kə Cabiya
(Markusu 4:10-12; Luka 8:9-10)*

¹⁰ Kə zəmbəlma nə Yesu 'yar shili ndə sa yiwa nyi, “Mi ngə da gu ndər anə nda ənga karapə'yar ka?”

¹¹ Kə ji shadəwa nda, ji na, “Sənbiya sə kəra dədəwa nə təlkur Hyal a nə hyir nji, ama a'yi anə nda mai.

¹² Ndəra ənga sau nju cakəri nyi, aga ja uya gangəu. Ama ndəra gəra ənga sau, alaga kəra a'yi ara ja kushu nju bəra dləwuri.

¹³ Səra da yu ndər anə nda ənga karapau. “Aga ndu tsamə ama nandə

wu tsambiya mai,
ndu səhimi ama nandə
wu nggari mai ənga nandə
wu nggabiya mai.

¹⁴ Lagu kə ngə ndər nabi Əshaya nyabiya
dzə ar kəra nda abər,
“ ‘Hyu nda dumwa

ənga ngga ama nahyi
wu nggabiya mai,
hyu nda tsamə ama nahyi
wu tsambiya mai.

¹⁵ Ara dəfuwa nji kə a dər ɓaɓalu,
himiya nda tsu wu nggar sə mai,
ənga ndə hədiya liya nda,
ara nda sara lar sə ənga liya nda,
nda nggari ənga himiya nda,
ənga nda nggabiya ənga dəfuwa nda,
nda sha shili əgya yau,
ya mbəɗana nda.’

¹⁶ Nahyi nər hyi, barka anə liya hyi ara
ndu lar sau, ənga himiya hyi ara ndu
nggar sau.

¹⁷ Yu nar hyi jiri, nabi'yar gangəu ənga nji
cicau, a yiwur nda, nda lari sə'yar kə hyu
lar kau, ama nandə lari mai. A yiwur nda,
nda nggari sə'yar kə hya vər nggar kau,
ama nandə nggari mai.

¹⁸ “Kəja sərə karapə ar kəra ndər sə culi
kə cabiya:

¹⁹ Ma ndə nggar ndər nə təlkur Hyal ama
naji nggabiya mai, ba Shatan a shili ja
fa'abiya sərə ji nggari kə sara wu dəfuwa ja.
Naja kə ngə cabiya culi kəra pənəkər ar
lagu.

²⁰ Kəra pənəkər ar vi cacathlə ətsu, naja
ngə nju gəla ənga ndəra nggari ndər Hyal,
ba ji dləwuri aga zəmə ənga hudə pərtəu.

²¹ Ama ara naja a'yi ənga nggyilangə
mai, ba ji səkar nə pəci kushu. Ənggəra
ɓwaɓwatə shili anə nyi arya ndər Hyal, ba
ji sha a gyiwu yukudə ənga kusa.

²² Culi kəra nji sənə wu pama shikədi kə
tsu, naja ngə nju gəla ənga ndəra nggari
ndər Hyal, ama kə nggyabiya duniya ənga
gal gənna kari ndəra nyi ara hau, kəl ta ji
də gəra ənga akkəri.

²³ Culi kəra nji sənə ar 'yi'yi mənəhə kə
tsu, naja nga nju gəla ənga ndəra nggari
ndər Hyal ba ji nggabiya. Ju da ənga akkəri,
ju puwali, alenyi gharu gharu, ənga alenyi

kwakumunyi kwakumunyi ənga alenyi tsu
makərkumunyi makərkumunyi.”

Karapau Ar Kəra Hyanggili

²⁴ Yesu ɓəra nar nda vanyi karapau, ji
na, “Kəja sərə nja sən gələbiya təlkur Hyal
əni, ənggər vanyi ndə kəra thləkana culi
mənəhəu wu fa nyi.

²⁵ Ama pəci kəra nju ghanyi, ba dawa nyi
shili ka sa thləkana hyanggili wu fa nyi a
ndu pama uhi, ba ji ma'yi sə nyi.

²⁶ Ar pəci kəra uhi kəra nji thləkana kə
hau, ndə məliya kər, ba hyanggili hya'ari
tsu.

²⁷ “Mafa nyi'yar shili ndə sa na anə nyi,
‘Thlagər ki, a'yi culi mənəhə nga gə
thləkana wu fa ngə wa? Ya, lagu mani ngə
hyanggili'yar kə tsə ari ka?’

²⁸ “Kə ji na anə nda, ‘Dawa ngə məliya
abangau.’ Kə mafa'yar kə yiwa nyi, ‘Ya, gu
yiwu 'ya ma'yi 'ya gwa kukucina nda ya?’

²⁹ “Ama kə ji shadəwa nda, ‘Awau, ara a
vər kuci hyanggila nyi, ba hya kucina daɓə
ənga uhi.

³⁰ Piyar nda mau nda hə gyapəu kəl
pəcir fwahəu. Ar pəci ta yu nar nyi anə njir
məl thlər. Tanggərma, nda dzəguya ənga
hyanggila nyi'yar, nja kaɓiya nja nggyina
nda. Ba nja dzəgwa gəmna uhi ba nja
fa'ana a su tsamə.’ ”

Karapau Ar Kəra Culi Bəla

(Markusu 4:30-32; Luka 13:18-19)

³¹ Yesu ɓəra nar nda vanyi karapau,
“Təlkur Hyal ənggər culi bəla nga nyi, kəra
vanyi ndə həri ji thləkana wu fa nyi.

³² Naja nga ndiya patər culi ənga kushu,
ama ma ji hau, ba ja ndiya patəkura wu
kəra wu masəmə ənga dəgaləu, ba 'yagə'yar
a liya kir nda ar tsa nyi.”

Karapau Ar Kəra Thləlamə

(Luka 13:20-21)

³³ Yesu ɓəra nar nda vanyi karapau, ji na,
“Təlkur Hyal ənggər thləlamə nga nyi, kəra
mala həri ji gwadəbiya əpou tasa'wu təkə sə
makər əni, ba ja dzəgwa thləthlə gagadəu.”

³⁴ Yesu nar nyi najaka ndər patə anə
daɓər dlami lagu karapau. Sə a'yi ji nar
nda zəmə gəra ənga karapə mai.

³⁵ Lagu kə nga ji nyabiya sərə nabi
Əshaya nana abər,

“Yu nda pahəna miya,
yu ndər ənga karapau,
Yu nda cabiya nyi
anə nji sərə dədəwa
mbar dzəgwar duniya
aga nda sənbiya.”

*Yesu Nar Nda Səra Hyanggili
Wu Fa Uhi Aga Nyi*

³⁶ Kə Yesu piyari dlamir nji, ji ma'yi a vu
hudā ki. Zəmbəlma nyi'yar shili əgya ja ndə
sa na anə nyi, “Nar 'ya sərə hyanggili wu fa
uhi kə aga nyi.”

³⁷ Kə ji shadəwa nda, ji na, “Ndəra
thləkana culi mənəhə naja ngə Zər Ndau.

³⁸ Fa uhi kə ca ngə duniya, culi mənəhə
ca ngə wazha nə təlkur Hyal. Hyanggili
kau, ca ngə wazha Shatan.

³⁹ Dawa kəra thləkana hyanggili kau,
naja ngə Shatan ənga kərny. Pəcir fwahəu
ca ngə kudiyar duniya. Njir gəm uhi
nanda ngə waladi'yar.

⁴⁰ “Ənggər kəra nju tsəmiya jigwal nja
nggyina, abangə nga nyi wu nda da pəcir
kudiyar duniya.

⁴¹ Zər Ndu nda səwa waladi nyi'yar aga
nda fa'abiya kalar sərə wu dla ənga bikau
ənga njir məl sə dəmwa'yi sara wu təlkur
nyi.

⁴² Nda dzəgwa vakuwa nda a gwu u'ur
kətsa, a guna nda dzəgwa wau ənga də hira
nda.

⁴³ Ar pəci ta ngə njir məl thlər kəra tsapə
wu nda mbəl ənggər pəci wu təlkur dərnda.
Njira ənga himi nə nggar sau, ta'yi nda
nggari.

Bərba Kəra Dədəwa

⁴⁴ “Təlkur Hyal ənggər bərba nga nyi kəra
nji dəwana wu hudā fa. Ta vanyi ndə nəri,
ba ji bəra dəwana wayu. Ara ənggəra hudā ji
pida, ba ji ma'yi ji nda dəlna patər sərə ara
ja, ba ji dzəgwa dəlbiya fa nyi.

⁴⁵ “Ətsu, təlkur Hyal ənggər ndər dəlna sə
nga nyi kəra a vər gal handzəlkwa.

⁴⁶ Ta ji thləwa kəra nju dəl ənga gənna
gangəu, ba ji ma'yi ji nda dəlna patər sərə
ara ja, ba ji sa dəlbiya.

Karapau Ar Kəra Litagəu

⁴⁷ “Ətsu wayu, təlkur Hyal ənggər litagə
kəra nji fuwa a gwu dəl nga nyi kəra mbari
culi kalfi paməpamə gangəu.

⁴⁸ Ənggəra ji nyau ənga kalfi, kə njir təm
həbiya a biya miya dəl. Kə ndə dzəgwa
nggya gya ndə dəmbiya kalfi kəra mənəhəu
ndə puwa a gu bəngə, ba ndə dzəgwa pəna
dəmwa'ya nyi.

⁴⁹ Abangə nga nyi wu nda da ar pəcir
kudiyar duniya. Waladi'yar wu nda shili
nda sa təkəbiya nji dəmwa'yi ənga nji tsapəu.

⁵⁰ Ba nja dzəgwa vakuwa nda a gwu u'ur
kətsa, a guna nda dzəgwa wau ənga də hira
nda.

⁵¹ “A nggabiyar hyi sə'yar kə patə ya?”
Yesu yiwar nda.

“Angə,” əngwar nda.

⁵² Kə ji na anə nda, “Agabangə kalar
maləmə dladə kəra nji highiḃər nyi sə ar
kəra təlkur Hyal, ənggər thlagər ki nga ja
kəra gwu umbwa nyi, ji gwa fa'abiya bərba
mafəliyangə ənga bərba hahal a biya.”

*Nji Nggəl Ara Dləwu Yesu Wu Nazəratu
(Markusu 6:1-6; Luka 4:16-30)*

⁵³ Ənggəra Yesu kudəna na karapə'yar
kau, ba ji piyari vi ta.

⁵⁴ Shilir Yesu wu məlmə nyi, ba ji
dzəguya highiḃə anə nji wu umbwa daḃə
dzə njir yahudiya. Ba da sə dədəgur anə
nda, ndə na, “Əmani ngə ndə kə uya sənbiya
sə ka, ənga dənəma nə məl sə dədəgur'yar
ka?”

⁵⁵ “A'yi zər ndər ta wu ta ngə wa? A'yi
mənyi nga nju ngga ənga Maryamu ta wa?
A'yi zamə nyi'yar ngə Yakubu ənga Yusufu
ənga Simanu ba ənga Yahuda wa?”

⁵⁶ Kwamə nyi'yar a'yi nda əkkə'yi mən
ənggə wa? Ya, sara mani nga ji uya
patəkura sə'yar ka?”

⁵⁷ Ba hudā nda ndzə ənga ja. Ama kə
Yesu na anə nda, “Kəl wu məlmə nyi, ənga
wu pama nji nyi, ba wu ki nyi nga nji gəra
ha kəra nabi.”

⁵⁸ Naji bəra məl sə dədəgur'yar gangə wu
pama nda mai, ara ghar mbərsar nda.

14

*Nji Thlana Kəra Yahwana
Ndər Məl Babətizəma
(Markusu 6:14-29; Luka 9:7-9)*

¹ Ar pæci kə ngə təl Hirudusu nggari ndər ar kəra Yesu.

² Kə ji na anə njir məl thlər nyi, “Ndə kau, Yahwana ndər məl Baḅetizəma ngau, a hya'ari ja sara vir tau, ca ngə sərə dā ji uya dənəma nə məl sə dədəgur'yar kau.”

³ Arya dəfəməu Hirudusu mbari Yahwana, ba ji mbiya nyi, kə ji fuwa nyi wu fursəna arya Hirudiyasu, mala zamə nyi Fəlipəu.

⁴ Ara dəfəməu Yahwana wu na anə Hirudusu abər a ḅəlnar ja dladau ara ji həri Hirudiyasu aga mala nyi.”

⁵ Hirudusu wu yiwu ja tsəya Yahwana, ama ju hivər ara nji, ara ndə hər Yahwana ar viya nabi.

⁶ Ar pəcir mini nə dəngari pəcir ya nə Hirudusu, ngə kwar Hirudiyasu fəl anə nji, ba fəl kə pina huḁa Hirudusu gagaḁau.

⁷ Arya kau, kə ji hər alkawal daḅə ənga səm fəla, abər, ju nə nyi kalar sərə ji yiwa ara ja.

⁸ Kə mənəni nar nyi sərə ja yiwa, kə ji na, “Nə dā nji kəra Yahwana ndər məl Baḅetizəma ar pəli.”

⁹ Kə sə kə ḅwanə nyi kər gagaḁau, ama arya alkawal ənga səm fəla kəra ji həri, ənga məthləpi nyi'yar kəra a'yi ənga ja, naji wu yiwu ja kar nyi mai.

¹⁰ Kə ji səwa a vu fursəna aga nja vuwa thlana kəra Yahwana.

¹¹ Ji shili əni ar pəli, ji sa nə nyi anə zər kwa nyi, kə ji nə nyi anə mənəni.

¹² Kə zəmbəlma Yahwana 'yar shili ndə sa həri dza ja. Ba ndə nda haḁəna. Kə ndə ma'yi ndə nda nar nyi anə Yesu.

*Yesu Səməna Nji Dubu Təfu
(Markusu 6:30-44; Luka 9:10-17; Yahwana 6:1-14)*

¹³ Ənggəra Yesu nggari abangau, ba ji hya'ari ji gwu kwambwal. Kə ji tərabiya a ndar vira nji a'yi ari mai aga ja nda nggya zhizhi nyi. Ama ənggəra dlamir nji nggari abangau, ba ndə hya'ari sara wu məlmə paməpamə ndə nu nyi ənga hi.

¹⁴ Ənggəra Yesu biya sara wu kwambwal, ba ji lari dlamir nji gangəu. Ənggau, ba ji təhudə əgya nda, ba ji shiləgəbiya njira gərə ngga wu pama nda.

¹⁵ Ənggəra wagə ḁa, kə zəmbəlma nyi'yar shili ara ja, ndə na, “Vi kə nji a'yi a gwa mai, ənga tsu vi a ḁar dləru. Tətəlna nji kau, tara ba nda ma'yi a ndu huḁa giwa kəra zəwar vi kə nda dəlbiya sər səm anə kərnda, aga nda səmkə.”

¹⁶ Kə Yesu na anə nda, “A'yi mbari kəl nda ma'yi mai, nə nda mə sə kəra nda daḁaga sən səm.”

¹⁷ Kə ndə shadəwa nyi, ndə na, “Sə a'yi kəra tsa'a 'ya nə nda mai, kəl ləgu dəfə təfu ənga kalfi məthlə ngə a'yi wacu.”

¹⁸ Kə ji na, “Shila mə əni.”

¹⁹ Kə ji nar nyi anə nja nyi nda nggya gya ar sar. Ji həri ləgu dəfə təfu ənga kalfi məthla nyi, ba ji hya'anakər a dəməlməu, kə ji usaku anə Hyal, ba ji ḅəḅələwa nda. Kə ji dzəgwa nə nyi anə zəmbəlma nyi'yar, nanda tsu, kə ndə təkəna nyi anə dlamir nji.

²⁰ Patəkura nda səm ndə nyau. Kə zəmbəlma nyi'yar tsəmiya tsəla kumo apə məthlə ənga sərə hiyau sara wu miya nda.

²¹ Njira səm sə kau, shili zhizhir nda nji dubu təfu ngau. Ama nji jiga mathləkə'yi ənga wazha mai.

*Yesu Bau A Dar Kəra 'Yimi
(Markusu 6:45-52; Yahwana 6:15-21)*

²² Ənggərna, kə Yesu fuwa zəmbəlma nyi'yar a gwu kwambwal aga nda tərabiya wu mwa nyi a biyar ya dəl. Naja nə nyi, kə ji ta'yi wu yukudə aga ja səwa dlamir nju lagu.

²³ Ayukudə ji səwa dlamir nji ndə ma'yi, ba ji ma'yi sə nyi a dar kəra mau aga da ndər ənga Hyal. Ənggəra wagə ḁa, tsu ja a dar kəra mə zhizhi nyi.

²⁴ Ar pəci kau, kwambwal a gwar hada dəl nga nyi, kəja dləgwamər 'yimi wu tsatsa nyi ənga yambadə wu ka nyi ara ḁau.

²⁵ Ənggər saka makər nə vu'yi, kəja Yesu a vər ḁau, a ndəgya nda a dar kəra 'yimi.

²⁶ Ənggəra zəmbəlma nyi'yar lari nyi a vər ḅə a dar kəra 'yimi, ba hivər mbar nda gagaḁau. “Dəgur ngə canə mən kər,” əngwar nda, ba ndə mbar wau ara hivər.

²⁷ Ama ənggərna kə Yesu nar nda, “Hya sara ḅukər anə kərhyi mai! Nayi ngau. Hya sara hivər mai.”

²⁸ Əngwar Biturusu anə nyi, “Thlagəu, ma nagə ngau, nar da ya ndara gau, a dar kəra 'yimi kau.”

²⁹ “A ndau,” əngwar Yesu. Kə Biturusu biya sara wu kwambwal, ji mbar bə a ndəgya Yesu.

³⁰ Ama ta ji lari yambadə a vər sə ənga dənəma, ba hivər mbari nyi, ba ji mbar gya cau. Kə ji wau, ju na, “Thlagəu, mbədana da!”

³¹ Aga zəmə kə Yesu hari nyi tsi, ba ji mbari nyi. Əngwar ja, “Nagə ndə tətəwa mbərsa, mi ngə da gə təkə kəra?”

³² Ənggəra ndə gwu kwambwala nyi, kə yambadə kə ta'yau.

³³ Kə njira gwu kwambwal dləvə Yesu, ndu na, “Ənga jiri nagə Zər Hyal ngau.”

³⁴ Ayukudə ndə tərabiya a biyar ya dəl, ba ndə gya wu məlmə Janisaratu.

³⁵ Ta njir məlmə nyi tsaməri abər Yesu ngau, ba ndə səwa nja nar nyi anə njir 'yi'ya nyi patəu, aga nda shili ənga njira gəra ngga anə nyi.

³⁶ Ndə sa kədi nyi aga nji gəra ngga nda tsəkwarı alaga miya cira ləgutə nyi. Patəkura njira tsəkwar nyi, ba ndə da jaməu.

15

Kəbəkwaṭəu Nə Njira Nggurəm (Markusu 7:1-13)

¹ Kə alenyi njir Farisi ənga maləm'yar nə dlədaṭu, shili əgya Yesu sara wu Urshalima ndə sa yiwa nyi,

² “Mi ngə da zəmbəlma ngə'yar wu bəla kəbəkwaṭəu nə njira nggurəm nə məlmə maya? Nandə wu ci tsi divira nda səm sər səm mai.”

³ Kə Yesu shadəwa nda, ji na, “Mi ngə da hyu bəlna sərə Hyal na nja bəlari, aga hya bəlari sərə əjir hyu na?”

⁴ Ara Hyal nana wu ndər nyi, ‘Ga gənggər nyi səli anə dəngau ənga məngau.’ Ənga tsu, ‘Ma ndəra nggəliya dənəy ənga mənəy kəl nja tsəya nyi.’

⁵ Ama hyu highiḃau, abər, ndu sən na anə dənəy ənga mənəy, ‘Kalar dləwa dzə kəra hya kyaga uya ara yau, a nə nyir yau anə Hyal,’

⁶ naja a'yi a sən ‘gənggər nyi səli anə dənəy’ ətsu mai. Agabəngau, ba hyi məliya ndər Hyal da sə kurthləu lagur sər cijir hyi.

⁷ Nahyi nji batal! Jiri nga nyi ənggəra nabi Əshaya nana ndər ar kəra hyi abər,

⁸ “‘Nji kə ndu gənggər da səli ənga miya nda wacu,

ama dəfuwa nda a ma'yiri nadə ara yau.

⁹ Ndu dləvə da ar cicir miya nda, ndu highiḃə lagu dləda kəra ndə ngə məliya, abər ca ngə ndər Hyal.’ ”

¹⁰ Kə Yesu ngga dlamir nji a shili wu dzə nyi, ji na anə nda, “Siya da mə himi patə hyi, aga hya nggəbiya sə kau.

¹¹ Sər səm kəra ndu fuwa a gwu miya ja a sən məliya ndə ‘dedeḃə’ wu mwar Hyal mai, ama sərə biya sara wu ndə ngu məliya ndə ‘dedeḃə’ wu mwar Hyal.”

¹² Kə zəmbəlma'yar shili ara ja ndə sa yiwa nyi, “A səni gə abər huda njir Farisi ndzəndzə nga nyi ənga gau, ənggəra ndə nggar ndər kə ya?”

¹³ Kə Yesu shadəwa, ji na, “Kalar sə thləthləka kəra a'yi dəda kəra a dəməlmə ngə thləkana mai, ba nja kucina.

¹⁴ Piyari nda mau. Nanda ənggər nji ləfə ngau a vər tədəmwə anə alenyi nji ləfau. Patəkura nda, ndu pəpau a gu ka'u.”

¹⁵ Kə Biturusu na anə nyi, “Nar 'ya sərə karapə kə cabiya.”

¹⁶ Kə Yesu na, “Kar ya, tsu hyi dza ya?”

¹⁷ “A'yi hyu səni abər sərə gwu miya ndau wu tərabiya a gyiwu ta ja, ba ja dzəgwa tərabiya a biya wa?”

¹⁸ Ama sərə biya wu miya ndau, sara wu dəfuwa ja nga nyi wu biya. Ca ngu məliya ndə ‘dedeḃəu.’

¹⁹ Ara sara wu dəfuwa ndə ngə dənga dəmwə'yi wu shili, sə ənggər tsa ndau ənga səsukur ənga həl ənga sakida nə fati ənga ndza thləmər ndau.

²⁰ Sə'yar kə ngu məliya ndə ja da ‘gəra cicau,’ ama səm sər səm gəra ənga tsi cicau a sən məliya ndə ja da ‘gəra cici’ mai.”

Mbərsa Nə Vanyi Mala (Markusu 7:24-30)

²¹ Kə Yesu piyari vi ta, ba ji ma'yi a vu 'yi'yir Taya ənga Sidonu.

²² A vuna kə mala kəra a'yi mala njir Yahudiya mai shili ara ja, ji na, “Thlagəu, Zər Dawuda, təhudə əgya yau. Kəja mambəl dəmwə'yi a vər lə ɓwəɓwatə gagadə anə kwa da.”

²³ Ama sə a'yi kəra Yesu shadəwa nyi mai. Kə zəmbəlma nyi'yar shili ara ja ndə kədi nyi, ndə na, “Kədləna nyi ja ma'yi, ara kə ju nu mən ju ɓwanə mən kər kau.”

²⁴ Kə ji shadəwa, ji na, “Hyal səwa da a shili anə njir Izirayila kəra ənggər təmahə sasa wacu.”

²⁵ Ama kə mala kə shili, ji sa ɓəliya undi wu mwa nyi, ji na, “Thlagəu, dləwar da.”

²⁶ Kə ji shadəwa, ji na, “A'yi da tsa'a nja həri sər səm wazha nja vakana nyi anə hya'yar mai.”

²⁷ Kə ji na, “Jiri nga nyi Thlagəu, ama alaga abangau, hya'yar ndu səm sərə pəpənəkər sara wu miya wazha ma nda vər səm sau.”

²⁸ Kə Yesu shadəwa, ji na, “Mala, dəgal gagadə ngə mbərsa ngau. Bəgə sərə gu yiwu, ja da.” Abangau, kə kwa ta da jamə ar pəci ta.

Yesu Shiləgəbiya Nji Gangəu

²⁹ Sarar vi ta, kə Yesu ma'yi lagu dəl Galili. Kə ji ma'yi a dar kəra mau, kə ji da nggya gya.

³⁰ Dlamir nji gangə shili əgya ja, ndu shili ənga nji paməpamə gangə kəra gərə ngga. Nanda ngə, nji təkəkənəu, ənga nji ləfau, ənga nji kukurɓəu, ənga njir məga, ənga njir shiləgə paməpamə gangəu, ba ndə sa pina nda əgya hiya Yesu. Kə Yesu shiləgəbiya nda.

³¹ Kə sə kə da sə dədəgur anə nji, ənggərə ndə nggar njir məga a vər ndər ənga ndə lari nji kukurɓə da jamə ənga nji təkəkənə a vər ɓau ba nji ləfau wu lar sau. Kə patəkura nda dləwə Hyal nə njir Izirayila.

Yesu Səməna Nji Dubu Fodəu (Markusu 8:1-10)

³² Kə Yesu nggari zəmbəlma nyi'yar a shili ara ja, kə ji na anə nda, “Yi wu təhudə əgya nji kau, ara əshina pida makər nga nda ənga yau, nandə səm sə mai. Nayi wu yiwu ya səwa nda, nda ma'yi ənga wuɓə mai, nda sara nda shavər ar lagu.”

³³ Kə zəmbəlma nyi'yar shadəwa, ndə na, “Əmani nga mən wu nda uya sər səmənə dlamir kə ar tagə ka?”

³⁴ “Ləgu dəfə yidəwa nga ara hya?” Yesu yiwa nda. Kə ndə shadəwa nyi, “Ləgu dəfə mədəfə ənga kalfi yidəwə yidəwu.”

³⁵ Kə ji nar nyi anə dlamir nji, nda nggya a gyiwu 'yi.

³⁶ Kə ji həri ləgu dəfə mədəfə ənga kalfiya nyi. Ayukudə ji usaku Hyal, kə ji ɓəbələwa, ba ji nə nyi anə zəmbəlma nyi'yar. Nanda tsu, ba ndə tətəkənə nyi anə nji.

³⁷ Patə nda ngə səm, ndə nyau. Ayukudə nyi zəmbəlma nyi'yar tsəmiya tsələ nyinyi mədəfəu ənga sərə hiyau sara wu miya nda.

³⁸ Njira nji səmənə ca ngə shili zhizhir nda nji dubu fodəu, nji jiga mathləkə'yi ənga wazha mai.

³⁹ Ayukudə Yesu səwa dlamir nji nda ma'yi, kə ji gwu kwambwal, ba ji ma'yi a vu 'yi'yir Magadanu.

16

Gal Mətsamə (Markusu 8:11-13; Luka 12:54-56)

¹ Kə njir Farisi ənga njir Sadusi shili əgya Yesu, aga nda sa dzəbiya nyi. Kə ndə na anə nyi, aga ja canə nda mətsamə sə dədəgur sara dəməlmau, kəra wu cabiya abər sara ara Hyal nga ja.

² Kə ji shadəwa nda, ji na, “Ma wagə da, ba hyi lari ndəla məlmə a dar dəzəu, ba hya na, ‘Vi wu sa da jamə əzəgəu.’

³ Ma mudlə tsu, ma hyi lari ndəla məlmə dəzəu ənga zəgutu, ba hya na, ‘Əshina nə nyi nju nda tədə par.’ Nahyi, hyu sən təkəbiya paməpaməkura dlama, ama nahyi wu sən təkəbiya paməpaməkura sə dədəgur kəra wu dərəkər kabangəkə mai.

⁴ Njir nggyabiya kabangəkə nji dəmwə'yu, njira gərə nu Hyal wu yiwu nda lari sə dədəgur. Ama sə dədəgur a'yi nju nda ca anə nda mai, kəl nə nabi Yunana.” Kə Yesu piyari nda ba ji ma'yi.

Thləlamə Nə Njir Farisi *Ənga Njir Sadusi* (Markusu 8:14-21)

⁵ Ənggərə zəmbəlma nyi'yar tərabiya a biyar ya dəl, ba ndə dəngari nandə həri macikəl mai.

⁶ Kə Yesu na anə nda, “Hya hangəkal, ənga hya tsamə ar kəra thləlamə nə njir Farisi ənga njir Sadusi.”

⁷ Kə ndə thla wu pama nda, ndə na, “Ji na abangau, ara kə mən gəra həri macikəl kə ngau.”

⁸ Ta Yesu sənbiya sərə ndu thla, kə ji na anə nda, “Nahyi njira ənga mbərsa kukushu, mi ngə də hyu ndər wu pama hyi abər ara kə hyi gəra həri macikəl kə nga?”

⁹ Ba'anə kabangəkə nahyi nggabiya mai ya? A far hyi ənggəra yi səmənə nji dubu təfu ənga ləgu dəfə təfu ta ya? Ətsu a far hyi tara tsələ yidau nga hyi nyana ənga sərə hiyau wu miya nji ta ya?

¹⁰ Əndəga a far hyi ənggəra yi səmənə nji dubu fodə ənga ləgu dəfə mədəfə ənga tara tsələ yidau nga hyi nyana ənga sərə hiyau wu miya nji ta ya?

¹¹ Mi ngə də nahyi nggabiya abər a'yi ar kəra macikəl nga ya vər ndər maya? Ama yi na anə hyi aga hya hangəkal ənga thləlamə nə njir Farisi ənga njir Sadusi.”

¹² Kə ndə nggabiya abər naja a'yi a vər ndər anə nda, aga nda hangəkal ənga thləlamə nə ta macikəl mai, ama ar kəra highiəbə nə njir Farisi ənga njir Sadusi.

Biturusu Nana Abər Yesu Ngə Kərsiti (Markusu 8:27-30; Luka 9:18-21)

¹³ Ar pəci kəra Yesu shili wu 'yi'yir Kayisariya Fəlipi, kə ji yiwa zəmbəlma nyi'yar, ji na, “Wa nga nju na ənga ya, nayi Zər Nda?”

¹⁴ Kə ndə shadəwa nyi, “Alenyi nju na Yahwana ndər məl Bəbətizəma, ənga alenyi nji Iliya, ənga alenyi nji tsu Irimiya ənga zəmə wu pama nabi'yar.”

¹⁵ “Ama kar nahyi tsu, wa nga hyu na nga ya?” ji yiwa nda.

¹⁶ Kə Simanu Biturusu shadəwa, ji na, “Nagə ngə Kərsiti, Zər Hyal kəra ənga pi.”

¹⁷ Kə Yesu na anə nyi, “Ndər barka nga gau, Simanu zər Yunana, arya a'yi ndə ngə cabiya ngə sə kə mai, ama Dədə kəra a dəməlmau.

¹⁸ Yu na anə ngau, nagə Biturusu tsəka ngau, ar kəra tsəka kə nga yu hər dəbə dze njir nu də, dəbə njira sərə ənga dənəma nə tau, a'yi a sən sən təlkur ar kəra nda mai.

¹⁹ Yu nə ngə sər pahə miya ki nə təlkur Hyal. Ətsu kalar sərə gə mbiya wu duniya mbamba nga nyi a dəməlmau, ənga kalar sərə gə pəlna wu duniya pəpəl nga nyi a dəməlmə ətsu.”

²⁰ Kə Yesu tədər himiya zəmbəlma nyi'yar abər nda sara na sə kə anə kalar ndə abər naja ngə Kərsiti mai.

Yesu Nana Ənggəra Ji Wu Nda Tau (Markusu 8:31; 9:1; Luka 9:22-27)

²¹ Mbari ar pəci kə ngə Yesu dzəguya na anə zəmbəlma nyi'yar, abər kəl ji ma'yi a vu Urshalima. A vuna ju vuwa lar ɔwaɔwatə paməpaməu. Nji nggunggurəm nə məlmau, ənga pubu dədəgal'yar, ənga maləmə dladə'yar wu nda piyari nyi, ba nda tsəya nyi, ama ayukuda pida makəru, ba ja hya'ari ənga pi.

²² Kə Biturusu hər nyi a ndar batiti, ji nda kughiya nyi, ji na, “Wu də mai Thlagəu, Hyal a tsana sə ənggər kə a də ənga gau.”

²³ Ama kə Yesu shabiya dzau, ji na anə Biturusu, “Təkə ənga yau, Shatan! A dər gə sər thlə hi anə də, ara dənga ngau ənggər nə nji nga nyi, a'yi nə Hyal mai.”

²⁴ Kə Yesu nar nyi anə zəmbəlma nyi'yar, “Kalar ndəra wu yiwu ja nu də, kəl ja piyari yiwu kərny, ba ja həri wu dladlakə nyi, ba ja nu də.

²⁵ Ara kalar ndəra wu yiwu piya ja, ju nda tini. Ndəra gəra yiwu piya ja arya yau, ju nda uya.

²⁶ Mi ngə akkəri kəra ndu uya ma nji nə nyi duniya patəu, ba ja tini piya ja? Əndəga mi ngə ndə a sən ləri ar viya piya ja?

²⁷ Arya nayi Zər Ndau, wu nda shili wu kadakadarkur nə Dədə ənga waladi də'yar. Yu sa məliya nyi numa anə patər njir duniya ar lagu kəra ndə məl thlərər nda ari.

²⁸ Yu nar hyi jirkura nyi, alenyi nji a'yi ənggau tata'yu, nandu nda tə mai, kəl ndə lar Zər Ndau wu shili wu təlkur nyi.”

17

Bəla Dzə Nə Yesu (Markusu 9:2-13; Luka 9:28-36)

¹ Ayukuda pida kwa, kə Yesu həri Biturusu ənga Yakubu ənga Yahwana

zaməya Yakubu ba ji hər nda a ndar kəra vanyi mau kəra dzəgaməu, nanda zhizhir nda.

² A ndəna, kə dza ja bəlana dzə wu mwar nda. Bama ja wu mbəl ənggər pəci ənga ləgutə nyi dā pərtə pwahəu.

³ Kukuthlə kə nabi Iliya ənga nabi Musa shili nda vər ndər ənga Yesu.

⁴ Biturusu na anə Yesu, “Thlagəu, shilir mən ənggə kau, a dər mənəhəu. Ma gu yiwu, ya sən məliya kwapatə makər ənggau, pathlə anə ngau, pathlə anə Musa ənga pathlə anə Iliya.”

⁵ Ma tsu ja vər ndər, kə mbəmbəl sara du dlama sa hədiya nda, kə nji nggari dāhəu sara du dlama wu na, “Naja kau, Zər Da ngau, yu yiwu nyi; huda yi pipida ənga ja gagadəu. Hya səya nyi himi!”

⁶ Ənggəra zəmbəlma nyi'yar nggari abangau, ba hivər mbar nda, kə ndə uzhiya bama nda a gyiwu 'yi.

⁷ Ama kə Yesu shili ji sa tsəkwar nda, ji na “Hya'ara mau. A sara hya hivər mai.”

⁸ Ənggəra ndə hya'anəkər, nandə bəra lar ndə mai kəl Yesu zhizhi nyi.

⁹ Ənggəra nda vər shida sara dar ma nyi, Yesu kughiya nda, ji na, “A sara hya na anə kalar ndə sə kə hyi lar kə mai, kəl ma Zər Ndə hya'ari sara vir tau.”

¹⁰ Kə zəmbəlma nyi'yar yiwa nyi, ndə na, “Ya ara mi ngə maləmə dladə'yar na abər kəl Iliya bəra shili tanggərma ka?”

¹¹ Yesu shadəwa, ji na, “Pakatə Iliya wu shili, ju sa fuwa sə patə wu lagu.

¹² Ama, yu nar hyi, abər, Iliya a shiliri tsu kadəu, ama nandə tsamə ri nyi mai, kəl ta ndə məliya nyi sərə ndu yiwu. Abangə tsu ngə Zər Ndau, wu nda lari bwaḍwatə wu tsa nda.”

¹³ Kə zəmbəlma nyi'yar nggabiya abər ja vər ndər anə nda ar kəra Yahwana ndər məl Baḅətizəma.

Yesu Shiləgəbiya Zər Kəra

Ənga Mambəl Dəmwa'yu

(Markusu 9:14-29; Luka 9:37-43a)

¹⁴ Ənggəra ndə shili əgya dāḅər dlami, ba vanyi ndə shili ara Yesu, kə ji sa uzha wu mwa nyi, ji na,

¹⁵ “Thlagəu, təhudə əgya zər dā kau. Sə tsatsa ngə wu tsa nyi, ənga tsu ju lar

bwaḍwatə gagadəu. Aga gangə nga ju tədə a gwu u'u, ənga tsu a gwu 'yimi.

¹⁶ Yi shili ənga ja anə zəmbəlma ngə'yar, ama nandə sən shiləgəbiya nyi mai.”

¹⁷ Yesu shadəwa nda, ji na, “Nahyi nji kabangəkəu, nji gəra mbərsa, nji dəmwa'yu, ba'anuwə nga ya nggya ənga hya? Ba'anuwə nga ya səsə hya? Shila mau ənga zərə nyi anə dā.”

¹⁸ Kə Yesu kughiya mambəl dəmwa'ya nyi, ba ji biya sara wu dza zərə nyi. Ənggərna ba zərə nyi dā jaməu.

¹⁹ Kə zəmbəlma nə Yesu 'yar shila anə nyi ar dəwa ndə sa yiwa nyi, “Mi ngə dā 'yi təwa ara kədləbiya mambəl dəmwa'yi ka?”

²⁰ Kə Yesu shadəwa nda, “Arya mbərsar hyi kushu nga nyi. Ənga jiri yu na anə hyi, ma mbərsar hyi a'yi ənggər culi bəla, culi kəra ndiya ənga kushu wu culi patəu, hyu sən na anə mə kau, ‘Hya'ari ənggau ga ma'yi a ndəna,’ ətsu ba ja hya'ari, ba ja ma'yi. Agabangau, sər kar hyi kər a'yi mai.”

²¹ [Culi sə'yar kə a'yi wu biya abangə mai, kəl ənga kədi Hyal ba ənga hə zəmətsini.]

²² Ənggəra zəmbəlma nyi'yar shili ar vi zəmə wu 'yi'yir Galili, kə ji na anə nda, “Nji wu nda lər Zər Ndau a gwu tsa dawa nyi'yar,

²³ ba nda tsəya nyi. Ar pəci makərkura nyi ba ja hya'ari ənga pi.” Ba sə kə fuwa zəmbəlma nyi'yar wu dənga sə gagadəu.

Ki Budə Nə Ki Hyal

²⁴ Ənggəra Yesu ənga zəmbəlma nyi'yar shili wu məlmə Kafarnahumu, njir tsəm budə nə umbwa Hyal thləwa Biturusu, kə ndə na anə nyi, “Maləmə hyi a'yi ju ki budə nə umbwa Hyal wa?”

²⁵ “Angə, wu ki ja,” əngwar ja.

Ənggəra Biturusu shili wu ki, Yesu ngə dzəguya ndər anə nyi tanggərma, ji na. “Simanu, mi nga gwu dənga? Sara ara wa ngə təl'yar nə duniya wu dləwu buda, sara ara wazhar nda əndəga sara ara alenyi nji ya?”

²⁶ “Sara ara alenyi nji,” əngwar Biturusu. “Ma abangau, wazhar nda wu ki mai,” Yesu shadəwa nyi.

²⁷ “Ama a sara mēna ndzana dēfuwa nda, ma'yi a gwu dēl ga gwa sē dliir, ba ga pahēna miya kalfi kēra gē mbar tanggērma, gu uya gēnna kēra daḡaga kina budē ngau ēnga nēda.”

18

Wa Nga Ndiya Ņnga Dēgala?
(Markusu 9:33-37; Luka 9:46-48)

¹ Ar pēci ta ngē zēmbēlma nyi'yar shili ēgya ja ndē sa yiwa nyi, “Wa nga ndiya ēnga dēgal wu tēlkur Hyala?”

² Kē Yesu nggar vanyi zēr kushu, kē ji sa ta'yina nyi wu mwar nji patēu.

³ Kē ji na anē nda, “Yu nar hyi jirkura nyi, kēl hyi shabiya dēfuwa hyi, hya ḡa ēnggēr wazha yidēdēu, nahyi wu sēn uya gwu tēlkur Hyal mai.

⁴ Ama kalar ndēra hēya kēra ja, ji shabiya kēnyi ēnggēr zēr kushu kau, naja nga ndiya ēnga dēgal wu tēlkur Hyal.

⁵ “Kalar ndēra dlēwuri zēr kushu ēnggēr kē wu thlēmē ḡa, nayi nga ji dlēwuri.

⁶ Ama tsu, kalar ndēra mēliya pathlēu wu pama wazha yidēdē kau, kēra hēnggēri ēnga yau ja thlēr hi, wu ndiya anē ndē kē nja mbiya bēra ar fēlanga ja, ba nja vakuwa nyi a gwar dēl dēgal kēra dzēgamēu aga ja gya cau.

⁷ “Sēr tēhudē anē duniya ara ju mēliya nja thlē hi! Sēr thlē hi'yar kē a ḡari kēl nda shili, ama sēr tēhudē anē njira sē'yar kē wu shili lagur nda.

⁸ Ma tsa gau ēndēga hiya gē ngu fuwa ngē ga mēliya bikau, kuji ga thlana ba ga vakana nyi nadēu. Wu ndiya anē ngē ga uya pi gēra kudau ēnga hi ēndēga tsi papathlēu a mwara nja vakuwa ngē a gwu u'ur kētsa gēra kudau ēnga tsi ba hiya gē gyapēu.

⁹ Ma tsu liya gu fuwa ngu bikau, tēkudēbiya ga vakana. A ndiya ēnga mēnahēu anē ngau ga uya pi gēra kudau ēnga li zēmēu, a ndiya nja vakuwa ngau a gwu u'ur kētsa ēnga li mēthlēu.

Karapau Ar Kēra Tēmahēu Sasa
(Luka 15:3-7)

¹⁰ “Hya hangēkal hya sara dīḡa alaga pathlēu wu pama wazha yidēdē kau. Ara

yu nar hyi abēr waladir nda 'yar wu nggya cumu wu mwar Dēḡa kēra a dēmēlmau.

¹¹ [Arya Zēr Ndē shili aga sa mbēḡa nji sasa.]

¹² “Mi ngē dēngar hyi ar kēra ndēr ka? Ma ndē ēnga tēmahē gharu, kē zēma nyi sanakēr, a'yi ju piyari ēdlēkumunyi apē ēdlē kau, a gwar tagēu, ba ja ma'yi a nda gal pathlē kēra sa kē wa?

¹³ Maja nēr nyi ri, jiri nga yu na anē hyi, ju nyabiya dzē ēnga caguli arya pathla tēmahē kēra ji nēr kē a ndiya ēdlēkumunyi apē ēdlē ta gēra sa ta.

¹⁴ Abangē nga nyi tsu, dēr hyi kēra a dēmēlmau a'yi wu yiwu pathlē wu pama wazha yidēdē kē a sanakēr mai.

Zamē Kēra Mēliya Ngē Bikau
(Luka 17:3)

¹⁵ “Ma zamē ngē mēliya ngē bikau, ma'yi ga nda thlēwa nyi zhizhi nyi ba ga nar nyi bikē kēra ji mēliya wu pama hyi mēthlē hyi. Ma ji sēya ngē himi, a shabiya nyir gau.

¹⁶ Ama ma naji sēya ngē himi mai, nggari ndē pathlē alaga nji mēthlē ba hya bēra nda thlēwa nyi. Aga sēra gu na, nji mēthlē alaga nji makēru wu hēnggēri āni.

¹⁷ Ma ji nggēl ara sēhimi nda tsu, ba hya hēr nyi a ndēgya daḡē dzē njir nu. Ma naja a'yi sēhimi nda tsu mai, ba hya hēri nyi ar viya ndēra gēra sēni Hyal alaga ndēr bikē ndēra gēra tubi.

¹⁸ “Jiri nga yu na anē hyi, kalar sēra hyi mbiya wu duniya mbamba nga nyi a dēmēlmau. Kalar sēra gē mbiya wu duniya mbamba nga nyi a dēmēlmau, ēnga kalar sēra gē pēlna wu duniya pēpēl nga nyi a dēmēlmē ētsu.

¹⁹ “Yu bēra na anē hyi, kalar sēra nji mēthlē alaga nji makēr hēnggēri ndu kēdiyau wu duniya, dēḡa kēra a dēmēlmau wu nda mēliya nda.

²⁰ Ņnga hya sēni abēr kalar vira nji mēthlē alaga makēr kaḡē ari wu thlēmē ḡa, a'yi yu pama nda.”

Karapau Ar Kēra Mafa Kēra
Gēra Ņnga Tēhudēu

²¹ Kē Biturusu shili ji sa yiwa Yesu, “Thlagēu, aga yidawu nga ya kyaga tēfēbiya zamē ḡa ma ji ndzana ḡa hūḡa ya? A ḡa aga mēḡēfē ya?”

22 Əngwar Yesu, “Awau, a'yi aga mədəfə mai, ama mədəfə mədəfau, ar vi mədəfəkumunyi.

23 “Agabangau, nju gəlabiya təlkur Hyal ənga vanyi təl kəra ngga mafa nyi'yar kəra ənga gənna nyi patə wu tsa nda aga nda nar nyi səra wu tsa nda patəu.

24 Ənggəra nja vər lə anə nyi səra ɓau, kə nji shili ənga vanyi ndə kəra ənga məl gangə kəra ji gəra sən kina wu nggyabiya nyi.

25 Ta ji təwa ara kina gənna nyi, kə təl kə səwa aga nja dəlna sə nyi patəu, əkkə'yi mala nyi ba wazha nyi aga ja kina mələ nyi əni.

26 “Kə mafa kə uzha wu mwar təl kau, ju kədi nyi, ‘Usi Alvari, təhudə əgya yau, yu kina ngə patəu.’

27 Kə təl kə təhudə əgya ja, ba ji təfəbiya nyi məl kəra ju nu nyi patə ba ji ma'yi.

28 “Ta ji biya sara wu mwar təl ta, ba ji thləwa kuvwa nyi mafa kəra ju nu nyi məl nə gənna kushu. Ji mbar nyi əgya fəlangə nga ja, ji na, ‘Kina da məl da kabangəkau.’

29 “Kə kuvwa nyi mafa kə ɓəliya undi ju kədi nyi, ‘Təhudə əgya yau, yu kina ngə məl ngə patəu.’

30 “Ama kə ndə kə nggəl ara nggar kədi nyi, kəl ta ji fuwa nyi wu fursəna kəl ma ji kina nyi məl nyi patəu.

31 Ta alenyi mafa'yar nggari abangau, ba huɗa nda ndzə gagadəu. Kə ndə ma'yi ka nda nar nyi anə təl ta, səra ɗarkər patəu.

32 “Kə təl kə nggar mafa nyi, ji na ‘Nagə mafa shishi,’ ‘Yi təfəbiya ngə məl kəra wu dza gə patəu, arya gə kədi da aga ya təfəbiya ngau.

33 A'yi da tsa'a ga təhudə əgya mafa kuvwa ngə wa, ənggər kəra yi təhudə əgya gə ta wa?”

34 Kə sə kə ndzana huɗa təl kə gagadəu, kə ji səwa nja fuwa nyi a gwu fursəna aga nja nə nyi ɓwaɓwatəu, kəl ma ji kina gənna kəra ju nu nyi patəu.

35 “Abangə tsu ngə dəɗa kəra a dəməlmau wu nda məl anə kalar ndəra wu pama hyi ma hyi gəra təfəbiya zamər hyi ənga kwamər hyi sara wu dəfuwa hyi.”

19

Yiwa Sau Ar Kəra Təkə Mala Ənga Sal

(Markusu 10:1-12)

1 Yesu kudəna ndər kau, kə ji piyari Galili, ba ji ma'yi a ndu 'yi'yi Yahudi kəra a biyar ya dəl Urdənu.

2 Dlamir nji gangə nu nyi, ba ji shiləgəbiya njira ənga shilgə a ndəna.

3 Ənggau, kə alenyi njir Farisi shili aga nda sa dzəbiya Yesu, ndə yiwa nyi, ndə na, “Dladə Musa na, abər a ɗar tsa'a anə ndə ja təkəbiya dzə ənga mala nyi ya?”

4 Kə Yesu shadəwa nda, ji na, “A'yi hyi saya jigana wa, abər tanggərma Hyal kəra məliya nda, ‘Ji məliya nda sal ənga mala’ wa?”

5 Kə ji ɓəra na, abər ‘Arya abangau, ndə sal wu piyari dənəni ənga mənəni, nda da sə zəmə ənga mala nyi, nanda məthlə ndu da ar viya ndə zəməu.’

6 Tsu nda a'yi nji paməpamə məthlə mai, ama kumər dzə zəməu. Agabangə səra Hyal mbiya ndə a sara pəlna mai.”

7 Kə ndə na anə nyi, “Mi ngə da Musa nana a gu ləkakadə nyi, abər, a ɗar tsa'a sal ja nə nyi ləkakadə nə sakida kədlau anə mala 'ya?”

8 Kə Yesu shadəwa nda, “Ara ɓaɓalkura dəfuwa hyi ngə Musa səya hyi lagu, ama a'yi abangə ngə Hyal məliya tanggərma mai.

9 Yu na anə hyi, kalar ndəra kədləna mala nyi, ma a'yi ji mbari nyi a vər dlənga sal mai, kə ji ɓəra həri vanyi mala, a ɗar ja ndə səsəu.”

10 Kə zəmbəlma nyi'yar na, anə nyi, “Ma abangə nga nyi wu pama sal ənga mala Thlagəu, kuji kə ndə a nggya gəra hə mala.”

11 Kə Yesu shadəwa nda, ji na, “A'yi patər nji ngu sən hənggəri ənga culi ndər kə mai, kəl njira Hyal dləwar nda.

12 Arya alenyi nji da məci'u sal ara nji yabiya nda abangau. Ama alenyi nji tsu, nji ngə məliya nda ndə da məci'u sal. Ənga alenyi nji tsu ngə məliya kərnda məci'u sal arya ndu yiwu təlkur Hyal kəra wu dəfuwa nda. Kalar ndəra wu sən mbar najaka highiɓau, bəgə ja dləwuri.”

Yesu Fənggər Nyi Barka Anə Wazha (Markusu 10:13-16; Luka 18:15-17)

¹³ Kə nji shili ənga wazha yidəfə anə Yesu aga ja sa fər tsa ja ar nda ənga ja kədi Hyal anə nda. Ama kə zəmbəlma nyi'yar kughiya njira dla ənga wazha kau.

¹⁴ Ama kə Yesu nar nda, “Hya piyari wazha yidəfə nda shili əgya yau, hya sara ka nda mai, ara təlkur Hyal nə culi nji kəra ənggər nanda ngau.”

¹⁵ Kə ji fər tsi nə barka ar nda, ba ji ma'yi.

*Zər Baduwari Ndər Gənnə
(Markusu 10:17-31; Luka 18:18-30)*

¹⁶ Kə vanyi ndə shili ara Yesu, ji sa yiwa nyi, “Maləmə, mi ngə sə mənəhəu kəra ya kyaga məl aga ya uya pi gəra kudə?”

¹⁷ “Kə Yesu na anə nyi, “Ara mi ngu yiwa də ar kəra sə mənəhə? Ndə mənəhə a'yi mai kəl Hyal wacu. Ma gu yiwu ga uya pi kəra gəra kudəu, kəl ga bəlari dlədə'yar kau.”

¹⁸ Əngwar ja anə Yesu, “Dlədə mana wu liyanya?” Kə Yesu na anə nyi, “‘Ga sara tsa ndə mai. Ga sara məl səsukur mai. Ga sara həl mai. Ga sara thla fati ar kəra ndə mai.

¹⁹ Ga gənggər nyi səli anə dəngau ənga məngau. Ga dzəgwa yiwu kuvwa ngau ənggər kərngau.’”

²⁰ Kə zər baduwari ta na anə nyi, “A bəlari yi sə'yar kə patə tsu yi zər kushu. Mi ngə sərə hya?”

²¹ Yesu nar nyi, “Ma gu yiwu ga də ndə tsapəu, ga ma'yi ga nda dəlha patər sərə ara gau, ba ga təkəna gənnə nyi anə nji dādali, gu uya akkəri a dəməlmau. Ba ga dzəgwa shili aga ga sa nu də.”

²² Ənggəra ji nggari abəngau kə zər baduwari kə ndalər bama, kə ji ma'yi ənga hüdə kyakyaru, ara naja ndər bərba gagađau.

²³ Kə Yesu nar nyi anə zəmbəlma nyi'yar, “Yi wu nar hyi jiri, dzadzau nga nyi anə ndər gənnə ja gwu təlkur Hyal.

²⁴ Ətsu yu nar hyi abər a ndiya ənga bətsu anə dləgwam ja tərabiya wu liya libəra a mwara ndər gənnə ja uya gwu təlkur Hyal.”

²⁵ Ta zəmbəlma nyi'yar nggari abəngau, kə də sə dədəgur anə nda, kə ndə na, “Ya, ma abəngau, wa ngu sən uya mbədə?”

²⁶ Kə Yesu tsamə nda, ji na, “Anə ndau, sərə gəra sən də ngau, ama anə Hyal bətsu. Ara kalar sau, sər də ngau, anə Hyal.”

²⁷ Kə Biturusu shadəwa, ji na, “Kəja 'ya piyari sə patə 'yi nu ngau, mi ngə sərə 'yi wu nda uya?”

²⁸ Yesu shadəwa nda, ji na, “Yi wu nar hyi jirkura nyi, ar pəcir nggyabiya kəra wu nda shili, pəci kəra zər ndu sa nggya ar tsəkafə nə kadakadarkur nyi, nahyi njira wu nu də patəu, nahyi ngu nda nggya ar tsəkafə nə təlkur kəra kumo apə məthləu, hyu məl numa anə miya umbwa njir Izirayila kumo apə məthləu.

²⁹ Ənga tsu kalar ndəra piyari ki ənga zamə'yar, ənga kwamə'yar, ənga tada ənga ama ba əkkə'yi wazha ənga fa arya yau, ju nda uya a ndiya kau, gharu gharu ənga pi kəra gəra kudəu.

³⁰ Ama nji gəngəu kəra tanggərma wu nda də njir yukudu, ənga njir yukudə tsu ndu nda də nji tanggərma.

20

*Karapau Ar Kəra Njir Məl Thlər
Wu Fa Wur Inabi*

¹ “Təlkur Hyal ənggər ndəra ənga fa wu ngau. Vanyi pəci ji biya kadə mudlau, ji ma'yi a nda gal njir məl thlər anə nyi wu fa nyi.

² Ta ndə dləwunggəri aga ja kina nda gənnə pəkə nə ndə papathləu, ba ji səwa nda a gwar fa wa nyi.

³ “Ənggər saka ədlau nə mudlau, ba ji bəra biya, kə ji ləri alenyi nji tata'yi ar hada sugu sə a'yi ndu məl mai.

⁴ Kə ji na anə nda, ‘Hya ma'yi tsu hya gwa məl thlər a gwar fa də, ba ya nda sa kina hyi sərə tsa'a.’ Ba ndə ma'yi.

⁵ “Kə ji bəra biya ar pəci ta'yikər ənga saka makər nə wagəu, kə ji bəra fa'ari njir məl thlər.

⁶ Ənggər saka təfu nə wagəu, kə ji bəra biya, ba ji thləwa alenyi nji tata'yi kurthlə gəra a vər məl thlər. Kə ji yiwa nda, ji na, ‘Mi ngə də hyi pəkə tata'yi kurthlə gəra məl sa?’

⁷ “Kə ndə shadəwa nyi, ndə na, ‘Arya ndə a'yi kəra hər 'ya aga məl thlər anə nyi əshina mai.’

“Kə ji nar nda, ‘Nahyi tsu ma'ya mau a gwar fa də.’

⁸ “Ta wagə da, kə thlagər fa nar nyi anə ndər tsamə fa, ‘Nggər njir məl thlər kau, ga sa kina nda gənna məl thlərər nda, ga dzəguya ar njira shili əwagəu ba'anə njira shili əmudlau.’

⁹ “Njira gwa saka təfu nə wagə shili, ba nji kina nda gənna nə pəkə papathləu.

¹⁰ Ta njira nji ngga tanggərma shili aga nja sa kina nda, ndu nggani abər nju nda kina nda a ndiya gənna nə pəkau. Ama kə nji sa kina nda gənna pəkau, kakalə ənga njira nji ngga əwagə ta.

¹¹ Ta ndə dləwuri gənna nyi, ba ndə mbar jiga miya ar kəra thlagər fa,

¹² ndu na, ‘Njira nji ngga əwagəu, njira məl thlər nə saka pathlə wacu, nga gə məliya 'ya kakaləu, na'ya kəra pəkau dləm pəci ar pəci kwakwadə a vər məl thlər.’

¹³ “Ama kə ji nar nyi anə zəma nda, ‘Bazhi, nayi diya ngə mai, a'yi yi kina ngə sərə mə thlana wa? Gənna nə pəkə ndə pathlə wa?

¹⁴ Dləwuri sərə nji kina ngau, ba ga ma'yi. Nayi ngə yiwu ya kina njira dla əwagəu kakalə ənga hyi njira shili əmudlau.

¹⁵ A'yi da tsa'a ya məl sərə yu yiwu ya məl ənga gənna da wa? Əndəga shishikur ngu tə ngau, arya nayi ənga tsi papahə ya?”

¹⁶ “Abangau, ngə nji nə tanggərma wu nda da njir yukudu, ənga njir yukudə tsu ndu nda da nji tanggərma.”

Yesu Bəra Nana Ənggəra Ji Wu Nda Tau (Markusu 10:32-34; Luka 18:31-34)

¹⁷ Ənggəra Yesu a vər ma'yi a du Urshalima ənga zəmbəlma nyi'yar, ba ji nggari nanda kumo apə məthlə a ndar batiti, ba ji na anə nda,

¹⁸ “Kəja ma'yi nga mənə du Urshalima. A vuna nju vuwa nə nyi Zər Ndau a vu tsa maləmə dladə'yar, ba ənga pubu dədəgal'yar. Ndu vuwa thlana nyi numa nə tə a vuna.

¹⁹ A vuna ndu vuwa nə nyi nyi anə njira a'yi njir Yahudiya mai, ba nda dzəgwa didana nyi, ənga nda dəgə nyi ənga wuda, ətsu ba nda dzəgwa dlakəya nyi ar wu dladlakau. Ayukuda pida makəru ba ja hya'ari ənga pi!”

Sər Kədi Nə Miya Yakubu Ənga Yahwana (Markusu 10:35-45)

²⁰ Kə miya wazha Zabadi shili ara Yesu ənga wazha nyi, ji sa bəliya undi wu mwa nyi, ju kədi mayiwakur anə nda.

²¹ Kə ji na anə nyi, “Mi nga gu yiwa?”

Kə ji nar nyi, “Ga məliya wazha da'yar kau, pathləu ja nggya ar tsi mazəma gau ənga vanyi ar tsi matsala gau wu təlkur ngau.”

²² “Nahyi wu sən sərə hyu yiwa mai,” Yesu nar nda. “A sən nda təwari hyi culi bwaḃwatə kəra yu nda sa kə ya?”

“Yu nda təwari,” əngwar nda.

²³ Ji na anə nda, “Ənga jiri hyu nda təwari bwaḃwatə kəra yu nda sa, ama nə nggya ar tsi mazəma yau ənga tsi matsala yau, a'yi nayi ngu nda lə anə nji mai. Najaka vi ngə dədə pabəri anə njira ji cadəbiya tsu əmudlau.”

²⁴ Ənggəra alenyi zəmbəlma nyi'yar kumo nggari sə kau, ba huḃa nda ndzə ənga nji kə ənga zamə nyi.

²⁵ Ama kə Yesu nggar nda shili ar vi zəməu, ji na, “Hyu səni njira nggurəm njira a'yi njir Yahudiya mai, wu səm təlkur ar kəra njir nda ənga njira nggurəmər nda wu ca dəgalkur anə njir nda tsu.

²⁶ Ama a'yi abangə nga hyi mai. Kalar ndəra wu yiwu ja da dəgal wu pama hyi, kəl ji da ndər məl thlər anə hyi patəu.

²⁷ Ətsu, kalar ndəra wu yiwu ja da ndər tədəmwa anə hyi kəl ji da mafar hyi.

²⁸ Abangə tsu ngə Zər Ndə shili, a'yi aga nja sa məl thlər anə nyi mai, ama aga ja sa məl thlər anə nji, ba aga ja lər piya ja aga ja bəliya nji gangəu.”

Nji Ləfə Məthləu Uya Lari Sau (Markusu 10:46-52; Luka 18:35-43)

²⁹ Ar pəci kəra Yesu əkkə'yi zəmbəlma nyi'yar piyari Yariko, kə dlamir nji gangə nu nyi.

³⁰ Kəja nji ləfə məthlə a vər nggya a miya lagu, ta ndə nggari abər Yesu nga vər tərabiya, kə ndə səya wau, ndu na, “Thlagəu, Zər Dawuda, təhudə əgya 'ya!”

³¹ Kə dlamir nji kughiya nda, ndə na anə nda aga nda bəgau. Ama kə ndə bəra səya mala wau, ndə na, “Thlagəu, Zər Dawuda, təhudə əgya 'ya!”

³² Kə Yesu ta'yau, ji ngga nda, ji na, “Mi nga hyu yiwu ya məliya hya?”

³³ Kə ndə shadəwa, ndə na, “Thlagəu,” “yi wu yiwu 'ya lar sau.”

³⁴ Yesu təhudə əgya nda, ba ji tsəkwar liya nda. Ənggərna, ba liya nda pahau, ba ndə lar sau ba ndə nu nyi.

21

Yesu Vu Urshalima Ənggər Təl
(Markusu 11:1-11; Luka 19:28-40;
Yahwana 12:12-19)

¹ Ənggəra Yesu ənga zəmbəlma nyi'yar vu məlmə Bethfaji, məlmə kəra ləhəu wu dzər Urshalima, kəra a dar kəra mə zaitunu. Kə Yesu səwa zəmbəlma nyi'yar məthləu,

² kə ji na anə nda, “Ma'ya mau a vu zər məlmə kə a ndumwar hyi kau. Ənggəra hyi vwau, hyu vuwa thləwa vanyi kwara mbamba ar sə'yi, ənga zər nyi. Hya pəlna nda hya hər də nda a shili.

³ Ma vanyi ndə yiwa hyi, mi nga hyu mələ, ba hya na abər, “Thlagə ngu yiwu ja məl thlər ənga nda,” ba ja piyari hyi, hya hər nda ənga kusa.”

⁴ Sə kə dərəkər aga nyabiya sərə nabi nana, abər,

⁵ “Nar nya mau anə kwar Səhiyona,

‘Lara mau,
tələr hyu shili ara hyi.

Naja ndəra ənga həkər,

Kəja tələr hyi a vər shili, a'yi nggya a dar ya zər kwara.’ ”

⁶ Kə zəmbəlma nyi'yar ma'yi, ndə nda məlna ənggər kəra Yesu nar nda nda məl.

⁷ Kə ndə hər kwara nyi a shili ənga zər nyi, ndə fər ləgutər nda a dar nda aga Yesu a nggya a dari.

⁸ Dlamir nji gangəu səya ləgutər nda ar lagu aga ja bə ari. Alenyi nji tsu bələr hyali ndə səya a gyar lagu.

⁹ Dlamir nji kəra a dumwa nyi ənga kəra a gyiwu yukudə nyi mbar wau, ndu na, “Fal anə Zər Dawuda!”

“Barka anə ndəra shili wu thləmər Thlagəu!”

“Fal anə ndəra a dəməlmau vira ndiya ənga dzəgaməu!”

¹⁰ Ta Yesu vu Urshalima, kə hangəkala məlmə patə hya'ari, ndu dzəgwa yiwa, “Wa ngə ndə ka?”

¹¹ Kə dlamir shadəwa, “Yesu ngau, nabi sara wu Nazəratu wu 'yi'yir Galili.”

Yesu Tsəkəbiya Ki Hyal
(Markusu 11:15-19; Luka 19:45-48;
Yahwana 2:13-22)

¹² Kə Yesu vu ki Hyal ji vuwa kədləbiya njira vər dəl ənga dəlna sə a vuna patəu. Kə ji shashabiya təmbəl kəra ndu bəbəla gənnar nda ari ənga nggəliyanggama nə njir dəlna mbəthla masar.

¹³ Ji na anə nda, abər, “Tsətsəfə nga nyi, “ ‘Nju ngga ki də

ənga vir kədi Hyal,’
ama kəja hya shabiyari
ji də vir dəwa
njir dālagu.”

¹⁴ Kə nji ləfau ənga nji kadal shili ara ja wu ki Hyal, kə ji shiləgəbiya nda.

¹⁵ Ama ta pubu dədəgal'yar ənga maləmə dladə'yar lari sə dədəgur kəra ji məliya, ənga wazha a vər wau wu ki Hyal, ndu na, “Fal anə Zər Dawuda,” ba ndzana huda nda.

¹⁶ Ndə yiwa nyi, “Gə wu nggar sə kə wazha ka a vər na kə ya?”

Əngwar Yesu anə nda, “A'yi hyi saya jigana wa,

‘Nagə ngə hwathliya wazha
ənga wazha mamanji
aga nda fal ngə' wa?”

¹⁷ Kə ji piyari nda, ji ma'yi a biyar ya məlmə a biyu Bethlani, vira ji thlələbiya vu'yi ari.

Yesu Shi'wuna Wur Kanda
(Markusu 11:12-14,20-24)

¹⁸ Əmudlə kadəu, ənggəra Yesu ənga zəmbəlma nyi'yar a vər sha a vu Urshalima, kə wubə mbar nyi.

¹⁹ Ta ji lari vanyi wur kanda a miya lagu, ba ji ma'yi a ndəgya wa nyi, ma ji nggani ju nda uya yaya a dari, ama sə a'yi mai, kəl hyali wacu. Kə ji shi'wuna wu kau, ji na, “Tsu nju bəra uya wazha a dar gə mai.” Ənggərna, kə wu ta ulənəkər.

²⁰ Ta zəmbəlma nyi'yar lari abangau, ba də sə dədəgur anə nda. Kə ndə yiwa, “Abari ngə wur kanda kə ul kukusa ka?”

²¹ Əngwar Yesu anə nda, “Yu nar hyi jiri, ma hyi mbərsa ənga gəra təkəkər wu dəfuwa hyi, a'yi hyu məliya sərə də ənga wur kanda kə wacu mai, ama hyu sən na anə mə kau, ‘Təsənəkər ga tədau a gwar dəl dəgaləu,’ ba ja də ənggər ta.

²² Ma hyi mbərsa, kalar səra hyu kədi Hyal, hyu uya.”

Təkə Kər Ənga Dənama Nə Yesu
(Markusu 11:27-33; Luka 20:1-8)

²³ Yesu gwu huḍa ki Hyal, ma ja vər highiḥau, kə pubu dādəgal'yar ənga njira nggurəm shili ara ja. Ndə sa yiwa nyi, “Ənga dənama wa nga gu məl sə'yar ka? Wa ngə nə ngə dənama nə məl sə'yar ka?”

²⁴ Kə Yesu shadəwa, “Yi wu yiwa hyi sə pathləu tsu. Ma hyi shadəwa ḍa, yu nar hyi tara ənga dənama wa nga yu məl sə'yar kau.

²⁵ Baḅətizəma nə Yahwana, sara mani nga nyi shila? Sara ara Hyal, əndəga sara ara ndau?”

Kə ndə thla su pama nda, ndə na, “Ma mən na abər, ‘Sara ara Hyal,’ ba ja yiwa, ‘Mi ngə ḍa nahyi hənggəri ənga ja maya?’

²⁶ Ama ma mən na, ‘Sara ara nji,’ hivər a gwa, arya kalar ndə a hənggər ri abər Yahwana nabi nga ja.”

²⁷ Kə ndə shadəwa nyi anə Yesu, “Yu sənbiya mai.”

Kə ji shadəwa nda, ji na, “Yi wu na anə hyi tsu mai, tara ənga dənama wa nga yu məl sə'yar kə mai.”

Karapau Ar Kəra Wazha Shili Məthləu

²⁸ “Mi ngə dəngar hyi ar kəra ndər ka? Vanyi ndə a'yi ənga wazha shili məthləu. Ji ngga zər tanggərma, ji na, ‘Zəḍa, ma'yi a gwar fa əshina.’

²⁹ “Kə ji shadəwa anə dənyi, ‘Nayi wu gwa mai.’ A səkari kushu, ba ji dənga sa gwa, ba ji ma'yi.

³⁰ “Kə dərnda ngga vanyi zər kau, ba ji nar nyi sərə ji na anə zər tanggərma ta. Kə ji shadəwa nyi, ‘Yi wu ma'yi tada,’ ama naji ma'yi mai.

³¹ “Wu pama wazha kə ya, wa ngə ndəra məliya sərə dərnda wu yiwu wa?”

“Zər tanggərma kau,” ndə shadəwa.

Kə Yesu na anə nda, “Ənga jiri nga yu na anə hyi, njir tsəm budau ənga zawar'yar wu nda gwu təlkur Hyal a mwara hyi.

³² Arya Yahwana shili aga ja sa canə hyi lagu tsapə nə Hyal, ama nahyi hənggəri ənga ja mai, ama njir tsəm budau ənga zawar'yar hənggəri ənga ja. Ayukudə hyi

lari sə'yar kə patəu, kə hyi nggəl ara tubi ənga mbərsa ənga ja.”

Karapau Ar Kəra Lə Fa Zəwa Anə Nji
(Markusu 12:1-12; Luka 20:9-19)

³³ “Nggara mau vanyi karapau. Vanyi thlagər fa a'yi kəra thləkana fa wur inabi. Ji zəwari fa kə wu masəmə, ənga ji labiya ka'u nə bəci 'yimir wur inabi. Kə ji liya dza'wu nə bəla fa. Kə ji tətəkəna fa anə njir zəwa, ba ji ma'yi a nda gə ndau.

³⁴ Ta pəcir fa'a sə sara a gwa tagə ḍa, kə ji səwa mafa nyi'yar aga nda dləwuri nyi yayar wur inabi kəra njir dləwu fa tsəmiya nyi.

³⁵ “Ta njir dləwu fa kə kathləri mafa'yar kau, kə ndə dəgə vanyi, ndə tsəya vanyi, nə makərkura nyi tsu, ba ndə tsəya nyi ənga tsəka vavaka.

³⁶ Kə ji bəra səwa alenyi mafa'yar a ndiya nə tanggərma ta, ama kə njir dləwu fa məliya nda tangə ənggər ta.

³⁷ Ayukudə kə patəu, kə ji na, ‘Kabəngəkəu, ta'yi ya səwa zər ḍa, tara ba nda gənggər nyi səli.’

³⁸ “Ama ta ndə lari zərə nyi, kə ndə na wu pama nda, ‘Kəja ndər fa'a ki nyi. Məna tsəya nyi, ba sər fa'a ki nyi kə patə a ḍa nər mən.’

³⁹ Kə ndə hər nyi, ndə vakana nyi a biyar ya masəmə, ba ndə tsəya nyi.

⁴⁰ “Ya, ma thlagər fa kə shili, mi nga hyu nggani thlagər fa kau, wu sa məl ənga njir dləwu fa ka?”

⁴¹ Kə ndə shadəwa nyi, “Ju nda sana nji dəmwa'yi hangəkə kau, ba ja dzəgwa nə nyi fa kə anə alenyi njir ndzə fa paməu, njira wu nda nə nyi bamiyar nə nyi sərə ndu uya wu fa kə patə ayukudə nji far sə a su ki.”

⁴² Kə Yesu yiwa nda, “A'yi hyi saya jigana wu ndər Hyal wa?

“Tsəka kəra njir hər didana

ca ngə ḍa tsəka bəlkər.

Hyal ngə məliya abəngau,

ənga ja ḍa sə dədəgur

wu liya mən.’ ”

⁴³ “Agabəngau, yu nar hyi, abər, təlkur Hyal nju sa həna ara hyi, ba nja nə nyi anə njira wu nda məl sərə Hyal wu yiwu.

⁴⁴ [Ndëra tädau a gyar tsëka kau, ju bëbël, ama ndëra tsëka kë tädë a gyar ja, ju äya dzë huhutëu.]”

⁴⁵ Ta pubu dädëgal'yar änga njir Farisi nggari karapë'yar kau, kë ndë sën, abër, ar këra nda ngë Yesu wu ndër kau.

⁴⁶ Ndu gal lagu këra nda sën mbari nyi ari, ama kë hivër mbar nda ara dlamir nji, ara a hënggër nda, abër, Yesu nabi ngau.

22

Karapau Ar Këra Mini Në Hëdzau (Luka 14:15-24)

¹ Yesu bëra ndër anë nda änga karapë'yar, ji na,

² “Tëlkur Hyal änggër vanyi tël këra pabëri nyi mini në hë mala anë zër nyi nga nyi.

³ Ji sëwa mafa nyi'yar aga nda nda nggari njira nji nggëya a shili wu mini kau, ama ba ndë nggël ara shili.

⁴ “Kë ji bëra sëwa aleniyi njir mël thlër nyi'yar a nda në njira ji nggëya, ji na, ‘Nar nda mau, abër, së a'yi këra shiwangë mai, a fuwar yi së patë wu lagu. A tsiyar yi gyali'yar änga thla pamëpamë nggënggëthlau, sër sëm tsu a tari. Shila mau, patë a shili wu mini kau.’

⁵ “Ama nandë sëya nyi himi mai. Kë kalar ndë ma'yi së nyi a nda mël sër kërny. Vanyi ndë ma'yi a gwar fa nyi, änga vanyi ndë tsu, a ndar sugu.

⁶ Kë aleniyi nji mbar mafa nyi'yar, ba ndë dëgë nda, kël ta ndë tsëya nda.

⁷ Kë hudä tël kë ndzë gagadäu. Kë ji sëwa soja nyi'yar aga nda nda sana njir tsa mafa nyi'yar kau, änga nda nggyina mëlmer nda.

⁸ “Kë ji nar nyi anë mafa nyi'yar, ‘Këja pëcir mini a shiliri, këja njira yi nggëya a nggëlër nda ara shili.

⁹ Ma'ya mau a ndu hudä giwa, kalar ndëra hyi thlëwa hya nggar nyi a shili wu mini kau.’

¹⁰ Kë mafa nyi'yar biya ndë ma'yi a ndu hudä giwa, ndë nda nggëya kalar ndëra ndë thlëwa, nji dëmwä'yi änga nji mënahëu a shili ar vir mini kau. Kë vi kë nyi cäbëu änga mëthlëpi këra nji nggëya.

¹¹ “Ar pëci këra tël shila tsamë mëthlëpi këra nji nggëya, kë ji thlëwa vanyi ndë këra gëra änga kar në mini ar dza ja.

¹² Kë ji na anë nyi, ‘Bazhi, lagu mani nga gë shili ängga gëra änga lëgutë në mini ar dza ga?’ Ama së a'yi këra nda nyi wu sën na mai.

¹³ “Kë tël nar nyi anë njir mël thlër nyi, ‘Mbiya nya mau tsi däbë änga hi, ba hya vakana nyi a biya a biyu kuthlëu, vira nju vuwa tiwi änga sëlëm ba änga dë hir!’

¹⁴ “Arya njira nji ngga gangëu, ama nji dädëmë yidäwu.”

Yiwa Sau Ar Këra Ki Budau Anë Kayisaru

(Markusu 12:13-17; Luka 20:20-26)

¹⁵ Kë njir Farisi biya mbiya miya lagu këra nda sën mbari Yesu lagur sëra ju na.

¹⁶ Kë ndë sëwa zëmbëlmar nda 'yar änga njira nju ngga nda njir nu Hirudusu.

“Malëmë,” ängwar nda, “Yu sën nagë ndë jijiri ngau, änga gu highibë lagu Hyal këra jiri. Nagë wu tazhira mai, ariya patër nji kakalë nga nda wu mwa ngau.

¹⁷ Nar 'ya ja, a dër tsa'a 'ya ki budau anë Kayisaru ändëga awau?”

¹⁸ Ama ara Yesu wu sën dënga dëmwä'yir nda, kë ji na, “Nahyi njir ngguta vi, ara mi nga hyu ngga lëbam anë dë?”

¹⁹ Canë dë më gënnä këra nju ki budë äni.” Kë ndë hëbiya nyi kwaäa,

²⁰ kë ji yiwa nda, “Bama wa änga thlëmër wa nga ar kwaäa kë?”

²¹ “Bama änga thlëmër Kayisaru,” ängwar nda.

“Ma abangë ja,” ängwar ja, “Hya në nyi anë Kayisaru sëra në Kayisaru, anë Hyal tsu sëra në Hyal.”

²² Ta ndë nggari abangau, ba dë së dädëgur anë nda. Agabangau, ba ndë piyari nyi ba ndë ma'yi sër nda.

Yiwa Sau Ar Këra Hya'ari

Sara Vir Tau

(Markusu 12:18-27; Luka 20:27-40)

²³ Tsu ar pëci ta, njir Sadusi, njira na abër hya'ari sara vir tau a'yi mai shili ara Yesu, ndë sa yiwa nyi.

²⁴ “Malëmë,” ängwar nda, “Musa nar 'ya abër ma sal tau gëra ya änga mala nyi, ba

zamə nyi a həri mala nyi kə aga ja yabiya nyi wazha a gwa.

²⁵ Kabangəkə wu pama 'ya, zamə'yar a'yi mədəfau. Nda dəgala nda hər mala, ba ji tə gəra ya zər. Kə ji piyari mala kə anə zamə nyi.

²⁶ Abangə nga nyi da ənga zamə nyi nə məthləkura nyi, ənga nə makərkura nyi, ba'anə nə mədəfəkura nyi kau.

²⁷ Ayukuda nyi patəu, kə mala nyi tə tsu.

²⁸ Ma nji hya'ari sara vir tau, mala wa nga ju nda da wu pama nda? Arya patəkura nda a həri nyi ri nda aga mala.”

²⁹ Yesu shadəwa nda, ji na, “Dəngar hyi a'yi tsatsa'a mai ara nahyi wu sən sərə tsətsəfə wu ndər Hyal mai ənga nahyi wu sən dənama nə Hyal.

³⁰ Ar pəcir hya'ara vir tau, shili wu hə mala mai, mathləkə'yi tsu nju lə anə shili mai, ama ndu nda da ənggər waladi'yar a dəməlməu.

³¹ Ar kəra hya'ari sara vir tau a'yi hyi jigana sərə Hyal nana anə hyi wa? Ənggəra nji tsəfəri abər,

³² ‘Nayi ngə Hyal nə Ibrahimu, ənga Hyal nə Ishaku ba ənga Hyal nə Yakubu.’ A'yi ja Hyal nə nji tətə mai ama Hyal nə njira ənga pi.”

³³ Ənggəra dlamir nji nggari abangau, ba highiəa nyi da sə dədəgur anə nda.

Dladə Kəra Ndiya Ənga Dəgaləu
(Markusu 12:28-34; Luka 10:25-28)

³⁴ Ta njir Farisi nggari abər Yesu a hadiyari miya njir Sadusi, ba njir Farisi kaəiya dzə ba ndə shili əgya Yesu.

³⁵ Pathləu wu pama nda, ndəra wu sən sə gagaəu ar kəra dladəu, sa dzə Yesu ənga najaka yiwa sau.

³⁶ “Maləmə, dladə mani nga ndiya patər dladə ənga dəgala?”

³⁷ Yesu shadəwa nyi, ji na, “ ‘Ga yiwu Hyal Thlagə ngau ənga dəfuwa gə papatəu, ənga piya gə papatəu, ba ənga dənga ngə papatəu.’

³⁸ Najakə ngə dladə nə tanggərma, naja nga ndiya ənga dəgaləu.

³⁹ Minu nyi ənggər naja nga nyi, ‘Ga yiwu təwul ngau ənggər kərngau.’

⁴⁰ Patər dladəu ənga highiəə nə Nabi'yar ar dladə'yar kə məthlə kə nga ndə ta'yau.”

Yiwa Sau Ar Kəra Kərsiti
(Markusu 12:35-37; Luka 20:41-44)

⁴¹ Ar pəci kəra njir Farisi daəəya dzə ar vi zəməu, kə Yesu yiwa nda,

⁴² “Mi ngə dəngar hyi ar kəra Kərsiti ya? Zər wa nga ja?”

“Zər Dawuda,” əngwar nda.

⁴³ Kə Yesu na anə nda, “Ya lagu mani ngə Dawuda wu ndər lagu Mambəl, ju ngga nyi ənga ‘Thlaga’? Arya ji na,

⁴⁴ “ ‘Thlagə na anə Thlagə da,

“Nggya lagu mazəma yau, kəl yi fiya dawa ngau əgya kida hiya gau.” ’

⁴⁵ Ma Dawuda ngga nyi ənga ‘Thlagəu,’ lagu mani nga ji bəra da zər nya?”

⁴⁶ Ndə a'yi kəra uya sər shadəwa mai, mbari ar pəci ta ndə a'yi ənga dəfu yiwa nyi sə mai.

23

Yesu Kughiya Maləmə Dladə'yar

Ənga Njir Farisi

(Markusu 12:38-39; Luka 11:43,46; 20:45-47)

¹ Kə Yesu nar nyi anə dlamir nji ənga zəmbəlma nyi'yar,

² “Maləmə dladə'yar ənga njir Farisi nanda ngə ənga dənama nə highiəə dladə nə Musa.

³ Agabangə hya nggya njir bəla kalar sərə ndu na. Ama hya sara məl sərə ndu məl mai, aya nandə wu bəlari sərə ndu highiəə mai.

⁴ Ndu mbiya kar tədəbəu kəra dzadzau ara hau ba nda fər nyi ar papadla nji, ama nanda ənga kərnda nandə wu fə alaga zər tsa nda aga dləwa nda mai.

⁵ “Ndə wu məl sər məla nda patə aga nja na. Ndu mbə pərki nə fə ndər Hyal dlaəə ənga takulagəu ba ənga nggusəri nə ha əgya fəlangə dzəgaməu.

⁶ “Ndu yiwu nja nə nda vir nggya kadakadarkur wu mini, ənga sər nggya kəra ndiya ənga mənəhəu wu umbwa daəə dzə'yar.

⁷ Ndu yiwu nja usa nda ar sugu, ənga ndu yiwu tsu nja ngga nda ənga ‘Maləmə.’

⁸ “Ama nja kyaga ngga hyi ənga ‘Maləmə’ mai, aya Maləmə zəmə nga ja ara hyi wacu, ənga zamə nga hyi patəu.”

⁹ Hya sara ngga ndər duniya ənga ‘Tada’ mai, aya Tada zəmə nga ja ara hyi, naja ngə ndəra a dəməlmau.

¹⁰ Ətsu, nju kyaga ngga hyi ənga ‘Tarki’ mai, aya Tarki zəmə nga ja ara hyi, naja ngə Kərsiti.

¹¹ Gau wur hyi, ja də ənggər ndər məl thlər anə hyi.

¹² Kalar ndəra wu fə kərny nju nda tina nyi, ama ndəra tina kərny tsu nju nda hana nyi.

¹³ “Sər təhudə anə hyi maləmə dladə’yar Musa ‘yar ənga njir Farisi, njir ngguta vi! Hyi dari nyi lagur vu təlkur Hyal anə nji. Nahyi ənga kərhyi nahyi vu mai, ənga nahyi piyari nyi lagu tsu anə njira vər yiwu nda vu mai.

¹⁴ [Sər təhudə anə hyi maləmə dladə’yar ənga njir Farisi, nahyi njir ngguta vi! Hyu mbətəbiya kar mathləkə’yi təsal ənga hya dzəgwa məliya kədi Hyal tugu aga nja na. Agabangau, Hyal wu nda nə hyi ɔwəɔwatə gagaɔau.]

¹⁵ “Sər təhudə anə hyi maləmə dladə’yar ənga njir Farisi, njir ngguta vi! Hyu ma’yi ba’a a biyar ya məlmə ənga a biyar ya dəl, aga hya kəzəya alaga zəmbəlma pathləu kəra wu nu hyi. Ama tsu ndəra hyi uya, ba hya məliya nyi fərkaferka a ndiya hyi, nahyi wazha u’ur kətsa.

¹⁶ “Sər təhudə anə hyi, nji ləfə nə tədəmwa. Kə hyu na, ‘Ma ndəra səm fəla ənga ki Hyal, naji ndzana sə mai, ama ndəra səm fəla ənga əndzau nə ki Hyal, səm fəla nyi a mbar nyi ri.’

¹⁷ Nji thləkələməu, nji ləfau! Mani nga ndiya ənga dəgala, əndzau əndəga Ki Hyal kəra məliya əndzə kə cica?

¹⁸ Hya vər na tsu, ‘Ma ndəra səm fəla ənga bagadi nə nggyi sau, naji ndzana sə mai, ama ndəra səm fəla ənga sərə nji ləri, səm fəla nyi a mbari nyi ri.’

¹⁹ Nji ləfau! Mani nga ndiya? Sərə nji ləri əndəga bagadi kəra məliya sərə nji ləri kə cica?

²⁰ Nggara mə ja, kalar ndəra səm fəla ənga bagadi nə Hyal, a səmkur ja fəla əni ba sərə a dari patəu.

²¹ Kalar ndəra səm fəla ənga Ki Hyal tsu, a səmkur ja fəla əni ənga ndəra vər nggya a

gwa.

²² Kalar ndəra səm fəla ənga dəməlmau, a səmkur ja fəla ənga tsəkafə Hyal ənga ndəra vər nggya a dari.

²³ “Sər təhudə anə hyi, maləmə dladə’yar ənga njir Farisi, njir ngguta vi! Hyu həbiya nyi anə Hyal pathləu wu sə kumo nə kwanjədi, ənga nggajiji, ba culi kanggəranggahyiu. Ama kə hyi piyari dladə kəra ndiya ənga mənəhəu, ca ngə məl sərə tsa’a, ba təhudəu, ba ta’yi ar jirkur. Hyu kyaga məl thlər ənga sə’yar kau, a’yi kəl hya piyari alenyi sə mai.

²⁴ Nahyi njir tədəmwa ləfau, hyu tsəbiya favə wu ‘yimi a sara hya tasiya, ama kəja hya dzəgwa tasiya ri dləgwaməu.

²⁵ “Sər təhudə anə hyi, maləmə dladə’yar ənga njir Farisi, njir ngguta vi! Hyi cina dagərya cala ənga cala wu, ama huda nyi nyinyi ənga dlərbau ənga kasali.

²⁶ Nahyi Farisi nji ləfau! Hya kyaga cina huda cala ənga cala wu kwatahəu, kadivira ya nyi a də camə tsu.

²⁷ “Sər təhudə anə hyi, maləmə dladə’yar ənga njir Farisi, njir ngguta vi! Ənggər hu kəra nji pabəri ya nyi pərtə nga hyi, sara biya nju lari nyi gumaguma, ama a vu huda nyi, nyinyi nga nyi ənga dəhi nji dīdiya ənga kalar sə diyadiyaɔəu.

²⁸ Lagu zəmə nga hyi, nju lari a biya ənggər nji tsapəu, ama a vu huda hyi njir ngguta vi ənga njira gərə bəla ndər Hyal nga hyi.

²⁹ “Sər təhudə anə hyi, maləmə dladə’yar ənga njir Farisi, nahyi njir ngguta vi! Hyi həriya nyi hu anə nabi’yar ənga hyi bathləya dza hu nji tsapəu.

³⁰ Ənga hyu na, ‘Maja abər a’yi ‘ya ar pəcir əjir ‘ya, ‘yi wu nda fuwa tsi wu pə mashi nə nabi’yar mai.’

³¹ Lagu kə nga hyi cabiya abər nahyi ngə culi njira tsəya nabi’yar.

³² Hya nyabiya tsəla bikə nə əjir hyi kəja!

³³ “Nahyi pabə’yar! Wazha mətsapa! Lagu mani nga hyu nda kətiya kərhyi ara numa nə u’ur kətsa?

³⁴ Agabangau, yu səwa hyi nabi’yar ənga njir sən sau ba maləm’yar. Wu pama nda hyu nda tsəya, ənga hyu dləkəya alenyi njir nda ar wu dladlakau. Alenyi nji tsu hyu

nda dægə nda ənga wudə wu umbwa daḃə dzə'yar, ənga hyu nə nda ḃwaḃwatə ənga hya kədləbiya nda sara wu məlmə paməpaməu.

³⁵ Agabangau, a dar kəra hyi ngə mashi nji tsapəu patə kəra nji tsəya wu duniya, mbari ar mashi Habila ndə tsapəu ba'a shili ar mashi Zakariya zər Berikiya, ndəra hyi tsəya wu pama vi cici wu Ki Hyal ənga bagadi.

³⁶ Yu nar hyi ənga jiri, numa nə sə'yar kə patəu wu də ənga njir zaman əshina kau."

Yesu Uya Hudathla Ar Kəra Urshalima

³⁷ "Əm, Urshalima, Urshalima! Ndər tsa nabi'yar, ənga ndər vavaka njira Hyal səwa ngə a shili ənga tsəka kəl ta gə dləna nda! Aga yidəu nga yu yiwu ya fəri tsa yi ar dza nji ngə pata, ənggər kəra miya təka wu tsəm wazha nyi əgya ja, ama nahyi piyari də mai!

³⁸ Lara mə gəyi, kəja kir hyi a nggyari hudəfi.

³⁹ Yu na anə hyi, tsu hyu ḃəra lari də mai, kəl hyi nda na, 'Barka anə ndəra wu shili wu thləmər Thlagəu.' "

24

Mətsamə Səra Cabiya Kudiyar Duniya (Markusu 13:1-2; Luka 21:5-6)

¹ Kə Yesu piyari hudə ki Hyal ja vər ma'yi, kə zəmbəlma nyi'yar shili əgya ja ndu caca anə nyi həhər'yar nə ki Hyal.

² "Hyu lari sə'yar kə patə ya?" ji shadəwa nda. "Yi wu nar hyi jirkura nyi, tsəka hər ki'yar kau, a'yi ənggau kəra gəra dlana mai, nju nda dlana nda papatəu, nju piyari tsəka zəmə ar kəra kuvwa nyi mai."

³ Ma Yesu a vər nggya a dar mə zaitunu, kə zəmbəlma nyi'yar thləwa nyi zhizhir nda. Əngwar nda, "Nar 'ya, ənuwa ngə pəci kəra sə'yar kə wu nda dər kəra, ənga mi ngu nda də mətsamə nə shili nga, ənga kudiyar najaka duniya?"

⁴ Yesu shadəwa nda, ji na, "Hya nggya hya tsamə ənga hangəkal nja sara nggutana hyi."

⁵ Arya nji gangəu wu nda shili wu thləmə də, ndu na ənga kərnda, "Nayi ngə Kərsiti," ba nda nggutana nji gangəu.

⁶ Hyu nda nggari ar kəra papa ənga ndər əngwa əngwa ar kəra papa, hangəkalər hyi ja sara hya'ari mai. Kəl ma sə'yar kə nyabiya dzau, ama tsu kudər duniya nadəu.

⁷ 'Yi'yi wu dlədə 'yi'yi, ənga təlkur wu nda par təlkur. Wuḃau ənga kənggədər 'yi'yi wu nda dərkar ar vi paməpamə gangəu.

⁸ Sə'yar kə patə dzəgwar ḃwaḃwatə ngə wacu.

⁹ "Nji wu nda lər hyi aga nja nə hyi ḃwaḃwatə ənga tsu nja tsətsəya hyi. Nji patə wu nda piyari shishir dza hyi arya yau.

¹⁰ Ar pəci ta nji gangəu wu nda piyari mbərsar nda, ənga ndu nda thləna hiya kuvwar nda, ba tsu nda piyari shishir dza kuvwar nda.

¹¹ Nabi fati'yar tsu wu nda shili, ba nda sa nggutana nji gangəu.

¹² Arya dəmwa'yikur wu nda cakau, yiwukur nə badəgala nju nda də shishi'wu.

¹³ Ama ndəra cinapi ba'anə kudiyar, ju uya mbədau.

¹⁴ Ətsu ndəshigu nə təlkur Hyal nju nda tətəlna ba'amani wu duniya, aga ja də sakida anə njir duniya patəu, kadivira kudiyar duniya wu shili.

¹⁵ "Ma hyi lari sə zhizhigər wu ki Hyal kəra cicau, ənggər kəra nabi Daniyalu nana ta, bəgə ndər jiga ja nggabiya.

¹⁶ Bəgə njira vər nggya wu Yahudi nda hwi a du mau.

¹⁷ Ndəra a dar kəra umbwa, ja sara gya ja vu ki aga vuwa hə sə mai, ara ja sara sana pəci.

¹⁸ Ndəra a gwa tagə tsu, ja sara sha a su ki aga sa hə kar ha nyi mai.

¹⁹ Pəci ta wu nda də sər təhudə anə mathləkə'yi kəra ənga hudəu ənga kəra a vər lə u'wa ar pəci ta!

²⁰ Hya kədi Hyal sə ka sara də pəcir fwahəu ənga alaga ar pəcir bəlsar.

²¹ Ar pəci ta ḃwaḃwatə wu nda də gagaḃau kəra nji gəra saya dāhari mbari ar dzəgwar duniya, ənga tsu culiya nyi wu ḃəra nda dərkar mai.

²² Maja a'yi Thlagə gənnə dzəgaməkura pəci kə mai, ndər uya mbədau a'yi mai. Ama arya nji cacadə nə Hyal, a gənnar ja dzəgaməkura pəci kau.

²³ Ar pæci ta, ma nji nar hyi abər, ‘Kəja Kərsiti ənggau!’ alaga, ‘Wata ja a ndəna!’ hya sara hənggəri ənga nda mai.

²⁴ Arya Kərsiti nə fati ənga nabi'yar nə fati wu nda shili ndu sa məl sə dədəgur nə ngguta nji alaga nji cacadə nə Hyal ma, ma sən də nju nda nggutana nda.

²⁵ Nggara mau ja, a nar hyir yi sə'yar kə tsu kadəu.

²⁶ “Agabangau, ma vanyi ndə nar hyi, ‘Wata ja a gwar tagəu,’ hya sara biya səhimi nyi mai; alaga ji na anə hyi, ‘Kəja ja ənggau ar vir mbwau,’ hya sara hənggəri əni mai.

²⁷ Arya shilər Zər Ndau, nju nda lari patə ənggər kəra par wu səm sara wu səbiyar pəci ba nju lari patə wu gwa tədə pəci.

²⁸ Ma vira sə tətəu ari əna ngə kwadəgəu wu kabəu.

²⁹ “Ayukuda pəcir ɔwaɔwatə kə tərabiya shi'udəu,

“ ‘Pəci wu nda vu kuthləu,
ba hya wu nda nggəl ara mbəl

shashilga wu nda
tədəu sara dəməlməu,
ənga tsu dənəma'yar
nə səbə dəməlməu,
wu nda kənggədər dzəu.’ ”

³⁰ “Ar pəci ta mətəmə nə Zər Ndau wu nda cabiyya dzə a dəməlməu. Njir duniya papatəu wu nda gwu sə'yinggu. Ndu nda lari Zər Ndau wu shida sara dəməlməu wu dlama ənga dənəma ba ənga kadakadarkur nyi gagadau.

³¹ Ju nda səwa waladi nyi'yar ənga nja mbədiya madiya tələmə ənga dahə ngga, ba nda dzəgwa kabiiya nji cacadə nyi sara wu ndəla mələmə ba'a ndar vanyi.

³² “Highiɔra mau sə sara ara wur kanda. Ma tsa nyi'yar dzəguya dlədau ənga hyali wu thlau, hya səni abər biyargwa a shiliri.

³³ Abangə tsu, ma hya lar sə'yar kə a ɖari, hya nggya ənga səni abər pəci a ɖar ləhəu, ləhə ar yir hiya hyi.

³⁴ Yu nar hyi jirkura nyi, najaka zamanəu, a'yi wu tərabiya mai, kəl sə'yar kə patə nyabiya dzəu.

³⁵ Dəməlməu ənga gyiwu 'yi wu nda tərabiya, ama ndər ɖa nə nyi wu tədəu a gyiwu 'yi mai.”

Pəcir Shilər Yesu Ndər Səni A'yi Mai

³⁶ “Ndər səni pəci ənga saka kəra sə'yar kə wu ɖarkər a'yi mai, alaga waladi'yar kəra a dəməlməu, ənga alaga Zəra nyi, ama kəl Tada zhizhi nyi.

³⁷ Ənggər kəra ɖarkər wu pəcir Nəhu, abangə nga nyi wu nda ɖa ar pəcir shilər Zər Ndau.

³⁸ Kadivira pəlimba sana duniya, nji kəl səm sər səm ənga sa sə sasa, ndu fa'a mathləkə'yi ənga ndu lə ku'yi anə shili, ba'anə shili ar pəci kəra Nəhu gwu kwambwal dəgal ta ari.

³⁹ Fədəngəkər nda abər sə ənggər kə wu ɖa, ya, kəja pəlimba a shiliri ka sa kwafəna nda. Tangə ənggər ta nga nyi wu nda ɖa ar pəcir shilər Zər Ndau.

⁴⁰ Ar pəci ta, shili məthlə a vər məl thlər ar fa, ba nja hər ndə pathləu ba nja piyari pathləu.

⁴¹ Ar pəci ta, mathləkə'yi məthlə a vər awau ar bəra, ba nja hər ndə pathləu ba nja piyari pathləu.

⁴² “Agabangau, hya tsamə ənga hangəkal arya nahyi wu sənbiya tara pəci mani ngə Thlagə wu nda shili mai.

⁴³ Nggabiiya mau, maja abər thlagər ki wu səni pəci kəra ndər həl wu shili wu ki nyi, ju nggya lili'u, naji wu piyari ndər həl a sa pəthlə ki nyi mai.

⁴⁴ Agabangau, kəl hya nggya papabau, arya nahyi wu səni tara ənuwa ngə Zər Ndau wu nda shili ari mai.

⁴⁵ “Wa ngə mafa kəra tsa'a miya ɖəfuwa ənga ndər məl thlər kəra hahanga? Naja ngə ndə kəra tarki nyi wu fiya nyi dəgal ar kəra njir məl thlər nyi'yar, aga ja nə nda sər səm ar pəci kəra tsatsa'a.

⁴⁶ Mafa kəra thlagər ki nyi shili ji sa thləwa nyi ja vər məl thlər nyi kakaləu, ju ɖa ənga caguli.

⁴⁷ Yu nar hyi jiri, tarki nyi wu nda fiya nyi dəgal ar kəra sə nyi patəu.

⁴⁸ Ama ma ji ɖa, mafa kəra dəmwa'yi ngau, ju nda na anə kərny, ‘Kəja tarki ɖa a nggyari ara shili kadəu.’

⁴⁹ Ba ji nggya aga dəgə njir məl thlər kuvwa nyi'yar, ənga ju səm ənga sa sə sasa ənga njir sa sə sasa.

⁵⁰ Ma ji mæl abangau, tarki nyi wu nda shili kukuthlæu ar pæci kera ji gëra nggani ju shili.

⁵¹ Tarki wu sa takasiya nyi ba ja sëwa nja vakuwa nyi a vu pama njir ngguta vi, vira ndu vuwa nggya ndu tiwi ënga sëlëm ba ënga dë hir.”

25

Karapau Ar Këra Ku'yi Kumou

¹ Kë Yesu dumwa ënga ndër, ji na, “Ar pæci ta, nju nda gëla tælkur Hyal ënga ku'yi kumo kera gëra sën ndë sal kera hëri pitëllar nda, aga nda nda sækë shilër salkwanjili.

² Tëfu wu pama nda dza nga nda, ënga tëfu wu pama nda tsu hahangë nga nda.

³ Dza nyi'yar kë hëri pitëllar nda gëra ënga mal zaðëkwa wu pëla.

⁴ Hahanga nyi'yar hëri pitëllar nda ënga mal zaðëkwa wu pëla.

⁵ Salkwanjila nyi a'yi shili kadë mai, kë ndë gwu ghanyi, kë ghanyi hëna nda patëu.

⁶ “Hathlër vu'yi, kë nji siya mala wau, abër, ‘Këja salkwanjili a shiliri! Sëbiya mau hya sa dlëwuri nyi.’

⁷ “Kë ku'ya nyi'yar patë hya'ari sara wu ghanyi, kë ndë mbëmbëwa u'u wu pitëllar nda.

⁸ Kë dza nyi'yar kë na anë ku'yi hahangë kau, ‘Dar 'ya mau, malër hyi kë kukushu, këja pitëllar 'ya a gwari wu tau.’

⁹ “Ëngwar ku'yi hahangë kë anë nda, ‘Awau, wu dë tsa'a anë mën patë mai, sëra hya mæl ca ngë hya ma'yi a biya ara njir dëlina mal aga hya biya dëlbiya nër hyi.’

¹⁰ “Ama ma tsu nda ar lagu a vër ma'yi a nda dël mala nyi, ba salkwanjili shili. Ku'yi kera pabëri kërnda ma'yi ækkë'yi ja a vwar vir mini në hë dzau, kë nji hadiya miya kiya nyi.

¹¹ “Ayukudä bëliya sar kushu kë aleniyi ku'yi ta shili, ndu na, ‘Tarki! Tarki! Pahëna 'ya miya ki!’

¹² “Ama ju nda shadëwa nda, ‘Nayi wu sëni hyi mai.’

¹³ “Agabangau, hya nggya ënga hangëkal arya nahyi wu sëni pæci ënga saka në shili dë mai.”

Karapau Ar Këra Mafa Jijiri (Luka 19:11-27)

¹⁴ “Tælkur Hyal wu nda dë ænggër ndëra wu nda ma'yi a nda gë ndë nadëu, kë ji ngga mafa mæl thlër nyi'yar, ba ji tækëya nda gënnä nyi.

¹⁵ Ji në nyi gënnä dubu tëfu anë vanyi ndau, anë vanyi ndau gënnä dubu mëthlë ënga gënnä dubu pathlëu tsu anë vanyi ndau. Anë kalar ndau, ba ji në nyi sëra tsa'a aga dënama nyi. Kë ji dzægwa ma'yi a nda gë ndau.

¹⁶ Ndëra nji në nyi dubu tëfu ma'yi ënga kusa ji nda shafëli ënga sëra nji në nyi, ba ji uya ækkëri dubu tëfu a dar këri.

¹⁷ Abangë tsu ndëra nji në nyi dubu mëthlë uya ækkëri dubu mëthlë a dar kera në nyi.

¹⁸ “Ama ndëra nji në nyi dubu pathlëu ma'yi, ji nda labiya ka'u a gyiwu 'yi, ba ji dëwana gënnä thlagër ki nyi a gwa.

¹⁹ “Ayukudä pida gangëu, kë thlagër ki mafa'yar kë sha shili, ji sa yiwa aga nda nar nyi ænggëra ndë dë ënga gënnä kera ji në nda.

²⁰ Ndëra dlëwuri dubu tëfu shili ënga dubu tëfu a dar kera nyi, ji sa na, ‘Thlagër ki, gë në dë dubu tëfu, këja a bëra uyari yi dubu tëfu a dar këri.’

²¹ “Thlagër ki nyi shadëwa, ‘Usi mafa tsapëu ndër mæl thlër tsa'a miya dëfu! Gë mæl thlër ngë tsa'a miya dëfu ënga së kushu kera nji në ngau, agabangau, yu nda fiya ngau, ar kera së gangëu. Shili ga nyabiya dzë ënga caguli ënga yau!’

²² “Ndëra dlëwuri dubu mëthlë tsu shili, ji sa na, ‘Thlagër ki, gë në dë dubu mëthlëu, ya, këja ya bëra uyari ækkëri dubu mëthlë a dar këri.’

²³ “Thlagër ki nyi shadëwa, ‘Usi mafa tsapëu ndër mæl thlër tsa'a miya dëfu! Gë mæl thlër ngë tsa'a miya dëfu ënga së kushu kera nji në ngau, agabangau, yu nda fiya ngau, ar kera së gangëu. Shili ga nyabiya dzë ënga caguli ënga yau!’

²⁴ “Kë ndëra dlëwuri dubu pathlëu tsu shili, ji sa na, ‘Thlagër ki, a sëni yau abër nagë ndë dzadzau ngau, gu fa'a sau ar vira gë gëra thlëkana, këja nagau ndër yiwu së kurthlë ngau.

²⁵ Ca ngə məliya hivər mbar də ara məl thlər ənga gənnə ngau, ba yi labiya ka'u a gyiwu 'yi, ba yi dəwana a gwa. Kəja sə ngau tsu tsəka'a.'

²⁶ “Kə thlagər ki nyi shadəwa, ‘Nagə mafa dəmwa'yi hangəkal ndə kukufəu! Əm, a səni gə abər yu sən fa'a sau ar vira yi gəra thləkana ənga nayi ndər yiwu sə kurthlə ngə ya?’

²⁷ Ma abangə ja, gu kyaga nda həri gənnə də a dar vir fə gənnə aga ma yi shili ənggər kau, yu sa uya akkəri a dar kəri.

²⁸ “ ‘Dləwura mau gənnə dubu pathləu kəra ara ja kau, ba hya nə nyi anə ndəra ənga dubu kumou.

²⁹ Arya ndəra ənga sau, nju cakər nyi aga ja uya gangəu. Ndəra gəra ənga sə tsu, alaga səra a'yi ara ja kushu kau, ba nja bəra dləwuri ara ja.

³⁰ Ba nja dzəgwa vakana mafa dididī kə a biya, a vu kuthləu vira ju nda tiwi ənga sələm ba ja də hira ja gagaɗau.’

Numa Nə Jamuya

³¹ “Ar pəci kəra Zər Ndau wu nda shida wu kadakadarkur nyi, ənga waladi'yar patə əkkə'yi ja, ju nda sa nggya ar tsəkafə nə kadakadarkur.

³² Nju nda sa kəbiya patər njir duniya wu mwa nyi, ba ja dzəgwa təkəbiya nji patə bwata məthlə ənggər kəra ndər bəla wu təkəbiya pama təmahə'yar ənga ku'yar.

³³ Ba ja nda piya təmahə'yar lagu tsi mazəma ja ənga ku'yar lagu tsi matsala ja.

³⁴ “Ba təl a dzəgwa na anə njira ar mazəma ja, ‘Shila mau nahyi njira Dədə fənggər hyi barka; hya dləwuri sər fa'a kir hyi, ca ngə təlkur Hyal kəra nji pabər hyi tsu kadə mudlau.

³⁵ Arya dədəməu wuɗau a vər tə də, ba hyi nə də sər səm. Hili a vər tə də, ba hyi nə də sər sa, ənga tsu məthləpi yau, ba hyi hər də a vu kir hyi.

³⁶ Turusu yau, ba hyi hər də kar, kə yi də gəra ngga, ba hyi shiləgəbiya də. Nji fuwa də wu fursəna, ba hyi sa tular də.’

³⁷ “Ba nji tsapə ka na anə nyi, ‘Thlagəu, a nuwa nga 'yi lar ngə ənga wuɗau, ba 'yi nə ngə sər səma, ənga 'yi lar ngə ənga hili, ba 'yi nə ngə səra ga sa ka?’

³⁸ Ba a nuwa nga 'yi lar ngə məthləpi, ba 'yi nggar ngau a vu kir 'ya, əndəga turusu, ba 'yi nə ngə səra ga har ara?’

³⁹ Ənga ətsu a nuwa nga 'yi lar ngə gəra ngga ənga wu fursəna, ba 'yi sa tular nga?’

⁴⁰ “Ba təl ka dzəgwa shadəwa nda, ja na, ‘Jiri nga yu na anə hyi, kalar səra hyi məliya nyi anə kusha zaməda'yar kau, anə də nga hyi məliya.’

⁴¹ “Ba təl ka dzəgwa na anə njira ar matsala ja, ‘Kwaya mau a dzər də, nahyi nji shishi'wau, ma'ya mau a ndu u'ur kətsa kəra nji pabəri nyi anə Shatan ənga waladi nyi'yar.

⁴² Arya wuɗau a vər tə də, nahyi nə də sər səm mai. Hili tsu a vər tə də, nahyi nə də sər sa mai.

⁴³ Kə yi də məthləpi anə hyi, nahyi nggar də a vu kir hyi mai. Turusu yau, nahyi nə də kar ha mai. Ənga gəra ngga yau, ənga wu fursəna, nahyi sa tulari də mai.’

⁴⁴ “Nanda tsu, ndə shadəwa nyi, ‘Thlagəu, a nuwa nga 'yi lar ngə ənga wuɗau ənga hili a vər tə ngau, ənga məthləpi gau, ənga wu fursəna, ənga gəra ngga ba turusu, ama na'yi dləwuri ngə maya?’

⁴⁵ “Ba ja dzəgwa shadəwa nda, ‘Yi wu nar hyi jirkura nyi, kalar səra hyi gəra məliya nyi anə kusha zaməda'yar kau, anə də nga hyi nggəl ara məl.’

⁴⁶ “Ba nda ma'yi a gwu bwaɓwatə gəra kuɗau, ama nji tsapəu nər nda a gwu pi gəra kuɗau.”

26

Mba Miya Aga Tsa Yesu

(Markusu 14:1-2; Luka 22:1-2; Yahwana 11:45-53)

¹ Ənggəra Yesu kuɗəna na patə sə'yar kau, kə ji na anə zəmbəlma nyi'yar,

² “Hyu səni abər, lardur nə vəlna a hyiri pida məthlə ənga tsu nju nda sa ləri Zər Ndau aga nja dlakəya nyi.”

³ Kə pubu dədəgal'yar ənga njira nggurəm nə məlmə kəbiya dzə patə ar pathla nə pubu kəra ndiya ənga dəgaləu, ndəra nju ngga ənga Kayafasu.

⁴ Ndə mba miya lagu kəra nda sən uya nda mbar Yesu ari dədəwa aga nda tsəya nyi.

⁵ Ama kə ndə na, “A'yi pəcir mini kə mai, ara ja sara hya'ana hangəkala nji.”

Nji Bəsiya Yesu Ənga Mal Kisəu

Wu Bethlani

(Markusu 14:3-9; Luka 7:37-38; Yahwana 12:1-8)

⁶ Ma tsu Yesu wu Bethlani, wu ki Simanu ndəra dədəməu ndər pibi,

⁷ kə vanyi mala shili ənga pəla mal kisəu kəra nju dəl ənga gənna gangə gagadəu. Mala kə shili ji sa pənggər nyi mala nyi a gyar kəra ja ar pəci kəra nda vər səm sər səm.

⁸ Ta zəmbəlma nyi'yar lari abəngau, kə huda nda ndzau, ndu na anə kərnda, “Wathləmə culi najaka wira sa?”

⁹ Mal kau, nju sən dəlna ənga gənna gangəu, ba nja dləwari nji tətə dənəma ənga gənna nyi.”

¹⁰ Arya Yesu wu sənbiya sərə ndu na, kə ji na anə nda, “Aga mi nga hyu ɔwanə nyi kər anə mala ka? A məliya dər ja sərə mənəhəu.

¹¹ Nji tətə dənəma a'yi nda əkkə'yi hyi parəngəu, ama nayau a'yi yi əkkə'yi hyi parəngə mai.

¹² Mal kisə kə ji pənggər dā kau, nə pabə dzə nə hədə dā ngau.

¹³ Yu nar hyi jirkura nyi, kalar vira nju nda tətəlna ndəshigu kə ari wu duniya patəu, nju nda ndər ar kəra sə kə ji məliya kau, aga dəngari ənga ja.”

Yahuda Dləwənggəri Aga

Ja Thləna Hiya Yesu

(Markusu 14:10-11; Luka 22:3-6)

¹⁴ Kə pathləu wu pama zəmbəlma nyi kumo apə məthləu, kəra nju ngga ənga Yahuda Isikarayoti ma'yi a ndəgya pubu dədəgal'yar,

¹⁵ ji nda yiwa nda, “Yidawu nga hyu kina dā ma yi sən lər hyi nya?” Kə ndə jigabiya gənna sulayi makərkumunyi

¹⁶ Mbari ar pəci kau, ngə Yahuda wu gal lagu kəra ja sən ləri Yesu ari.

Yesu Səm Lardur Vəlna

Ənga Zəmbəlma Nyi'yar

(Markusu 14:12-21; Luka 22:7-13,21-23; Yahwana 13:21-30)

¹⁷ Ar pəci nə tanggərma nə lardur nə macikəl gərə thlələmə, kə zəmbəlma nyi'yar

shili ndə sa yiwa nyi, “Əmani nga gu yiwu 'ya pabəri ngə vir səm lardur nə vəlna ka?”

¹⁸ Kə ji shadəwa, ji na, “Ma'ya mau a vu huda məlmau, hyu vuwa thləwa vanyi ndə a vuna, ba hya nar nyi, ‘Mələmə ngə na, abər, pəci nyi a dər ləhəu. Ju sa səm lardur nə vəlna əkkə'yi zəmbəlma nyi'yar wu ki ngau.’ ”

¹⁹ Kə zəmbəlma nyi'yar məliya ənggərə ji nar nda ta, ba ndə pabəri vir səm lardur nə vəlna nyi.

²⁰ Ənggərə wagə dā, Yesu nggya aga ja səm sər səm əkkə'yi zəmbəlma nyi'yar kumo apə məthləu.

²¹ Ma tsu nda vər səm sər səm, kə Yesu na anə nda, “Jiri nga yu na anə hyi, pathləu wu pama hyu nda thləna hiya yau.”

²² Kə dəfuwa nda ndzə gagadəu, kalar ndu dzəgwa na anə nyi wu pama nda, “Ənga jiri, nayi ngə ya, Thlagəu?”

²³ Kə Yesu shadəwa, “Ndə ka a vər fə tsi wu cala ənga yi kau, ngu nda thləna hiya yau.

²⁴ Zər Ndau, wu tə ənggərə nji tsəfəri ar kəra ja, ama sər təhudə anə ndəra wu nda thləna hiya Zər Ndau. Wu ndiya anə ndə kau, kuji nji gərə ya nyi.”

²⁵ Kə Yahuda ndəra wu nda thləna hiya ja na, “Mələmə, ənga jiri nayi ngə ya?”

Yesu shadəwa, ji na, “Angə, nagə ənga kərngə ma, a nabiyar gau.”

²⁶ Tsu nda vər səm sər səm, kə Yesu həri macikəl, kə ji lər usaku anə Hyal, ba ji bəbələwa, kə ji nə nyi anə zəmbəlma nyi'yar, ju na, “Dləwura mau hya səm, naja kə kumər dza yi ngau.”

²⁷ Kə ji həri kyakiwa nə 'yimir wur inabi, kə ji lər usaku anə Hyal, kə ji nər nda, ju na, “Patəkura hyi, hya sa.

²⁸ Najakə mashi dā ngau nə nyabiya alkawal mafəliyangə, kəra nju nda pəna aga təfəbiya bikə nə nji patəu.

²⁹ Yu nar hyi, tsu yu bəra sa 'yimir yayar wur inabi mai, kəl pəci kəra yu nda sa mafəliyangə ənga hyi wu təkur nə Dədə.”

³⁰ Ayukudə ndə kudəna thlə na, kə ndə ma'yi a dər Mə nə wur Zaitunu.

*Yesu Nana Ɖnggɛra Biturusu
Wu Nda Kɛpalna Sɛni Nyi
(Markusu 14:27-31; Luka 22:31-34;
Yahwana 13:36-38)*

³¹ Kɛ Yesu na anɛ nda, “Vu'yi ɛshina kau, patɛ hyi, hyu nda tɛtɛlnakɛr aɾya sɛra wu nda ɔa ɛnga yau. Ara tsɛtsɛfɛ nga nyi wu lɛkakadɛ nɛ Hyal, abɛr,

“Yi wu nda tsar
kɛra ndɛr bɛla,
ba bɛla nɛ tɛmahɛu
a tɛtɛlnakɛr.”

³² Ama ayukudɛ yi hya'ari sara vir tau, yu tɛrabiya wu mwar hyi a vu Galili.”

³³ Ɖngwar Biturusu anɛ nyi, “Alaga nji patɛ hwinakɛr ndɛ piyari ngau, nayi wu, piyari ngɛ nɛ ɔa mai.”

³⁴ Kɛ Yesu shadɛwa nyi, ji na, “Yu nar ngɛ jirkura nyi Biturusu, ɛshina vu'yi kau, kadivira vɛgɛmɛ wu nda wau, gu kɛpalna sɛn ɔa ar kɛr ar kɛr makɛru.”

³⁵ Kɛ Biturusu bɛra na, “Alaga nji tsɛya ɔa ɔabɛ ɛnga gau, nayi wu kɛpal sɛni ngɛ mai.” Kɛ patɛkura alɛnyi zɛmbɛlma nyi'yar nana abangɛ tsu.

*Yesu Kɛdi Hyal Wu Gyatsimani
(Markusu 14:32-42; Luka 22:39-46)*

³⁶ Kɛ Yesu ɛkkɛ'yi zɛmbɛlma nyi'yar ma'yi a ndar vanyi vi kɛra nju ngga ɛnga Gyatsimani, kɛ ji nda na anɛ nda, “Nggya mɛ nɛr hyi ɛnggau, yu ma'yi a ndu mwa ya nda kɛdi Hyal.”

³⁷ Kɛ ji hɛri Biturusu ɛnga wazha Zabadi mɛthlɛ ɛnga ja, nanda ngɛ Yakubu ɛnga Yahwana, naja ɛnga hudɛ kiyakiyar gagadɛu ɛnga bwaɔwatɛ ara sɛra ja a gwa.

³⁸ Kɛ ji na anɛ nda, “Hudɛ ndzɛndzɛ kɛra ya gwa a sɛn tsɛya ɔa. Nahyi hya nggya lili'u hya bɛla ɛnga yau.”

³⁹ Ji bɛr dzɛ kushu, ba ji dla lagu bama a gyiwu 'yi, ja vɛr ndɛr ɛnga Hyal, ju na, “Tada, ma ja abɛr yiwu ca ngɛ uya, bɛgɛ ga hɛna najaka bwaɔwatɛ ar kɛra yau. Alaga abangau, a'yi sɛra yu yiwu mai, ama sɛra gu yiwu.”

⁴⁰ Ba ji sha shili ara zɛmbɛlma nyi'yar, ba ji sa thlɛwa nda wu ghanyi. “Mi nga ma? A'yi hyu sɛn nggya nɛ bɛla ɛnga yi alaga nɛ saka pathlɛ wa?” Ji yiwa Biturusu.

⁴¹ “Hya nggya ɛnga bɛla ɛnga hya kɛdi Hyal ara hya sara tɛɔau a gu dzau. Mambɛl wu yiwu nɛ nyi, ama kumɛr dzɛ a tɛwari.”

⁴² Kɛ ji bɛra ma'yi nɛ mɛthlɛkura nyi, ji nda ndɛr ɛnga Hyal, ji na, “Tada, Ma a'yi ɔa tsa'a aga bwaɔwatɛ ka hɛna kɛr mai, ama kɛl yi tɛwari, ta'yi sɛra gu yiwu patɛ ja darkɛr.”

⁴³ Ɖnggɛra ji sha shili, kɛ ji bɛra thlɛwa nda wu ghanyi, ara ghanyi tɛɔbɛu ar liya nda.

⁴⁴ Kɛ ji piyari nda, ba ji ma'yi sɛ nyi nɛ makɛrkura nyi, kɛ ji nda ndɛr ɛnga Hyal, ji bɛra nana sɛ'yar ta.

⁴⁵ Ji bɛra sha shili ɛgya zɛmbɛlma nyi'yar, ba ji thlɛwa nda wu ghanyi, kɛ ji na anɛ nda, “Tsu hyu ghanyi ya, hyu bɛlsar ya? Tsa'a abangɛ ja! Pɛci a ɔari nju nɛ nyi Zɛr Ndau a gwu tsa njir bikau.

⁴⁶ Hya'ara mau, mɛna ma'yi! Kɛja ndɛr thlɛ hiya yi ta a shiliri!”

*Nji Mbar Yesu
(Markusu 14:43-50; Luka 22:47-53;
Yahwana 18:3-12)*

⁴⁷ Tsu Yesu a vɛr ndɛr, kɛja Yahuda, pathlɛu wu pama zɛmbɛlma nyi'yar kumo apɛ mɛthlɛu, shili ɛnga nji gangɛu ɛnga katsakɛr ba zɛwa wu tsa nda. Njira pubu ɔɔɔgal'yar ɛnga njira nggurum nɛ mɛlmɛ sɛwa.

⁴⁸ Ndɛr thlɛ hiya ja kau, a ɔɛgar ndar ja mɛtsamɛ, “Ma ndɛra yi bɛrpiya nyi, naja ngau, mbari nya mau.”

⁴⁹ Ɖnggɛra ji dla, ba ji ma'yi tɛwar a ndɛra Yesu, kɛ Yahuda usar nyi, ji na, “Usi Malɛmɛ,” kɛ ji bɛrpiya nyi.

⁵⁰ Ɖngwar Yesu anɛ nyi, “Bazhi ɔa, mɛliya sɛra hɛ nga shili.”

Kɛ nja nyi shili ndɛ sa mbari Yesu, kɛ ndɛ sɔbiya nyi ɔabalu.

⁵¹ Ɖnggɛra ndɛ lari abangau, kɛ pathlɛ wu pama njir bɛ Yesu tɛsɛbiya katsakɛr nyi, ba ji thlana himiya mafa pubu kɛra ndiya ɛnga ɔɔgal ɛni.

⁵² Ɖngwar Yesu anɛ nyi, “Shabiya katsakɛr ngau a vu ki nyi, aɾya kalar ndɛra tɛsɛbiya katsakɛr, katsakɛr ngu nda tsa nyi.

⁵³ Hyu nggani abɛr a'yi yu sɛn ngga Ɖɔɔa, ba ja sɛwa ɔa alaga bwata waladi'yar kumo apɛ mɛthlɛ wa?”

⁵⁴ Ama lagu mani ngə səra tsətsəfau wu ləkakadə nə Hyal wu nyabiya dza, abər a'yi ji da lagu kə maya?"

⁵⁵ Ar pəci ta, Yesu na anə dlamir nji, "Nayi ngə ndər tədəmwa anə njir gwadəvi ya, ənga hyi səbiya katsakər ənga zəwa aga hya sa mba da ya? Parangəu ya vər nggya əkkə'yi hyi wu ki Hyal ya vər highiəu, ama nahyi sayi mbar da mai.

⁵⁶ Sə'yar kə da patə aga səra nabi'yar tsəfəri a nyabiya dzau." Kə patə zəmbəlma nyi'yar tətəlna dzau ba ndə piyari nyi wu tsa nda.

Yesu Wu Mwar Pathla

Nə Njir Yahudiya

(Markusu 14:53-65; Luka 22:54-55,63-71; Yahwana 18:13-14,19-24)

⁵⁷ Njira mbari Yesu həri nyi a ndəra Kayafasu dəgala Pubu, vira maləmə dladə'yar ənga njira nggurəm kaə ari.

⁵⁸ Kə Biturusu nu nyi wu ndəl wu ndəl tsatsaləu, tsa'a vwar hudə ki dəgala Pubu. Ji vuwa nggya əkkə'yi njir səkə ki aga ja lari ənggəra nju da ənga ja.

⁵⁹ Pubu dədəgal'yar ənga patər njir zəwa a vər gal lagu kəra nda sən vazəya Yesu aga nda tsəya nyi.

⁶⁰ Ama sə a'yi ndə uya mai, alaga kə nji gangəu shili ndu thla sakida nə fati ar kəra Yesu.

Ayukudə nyi patəu, kə alenyi nji məthlə biyar babal,

⁶¹ ndə na, "Sal kə na, abər, 'Yu sən dlana ki Hyal kau, ba ya bəra həriya nyi wu pida makəru.' "

⁶² Pubu kəra ndiya ənga dəgal hya'ari a'yi ta'yau, ji na anə Yesu, "Mi ngə sə kə nja vər na a miya ndəla gə ka? Sə a'yi gu na a gəri wa?"

⁶³ Ama kə Yesu nggya sə nyi diyu.

Kə pubu kəra ndiya ənga dəgal na anə nyi, "Yi wu daəər ngə ənga thləməər Hyal kəra a dəməlmau, nar 'ya ma nagə ngə Kərsiti, Zər Hyal."

⁶⁴ Yesu shadəwa, "Angə, abangə nga nyi ənggər kəra gə na kau. Ama ta'yi ya nar hyi patə hyi, mbar kabangəkau, hyu sa lari Zər Ndau a vər nggya ar tsi mazəma ndə dəgal dənəma, a vər shida wu dlama sara dəməlmau."

⁶⁵ Kə pubu kəra ndiya ənga dəgal tana ləgutə kərnyī ənga hudə ndzəndzau, ju na, "A nanar ja ndər nə deəa Hyal! Sakida mi mənəu bəra gala? Kəja hya nggari ndər dida vi nyi ənga kərhyi.

⁶⁶ Mi nga hyu nggana?"

"A dar tsa'a nja tsəya nyi," ndə shadəwa.

⁶⁷ Kə ndə təfuwa nyi tuli a vu bama ja, ənga alenyi nji tsu dədəguwa nyi tsi. Alenyi nji nə nyi tsi balma

⁶⁸ ndu dzəgwa na, "Ma nagə ngə nabi, nana 'ya, Kərsiti, tara wa ngə dəgər ngə ka?"

Biturusu Kəpalna Səni Yesu

(Markusu 14:66-72; Luka 22:56-62;

Yahwana 18:15,25-27)

⁶⁹ Ar pəci kəra Biturusu a vər nggya a biyar hudə ki, kə kwar ki kə shili əgya ja, ji sa na anə nyi, "Nagə ma, nahyi ngə shili əkkə'yi Yesu ndər Galili."

⁷⁰ Ji kəpalna nyi wu mwar nda patəu, ji na, "Nayi wu səni səra gu na kə mai."

⁷¹ Ta ji ma'yi a biya miya kiya nyi, ba ji biya bə ənga vanyi kwar ki, kə kwa kə lar nyi, kə ji na anə njira tata'yi a ndəna, "Ndə kə ma, nanda ngə əkkə'yi Yesu ndər Nazəratu."

⁷² Ji bəra kəpalna nyi daəə ənga səm fəla, "Yi wu sən ndə kə mai!"

⁷³ Bəliya sar kushu, njira tata'yi a ndəna ndə ma'yi a ndəgya Biturusu, ndə nda nar nyi, "Ənga jiri, pathlə gu pama nda, arya kiyara gau a nanar ndəla gau."

⁷⁴ Kə ji mbari shi'wa kərnyī, ənga ji bəra səm fəla anə nda, abər, "Yi wu sən ndə kə mai!"

Ənggərna kə vəgəmə wau.

⁷⁵ Ənggau kə Biturusu dəngari ndər kəra Yesu nar nyi, abər, "Divira vəgəmə a wau, gu kəpalna sən da ar kər ar kər makəru." Kə ji hwi a biya, ji biya tiwi ənga sələm gagaəu.

27

Yesu Wu Mwar Gwamna Bilatusu

(Markusu 15:1; Luka 23:1-2; Yahwana 18:28-32)

¹ Əmudlə kadəu, kə pubu dədəgal'yar ənga njira nggurəm məlmə patə mbiya miya tsu aga nda tsəya Yesu.

² Ndə dzəbiya nyi, ba ndə ma'yi ənga ja, ndə nda lər nyi a ndu tsa gwamna Bilatusu.

*Yahuda Tsəya Kənyi
(Thlər Cama'yar 1:18-19)*

³ Ta Yahuda, ndəra thləna hiya Yesu, lari abər a thlana nyir nji numa nə tə anə Yesu, ba ji tiwi ənga kənyi, ba ji shabiya nda gənnar nda, a nda nə pubu dədəgal'yar ənga njira nggurəm.

⁴ Ji na, “A məliyar yi bikau, arya yi thləna hiya ndəra gəra ndzana sau.”

Ndə shadəwa nyi, “Mi dzawur 'ya ənga ka? A nəngə ngə dza'wu.”

⁵ Kə Yahuda vakə nggər nda gənna nyi a gwu huda Ki Hyal, kə ji ma'yi, ji nda hakəya kənyi.

⁶ Pubu dədəgal'yar dəməri gənna nyi, ndə na, “A'yi dā tsa'a nja bəra shabiya gənna kə a gu mbəl mai, arya gənna mashi ngau.”

⁷ Kə ndə mbiya miya aga nda dəlbiya babal, ar vira nju ngga ənga Babal nə ndər Hər Təm. Aga ja dā hulili anə nji shishili.

⁸ Ca ngə sərə dā nju ngga vi kə ənga 'Yi'yi Mashi ba'anə əshina.

⁹ Lagu kə ngə sərə Nabi Irimiya nana nyabiya dzau, “Kə ndə fa'ari kwaḅa thladla makərkumunyi, gənna kəra njir Izirayila thlana.

¹⁰ Kə ndə dəlbiya babal nə ndər hər təm əni, ənggəra Thlagə nar dā.”

*Nji Hər Yesu A Dumwar Bilatusu
(Markusu 15:3-5; Luka 23:3-5; Yahwana 18:33-38)*

¹¹ Kəja Yesu ta'yi wu mwar gwamna, kə gwamna yiwa nyi, “Nagə ngə təl njir Yahudiya ya?”

Kə Yesu shadəwa nyi, “Nagə ngə na abangau.”

¹² Ar pəci kəra pubu dədəgal'yar ənga njira nggurəm a vər nana ndər ar kəra ja, naji shadəwa anə nda mai.

¹³ Kə Bilatusu yiwa nyi, “A'yi gu nggari sakida kəra nda vər na a miya ndəla gə kə wa?”

¹⁴ Ama kə Yesu bəgə sə nyi diyu, sə a'yi ji na alaga kushu ar kəra sə kə mai, ba sə kə nə nyi dənga anə gwamna.

¹⁵ Ar pəcir mini nə lardur nə vəlna, gwamna a tsəliyar parangəu, ju səya ndər

fursəna pathləu anə dlamir nji, ndəra ndu yiwu.

¹⁶ Ar pəci ta vanyi ndər fursəna a'yi kəra nju səni nyi patə nju ngga nyi ənga Barabasu.

¹⁷ Ta dlamir kaḅau, kə Bilatusu yiwa nda, “Wa nga hyu yiwu ya səya hya? Barabasu əndəga Yesu kəra nju ngga ənga Kərsiti ya?”

¹⁸ Arya ju səni abər arya shishikura nda nga ndə mbari Yesu ndə lər nyi anə nyi.

¹⁹ Ma tsu Bilatusu a vər nggya ar tsəkafə nyi, kə mala nyi səwa nyi cama, “Həbiya tsa gau wu ndər ndə gəra ənga vazə kau, arya yi lar ḅwaḅwatə paməpamə arya ja əshina wu shuni.”

²⁰ Ama kə pubu dədəgal'yar ənga njira nggurəm tsətsəkuri dlamir nji aga nda na nja səya nda Barabasu, ba nja tsəya Yesu.

²¹ Gwamna bəra yiwa nda, “Wa nga hyu yiwu ya səya hyu pama nji məthlə ka?”

Əngwar nda, “Barabasu!”

²² Kə Bilatusu bəra yiwa nda, “Mi nga ya dzəgwa məl ənga Yesu kəra nju ngga ənga Kərsiti ka?”

Əngwar nda, “Dlakəya nyi nji!”

²³ Kə Bilatusu na anə nda, “Arya mi ya? Mi ngə bikə nya?”

Kə ndə bəra hya'ana dāhə tsu, ndə na, “Dlakəya nya mau.”

²⁴ Ta Bilatusu lari abər sə a'yi ju sən kari mai, kəl cakə ngə gwadə vi wu cakau, kə ji gər 'yimi, ji cina tsa ja əni wu mwar nji, ji na, “Kəja tsa yau, kəja tsa yau, bikə dā a'yi wu mashi ndə kə mai, bikər hyi ngau!”

²⁵ Kə patəkura nda shadəwa, ndə na, “Ta'yi mashi nyi a nggya ar kəra 'ya ənga wazhar 'ya patəu.”

²⁶ Kə ji səya nda Barabasu. Ayukudā ji səwa, nji nə nyi wuda anə Yesu, kə ji nə nda nyi aga nda dlakəya nyi.

*Soja'yar Ndər Nə Dida Yesu
(Markusu 15:16-20; Yahwana 19:2-3)*

²⁷ Sara ənggau, kə soja'yar nə gwamna hər Yesu a vwar vira soja nggunggurəm'yar a nggya ari, ba ndə kaḅiya bwata soja'yar patə ndə zəwar nyi.

²⁸ Ndə zədəna nyi turusu ba ndə dzəgwa hari nyi kar dəzəu culi nə təlkur.

²⁹ Kə ndə tsagu nyi dara shikədī nə təlkur, kə ndə həwa nyi a du kəra ja. Ndə

fuwa zəwa təlkur wu tsa ja, ba ndə dzəgwa ɓəliya undi nə dida nyi, ndu na, “Alvari təl, təl nə njir Yahudiya!”

³⁰ Ndə təfənggər nyi tuli, ba ndə dləwuri zəwa nə təlkur ta, ndə dzəgwa pəpəthləwa nyi zəwa nyi wu kəra ja.

³¹ Ayukuda ndə kudəna dida nyi abangau, kə ndə zədəna ləgutə təlkur ta, ndə ɓəra har nyi nə nyi. Ndə dzəgwa ma'yi ənga ja a biya aga nda biya dlakəya nyi.

Nji Dlakəya Yesu

(Markusu 15:21-32; Luka 23:26-43; Yahwana 19:17-27)

³² Ənggəra nda vər biya, ba ndə thləwa vanyi ndər Sayirini kəra nju ngga ənga Simanu, kə ndə ciwa nyi aga ja hə wu dladlakə nə Yesu.

³³ Kə ndə shili ar vanyi vi kəra nju ngga ənga Gwalgwathla, ca ngə vir papangəkər.

³⁴ A ndəna kə ndə nə nyi 'yimir wur inabi kəra nji gwadəbiya ənga madəwatəu aga ja sa, ama ta ji dahari, kə ji piyari sa.

³⁵ Ta ndə dlakəya nyi, ba ndə dzəgwa tətəkəwa kar ha nyi lagur tədə shi'wu.

³⁶ Ayukuda kau, ba ndə nggya nggashiu ndu ɓəla nyi a ndəna.

³⁷ Adabanga kəra ja ndə tsəfəya səra wu cabiya səra ji ndzana: NDƏ KƏ NGƏ YESU, TƏLƏR NJIR YAHUDIYA.

³⁸ Nji dlakəya nyi ənga njir ɗa lagu məthləu, pathləu ar tsi mazəma ja ənga pathləu tsu ar matsala ja.

³⁹ Njira a vər tərabiya ndu ndər nə dida nyi, ndu kənggədə kəra nda ndu nggushi, ənga

⁴⁰ ndu na, “Nagə ndəra na gu sən dlana ki Hyal, ba ga ɓəra həriya wu pəci makəru, ga mbədana kərngau! Ga shida sara dar wu kau, ma nagə Zər Hyal ngau!”

⁴¹ Abangə tsu ngə pubu dədəgal'yar ənga maləmə dladə'yar ənga njira nggurəm wu ndər nə dida nyi.

⁴² Əngwar nda, “Ji mbədana nji, ama naji wu sən mbədana kəryi mai! Naja ngə Təl nə njir Izirayila! Bəgə ja gya sara dar wu kə aga mənə lari, ba mənə hənggəri ənga ja.

⁴³ Ji hənggəri ənga Hyal, bəgə Hyala nyi a kətiya nyi kabangəkau, ma Hyala nyi wu yiwu, arya ju na, ‘Nayi Zər Hyal ngau.’ ”

⁴⁴ Tangə ənggər ta, njir ɗa lagu kəra nji dlakəya ənga ja ta nyabiya nyi ənga nggəl.

Tər Yesu

(Markusu 15:33-41; Luka 23:44-49; Yahwana 19:28-30)

⁴⁵ Mbari ar pəci ta'yikər ba'anə saka makər nə wagə ngə kuthləu shida hadiya 'yi'ya nyi patəu.

⁴⁶ A ndu wagəu ənggər saka makəru, Yesu hya'ana dahəu ənga dənəma, ji na, “Yiloyi, 'Yiloyi, lama sabakətani?” Kəra cabiya, “Hyal ɗa, Hyal ɗa, mi ngə ɗa gə shabiya ɗa ya?”

⁴⁷ Ta njira tata'yi a ndəna nggari abangau, kə ndə na, “Ja vər ngga Iliya.”

⁴⁸ Ənggərna pathləu wu pama nda hwi ka nda həri sasa'wa. Ji ciwa a gu 'yimir wur inabi kəra mwamwalu, ji ciri a dar zəwa ba ji nə nyi aga ja sa.

⁴⁹ Alenyi nji wu pama nda wu na, “Piyari nya mau, bəgə mənə lari tara Iliya wu sa mbədana nyi.”

⁵⁰ Kə Yesu ɓəra hya'ana dahə ənga dənəma, kə piya ja biya.

⁵¹ Ar pəci kə ngə kadəmbul nə huɗa ki Hyal təwa dzə bwata məthləu, mbari a du kər ba a gyiwu ndəla nyi. Kə 'yi'yi kənggədər dzə ba mə ndəliya dzau.

⁵² Hu'yar papahənəkər, kə nji cicau kəra tau, hya'ari ənga pi.

⁵³ Ayukuda Yesu hya'ari sara vir tau, kə ndə ma'yi a vu huɗa məlmə cicau, ba ndə vuwa canə nyi kər anə nji paməpamə gangəu.

⁵⁴ Ənggəra soja kəra ndiya ənga dəgal ənga alenyi njir ɓəla hu Yesu lari ənggəra 'yi'yi kənggədər dzə ənga patəkura səra ɗarkər, ba hivər mbari nda gagadəu, ndu na ənga dahəu, “Pakatəu, ndə kau, Zər Hyal ngau!”

⁵⁵ Mathləkə'yi gangəu sara wu Galili nu Yesu, ndu məl thlər anə nyi. Ndə ta'yi tsaləu ndu tsamə səra wu ɗa.

⁵⁶ Wu pama nda Maryamu Magədaliya a'yi ənga Maryamu məya Yakubu ənga Yusufu ba məya wazha Zabadi.

Ənggəra Nji Hadə Yesu

(Markusu 15:42-47; Luka 23:50-56; Yahwana 19:38-42)

⁵⁷ Ma ləhə waga ɗa, kəja vanyi ndər gənna a shiliri, thləmə nyi Yusufu ndər

Arimatiya, ndëra naja ënga kërnyi ma ndër nu Yesu ngau.

⁵⁸ Ji ma'yi a ndëra Bilatusu aga ja nda yiwari dza Yesu aga ja nda hadëna. Kë Bilatusu sëwa aga nja në nyi nyi.

⁵⁹ Kë Yusufu hëri dza Yesu, ba ji pëdëwa wu sër hadë ndë cici camëu.

⁶⁰ Kë ji nda fuwa nyi wu hu nyi këra mafëliyangë këra ji gëmbiya wu mau. Kë ji uya madiya tsëka ba ji hadiya miya huwa nyi ëni ba ji ma'yi së nyi.

⁶¹ Kë Maryamu Magëdaliya ënga vanyi Maryamu ta nggya bama ënga bama ënga huwa nyi.

Njir Bëla Huwa Nyi

⁶² Èzëgëkura nyi, pida pathlëu ayukudë Pëcir Pabë Dzau, kë pubu dëdëgal'yar ënga njir Farisi ma'yi a ndëra Bilatusu.

⁶³ Ndë na, “Malëmë, 'yu dëngari sëra ndër ngguta vi kë sara a vër na tsu ja ënga pi, abër, 'Ayukudë pida makër, yu bëra hya'ari ënga pi.’

⁶⁴ Agabangau, ga sëwa njir bëla hu aga nda bëla hu kë mënahëu, kël ayukudë pida makëru. Ma a'yi abangë mai, zëmbëlma nyi'yar wu sën sa hëlër dza ja ëvu'yi ba nda dzëgwa nar nyi anë nji abër a hya'ari ja sara vir tau. Najaka ngguta vi wu nda ndiya në tanggërma ënga dididë.”

⁶⁵ Èngwar Bilatusu anë nda, “Suwa më njir bëla, aga nda nda bëlär miya huwa nyi mënahëu ënggër këra hyu sën mbari.”

⁶⁶ Kë ndë ma'yi ndë nda bëlari huwa nyi mënahëu, ndë fëri mëtsamë në tëlkur ar tsëka nyi ënga tsu ndë fiya soja'yar aga bëla viya nyi.

28

Hya'arir Yesu Sara Vir Tau

(Markusu 16:1-8; Luka 24:1-12; Yahwana 20:1-10)

¹ Ayukudë Pëcir Bëlsar në (njir Yahudiya) tërabiya, ëmudlë kadëu pëci në tanggërma në sugu, kë Maryamu Magëdaliya nanda ënga vanyi Maryamu ma'yi a nda tsamë huwa nyi.

² Sëni a'yi mai kë mëlmë kënggëdau, ara vanyi waladi në Thlagë shida sara dëmëlmau, ji sa ma'yi a dar huwa nyi, ji

nda jahëna tsëka këra nji hadiya miya huwa nyi ëni, ba ji nggya ari.

³ Dza ja wu mbël wilwilu ënga lëgutë ha nyi përtë pwahëu ënggër ëpur pa'wa.

⁴ Ènggëra njir bëla huwa nyi lari nyi, ba hivër mbari nda gagadëu, ënga dza nda wu tsëdzau, këra mëliya ndë dë ënggër nji tëtäu.

⁵ Ama kë waladiya nyi na anë mathlëkë'ya nyi, “Hya sara hivër mai, ariya yu sëni abër Yesu nga hya vër gal, ndëra nji dlakëya ta.

⁶ A'yi ja ënggë mai, a hya'ari ja ënggër këra ji saya nana. Anda mau hya sa lari vira nji saya pina nyi ari ta.

⁷ Ma'ya mau ënga kusa aga hya nda nar nyi anë zëmbëlma nyi'yar, ‘A hya'ari ja sara vir tau, ju ma'yi wu mwar hyi a vu Galili. A vuna hyu vuwa lari nyi.’ Sëra yi shili aga ya sa nar hyi ngau.”

⁸ Kë mathlëkë'ya nyi hya'ari ënga kusa, nyinyau ënga hivër ba hudë përtë gagadëu, ndë hwi a ndëra zëmbëlma nyi'yar aga nda nda nar nda sëra dërkër.

⁹ Kukuthlë kë Yesu thlëwa nda, ba ji nar nda, “Usa mau.” Ndë shili ëgya ja, ndë mbari hiya ja ba ndë gënggër nyi sëli.

¹⁰ Kë Yesu nar nda, “Hya sara hivër mai, ma'ya mau hya vuwa nar nyi anë zamëdë'yar nda ma'yi a vu Galili, a vuna nga ndu vuwa lar dë.”

Shadëwa Në Njir Bëla Hu

¹¹ Ma tsu mathlëkë'yi ta ar lagu, kë aleniyi njir bëla hu ma'yi a ndu hudë mëlmë ndë nda nar nyi anë pubu dëdëgal'yar sëra dërkër patëu.

¹² Ènggëra pubu dëdëgal'yar bë ëkkë'yi njira nggurëm ba ndë nggya ndë mbiya sëra ndu mël, ba ndë në nyi madiya gënnä anë njir bëla huwa nyi,

¹³ ndu na anë nda, “Hya nar nyi anë nji, abër, ‘Zëmbëlma nyi'yar ngë shili ëvu'yi ba ndë sa hëlër dza ja ma tsu 'ya wu ghanyi.’

¹⁴ Ma ndër kë gwu himiya gwamna, 'yu nar nyi ndër këra wu pina hudë ja, ba 'ya hëbiya hyi wu bwaëwatëu.”

¹⁵ Kë soja'yar ta dlëwuri gënnä nyi, ba ndë mëliya ënggëra nji dëgar nda. Kë najaka ndër tëtëlna dzë wu pama njir Yahudiya patë ba'anë ëshina.

*Madiya Thlär Kəra Yesu Piyari Nyi
Anə Zəmbəlma Nyi'yar
(Markusu 16:14-18; Luka 24:36-49;
Yahwana 20:19-23; Thlär Cama'yar 1:6-8)*

¹⁶ Zəmbəlma nyi'yar kumo a sər tangə
ma'yi a dar mə nə Galili vira Yesu nar nda,
aga nda ma'yi a dari.

¹⁷ Ta ndə lari nyi, kə ndə dləvə nyi, ama
alenyi nji wu pama nda wu təkəkər ənga ja.

¹⁸ Kə Yesu shili əgya nda, ji sa na,
“Dənama a dəməlmau ənga kəra a gyiwu 'yi
a nə dar nji.

¹⁹ Agabangau, ma'ya mau, hya nda
məliya njir duniya patə aga nda da
zəmbəlma da, hya hər nda baḅətizəma wu
thləmər Tada ənga Zər ba ənga Mambəl
Cicau.

²⁰ Hya highiḅər nda ənggəra ndu ḅəla sər
ḅəla kəra yi nar hyi. Pakatə a'yi yi ənga hyi
cumu ba'anə kudiyar duniya.”

Ndəshigu Sara Wu Tsa Luka

Səra Məliya Luka Tsəfəri Najaka Sau

¹ Nji gangə da aga nda tsəfəri, səra ndə nggari dərəkər wu pama 'ya.

² Ndə tsəfəri səra 'yi nggari sara ara njira sə kə da wu liya nda tsu kadəu, ənga ndə tətəlna ndər Hyal tsu.

³ Tiyafulusu* ndə dəgal, ənggəra yi tsambiya sə'yar kə patəu ənga hangəkəl, ca ngə da yi lari a dər tsa'a, ya tsəfəri ngə ənggəra sə'yar kə ɓau,

⁴ aga ga sənbiya jirkura sə'yar kə ənggəra nji highibəri ngau.

Nji Nana Ənggəra Nju Nda Ya Yahwana Ndər Məl Baḅətizəma

⁵ Wu pəci kəra Hirudusu a vər səm təlkur nər 'yi'yir Yahudi, vanyi pubu a'yi kəra nja ngga ənga Zakariya. Naja pubu nə miya umbwa nə Abijanu. Thləmər mala nyi ca ngə Alisabatu, ənga ji biya sara wu culi gə Haruna.

⁶ Nanda gyapəu, ndə nggya mənəhəu wu mwar Hyal, ndə ɓəlari patəkura səra Hyal na nja məl.

⁷ Ama nandə uya ya mai, ara Alisabatu ciri nga ja, ənga ətsu nji hahal nga nda gyapəu.

⁸ Vanyi pəci, Zakariya vər məl thlər nyi nə pubu a gwu ki Hyal, ənggəra pəcir nə miya umbwar nda shili.

⁹ Wu pəci kau, ənggəra sər ciji nə pubu cabiya, Zakariya nga nji cadəbiya, aga ja gu ki Hyal aga gwa nggyi sə kisəu.

¹⁰ Kabangəkə nji dadaɓau kəra a biya, nda vər ndər anə Hyal wu pəci kə ja vər nggyi sə kisə kau.

¹¹ Kukuthləu kə waladi Thlagə canə nyi kər, ji ta'yi lagu mazəma vir nggyi sə kisə kau.

¹² Ənggəra Zakariya lari waladi kau, kə hivər mbari nyi gagadəu.

¹³ Ama kə waladi kə na anə nyi, “Zakariya, a sara ga hivər mai! Hyal, a

nggari kədi ngau, kabangəkəu, mala ngə Alisabatu wu nda yabiya ngə zər sal. Gu nda nə nyi thləmə Yahwana.

¹⁴ Ma nji yabiya nyi, gu nda da ənga dəfu cica u ənga hüdə pipida gagadəu, abangau ngə alenyi nji gangə tsu.

¹⁵ Zər kə ju nda da ndə dəgal wu mwar Hyal. Naji wu nda sa 'yimir wur inabi mai.† Nju nda nyana nyi ənga Mambəl Cica u tsu ja wu ta mənəyi.

¹⁶ Naja ngu nda shabiya njir Izirayila gangəu a shili ara Hyal Thlagəri nda.

¹⁷ Ju tərabiya a dumwar Thlagəu, ju məl thlər nyi wu mambəl ənga dənəma ənggər nabi Iliya. Ju shili ənga nggya jamə wu pama tada'yar ənga wazhar nda. Ju nda shabiya njira kəra ɓəlari səra tsa'a, aga nda da nji hangəkəl, lagu kə nga ju nda məliya nda tsa'a anə Thlagər nda.”

¹⁸ Kə Zakariya na anə waladi, “Abari nga ya nda səni abər sə kə gə na kə wu nda da? Kəja nayi ndə hahal nga yau, mala da tsu abangə nga ja.”

¹⁹ Waladi na, “Nayi ngə Jibrayilu, ya vər ta'yi wu mwar Hyal. Hyal ngə səwa da aga ya sa nar ngə ndər kə məsahə gagadə kau.

²⁰ Ama kəja ga nggəl ri ara hənggəri ənga ndər kau, kəra wu nda da jiri ma pəci ka dər. Agabangau, tsu gu ndər mai kəl ma sə kə a nyabiyar dzau.”

²¹ Nji kəra a biya nda vər səkə biyar Zakariya, nda vər dənga mi ngə da ji ɓəliya sar a gwu ki Hyal abanga?

²² Pəci kəra ji nda biya tsu ju səni ndər mai, ənggau, ba ndə səni abər a lari ja sə dədəgur a gwu ki Hyal kau. Kə ji dumwa ənga ndər anə nda ənga tsi, ama naja səni ndər ənga miya ja mai.

²³ Ənggəra pəcir thlər nyi kudəu, ba ji sha a ndu ki.

²⁴ A'yi ɓəliya sar mai, kə mala nyi Alisabatu həri hüdəu, kə ji mbunəkər nə hya təfu wu ki naji biya mai.

²⁵ Alisabatu dzəgwa na, “Thlagə a məliya dər sə dəgal wu yukudə, ənga ji təhudə əgya yau, ji həna sə səsəli kəra ar kəra yau wu pama nji.”

* 1:3 Səra thləmə kə cabiya ca ngə “Ndər yiwu Hyal.” Tsamiya wu: TCama 1:1. † 1:15 Njir Yahudiya wu məl najaka sau sara wu wur inabi aga sa, ama ma nji piyari ji ɓəliya sar ba ja mwəlnəkər ənggər padlau.

Waladi Nana Ndeshigu Nə Ya Yesu

²⁶ Ənggəra Alisabatu məliya hya kwa ənga hudəu, kə Hyal səwa waladi Jibrayilu a ndu vanyi məlmə wu Galili nja ngga ənga Nazəratu.

²⁷ Ji səwa nyi ənga ndəshigu məsahəu a ndara kwapəliyagə kəra alkawal mbamba nə hə dzə a'yi wu pama nda ənga vanyi ndə kəra nja ngga ənga Yusufu, sara wu culi gə təl Dawuda. Thləmə kwapəliyagə kə ca ngə Maryamu.

²⁸ Ənggəra waladi kə shili əgya ja, kə ji na, “Nja vər usa ngau! Thlagə a'yi ja ənga gau, naja tsu a fənggər ngər ja barka.”

²⁹ Ənggəra Maryamu nggari usa dzə kau, kə sə kə ɓwanə nyi kər ba fuwa nyi wu dənga sə gagadəu, ja vər dənga wa thləmə najaka usa dza.

³⁰ Kə waladi kə na anə nyi, “Maryamu, a sara ga hivər mai, arya nagə a uyar gə mayiwakur ara Hyal.

³¹ “Kəja gu nda həri hudəu,
gu yabiya zər sal,
gu nda nə nyi thləmə Yesu.

³² Ju nda dā ndə dəgaləu,
ətsu nju nda ngga nyi ənga
Zər Hyal dəgal gagadəu.

Hyal Thlagə wu nda nə nyi
vir nggya nər təlkur
nə əji nyi Dawuda.

³³ Ju nda səm təlkur nyi
ar kəra ki Yakubu ba'anuwa,
təlkur nyi tsu a'yi wu nda kudə mai!”

³⁴ Kə Maryamu na anə waladi, “Abari ngə səka sən dā, kəja nayi saya səni ndə sal maya?”

³⁵ Kə waladi shadəwa nyi, ji na,
“Mambəl Cicau
wu nda gyar kəra gau,
dənama nə Hyal Kəra Di
wu nda mbuya ngə tsu.
Agabangə zər kə gu
nda ya kau,
nju nda na anə nyi
ndə cicau, naja ngə Zər Hyal.

³⁶ “Kəja Alisabatu kwamə ngau, kəra nji na, naji wu ya mai, kabangəkə hudə hya kwa ngə ara ja, wu hahalkur nyi kau,

³⁷ ara sər kari nyi kər anə Hyal a'yi mai.”

³⁸ Əngwar Maryamu, “Nayau, mafa Hyal ngau, bəgə ja dā anə dā ənggəra gə na kau.” Ənggau, kə waladi kə ma'yi sə nyi.

Maryamu Ma'yi A Nda Usa Alisabatu

³⁹ Ayukudə pəci kushu, kə Maryamu pabəri kərnyı, kə ji ma'yi ənga kusa, a ndu vanyi məlmə nər 'yi'yir Yahudi kəra wu pama mau.

⁴⁰ Ənggəra ji shili wu məlmə kau, kə ji vu ki Zakariya, ji vuwa usar Alisabatu.

⁴¹ Ənggəra Alisabatu nggari usa dzə kau, kə zər kəra gwu ta Maryamu dā mumudəu, ənggau, kə Alisabatu nyau ənga Mambəl Cicau.

⁴² Kə ji hya'ana dāhəu ənga dənəma ji na, “Nagə ənga barka wu pama mathləkə'yi, Zər kəra gu nda ya kə tsu ənga barka nga ja!

⁴³ Abari ngə mayiwakur kə səni shili anə dā, patə əkkə'yi miya Thlagə dā, a shili əgya ya?

⁴⁴ Ənggəra yi nggari usa dzə ngau, ngə zər kəra gwu ta yi dā mumudəu ara hudə pipida.

⁴⁵ Ndər barka nga gau ara gə hənggəri abər sə kə Thlagə nana kə wu dā ənga jiri.”

Na Fal Hyal Nə Maryamu

⁴⁶ Maryamu na,
“Dəfuwa yau a vər fal Thlagəu.

⁴⁷ Piya yi tsu a vər caguli
ara Hyal ngə Ndər Mbədə dā,

⁴⁸ ara ji dəngari ənga yau,
nayı kəra mafa nyi
kəra a'yi vanyi sə mai!
Mbari kabangəkəu, patər nji
wu nda ngga dā
ənga ndər barka,

⁴⁹ arya sə dədəgal'yar kə kəra
Hyal ndə dənəma məliya dā.
Thləmə nyi ndə cici ngau!

⁵⁰ Ciji ba'anə ciji
ju nda təhudə əgya
njira wu nə nyi dəgalkur.

⁵¹ Ənga tsi nə dənəma nga
ji məliya sə dədəgal'yar!
Ji tətəlna njir fəkər nda
ənga sərə ndu fər kər əni
wu dəfuwa nda.

⁵² A həyari ja tətəl'yar

sara wu tɛlkur nda,
 ɛnga ji hya'ana nji dididi.
 53 Ji nɛ nyi sɛr sɛm mɛsahɛu
 anɛ njir wuɔau,
 kɛ ji mɛliya njir gɛnna
 ndɛ ma'yi ɛnga tsi kurthlɛu.

54 Ji dlɛwari mafa nyi'yar
 njir Izirayila ɛnga
 ji dɛngari ji cabiya tɛhudɛ
 anɛ nji nyi,

55 ɛnggɛra ji mɛliya alkawal
 anɛ ɛjir mɛn Ibrahimu
 ɛnga culi nyi ba'anuwala!"

56 Maryamu nggya ɛnga Alisabatu
 ɛnggɛr hya makɛru, kadivira ji dzɛgwa sha
 a ndu ki gɛ nda.

Nji Yabiya Yahwana Ndɛr

Mɛl Baɔɛtizɛma

57 ɛnggɛra pɛcir ya nyi da, kɛ Alisabatu
 yabiya zɛr nyi.

58 Tɛwul nyi ɛkkɛ'yi nji gɛ nda ndɛ nggari
 ɛnggɛra Thlagɛ canɛ nyi tɛhudɛ dɛdɛgal anɛ
 nyi, kɛ ndɛ daɔɛr dzɛ ndu caguli ɛnga ja.

59 ɛnggɛra zɛr kɛ tɛkɛri pida cisu, kɛ ndɛ
 shili aga nda sa thlana nyi pɛlzha, ndu
 yiwu nda fiya nyi thlɛmɛr dɛnyi, Zakariya.

60 Ama kɛ miya zɛr na, "Awau! Nja nda
 ngga nyi ɛnga Yahwana."

61 ɛngwar nda anɛ nyi, "Wu culir hyi wa
 ngɛ ɛnga culi thlɛmɛ ka?"

62 Kɛ ndɛ yiwa dɛya zɛr ɛnga tsi, thlɛmɛ
 kɛra ja yiwu nja ngga zɛr kɛ ɛni.

63 Kɛ ji yiwa, nja nɛ nyi lɛkakadɛu, kɛ ji
 tsɛfɛri, "Thlɛmɛ nyi Yahwana ngau." Kɛ sɛ
 kɛ da sɛ dɛdɛgur anɛ njira a ndɛna!

64 ɛnggɛ ngɛ miya Zakariya pahɛnakɛr,
 kɛ ji dzɛguya ndɛr ɛnga fal Hyal.

65 Kɛ sɛ kɛ nɛ nyi hivɛr anɛ tɛwulɛr nda
 patɛu. Njir 'yi'yir Yahudi njir nggya wu
 pama mau tɛtɛlna sɛ kɛ da kɛ ba'amani.

66 Kalar ndɛra nggari sɛ kau, ba nɛ nyi
 dɛnga, ju na, "Mi ngɛ zɛr kɛ wu nda da?"
 Ara a tsamɛr nji abɛr tsa Hyal a'yi ɛnga ja.

Zakariya Fal Hyal

67 ɛnggɛra Mambɛl Cica u shida ar kɛra
 Zakariya dɛya Yahwana, kɛ ji dzɛguya ndɛr
 kɛra Hyal nɛ nyi, ji na,

68 "Barka anɛ Thlagɛu,
 Hyal nɛr Izirayila!

Ji shili aga sa dlɛwa nji gɛ nda,
 ja kɛtiya nda.

69 Ji nɛ mɛn ndɛr Mbɛda nji
 ɛnga dɛnama
 sara wu ki mafa nyi Dawuda.

70 ɛnggɛr kɛra ji mɛliya alkawal
 tsu kadɛu lagu miya
 nabi nyi'yar nɛ cica u.

71 Ju sa hɛbiya mɛn
 sara wu tsa njira vɛr ca
 dawakur anɛ mɛn,

ɛnga patɛr njira gɛra yiwu
 nda lari mɛna cakau.

72 Ji mɛl abangɛ aga ja cabiya
 tɛhudɛ nyi anɛ ɛjir mɛn'yar,
 ɛnga ji dɛngari

alkawal nyi nɛ cica u,

73 kɛra ji mɛliya daɔɛ ɛnga
 sɛm fɛla anɛ ɛjir mɛn Ibrahimu.

74 Ju nda hɛbiya mɛn
 sara ara dawar mɛn'yar,

aga mɛna dzɛgwa nu nyi
 ɛnga jirkur gɛra ɛnga hivɛr

75 wu cicikur
 ɛnga mɛnahɛkur

wu mwar Hyal
 patɛr nggyabiyar mɛn.

76 Nagɛ tsu zɛr kau,
 nju nda ngga ngɛ
 ɛnga nabi nɛ Hyal kɛra ndiya
 ɛnga dɛgalɛu.

Gu nda tɛrabiya
 a dumwar Thlagɛu,

aga ga mɛliya
 lagu nyi kakalɛu.

77 Aga ga nɛ nyi anɛ nji gɛ nda sɛnbiya sɛ ar
 kɛra mbɛdɛ

lagur tɛfɛbiya nda bikɛr nda,

78 ara gangɛkura tɛhudɛ dzɛ nɛ Hyalɛr mɛn,
 ca

ngɛ mbɛmbɛl nɛ mbɛdau sara a

dɛmɛlmau wu nda shida,

aga ja sa mbɛl ar kɛra mɛn,

79 ja mbɛl a gyar kɛra njira vɛr nggya wu
 kuthlɛu,

ɛnga njira ɛgya kida shanggudi nɛ tau,

aga ca lagur nggya jamɛ anɛ mɛn."

80 Kɛ Yahwana hau, ji cakɛri dzɛ wu
 mambɛl. Ji nggya a gwa tagɛ kɛl ta pɛcir
 biya nyi ar babal anɛ njir Izirayila da.

2

Yar Yesu (Matiwu 1:18-25)

¹ Wu pæci ta, tæl Kayisaru Agustusu nər Roma hyabiya cama abər nja tsəfəri thləmər nji patə wu kida təlkur nyi.

² Kə ngə jiga nji nə tanggərma kəra nji məl pæci kəra Kiriniyusu a vər səm Təlkur nyi wu 'yi'yir Səriya.

³ Nji patə ma'yi a ndu məlmər nda aga nja nda jigabiya nda.

⁴ Yusufu tsu ji piyari Nazəratu wu 'yi'yir Galili ji ma'yi a du Bayitalahami wu 'yi'yir Yahudi, məlmə kəra nji ya tæl Dawuda a gwa, ara naja culi zəmə ənga Dawuda.

⁵ Ji ma'yi ənga Maryamu kəra alkawal mbamba nə hə dzə a'yi wu pama nda, aga nja nda jigabiya nda. Wu pæci ta, Maryamu ənga hudə nga ja.

⁶ Ma tsu nda wu Bayitalahami, kə pəcir ya mbari nyi.

⁷ Kə ji yabiya zər nyi nə tanggərma, ji pədəwa nyi wu gumbwara, ji dzəgwa pina nyi wu nggaḁa, ara nandə uya umbwa wu ki dləwu məthləpi mai.

Njir Bəla Sə Shishi Ənga Waladi'yar

⁸ A biyar ya məlmə kau, njir bəla a'yi, kəra a vər pida a biyar babal uvu'yi, nda vər tsamə təmahər nda.

⁹ Kə waladi Thlagə canə nda kər, ənga kadakadarkur nə Thlagə mbəl a gyar kəra nda, kəra nə nda hivər gagadəu.

¹⁰ Əngwar waladi anə nda, “Hya sara hivər mai! Arya nayi ngə shili ənga ndəshigu mənəhə gagadəu anə hyi, kəra wu nda məliya patər nji ndu nda ḁa ənga hudə pipida.

¹¹ Əshina kau, wu məlmə gə Dawuda, a yabiya hyir nji ndər mbəḁa hyi, naja ngə Kərsiti Thlagəu!

¹² Kəja səra wu nda canə hyi nyi, hyu nda thləwa zər mamanji nji pədəwa wu gumbwara, nji pina nyi wu nggaḁa.”

¹³ A'yi nda ənga səni mai kə waladi'yar gangəu ənga waladi ta, sara a dəməlməu shida nda vər fal Hyal nda vər na,

¹⁴ “Kadakadarkur anə Hyal kəra a dəməlməu! Wu duniya bəgə hudə pərtəu a ḁa ara njira Hyal

a vər nggar məsahəkur nda!”

¹⁵ Ənggəra waladi'yar piyari nda ndə ma'yi a dəməlməu, ca ngə njir bəla na anə kuvwar nda, abər, “Mən na ma'yi a vu Bayitalahami mən na vuwa tsamiya sə kə ḁa kau, kəra Thlagə nar mən ar kəri kau.”

¹⁶ Ca nga ndə ma'yi ənga kusa, kə ndə vuwa thləwa Maryamu ənga Yusufu, ənga zər mamanji, kəra nji pina wu nggaḁa.

¹⁷ Ənggəra ndə lari nyi ba ndə tətəlna ḁahəu səra waladi nar nda ar kəra zər kau.

¹⁸ Patəkura njira nggari ndər kau, ba ḁa sə dədəgur anə nda sə kə njir bəla nar nda kau.

¹⁹ Ama kə Maryamu səḁiya sə'yar kə patəu, ju dzəgwa ḁənga nda wu ḁəfuwa ja.

²⁰ Njir bəla dzəgwa sha, nda vər thləna nər fal Hyal ənga dləvə nyi, ara səra ndə nggari, ənga ndə lari. Ara patər sə ḁa ənggəra waladi ta nar nda.

Nji Fiya Nyi Thləmə Anə Yesu

²¹ Ənggəra zəra nyi məliya pida cisu, ba nji thləna nyi pəlzha, ba nji fiya nyi thləmə Yesu, thləmə kəra waladi nə nyi kadivira nji dzəgwa hə hudə nyi.

Nji Həri Yesu A Vu Ki Hyal Aga Nja Lər Nyi Anə Hyal

²² Kə pæci shili kəra Maryamu ənga Yusufu wu məl səra dladə nə Musa nar nda nja məl aga nə nyi cicikur, ba ndə həri Yesu a vu Urshalima aga nda vuwa lər nyi anə Thlagəu.

²³ Abangə nga nyi tsətsəfau wu dladə nə Thlagəu, abər, “Kalar zər sal kəra nji ya nə tanggərma, nju fiya nyi ja ḁa nə cicau nə Thlagəu.”

²⁴ Nanda tsu ndu thla sau, ənggəra dladə nə Thlagə cabiya, ənga mbəthla məthlə ənga wazha mbəthla masar məthləu.

²⁵ Wu pæci kau, vanyi ndə a'yi a vər nggya wu Urshalima kəra nju ngga ənga Simiyanu. Naja ndə tsapəu, ndər gənggər nyi səli anə Hyal, naja vər səkə pæci kəra nju sa həbiya njir Izirayila wu ḁwaḁwatəu. Mambəl Cici tsu a vər nggya ənga ja.

²⁶ Mambəl Cici cabiya nyi abər naji wu tə mai kəl ji lari Kərsiti kəra Thlagə məliya nyi alkawal.

²⁷ Ənggəra Mambəl ləbiya nyi ba ji gwu vir pathla nə ki Hyal, ar pæci kəra njir ya

Yesu həri nyi a shili wu ki Hyal aga nda mæliya særa dladæ cabiya nja mæl,

²⁸ kə Simiyanu dləwuri zər kə wu tsa ja, kə ji usa Hyal ji na, abər,

²⁹ “Kabangəkə Thlagəu, ləbiya mafa ngə ja ma'yi ənga hudə pərtəu,

ənggəra gə mæliya alkawal,

³⁰ arya liya yau

a lari mbədə ngau,

³¹ mbədə kəra gə mæliya a dumwar nji patəu.

³² Mbəmbəl kəra sa cabiya ngau anə njira a'yi njir Yahudiya mai, kəra tsu a sa cabiya kadakadarkur ngau anə nji ngau, njir Izirayila.”

³³ Dəya zər ənga mənəyi nda vər tsamə sə dədəgur særa Simiyanu a vər na ar kəra ja.

³⁴ Simiyanu fənggər nda barka, ji na anə Maryamu miya zər, “Hyal a cadəbiyari zər kau, aga ja də sər thlə hi anə nji ənga sər hya'ana alenyi nji gangəu wu Izirayila. Ja sa də ənggər særa nja tsamə sə ari sara ara Hyal kəra nji gangəu a nda yiwu mai.

³⁵ Agabangə særa dədəwa wu dəfuwa nji a nda də ar babal. Najaka sau, a sa də kwakwadə anə ngau, ənggər hənggya nga nji tsaviya dəfuwa gə əni.”

³⁶ Vanyi madedegəu a'yi nabi mala thləmə nyi Hanatu kwar Fanuwalu nər culi Ashiru. Ji nggya ənga sal nyi nə fa mədəfə wacu ənggəra ndə həri dzau.

³⁷ Ba sal nyi kə tau. Kabangəkəu, fa nyi cisu kumunyi apə fodə nga nyi. Naji sayi piyari ki Hyal mai, ja vər dləkər anə Hyal vu'yi ənga puci, ja vər ndər ənga Hyal ənga hə zəmətsini.

³⁸ Kakalə wu pəci kau, kə mala kə gwa ja vər usa Hyal, naja tsu ji ndər ar kəra zər kə anə nji patəu, njira vər səkə Hyal ja sa nə nyi nggya jamə anə Urshalima.

Yusufu Ənga Maryamu Sha A Vu Kir Nda Wu Nazəratu

³⁹ Wu pəci kəra Yusufu ənga Maryamu kudəna sə'yar kə patəu, særa dladə nə Thlagə na nja mæl, ba ndə sha a vu məlmər nda Nazəratu wu Galili.

⁴⁰ Zər kə hau, ənga dənəma, nyinyau ənga tsətsəlkur. Təhudə Hyal tsu a'yi ənga ja.

Yesu Wu Zərkur Nyi, Wu Ki Hyal

⁴¹ Kalar fa njir ya Yesu ndu vu Urshalima aga lardur nər vəlha nə njir Izirayila.*

⁴² Ənggəra Yesu təkəri fa kumo apə məthləu ənga ya, ba ndə mai a ndu lardura nyi ənggəra ndə tsəliya.

⁴³ Ayukudə lardur kudəu, ba ndə mbari lagu nda vər sha a ndu ki, ama ba ji ta'yi wu yukudə wu Urshalima, gəra ənga səni njir ya nyi.

⁴⁴ Nanda tsu ndu nggani wu pama nji nga ja, agabangə kə ndə dumwa ənga bau nə pəkə pathləu. Ənggau, kə ndə dzəguya gal nyi a ndu pama njir nda ənga bazhir nda 'yar.

⁴⁵ Ama nandə lari nyi mai. Agabangə kə ndə bəra sha a vu Urshalima aga nda vuwa gal nyi a vuna.

⁴⁶ Pəci nə pida makərkura nyi ba ndə thləwa nyi a vər nggya a gwu vir pathla nə ki Hyal wu pama maləm'yar. Ja vər sə himi nda, ənga ja vər yiwa nda sə paməpaməu.

⁴⁷ Pətəkura njira nggari nyi ndə səbiya miya nda, ənggəra sənbiya sə nyi ənga shadəwa nyi də sə dədəgur anə nda.

⁴⁸ Njir ya nyi ba də sə dədəgur anə nda ənggəra ndə lari nyi ənggau, kə mənəyi na anə nyi, “Zər də ara mi nga gə mæl anə 'ya abanga? Nayi ənga dəngau anə 'yar dənga sau ara na'yi lari ngə mai.”

⁴⁹ Ji shadəwa nda, ji na, “Mi ngə də hyu gal də dəma? Nahyi a'yi səni abər a dər tsa'a ya nggya wu ki dədə wa?”

⁵⁰ Ama nandə səni særa ndər kə aga nyi mai.

⁵¹ Ba ji hya'ari ji nu nda, ndə sha vu Nazəratu ənga ja, ja vər dumwa ənga mæl særa njir ya nyi a vər na anə nyi. Mənəyi tsu ji səbiya sə'yar kə patəu, wu dəfuwa ja.

⁵² Yesu hau wu tsətsəlkur ənga wu nə kumər dzau, ba ənga mayiwakur sara ara Hyal ənga nji.

* **2:41** Lardur kə nə dənga ənggəra Hyal mæl thlər ənga Musa ji həbiya njir Izirayila sara wu tsa njir Masaru. Fa ənga fa nga ndu mæl abəngau.

3

Ndər Hyal Kəra Yahwana

Ndər Babətizəma Tətəlna

(Matiwu 3:1-12; Markusu 1:1-8; Yahwana 1:19-28)

¹ Wu fa nə kumo apə təfu wu təlkur nə Kayisaru Tiberiyasu, Buntusu Bilatusu ca ngə gwamna nər Yahudi, Hirudusu tsu ca ngə təl nər Galili, Fəlipəu zamə nyi ca ngə təl nər 'yi'yir Ituriya ənga Tarakunitusu, Lisaniyasu tsu təl Abilinis.

² Anasu ənga Kayafasu nanda ngə pubu dədəgal'yar. Wu pəci ta tsu ngə ndər Hyal shili anə Yahwana zər Zakariya a gwar tagə mashi.

³ Kə Yahwana zəwuya patəkura 'yi'yi kəra ar dza dəl Urdənu. Ja vər tətəlna ndər Hyal nə tubi anə nji, ja vər na, “Sha mau a shili wu lagu Hyal aga hya uya babətizəma, Hyal tsu ju sa təfəbiya hyi bikər hyi.”

⁴ Ənggəra nabi Əshaya tsəfəri wu ləkakadə nə Hyal abər,

ji na, “Dahə a vər ngga a gwar tagəu, ja vər na,

‘Hya pabəri nyi lagu anə Thlagəu, hya məliya lagu tata'yi pir wu mwa nyi.

⁵ Nja sa nyanyana kalar dagəu, kalar mə ənga gar nja həya a gya.

Nju ta'yibiya lagu mbambal'yar, lagu dididi'yar tsu nju məliya mənəhəu.

⁶ Ənga patər ndapi wu nda lari mbədə nə Hyal.’ ”

⁷ Kə dlamir nji ma'yi a ndəra Yahwana aga nda uya babətizəma ara ja. Kə Yahwana nar nda, “Nahyi wazha mətsapa! Wa ngə kughiya hyi, aga hya hwi sara ara numa nə hudə ndzəndzə Hyal kəra a vər shili ka?

⁸ Hya məl thlər kəra mənəhəu wu nggyabiyar hyi kəra wu cabiya abər a tubir hyi. A sara hya fiya wu dəfuwa hyi tsu, abər, ‘Ibrahimu ngə dər'ya.’ Yu na anə hyi, abər Hyal a'yi ja ənga dənəma nə shabiya tsəka'yar kau, aga wazha anə Ibrahimu.

⁹ A fiyar nji hira kəm ar nggyilanga wu. Kalar wu kəra gəra pə wazha mənəhəu, nju nda gəmna nyi, ba nja vakuwa a gwu u'u.”

¹⁰ Kə nji kə yiwa nyi, “Mi nga 'ya kyaga mələ?”

¹¹ Yahwana shadəwa nda, ji na, “Abər kalar ndəra ənga ləgutə məthləu, ja nə nyi pathləu anə ndəra gəra əni, kalar ndəra ənga sər səm tsu ja məliya abəngau.”

¹² Njir tsəm budə tsu ndə shili aga ja məliya nda babətizəma, ndə yiwa nyi, ndə na, “Maləmə, mi nga 'ya mələ?”

¹³ Əngwar ja anə nda, “A sara hya dləwu a ndiya səra nji na hya tsəm mai.”

¹⁴ Abəngə tsu ngə alenyi soja'yar yiwa nyi, “Kar na'ya tsu, mi nga 'ya mələ?” Kə ji na anə nda, “A sara hya cənggər nyi anə nji aga nda nə hyi gənna ənga dənəma mai, a sara hya thla fati ar kəra nji mai, hya mbiya dəfu ənga səra nji kina hyi əni.”

¹⁵ Nji patə a vər səkə shilir Kərsiti, ndə lari Yahwana kə ndə dzəguya dənga wu dəfuwa nda tara Yahwana ngə Kərsiti kau.

¹⁶ Kə Yahwana shadəwa nda patəu, “Nayau, ya vər məl babətizəma anə hyi ənga 'yimi. Ama vanyi ndəra ndiya də ənga dənəma a vər shili, kəra alaga sər mba 6i6i* nyi nayi a'yi də tsa aga ya pəlna mai. Ju sa məliya hyi babətizəma ənga Mambəl Cicau ba ənga u'u.

¹⁷ Cala pi nyi wu tsa ja nga nyi, ju pina uhi ba ja batəna lar nyi ba ja dzəgwa fa'ana uhi a su tsam. Kofu ənga cəcəngə ba ja nggyina nda ənga u'u kəra gəra tau.”

¹⁸ Ənga dahə paməpamə gangəu ngə Yahwana tətəlna ndəshigu məsahə anə nji.

¹⁹ Ama ənggəra Yahwana kughiya kughi anə gwamna Hirudusu kəra həri Hirudiyasu mala zamə nyi Fəlipəu ənga patəkura alenyi sə dəmwa'yi kəra ji məliya.

²⁰ Kə Hirudusu 6əra cakəri dəmwa'yikur nyi ba ji fuwa Yahwana wu fursəna.

Nji Məliya Nyi Babətizəma Anə Yesu

(Matiwu 3:13-17; Markusu 1:9-11)

²¹ Ayukudə ji kudəna məl babətizəma anə nji patəu, ba ji məliya nyi anə Yesu tsu, ənggəra Yesu a vər ndər ənga Hyal ba dəməlmə pahau,

²² kə Mambəl Cici shida ar kəra ja a papa mbəthla. Kə dahə sara a dəməlmə na,

* 3:16 Wu nggyabiya njir Yahudiya ma məthləpi shili wu ki, mafa alaga ndəra ndiya ənga dididi wu ki kə ja zədəna 6i6i nyi ja dzəgwa cina nyi hya ja.

“Nagə ngə zər də, yu yiwu ngau, huda yi
pipida ənga gau.”

*Culi Kəra Yesu Biya Sara Gwa
(Matiwu 1:1-17)*

²³ Ar pəcira Yesu dzəguya thlər nyi nə
highiḡau, a təkər ja fa makər kumunyi wu
duniya.

Nji həri nyi abər naja zər
Yusufu kəra zər Hali.

²⁴ Hali zər Matata,

Matata zər Lawi,

Lawi zər Melci,

Melci zər Yonna,

Yonna zər Yusufu,

²⁵ Yusufu zər Matatiasu

Matatiasu zər Amosu,

Amosu zər Nahumu,

Nahumu zər Azaliya,

Azaliya zər Nagayi,

²⁶ Nagayi zər Maata,

Maata zər Matatiasu

Matatiasu zər Saminu,

Saminu zər Joseku,

Joseku zər Yahuda,

²⁷ Yahuda zər Yuwana,

Yuwana zər Resa,

Resa zər Zarubabelu,

Zarubabelu zər Shaltiyalu,

Shaltiyalu zər Neri,

²⁸ Neri zər Melci,

Melci zər Adi,

Adi zər Kusam,

Kusam zər Elmoda,

Elmoda zər Eri,

²⁹ Eri zər Jashuwa,

Jashuwa zər Elezar,

Elezar zər Jarimu,

Jarimu zər Matata,

Matata zər Lawi,

³⁰ Lawi zər Simiyanu,

Simiyanu zər Yahuda,

Yahuda zər Yusufu,

Yusufu zər Janamu,

Janamu zər Eliyakimu,

³¹ Eliyakimu zər Meliya,

Meliya zər Meyinna,

Meyinna zər Matathla,

Matathla zər Nathlanu,

Nathlanu zər Dawuda,

³² Dawuda zər Jesi,

Jesi zər Obida,

Obida zər Bu'aza,

Bu'aza zər Salmonu,

Salmonu zər Nashanu,

³³ Nashanu zər Aminadaḡəu,

Aminadaḡəu zər Aramu,

Aramu zər Hesaruna,

Hesaruna zər Parisu,

Parisu zər Yahuda,

³⁴ Yahuda zər Yakubu,

Yakubu zər Ishaku,

Ishaku zər Ibrahimu,

Ibrahimu zər Tera,

Tera zər Nahoru,

³⁵ Nahoru zər Seragu,

Seragu zər Riyu,

Riyu zər Pelegə,

Pelegə zər Eberu,

Eberu zər Shila,

³⁶ Shila zər Kayinanu,

Kayinanu zər Arfashadu,

Arfashadu zər Shemu,

Shemu zər Nəhu,

Nəhu zər Lameku,

³⁷ Lameku zər Metusəla,

Metusəla zər Enoku,

Enoku zər Jaredu,

Jaredu zər Mahalalelu,

Mahalalelu zər Kenanu,

³⁸ Kenanu zər Enoshu,

Enoshu zər Shitu,

Shitu zər Adamu,

Adamu zər Hyal.

4

Shatan Dzəbiya Yesu

(Matiwu 4:1-11; Markusu 1:12-13)

¹ Yesu piyari dəl Urdənu nyinyau ənga
Mambəl Cicau, Kə Mambəl Cici ləbiya Yesu
a gwar tagəu, aga shatan a gwa dzəbiya nyi.

² Ayukuda Yesu hər zəmətsini nə pida
fodə kumunyi vu'yi ənga pəci, kə wuḡə
mbari nyi.

³ Kə Shatan na anə nyi, “Ma nagə ngə zər
Hyal, ga nar nyi anə tsəka kau, aga ja sha
aga macikəl.”

⁴ Kə Yesu shadəwa, ji na, “Tsətsəfə nga
nyi wu ndər Hyal abər,

“‘A'yi ənga sər səm wacu ngə ndə
wu nggya ənga pi mai.’”

⁵ Kə Shatan hər nyi a dar vi kəra dzəgamə
gagaḡau, ka canə nyi patəkura təlkur nə
duniya, ənga sərə a gwa patə nə pəci kushu.

⁶ Kə ji na anə nyi, “Yi wu nə ngə dənama təlkur ənga kadakadarkur sə'yar kə patəu, arya anə dar nji, yu səni nə nyi anə kalar ndəra yu yiwu tsu.

⁷ Ma gə nə də dəgalkur, sə'yar kə patə wu də nəngau.”

⁸ Yesu na anə nyi, “Tsətsəfə nga nyi abər, “Ga dləvə Hyal Thlagə ngau, ba tsu naja zhizhi nyi wacu nga ga məl sərə ja yiwu.’ ”

⁹ Shatan bəra hər nyi a vu Urshalima, ba ji həri nyi a dar kəra ki Hyal a dar vira ndiya ənga dzəgaməu. Kə ji na anə nyi, “Ma nagə ngə zər Hyal, ga vəl a gyiwu 'yi sara ənggau,

¹⁰ arya tsətsəfə nga nyi wu ndər Hyal, abər, “Ju səwa waladi nyi'yar aga nda bəlar ngau.

¹¹ Ndu səbiya ngu tsa nda ara ga sara dəgəri hiya gə ar tsəka.’ ”

¹² Ama Yesu na nə nyi, “Tsətsəfə nga nyi abər, “Ga sara dzə Hyal Thlagə ngə mai.’ ”

¹³ Ənggəra Shatan kudəna dzə nyi wu lagu paməpamə patəu, ba ji piyari nyi nə pəci kushu ju səkə vanyi pəci ənga ja.

Nji Piyari Shishir Dza Yesu A Vu Nazəratu (Matiwu 4:12-17; Markusu 1:14-15)

¹⁴ Yesu sha a vu Galili, ənga dənama nər Mambəl nga ja, ndər ar kəra ja a tətəlnar kər a ndu məlmə paməpamə patəu,

¹⁵ ja vər highibəu wu umbwa dabə dzə njir Yahudi, nji patə a vər fal nyi.

¹⁶ Ənggau, kə ji ma'yi a vu Nazəratu, məlmə kəra ji hau a gwa. Pəcir Bəlsar, ba ji ma'yi a gwu umbwa dabə dzə njir Yahudi, ənggəra ji tsəliya. Ji hya'ari aga jiga ndər Hyal.

¹⁷ Kə nji nə nyi ləkakadə nə Hyal nə tsəfə Nabi Əshaya. Kə ji pahəna ba ji uya vi kəra nji tsəfəya abər,

¹⁸ “Mambəl Thlagə a'yi ar kəra yau, kəra cadəbiya də aga ya tətəlna ndər məsahəu

anə njira ənga dənama tətəwa.

Ji səwa də aga ya nar nyi anə njira wu fursəna pəcir pəl nda a dər, nji ləfau nda sa lar sau, ba tsu ya pəl na nji mbamba.

¹⁹ Ji səwa də aga ya nar nyi anə kalar ndau, abər, pəci kəra Thlagə nana ja sa canə nyi mənəhəkur nyi anə nji patə a shiliri.”

²⁰ Ayukudə ji jigana, ba ji pədiya ləkakadə nyi ba ji dzəgwa nə nyi anə ndər məl thlər wu umbwa dabə dzə njir Yahudi, ba ji nggya gya. Patəkura njira a gwu umbwa dabə dzə njir Yahudi kau, ba ndə pənggəri nyi li.

²¹ Kə ji na anə nda, “Ndər Hyal kə tsətsəfə kau, a nyabiyar dzə wu himiya hyi əshina.”

²² Patər njira ar vi ta nana ndər kəra mənəhəu ar kəra ja, ba bəra də sə dədəgür anə nda ənga sərə wu biya sara wu miya ja, ndə dzəgwa yiwa, “Kar ndangə ya, a'yi zər Yusufu ta ngə wa?”

²³ Kə Yesu na, “Anə nda a səni yau, hyu yiwu hya nar də karapə kau, abər ‘Ligəta, mbədana kərngau.’ Məliya sə kəra 'yi nggari gə məliya wu Kafarnahumu, ənggau, wu məlmə ngə kə dəm.”

²⁴ Ji bəra na anə nda, “Jirkura nyi, ca ngə nabi naja a'yi ndəra nji dləwuri wu məlmə nyi mai.”

²⁵ “Ya nar hyi jiri, wu pəcir nabi Iliya mathləkə'yi təsəl a'yi gangəu wu 'yi'yir Izirayila, ənggəra Hyal hədiya məlməu, par a'yi mai nə fa makəru ənga hya kwa, wu bəu a'yi wu 'yi'yi ta gagadau.

²⁶ Ama Hyal a'yi səwa Iliya a ndəra zəma nda mai, ama a ndu məlmə Zarafatu wu 'yi'yir Sidonu, a ndəra mala təsəl kəra wu məlmə ta.

²⁷ Wu pəcir nabi Elisha tsu, njir pibi a'yi gangəu wu 'yi'yir Izirayila, Zəma nda a'yi uya cicikur mai kəl Na'amanu ndər Suriya wacu.”

* 4:28 Səra ndzana dəfuwa nda ca ngau ndə sənbiya abər Yesu a'yi wu nda məl sə dədəgür wu məlmər nda mai.

²⁸ Ta njira wu umbwa daḅə dzə njir Yahudi kə nggari ndər kau, ba ndzana huḁa nda gagaḁau.*

²⁹ Ndə hya'ari ndə tədəbiya nyi a biyar ya məlmau, ndə ma'yi ənga ja a dar kəra mau kəra ndə həriya məlmər nda a dari, aga nda vakana nyi a gyiwu 'yi.

³⁰ Kə Yesu biya wu pama nda, ba ji mbari lagu nyi ba ji mai sə nyi.

Yesu Kədləbiya Mambəl Dəmwə'yu Sara Wu Dza Ndau
(Markusu 1:21-28)

³¹ Abangə tsu, kə Yesu sha shili wu Kafarnahumu, məlmə kəra wu 'yi'yir Galili, ar Pəcir Bəlsar, kə ji dumwa ənga highiḁau, anə nji.

³² Kə highiḁə kə ḁa sə dədəgur anə nji patə ara ənggəra ndər nyi wu biya ənga dənəma.

³³ Wu umbwa daḅə dzə njir Yahudi kau, vanyi ndə a'yi ənga mambəl dəmwə'yu, ba ji hya'ana ḁahəu ənga dənəma ji na,

³⁴ “Wa yau! Yesu ndər Nazəratu, mi dzə ngə ənga 'ya? Kari gə shili aga ga sa kuḁəna 'ya ya? A səni ngə yau, nagə ngə ndə cici nə Hyal!”

³⁵ Əngwar Yesu anə nyi ənga dənəma, “Haḁiya miya gau! Biya wu dza ja!” Kə mambəl dəmwə'yi kə mbilna ndə kau, a gyiwu 'yi wu dzəri nda patəu, kə ji biya sara wu dza ja gəra bəra uya nyi ənga shiləgəu.

³⁶ Kə ḁa sə dədəgur anə nji patəu, ndə na wu pama nda, “Abari dur gə highiḁə ka? Ənga dəgalkur, ənga dənəma nga ja vər ndər anə mambəl dəmwə'yi'yar, ba nda biya!”

³⁷ Ənggə ngə ndər ar kəra Yesu tətəlnəkər a ndu məlmə patə wu 'yi'yi kau.

Yesu Dləwari Nji Gangəu
(Matiwu 8:14-17; Markusu 1:29-34)

³⁸ Yesu biya sara wu umbwa daḅə dzə njir Yahudi, ji ma'yi a vu ki Simanu. Səlkuya Simanu a'yi ngga mai, gyangə nga vər tə nyi dədəgaləu. Kə ndə yiwa Yesu aga ja dləwari nyi.

³⁹ Yesu ta'yi ar kəra ja, ji kughi anə gyangə kau, kə gyanga nyi biya ka piyari

nyi. Fina dzə a'yi mai kə ji hya'ari ba ji məliya nda sər səm.

⁴⁰ Ənggəra pəci wu gya təḁau, kalar ndə kəra ndə gəra ngga ara ja, ndə shili əni anə Yesu, ba ji fəri nda tsi patəu, ba ndə ḁa jaməu.

⁴¹ Patər njira ənga mambəl dəmwə'yi wu dza nda ndu biya ndu wau anə nyi, ndu na, “Na gə ngə zər Hyal!” Kə Yesu kughi anə nda, ji kari nda ara ndər, ara ndu səni naja ngə Kərsiti.

Yesu Tətəlna Ndəshigu
Wu Umbwa Daḅə Dzau Nə Njir Yahudi
(Markusu 1:35-39)

⁴² Əmudləkura nyi, kə Yesu hya'ari ji ma'yi a biyar ya məlmau, a biyar vi kəra nji a'yi mai. Nji biya ga gal nyi ba ndə thləwa nyi, ndə ḁa aga nda kari nyi ara piyari məlmər nda.

⁴³ Ama Yesu na anə nda, “A ḁar thlər ḁa ya ma'yi a ndu alenyi məlmə aga ya nda tətəlna ndəshigu məsahəu nə təlkur Hyal anə alenyi nji tsu. Agabangau, nga nji səwa ḁa a shili wu duniya.”

⁴⁴ Ənggau, Yesu ḁəbiya ḁau wu patər 'yi'yir Yahudi, ja vər highiḁə wu umbwa daḅə dzə'yar, ja vər tətəlna ndəshigu ar kəra təlkur Hyal. Ba ənga ja vər shiləgəbiya kalar shiləgəu ənga njira gəra ngga.

5

Yesu Ngga Zəmbəlna Nyi'yar
Nə Tanggərma

(Matiwu 4:18-22; Markusu 1:16-20)

¹ Vanyi pəci a'yi Yesu ta'yi ar dza dəl nər Janisaratu,* nji gangəu ndə ciḁə nyi ndu yiwu nda nggari ndər Hyal.

² Kə ji lari kwambwal məthlə a biyar dza dəl kəra njir təm fiya ndə ma'yi a nda ci litagər nda.

³ Kə ji ma'yi a gwu kwambwal pathləu kəra nə Biturusu ngau, ji dzəgwa kədi nyi aga ja bari nyi kushu sara miya dəl. Kə ji nggya a gwa ja vər highiḁə anə nji.

⁴ Ənggəra ji kuḁəna ndər, kə ji na anə Biturusu, “Ga bəra bari kwambwal kau a gwar vi kəra dzəgaməu, ba hya səya litagər hyi'yar, aga hya tədəbiya kalfi.”

* 5:1 Vanyi thləmə nər dəl Galili ngau.

⁵ Ængwar Biturusu, “Thlagær ki, a pidari 'ya ghēmæ a vēr tēm ama na'ya a'yi mbari sē mai. Ama 'yu sēya litagær 'ya a gya, ma nagæ ngæ na.”

⁶ Ænggæra ndæ sēya litagær nda a gya, ba ndæ mbari kalfi gangæu, kæl ta litagær nda mbar thlæthlau.

⁷ Ta ndæ lari abangau, ba ndæ ngga bazhi tēmær nda sara wu vanyi kwambwal ta aga nda sa dlæwari nda. Ba ndæ shili ndæ sa nyanyana kwambwal'yar gyapæ ænga kalfi. Ba kwambwalær nda mbar gya cau ara tædæbæu.

⁸ Ænggæra Biturusu lari sæ kau, kæ ji bæliya undi a dumwar Yesu, ji na, “Tækæ ænga yau, Thlagæu! Nayi ndær bikæ ngau!”

⁹ Ba sæ kæ dæ sæ dædægur anæ nyi ænga bazhi nyi'yar patæu, ara gangækura kalfi kæra ndæ mbari,

¹⁰ abangæ tsu ngæ Yakubu ænga Yahwana, wazha Zabadi, bazhi mæl thlær Biturusu 'yar. Ængwar Yesu anæ Biturusu, “Ga sara hivær mai, mbari æshina, gu dæ ndær tēm nji ama a'yi kalfi mai.”

¹¹ Kæ ndæ tædæbiya kwambwalær nda a biyar miya dæl, ba ndæ piyari litagær nda, ba ndæ nu nyi.

Yesu Shilægæbiya Ndær Pibi (Matiwu 8:1-4; Markusu 1:40-45)

¹² Ar pæci kæra Yesu wu vanyi mælmau, kæ vanyi ndæ kæra pibi sæmku dænama nyi shili ara ja. Ænggæra ji lari Yesu, kæ ji dla ænga bama ja a gyiwu 'yi ja vær kædi nyi, ji na, “Thlagæu, ma gu yiwu, gu sæni cina dæ aga ya dæ jamæu.”

¹³ Kæ Yesu har tsi ka tsækwar nyi, ji na anæ nyi, “A hænggær yau, dæ cicau.” Ænggærna, ba pibiya nyi piyari nyi.

¹⁴ Kæ Yesu nar nyi ænga dæhæu, “Ga hangækal ga sara na sæ kæ anæ ndæ mai. Ama ga ma'yi a ndægya pubu ga nda canæ nyi kærngau, ga dzægwa kæbæna sau ænggæra dladæ Musa nana nja mæl aga ci dzau. Ga mæliya abangæ aga ga cabiya nyi anæ nji abær a dær gæ jamæu.”

¹⁵ Ama alaga abangau, kæl dumwa ænga cakau, ngæ ndær ar kæra Yesu wu cakau. Nji gangæ tsu a vær shili ægya ja aga nda nggari highi6æ nyi ba ji shilægæbiya nda sara ara shilægær nda pamæpamæu.

¹⁶ Ama Yesu, ju ma'yi a biyar ya mælma a biyar vi kæra nji a'yi mai aga ja ndær ænga Hyal.

Yesu Shilægæbiya Ndæ Tæsækænu (Matiwu 9:1-8; Markusu 2:1-12)

¹⁷ Vanyi pæci ænggæra ja vær dumwa ænga highi6au, njir Farisi ænga malæmæ dladæ sara wu mælma pamæpamæ nær 'yi'yir Galili, ænga 'yi'yir Yahudi ænga 'yi'yir Urshalima, a vær nggya æna. Dænama næ Thlagæ a'yi ænga ja, aga shilægæbiya nji kæra gæra ngga.

¹⁸ Kæ alenyi nji shili ænga ndæ tæsækænu, nda vær hæ ar sær pida. Ndu yiwu nda hæri nyi a vu ki, aga nda vuwa pina nyi wu mwar Yesu.

¹⁹ Ænggæra ndæ gal lagu katini ara gangækura nji, ba ndæ ma'yi a dar kæra umbwa ndæ da pahæna ba ndæ dzægwa fuwa nyi a gya lagu kæra umbwa a gyiwu hada dlami, kakalæ wu mwar Yesu.

²⁰ Ænggæra Yesu lari mbærsar nda, kæ ji na, “Bazhi, a tæfæbiya ngær nji bikæ ngau.”

²¹ Njir Farisi ænga malæmæ dladæ'yar nda vær dænga wu pama nda, “Wa ngæ ndæ kæ wu ndær dæmwa'yi ar kæra Hyal ka? Wa ngu sæni tæfæbiya bika, a'yi kæl Hyal zhizhi nyi wa?”

²² Ænggæra Yesu wu sænbiya særa ndu dænga, kæ ji na anæ nda, “Mi ngæ dæ hyu dænga sæ'yar kæ wu dæfuwa hya?”

²³ Mani nga ndiya ænga batsa? Nja na, ‘A tæfæbiya ngær nji bikæ ngau,’ ændæga, ‘Hya'ari ga bæ ya?’

²⁴ Ama yu yiwu hya sæni, abær Zær Ndæ a'yi ja ænga dænama næ tæfæbiya bikau wu duniya.” Kæ ji na anæ ndær tæsækænu, “Yu na anæ ngau, hya'ari, ga hær sær pida ngau ga ma'yi a ndu ki.”

²⁵ Ænggæu, kæ ji hya'ari ænga kusa wu mwar nji patæu, kæ ji hæri særa ja vær pida ar ta, ba ji ma'yi a vu ki ja vær fal Hyal.

²⁶ Ba sæ dæ sæ dædægur anæ nda patæu. Ba ndæ dzægwa næ nyi dlævæ anæ Hyal. Kæ hivær mbari nda gagadæu, ndu na, “A lari 'ya sæ dædægur æshina.”

Yesu Ngga Lawi (Matiwu 9:9-13; Markusu 2:13-17)

²⁷ Ayukudæ kau, Yesu ma'yi a biya, kæ ji lari ndær tsæm budau kæra nja ngga ænga

Lawi a vər nggya ar vi tsəm budə nyi. Əngwar Yesu anə nyi, “Nu da.”

²⁸ Kə Lawi hya'ari, ji piyari səra ja vər məl patəu, ba ji nu nyi.

²⁹ Ayukuda nyi, kə Lawi məliya sər səm nər mini wu ki nyi, kə ji nggari Yesu ar viya məthləpi dəgal, njir tsəm budə gangəu ənga alenyi məthləpi'yar nda vər səm sər səm ar vi zəməu.

³⁰ Kə njir Farisi ənga maləmə dladə'yar kəra mbərsar nda zəmə ndə dzəguya jiga miya anə zəmbəlma nyi'yar, “Mi ngə da hyu səm hyu sa ənga njir tsəm budə ənga njir bika?”

³¹ Əngwar Yesu anə nda, “A'yi nji jamə ngu yiwu ligəta mai, ama nji kəra gəra ngga.”

³² Nayi a'yi dla aga sa ngga nji cici mai ama njir bikau, aga nda tubi nda bəlari nggyar nda.”

*Yiwa Sau Ar Kəra Hə Zəmətsini
(Matiwu 9:14-17; Markusu 2:18-22)*

³³ Ndə na anə nyi, “Zəmbəlma nə Yahwana ndu hə zəmətsini ar kər ar kər ənga ndu ndər ənga Hyal, abangə tsu ngə zəmbəlma nə njir Farisi, ama nəngau ndu səm ənga sa parangəu.”

³⁴ Kə Yesu na anə nda, “Abər a səni kari nji bazhiya salkwanjili sər səm ma tsu nda ənga ja ya?”

³⁵ Ama pəci wu shili kəra nju sa həna salkwanjili kə ara nda. Ar pəci ta ndu nda hə zəmətsini.”

³⁶ Kə ji nar nda najaka karapau, ji na, “Ndər tar zhaḅi thlaḅəu ar mafəliyangə nga nyi, aga ja dzəgwa ndaḅəya ndəḅə əni ar hahala nyi mai. Ma ji məl abangau, a ndzanar ja zhaḅi mafəliyangə kau, ənga tsu ndəḅə kau, wu da dididi.”

³⁷ Ətsu ndər puwa 'yimir inabi mafəliyangə a gu pəla hahal a'yi mai. Ma ji məl abangau, ba 'yimir inabi mafəliyangə kau, a thlənakər, ba ja pəthləna nyi, ba 'yimir inabi kau, a pənakər ba pəla ka ndzau.

³⁸ 'Yimir inabi mafəliyangə a gu pəla mafəliyangə nga nja pau.

³⁹ Ətsu ndər nda yiwu sa 'yimir inabi mafəliyangə a'yi ayukuda ji tuwari hahala

nyi mai. Ju nda na, ‘Hahala nyi nga ndiya ənga məsahəu.’ ”†

6

*Yiwa Sau Ar Kəra Bəla Pəcir Bəlsar
(Matiwu 12:1-8; Markusu 2:23-28)*

¹ Vanyi pəcir Bəlsar nə Yahudiya, Yesu ənga zəmbəlma nyi'yar nda vər tərabiya wu fa uhi. Nda vər 6au, kə zəmbəlma nyi'yar kuratsiya kəra uhi.

² Ənggəra njir Farisi lari abangau, kə ndə na anə nyi, “Lari gəyi, ara mi nga hyu məl səra dladə kari nja məl pəcir bəlsar ra?”

³ Yesu shadəwa nda, “A'yi hyi saya jigana səra Dawuda ənga njir bə nyi məliya ar pəci kəra wuḅə mbar nda ta wa?”

⁴ Ənggəra Dawuda gwu ki Hyal, naja ənga njir bə nyi'yar, ənga ənggəra ndə gwa səmku macikəl cicau kəra nandu kyaga səm mai, kəl pubu'yar wacu.”

⁵ Kə Yesu na anə nda, “Zər Ndau Thlagə nga ja ar kəra pəcir Bəlsar.”

*Ndə Ənga Tsi Ndzəndzau
(Matiwu 12:9-14; Markusu 3:1-6)*

⁶ Ar vanyi pəcir Bəlsar nə njir Yahudiya tsu, kə Yesu ma'yi a gwu umbwa daḅə dzə njir Yahudiya ja vər highiḅau. Wu umbwa ta vanyi ndə a'yi kəra ənga tsi mazəma ja ndzəndzau.

⁷ Njir Farisi ənga maləmə dladə'yar a vər gal lagu kəra nda səni vazəya Yesu, ndə pənggəri nyi li, nda vər tsamə tara ju məliya ndə kə jamə ar pəcir Bəlsar.

⁸ Ama Yesu wu səni səra ndu dənga, kə ji na anə ndə kə ənga tsi ndzəndzə kau, “Hya'ari ga ta'yi wu mwar nji patəu.” Kə ji hya'ari, kə ji ta'yi əna.

⁹ Ənggau, kə Yesu na anə nda, “Yi wu yiwa hyi, mi ngə tsa'a nja məl pəcir Bəlsar ra? Sə mənəhəu, əndəga sə dəmwa'yu? Nja mbədəna, əndəga nja tsəya?”

¹⁰ Ji tsamə a ndu pama nda patəu, kə ji dzəgwa na anə ndə kau, “Ndidəbiya tsa gə a dumwa ngau.” Aga zəmə kə ji ndidəbiya tsa ja a dumwa nyi, ba tsa ja da jamə ənggər vanyi zəma nyi ta.

† 5:39 Yesu nar nda karapə'yar kə patə aga ja cabiya abər highiḅə nər mafəliyangə a daḅər kər ənga nə hahal mai.

11 Ama kə huda nda ndzə gagaɗau, kə ndə dzəgwa na anə kərnda, “Mi nga mənə səni məl ənga Yesa?”

*Yesu Cadəbiya Zəmbəlma Nyi'yar
Kumou Apə Məthləu
(Matiwu 10:1-4; Markusu 3:13-19)*

12 Vanyi pəci, Yesu hya'ari ba ji ma'yi a du mau, aga ja da ndər ənga Hyal a dənə. Ji da pida ghəmə ja vər ndər ənga Hyal.

13 Ənggəra vi sa kudau, kə ji nggari zəmbəlma nyi'yar a shili wu dzə nyi, kə ji dzəgwa dəmbiya kumo apə məthlə sara wu pama nda, kəra ji ngga ənga cama səsə'yar. Kəja thləməər nda,

14 Simanu kəra ji nə nyi thləmə Biturusu, ənga zamə nyi Andərawusu, ənga Yakubu, ənga Yahwana, ənga Fəlipəu, ənga Bathlalomiyu,

15 ənga Matiwu, ənga Toma, ənga Yakubu zər Alfawusu, ənga Simanu ndəra nju na ndə məlmə nyi,

16 ənga Yahuda zər Yakubu, ənga tsu Yahuda Isikarayoti ndəra dəlna Yesu anə dawa nyi'yar.

*Yesu Highibəu Anə Nji
Ənga Tsu Ji Shiləgəbiya Nda
(Matiwu 4:23-25)*

17 Ji ma'yi ənga zəmbəlma nyi'yar a gyiwu 'yi, kə ndə thləwa babalər vi, ba ndə ta'yi əna ənga zəmbəlma nyi'yar gangəu, ənga nji gangə gagaɗau sara wu Yahudi, ənga Urshalima, ənga 'yi'yir Taya ənga Sidonu njira ənga kir nda a miya dəl dəgaləu,

18 njira shili aga nda nggar highibə nyi ənga nja shiləgəbiya nda sara ara shiləgər nda paməpaməu. Njira ənga mambəl dəmwa'yi'yar wu lə ɓwaɓwatə anə nda, nanda tsu ndə uya jaməkər,

19 ənga nji gangəu a vər məl lagu kəra nda səni tsəkwar nyi, ara dənəma kəra wu biya sara wu dza ja vər shiləgəbiya nda patəu.

*Barka Ənga Təhudəu
(Matiwu 5:1-12)*

20 Ja vər tsamə zəmbəlma nyi'yar, kə ji na, “Barka anə hyi nahyi

nji kəra gəra sau, təlkur Hyal a ɗar nər hyi.

21 Barka anə hyi njira ənga wuɓau kabangəkau, nju nda nyana hyi. Barka anə hyi njira vər tiwi kabangəkau, hyu nda nggushi.

22 Barka anə hyi ma nji gəra yiwu hyi, nda həbiya hyi a biya, ənga nda nggəl hyi, ba ənga nda ndzana thləməər hyi, arya Zər Nda.”

23 “Abangə ngə əjir nda məl anə nabi'yar kəra tərabiya. Ga caguli ənga ga nggya ənga hudə pərtəu, ara gu nda uya akkəri gangə a dəməlməu.”

Bwaɓwatə'yar Paməpaməu

24 “Ama kawa anə hyi nahyi bərba, arya a dləwuri hyi nər hyi məsahəkər kabangəkau.

25 Kawa anə hyi, nahyi kəra nyinyau kabangəkau, hyu nda nggya ənga wuɓau.

Kawa anə hyi nahyi kəra a vər nggushi kabangəkau, hyu nda ɗa ənga hudə ndzəndzau hya ɓəra tiwi.

26 Kawa anə hyi ma nji patə a vər fal hyi, abangau nga ndə məl anə nabi fati'yar.”

*Hya Canə Nyi Yiwukur
Anə Dawar Hyi
(Matiwu 5:38-48; 7:12)*

27 “Ama ya nar hyi, nahyi kəra wu nggari ndər ɗa, hya canə nyi yiwukur anə dawar hyi, hya məl mənəhəkər anə njira gəra yiwu hyi.

28 Fənggər nyi barka anə njira wu shi'wa hyi, hya ndər anə Hyal arya njira wu lə ɓwaɓwatə anə hyi.

29 Ma ndə nə ngə dəgau ari balma gau, shabiya nyi vanyi balma tsu. Ma ndə

mbəliya nggamndə ngau, ga sara ka ləguta ha kəra vuwa gwa anə nyi mai.*

³⁰ Nə nyi anə kalar ndəra kədi ara gau, ma tsu ndə mbəliya sə ngau ga sara yiwa ja shabiya ngə a shili mai.

³¹ Səra hyu yiwu nja məl anə hyi, nahyi tsu ca nga hya məl anə nda.

³² “Ma njira vər yiwu hyi nga hyu yiwu wacu, wathləmə culi akkəri kəra hyu nda uya? Alaga njir dləwu budə ma tsu, ndu məl abangau.

³³ Ma gu ca mənəhəkur anə njira wu ca mənəhəkur anə ngau, mi nga ju cakəri nga? Əkkə'yi njir bikə ma ndu məl abangau.

³⁴ Ma gə nə nyi məl anə njira gu səni ndu nda kina ngau, mi nga ju cakəri nga? Alaga njir bikə ndu lə məl anə njir bikə kuvwar nda ənga səni ndu nda kina patəu.

³⁵ Ama ga ca yiwukur anə dawa ngau, ga məl mənəhəkur anə nda, ga nə nda məl ənga səni abər nandə wu nda kina ngə mai. Məl abangə wu məliya hyu uya nubwa gangəu, ənga hyu sa da ənggər wazha Hyal kəra a dəməlmau, arya naja ənga təhudəu, anə nji kəra səni na usi ənga nji dəmwa'yu.

³⁶ Ga nggya ənga təhudə ənggər kəra dəngau kəra a dəməlmau ənga təhudəu.”

Hya Sara Vazə Ndə Mai
(Matiwu 7:1-5)

³⁷ “A sara hya thla numa ar kəra nji mai, nji tsu a'yi ndu thla numa ar kəra hyi mai. A sara hya lə vazə anə ndə mai, nji tsu ndu nda lə vazə anə hyi mai. Təfəbiya mə nji, Hyal tsu ju nda təfəbiya hyi.

³⁸ Hya lə sau, nahyi ma ba nja nə hyi sau, cala təkə sə nyinyi tsuyu, nja cicina a gya, nja bəra favədiya, ja dzəgwa pəpau a gyar dza nyi, nja dzəgwa puwa ngau a gyar dza gau, arya a dər cala təkə sə kəra hyi təkə sə əni anə nji, ca nga nju nda təkə sə əni anə hyi.”

³⁹ Kə ji bəra nar nda najaka karapau, “Ndə ləfau a səni ləbiya ndə ləfə ya? Ma ndə məl abangau, nanda gyapəu, a'yi ndu nda tədəu a gyiwu ka'u wa?

⁴⁰ Ndəra nju highiə anə nyi, a'yi ju ndiya maləmə nyi mai, ama kalar ndəra

nji highiəri nyi mənəhəu, ju səni da ənggər maləmə nyi.

⁴¹ “Ara mi nga gu lari zər sar kəra wu liya zamə ngau, ama na ga sən tsamiya gwalang kəra ar liya gə kə maya?

⁴² Abari nga ga sən na anə zamə ngau, abər, zamə da, ‘Ta'yau, ya həbiya ngə zər sar kəra wu liya gau,’ ya, kəja gwalang ngə ar liya ga? Nagə ndər ngguta vi, ga həbiya gwalang kəra ar liya gə kwatahəu, aga ga dābaga lari mənəhəu, ba ga sən həbiya zər sar kəra wu liya zamə ngə kau.

Nji Wu Tsamər Wu Ar yaya Nyi
(Matiwu 7:16-20; 12:33-35)

⁴³ “Abangə tsu, kalar wu mənəhəu, ju ya wazha mənəhəu, wu kəra gəra mənəhə tsu, ju ya wazha kəra gəra mənəhəu. Wu kəra mənəhəu, a sən yabiya wazha kəra gəra mənəhə mai, abangə tsu, wu kəra gəra mənəhəu, a sən yabiya wazha mənəhə mai.

⁴⁴ Ar yaya nyi nga nju tsamə ri wu. Nja səni dəm bəla ar wur shikədi mai, alaga ndərma ar hudi mai.

⁴⁵ Ndə mənəhəu, ju biya ənga ndər mənəhəu sara ar vira ji dəwana ari, ənga ndə dəmwa'yu, ju biya ənga ndər dəmwa'yu sara ar vira ji dəwana nda ari.”

Njir Həri Ki Paməpaməu Məthləu
(Matiwu 7:24-27)

⁴⁶ “Ara mi nga hyu ngga da, ‘Thlagəu, Thlagəu,’ ama kə hyi nggəl ara məl səra yu na anə hya?

⁴⁷ Kalar ndəra shili ara yau, ba ji səya himi anə səra yu na, ənga ju məl thlər əni, yu nda nar hyi səra ju pa.

⁴⁸ Naja ənggər ndər hər ki, kəra labiya ka'u dzəgamə a gyiwu 'yi, kə ji dzəguya hər ənga fəhi hər ar pathlara mau. Ənggəra dəl nyau, kə 'yimi tsaəəri ki ta, ama naja a'yi səni kənggədər nyi mai arya nji fər hiya nyi ar pathlara mau.

⁴⁹ Ama ndəra wu nggari ndər da, ama naja a'yi wu məl thlər əni mai, kakalə nga ja ənga ndər hər ki ar vi kəra nji gəra labiya ka'u nə fə hiya həra nyi. Ənggəra dəl nyau, kə 'yimi tsaəəri ki kau, kə ki kə dla, dla nyi tsu dəmwa'yi gagađau.”

* **6:29** Nggamndə wu pama njir Yahudiya sər mbudzə uvu'yi ngau. Ma gə dləwuri məl ara ndau gu səni nə nyi nggamndə ngau əpuci ama uvu'yi ba ja shabiya ngə sə ngau. Ama wu highiə Yesu gu səni piyari alaga səra nə ngau aga ja.

7

*Yesu Mbədāna Mafa
Nə Dəgalər Soja Roma
(Matiwu 8:5-13)*

¹ Ənggərə Yesu kudəna na sə'yar kə patə anə nji, ba ji ma'yi a vu Kafarnahumu.

² A vuna, kə ja vanyi dəgaləri soja nə Roma kəra mafa nyi a'yi gərə ngga gagadāu, kəra a vər gal lagur tau. Soja dəgal nə Roma kau, ja vər yiwu mafa nyi kə gagadāu.

³ Ənggərə ji nggar ndər ar kəra Yesu, ba ji səwa alenyi nji nggunggurəm nə Yahudiya aga nda kədi nyi ja shili, ja sa mbədāna mafa nyi kau.

⁴ Nji nggunggurəm'yar kə ma'yi a ndəra Yesu ndə nda kədi nyi gagadāu, nda vər na, “Ndə kau, ndə mənəhəu ngau, kakalə nga nyi ga dləwari nyi.

⁵ Nda nyi a yiwu ja njir 'ya, ba ənga ji həriya 'ya umbwa daḅə dzau.”

⁶ Ba Yesu ma'yi ənga nda.

Ənggərə ji shili ləhəu wu dzəri ki nyi, kə dəgaləri soja nə Roma hyabiya bazhi nyi'yar aga nda nar nyi anə Yesu, “Thlagəu, ga sara hədəna kərngau aga yi mai, aya nayi a'yi da tsa'a ga shili wu ki da mai.

⁷ Ca ngə məliya nayi a'yi səni shili əgya gə mai, ama ga nana ndər sə nyi, ba zər da uya jaməkur.

⁸ Arya nayi ənga kərda ma əgya ndə dəgal nga yau, ənga tsu soja'yar a'yi kəra əgya kida yau, yu na anə ndə kau, ‘Ma'yi,’ ba ja ma'yi, anə vanyi ndə tsu yu na ‘Shili,’ ba ja shili. Ma yi na anə mafa da, ‘Məliya abangau,’ ba ja məliya.”

⁹ Ənggərə Yesu nggar ndər kau, ba da sə dədəgur anə nyi, ji shabiya dzau, ji na, anə nji kəra a vər nu nyi, “Ya nar hyi, wu Izirayila nayi sayi uya ndəra ənga mbərsa ənga dənəma ənggər ndə kə mai.”

¹⁰ Ənggərə njira ji səwa kə sha shili wu ki, ba ndə thləwa mafa nə dəgalər soja Roma ta a dərī jaməu.

Yesu Hya'ana Vanyi Zər Mala Təsəl

¹¹ Wu yukuda pəci kushu, kə Yesu ma'yi a vu məlmə kəra nja ngga ənga Nayin,

zəmbəlma nyi'yar əkkə'yi nji gangəu ma'yi ənga ja.

¹² Ənggərə ndə shili ləhəu wu dzəri miyar gwa nə məlmə nyi, kəja alenyi nja vər səbiya ənga zər tətəu kəra naja ngə zəmə ara mənyi kəra mənyi ya, sal nyi tsu a təri. Nji gangəu, sara wu məlmə ta, nda vər lə nyi.

¹³ Ənggərə Thlagə ləri mala kau, ba ji təhudə əgya ja, ba ji na anə nyi, “Ga sara tiwi mai.”

¹⁴ Kə ji ma'yi ji nda tsəkwar ləkəgau ndə tətə kau, ba njira vər hə nyi kə ta'yau. Kə Yesu na, “Zər baduwari, Yu na anə ngau hya'ari!”

¹⁵ Kə ndə tətə kə hya'ari, ba ji nggya gya ji dzəgwa ndər. Ba Yesu dzəgwa lər nyi anə mənyi.

¹⁶ Kə hivər mbari nda patəu, ba ndə fal Hyal, nda vər na, “Jiri vanyi nabi dəgal a shiliri wu pama mən, Hyal a shiliri aga ja sa dləwari nji gə nda.”

¹⁷ Sə kə Yesu məliya kə tətəlnəkər wu Yahudi ənga 'yi'yi kəra zəwar nyi.

*Njira Nji Səwa Sara Ara
Yahwana Ndər Babətizəma
(Matiwu 11:2-19)*

¹⁸ Ənggərə zəmbəlma'yar nə Yahwana ndər məl Babətizəma nar nyi sə'yar kə patəu, ba ji nggari məthlə wu pama nda,

¹⁹ ji səwa nda a ndəgya Thlagəu, aga nda nda yiwar nyi abər, “Nagə nga vər shili kə ya, əndəga 'ya fiya li aga vanyi ndə ya?”

²⁰ Ənggərə njira nji səwa shili əgya Yesu, kə ndə na nə nyi, “Yahwana ndər məl Babətizəma ngə səwa 'ya aga 'ya yiwar ngau, ‘Nagə nga vər shili kə əndəga 'ya fiya li aga vanyi ndə ya?’ ”

²¹ Kakalə ar pəci ta, ngə Yesu mbədāna nji gangəu kəra gərə ngga ənga shiləgə paməpaməu, ənga njira ənga mambəl dəmwa'yi'yar. Yesu məliya nji ləfə'yar tsu ndə ləri sau.

²² Kə Yesu shadəwa nda, ji na, “Sha mau hya nda nar nyi anə Yahwana sərə hyi ləri ənga hyi nggari. Nji ləfə wu lar sau, nji kukurbə wu ḅau, njir pibi wu uya jaməkur, kuləngə'yar tsu ndu nggar sau, nju hya'ana nji tətəu ənga nju tətəlnə ndəshigu məsahə anə nji dādali.

²³ Barka anə ndəra gəra təkəkər ənga mbərsa nyi ar kəra yau.”

²⁴ Ayukuda njira Yahwana səwa ma'yi, kə Yesu dzəguya ndər anə nji ar kəra Yahwana, ji na, “Mi nga hyi gwa tsamə a gwar tagə ta? Hyi ma'yi a gwa tsamə sar dzədzəgaməu, kəra yambadə a vər kənggədə ya?”

²⁵ Ya, mi nga hyi ma'yi a gwa tsama? Ndəra har kar mənəhə ya? Awau, njir ha kar məmənəhəu, wu ki təl nga nda.

²⁶ Kar dəm ya, mi nga hyi ma'yi a nda tsama? Nabi ya? Pakatu, yu nar hyi, ndəra ndiya nabi.

²⁷ Ar kəra Yahwana ngə ndər Hyal kəra tsətsəfə na,

“ ‘Kəja yu səwa cama də
wu mwa ngau,
ju nda fuwa sə wu lagu
kadivira ga shili.’

²⁸ “Ya nar hyi, wu pama njira mathləkə'yi ngə ya patəu, ndəra ndiya Yahwana ənga dəgal a'yi mai. Ama alaga abangau, ndəra ndiya ənga kushu wu təlkur Hyal a ndiya nyi ənga dəgaləu.”

²⁹ Patər njira nggari ndər kau, əkkə'yi njir tsəm budau, dləwunggəri abər lagu Hyal ca ngə lagu kəra kakaləu, arya Yahwana ngə məliya nda baβətizəma.

³⁰ Ama njir Farisi ənga maləmə sənbiya dladə Musa 'yar nggəl ara dləwu sərə Hyal wu yiwu ənga nda, ənga ndə nggəl ara Yahwana sara məliya nda baβətizəma.

³¹ Yesu dumwa ənga ndər ji na, “Ya, ənga mi nga nja gəla nji kabangəka? Abari nga nda?”

³² Nanda ənggər wazha kəra a vər nggya ar sugu, nda vər ngga kuvwar nda, ndu na:

“ ‘Ya vər mbidə mbəlau anə hyi,
kə hyi nggəl ara fəl,
'yi thlə na nə tiwi
ba hyi nggəl ara dləwu.’

³³ “Yahwana ndər məl Baβətizəma shili ja vər səm sər səm mai, naja tsu a'yi a vər sa 'yimi nər wur inabi ənggəra nji tsəliya mai, 'Ama əngwar hyi naja ənga mambəl dəmwa'yul’

³⁴ Zər Ndə shili ju səm, ənga ju sa, əngwar hyi, 'Ndər suna nga ja, bazhiya njir tsəm budau ənga njir bikau!’

³⁵ Alaga abangau, patər njira hənggəri ənga hahəngəkər nə Hyal, nda vər cabiya abər ənga jiri nga nyi.”

Yesu Wu Ki Simanu Ndər Farisi

³⁶ Vanyi ndər Farisi nggari Yesu a nda səm sər səm a ndu ki nyi, ba Yesu nda, ji nda nggya aga səm sər səm.

³⁷ Wu məlmə kau, vanyi mala a'yi ja vər məl zawarkur, kə ji nggari abər Yesu a vər səm sər səm wu ki ndər Farisi kau, kə ji shili ənga vanyi bəlari kushu kəra ənga mal kəra wu shuni kisəu, kəra nju dəl ənga kwaβa gangəu.

³⁸ Ji shili kə ji sa ta'yi wu yukuda Yesu, ar dza hiya ja, ja vər tiwi. Ta sələm nyi pau a gyar hiya ja, ba ji dzəgwa kəkədəna hiya ja ənga shishir kəra ja, kə ji dzəgwa dumwa ənga bərpə nyi nə yiwukur, ba ji βəsiya nda ənga mal shuni məsəhəu kau.

³⁹ Ənggəra ndər Farisi kə wu tsamə sərə mala ka a vər məl kau, kə ji na wu dəfuwa ja, “Maja abər ndə kə nabi ngau, a kyaga səni ja tara wa ngə mala ka a vər tsukwa nyi kau. Ja kyaga səni abər mala kə ndər bikə ngau.”

⁴⁰ Yesu na anə ndər Farisi kau, “Simanu, a'yi yi ənga sər na anə ngau.”

Kə Simanu na, “Nar də, maləmə.”

⁴¹ Yesu na, “Vanyi ndu nu nji məthlə məl, ndə pathləu, gənnə kəra nja kyaga ki ndər məl thlər əni wu pəkəu, nə fa pathlə ənga reta, ndə məthləkura nyi tsu, gənnə nə pəkə nə ndər məl thlər kəra ja kyaga uya wu pida təfu kumunyi.

⁴² Ənggəra ndə tini kina, ba ji yafəna nda gyapəu. Ya, wu tsamə ngau, wa nga kyaga ndiya ənga yiwu nyi wu pama nda?”

⁴³ Simanu na anə nyi, “Wu lari də, ndə kə nji yafəna nyi gənnə gangə kau.”

Ba Yesu na anə nyi, “Ənghəng, a nabiyar gə kakaləu.”

⁴⁴ Kə ji shabiya dzə ji tsamə mala ta, ba ji na anə Simanu, “A lari gə mala kə ya? Yi shili wu ki ngau, nagə a'yi nə də 'yimi aga ya cina hiya yi əni mai, ama kə ji cina hiya yi ənga sələm nyi, ji kəkədəna ənga shishir kəra ja.

⁴⁵ Nagə dləwuri də ənga bərpə dzə mai, ama ənggəra ji shili wu ki kau, naja a'yi ta'yi ənga bərpə hiya yi ənga miya ja mai.

⁴⁶ Nagə a'yi bəsiya mal ar kəra yi mai, ama kə ji bəsiya mal shuni kisə kau, ar hiya yau.

⁴⁷ Agabangau, ya nar ngau, bikə nyi kəra gangə kau, a təfəbiya nyir nji arya ji cabiya yiwukur gangə gagaɖau. Ama ndəra nji təfəbiya nyi bikə kushu, yiwukur nyi kushu nga nyi tsu.”

⁴⁸ Əngwar Yesu anə mala kau, “A təfəbiya ənggər nji bikə ngau.”

⁴⁹ Njira a vər səm sər səm ənga ja ar vi kau, dzəgwa na anə kuvwar nda, “Wa ngə ndə kə a səni təfəbiya bikə ka?”

⁵⁰ Əngwar Yesu anə mala ta, “Mbərša ngau, a mbəɖana ngə ri, ma'yi sə ənga hudə pərtəu.”

8

Alenyi Mathləkə'yi Ndə Ma'yi Ənga Yesu

¹ A səkari kushu, Yesu a vər ɖau a ndu məlmə dədəgal ənga məlmə kukushu ja vər tətəlna ndər məsahə nə təlkur Hyal. Zəmbəlma nyi'yar kumo apə məthlə a'yi nda ənga ja,

² ənga alenyi mathləkə'yi kəra nji kədləbiya mambəl dəmwa'yi sara wu dza nda ənga njira ji shiləgəbiya nda. Wu pama nda mala a'yi kəra nja ngga ənga Maryamu Magədaliya kəra mambəl dəmwa'yi paməpamə mədəfə biya sara wu dza ja,

³ ənga Yuwana mala Kuza, ndə dəgal wu ki Hirudusu ənga Suzana, ənga alenyi mathləkə'yi gangəu kəra a vər məl thlər anə nda ənga gənnar nda.

Karapau Ar Kəra Ndər Thləka (Matiwu 13:1-9; Markusu 4:1-9)

⁴ Ənggəra nji gangə sara wu məlmə paməpamə tsəmiya dzau, aga nda nggari Yesu, kə ji nar nda najaka karapau.

⁵ “Ndər zəwa a'yi kəra ma'yi a gwa thləka culi a gwar fa nyi. Ja vər uci culi kə alenyi tədəu ar lagu, kə nji cicina nda ənga hyi, ba 'yagə'yar tsu səmku nda.

⁶ Alenyi culi tədəu a gyar vi kəra məmau, ənggəra ndə tsau, ba ndə ul ara ləsə a'yi ar vi ta mai.

⁷ Kə alenyi tədəu, a gyiwu pama shikəɖi, ndə hə ənga nda, ba shikəɖi kar nda ara pəli.

⁸ Alenyi culi tsu tədəu, a gyiwu 'yi kəra mənəhəu, ndə hau, ba ndə puwa li gangə gagaɖau.”

Ənggəra Yesu kudəna ndər kau, ba ji hya'ana dāhəu, ji na abər, “Ndəra ənga himi ngga sau, bəgə ja nggari.”

Səra Karapau Nə Thləka Kə Aga Nyi (Matiwu 13:10-17; Markusu 4:10-12)

⁹ Zəmbəlma nyi'yar yiwa nyi tara mi ngə najaka karapə cabiya.

¹⁰ Ji na, “A yiwur nji hya sənbiya səra dədəwa nə təlkur Hyal, ama anə alenyi nji, yu ndər ənga karapə anə nda, aga,

“‘Alaga ndu tsamə
ama nanda wu lari mai,
alaga ndu ngga
ama nanda wu nggabiya mai.’ ”

Yesu Nar Nda Səra Karapau Nə Thləka Kə Cabiya

(Matiwu 13:18-23; Markusu 4:13-20)

¹¹ “Kəja səra karapə kə cabiya. Culi ca ngə ndər Hyal.

¹² Kəra tədəu ar lagu ca ngə cabiya nji kəra wu nggar ndər Hyal, ama ba Shatan a shili ja sa həbiya ndər kə sara wu dəfuwa nda ara nda sara mbərša nda uya mbəɖau.

¹³ Culi kəra tədəu a gyar vir məmau, nanda ənggər njira wu nggar ndər kau, ndu dləwuri ənga hudə pərtəu ama nanda a'yi ənga nggilang mai, ndə mbərša nə pəci kushu, ənggəra ɖwaɖwatə shili, ba ndə piyari nu.

¹⁴ Culi kəra tədəu a gyiwu shikəɖi, ca ngə cabiya njira nggari, ama ənggəra ndə dumwa ənga nu, kə dənga nər sər duniya, ənga gal gənnə, ənga yiwu məsahəkur kar nda ara pəli.

¹⁵ Culi kəra tədəu, a gyar 'yi'yi mənəhəu ca ngə njira nggari ndər kau, ndə dləwuri ənga hudə zəmə ndə səbiya ndə səsə'wuri kəl ta ndə piya wazha.”

Karapau Ar Kəra Pitəlla (Matiwu 4:21-25)

¹⁶ “Nja sən mbəbiya pitəlla ba nja mbuya əgya kiɖa təm ənga təmbəl mai. Ama nja kyaga fiya a dar madzigam, ba ja dzəgwa mbəl anə kalar ndə kəra a vu ki kau.

17 “Arya kalar sə a'yi kəra ndu məl dədəwa kəra gəra nda biyar babal mai, ətsu sə a'yi dədəwa kəra nji gəra nda sən mai.

18 “Hya nggya ənga hangəkal ənga səra hyu ngga, ara ndəra ənga sau, nju nda sa cakəri nyi, ama ndəra gəra ənga sau, səra ji nggani a'yi ara ja kau, nju sa dləwuri.”

*Miya Yesu Ənga Zamə Nyi'yar
(Matiwu 12:46-50; Markusu 3:31-35)*

19 Ənggau, miya Yesu ənga zamə nyi'yar ma'yi a ndəgya ja, ama nandə uya ndə thləwa nyi mai, ara gangəkura nji.

20 Kə vanyi ndə nar nyi anə Yesu, abər, “Kəja məngau ənga zamə ngə'yar a biya ndu yiwu nda ndər ənga gau.”

21 Əngwar Yesu anə njira a ndə patəu, “Njira wu nggar ndər Hyal, ba ndə məl thlər əni, nanda ngə mada ənga zaməda'yar.”

*Yesu Kughi Anə Majigwal
(Matiwu 8:23-27; Markusu 4:35-41)*

22 Vanyi pəci Yesu ənga zəmbəlma nyi'yar gwu kwambwal, ba ji na anə nda, “Məna ma'yi a biyar ya dəl.” Kə ndə mbar lagu ndu ma'yi.

23 Ənggəra nda vər ma'yi ba ji ghanyi. Kukuthləu, kə majigwal shili ənga dənəma ja vər sə a shili ar 'yimi, ənggau, ba ndə da tətəwulu ara ənggəra 'yimi gwu kwambwalər nda.

24 Zəmbəlma nyi'yar, hyabiya Yesu wu ghanyi, ndə na, “Thlagər ki! Thlagər ki! Kəja məna sa!” Yesu hya'ari kə ji kughiya majigwal ənga 'yimi kəra a vər thləkau, ba ndə bəgə zəməu.

25 Kə ji na anə zəmbəlma nyi'yar, “Əmani ngə mbərsar hya?”

Kə hivər mbar nda gagaɗau, ndə na wu pama nda, “Wathləmə culi najaka nda? Patə əkkə'yi majigwal ənga dəl wu gənggər nyi səli ka?”

*Yesu Mbədana Ndəra
Ənga Mambəl Dəmwa'yu
(Matiwu 8:28-34; Markusu 5:1-20)*

26 Yesu ənga zəmbəlma nyi'yar nda vər ma'yi wu kwambwal ar 'yimi, ba ndə dla wu 'yi'yi nə Garasina, kəra a biyar ya dəl Galili.

27 Ənggəra Yesu a vər gya sara du kwambwal, kə ji thləwa ndər məlmə kə kəra ənga mambəl dəmwa'yu. Ndə kə a bəliyar ja sar ja vər bə turusu, ənga naji wu nggya wu ki mai, kəl wu hulili nga ju nggya cumu.

28 Ənggəra ji lari Yesu, ba ji hya'ana dəhə ənga dənəma, ba ji dla wu mwa nyi ju wau ju na, “Yesu zər Hyal Kəra Di, mi dzau ngə ənga 'ya? Ya vər kədi ngau, ga sara nə da bwaɓwatə mai!”

29 Ji na abəngau, ara Yesu a kughi ri anə mambəl kau, aga nda biya sara wu ja. Arya pəci gangə mambəl dəmwa'yi kə wu mbilna nyi a gyiwu 'yi. Vanyi pəci nju mbar nyi ar gangə ama ba ja thləthləna ganga nyi, əkkə'yi ja səwa nyi a gwa tagəu.

30 Yesu yiwar nyi, “Wa thləmə nga?” Kə ji na, “Dlami,” ara mambəl dəmwa'yi kə gangə nga nda wu ja.

31 Kə ndə kədi nyi ar kər ar kər a sara ja kədləbiya nda a gyiwu ka'u gəra kudə mai.

32 Ləhə a dzər vi ta, bəla fəshiu a'yi gangəu kəra a vər bəla ar dza mau. Mambəl dəmwa'yi'yar kə kədi Yesu, “Səwa 'ya a ndu fəshi'yar kau, piyar 'ya aga 'ya gwu nda.” Ji piyari nda, kə mambəl dəmwa'yi'yar kə biya ndə gwu fəshiu.

33 Bəla fəshiu kə a kar nda dubu məthləu, ndə hya'ari ənga hwi a gwar dəl a guna kə 'yimi kudəna nda patəu.

34 Ənggəra njir bəla fəshi'yar lari səra ɗarkər, ba ndə ma'yi ənga hwi a vu məlmə dədəgal ənga kukusha nyi aga nda vuwa nar nyi anə nji.

35 Kə nji kə biya aga nda biya lari sə kə da kau. Ənggəra ndə thləwa vi kəra Yesu ari, ba ndə lari ndə ta mambəl dəmwa'yi biya sara wu dza ja vər nggya ləhə wu dzər Yesu, ənga ləgutə ar dza ja wu hangəkal nyi. Kə hivər mbari nda papatəu.

36 Njira a'yi ar vi ta pəci kəra sə kə da wu liya nda, dumwa ənga na anə nji ənggəra ndə kə uya jaməkur.

37 Ənggau, patər njira wu 'yi'yir Garasina kədi Yesu aga ja piyari məlmər nda ara hivər a mbar ndari gagaɗau. Kə Yesu gwu kwambwala nyi, ba ji ma'yi sə nyi.

38 Kə ndə kə nji kədləbiya mambəl dəmwa'yu, sara wu dza ja kə kədi Yesu, ji

na, “Usi piyari da ma ma'yi ənga gau, aga ya da ndər nu ngau.” Ama kə Yesu nggəl, ji na anə nyi,

³⁹ “Sha a ndu ki, ga nda nar nda sə kə Hyal məliya ngə kau.” Kə ndə kə ma'yi a vu hudə məlmau, ja vər na anə nji sərə Yesu məliya nyi.

Yesu Mbədana Nji

Arya Hənggər Jirir Nda

(Matiwu 9:18-26; Markusu 5:21-43)

⁴⁰ Ənggərə Yesu sha shili sara ndəna, kə nji gangə shili ndə dləwuri nyi, ara nda vər səkə shili nyi.

⁴¹ Kəja vanyi ndə thləmə nyi Yayirusu, naja ndə dəgal wu umbwa dabə dzə njir Yahudiya, ji shili ji sa bəliya undi wu mwar Yesu, ja vər kədi nyi aga ja shili wu ki nyi,

⁴² arya kwa nyi kərə zəməu, zər fa kumo apə məthləu, a lagur tau.

Ənggərə Yesu mbar lagu, nji gangə a vər nu nyi ndu cidə nyi lagu mazəm ənga lagu matsal.

⁴³ Vanyi mala a'yi a ndəna kərə məliya fa kumo apə məthləu, ja vər ndzəndzə mashi. Mala kə a lari bwaḃwatə ənga jirkur wu tsa njir kundzəgə paməpamə gangəu, ama kərə a'yi dləwari nyi mai.

⁴⁴ Ji shili wu pama nju yukudə Yesu, kə ji sa tsəkwar miya ləgutə nyi, ənggau, ba ndzəndzə mashi kə ta'yau.

⁴⁵ Əngwar Yesu, “Wa ngə tsəkwar da ka?” Kalar ndu na, “Nayi ngə mai.” Kə Biturusu na, “Maləmə dəgal, nji gangə ngə zəwar ngə nda vər jajahə ngau.”

⁴⁶ Ama kə Yesu na anə nyi, “Vanyi ndə a tsəkwar da ri, arya dənəma a biyari sara wu dza yau.”

⁴⁷ Ənggərə mala kə lari naja sən dəwanakər mai, kə ji sha shili ja vər tsədzau, ji bəliya undi a gyiwu mwar Yesu. Kə ji nar nyi wu mwar nji patəu, sərə da ji tsəkwar nyi, ənga ənggərə ji uya jaməkur aga zəməu.

⁴⁸ Kə ji na anə nyi, “Kwa da, mbərsa ngau, a məliya ngə ri jaməu, ma'yi wu jaməkur.”

⁴⁹ Tsu ja gərə kudəna ndər, kəja cama sara wu ki Yayirusu ndər bəla umbwa dabə dzə njir Yahudiya, a shiliri, ja vər na anə Yayirusu, abər, “A sara ga bəra nə nyi

bwaḃwatə anə maləmə mai, arya kwa ngə a təri.”

⁵⁰ Ənggərə Yesu nggari ndər kau, kə ji na anə Yayirusu, “Ga sara hivər mai, ga mbərsa wacu ju hya'ari.”

⁵¹ Ənggərə ndə shili wu ki nyi, naja a'yi piyari nja vu ki ənga ja mai, kəl Biturusu ənga Yahwana ənga Yakubu ba dəya kwa ənga mənyi.

⁵² Patəkura njira a vu ki kau, kəl tiwi nga nda vər tiwi, nda vər wau wu dərbə kwa nyi. Kə Yesu na anə nda, “Hya sara tiwi mai, kwa kə naji tə mai, ghanyi nga ja a gwa!”

⁵³ Kə ndə nggushi nə dida ndau, ara ndu səni abər kwa nyi a təri.

⁵⁴ Yesu mbari tsa ja ji hya'ana dahəu, ji na, “Zər kwa, hya'ari!”

⁵⁵ Kə piya ja bəra sha shili wu ja, kə ji hya'ari jaməu, kə Yesu nar nda, nə nya mə sər səm.

⁵⁶ Kə njir ya nyi mbari miya nda, nda vər tsamə sə dədəgur, ama kə Yesu tadar himiya nda abər nda sara na sə kə da kə anə nji mai.

9

Yesu Səwa Zəmbəlma Nyi'yar

(Matiwu 10:5-15; Markusu 6:7-13)

¹ Ayukudə Yesu nggar zəmbəlma nyi'yar kumo apə məthlə a shili ar vi zəməu, kə ji nə ndə dənəma nər kədlə mambəl dəmwa'yi'yar ənga tsu nda shiləgəbiya njira gərə ngga,

² ənga ji hyabiya nda, aga nda ma'yi nda nda tətəlna ndər məsahəu ar kərə təlkur Hyal ənga shiləgəbiya nji gərə ngga.

³ Ji na anə nda, “Hya sara hə sə aga bə kə mai, hya sara səbə alaga zəwa mai, alaga mbəl, alaga sər səm, alaga kwaḃa mai. Ətsu hya sara hə alaga ləgutə a ndiya kərə ar dza hyi mai.

⁴ Wu kalar ki kərə nji dləwuri hyi a gwa, hya nggya əna ba'anə pəci kərə hyu nda piyari məlmə kau.

⁵ Kalar vi kərə nji nggəl ara dləwu hyi, ma hyu biya hyu ma'yi, hya dləfəna bəbər kərə ar hya hyi, aga ja da sər sakida ar kərə nda.”

⁶ Kə ndə hya'ari ndə ma'yi a ndu məlmə paməpamə nda vər tətəlna ndər məsahəu,

nda vər shiləgəbiya njira ənga shiləgə paməpamə'yar ar kalar vi.

Hirudusu Gwu Dənga Sau
(*Matiwu 14:1-12; Markusu 6:14-29*)

⁷ Ənggəra Hirudusu ndər səm təlkur ar kəra Galili nggari səra a vər də, kə ji gwu dənga sə gagadəu, ara alenyi nji na, abər, Yahwana ndər məl Baḅətizəma ngə hya'ari sara vir tau.

⁸ Alenyi nja vər na, abər, nabi Iliya ngə bəra sha shili. Alenyi nji tsu a vər na, abər, zəma nabi nə dədəmə ngə bəra hya'ari.

⁹ Kə Hirudusu na, “Yahwana, nə nyi, a səwa ri yi nja thlana kəra ja, kar wa ngə ndə kə yu nggari sə paməpamə ar kəra ja ka?” Kə ji dzəgwa məl ənggəra ja səni lari nyi.

Yesu Səməna Nji A Ndiya Dubu Təfu
Ənga Sər Səm
(*Matiwu 14:13-21; Markusu 6:30-44; Yahwana 6:1-14*)

¹⁰ Ənggəra cama səsə nyi'yar kə sha shili, kə ndə nar nyi anə Yesu səra ndə məliya patəu. Kə Yesu hər nda, nanda zhizhir nda ndə ma'yi a ndu vanyi məlmə nja ngga ənga Bethlesaida.

¹¹ Ənggəra nji nggari abər a ndəna nga ja, kə ndə nu nyi a ndəna. Ji dləwuri nda ənga hudə zəməu, ji dzəgwa ndər anə nda ar kəra təlkur Hyal, kə ji shiləgəbiya njira gəra ngga.

¹² Ma ləhə pəci wu gya tədau, kə nanda kumo apə məthlə kə shili ara ja ndə na, “Ara nji a'yi ar vi kə mai, nar nda, nda ma'yi a ndu məlmə paməpamə aga nda uya sər səm ənga vir pida.”

¹³ Ama, kə Yesu na anə nda, “Nahyi, nər nda mə səra nda səmku.” Kə ndə na anə nyi, “Patər səra a'yi a ndiya lugu dəfə təfu ənga kalfi məthlə mai. Kəl na'ya nga ma'yi 'ya nda dəlbiya sər səm anə nji kə patəu.”

¹⁴ Arya shili zhizhir nda ma a kar nda dubu təfu.

Yesu na anə zəmbəlma nyi'yar, “Nar nyi anə nji kə nda nggya gya wu bwata təfu kumunyi təfu kumunyi.”

¹⁵ Kə zəmbəlma nyi'yar məliya ənggəra ji na, ndə məliya nji kə nggya gya.

¹⁶ Ənggau, kə Yesu həri lugu dəfə təfu ənga kalfi məthlə ta, kə ji hya'anakər a

dəməlməu, ji usar Hyal, ji dzəgwa kakadləwa nda, kə ji nə nyi anə zəmbəlma nyi'yar, aga nda tətəkəna anə nji patəu.

¹⁷ Patəkura nda səm ndə nyau. Kə zəmbəlma nyi'yar tsəmiya tsəla kumo apə məthlə ənga səra hiyau sara wu miya nda.

Biturusu Nana Abər Yesu
Naja Ngə Kərsiti
(*Matiwu 16:13-19; Markusu 8:27-29*)

¹⁸ Vanyi pəci Yesu ja vər ndər ənga Hyal zhizhi nyi, kə zəmbəlma nyi'yar shili əgya ja. Kə ji yiwa nda ji na, “Wa nga nju na ənga ya?”

¹⁹ Kə zəmbəlma nyi'yar na, “Alenyi nju na abər, nagə ngə Yahwana ndər məl Baḅətizəma, əngwar alenyi nji nagə ngə nabi Iliya. Abangə tsu, alenyi nja vər na, abər, pathləu, wu pama nabi dədəm'yar ta ngə bəra sha shili ənga pi.”

²⁰ Kə Yesu na anə nda, “Ama anə hyi tsu, wa nga ya?” Kə Biturusu na, “Nagə ngə Kərsiti nə Hyal.”

Yesu Cabiya Ənggəra Ji Wu Nda Tau
(*Matiwu 16:20-28; Markusu 8:31; 9:1*)

²¹ Ənggau, kə Yesu tədər himiya nda abər nda sara na sə kə anə kalar ndə mai.

²² Kə ji bəra nar nda, abər, “A dər tsa'a zər nda lar bwaḅwatə paməpaməu. Nji nggunggurəm nə məlməu, ənga pubu dədəgal'yar, ənga maləmə dladə'yar wu nda piyari nyi, ba nda tsəya nyi, ama ayukuda pida makəru, ba ji hya'ari sara vir tau.”

²³ Kə ji dzəgwa nar nda patəu, “Kalar ndəra wu yiwu ja nu də, kəl ja piyari yiwu kərnyi, ba ja həri wu dladlakə nyi kalar pəci, ba ja nu də.

²⁴ Kalar ndəra wu yiwu piya ja, ju nda tini. Ndəra gəra yiwu piya ja arya yau, ju nda uya.

²⁵ Mi ngə nubwa kəra ndu uya, ma ji uya duniya patə ama kə ji tini piya ja? Sə a'yi mai!

²⁶ Ma ndəra səli də sakida də ənga ndər də, Zər Ndu nda sa səli ara ja, ar pəci kəra ju shili wu kadakadarkur nyi, ənga dəgalkur nə dənyi, ənga nə waladi'yar kəra cicau.

²⁷ Yu nar hyi jirkura nyi, alenyi nji a'yi ənggau tata'yu, nandu nda tə mai, kəl ndə lari təlkur Hyal.”

Bəlabiya Dzə Nə Yesu

(Matiwu 17:1-8; Markusu 9:2-8)

²⁸ Ayukuda pida cisu, ənggəra Yesu nana ndər kau, kə ji nggari Biturusu, ənga Yahwana, ənga Yakubu, ba ndə ma'yi a dar kəra mau aga da ndər ənga Hyal.

²⁹ Ənggəra ja vər ndər ənga Hyal, kə nggyar bama ja bəlar dzau, ənga ləgutə ha nyi də pərtə pwahəu ja səm ndu li.

³⁰ Kukuthləu, kəja nji məthləu, a vər ndər ənga ja. Nji məthlə kə nanda ngə nabi Musa ənga nabi Iliya.

³¹ Ndə dla wu kadakadarkur, nda vər ndər ənga Yesu ənggəra ju nda nyabiya sərə Hyal na ar kəra tə nyi a vu Urshalima.

³² Biturusu ənga bazhi 6ə nyi'yar wu ghanyi nga nda. Ənggəra ndə hya'ari wu ghanyi kə ndə lar kadakadarkur nə Yesu ənga nji məthlə kəra ənga ja kau.

³³ Ənggəra nji məthlə kə wu piyari Yesu, Biturusu na anə Yesu, “Tarki, shilir mən ənggə kau, a dar mənəhəu. Ma gu yiwu, ya sən məliya kwapatə makər ənggau, pathlə anə ngau, pathlə anə Musa ənga pathlə anə Iliya.” Ara ju səni sərə ja vər na mai.

³⁴ Tsu ja gərə hədiya miya ja, kə dlama hədiya nda. Ənggəra dlama hədiya nda, kə hivər mbari zəmbəlma nyi'yar.

³⁵ Ənggau, kə dəhə hya'ari sara du dlama ja vər na, “Najakə Zər də ngau, nayi ngə cədəbiya nyi. Hya səya nyi himi.”

³⁶ Ənggəra dəhə kə bəgau, ba nji lari Yesu zhizhi nyi. Zəmbəlma nyi'yar dzəgwa hədiya miya nda zəməu. Wu pida'yar kau, nandə nar nyi anə nji sə kə ndə lari kə mai.

Yesu Shiləgəbiya Zər

Kəra Ənga Mambəl Dəmwa'yu

(Matiwu 17:14-18; Markusu 9:14-27)

³⁷ Ənggəra vi sa kudau, Yesu ənga zəmbəlma nyi'yar makər kə shida sara dar mə ta. Ənggau, kə dəbər dlamir nji gangə thləwa nda.

³⁸ Kə ndə pathləu, wu dəbə dlamir nji kə ngga ənga dəhə dəgal, ji na, “Maləmə! Yu kədi ngau, dləwar zər də kau, naja ngə zər zəmə ara yi wacu!”

³⁹ Kəja, mambəl dəmwa'yi nga vər 6wanə nyi kər, ju səni məliya nyi ja wau dədəgal gərə vanyi sə uya nyi. Mambəl kə a səni

mbilna nyi a gyiwu 'yi ja tsədzau ja dzəgwa pə mubo wu miya ja. Naja a'yi wu piyari nyi mai, kəl ji uya nyi ənga shiləgə gagadau.

⁴⁰ Yi kədi zəmbəlma ngə'yar aga nda kədləbiya nyi a biya, ama nandə səni mbari mai.”

⁴¹ Kə Yesu shadəwa nda, ji na, “Nahyi nji kabangəkəu, nji gərə mbərsa, nji dəmwa'yu, ba'anuwa nga ya nggya ənga hya? Ba'anuwa nga ya səsu hya? Shila mau ənga zərə nyi anə də.”

⁴² Ənggəra zər kə a vər shili, kə mambəl kə mbilna nyi a gyiwu 'yi, ja vər tsədzau ənga dənəma. Kə Yesu kughiya mambəl kau, ba ji məliya zərə nyi jaməu, ba ji dzəgwa nə nyi zərə nyi anə dənyi.

⁴³ Patəkura njira ar vi ta mbari miya nda, nda vər tsamə sə dədəgur nə Hyal.

Yesu Bəra Ndər Anə Nda

Ar Kəra Tə Nyi

(Matiwu 17:22-23; Markusu 9:30-32)

Tsu nja vər tsamə sə dədəgur kəra Yesu a vər məl kau, kə ji na anə zəmbəlma nyi'yar,

⁴⁴ “Hya səya himi hya nggar sərə yu nda na anə hyi kau. Nju nda lər Zər Ndau, anə dawa nyi'yar.”

⁴⁵ Ama zəmbəlma nyi'yar a'yi nggəbiya sərə ju ndər ar kəri kə mai, nji dəwana ara nda, nda sara sənbiya. Nanda tsu kə hivər kari nda ara yiwa nyi.

Wa Ngu Ndiya Ənga Dəgal

Wu Təlkur Hyala?

(Matiwu 18:1-5; Markusu 9:33-37)

⁴⁶ Kə kəpal hya'ari wu pama zəmbəlma nyi'yar abər tara wa nga ndiya ənga dəgal wu pama nda.

⁴⁷ Yesu a səni biyari sərə ndu dənga, kə ji həri zər kushu, kə ji ta'yina nyi a dzər nyi,

⁴⁸ kə ji na anə nda, “Kalar ndəra dləwuri zər kə arya thləmə də, a dləwuri də ja, ətsu ma ndəra dləwur də ri a dləwuri ja ndəra səwa də. Agabəngau, ndəra nji didəna wu pama hyi, naja nga ndiya ənga dəgalkur.”

Ndəra A'yi Dawar Hyi Mai,

Nər Hyi Ngau

(Markusu 9:38-40)

⁴⁹ Kə Yahwana na, “Ndə dəgal, 'yi lari vanyi ndə a vər kədlə mambəl dəmwa'yi

wu thləmə ngau, kə 'yi kari nyi ara naja a'yi ənga 'ya mai."

⁵⁰ Yesu shadəwa, ji na, "Hya sara ka nyi mai, ma ndə a'yi cabiya hyi dawakur mai, nər hyi nga ja."

Njir Samariya Wu Vanyi Məlmau Nggəl Ara Dləwu Yesu

⁵¹ Ənggəra pəci da ləhə anə Yesu aga ja sha a dəməlmau, kə ji fuwa kər ja vər ma'yi a vu Urshalima.

⁵² Kə ji səwa njira ju sau, aga nda ma'yi wu mwa nyi, nanda tsu, kə ndə vu vanyi məlmə nə Samariya, aga nda vuwa fuwa alenyi sə wu lagu.

⁵³ Ama kə njir məlmə kə nggəl ara dləwu nyi, ara vu Urshalima nga ja vər ma'yi.

⁵⁴ Ənggəra zəmbəlma nyi'yar Yakubu ənga Yahwana lari abangau, ba ndə na anə nyi, "Thlagəu, gu yiwu 'ya ngga u'u sara a dəməlmə aga ja nggyina nda ya?"

⁵⁵ Ama kə Yesu shabiya dzau, ba ji kughi anə nda!

⁵⁶ Kə ndə dzəgwa ma'yi a ndu vanyi məlmau.

Njira Na Ndə Wu Nu Yesu (Matiwu 8:19-22)

⁵⁷ Ma tsu nda wu lagu, kə vanyi ndə na anə Yesu, "Thlagəu, yu nu ngau kalar vi kəra gu ma'yi a ndari."

⁵⁸ Kə Yesu shabiya nyi ji na, "Thlahu ənga ka'u nga nda, 'yagə'yar tsu kir nda a'yi, ama zər ndau, vira ja fiya kəra ja ari a'yi mai."

⁵⁹ Anə vanyi ndə tsu kə ji na, "Nu da." Ama kə ndə kə na, "Thlagəu, piyari da ya ma'yi ya nda hədəna dəda kwatahəu."

⁶⁰ Yesu shadəwa nyi, ji na, "Bəgə nji tətə nda hədəna ndə tətər nda. Ama nagau, ga ma'yi ga nda tətəlna ndər təlkur Hyal."

⁶¹ Vanyi ndə tsu ji na, "Thlagəu, yu nu ngau, ama ga piyari da kwatahəu, ya ma'yi ya nda nar nyi anə nji gə 'ya abər ma'yi nga yau."

⁶² Yesu shadəwa nyi, "Kalar ndəra fəri tsa ja ar kul zəwa thla, ba ji bəra tsamə gyiwu yukudu, naji da tsa'a aga gwu təlkur Hyal mai."

10

Yesu Səwa Zəmbəlma Nyi Mədəfə Kumunyi Apə Məthləu

¹ Wu yukuda kau, Thlagə bəra dəmbiya alenyi zəmbəlma nyi mədəfəkumunyi apə məthləu, ji səwa nda məməthləu, aga nda ma'yi a dumwa nyi a ndu patər məlmə paməpamə ənga alenyi vi'yar kəra naja ənga kərnyu ju nda vuwa gwa.

² Kə ji na anə zəmbəlma nyi'yar, "Sər fa'a a su ki gangə nyi, ama njir məl thlər kushu nga nda. Agabangau, hya kədi thlagər fa, ja səwa njir məl thlər aga nda sa fa'a sə a su ki."

³ Ma'ya mau, kəja ya vər sə hyi a biya ənggər təmahə wu pama ufwar vwa'yar.

⁴ A sara hya hə pərki mai alaga mbəl alaga 6i6i, a sara hya usa nji ar lagu ma hya vər ma'yi mai.

⁵ "Kalar ki kəra hyi vuwa gwa, hya dzəguya na, abər, 'Jaməkur anə hyu ki kau!'

⁶ Ma ndə jamə a'yi a vu ki kau, bəgə usa dzər hyi nə jaməkur kau, ja nggya ənga ja, ma tsu a'yi mai, bəgə usa dzər hyi nə jaməkur kau, ja sha shili anə hyi.

⁷ Hya nggya wu ki ta, kalar sərə nji nə hyi hya səm hya sa, arya a dər tsa'a nja kina ndər məl thlər gənna thlər nyi. A sara hya bə sara wu ki a ndu vanyi ki mai.

⁸ "Kalar məlmə kəra hyi vuwa gwa, ma nja dləwuri hyiri, kalar sərə nji hər hyi a shili hya səm.

⁹ Hya shiləgəbiya njira gərə ngga kəra wu məlmə ta, hya bəra na anə nja nyi, abər, 'Təlkur Hyal a shiliri ləhə wu dzər hyi.'

¹⁰ Ama kalar məlmə kəra hyi vuwa gwa, nji a'yi dləwuri hyi mai, hya ma'yi a ndar lagu dədəgaləu, hya dzəgwa na,

¹¹ 'Alaga bəbər məlmər hyi kəra mbari hya 'ya kau, 'yi wu dlədəna hyi sər hyi aga ja da sər sakida ar kəra hyi. Ama hya səni ja, abər Təlkur Hyal a shiliri ləhəu!'

¹² Ya vər na anə hyi pəcir kudiya nə duniya, Hyal a nda təhudə əgya Sodomu a mwa ara məlmə kau.

Məlmə'yar Kəra Nggəl Ara Gal Yafa Dzau (Matiwu 11:20-24)

13 “Sər təhudə anə ngau, Korazinu! Sər təhudə anə ngau, Bethlesaida! Maja abər sə dədəgur kəra nji məliya wu gau, nji məliya wu Taya ənga Sidonu, a tubir nda tsu kadə lagur hari ləgutə sə'yinggu ənga təwa bəbər wu kəra nda.

14 Wu pəcir numə Hyal wu sa təhudə əgya njir Taya ənga njir Sidonu a ndiya hyi.

15 Nahyi tsu njir Kafarnahumu! Hya vər nggani abər nja nda fa'ar hyi a dəməlmə ya? Awau! Nahyi ma a gyiwu ka'u dəmwa'yi nga nju nda puwa hyi.

16 “Kalar ndəra səya hyi himi, nayi nga ji nggari, kalar ndəra piyari hyi tsu nayi nga ji piyari. Ama ndəra piyari də tsu a piyari ja ndəra səwa də.”

17 Zəmbəlma nyi'yar mədəfəkumunyi apə məthlə kə sha shili ənga caguli, nda vər na, “Thlagəu, patə əkkə'yi mambəl dəmwa'yi'yar nda vər məl thlər ənga sərə 'yi wu na wu thləmə ngau.”

18 Ca ngə Yesu shadəwa nda, ji na, “A lari yi shatan tədə sərə dəməlmə ənggər səm nə par.

19 Nggara mau! Anə hyir yi dənəma hya bə ar kəra pabə'yar əkkə'yi ədi'yar, nahyi tsu hya səm təlkur ar kəra patər dənəma nə dawar hyi, sər uya hyi a'yi tsu mai.

20 Agabangə, hya sara caguli arya mambəl dəmwa'yi'yar səya hyi himi mai, ama hya caguli arya thləmə hyi a'yi tsətsəfə a dəməlməu.”

Yesu Caguli (Matiwu 11:25-27; 13:16-17)

21 Ar pəci kau, Yesu nyinyau ənga hudə pərtə sara ara Mambəl Cicau, ji na,

“Dədə, Thlagə kəra a dəməlmə ənga a gyiwu 'yi, a usa ngər yau, arya gə dəwana sə'yar kə anə nji hahangə ənga njir sən sau, ba gə dzəgwa cabiya nyi anə njira ənggər wazha yidədəu. Abangə nga nyi, Tada arya naja kə ca ngə də mənəhəu anə ngau.”

22 “Dədə anə dar sə patəu, ndər sən sənbiya tara wa ngə zəra nyi a'yi mai, kəl Dənyi wacu, abangə tsu ndər sən sənbiya tara wa ngə Tada nyi a'yi mai, kəl zər nyi ənga njira ju yiwu ja cabiya nda.”

23 Ba ji shabiya dzə a ndəra zəmbəlma nyi'yar, ji na anə nda zhizhir nda, “Barka anə hyi ara hyi lari sə'yar kə hyu lari kau.

24 Ya nar hyi nabi'yar gangəu, ənga təltəl'yar a yiwur nda, nda lari sə'yar kə hyu lar kau, ama nandə lari mai. A yiwur nda, nda nggari sə'yar kə hya vər nggar kau, ama nandə nggari mai.”

Karapər Ndər Samariya Kəra Cabiya Yiwukur

25 Vanyi pəci, kə maləmə sənbiya dladəu, hya'ari, ju yiwu ja dzəbiya Yesu. Kə ji yiwa nyi, ji na, “Mi nga ya məl aga ya uya pi gəra kuda?”

26 Ca ngə Yesu na anə nyi, “Mi nga nji tsəfəri wu dladə nə Musa? Lagu mani nga gu jiga?”

27 Əngwar ja, “ ‘Ga yiwu Hyal Thlagə ngau ənga dəfuwa gə papatəu, ənga piya gə papatəu, ba ənga dənga ngə papatəu.’ Məthləkura nyi, ga yiwu təwul ngau, ənggər kəra gu yiwu kərngau.”

28 Əngwar Yesu anə nyi, “A nabiya gə kakaləu, ma gə məl abangau, ba ga uya pi.”

29 Ndə kau, ju yiwu ja cabiya abər naja, ju sən sau. Əngwar ja, “Kar ndangə, wa ngə təwul də ka?”

30 Ca ngə Yesu shadəwa nyi, ji na, “Vanyi ndə, hya'ari wu Urshalima ja vər ma'yi a gyiwu Yariko, kə ji tədə wu tsa njir də lagu. Kə ndə zədəna zhaḡi nyi, ba ndə dəgə nyi, ndə piyari nyi ləha dzər tau.

31 Wu lagu ta, pubu a vər tərabiya, ənggəra ji lari ndə kau, ba ji sha, ji tərabiya sə nyi ar dza lagu.

32 Bəliya sar kushu, ba ndər Lawi dla ar lagu ta tsu, kə ji ta'yau, ji tsamiya nyi, ba ji mbar lagu ji ma'yi sə nyi.

33 Bəra bəliya sar kushu, kəja ndər Samariya (njira njir Izirayila didana) a vər bə nyi, ta ji lar ndə kau, ba ji ta'yau..... Kə ji ləngudiya ləhə ja tau, kə ji təhudə əgya ja.

34 .Kə ji puwa a gu mbəlgə nyi 'yimi..r wur inabi, ənga mal, ba ji pədiya mbəlgə nyi ənga takulagəu, ji dzəgwa fəri nyi a dar ya kwara nyi, kə ji həri nyi a shili wu vanyi ki dləwu məthləpi, ji sa shiləgə nyi.

35 Ayukudə pida pathləu, əngwar ja anə thlagər .ki nə dləwu məthləpi kau, ‘Kəja kwaḡa tsa'a ga ki ndər məl thlər nə pəkə

mæthləu, ga dumwa ənga tsamə nyi,* yu ma'yi, ma sərə gə tsəya adabanga kau, ma yi bəra sha shili, ba ya sa kina ngau.' ”

³⁶ Kə Yesu bəra yiwa nyi, ji na, “Wu pama nji makər kau, wa ngə cabiya abər naja ngə təwul ndə ka?”

³⁷ Əngwar ja, “Ndə kə cabiya nyi yiwukur kau.”

Kə Yesu na anə nyi, “Ma'yi ga nda məl abangə tsu.”

Yesu Da Mæthləpi

Anə Marthla Ənga Maryamu

³⁸ Ənggəra Yesu ənga zəmbəlma nyi'yar, a vər dumwa ənga bəu, ba ndə vu vanyi məlmə kəra vanyi mala nja ngga ənga Marthla dləwuri nyi a vu ki nyi.

³⁹ Mala kau, kwamə nyi a'yi kəra nja ngga ənga Maryamu, naja ji nggya a gyiwu 'yi ləha dzər Thlagəu, ja vər sə himi sərə ju na.

⁴⁰ Ama Marthla nə nyi, məl thlər sər səm ngə həna dənga nyi. Kə ji ma'yi a ndəra Yesu ji nda na anə nyi, “Thlagəu, a'yi ga lari ənggəra kwamə dā piyari dā, ya vər məl thlər kə patə zhizhi dā wa? Usi nar nyi ja shili, aga ja sa dləwari dā.”

⁴¹ Ama kə Thlagə shadəwa nyi, “Marthla, Marthla, hangəkala ga, a hya'ari, kə ji həna dənga ngau, a dar sə gangəu,

⁴² ama sə zəmə wacu ca ngə mənəhəu, Maryamu nə nyi a cadəbiyari ja, agabangau, ndər səni mbəliya ara ja a'yi mai.”

11

Highiḃə Nə Yesu

Ar Kəra Kədi Hyal

(Matiwu 6:9-13; 7:7-11)

¹ Vanyi pəci Yesu a vər kədi Hyal ar vanyi vi. Ənggəra ji kudəna, kə pathlə wu pama zəmbəlma nyi'yar na anə nyi, “Thlagəu, highiḃəri 'ya ənggəra 'ya kədi Hyal, ənggər kəra Yahwana highiḃəri nyi anə zəmbəlma nyi'yar kə tsu.”

² Ba ji na anə nda, “Ma hyu kədi Hyal, hya na,

“ ‘Dər'ya,
thləmə ngə
ja nggya cicau,

təlkur ngau ja shili.

³ Dar 'ya sər səm nə əshina, ənga nə kalar pəci.

⁴ Təfəbiya 'ya bikər 'ya, ənggər kəra 'yi təfəbiya njira məliya 'ya bikau.

Təfəbiya nyi anə kalar ndəra məliya 'ya bikau.

A sara ga hər 'ya a ndar vir dzə mai.' ”

⁵ Yesu bəra na anə zəmbəlma nyi'yar, “Ma dā abər pathla hyi ənga bazhi, ji shili əgya ja hathlər vu'yi, ji na anə nyi, ‘Bazhi dā, ndzəbiya dā sər səm.

⁶ Kəja vanyi bazhi dā kəra hya'ari sarar vi nadə shili əgya yi kabangəkau. Nayi tsu, sər səm kəra ya səni nə nyi a'yi mai.’

⁷ Ma dā bazhi kəra ji nda gal ndzə ara ja kə shadəwa sara gu mbwa ji na, ‘A sara ga bwanə dā kər mai. Kabangəkau, a hadiyar 'ya miya dəvau, nayi ənga wazha dā patə a yi pida nga 'ya. Na ya bəra səni hya'ari aga ya nə ngə vanyi sə mai.’

⁸ Ya nar hyi, alaga naja gəra hya'ari ji nə nyi sau, arya nanda bazhi, ju hya'ari ja nə nyi kalar sərə ju yiwu arya bazhi nyi kə a'yi səli ənga kədi kəra ji məl mai.

⁹ “Ya vər na anə hyi, hya dumwa ənga kədiyau, nju nə hyi. Hya dumwa ənga gal, hyu uya. Hya dumwa ənga tsatsa tsu, nju pahəna hyi.

¹⁰ Ara kalar ndəra kədiyau, nju nə nyi, kalar ndəra gal, ju uya, ndəra tsa umbwa tsu, nju pahəna nyi.

¹¹ Ndə a'yi wu pama hyi kəra ar viya tada, ma zər nyi kədi kalfi, ba ja nə nyi pabə ya?

¹² Əndəga ma ji yiwa hihi, ba nja nə nyi ədi ya?

¹³ Ma nahyi, nji dəfəmwə'yi wu səni nə nyi anə wazhar hyi sə məmənəhəu, abari ngə Dərhyi kəra a dəməlma? Ju sa nə nyi Mambəl Cicau anə njira wu kədi ara ja.”

Yesu Cabiya Abər Naja A'yi A Vər Məl Thlər Ənga Dənəma Nə Shatan Mai

(Matiwu 12:22-30; Markusu 3:20-27)

¹⁴ Vanyi pəci Yesu kədləbiya mambəl dəmwə'yi sara wu dza ndə məga. Ənggəra

* 10:35 Kwaḃa wu pəci kə sərə nju ki ndə əni ngau ma ji pəkau a vər məl thlər.

mambəl kə biya, ba nda nyi mbar ndər, sə kə də sə dədəgur anə dabər nji.

¹⁵ Ama alenyi nji na, “Ənghəng! Ndə kau, Bilzabulu ngə nə nyi dənəma kədlə mambəl dəmwa'yi'yar kau, a biya.”

¹⁶ Alenyi nji dzəbiya Yesu, ndə na anə nyi, “Məliya sə dədəgur kəra cabiya abər Hyal ngə səwa ngau.”

¹⁷ Ama Yesu wu sən dəngar nda, kə ji na anə nda, “Kalar təkur kəra təkəbiya dzə məthlə wu ta'yi mai, ənga kalar məlmə ənga ki kəra a'yi hənggər ənga kuvwa nyi mai, nanda a'yi wu sən ta'yi mai.

¹⁸ Ma tsu shatan təkəbiya dzə paməpamə məthləu, abar ngə təkur nyi wu sən ta'ya? Ya na abəngau ara ənggəra hyi həri abər ənga dənəma nər Bilzabulu nga ya vər kədlə mambəl dəmwa'yi'yar.

¹⁹ Kabəngəkau, Ma ənga dənəma nə Bilzabulu nga yu kədlə mambəl dəmwa'yi'yar, kar zəmbəlmər hyi'yar tsu? Ənga mi nga ndu kədlə? Agabəngau, nanda ngu nda məl numa anə hyi ar kəra sə'yar kau.

²⁰ Ama madə ənga dənəma nə Hyal nga ya vər kədlə mambəl dəmwa'yi'yar kau, a dərī abər təkur Hyal a shiliri anə hyi.”

²¹ “Ma ndəra ənga dənəma pabəri kərnyī ənga kar pa, ja vər bəla ki nyi, kar ki nyi wu nggya jaməkur.

²² Ama ma ndəra ndiya nyi ənga dənəma həri nyi pa a shili, ba ji sa ndiya dənəma nyi, ju sən fa'ari kalar sər pa kəra ju fər kər əni, ba ja dzəgwa tətəkəna kar nyi kau, əkkə'yi kari ki nyi kəra ji mbəliya kau.

²³ “Ndəra gəra ənga yau, dawa də ngau, ənga ndəra gəra vər kabə ənga yau, tətəlna nga ja vər tətəlna.

Sha Shilir Mambəl Dəmwa'yu A Vu Dza Ndau

²⁴ “Ma nji kədləbiya mambəl dəmwa'yi a biya sara wu dza ndau, ma ji gal vir sə hədə katini, ju sən na, ‘Ya bəra sha a ndu dza ndəra yi biya sara a gwa.’

²⁵ Ma ji bəra sha shili, ba ji sa thləwa dzə kau, nji tsəkəbiya caməu, ənga kalar sə wu lagu,

²⁶ ba ja bəra sha, ja nda fa'ari mambəl'yar paməpamə mədəfə kəra ndiya

nyi ənga shishikur, ba nda ma'yi a vu ja nda vuwa nggya. Ba nggyabiya ndə kə nə yukudəu, a ndiya nə tanggərma ənga dəmwa'yu.”

Barka Nə Jiri

²⁷ Ənggəra Yesu a vər na sə'yar kau, vanyi mala wu pama nji, hya'ana dāhəu, ji na, “Hyal ja fənggər nyi barka anə mala kəra yabiya ngau, ənga ji hər ngau.”

²⁸ Kə Yesu shadəwa, ji na, “Barka a ndiya anə njira vər nggar ndər Hyal, ndə bəlari.”

Ndə Gal Mətsamə Sə Dədəgur (Matiwu 12:38-42)

²⁹ Ənggəra njira vər shili əgya Yesu cakau, kə ji na, “Nji kabəngəkau, nji dəmwa'yi ngau. Ndu gal aga ya cabiya nda mətsamə dədəgur, ama vanyi mətsamə dədəgur kəra ya ca anə nda a'yi mai, kəl nə Yunana,

³⁰ ənggəra Yunana də sə dədəgur anə njir Niniva, abəngə tsu ngə Zər Ndu nda də anə nji kabəngəkau.

³¹ Ar pəcir numa, Kwatam Shiba wu nda sa hya'ari ənga nji kabəngəkau, ba ja cabiya nda abər nanda a'yi məliya kakalə mai, arya ji hya'ari sarar kudiyar duniya aga ja sa səhimi highiḃə nə tsətsəlkur nə Solomanu. Kəja ndəra ndiya Solomanu a'yi ənggau.

³² Ara ar pəcir numa, njir Niniva wu nda hya'ari ənga njir zaman kau, ba nda canə nda abər nanda a'yi məliya səra kakalə mai, arya nanda njir Niniva tubi ar pəcira Yunana tətəlna nda ndər Hyal. Ya, kəja ndəra ndiya Yunana a'yi ənggau.

Mbəmbəl Pitəlla Nə Dzau (Matiwu 5:15; 6:22-23)

³³ “Nja sən mbəbiya pitəlla ba nja mbuya əgya kida təm mai. Ama nja kyaga fiya a dar madzigam, ar vi kəra ja sən mbəl anə kalar ndə kəra a vu ki kau.

³⁴ Li ca ngə mbəmbəl nə dzau. Ma liya gə mənəhəu, dza gə patə wu nyabiya dzə ənga mbəmbəl. Ama ma liya gau a'yi jamə mai, patər dza gə tsu wu nda nyabiya dzə ənga kuthləu.

³⁵ Ga tsamə ga lari abər mbəmbəl kəra wu gau a'yi kuthləu mai.

³⁶ Ma patər dza gə a'yi nyinyau ənga mbəmbəl, vi a'yi kəra ənga kuthlə mai, ba ja

cabiya mbəmbəlkur patəu, ənggər mbəmbəl nə pitəlla a vər ca mbəmbəlkur nyi.”

Yesu Kughiya Njir Farisi

Ənga Maləmə Dladə'yar

(Matiwu 23:1-36; Markusu 12:38-40)

³⁷ Ənggərə Yesu kudəna ndər, ba vanyi ndər Farisi nggar nyi a ndu ki nyi, aga nda nda səm sər səm. Kə ji ma'yi, ji nggya ar vi səm sər səm.

³⁸ Ama ənggərə ndər Farisi lari Yesu a'yi cina tsi, ji dzəgwa səm sər səm mai, ba da sə dədəgur anə nyi.

³⁹ Kə Thlagə na anə nyi, “Nahyi njir Farisi, hyu sən cina ya cala miya ha ənga cala, ama dəfuwa hyi nyinyi nga nyi ənga dlərbə ba dəmwa'yikur.

⁴⁰ Nahyi njir dza, a'yi Hyal ngə məliya sərə ar babal ənga sərə gwu huda nyi wa?

⁴¹ Maja abər hyu ləri sərə ara hyu cala anə njir tətə dənəma kalar sə wu da cici anə hyi.”

⁴² “Sər təhudə anə hyi njir Farisi arya hyu həbiya pathlə wu sə kumo anə Hyal alaga wu sə kukushu kərə hyu uya patə ənggər sukwar hyali ənga sə kisəu. Ama kə hyi dzəgwa piyari nu sərə tsa'a hya məl ənga yiwu Hyal. Sə'yar kə nga hya kyaga məl a'yi hya piyari alenyi sə mai.”

⁴³ “Kawa mau, njir Farisi arya hya vər yiwu nja nə hyi vir gya tsapəu wu umbwa dabə dzə njir Yahudiya, ənga tsu nja usa hyi ar sugu.

⁴⁴ Kawa anə hyi njir Farisi arya a dər hyi ənggər hu kərə dədəwa nja vər bə a dər ara gərə ənga sənkur.”

⁴⁵ Kə pathlə wu pama maləmə highiḃə nə dladə Musa na anə Yesu, “Maləmə ma gu na sə'yar kə abəngau, na'ya ma a nggəliya 'yar gau.”

⁴⁶ Yesu shadəwa, ji na, “Kawa anə hyi, nahyi maləmə highiḃə nə dladə nə Musa, arya nahyi fənggər nyi anə njir sə tədəbəu kərə da dzadzau nda hau, ama nahyi ənga kərhyi a sən həri alaga zər tsa hyi zəmə aga dləwa nda əni mai.

⁴⁷ Sər təhudə anə hyi, arya hyi həriya hu mənəhə nə nabi'yar kərə əjir hyi 'yar ngə tsəya nda.

⁴⁸ Agabəngau, a cabiyari abər a hənggər hyi ənga sərə əjir 'yar məliya abər kakalə

nga nyi. Nanda ngə tsəya nabi'yar ba hyi hərna hur nda.

⁴⁹ Ara kə ngə Hyal wu tsətsəlkur nyi nana, abər, ‘Yi wu nda səwa nda nabi'yar ənga cama səsə'yar. Ndu nda tsəya alenyi nju pama nda ənga njir ndu nda nə bwaḃwatə gagadau.’

⁵⁰ Agabəngau, nju nda məliya nyi numa anə njir zaman kau, arya culi nabi'yar kərə ndə dləna mbar dzəgwar duniya ba'anə kabəngəkau,

⁵¹ mbəri ar mashir Habila, ba shili ar nə Zakariya ndəra njir tsəya wu pama vir thla sə ənga vi cici nə ki Hyal. Yu na anə hyi, nju nda məlna nyi numa anə njir zaman kau, arya sə'yar kə patəu.

⁵² “Sər təhudə, anə hyi maləmə highiḃə nə dladə Musa arya hyi dana lagu kərə nja səni Hyal ari, nahyi ənga kərhyi, nahyi gwa mai, ənga nahyi piyari njir yiwu gwa nda gwa tsu mai.”

⁵³ Ənggərə Yesu piyari viya nyi, kə maləmə dladə'yar əkkə'yi njir Farisi dzəgwa dumwa ənga cidə nyi ndu tsətsəbwar ənga yiwa sə paməpamə gangəu.

⁵⁴ Ndu gal lagu kərə nda uya nda vazəya nyi lagur sərə ju na.

12

Kughi Ar Kərə Nggya

Ənga Njir Ngguta Nji

(Matiwu 10:26-27)

¹ Ar pəci ta njir gangə kaḃau, kəl ta gangəkura nda cakə ndə dzəgwa jajahə Kərnda aga nda lari Yesu. Kə Yesu dzəguya na anə zəmbəlma nyi'yar tanggərma, abər, “Hya hangəkəl ənga thləlam nə njir Farisi, kərə cabiya ənggərə ndu ngguta njir.

² Kalar sə a'yi kərə ndu məl dədəwa kərə gərə nda biyar babal mai, ətsu sə a'yi dədəwa kərə njir gərə nda sən mai.

³ Agabəngau, kalar sərə hyi nana dədəwa, nju nda nggari ar babal. Ətsu, sərə hyi nana a vu himiya ndə zəmə a gu ndəmbwa kərə hahadau, nju nda hə'una sara dar kərə umbwa.”

Ndəra Nja Kyaga Hivər Nyi

(Matiwu 10:28-31)

⁴ “Nahyi bazhi da'yar, yu na anə hyi, hya sara hivər njira wu sən tsəya kumər dzau,

ama ayukuda nyi, sə a'yi ndu bəra sən məliya tsu mai.

⁵ Ama yu nar hyi ndəra hya hivər nyi. Hya hivər Hyal, ndəra ayukuda ji tsəya ngau, ju bəra sən vakuwa ngə a gwu u'ur kətsa. Jiri nga yu na anə hyi, naja nga hya kyaga hivər nyi!

⁶ “A'yi nju dəlna wazha 'yagə məthlə ar kəra peni pathlə wa? Alaga abangau, Hyal a'yi fa'ari ənga zəma nda mai.

⁷ Ənga jiri, shishir kəra hyi ma jijiga nga nda. Agabangau, a sara hya hivər mai. A ndiyar hyi wazha 'yagə ənga mənəhə gagadau.

Cabiya Hənggər Ngau

Wu Yesu Wu Mwar Nji

(Matiwu 10:32-33; 12:32; 10:19-20)

⁸ “Yi wu na anə hyi ətsu, kalar ndəra hənggər abər naja nəda nga ja a dumwar nji, nayi tsu, yu nda hənggər abər nəda nga ja a dumwar waladi'yar nə Hyal.

⁹ Ama ndəra piyari da wu mwar nji, nayi tsu wu nda piyari nyi wu mwar waladi'yar nə Hyal.

¹⁰ “Kalar ndəra ndər nə dida Zər Ndau, nju nda təfəbiya nyi, ama kalar ndəra ndər nə dida Mambəl Cicau, nju nda təfəbiya nyi mai.

¹¹ “Ma nji həri hyi a ndumwar njir umbwa dabə dzau, ənga a ndumwar njir pathla, ənga tsu njira nggurəm nə məlmau, hya sara dənga ənggəra hyu nda həbiya kərhyi mai, ənga sərə hyu nda na mai,

¹² arya Mambəl Cici wu nda highiḃər hyi sərə hyu nda na ar pəci ta.”

Karapau Ar Kəra Ndər Gənnə Kəra Dza

¹³ Kə vanyi ndə sara wu pama nji na anə Yesu, “Maləmə, nar nyi anə zamə da ja nə da sər fa'a ki da kəra dər'ya tə ji piyari 'ya.”

¹⁴ Yesu şadəwa nyi, ji na, “Nagau! Wa ngə məliya da ndər numa, ənga ndər təkə sərə dər hyi tə ji piyari hya?”

¹⁵ Kə ji dumwa ənga ndər anə nji, ji na, “Hya tsərpər kərhyi, hya nggya ənga hangəkəlar ara suna sər duniya a sara mbar hyi, arya gangəkura sər duniya a'yi ca ngə uya pi mai.”

¹⁶ Kə ji nar nda vanyi karapau, abər, “Vanyi ndər gənnə saya da, kəra uya barka sə zəzəwa gangə gagadau.

¹⁷ Kə ji mbar dənga wu dəfuwa ja, ji na, ‘Kəja vir fiya sə zəzəwa da a'yi mai. Mi nga ya məl kabangəka?’

¹⁸ “Kə ji na anə kərnyi, ‘Ənghəng! A səni yi sərə ya məl. Ya tətəlna tsam'yar kau, ba ya dzəgwa həriya nggunggurəma nyi, kəra səni həri sə zəzəwa da ənga alenyi kar da.

¹⁹ Ya dzəgwa nar nyi anə kərda, “Nagau!” Kəja gə ənga sə zəzəwa gangəu, kəra ga sən məl thlər əni nə fa gangəu. Ga bəliya sar, ga səm, ga sa, ga dzəgwa caguli.”

²⁰ Ama kə Hyal na anə nyi, “Nagə ndə dza! Əshina vu'yi kau, nga yu dləwuri piya gau. Ya dzəgwa lari tara wa ngu nda sən sə'yar kə gə tsəmiya anə kər ngə kau.”

²¹ Yesu kudəna ndər kau, ənga na, “Abangə nga nyi wu nda da anə kalar ndəra tsəmiya sər duniya anə kərnyi, ama wu mwar Hyal naja a'yi ndər gənnə mai.”

A Sara Hya Bwanə Nyi Kər

Anə Kərhyi Mai

(Matiwu 6:25-34)

²² Kə Yesu na anə zəmbəlma nyi'yar, “Agabangau, yu na anə hyi, a sara hya ghədər kərhyi arya nggyabiyar ənga sərə hyu səm ənga sərə hyu sa mai, alaga ar kəra kar dza hyi tsu mai. Arya piya ndau, a'yi a ndiya sər səm wa, ənga dza ndə a'yi a ndiya sər ha wa?

²³ Arya pi a ndiya sər səm, dzə tsu a ndiya sər ha.

²⁴ Tsama mə 'yagə'yar gəyi, nandə wu thləka mai ənga nandə wu gəm mai ənga tsu nandə wu pə sə wu val mai, alaga abangau, dər hyi kəra a dəməlmə nga vər səmənə nda. Ya, a'yi hyu ndiya nda ənga dudurkur wa?

²⁵ Wa ngu pama hyi ara ḃwakər nyi, ba ja sən cakəri saka pathləu a dar kəra piya ja?

²⁶ Ma nahyi a'yi a sən məliya sə kushu ənggər kə mai, mi ngə da hyu ḃwakər ənga alenyi sa?

²⁷ Tsama mə jigwal wu gəyi, ənggəra ndu hau. Nandə wu məl thlər alaga shi pa'wa mai. Agabangau, yu nar hyi, alaga təl

Solomanu ənga kadakadarkur nyi a'yi saya har kari ənggər nər nda mai.

²⁸ Ma abangə ngə Hyal wu har nyi kar anə jigwal wu a gwar tagəu, kəra a'yi nda əshina ama əzəgəu a fuwar nji a gu u'u, a'yi ju nda har hyi kar a ndiya nda wa? Nahyi njira ənga mbərsa kukushu.

²⁹ “Hya sara ghədər kərhyi, hyu na, ‘Mi nga 'ya wu nda səma ənga mi nga 'ya wu nda sa,’ alaga ‘Mi nga 'ya wu nda ha mai.’

³⁰ Arya njir duniya njira gəra sən Hyal ngu gal sə'yar kau. Dərhyi kəra a dəməlməu wu səni abər hyu yiwu sə'yar kau.

³¹ Ama sə tanggərma, ca ngə hya gal təlkur Hyal ənga tsapəkur nyi ba ja nə hyi sə'yar kə patə tsu.

Dəwa Gənnə A Dəməlməu (Matiwu 6:19-21)

³² “Nahyi kəra kukushu njir nu də ənga jiri, a sara hya hivər mai, arya dər hyu yiwu ja nə hyi təlkur nyi.

³³ Hya dəlna sərə a'yi ara hyi patəu, hya nə nyi gənnə nyi anə nji tətə dənəma. Aga hya uya anə kərhyi gənnə a dəməlməu, vira kəthla ənga vuyavuya a sən ndzana mai, vira tsu njir həl wu sən pəthləna nda vuwa fa'ari mai

³⁴ Arya vira gənnə ngə ari, əna ngə dəfuwa gə tsu.

Mafa'yar Kəra Tsərpəri Kər Nda

³⁵ “Hya tsərpər kərhyi, hya nggya ənga fər kər, ənga pitəllər hyi mbəmbau.

³⁶ Hya də ənggər mafa'yar kəra a vər səkə shilir thlagər kir nda sara wu mini nə hə dzau, aga ma ji shili, ji sa tsa miya dəvau, ba nda nggari nda pahəna nyi ənga kusa.

³⁷ Wu nda də sər caguli anə mafa'yar kə ma thlagər kir nda shili ji thləwa nda lili'u. Jiri nga yu na anə hyi, ju nda zədəna ləgutə dəgal kəra ar dza ja, ja dzəgwa həri nyi sər səm a nda nə mafa'yar kau, ba ja dzəgwa na anə nda nggya mau, hya səm sər səm.

³⁸ Barka anə mafa'yar kə kəra thlagər kir nda thləwa nda lili'u ar kalar pəci kəra ji shili tara hathlər vu'yi ənga tara mudlə kadəu, nda vər sə nyi.

³⁹ Nggabiya mau, ma ja abər thlagər ki wu səni pəci kəra ndər həl wu shili wu ki

nyi, ju nggya lili'u, naji wu piyari ndər həl a sa pəthlə ki nyi mai.

⁴⁰ Agabangau, kəl hya nggya papabau, arya nahyi wu səni tara ənuwa ngə Zər Ndau wu nda shili ari mai.”

Mafa Tsapəu Ənga Kəra Gəra Tsapəu (Matiwu 24:45-51)

⁴¹ Kə Biturusu na, “Thlagəu, karapə kau, ar kəra 'ya nga nyi, əndəga ar kəra patər nji ya?”

⁴² Kə Thlagə shadəwa nyi, ji na, “Wa ngə ndər məl thlər kəra nji fər kər ənga ja ənga ndə hahanga? Naja ngə ndə kəra tarki nyi fiya nyi dəgal ar kəra njir məl thlər nyi'yar, aga ja nə nda sər səm ar pəci kəra tsatsa'a?

⁴³ Mafa kəra thlagər ki nyi shili ji sa thləwa nyi ja vər məl thlər nyi kakaləu, ju də ənga caguli.

⁴⁴ Yu nar hyi jiri, tarki nyi wu nda fiya nyi dəgal ar kəra sə nyi patəu.

⁴⁵ Ama ma ji də, ndər məl thlər kəra dəmwa'yi ngau, ju nda na anə kərny, ‘Kəja tarki də a nggyari ara shili kadəu.’ Ba ji nggya aga dəgə njir məl thlər kuvwa nyi'yar ənga ju səm ənga sa sə sasa ənga njir sa sə sasa.

⁴⁶ Ma ji məl abangau, tarki nyi wu nda shili kukuthləu ar pəci kəra ji gəra nggani ju shili. Tarki wu sa takasiya nyi ba ja səwa nja vakuwa nyi a vu pama njir ngguta vi, vira ndu vuwa nggya ndu tiwi ənga sələm ba ənga də hir.”

⁴⁷ “Mafa kəra wu səni sərə wu hudə thlagər ki nyi, ama kə ji nggəl ara tsərpəri kərny ənga naja a'yi məl sərə ju yiwu mai, nju nda sa dəgə nyi gagadau.

⁴⁸ Ama mafa kəra gəra səni sərə thlagər ki nyi wu yiwu ja məl, ba ji məliya sərə tsa'a nja dəgə nyi, nju nda dəgə nyi kushu. Kalar ndəra nji nə nyi sə gangəu, nju nda gal sə gangə ara ja. Ma ndəra tsu nji nə nyi sə gangə gagadau, nju nda gal sə gangə gagadə sara ara ja.

Yesu Shili Ənga Tətəkə Dzau (Matiwu 10:34-36)

⁴⁹ “U'u nga yi dla əni wu duniya. Cime də kabangəkau, a mbəbiyar nji u'uwa nyi!

⁵⁰ A'yi yi ənga baβətizəma nə ɔwaɔwatə kəra nja məl anə ɔa, hangəkal ɔa a hya'ari kəl ma nji məliya ɔa.

⁵¹ Hyu nggani abər nggya jamə nga yi shili əni anə duniya ya? Əman de! Yu nar hyi, təkə dzə nga yi shili əni.

⁵² Mbar kabangəkau, wu ki zəməu, nji təfu wu nda təkəbiya dzə paməpamə məthləu, nji makər ar kəra nji məthləu, nji məthlə tsu ar kəra nji makəru.

⁵³ Tada a'yi ənga zər mai, zər tsu a'yi ənga dənyi mai. Ama a'yi ənga kwa nyi mai, kwa tsu a'yi ənga mənyi mai. Miya sal a'yi ənga kwanjili nyi mai, kwanjili tsu a'yi ənga miya sal nyi mai.”

Sənbiya Pəci

(Matiwu 16:2-3)

⁵⁴ Yesu ɔəra na anə nji, “Ma hyi lari dlama hya'ari sara gyiwu Gwa Tədə Pəci, ba hya na, ‘Nda tədə par nga nji,’ ba par a tədau.

⁵⁵ Ma tsu hyi nggari yambadə a vər sə sara wu lagu Də Fwahəu, ba hya na, ‘Wu nda ɔa kwakwadəu,’ ba ja ɔa abangau.

⁵⁶ Njir ngguta vi! Hyu səni tsamər səra wu duniya ənga a dəməlmau, ama nahyi a sən tsamər ri səra nggyabiya kabangəkə ar kəri mai.”

Basəwa dzau Ənga Ndər Hə Ngau

A Ndə Wu Mwar Pathla

(Matiwu 5:25-26)

⁵⁷ “Mi ngə ɔa nahyi ənga kərhyi a səni tsamiya səra mənəhəu hya məl maya?

⁵⁸ Ma ndə wulana ngau a mwar pathla, hya basəwa ənga ja tsu hyar lagu, a'yi abangə mai, ba ja fuwa ngau a gu tsa ndər pathla ba ndər pathla tsu a fuwa ngau a gu tsa dəgala ndər fursəna, ndər fursəna tsu ba ja fuwa ngau a gu fursəna.

⁵⁹ Ya nar ngə jiri, nagə wu biya mai, kəl gə kina patər səra nju nu ngau.”

13

Sha Mau A Shili Əgya Hyal

¹ Kakalə ar pəci kau, alenyi nji a'yi kəra əna, ndə nar nyi anə Yesu ar kəra njir Galili kəra Bilatusu na nja dləna nda ar pəcir nggudə sə anə Hyal nda, kəl ta mashir nda daβər dzə ənga mashi səra nda vir thla anə Hyalər nda.

² Yesu shadəwa nda, ji na, “Kə hyi nggani njir Galili kə nji tsəya kə nga ndiya patər njir Galili ənga bikə ya?

³ Ya nar hyi, Awau! Ma nahyi a'yi tubi sara ara bikər hyi mai, patəkura hyi, hyu nda kudəna ənggər nanda.

⁴ Əndəga, hyu nggani nji kumo apə cisu kə umbwa dzəgamə dla a gyar kəra nda wu Səliwamu, ba ndə tə kau, nanda nga ndiya patər njir Urshalima ənga bikə ya?

⁵ Ya nar hyi, Awau! Ma nahyi tsu a'yi tubi mai, nahyi ma hyu nda sanakər ənggər nanda.”

Karapau Ar Kəra Bəla Kəra

Gəra Pə Wazha

⁶ Kə Yesu nar nda karapə kau, “Vanyi ndə a'yi ənga wur ɔəla wu fa nyi. Kə ji shili aga ja sa uya yaya nyi, ama naji uya alaga zəmə mai.

⁷ Kə ji nar nyi anə ndər səkə fa kau, ‘Tsamiya gəyi, fa makər əshina nga ya vər shili aga ya sa uya wazha ar wur ɔəla kau, ama nayi saya uya mai. Gəmna nyi! Ara mi nga nja piyari nyi ja nyana vi kurthla?’

⁸ “Ama kə ndər səkə fa na anə nyi, ‘Ndə dəgal, cakəri nyi nji fa pathləu, yu nda labiya dza nyi, ya pər nyi gwaɔa.

⁹ Ma ji səni pə wazha wu fa kau, jaməu! Ma naja a'yi sən pə wazha tsu mai ba ga dzəgwa gəmna nyi.’ ”

Yesu Mbədana Vanyi Mala

Pəcir Bəlsar

¹⁰ Vanyi pəci, Yesu ja vər highiɔə wu vanyi umbwa daβə dzə njir Yahudiya pəcir Bəlsar,

¹¹ kəja vanyi mala kəra mambəl dəmwa'yi nə nyi shiləgə nə fa kumo apə cisu, ji nggəya nyi naja sən ta'yi pir mai.

¹² Ənggəra Yesu lari nyi kə ji ngga nyi ji na, “Mala, a mbədana ngə ri nji ara shiləgə ngau.”

¹³ Ba ji fəri tsa ja ar ja, ənggau, ba ji ta'yi pir, kə ji fal Hyal.

¹⁴ Kə huɔa ndə dəgal nə umbwa daβə dzə njir Yahudiya ndzə ənga Yesu ara ji məliya mala kə jamə pəcir Bəlsar. Kə ji na anə njira əna, “Pəci kwa a'yi nə məl thlər, hya shili wu pəci'yar kə nja sa mbədana hyi, ama a'yi pəcir Bəlsar mai.”

¹⁵ Ama kə Thlagə na anə nyi, “Nahyi njir ngguta nji! A'yi hyu pəlna thlar hyi alaga kwarar hyi, hya ma'yi ənga nda a ndar vir sa 'yimi ar pəcir Bəlsar wa?”

¹⁶ Mala kau, kwar Ibrahimu, kəra shatan mbiya nyi nə fa kumo apə cisu, a'yi da tsa'a nja mbədana nyi wu pəcir Bəlsar wa?”

¹⁷ Kə səli mbari patər dawa nyi'yar, ara ndər kau. Ama caguli ənga hufə pipida nga ara alenyi nji ara sə dədəgur kəra ja vər məl kau.

*Karapau Ar Kəra Culi Bəla
(Matiwu 13:31-32; Markusu 4:30-32)*

¹⁸ Əngwar Yesu, “Abari ngə təlkur Hyala? Ənga mi nga nja kyaga kakalə nya?”

¹⁹ Naja ənggər culi bəla nga nyi, kəra vanyi ndə həri ji thləkana wu masəmə nyi. Ji hau, ba ji da wu kəra 'yagə'yar liya kir nda a dagwa.”

*Karapau Ar Kəra Thləlam
(Matiwu 13:33)*

²⁰ Kə Yesu bəra yiwa, “Ənga mi nga ya sən gəla təlkur Hyala?”

²¹ Təlkur Hyal ənggər thləlamə nga nyi, kəra mala həri ji gwadəbiya əpou tasa'wu təkə sə makər əni, ba ja dzəgwa thləthlə gagadəu.”

*Miyar Gwa Kəra Ciciđəu
(Matiwu 7:13-14,21-23)*

²² Ənggəra Yesu mbar lagu ja vər ma'yi a vu Urshalima, ba ji vu alenyi məlmə nggunggurəm ənga məlmə kukushu paməpaməu, ja vər highiḃə anə nji.

²³ Kə vanyi ndə yiwa nyi, ji na, “Thlagəu, nji kushu wacu ngu nda uya mbədə ya?”

Yesu na anə nda,

²⁴ “Hya nərdzau aga hya gwa lagu miyar gwa kəra ciciđə nə təlkur Hyal, arya nji gangə wu nda yiwu nda gwa, ama nanda sən gwa mai.

²⁵ Ma thlagər ki hya'ari ji hadiya miya ki nyi, hyu nda ta'yi a biya, hyu tsa hyu kədiyau, hyu na, ‘Thlagər ki, pahəna 'ya miya ki.’

Ama ju nda shadəwa nda, ‘Nayi wu səni hyi mai ənga vi kəra hyi dla sara ndari.’

²⁶ Hya dzəgwa na ja, ‘Namən ngə səm ənga sa əkkə'yi gə ta, ənga tsu a highiḃər gu məlmər 'ya.’

²⁷ Ama ju bəra na ja, ‘Nayi wu səni vi kəra hyi dla sara ndar mai. Kwaya mə wu dzə də, nahyi nji dəmwa'yi hangəkal!’

²⁸ Ar pəci kəra hyu nda lari Ibrahimu, ənga Ishaku, ənga Yakubu, ənga patər nabi'yar wu təlkur Hyal, ama nahyi nər hyi a kədləna hyir nji, ənggau, nga hyu nda tiwi ənga hyu də hira hyi.

²⁹ Nju nda shili sara wu lagu Səbiyar pəci, ənga Gwa tədə pəci, ənga Gya vuya, ənga Də Fwahəu, ndu sa nggya nə səm sər səm nə mini wu təlkur Hyal.

³⁰ Ar pəci ta, alenyi njira wu yukudə ndu nda sha a dumwa, nji nə tanggərma wu nda də njir yukudə, ənga njir yukudə tsu ndu nda də nji tanggərma.”

*Ənggəra Nggyar Urshalima
Bwanə Nyi Kər Anə Yesu
(Matiwu 23:37-39)*

³¹ Ar pəci kə ngə alenyi njir Farisi shili əgya Yesu ndə na anə nyi, “Hya'ari ga kwaya ənggau, arya Hirudusu ju yiwu ja tsəya ngəu.”

³² Kə ji na anə nda, “Hya nar nyi anə hya tagə kə abər, əshina yu kədlə mambəl dəmwa'yu, ya bəra shiləgəbiya nji, əzəgə ma abangau, cəbcikə zəgəu, nga yu sa kudəna thlər də.

³³ Ama yu dumwa ənga bə əshina, əzəgəu, ənga cəbcikə zəgəu, arya a'yi da tsa'a anə nabi ja tə a biyar ya Urshalima mai.

³⁴ “Urshalima, Urshalima! Ndər tsa nabi'yar, ənga ndər vavaka njira Hyal səwa ngə a shili ənga tsəka kəl ta gə dləna nda! Aga yidəu nga yu yiwu ya fəri tsa yi ar dza nji ngə pata, ənggər kəra miya təkə wu tsəm wazha nyi əgya ja, ama nahyi piyari də mai!

³⁵ Kə ja nju nda piyari hyi kir hyi dzafu! Yu na anə hyi tsu, nahyi tsu bəra lar də mai, kəl pəci kəra hyu nda na, ‘Ndər barka ngə ndəra dla wu thləmər Thlagəu!’ ”

14

*Yesu Mbədana Ndə Gəra Ngga
Ar Pəcir Bəlsar*

¹ Vanyi pəcir Bəlsar, ənggəra Yesu ma'yi a nda səm sər səm wu ki ndə dəgal nər Farisi, nji gangəu pənggəri nyi li.

² Kə vanyi ndə kəra ənga hyi ənga tsi fifi shili əgya Yesu.

³ Kə Yesu yiwa maləmə dladə'yar ənga njir Farisi, ji na, “A dər tsa'a nja shiləgəbiya ndə ar pəcir Bəlsar, əndəga awau?”

⁴ Ama kə ndə nggya zəməu. Ənggau, kə Yesu fər tsa ja ar ndə kau, kə ji shiləgəbiya nyi, ji dzəgwa na anə nyi ja ma'yi sə nyi.

⁵ Ənggə ngə Yesu dzəgwa yiwa nda, ji na, “Mi nga hyu məl ma kwara əndəga thlar hyi tədə a gu məla pəcir Bəlsar, a'yi hyu həbiya nyi a biya ənga kusa wa?”

⁶ Kə ndə tini sərə nda na ar kəra yiwa sə kau.

Ga Hər Kərngau Ənggər Nagau A'yi Vanyi Sə Mai

⁷ Ənggəra Yesu lari wu pama alenyi nji kəra nji ngga aga səm sər səm a vər gal vir nggya nji dədəgal anə Kərnda, kə Yesu nar nda najaka karapau,

⁸ “Ma nji ngga ngau a ndar vir hə dzau, a sara ga nda hə vir nggya nji dədəgal tanggərma mai, ara ma vanyi a nggar nji ndəra ndiya ngə ənga dəgaləu.

⁹ Naja ndəra ngga hyi gyapəu, ju sən na anə ngau, ‘Hya'ari, ga nə nyi vir nggya anə ndə kau.’ Ənggau, səli wu mbari ngau, ara gu sha a gyar vir nggya kəra a gya banga ta.

¹⁰ Ama ma nji ngga ngau a ndar vir mini, ma gə shili, ga gal vi kəra a biyar ya nji kəra gəra nji nə nyi dəgalkur ba ga nggya əna, aga ma ndə kə ngga ngə kə shili, ju səni na anə ngau, ‘A ndau ənggau, bazhi da, ga nggya ar vi kəra nji fiya nyi anə nji dədəgal kau.’ Kə ngu nda məliya alenyi nji kəra nji ngga hyi əkkə'yi nda, nda nə ngə dəgalkur.

¹¹ Arya ndəra həri kərnyı ar viya sə tsapəu ba nja tina nyi a gya, ama ndəra tina kərnyı a gya, ba nja həri nyi adabanga nji.”

¹² Kə Yesu na anə ndə kə ngga nyi kau, “Ma gə ngga nji aga sa səm sər səm, ənga shili wu mini, ga sara ngga bazhi ngə'yar, ənga zamə ngə'yar, ənga nji gə hyi, ənga təwul ngə'yar njira ənga gənnə waci mai, aga vanyi pəci nanda ma nda ngga ngə tsu. Agabangə ndu sən kina ngə sərə gə məliya nda.

¹³ Ama ma gu ngga nji aga mini, ngga nji tətə dənəma, ənga nji kukurbəu, ənga nji təsəkənu ənga ləfə'yar.

¹⁴ Lagu kə nga gu uya barka, ara nandə wu sən kina ngə sərə gə məliya nda mai. Hyal ənga kərnyı ngu nda kina ngau, ar pəci kəra njir məl thlər mənəhəu, ənga jirkur wu nda hya'ari sarar vir tau.”

Karapau Ar Kəra Caguli Nə Mini Dəgal (Matiwu 22:1-10)

¹⁵ Ənggəra ndə nggari sə kau, kə pathlə wu pama njira vir nggya ənga Yesu ar vir səm sər səm na anə nyi, “Ndər barka ngə ndəra wu nda səm sər səm nər mini nər təlkur Hyal.”

¹⁶ Kə Yesu na anə nyi, “Vanyi ndə saya da kəra wu yiwu ja tsəmiya nji aga səm sər səm nər mini dəgaləu, kə ji nggari nji gangəu.

¹⁷ Ənggəra pəcir mini kə da, kə ji səwa mafa nyi aga ja ma'yi ja nda nar nyi anə nji kəra ji ngga, ‘Anda mau, arya a fuwar nji kalar sau wu lagu!’

¹⁸ Ama kə patəkura nda dzəgwa na sərə da nanda a'yi səni shili mai. Ndə tanggərma na, ‘Dzəgwa dəlbiya fa nga yau, a dər tsa'a ya mai ya nda lari. Usi məliya da mba dəfu.’

¹⁹ Kə vanyi ndə na, ‘Dzəgwa dəlbiya nga yi thla zəwa paməpamə təfu, ar lagu nga yi kabangəkə aga ya nda dzəguya thlər nga nda, yu kədi ngau, nə da lagu.’

²⁰ Kə vanyi ndə bəra na, ‘Dzəgwa hə mala nga yau, agabangə na ya səni uya lagu shili mai.’

²¹ “Kə mafa kə sha shili ji sa nar nyi anə thlagəri ki nyi sə'yar kə ndə na kau. Kə hu da thlagəri ki nyi ndzə gagadau, ji dzəgwa na anə mafa nyi, ‘Ma'yi a ndu məlmə'yar kau kukusa, ga nu lagu dəgal ənga lagu kushu ga nggari da nji tətə dənəma, ənga nji kukurbəu, ənga ləfə'yar, ənga nji tətə dzau, ga shili ənga nda ənggau.’

²² Ənggərna, mafa nyi a shiliri ji na, ‘Thlagəu, sərə gə na patə a məliya ri nji, ama tsu vi gangəu kəra gəra nyau.’

²³ Kə thlagəri ki bəra nar nyi anə mafa nyi, ‘Bəra ma'yi a biyar ya məlmə a ndar lagu dəgal'yar ənga kusha nyi ga nggari kalar ndəra gə lari aga ki da sa nyau.

²⁴ Ya nar hyi, alaga zəma njira nji ngga tanggərma ta a nda uya nda đar sə kə nji məliya aga mini kə mai.' ”

*Bwaḡwatə Kəra Nu Yesu
Wu Shili Ni
(Matiwu 10:37-38)*

²⁵ Vanyi pəci nji gangəu a vər nu Yesu, kə ji shabiya dzə ji na anə nda,

²⁶ “Kalar ndəra shili aga ja nu ɗa, ma naja a'yi cabiya ɗa yiwukur a ndiya anə dən̄yi, ənga mən̄yi, ənga mala nyi, ənga wazha nyi, ənga zamə nyi'yar ənga kwamə nyi'yar, əkkə'yi piya ja ənga kərnyī mai, naja səni ɗa zəmbəlma ɗa mai.

²⁷ Kalar ndəra gəra həri wu dladlakə nyi, ja dzəgwa nu ɗa, a'yi ja kyaga ɗa nəɗa mai.*

²⁸ “Kəja karapə, ma zəma hyu yiwu ja həriya umbwa dzəgamə a dəməlmau, a'yi ju nggya kwatahəu, ja tsambiya səra həri kə wu mbari, aga ja tsamiya tara səra ara ja a səni kudəna həra nyi wa?

²⁹ Ma naja a'yi məl abangə mai, ma həri kə ta'yi wu lagura ghar gənna, patər njira wu nda tərabiya wu lagu ta ndu nda nggushi nyi,

³⁰ nda dzəgwa na, ‘Lari ndə kə ji dzəguya həri ama naji səni kudəna mai.’

³¹ “Abangə tsu ma təl kəra ənga njir pa nyi dubu kumou, ju yiwu ja hə pa a nda nə təl kəra ənga njir pa nyi dubu məthlə kumunyi, a'yi ju nggya kwatahəu, ja tsamiya tara dən̄ama nə pana nji kə a'yi ara ja wa?

³² Ma ji lari abər naja səni mbari mai, tsu nda nəɗə ju səwa njir sə nyi'yar aga nda ɓasəwa nda nggya jaməu.

³³ Abangau nga nyi tsu ma ndəra a'yi piyari səra ara ja patə mai, naja səni ɗa zəmbəlma ɗa mai.”

*Karapau Ar Kəra Unau
(Matiwu 5:13; Markusu 9:50)*

³⁴ “Unau sə məsahəu ngau, Ama ma unə caḡənakər, abar nga ju sən shabiya kərnyī a shila?

³⁵ Tsu ja sən ɗa mən̄ahə mai, alaga aga gwaḡa, kəl ba nja pəna wacu. Ndəra ənga himi ngga, ja nggari.”

* 14:27 Wu dladlakə cabiya ḡwaḡwatə kəra ndu sa a vər nu Yesu.

15

*Karapau Ar Kəra Təmahə Sasa
(Matiwu 18:12-14)*

¹ Ənggəra njir tsəm budau ənga alenyi “njir bikau” A vər shili aga nda ngga highiḡə nə Yesu,

² kə njir Farisi ənga maləmə dladə'yar dzəguya jiga miya nda vər na, “Lari gəyi! Ndə kə a shabiya ri ja kərnyī bazhiya njir bikau, əkkə'yi sər səm nga ju səm ənga nda.”

³ Kə Yesu nar nda najaka karapau:

⁴ “Nja na zəma hyi ənga təmahəu gharu, kə zəma nyi sanakər, a'yi ju piyari ədləkumunyi apə ədlau ar vir ḡələri nda, ja ma'yi a nda gal kəra sa kə wa?

⁵ Maja nər nyi ri, hu ɗa ja wu pida, ja dzəgwa fəri nyi ar papadla ja,

⁶ ja həri nyi a ndu ki, ja dzəgwa ngga bazhi nyi'yar ənga njira ju nggya ənga nda, ju na anə nda, ‘Dləwa ɗa mau ənga caguli ara a nər yau təmahəu ɗa ta sa ta!’

⁷ Ya vər na anə hyi, abangau nga nju caguli a dəməlmau ma ndə zəmə tubi, a ndiya nji cicau ədləkumunyi apə ədlau, kəra gəra ḡəra yiwu tubi.”

Karapau Ar Kəra Kwaḡa Kəra Sa

⁸ “Nja na tsu, mala ənga kwaḡa nyi kumou, kə zəma nyi sa, mi nga hyu nggani ju nda mələ? A'yi ju mbəbiya u'u wu pitəlla ja dzəgwa tsəkəbiya ki kə ənga hangəkəl kəl ji nər wa?

⁹ Maja nər kwaḡa kau, ju ngga bazhi nyi'yar ənga təwul nyi'yar, ju na, ‘Dləwa ɗa mau ənga caguli, ara a nər yau kwaḡa ɗa kəra sa ta.’

¹⁰ Abangə tsu yu nar hyi, sər caguli ngau anə waladi'yar nə Hyal ma ndə zəmə ndər bikau tubi.”

*Karapau Ar Kəra Tada
Kəra Cabiya Yiwukur*

¹¹ Kə Yesu dumwa ənga ndər ji na, “Vanyi ndə a'yi dədəməu kəra ənga wazha məthləu.

¹² Zər kəra kushu wu pama nda na anə dərnda, ‘Tada, nə ɗa nji kabangəkə səra wu ɗa nə ɗa ma ga təri.’ Kə dən̄yi təkəya nda sər fa ki.

¹³ Ayukudə pida kushu, kə zər kə fa'ari səra đar nə nyi patəu, ba ji piyari ki. Kə ji

ma'yi a ndu vanyi mælmæ kæra a biyar ya 'yi'yir nda. A ndæna kə ji tsəya səra ara ja patə a ndu nggya nə pəpəltəkur.

¹⁴ Ayukuda a tsiyari ja səra ara ja patəu, kə wuḅau dəmwa'yi gagaḁau shili wu mælmæ kau, naja tsu a gwar ja wu ḅwaḁwatə ara tsu sə nyi a'yi mai.

¹⁵ Kə ji ma'yi a nda gal sər mæl ara ndər mælmæ kau, kə ndə kə səwa nyi a nda ḅəla fəshiu nyi.

¹⁶ Ju gal sər səm fəshiu kə aga ja səmku, ama ndər nə nyi a'yi mai.

¹⁷ Ənggəra ji shili wu hangəkal nyi, kə ji na, 'Kəja njir mæl thlər anə dədə a vər tətəl ənga sər səm, nayau ətsu a vir tau ənga wuḅau ənggau!

¹⁸ Yu hya'ari yu sha a ndara dədə ya nda nar nyi, "Tada, a məliya ri yau bikau anə Hyal, ənga anə ngau.

¹⁹ Nayi ḅəra ḁa tsa'a nja ḅəra ngga ḁa ənga zər ngə mai. Fiya ḁa ya ḁa ənggər pathləu wu pama njir mæl thlər ngau."

²⁰ Kə ji hya'ari ji ma'yi a ndara dənyi.

"Ma tsu ja nadəu, kə dənyi tsamə ri nyi. Kə dənyi təhudə əgya ja, ji dzəgwa hya'ari ənga hwi, ji nda mbari zər nyi, ji dzəgwa mbunggər nyi dzau.

²¹ Kə zər nyi na, 'Tada, a məliya ri yi bikau anə Hyal ənga anə ngau. Nayi ḅəra ḁa tsa'a nja ḅəra ngga ḁa ənga zər ngə mai.'

²² Ama kə dənyi nggari mafa nyi'yar, ji na, 'Ənga kusa! Shila mau ənga ləgutə mənəhəu, hya har nyi. Har nya mau shishi'wu ənga ḁiḁi,

²³ nja ḅəra dila ənga thla nggənggəthlə ta aga nja tsəya, aga mənə səm, mənə caguli.

²⁴ Arya zər ḁa kə dədəmə tətə nga ja ama kabangəkə a ḁar ja a'yi ənga pi. Dədəmə sasa nga ja, ama kabangəkə a nər nyir nji. Kə ndə gu caguli gagaḁau.

²⁵ "Wu pəci kabangəkəu, zər dəgal nyi kəra ma'yi a gwa tagəu, a vər si nga ja. Ənggəra ji ḁa ləhəu, ba ji nggari nja vər tsa kangga, ənga nja vər fəl.

²⁶ Kə ji nggari mafa ki kau, ji yiwa nyi səra a vər ḁa."

²⁷ "Kə mafa kə na, 'Məshikər ngə ta ngə shili, ca ngə dər hyi məliya nji tsəya thla nggənggəthlə ta ara zamə ngau sha shili wu ki jaməu.' "

²⁸ "Ama kə hu ḁa zamə nyi kə ndzə gagaḁau, kə ji nggəl ara vu ki. Kə dərnda biya ji biya səsəkuya nyi kər aga ja vu ki.

²⁹ Ama kə ji shadəwa nyi anə dənyi ji na, 'Lari gəyi, wu patər fa'yar kau, ya vər mæl thlər ənggər mafa, nayi saya nggəl ara mæl səra gə na mai, alaga abangau, nagə saya mbari alaga zər ku aga ya ngga bazhir 'wa ḁa'yar aga 'ya tsəya 'ya səm mai!

³⁰ Ama ənggəra zər ngə kə sha shili, ndəra ma'yi ka nda tsəya gənna ngau wu səsukur, kə gə dzəgwa tsəya nyi thla ta kəra ndiya ənga nggənggəthlau.'

³¹ Kə dənyi na anə nyi, 'Zər ḁa, alaga nuwa nga gə ənga yau, patər səra ara yau, nə ngə ngau.

³² A ḁar tsa'a mənə caguli ənga hudə pipida, ara zamə ngə kə a təri, kə ji ḅəra sha shili ənga pi, ndə sasa nga ja, ama kabangəkə a nər nyir nji.' "

16

Karapau Ar Kəra Ndər Dləwa Dza Kəra Gəra Ənga Jirkur

¹ Yesu na anə zəmbəlma nyi'yar, "Nji sayi məliya vanyi ndər ḅərba kəra nə nyi kari nyi anə ndər dləwa nyi aga ja tsamə anə nyi. Wu yukuda nyi, kə nji shili ənga ḁahəu anə nyi ənggəra ndər dləwa nyi a vər ndza kari nyi.

² Kə thlagəri ki kə ngga ndər dləwa nyi, ji na anə nyi, 'Mi nga ya vər nggari ar kəra gə ka? Shili ga nar ḁa ar kəra səra gə məlna, ara tsu gu nda nggya ndər dləwa ḁa mai.'

³ Kə ndər dləwa nyi kə na wu ḁəfuwa ja, 'Thlagəri ki ḁa wu nda kədlə na ḁa wu thlər, mi ya dzəgwa məla? Kəja na ya səni zəwa mai, səli tsu wu tə ḁa ara kədiyau.

⁴ Ənghəng! A səni yi səra ya mæl, aga nja nda dləwuri ḁa a vu kir nda, ma ji kədlə na ḁa wu thlər ḁa.'

⁵ "Kə ji ngga patər njira thlagəri ki nyi a vər nu nda mæl. Ji yiwa ndə tanggərma ji na, 'Yidəu ngə thlagəri ki ḁa a vər nu nga?'

⁶ Ji na, 'Təm nər mal gharu.'

"Kə ndər dləwa nyi kə na, 'Həri ləkakadə ngau, ənga kusa, ga tsəfəri təm təfu kumunyi.'

⁷ Kə ji nar nyi anə vanyi ndau, 'Kari nagə tsu, yidəu nga nju nu nga?' Naja tsu

kə ji na, 'Kayiwa uhi gharu ngau.' Ndər dləwa nyi kə na, 'Həri ləkakadə ngau, ga məliya ja də buhu cisu kumunyi.'

⁸ "Kə thlagəri ki ndər dləwa kəra gəra jirkur kə faliya nyi ara ji cabiya tsətsəlkur. Arya njir najaka pəci, a səni məl thlər ənga tsətsəlkur nda a ndiya njir lagu mbəmbəl."

⁹ Yesu dumwa ji na, "Ya vər na anə hyi, hya məl thlər ənga gənnar hyi aga hya uya bazhi anə kərhyi. Lagu kə ngə ma thlər gənnar hyi a ta'yi ri, nju sa dləwuri hyi a vu ki nə kəra gəra kudau."

¹⁰ Ma ndəra nju sən fiyafə ənga ja wu sə kushu, nju sən fiyafə ənga ja wu sə dəgal tsu. Ma ndə kəra nji gəra sən fiyafə ənga ja wu sə kushu, nju sən fiyafə ənga ja wu sə dəgal tsu mai.

¹¹ Ma nahyi a'yi məl thlər kəra tsa'a miya dəfu ənga gənnə nə duniya mai, wa ngə nda fər kər ənga hyi ja nə hyi gənnə nə jirkura?

¹² Ma tsu nahyi a'yi məl thlər tsa'a miya dəfu ənga gənnə ndə mai, wa nga nda nə hyi nər hya gənnə?"

¹³ "Ndər sən mafakur anə thlagər ki paməpamə məthlə a'yi mai, ara ju nda yiwu vanyi ba ja piyari vanyi ənga ju nda həya kər anə vanyi ba ja didana vanyi. Nahya sən dəbəri nu Hyal ənga gal gənnə mai."

Alenyi Highiḃə Nə Musa (Matiwu 11:12-13; 5:31-32)

¹⁴ Njir Farisi njir yiwu gənnə ngau, ənggəra ndə nggari sərə Yesu na ba ndə tsərauna nyi.

¹⁵ Ama kə Yesu na anə nda, "Nahyi ngə njir yiwu hya canə nyi anə nji abər nji cici nga hyi. Ama Hyal ju səni dəfuwa hyi. Sərə nju lə dəgalkur anə nda, nanda ngə dididi wu mwar Hyal."

Cakau Ar Kəra Highiḃau

¹⁶ "Kəl ta Yahwana ndər məl Bəbətizəma shili, highiḃə nə dlədə nə lagu Musa ənga nə nabi'yar ca ngə ənga nju məl thlər əni. Ama dzəguya ənga Yahwana ndər məl Bəbətizəma, ənggəra nji tətəlna ndəshigu məsahəu nə təlkur Hyal, kalar ndau a vər gal lagu aga ja də a gwa."

¹⁷ Dəməlmau ənga gyu'yi a səni sanakər, a ndiya sə ənggər camwadi wu ndər zəmə

sara wu dlədə nə lagu Musa a tədau a gyu'yi.

¹⁸ Ndəra kədləna mala nyi, kə ji hər vanyi mala, ndər dlənga mala ngau. Ənga tsu sal kəra həri mala kəra sal nyi kədləna ndər dlənga mala nga ja."

Ndər Gənnə Ənga Liyazaru

¹⁹ "Vanyi ndər gənnə a'yi kəra wu ha kari nə gənnə gangəu paməpaməu, ənga ju sən sər sən məsahəu kalar pəci."

²⁰ A biya miya ki nyi, vanyi ndər kədi a'yi kəra nja ngga ənga Liyazaru, ənga dza ja patə ənga mbəlgəu. Nju shili ənga ja, nja sa pina nyi əna kalar pəci."

²¹ Naja tsu ənga hudə pipida ma ji səni uya alaga sərə tədau sara dar vir sən sər sən nə ndər gənnə kau, patə əkkə'yi hya wu sa nadə mbəlgə nyi kau."

²² "Pəci shili ba ndər kədi kə tau, kə waladi'yar həri nyi ka nda fiya nyi ar vir nggya mənəhəu ənga Ibrahimu. Ətsu ba ndər gənnə kə tau ba nji hadəna nyi."

²³ Ji thləwa kərnyu wu u'ur kətsa, ja vər sa bwaḃwatəu. Ənggəra ji hya'anakər a dəməlmau, kə ji lari Ibrahimu nadə nanda ənga Liyazaru."

²⁴ Kə ji ngga nyi, ji na, 'Tada Ibrahimu, təhudə əgya yau, ga səwa Liyazaru aga ja fuwa zər tsa ja a gwu 'yimi aga ja fəri ar kyara yau ya nggari shishi'wu, arya ya vir lari bwaḃwatə wu u'u kau!'

²⁵ "Ama kə Ibrahimu na, 'Zər də, ga dəngari ja, pəci kəra gu duniya, nagə ənga sə mənəhəu papatəu, ama Liyazaru nə nyi a lari ja bwaḃwatəu. Ama kabangəkə pəcir nggari məsahəkur nyi ngau, ama nagau wu bwaḃwatə nga ngau."

²⁶ Kə ma mai, wu pama 'ya əkkə'yi hyi ka'u dəgal ənga dzəgamə a'yi, kəra nji məliya ara nja sara vəlna sara ndara hyi a shili ngau, alaga sara ngau a ndara hyi.'

²⁷ Kə ndər gənnə kə na, 'Tada, ma abangə ja, yu kədi ngau, səwa nyi a ndu ki dədə,

²⁸ arya zaməda'yar a'yi təfu, ja ma'yi ja nda kughiya nda, a sara nda bəra shili ngə ətsu, a shili wu bwaḃwatəu.'

²⁹ "Ibrahimu shadəwa nyi, 'Zamə ngə'yar a'yi nda ənga highiḃə nə Musa ənga tsəfə nə nabi'yar, nda sə himi sərə ndu na.'

³⁰ Kə ndər gənnə shadəwa nyi, ji na, 'Awau, tada Ibrahimu, ma ndə hya'ari sara vir tau ji sha ndara nda, ndu tubi.'

³¹ Ama kə Ibrahimu na, 'Ma tsu nanda a'yi nggari highiə Musa ənga tsəfə nabi'yar kə mai, alaga vanyi ndə hya'ari sara vir tau, nanda sa sə himi anə nyi mai.' "

17

*Bikau, Mbərsa
Daə Ənga Thlər*

(Matiwu 18:6-7,21-22; Markusu 9:42)

¹ Yesu na anə zəmbəlma nyi'yar, "Səra wu daəaga məliya nji nda məliya bikau a'yi cumu. Ama sər təhudə anə ndəra ju shili lagu nyi.

² Kuji anə nyi, nja mbiya bəra ar fəlanga ja, ba nja vakuwa nyi a gwar dəl dəgal a ndiya ja məliya zəmə wu wazha yididə'yar kə njir nu də məliya bikau.

³ Hya tsamə səra hya məl ja.

"Ma zamə ngau məliya ngə bikau, ga kughiya nyi, ma ji na a tubir yau, təfəbiya nyi.

⁴ Ma ji məliya ngə bikau paməpamə mədəfə wu pəkə pathləu, kə ji bəra sha shili ja vər na, 'A məliya ngə ri yi bikau yafa də,' ba ga təfəbiya nyi."

⁵ Kə cama səsə'yar kə na anə Thlagəu, "Cakəri mbərsar 'ya ja də ənga dənama!"

⁶ Kə Thlagə shadəwa nda, ji na, "Ma mbərsa hyi a'yi ənggər culi bəla, gu səni na anə wu dəgal kau, 'Kucina kər ənggau ga ciya kər a gu tsadau,' ju nda məl səra gə na."

⁷ "Ma mafa ngə si sara a gwar vi zəwa ənga sara vir bəla, gu nda na anə nyi, 'Usi ənga si! A ndau ga nggya, ga səm sər səm ya?"

⁸ Awau, ngu nda na anə nyi, 'Məliya də sər səm nə wagəu kwatahəu, ga dzəgwa tsərpəri kərngau ba ga həri də a shili ya səm ya sa, kadivira ga dzəgwa səm ga sa nə ngau'

⁹ Gu nda na usi anə mafa ngau ara ji məliya səra tsa'a ja məl ya?

¹⁰ Abangə nga hyi tsu, ma hya məliya ri səra thlagər kir hyi nar hyi hya məl, hyu

nda na, 'Na'ya mafa ngə wacu. A məliya ri 'ya səra nju yiwu 'ya məl.' "

Yesu Shiləgəbiya Njir Pibi Kumou

¹¹ Ənggəra Yesu mbari lagu ja vər ma'yi a vu Urshalima, ndə dzəgwa bəu wu kəl kəra wu pama Samariya ənga Galili.

¹² Ənggəra ja vər vu məlmau, kə njir pibi kumo thləwa nyi. Ndə ta'yi tuwara tsaləu,

¹³ ndə dzəgwa ngga ənga dəhəu dəgaləu, "Yesu ndə dəgaləu! Ga təhudə əgya 'ya!"

¹⁴ Ənggəra Yesu lari nda, kə ji na anə nda, "Ma 'ya mau hya nda canə nyi kərhyi anə pubu." Kə ndə ma'yi, ar lagu ba ndə də jaməu.

¹⁵ Pathlə wu pama nda, lari abər a dər ja jaməu, kə ji sha shili, ja vər fal Hyal ənga dəhəu dənama gagaəu.

¹⁶ Ji bəliya undi a dumwar Yesu, ja vər usa nyi. Naja tsu ndər Samariya ngau ndəra nji didana.

¹⁷ Kə Yesu yiwa, "A'yi nji kumo nga nji məliya jamə wa? Əmani ngə alenyi nji ədlə ka?"

¹⁸ Mi ngə də kəl məthləpi kə ngə sha shili ja sa cabiya usaku nyi anə Hyala?"

¹⁹ Yesu dzəgwa na anə nyi, "Hya'ari ga ma'yi sə ngau, mbərsa ngau a məliya ngər jaməu."

Shilər Təlkur Hyal

(Matiwu 24:23-28,37-41)

²⁰ Alenyi njir Farisi yiwa Yesu pəci kəra təlkur Hyal wu nda shili, kə ji na anə nda, "Shiliri təlkur Hyal a'yi ənga li ənga nju nda tsamiya mai,

²¹ ndər nda na tsu, 'Kəja ja,' ənga 'Wa ta ja,' a'yi mai, a'ya təlkur Hyal wu pama hyi nga ja."

²² Kə Yesu dzəgwa na anə zəmbəlma nyi'yar, "Pəci a vər shili kəra gu nda yiwu ga lari zəma pəci nə Zər Ndau, ama na ga nda lari mai.

²³ Nju nda na anə hyi, 'Wa ta ja a ndəna,' ənga tsu 'Kəja ja ənggau.' Ama hya sara ma'yi hya nda tsamə nyi mai.

²⁴ Ənggər səm nə par kəra wu cabiya mbəl nyi ar kudiyar məlmə ba'anə vanyi kudiyar məlmə kəra kalar ndau wu lari, abangə shiliri Zər Ndau wu nda də.

²⁵ Ama tanggərma kəl ji lari ɔwaɔwatə gagadəu kwatahəu ənga tsu nji kabangəkə nda piyari nyi.

²⁶ Ənggərə ji də ar pəcir Nəhu, abangə nga nyi wu nda də ar pəcir shilər Zər Ndau.

²⁷ Nji nggya kəl səm sər səm ənga sa sə sasa, ndu fa'a mathləkə'yi ənga ndu lə ku'yi anə shili, ba'anə shili ar pəci kərə Nəhu gwu kwambwal dəgal ta ari. Kəl ta dəl shida ba ji kudəna nji patəu.

²⁸ “Abangə nga nyi də tsu ar pəcir Lotu. Nji kəl səm, ənga sa, ndu dəl ənga dəlna, alenyi nji kəl thləka sə paməpamə ənga hər ki.

²⁹ Ama pəci kərə Lotu piyari Sodomu, kə u'u ənga hakil u'u shida sara dəməlmau ba ji dləna nda patəu.

³⁰ “Tangə ənggər ta nga nyi wu nda də ar pəcir shilər Zər Ndau.

³¹ Ar pəci ta, ndərə a dar kərə umbwa, ja sara gya ja vu ki aga vuwa hə sə mai, ara ja sara sana pəci.” “Ndərə a gwa tagə tsu, ja sara sha a su ki aga sa hə kar ha nyi mai.

³² Hya dəngari sərə də ənga mala Lotu!

³³ Kalar ndərə wu yiwu piya ja, ju nda tini. Ndərə gərə yiwu piya ja arya yau, ju nda uya.

³⁴ Yu nar hyi ja, pəci kərə sə kə wu nda də, nji məthlə a vər pida ar sər pida zəmə ba nja həri zəmə ba nja piyari vanyi.

³⁵ Mathləkə'yi məthlə a vər au ar ɔərə, ba nja həri zəmə ba nja piyari vanyi.”*

³⁷ Kə zəmbəlma nyi'yar yiwa nyi, ndə na, “Thlagəu, əman na?” Kə ji shadəwa nda, ji na, “Ma vi kərə sə tətə ari əna ngə kwadəgəu wu daɔau.”†

18

Karapau Ar Kərə Ndər Pathla Ənga Malatəsəl

¹ Yesu nar nyi najaka karapə anə zəmbəlma nyi'yar aga ja highiɔəri nda aga nda dumwa ənga ndər anə Hyal parangə, a sara nda hədə mai.

² Ji na, “Wu vanyi məlmə vanyi ndər pathla a'yi kərə gərə hivər Hyal ənga kərə gərə tal nji.

³ Wu məlmə kə vanyi malatəsəl a'yi kərə a vər shili parangə əgya ndər pathla ja vər kədi nyi ju na, ‘Dləwari də ga nə də sərə tsa'a aga nə də a dumwar dawa də.’

⁴ Tanggərma ba ji nggəl, ama wu yukudə kə ji na wu dəfuwa ja, ‘Alaga kə a'yi yu hivər Hyal mai, nayi tsu wu tal nji mai,

⁵ ama ara ənggərə mala kə ɔwanə də kər ənga shili ar kər ar kər, yu nə nyi sərə ju yiwu kau, a sara gangəkura shili nyi kə a nda nə də hədə!’ ”

⁶ Kə Thlagə na, “Nggara mə ja sərə ndər pathla kərə gərə jirkur kə na!

⁷ Kə hyi nggani, Hyal a yiwu nda nə nyi sərə tsa'a anə nji nyi kərə ji dəmbiya kərə wu tiwi anə nyi vu'yi ənga puci sərə ndu kədi wa? Naja 'yi wu nda dləwari nda ənga kusa wa?

⁸ Yu na anə hyi, ju nda nə nda sə tsa'a kərə ndu kədi kukusa. Ama ma Zər Ndau wu nda sha shili, wu sa thləwa ja njir mbərsa wu duniya kə ya?”

Karapau Ar Kərə Ndər Farisi Ənga Ndər Tsəm Budau

⁹ Yesu na najaka karapə anə njira həri Kərnda abər nji tsapəu nga nda, nda dzəgwa didana alenyi nji.

¹⁰ Ji na, “Nji sayi məliya nji məthlə kərə ma'yi a gwu ki Hyal aga nda gwa ndər ənga Hyal. Pathlə wu pama nda ndər Farisi, ənga vanyi ndə kə ndər tsəm budau.

¹¹ “Kə ndər Farisi hya'ari ji ta'yau, ji dzəguya ndər anə Hyal ja vər na, ‘Hyal, a usa ngə ri yau ara nayau a'yi ənggər alenyi nji mai, njir həl, njir dlərbau, nji səsü. Nayi tsu a'yi ənggər ndər dləwu budə kə mai.

¹² Yu hə zəmətsini məthlə wu sugu, yu həbiya pathləu wu sə kumo patə kərə yi uya.’

¹³ “Ama kə ndər dləwu budə kə ta'yu nadəu, naja a'yi də tsa'a ja hya'ana liya ja a dəməlmə mai, kə ji cabiya tətəwakur nyi, ja vər na, ‘Hyal, təhudə əgya yau, nayi ndər bikau!’ ”

¹⁴ Yesu na, “Yi wu na nə hyi, ndər tsəm budau, ji sha a ndu ki nyi gərə bikau wu mwar Hyal, a'yi ənggər ndər Farisi mai. Arya kalar ndərə həri kərny, nju nda həya

* **17:35** Alenyi tsəfə nə dəɔdəmə cabiya abər kəja sərə vir jiga ³⁶ na: “Shili məthləu a gwa tagəu, ba nja həri zəmə ba nja piyari vanyi.” † **17:37** Najaka ndər ngə cabiya shili nə Yesu.

nyi. Ama ndëra hëya kërnyi, nju nda hya'ana nyi."

*Yesu Fër Nyi Barka Anë Wazha
(Matiwu 19:13-15; Markusu 10:13-16)*

¹⁵ Alenyi nji shili ënga wazha aga Yesu a fënggër nda barka. Ænggëra zëmbëlma nyi'yar lari abangau, ba ndë tsa ar këra nda.

¹⁶ Ama kë Yesu ngga wazha, ji na, "Piyara mau wazha yidëdë nda shili ëgya yau. Hya sara ka nda mai. Arya, tëlkur Hyal anë nji ënggër nanda nga nyi.

¹⁷ Ænga jiri yu na anë hyi, këmîr ndëra gëra dlëwuri tëlkur Hyal ënggëra zër kushu wu dlëwu, naji wu sën vwagwa mai."

Ndë Bërba Këra Wu Tëdëmwä

¹⁸ Vanyi ndër tëdëmwä në Yahudiya yiwa Yesu ji na, "Malëmë, ndë mënähëu, mi nga ya mël ya uya pi gëra kudä?"

¹⁹ Kë Yesu na anë nyi, "Ara mi gu ngga dë ndë mënähä? Ndë mënähä a'yi mai kël Hyal wacu.

²⁰ A sënî gau sëra dlädäu cabiya, 'Ga sara tsa ndë mai. Ga sara mël sësukur mai. Ga sara hël mai. Ga sara thla fati ar këra ndë mai. Ga sara dlërbë ndë mai. Ga gënggër nyi sëlî anë dëngë ënga mëngau.' "

²¹ Kë zër baduwari ta na anë nyi, "A bëlär yi së'yar kë patë tsu yi zër kushu. Mi ngë sëra hya?"

²² Yesu nar nyi, "Së zëm wacu ngë hyau anë ngau, ma gu yiwu ga dë ndë tsapëu, ga ma'yi ga nda dëlîna patër sëra ara gau, ba ga təkëna gënnä nyi anë nji dädäli, gu uya akkëri a dëmëlmau. Ba ga dzëgwa shili aga ga sa nu dë."

²³ Ænggëra ji nggari abangau kë zër baduwari kë ndälër bama, kë ji ma'yi ënga hudë ndzëndzau, ara naja ndër bërba gagädäu.

²⁴ Ænggëra Yesu lari dëfuwa ja a ndzë ri, kë ji na, "Wu nda dë dzadzau gagädäu anë njir gënnä nda gwu tëlkur Hyal!

²⁵ Arya wu nda dë batsë anë dlëgwam ja tërabiya wu liya libëra, a ndiya ndër gënnä ja vu tëlkur Hyal."

²⁶ Njira nggari ndër kë ndë yiwa nyi, ndë na, "Ma abangë nga nyi, wa ngu sën uya mbädä?"

²⁷ Yesu na, "Sëra gëra sën dë ngau, anë ndau, ama anë Hyal batsu."

²⁸ Kë Biturusu shädëwa, ji na, "Këja 'ya piyari së patë 'yi nu ngau."

²⁹ Yesu shädëwa nyi, ji na, "Wu sën yau abangë, yu nar hyi jirkura nyi tsu, kalar ndëra piyari kî ënga zamë'yar, ënga kwamë'yar, ënga tada ënga ama ba ëkkë'yi wazha ënga fa ariya tëlkur Hyal

³⁰ ju nda uya gangëu a adabanga së'yar kë ji piyari ënggau wu duniya kau, wu duniya këra wu shili kë tsu pi këra kudäu."

*Yesu Bëra Ndër Ar Këra
Culi Të Këra Ji Wu Nda Tau
(Matiwu 20:17-19; Markusu 10:32-34)*

³¹ Kë Yesu hëri zëmbëlma nyi'yar kumo apë mëthlë a ndar batiti, ji na anë nda, "Këja, mën wu mai a vu Urshalima, vi këra sëra nabi'yar tsëfëri ar këra Zër Ndau wu nda nyabiya dzau.

³² Nju nda lëri nyi anë njira a'yi njir Yahudiya mai, aga nda didäna nyi, nda në nyi bwaëwatëu, nda dzëgwa tëfëri nyi tuli.

³³ Ndu nda dëgë nyi ënga wudä, nda tsëya nyi, ama pida makërkura nyi ba ja hya'ari sara vir tau."

³⁴ Ama zëmbëlma nyi'yar nggabiya së kë Yesu na kë mai. Dädëwa ngë sëra ndër kë cabiya anë nda, ca ngë dë nandë sënî nggabiya mai.

*Yesu Mbädäna Ndër Këdiyau
Këra Lëfau
(Matiwu 20:29-34; Markusu 10:46-52)*

³⁵ Ænggëra Yesu dla lëhëu wu dzëri Yariko, kë ja ndë lëfau a vër nggya ar thlër pa lagu, ja këdiyau.

³⁶ Ænggëra ji nggari nji gangëu a vër tërabiya, kë ji yiwa sau ji na, "Mi nga vër dë?"

³⁷ Kë ndë na anë nyi, abër, "Yesu ndër Nazëratu nga vër tërabiya."

³⁸ Kë ji hya'ana dähëu ji na, "Yesu! Zër Dawuda!* Tëhudë ëgya yau!"

* **18:38** Najakë ngë thlëmë këra nji në nyi anë Yesu ndër mbädä nji. A'yi cabiya abër Dawuda ngë tada yaya nyi mai, ama sara wu culi nyi ënggëra nabi dädëm'yar nana. Tsamiya Luk 1:32; 4:31.

³⁹ Njira a dumwa ndə kughi anə nyi aga ja hadiya miya ja. Ama kə ji bəra hya'ana dāhəu gagadau ja vər na, “Na gə, Zər Dawuda, təhudə əgya yau!”

⁴⁰ Kə Yesu ta'yau, ji na, “Shila mau ənga ja ənggau.” Ənggəra ji shili ləhəu, Yesu yiwa nyi,

⁴¹ “Mi nga gu yiwu ya məliya nga?” Kə ləfə kə shadəwa, ji na, “Thlagəu, ya yiwu ya lari sau.”

⁴² Yesu na anə nyi, “Lari sau! Mbərsa ngau a pahənari liya gau.”

⁴³ Aga zəmə kə liya ja lari sau, kə ji nu Yesu, ja vər dləvə Hyal. Ənggəra nji lari sə kə dā kau, kə ndə patə fal Hyal.

19

Yesu Ənga Zakka

¹ Yesu vu Yariko, ja vər tərabiya wu hu dā məlma nyi,

² kə ja vanyi ndə dəgal nə njir tsəm budau, kəra nja ngga ənga Zakka. Naja tsu ndər gənna,

³ ji dā aga ja lari tara wa ngə Yesu, ama naji səni lari nyi mai ara naja ndə tashu, ənga tsu nji gangə gagadau.

⁴ Agabangə kə ji ma'yi a dumwa ənga hwi, kə ji thləwa wu bəla kə ji dagwa, aga ja lari nyi, arya Yesu wu nda tərabiya lagu ta.

⁵ Ənggəra Yesu thləwa vi ta, kə ji hya'anakər a dəməlmau ji na, “Zakka, kusa ga shida! Əshina yu dā məthləpi wu ki ngau.”

⁶ Zakka gya ənga kusa, ji dləwuri nyi ənga hudə pipida.

⁷ Ənggəra nji lari abangau, kə ndə mbari ngwungwuni, nda vər na, “Kəja! Wu ki ndər bikə nga ji dā məthləpi.”

⁸ Kə Zakka hya'ari a'yi ta'yau, ji na anə Thlagəu, “Nggari, ndə dəgal, yu təkəya sərə ara yau bwata məthləu, ba ya təkəna pathla nyi anə nji tətə dənama. Patəkura njira nyi dlərbəri, yu nda shabiya nda sər nda aga fodəu.”

⁹ Kə Yesu na anə nyi, “Əshina ma, mbədəu a shiliri wu ki kau, naja ma culi Ibrahimu ngau.

¹⁰ Arya Zər Ndau ji shili aga sa gal nji sasa, ənga ja sa canə nda lagur mbədəu.”

Karapau Nə Pam Kumou (Matiwu 25:14-30)

¹¹ Tsu nda vər sə himi sə'yar kau, kə Yesu dumwa ənga na vanyi karapə anə nda, ara a dər ləhəu wu dzəri Urshalima, ənga nja vər dənga abər təlkur Hyal wu cabiya dzə aga zəməu.

¹² Kə ji na anə nda, “Nji sayi məliya vanyi ndə dəgal kəra ma'yi a ndu vanyi məlmə nadə aga nja fiya nyi təl ja dzəgwa sha shili.

¹³ Kadivira ja mai, ji ngga kumo wu pama mafa nyi'yar, ji nə nda pam papathlə ji dzəgwa na anə nda, ‘Shafəli mau əni kəl yi sha shili.’

¹⁴ Njir məlmə nyi wu yiwu nyi mai. Agabangau, kə ndə səwa cama ayukudə ji mai a ndu məlmə ta abər, ‘Na'yu yiwu ndə kə ja dā təl ar kəra 'ya mai.’

¹⁵ “Kə nji fiya ndə kə təl, ji dzəgwa sha shili wu ki. Ənggəra ji shili kə ji səwa nja nggari nyi mafa nyi'yar ta, aga ja səni nubwa kəra ndə uya ar kəra sərə ji nə nda.

¹⁶ Ndə tanggərma shili ji na, ‘Thlagəu, a uyari yau nubwa pam kumo a dər kəra pam pathləu ta gə nə dā ta.’

¹⁷ Kə thlagəri ki kə na anə nyi, ‘Usi mafa tsapəu ndər məl thlər tsa'a miya dəfu! Gə məl thlər ngau, tsa'a miya dəfu ənga sə kushu kəra nji nə ngau, yu məliya ga səm təlkur ar kəra məlmə paməpamə kumou.’

¹⁸ Mafa nə məthləkura nyi shili ji na, ‘Thlagəu, a uyari yau nubwa pamə təfu a dər kəra pamə zəmə ta gə nə dā ta.’

¹⁹ Thlagər ki nyi shadəwa anə ndə kau, ‘Gə wu səm təlkur ar kəra məlmə paməpamə təfu.’

²⁰ “Kə vanyi mafa shili ji na, ‘Thlagəu, kə ja pamə zəmə ngau. Yi pədiya wu kukuzhal, yi dəwana.

²¹ Ara yu hivər ngau, arya na gə ndə dzadzau ngau. Kəja ga fa sərə kəra nə gau, gu gəm tsu sərə gə kəra thləka na.’

²² Kə ji na anə nyi, ‘Nagə mafa dəmwa'yi hangəkal, yu məliya ngə numa ənga sərə biya sara wu miya gau! Əngwar gau nayi ndəra nji kəra səni hangəkal nyi, ndər fa sə nji kurthləu ənga yiwu gəm ar vi kəra yi kəra thləka na.

²³ Tsa'a nga nyi, ama mi ngə dā nagə fiya gənna dā ar vi fə gənna maya, aga ma'yi

shili ya uya akkəri ar kəri mai ya?’

²⁴ “Kə ji na anə nji ta ta'yi əkkə'yi ja, ‘Dləwura mau gənna dubu pathləu kəra ara ja kau, ba hya nə nyi anə ndəra ənga dubu kumou.’

²⁵ Ama kə ndə shadəwa nyi, ndə na, ‘Thlagəu, pamə kumo nga ara ja.’

²⁶ Ji shadəwa, ji na, ‘Yi wu nar hyi, ndəra a'yi ənga sau nju nda cakəri nyi. Ndəra kəra a'yi ənga sau, alaga sə kushu kəra a'yi ara ja nju nda dləwuri.

²⁷ Njira dawa da kau, nji kəra gəra yiwu ya da təl ar kəra nda kau, fa'ari nda mau a shili nja tsəya nda wu mwa da.’ ”

*Yesu Vu Urshalima
(Matiwu 21:1-11; Markusu 11:1-11;
Yahwana 12:12-19)*

²⁸ Ənggəra ji nana abangau, kə ji dumwa a vu Urshalima.

²⁹ Ənggəra Yesu ənga zəmbəlma nyi'yar vu məlmə Bethfaji ənga Bethlani, məlmə kəra ləhəu wu dzər Urshalima, kəra a dar kəra mə zaitunu. Kə Yesu səwa zəmbəlma nyi'yar məthləu,

³⁰ Ji na anə nda, “Ma'ya mau a vu zər məlmə kə a ndumwar hyi kau, ənggəra hyi vwau, hyu vuwa thləwa zər kwara mbamba ar sə'yi, kəra nji gəra saya dari, hya pəlna nyi hya hər da a shili.

³¹ Ma nji yiwa hyi, ‘Mi ngə da hyu məl abanga?’ Kəl ba hya na, ‘Thlagə ngu yiwu ja məl thlər əni.’ ”

³² Njira nji səwa, ndə ma'yi, kə ndə thləwa kalar sau ənggəra Yesu nar nda ta.

³³ Nda vər pəl nyi ja, kə thlagəri kwara nyi na anə nda, “Aga mi nga hyu pəl nya?”

³⁴ Kə ndə na, “Thlagə ngu yiwu ja məl thlər əni.”

³⁵ Kə ndə həri nyi a shila nə Yesu. Ənggəra ndə fər ləgutər nda a dar kwara nyi, kə ndə dləwari Yesu ndə fəri nyi a dar ya kwara nyi.

³⁶ Ənggəra ja vər 6au, kə nji dzəgwa səya ləgutər nda a gyar lagu.

³⁷ Ənggəra ji shili ləhəu wu dzəri Urshalima, mə tsa ga vi kəra lagu sa gya ar dza gar nə wur Zaitunu, kə da bər zəmbəlma nyi'yar gangəu da 6au nda vər usa Hyal, nda vər fal nyi tsu ənga dahəu ənga dənama arya sə dədəgur paməpamə kəra ndə lari.

³⁸ Nda vər na!

“Barka a nggyar anə təl
kəra wu dla wu thləmər Thlagəu!
Jaməkur a nggyari a dəməlməu,
ənga kadakadarkur anə Hyal!”

³⁹ Kə alenyi njir Farisi kəra wu pama nda na anə nyi, “Maləmə, ga kughi anə zəmbəlma ngə'yar nda nggya zəməu!”

⁴⁰ Ji shadəwa nda, ji na, “Ya nar hyi,”
“alaga ndə bəgau, tsəka 'yar kə ənga kər nda ndu wau.”

Yesu Tiwi Arya Urshalima

⁴¹ Ənggəra ji shili ləhəu gaga dāu, ji tsamiya vu Urshalima, kə ji tiwi anə nyi.

⁴² Ji na, “Kara nggərau, ma ja hyi nda səni səra wu nə hyi nggya jaməu! Ama kə ja a dar dədəwa ara hyi.

⁴³ Pəci a vər shili kəra dawar hyu nda zəwar hyu masəmə nda dzəgwa pa ənga hyi. Sojar nda ngu nda zəwar hyi.

⁴⁴ Ndu nda həradləna ngau ənga nja dləna njira a gwa patəu. Nandə wu nda piyari tsəka zəmə ar kəra kuvwa nyi mai. Sə'yar kə wu nda da ənga hyi ara nahyi a'yi sənbiya abər Hyal shili aga mbəda hyi mai.”

*Yesu A Gwu Ki Hyal
(Matiwu 21:12-17; Markusu 11:15-19;
Yahwana 2:13-22)*

⁴⁵ Kə Yesu vu ki Hyal ji vuwa kədləbiya njira vər dəl ənga dəlna sə a vuna patəu,

⁴⁶ ji na anə nda, “Tsətsəfə nga nyi,
“ ‘Nju ngga ki da

ənga vir kədi Hyal,’
ama kəja hya shabiyari
ji da vir dəwa
njir dālagu.”

⁴⁷ Parangə ja vər highi 6au wu ki Hyal. Ama pubu dədəgal'yar, ənga maləmə dladə'yar, ənga nji dədəgal nə məlmə ndu gal lagu kəra nda da 6aga tsəya nyi ari.

⁴⁸ Ama nandə uya lagu kəra nda səni tsəya nyi mai, ara ndər nyi a uyari vi wu dəfuwa nji, ənga nandə wu yiwu ndər zəmə a tədəu a gyiwu 'yi mai.

20

*Yiwa Sau Ar Kəra Dənama Nə Təlkur
Nə Yesu
(Matiwu 21:23-27; Markusu 11:27-33)*

¹ Vanyi pæci Yesu gwu ki Hyal ja vər highiḡau, ja vər tətəlṇa ndəshigu məsahəu anə nji, kə pubu dādəgal'yar, maləmə dladə'yar ənga njira nggurəm shili ara ja. Ndə sa yiwa nyi,

² “Ənga dənəma wa nga gu məl sə'yar ka? Wa ngə nə ngə dənəma nə məl sə'yar ka?”

³ Yesu shadəwa nda, ji na, “Nayi ma yu yiwari hyi. Nar ḡa mau,

⁴ dənəma kəra Yahwana məl baḡətizəma əni, Hyal ngə nə nyi əndəga ndau?”

⁵ Kə ndə ndər wu pama nda, ndə na, “Ma mən na, ‘Sara ara Hyal nga nyi dla,’ ju nda na, ‘Mi ngə ḡa nahyi hənggəri ənga ja mai ya?”

⁶ Ma tsu mən na, ‘Sara ara nji,’ gangəkura nji kə ndu nda vavaka mən ənga tsəka, arya patəkura nda a hənggəri abər Yahwana nabi nga ja.”

⁷ Agabangə kə ndə na anə nyi, “Na'ya səni vi kəra dənəma nyi dla sara ri mai.”

⁸ Kə Yesu na anə nda, “Nayi ma, nayi wu na anə hyi, tara ənga dənəma wa nga yu məl sə'yar kə mai.”

Karapau Ar Kəra Njir Hə Fa Nə Inabi (Matiwu 21:33-46; Markusu 12:1-12)

⁹ Kə Yesu nar nyi najaka karapə anə nji, ji na, “Nggara mau vanyi karapau, Vanyi thlagər fa a'yi kəra thləkana fa wur inabi. Ji zəwari fa kə wu masəmə, ənga ji labiya ka'u nə ḡəci 'yimir wur inabi. Kə ji liya dza'wu nə ḡəla fa. Kə ji tətəkəna fa anə njir zəwa, ba ji ma'yi a nda gə ndau.

¹⁰ Ənggəra pəcir fwahəu ḡa, kə ji səwa mafa nyi a nda nə njira hə fa, aga ja dləwuri nyi akkəri nyi nə inabi sara wu fa wur inabi nyi. Ama kə njira həri fa kə dəgəna mafa kau, ka dzəgwa səwa nyi ənga tsi kurthləu.

¹¹ Kə ji ḡəra səwa vanyi mafa nyi, ama kə ndə ḡəra dəgəna nyi ka həna səli nyi, ndə dzəgwa shabiya nyi ənga tsi kurthləu.

¹² Kə ji ḡəra səwa mafa nə makərkura nyi, kə ndə uya nyi ənga mbəlgəu, ndə vakana nyi a biya.

¹³ “Kabangəkau, ndə kə thlagəri fa inabi kə na, ‘Mi nga ya məla? Yu səwa zər ḡa kə

zəmə kə yu yiwu kau, tara ba nda gənggər nyi səli.’

¹⁴ “Ama ənggəra njir hə fa kə lari nyi, kə ndə na wu pama nda, ənghəng! ‘Kəja ndər fa'a ki nyi. Məna tsəya nyi, ba sər fa'a ki nyi kə patə a ḡa nər mən.’

¹⁵ Kə ndə tsəya nyi ka vakana nyi a biyar ya kər ki.

“Kabangəkau, mi nga hyu nggani thlagəri fa kə wu nda məl ənga njir hə fa ka?”

¹⁶ Ju nda shili ja sa dləna patər njir hə fa kau, ba ja dzəgwa nə nyi fa anə nji pamə tsu.”

Ənggəra nji kə nggari abangau kə ndə na, “Hyal ja tsana!”

¹⁷ Ama kə Yesu tsamə nda kə ji yiwa, “Mi ngə sə kə cabiya wu ndər Hyal kəra tsətsəfa?

“‘Tsəka kəra njir hər didana ca ngə ḡa tsəka ḡəlkər.’

¹⁸ Kalar ndəra tədau a gyar tsəka kau, ju ḡəḡə, ama ndəra tsəka kə tədə a gyar ja, ju əya dzə huhutəu.”

Yiwa Sau Ar Kəra Ki Budau Anə Təl Kayisaru

(Matiwu 22:15-22; Markusu 12:13-17)

¹⁹ Ənggau ngə maləmə dladə'yar ənga pubu dādəgal'yar ndu yiwu nda mbari Yesu, arya ndə sənbiya abər karapə kə ji lə kə ar kəra nda nga nyi, ama kə hivər mbar nda ara dlamir nji.

Ki Budau Anə Kaisaru

²⁰ Kə ndə dzəgwa gal lagu, ndə kina alenyi nji aga nda ḡa ənggər nji tsapəu, nji jiri. Ndə dzəgwa səwa nda a ndəgya Yesu aga nda ngə ya nyi ləbam ənga səra ndu yiwa nyi, aga nda uya nda nə nyi Yesu anə ndər pathla kəra ənga dənəma nər 'yi'yir Roma.

²¹ Nji kə nji səwa kə na anə Yesu, “Maləmə, 'yi wu səni abər ndər ngau ənga highiḡə ngau jiri nga nyi, 'yi wu səni tsu na gu ca paməpaməkur mai, ama gu highiḡə səra jiri nə lagu Hyal anə nji patəu.

²² Wu ḡənga ngau, a ḡar tsa'a 'ya ki budau anə təl Kayisaru əndəga awau?”*

* **20:22** Ənggau ləbam nga ndə ngga anə Yesu. Njir Roma nga vər səm təlkur ar kəra njir Izirayila ənga dənəma. Kə ji ndiya nda ənga səni sau.

²³ Ama Yesu a sənbiya tsətsəlkur nda, kə ji na anə nda,

²⁴ “Canə da mau kwaḁa. Bama wa ənga thləməwə wa nga ri ka?”

²⁵ Ndə shadəwa nyi, “Nə Təl Kayisaru ngau.” Kə ji nar nda, “Ma abangau, hya nə nyi anə təl Kayisaru sərə nə nyi, ba hya nə nyi anə Hyal sərə nə Hyal.”

²⁶ Ənggau kə ndə tini mbari nyi ənga ndər wu mwar nji. Kə ndə nggya zəməu, ara shadəwa nyi da sə dədəgur anə nda.

*Hya'ari Sara Vir Tau Ənga Hədzau
(Matiwu 22:23-33; Markusu 12:18-27)*

²⁷ Kəja alenyi njir Sadusi, njira na abər hya'ari sara vir tau a'yi mai, ndə dla əgya Yesu, ndə na,

²⁸ “Maləmə, Musa tsəfəri 'ya najaka dladau abər, 'Ma ndə tau ji piyari mala nyi kəra gəra wazha, a kyau zamə nyi a həri mala kə aga ja uya wazha anə zamə nyi.’

²⁹ Nji sayi məliya alenyi nji nanda mədəfau, nanda patə zamə nga nda. Kə dəgala nda həri mala ba ji tau kəra yabiya zər.

³⁰ Kə nə məthləkura nyi həri mala kau.

³¹ Nə makərkura nyi abangau. Kə da patəkura nda mədəfə həri mala kau, ama ba ndə tə patə gəra ya ənga mala kau.

³² Wu yukuda nyi, mala kə ma ba ji tau.

³³ Kabangəkə ya, pəcir hya'ari sara vir tau, mala wa nga ju nda da? Arya patəkura nda a həri nyi ri nda aga mala.”

³⁴ Yesu na anə nda, “Nji kabangəkə kəl hə dzə nga ndu hau wu paməu,

³⁵ ama njira wu nda da tsa'a aga hya'ari sara vir tau nga ndu vu təlkur Hyal wu pəci ta, nandə wu hə dzə mai.

³⁶ Ndu nda da ənggər waladi'yar, nandə wu bəra tə mai. Ndu nda da wazha Hyal ara a hya'ari nda sara vir tau.

³⁷ Musa ənga kənyiyi a cabiyari ar babal abər njira tau ndu nda hya'ari ənga pi. Wu ndər ar kəra kədləl kəra mbari u'u, ji ndər ar kəra Thlagə abər naja ngə, 'Hyal nə Ibrahimu ənga Ishaku ənga nə Yakubu.’

³⁸ Naja a'yi Hyal nə nji tətə mai ama nə njira ənga pi. Anə nyi kalar ndau ənga pi nga ja.”

³⁹ Kə alenyi maləmə dlədə'yar ndə ndər ndə na, “Maləmə, a nabiyar gə kakaləul!”

⁴⁰ Ənggau nandə bəra uya dənəma nə yiwa nyi vanyi sə mai.

*Yiwa Sau Ar Kəra Kərsiti
(Matiwu 22:41-46; Markusu 12:35-37)*

⁴¹ Yesu yiwa nda ji na, “Abari nga nju səni na abər Kərsiti zər Dawuda?”

⁴² Dawuda ənga kənyiyi na wu ləkakadə nə Zabura:

“Thlagə na anə Thlagə da,

Nggya lagu mazəma yau,

⁴³ kəl yi fiya dawa ngau əgya kida hiya gau.”

⁴⁴ Dawuda ji na anə Kərsiti ‘Thlagəu.’ Ya abari nga ja səni na anə nyi zər nya?”

Yesu Cabiya Səra

Maləmə Dlədə'yar Aga Nyi

(Matiwu 23:1-36; Markusu 12:38-40; Luka 11:37-54)

⁴⁵ Ənggəra nji patə a vər sə himi nyi, kə ji nar nyi anə zəmbəlma nyi'yar abər,

⁴⁶ “Hya hangəkal ənga maləmə dlədə'yar. Ndu yiwu nda bəu wu pama nji wu kar ha nggunggurəm ənga nja dzəgwa usa nda ar sugu. Ndu yiwu tsu nja nə nda vir nggya tsapə wu umbwa daḁə dzə njir Yahudiya, ənga vir nggya nə kadakadarkur ar vir mini.

⁴⁷ Nanda ngə njir səm kari nə mathləkə'yi təsəl, nda dzəgwa ndər ənga Hyal tugu aga nja lari abər a'yi nda. Jiri, nanda ngu nda lari bəwəwatə gagaḁau a ndiya nji patəu.”

21

*Lə Sə Malatəsəl Anə Hyal
(Markusu 12:41-44)*

¹ Yesu hya'anakər kə ji lari alenyi njir gənnə a vər fə gənnar nda a gwu cala tsəm sau a gwu ki Hyal.

² Kə ji lari vanyi malatəsəl kəra sə nyi a'yi mai ji shili ənga kwaḁa nyi məthlə kə ji puwa a gwu cala.

³ Kə Yesu na, “Jiri, nga yu na anə hyi,” “səra mala tətə dənəma kə fuwa, a ndiya nə nji kə patəu.

⁴ Arya patəkura nda ndə fuwa sara wu gangəkura nda əni, ama naja ənga tukur kəra ja əni, kə ji fuwa sərə ju nggya aga nyi patəu.”

*Yesu Ndər Ar Kəra Dla Kəra Ki Hyal
Wu Nda Dla
(Matiwu 24:1-2; Markusu 13:1-2)*

⁵ Aleniyi zəmbəlma nıy'yar dzəguya ndər ar kəra ki Hyal, ənga culi tsəka mənəhəu kəra nji həri əni, ənga sər bəthlə umbwa məmənəhə kəra nji nə nıy anə Hyal. Ama kə Yesu na,

⁶ “Ma aga sə'yar kə hyu tsamə kau, pəci wu shili nahıy wu nda thləwa tsəka zəmə ar kəra kuvwa nıy mai, kalar zəma nıy nju nda vakana a gyiwu 'yi.”

*Bwaḅwatə Nə Tanggərma
(Matiwu 24:3-14; Markusu 13:3-13)*

⁷ Ndə yiwa nıy, “Maləmə,” nar 'ya, “ənuwa ngə pəci kəra sə'yar kə wu nda dər kəra, ənga mı ngu nda dā mətsamə nə shili nga, ənga kudıyar najaka duniya?”

⁸ Kə ji shadəwa nda, “Hya nggya hya tsamə ənga hangəkəl nja sara nggutana hyi. Arya nji gangəu wu nda shili wu thləmə dā, ndu na ənga kərnda, ‘Nayı ngə Kərsiti,’ ənga, ‘Pəci a dər ləhəu.’ Hya sara nu nda mai.

⁹ Hya sara hivər mai, ma hyi nggari ar kəra papa ənga ndər əngwa əngwa ar kəra papa, hangəkələr hyi ja sara hya'ari mai. Kəl ma sə'yar kə nyabiya dzau, ama tsu kudər duniya nadəu.”

¹⁰ Ji dumwa ənga na, “'Yi'yi wu dlədə 'yi'yi, ənga təlkur wu nda par təlkur.

¹¹ Wuḅau ənga kənggədər 'yi'yi wu nda dərəkər ar vi paməpamə gangəu, ənga shiləgə'yar paməpamə ar kalar vi paməpaməu. Nju nda lari sər lə hivər ənga sər dədəgur'yar sara dəməlmau.

¹² “Ama kadivira sə'yar kə dā, nju nda mbari hyi nja nə hyi ḅwaḅwatəu. Nju həri hyi a ndu umbwa dāḅə dzə njir Yahudiya aga nja thlana hyi numa, nja ḅəra fuwa hyu fursəna. Nju həri hyi a dumwar təl'yar ənga nji dədəgal nə məlmə arya thləmə dā aga nda ḅəra thlana hyi numa.

¹³ Sə'yar kə ngu nda nə hyi lagu nə tətəlna ndəshıgu məsəhəu ar kəra yau.

¹⁴ Agabangə hya fər kər əni tsu kadəu abər nahıy wu nda ḅwakər ənggəra hyu nda həbiya kərhyi mai.

¹⁵ Arya yu nda nə hyi sər na ənga sənbiya aga alaga zəma dawar hyi a səni nda

shabiya ndər hyi ənga kəpalna səra hyu na mai.

¹⁶ Əkkə'yi dər hyi, ənga zaməri hyi, ənga nji gə hyi, ənga bazhir hi'yar wu nda ləri hyi anə nji, ənga nju nda tsəya aleniyi nju pama hyi.

¹⁷ Patəkura nju nda yiwu shishir dza hyi mai arya thləmə dā.

¹⁸ Ama shishir kəra hyi zəmə wu nda sa mai.

¹⁹ Ma hyu səni cinapi hyu uya mbədau.

*Yesu Nana Ənggəra Urshalima
Wu Nda Dla
(Matiwu 24:15-28; Markusu 13:14-23)*

²⁰ “Ma hyi lari soja'yar zəwar Urshalima, hya səni abər pəcir kudə nıy a dər ləhəu.

²¹ Kə njira wu 'yi'yir Yahudi, nda hwi a du mau. Njira wu hu dā məlmə nda biya, njira a biyar ya məlmə nda sara vu hu dā məlmə mai.

²² Arya pəci kə pəcir pathla ngau, a dər tsa'a nja nyabiya səra tsətsəfau wu ndər Hyal.

²³ Sər təhudə anə mathləkə'yi kəra ənga hudəu ənga kəra a vər lə u'wa ar pəci ta! Ara ḅwaḅwatə dəmwa'yi wu nda vu 'yi'yi kau, ətsu hudə ndzəndzə nə Hyal wu nda gya ar kəra nji kau.

²⁴ Nju nda tsəya aleniyi nja vər pa, nju nda mbari aleniyi nji nja ma'yi ənga nda a ndu mafakur a ndu aleniyi 'yi'yi. Njira a'yi njir Yahudiya mai ndu nda səmku Urshalima, kəl pəcir nda nyabiya dzau.”

*Shilər Zər Ndau
(Matiwu 24:29-31; Markusu 13:24-27)*

²⁵ “Nji wu nda lari sə paməpamə nə lə hivər ar pəci, ənga hya, ənga shashilga. Wu duniya tsu nju nda gwu ḅwaḅwatə ənga hivər ara par 'yimi ar tsadau.

²⁶ Nju nda shavər ara hivər ənggəra nda vər dənga ar kəra səra a vər shili wu duniya, arya pəci, hya ənga shashilga'yar nju nda kənggədər nda.

²⁷ Wu pəci ta nju lari Zər Ndau ju shili wu dlama ənga dənəma ənga kadakadarkur.

²⁸ Ma sə'yar kə a dzəguyar dā, hya hya'ari hya ta'yau ənga jirkur hyi ara pəcir mbədər hyi a dər ləhəu.”

*Highibau Ar Këra Wur Kanda
(Matiwu 24:32-35; Markusu 13:28-31)*

²⁹ Kë ji nar nda najaka karapau, “Tsamiya mau wur bëla ënga aleniyi wu'yar.

³⁰ Ma ndë dzëguya thlë hyali, nahyi ënga kërhyi, hya sëni abër biyargwa a shiliri.

³¹ Abangë tsu, ma hya lar së'yar kë a dari, hya nggya ënga sëni abër tëlkur Hyal a dar lëhëu.”

³² “Yu nar hyi jirkura nyi, najaka zamanëu, a'yi wu tërabiya mai, kël së'yar kë patë nyabiya dzau.

³³ Dëmëlmau ënga gyiwu 'yi wu nda tërabiya, ama ndër dë në nyi wu tädau a gyiwu 'yi mai.”

Kughi Ar Këra Nggya Ænga Fërkër

³⁴ “Hya hangëkal ënga kërhyi. Hya sara piyari sëm ënga sa së sasa, ënga bëwabwatë në nggya biya duniya ja sara hëna hangëkalër hyi mai. A sara pëci kë a shili ar këra hyi ënga këra sënkur hyi

³⁵ ënggër lëbam. Ara wu nda shili ar këra nji patë këra wu duniya pëci ta.

³⁶ Hya nggya ënga fër kër, hya ndër ënga Hyal parangë aga hya uya dënama në tërabiya wu së'yar kë nda dë kë aga ja dëbaga dë hya ta'yau wu mwar Zër Ndau.”

³⁷ Kalar pëci, Yesu a vër dumwa ënga highibau wu ki Hyal, ama ma wagëu dë ba ja ma'yi a ndar vi këra nja ngga ënga Gar më Zaitunu ba ja pida a dëna.

³⁸ Kadë kalar mudlë nji patë tsu ndu shili ëgya ja nda sa së himi nyi wu ki Hyal.

22

*Ndë Mbiya Miya Aga Tsa Yesu
(Matiwu 26:1-5; Markusu 14:1-2; Yahwana 11:45-53)*

¹ Pëcir mël lardur nër njir Yahudiya ënga macikël këra gëra thlëlam, këra nja ngga ënga lardur vëlna a dar lëhëu,

² kabangëkë pubu dëdëgal'yar ënga malëmë dlädë'yar nda vër gal lagu ënga dabar këra nda dëbaga tsëya Yesu, ama hivër a vër të nda ara nji.

*Yahuda Isikarayoti A Hënggëri Ja
Ji Wu Në Nda Yesu
(Matiwu 26:14-16; Markusu 14:10-11)*

³ Kë Shatan gwu dëfuwa Yahuda, këra nja ngga ënga Isikarayoti pathlëu wu pama zëmbëlma nyi kumo apë mëthlëu.

⁴ Kë Yahuda ma'yi a ndëgya pubu dëdëgal'yar ënga dëgal njir bëla ki Hyal aga ja nda nar nda ënggëra ju sëni pëlna nyi pëzhi anë Yesu.

⁵ Kë dë sër caguli anë nda, ndë hënggëri ndu në nyi gënnä.

⁶ Yahuda tsu a hënggëri ja ënga sëra ndë na, ja vër gal lagu mënahëu këra ja sëni pëlna nyi pëzhi anë Yesu këra ja gëra sëni.

*Yesu Sëm Sër Sëm Nër Vëlna
Ænga Zëmbëlma Nyi'yar
(Matiwu 26:17-25; Markusu 14:12-21;
Yahwana 13:21-30)*

⁷ Kë pëcir lardur nër macikël këra gëra thlëlam shili, këra dë ca ngë pëcir thla gamë nër lardur nër vëlna.

⁸ Yesu sëwa Biturusu ënga Yahwana, ja vër na, “Ma'yi mau hya nda mëllya mën vir sëm sër sëm në vëlna aga mëna sëm.”

⁹ Kë ndë yiwa nyi ndë na, “Æmani nga gu gyiwu 'ya pabëra?”

¹⁰ Ji na anë nda, “Ænggëra hyu vu hu dë mëlmau, ndë sal a vër hë tëm ënga 'yimi wu thlëwa hyi. Nu nya mau a ndu ki këra ju nda vuwa gwa.

¹¹ Hya nar nyi anë thlagër ki kau, ‘Malëmër 'ya ngë sëwa 'ya aga 'ya nar ngau, “Æmani ngë umbwa dlëwu mëthlëpi këra nayi ënga zëmbëlma dë'yar wu nda sëm sër sëm nër vëlbiya a gwa?” ’

¹² Ju nda canë hyi umbwa këra a dar këra umbwa këra dëgal këra nja mëllya ri. Ænggau hya mëllya kalar sau, aga sëm sër sëm.”

¹³ Kë ndë ma'yi ndë nda thlëwa kalar sau ënggëra Yesu nar nda ta, kë ndë dzëgwa mëllya vir sëm sër sëm nër lardur në vëlna.

*Sëm Sër Sëm Yiwukur Në Thlagëu
(Matiwu 26:26-30; Markusu 14:22-26; 1
Kwaranthli 11:23-25)*

¹⁴ Ænggëra pëci dë, kë Yesu ënga cama sësë nyi'yar nggya aga nda sëm sër sëm.

¹⁵ Kë ji na anë nda, “A yiwur yau gagadäu aga ya sëm lardur nër vëlbiya kë ënga hyi kadivira ya dzëgwa lar bëwabwatëu!

¹⁶ Arya yu nar hyi, nayi tsu bəra səm sə kə ənga hyi mai kəl ma jirkura nyi nyabiya dzə wu təlkur Hyal.”

¹⁷ Kə ji həri kyakiwa, kə ji usari Hyal ji na, “Həra mau hya təkəya wu pama hyi.

¹⁸ Ya vər na anə hyi abər, tsu yu bəra sa 'yimir yayar wur inabi mai, kəl ma təlkur Hyal shili.”

¹⁹ Abangau, kə ji həri macikəl, kə ji lər usaku anə Hyal, ba ji bəbələwa, kə ji nə nyi anə zəmbəlma nyi'yar, ju na, “Dləwura mau hya səm, naja kə kumər dza yi ngau, hya məl abangau aga dəngari ənga yau.”

²⁰ Abangə tsu, ayukuda sər səm nə wagəu, kə ji həri kyakiwa ta, ji na, “Kyakiwa kə ca ngə alkawal mbamba mafəliyangə kəra Hyal məliya ənga mashi dā kəra nju nda pəna arya hyi.

²¹ Ama kəja tsa ndəra wu nda thləna hiyau wu cala ənga yau!

²² Zər Ndau wu nda tau ənggəra Hyal nana, ama sər təhudə anə ndə kə pəlna nyi pəzhi kau!”

²³ Kə zəmbəlma nyi'yar dzəguya yiwa wu pama nda, tara wa ngu nda məl sə kau.

Kəpal Ar Kəra Dəgalkur

²⁴ Abangau kə kəpal hya'ari wu pama zəmbəlma nyi'yar abər tara wa ngu dəgal wu pama nda.

²⁵ Yesu na anə nda, “Təl'yar nər duniya vər cina njira əgya kida nda, ənga tsu njira wu səm dəgalkur wu na abər nanda ngə, 'Njir dləwa nji.’

²⁶ Ama ja sara dā abangau wu pama hyi mai. Ndəra dəgal wu pama hyi ja dā ənggər ndəra ndiya ənga kushu, ndər səm təlkur tsu ja dā ənggər ndər məl thlər.

²⁷ Wa nga ndiya ənga dəgala, ndəra nggya vər səm sər səm əndəga ndəra həri sər səm a shili? A'yi ndəra vər səm wa? Ama nayau wu pama hyi ənggər ndər məl thlər anə hyi.

²⁸ “Nahyi ngə njira nggya ənga yau wu patər bwaḅwatə kəra yi lari.

²⁹ Ənggəra dədə cadəbiya dā aga ya səm təlkur, abangə nga ya vər nə hyi tsu,

³⁰ abangə nga hyu nda səm, hya sa ənga yu təlkur dā. Ətsu hyu nda nggya ar vir səm

təlkur, hya dzəgwa səm təlkur ar kəra culi kumo apə məthlə nə Izirayila.

³¹ “Simanu, Simanu, Shatan a dləwuri ja dənama aga ja dzəbiya hyi patəu, ja təkəbiya hyi ənga yau ənggəra ndər zəwa wu təkə uhi ənga cəcangə.

³² Ama a kədi ri yi Hyal anə ngau, Simanu, a sara mbərsa ngau a təwa mai. Ayukuda ma ga sha ara shili əgya yau, ga sa cakəri nyi dənama anə zamə ngə'yar.”

³³ Simanu shadəwa, ji na, “Thlagəu, a pabəri yi kərda aga ya ma'yi a vu fursəna nga gau, alaga tə ma.”

³⁴ Yesu shadəwa, “Biturusu, yu nar ngau, kadivira vəgəm nda wau əshina əvu'yi, gu nda na, na ga səni dā mai ar kər ar kər makəru!”

Pərki, Mbala Ənga Katsakər

³⁵ Kə Yesu yiwa nda, “Ənggəra yi səwa hyi gəra pərki, gəra mbala ənga biḅi, a tini ri hyi sə ya?” Əngwar nda, “Awau.”

³⁶ Kə ji dzəgwa na anə nda, “Ama kabangəkau, ma gə ənga pərki, ga həri, ənga mbəl bə tsu, ma tsu katsakər a'yi ara ngə mai, dəlna ləgutə ha ngau ga dəlbiya zəmə əni.

³⁷ Yu nar hyi abər sə kə tsətsəfə kə abər, 'Nji jigabiya nyi wu pama njir bikau,' ya nar hyi a dər kakalə sə'yar kə nda nyabiya dzə ar kəra yau. Jiri, patər səra tsətsəfau ar kəra yau a vər nyabiya dzə saməu.”

³⁸ Zəmbəlma nyi'yar na, “Thlagəu, tsamiya, kə ja katsakər məthləu.” Yesu na, “Tsa'a abangau.”

Yesu Kədi Hyal A Dar Kəra

Mə Zaitunu

(Matiwu 26:36-46; Markusu 14:32-42)

³⁹ Yesu piyari vi ta ji ma'yi a ndu mə zaitunu ənggəra ji tsəliya, kə zəmbəlma nyi'yar nu nyi.

⁴⁰ Ənggəra ndə thləwa vi ta, kə ji na anə nda, “Hya kədi Hyal hya sara tədəu a gu dzau.”

⁴¹ Kə ji bəna dzə tsaləu sara wu dzəri nda, ji bəliya undi ju kədi Hyal,

⁴² “Tada, ma gu yiwu, həna dā bwaḅwatə kau, ama a'yi səra yu yiwu mai, ama səra gu yiwu bəgə ja dā.”

⁴³ Kə waladi sara dəməlmau shida əgya ja, ja vər fə dəfu anə nyi.

⁴⁴ Ənggərə Yesu wu ɓwaɓwatə gagadau, kə ji dumwa ənga kədi Hyal ənga jirkur, ka dzəgwa da vitəku kəra a vər biya sara wu dza ja ənggər mashi nga vər tədau a gyiwu 'yi.

⁴⁵ Yesu hya'ari sara a vər kədi Hyal, ji sha a ndəra zəmbəlma nyi'yar, ba ji thləwa nda wu ghanyi, ara həhədakura nda ənga hüdə ndzəndzau.

⁴⁶ Ji yiwa nda, “Mi ngə da hyu ghanya? Hyara mau, hya kədi Hyal, hya sara tədau a gu dzau.”

Nji Mbari Yesu

(Matiwu 26:47-56; Markusu 14:43-50; Yahwana 18:2-11)

⁴⁷ Tsu ja vər ndər kə dlamir nji shili, Yahuda, pathləu wu pama kumo apə məthləu, naja ngə dumwa anə nda. Ji shili əgya Yesu aga ja bərpə nyi,

⁴⁸ ama kə Yesu yiwa nyi, “Yahuda, ənga bərpə dzə nga ga pəl pəzhi anə Zər Ndə ya?”

⁴⁹ Ənggərə njir nu Yesu lari səkə a vər yiwu ja da kau, kə ndə na, “Thlagəu, 'ya məl thlər ənga katsakər 'ya ya?”

⁵⁰ Pathlə wu pama zəmbəlma nyi'yar thlana himi nə mazəma nə mafa nə pubu kəra ndiya ənga dəgal ənga katsakər.

⁵¹ Ama kə Yesu shadəwa, “Tsa'a abangau!” Kə ji tsəkwari himiya ndə kə ba ji məliya nyi jaməu.

⁵² Yesu ndər anə pubu dədəgal'yar, ənga dəgal nə ɓəla ki Hyal ənga nji dədəgal nə məlmau, njira dla aga mba nyi. Ji na, “Nayi ngə ndər tədəmwə anə njir gwadəvi ya, ənga hyi səbiya katsakər ənga zəwa aga hya sa mba da ya?”

⁵³ Parangəu ya vər nggya əkkə'yi hyu Ki Hyal ya vər highiɓau, ama nahyi sayi mbar da mai. Sə'yar kə da patə aga sərə nabi'yar tsəfəri a nyabiya dzau.”

Biturusu Na, Na Ja Səni Yesu Mai

(Matiwu 26:57-58,69-75; Markusu 14:53-54,66-72; Yahwana 18:12-18,25-27)

⁵⁴ Ndə mbari Yesu ndə ma'yi ənga ja a vu ki pubu kəra ndiya ənga dəgaləu. Biturusu nu nyi ama nadə wu yukudə nyi.

⁵⁵ Alenyi nji mbəbiya u'u ar hada vir thla sau, nda vər dāha u'u, kə Biturusu shili ji sa nggya wu pama nda.

⁵⁶ Kə mafa zər kwa lari nyi a vər nggya wu pama nda a miya u'u. Kə ji tsamə du liya ja, kə ji na, “Ndə kə tsu ənga Yesu nga ja.”

⁵⁷ Ama kə ji kəpalna. Əngwar ja, “Mala, nayi wu səni nyi mai.”

⁵⁸ Bəliya sar kushu kə vanyi ndə lari nyi ji na, “Na ngə ma pathləu wu pama nda.” Kə Biturusu shadəwa, ji na, “Ndau, nayi əkkə'yi ja mai.”

⁵⁹ Ayukudə ənggər saka pathləu kə vanyi ndə hya'ana dāhə ji na, “Gərə kəpal a gwa ndə kə ma nanda ngau, arya naja ndər Galili.”

⁶⁰ Biturusu shadəwa nyi, “Ndau, nayi wu səni sərə gu ndər ar kəri kə mai!” Ənggərə ja tsu a vər ndər, kə vəgəm wau.

⁶¹ Kə Thlagə shabiya dzə ja vər tsamə Biturusu gərə həna li. Ənggau kə Biturusu dəngari ndər kəra Yesu nar nyi, abər, “Divira vəgəmə a wau, gu kəpalna sən da ar kər ar kər makəru.” Kə ji hwi a biya, ji biya tiwi ənga sələm gagadau.

⁶² Kə ji ma'yi a biya ji biya tiwi gagadau.

Nji Didana Yesu Ənga Nji Dəgə Nyi

(Matiwu 26:67-68; Markusu 14:65)

⁶³ Njira nji fiya aga ɓəla Yesu ndə dzəgwa nggushi nə dida nyi ənga ndə dəgə nyi.

⁶⁴ Ndə mbiya liya ja nda dzəgwa yiwa nyi, “Nar 'ya, tara wa ngu dəgə ngə kau?”

⁶⁵ Ndə ɓəra nar nyi alenyi ndər paməpamə nə dida nyi.

Nji Həri Yesu A Shili Wu Mwar

Bilatusu Ənga Hirudusu

(Matiwu 26:59-66; Markusu 14:55-64; Yahwana 18:19-24)

⁶⁶ Ənggərə vi kudəu, nji dədəgal nə məlmau, ənga pubu dədəgal'yar ənga maləmə dladə'yar ndə kaɓau, nji dzəgwa həri Yesu a shili wu mwar nda.

⁶⁷ Ndə na anə nyi, “Ma nagə ngə Kərsiti, nar 'ya.”

Yesu shadəwa nda, “Ma yi nar hyi, nahyi wu nda hənggəri da mai,

⁶⁸ ma tsu yi nda yiwari hyi, nahyi wu nda shadəwa da mai.

⁶⁹ Ama mbari kabangəkau, Zər Ndau wu nda nggya ar tsi mazəm nə Hyal kəra ənga dənama.”

⁷⁰ Patəu nda ndə yiwa nyi, “Abər nagə ngə zər Hyal ya?”

Ji shadəwa, ji na, “A nabiyar hyi kakaləu, nayi ngau.”

⁷¹ Kə ndə dzəgwa naja, “Sakida mani nga mən ɓəra gala? A nggari mən sara wu miya ja ənga kərnyī.”

23

Nji Həri Yesu A Shili

Wu Mwar Bilatusu

(Matiwu 27:1-2; 11:14; Markusu 15:1-5; Yahwana 18:28-38)

¹ Patəkura nji dədəgal nə məlmə Yahudiya ləbiya Yesu a ndəgya Bilatusu.

² Kə ndə dzəgwa gəm nyi nda vər na, “Na'yi thləwa ndə kə ja vər yiwu ja sana njir 'ya, ənga ja vər na anə nda nda sara ki budau anə Kayisaru mai. Əngwar ja naja ngə Kərsiti, kəra təl.”

³ Kə Bilatusu yiwa nyi, ji na, “Nagə ngə təl nə njir Yahudiya ya?”

Yesu na anə nyi, “Ənggəra gə na kau.”

⁴ Kə Bilatusu nar nyi anə pubu dədəgal'yar ənga dlamir nji abər, “Nayi nə da, nayi thləwa ndə kə məliya sə dəmwa'yi mai.”

⁵ Ndə cidə nyi ənga ndər nda vər na abər, “Ənga highiɓə nyi nga ji hya'ana hangəkala nju 'yi'yir Yahudi. Ji dzəguya sə kə wu Galili, kə ja tsu a shiliri ja ənggau.”

Nji Həri Yesu A Shili Anə Hirudusu

⁶ Ənggəra Bilatusu nggari abangau, kə ji yiwa nda, ji na, “Naja ndər Galili ya?”

⁷ Ənggəra ji nggari abər Yesu sara wu vi kəra Hirudusu a vər səm təlkur ar kəri nga ji dla, kə ji səwa nyi a ndara Hirudusu, arya wu pəci ta naja Hirudusu ma wu Urshalima nga ja.

⁸ Ənggəra Hirudusu lari Yesu kə hu da ja pida, arya a səkari ja vər gal lagu kəra ja lari Yesu, ara a nggari ja sə ar kəra Yesu, ju cim Yesu a məliya nyi sə dədəgur.

⁹ Hirudusu yiwa nyi yiwa sau paməpamə gangəu, ama Yesu shadəwa nyi mai.

¹⁰ Kə pubu dədəgal'yar ənga maləmə dladə'yar shili a dumwa nda vər fa hya ja ənga ndər dəmwa'yu.

¹¹ Hirudusu ənga soja nyi'yar ndə didana Yesu, ndə nggəl nyi, kə ndə har nyi

nggamndə dəgaləu, ndə dzəgwa ɓəra shabiya nyi a ndara Bilatusu.

¹² Ar pəci kə ngə Hirudusu ənga Bilatusu dzəgwa da bazhi, ara dədəməu dawa nga nda.

Nji Məliya Nyi Numa Tau Anə Yesu
(Matiwu 27:15-26; Markusu 15:6-15; Yahwana 18:39; 19:1-16)

¹³ Bilatusu nggari pubu dədəgal'yar ənga nji dədəgal nə məlmə ənga nji patəu,

¹⁴ ba ji na anə nda, “Hi həri da ndə kə a shili, abər ja vər hya hangəkala nji. Kabangəkə a yubiya nyir yau wu dzəri hyi patəu, ama nayi thləwa sə kə hyu vazə nyi əni kə mai.

¹⁵ Abangə tsu ngə Hirudusu. Ca ngə da ji ɓəra shabiya nyi a shila nə mən. A cabiyari sə a'yi ndə kə məliya kəra da tsa'a nja tsəya nyi mai.

¹⁶ Agabangə yu nda nə nyi wuda ba ya səya nyi.”

¹⁷ Kabangəkəu, wu lardur nə vəlbiya kau, a dar tsa'a anə Bilatusu, ja səya nda ndər fursəna pathlə kəra ndu yiwu.

¹⁸ Ama patəkura nda hya'ana dahə aga zəmə ndə na, “Ma'ya mau, ənga ja, hya səya 'ya Barabasu!”

¹⁹ (Nji mbiya Barabasu wu fursəna ara hya hangəkala nji ənga tsa ndau.)

²⁰ Bilatusu ɓəra ndər anə nda, arya ju yiwu ja səya Yesu.

²¹ Ama kə ndə nggya kəl hya dahəu, “Dlakəya nyi nji! Dlakəya nyi nji!”

²² Bilatusu ɓəra ndər anə nda nə makərkura nyi, “Ara mi ya? Wa thləmə sə dəmwa'yi kəra ndə kə məliya? Nayi nə da, nayi thləwa nyi ənga bikau kəra da tsa'a nja tsəya nyi mai. Yu səwa nja nə nyi wuda, ba nja səya nyi.”

²³ Ama kə ndə ta'yi nər nda abər kəl nji dlakəya nyi. Wu yukuɗu ba ndə ndiya dənəma nyi.

²⁴ Kə Bilatusu məliya ənggəra ndu yiwu.

²⁵ Kə ji səya nda ndə kə ndu yiwu kau, ndəra nji fuwa wu fursəna ara hya hangəkala nji ənga tsa ndau. Kə ji nə nda Yesu aga nda məl sərə ndu yiwu ənga ja.

Nji Dlakəya Yesu

(Matiwu 27:32-44; Markusu 15:21-32; Yahwana 19:17-27)

²⁶ Ænggæra soja'yar a vër ma'yi ænga Yesu, Kæ ndæ bæu ænga vanyi ndau nja ngga ænga Simanu, ndær Sayirini, ja vër si sara wu miya tagæu. Ndæ ta'yina nyi, ndæ færi nyi wu dladlakau ar kæra ja, ji dzægwa nu Yesu æni wu yukudfu.

²⁷ Nji gangæ gagaðau a vër nu nyi, wu pama nda alenyi mathlækæ'yi a'yi kæra a vër tiwi, nda vër wau ar kæra ja.

²⁸ Kæ Yesu shabiya dzæ a nda kæra nda, ji na, “Mathlækæ'yi næ Urshalima! A sara hya tiwi ar kæra yi mai, ama hya tiwi ar kæra kærhyi ænga wazhar hyi.

²⁹ Arya pæci a vër shili kæra nju sa na, ‘Sær caguli ngau anæ mathlækæ'yi ciri, njira gæra vër ya, ænga njira gæra sayi mbiya wazha Kærnda wu yi.’

³⁰ A sa ða wu pæci kau,
 “ ‘Nji wu nda na anæ mau,
 “Dla mau a gyar kæra 'ya!’
 Ænga anæ gar'yar,
 “Mbuya 'ya!’” ’

³¹ “Ma nji mæl abangau anæ wu nyanyaæu, abari nga nyi wu nda ða anæ wu u'ula?”*

³² Nji dæmwa'yi mæthlæ nji læbiya nda tsu aga nja tsæya nda ænga Yesu.

³³ Ænggæra ndæ shili ar vi kæra nja ngga ænga “papangækær,” kæ nji dlakæya nyi a ndæna, ænga nji dæmwa'yi mæthlæ ta, pathlæu lagu mazæma ja ænga pathlæu lagu matsala ja.

³⁴ Kæ Yesu na, “Tada, tæfæbiya nda, alya nanda sæni særa nda vër mæl mai.” Kæ ndæ dzægwa tæækæna kar ha nyi wu lagur tæðæ shi'wu.

³⁵ Nji gangæu ta'yi nda vër tsamæ ænggæra nji dæðegal a vër dida nyi, nda vër na, “Ji mbæðana alenyi nji, kabangækæ ja mbæðana kærny, ma naja ngæ Kærsiti kæra Hyal cadæbiya.”

³⁶ Soja'yar tsu ndæ didana nyi lagur næ nyi 'yimir wur inabi kæra ðar mwamwalu.

³⁷ Nda vër na anæ nyi, “Ma nagæ ngæ tæl næ Yahudiya, ga mbæðana kærngau!”

³⁸ Adabanga ja ndæ tsæfæri vanyi tsæfæ kæra na, “NDÆ KÆ NGÆ TÆL NÆ NJIR YAHUDIYA.”

³⁹ Pathlæ wu pama nji dæmwa'yi kæra nji dlakæya ænga ja na ndær dididi anæ nyi, “A'yi nagæ ngæ Kærsiti ndangæ wa? Mbæðana kærngau ænga 'ya!’”

⁴⁰ Ama kæ næ mæthlækura nyi kughi anæ kuvwa nyi ji na, “A'yi gu hivær Hyal wa? Na ngæ kæra nji thlana hyi numa zæmæ ænga ja.

⁴¹ Nama nær ma, tsa'a ngæ særa nja vër mæl anæ ma ara særa mæ mæliya. Ama ndæ kæ næ nyi, mi ngæ bikæ nya?”

⁴² Kæ ji na, “Yesu, ga dængari ða ma gæ vu tælkur ngau!”

⁴³ Yesu shadæwa nyi, ji na, “Ya nar ngau jirkura nyi, æshina gu nda nggya ænga yau a du zarna.”

*Tær Yesu
 (Matiwu 27:45-56; Markusu 15:33-41;
 Yahwana 19:28-30)*

⁴⁴ Ma pæci ta'yikær, kæ kuthlæu hadiya patækura 'yi'yi, ba'a ndu saka makær næ wagæu,

⁴⁵ ara ænggæra pæci nggæl ara mbæl. Kadæmbul kæra a gwu ki Hyal tæwa kær pamæpamæ mæthlæu.†

⁴⁶ Yesu hya'ana ðahæu ænga dænama ji na, “Tada, a vu pæla gæ nga yi fiya piya yau.” Ænggæra ji nana abangau, ba ji sæna pi næ tau.

⁴⁷ Ænggæra soja dægal kæra a ndæna wu pæci kæ lari sæ kæ ða kau, kæ ji fal Hyal ja vër na, “Pakatæu, ndæ kæ ndæ gæra bikæ ngau.”

⁴⁸ Ænggæra njira dæbau aga tsamæ sæ tsatsamæ, lari sæ kæ ðærkær kau, kæ ndæ sha a ndu ki nda vër thlæ nggærau ara hudæ ndzændzau.

⁴⁹ Patækura njira sæni Yesu, ænga mathlækæ'yi kæra nu nyi sara wu 'yi'yi Galili, ndæ ta'yi tsalæu nda vër tsamæ nyi.

*Hadæ Yesu
 (Matiwu 27:57-61; Markusu 15:42-47;
 Yahwana 19:38-42)*

⁵⁰ Kabangækau, vanyi ndau a'yi kæra nja ngga ænga Yusufu, naja pathlæu wu pama

* **23:31** Ndær kæ karapæ ngau kæra cabiya abær, “Ma nji sæni mæliya sæ kæ anæ ndæra gæra ndzana sau, abari nga nyi wu nda ða ænga ndær ndza sa?” † **23:45** Kadæmbul kæ ngæ tækæbiya pama vi cicau ænga vi kæra ndiya ænga cicau. Kæl pubu dægal gagaðau nga sæni tærabiya a vuwa banga nyi zæmæ wu fa. Kæra cabiya lagur ndæra Hyal a pahæri anæ kalar ndau.

nji dädəgal nə njir Yahudiya, naja ndə mənəhəu ənga ndə jiri,

⁵¹ naja tsu a'yi hənggəri ənga sərə nji mbiya ənga sərə nji məl mai. Ji shili sara wu məlmə Arimatiya wu 'yi'yir Yahudiya. Naja tsu ja vər səkə shilir təlkur Hyal.

⁵² Kə ji ma'yi a ndara Bilatusu aga ja nda kədi nja nə nyi dza Yesu.

⁵³ Kə ji həya dza ja nyi sara dar wu, ji pədiya wu pa'wa, ji dzəgwa fuwa nyi a gu hu kərə nji labiya a vu mau, hu kə nji sayi hədəna ndau a gwa mai.

⁵⁴ Pəcir fə sau wu lagu ngau, a hyiri kushu nja vu pəcir Bəlsar.

⁵⁵ Mathləkə'yi kərə nu Yesu sara wu Galili ma'yi ənga Yusufu aga nda lari hu kau, ənga ənggərə nju nda fə dza Yesu.

⁵⁶ Ndə dzəgwa sha a ndu ki, ndə nda uya sə kisəu ənga mal bəsau. Kə ndə səbiya hədə pəcir Bəlsar, ənggərə dladə nə lagu Musa nar nda.

24

*Yesu A Hya'ari Sara Vir Tau
(Matiwu 28:1-10; Markusu 16:1-8;
Yahwana 20:1-10)*

¹ Umudlə kadəu pəci tanggərma nə sugu mathləkə'yi ya nyi hya'ari ndə həri sə kisəu kərə ndə məliya, ndə ma'yi əni a ndar hu.

² Kə ndə thləwa a jahənari nji tsəka kərə a miya huwa nyi.

³ Ndə gu hu kau, ama nandə lari dza Thlagə Yesu mai.

⁴ Ma tsu nda vər dənga səkə də kau, kukuthlə kə ja nji məthlə tata'yu ləhəu wu dzəri nda, wu kari pər tə pwahəu a vər mbəl.

⁵ Nyinyau ənga hivər, kə mathləkə'yi kə uzəhəu ənga kərə nda a gyiwu 'yi. Kə nja nyi na anə nda, “Ara mi nga hya gal ndərə ənga pi wu pama nji tətə?”

⁶ A'yi ja ngə mai, a hya'ari ja. Hya dəngari sərə ji na anə hyi tsu ja ənga hyu Galili.

⁷ Ji na, ‘Pakatə nə nyi nju nə nyi Zər Ndau a ndu tsa njir bikau, ndu dlakəya nyi, pəcir pida makərkura nyi ju hya'ari ənga pi.’ ”

⁸ Ənggau kə ndə dəngari sərə ji na.

⁹ Ənggərə ndə sha shili sara ndər huwa nyi, kə ndə nar nyi anə zəmbəlma nyi'yar

kumo a sərtəngə ta ənga alenyi nji sə'yar kə də kə patəu.

¹⁰ Mathləkə'yi kərə na sə'yar kə anə cama səsə'yar kau, nanda ngə, Maryamu Magədaliya ənga Yuwana, ənga Maryamu miya Yakubu, ənga alenyi mathləkə'yi kərə nda əni.

¹¹ Ama nandə hənggəri sərə mathləkə'yi kə na mai, ara ma ndu nggani jiri a'yi wu ndər kə mai.

¹² Ama kə Biturusu, hya'ari madu ənga hwi a ndar huwa nyi, ji nda uzəhəu, ji tsambiya hu də huwa nyi, kəl pa'wa kərə nji pədiya nyi a gwa ca ngə ba'a ar dza huwa nyi. Kə ji sha a ndu ki ja vər dənga sə dädəgur kə də kau.

*Ar Lagur Vu Imawusu
(Markusu 16:12-13)*

¹³ Pəci ta tsu njir nu Yesu a'yi məthlə kərə a vər ma'yi a ndu məlmə kərə nja ngga ənga Imawusu, kərə nadəkura nyi wu də miyal mədəfə sara wu Urshalima.

¹⁴ Nda vər ndər wu pama nda ar kərə sə'yar kə dərkər kau.

¹⁵ Ənggərə nda vər ndər wu pamə nda nda vər thla səmana, kə Yesu ənga kərnyi ləhən nda, ja vər bə ənga nda,

¹⁶ a lari nyir nda, ama nandə tsamə ri nyi mai.

¹⁷ Kə ji na anə nda, “Wa thləmə najaka səmana hya vər thla wu pama hya, hya vər bə?” Kə ndə ta'yi zəməu, ənga hudə ndzəndzau.

¹⁸ Pathlə wu pama nda, kərə nja ngga ənga Kəliyopasu, yiwa nyi, ji na, “Na gə məthləpi wu Urshalima, kərə na ngə sənbiya sərə dərkər wu pida'yar kə mai ya?”

¹⁹ Kə ji na anə nda, “Sər mi 'yar ara?” Kə ndə na anə nyi, “Sərə də ənga Yesu ndər Nazəratu. Naja nabi, kərə ənga dənəma wu sərə ju na ənga məl wu mwar Hyal ənga nji patəu,

²⁰ kə pubu dädəgal'yar ənga nji dädəgal nər mən ləri nyi aga nja tsəya nyi, kə ndə dzəgwa dlakəya nyi ar wu dladlakau.

²¹ Dədəmə 'yi wu nggani abər naja ngu sa mbədəna njir Izirayila! Ama kə ja əshina ngə pida makərkura nyi ənggərə sə kə dərkər.

²² Kəl kə zhizhi nyi mai, alenyi mathləkə'yi kəra wu pama 'ya nar 'ya sə dədəgur. Ara ndə ma'yi a ndar huwa nyi əmudlə kadəu,

²³ ama nandə thləwa dza ja wu hu mai, kə ndə sha shili, ndə nar 'ya, abər ndə lari waladi kəra na anə 'ya abər ənga pi nga ja.

²⁴ Alenyi nju pama 'ya ndə ma'yi a ndar hu ndə nda lari abangə nga nyi ənggəra mathləkə'yi ta na, ama nanda ənga Kərnda nandə lari nyi mai.”

²⁵ Kə Yesu na anə nda, “Əm, nahyi nji kəra gəra ənga dənga, a'yi bətsə anə hyi hya hənggəri ənga sərə nabi'yar nana mai!

²⁶ A mbari anə Kərsiti ja sa bwaḃwatə'yar kau, ja dzəgwa gu kadakadarkur nyi, a'yi abangə wa?”

²⁷ Kə ji cabiya nda sərə tsətsəfə nə ndər Hyal na ar kəra ja, mbari ar highiḃə Musa ba'anə tsəfəri nabi'yar patəu.

²⁸ Ənggəra ndə dla ləhəu wu dzəri məlmə kəra nda vər ma'yi a vuwa gwa, kə Yesu məl ənggər tərabiya a ndumwar nda,

²⁹ ama kə ndə cidə nyi nda vər na, “Nggya ənga 'ya, ara wagəu a dəri, kə ja pəci a gya tədəri.” Kə ji nu nda ji nda nggya ənga nda.

³⁰ Ənggəra ndə nggya aga səm sər səm, kə ji həri macikəl ba ji fənggər barka, kə ji bəḃələwa ba ji təkəna nda.

³¹ Ənggau kə liya nda pahau, ndə tsamə ri nyi. Ama kə ji sanakər wu liya nda.

³² Ndə na anə kuvwar nda, “Dəm ya, hu da mən a'yi nyinyau ənga caguli ar pəci kəra ja vər ndər anə mən ar lagu wa, ənggəra ja vər cabiya mən sərə tsətsəfau wu ndər Hyal wa?”

³³ Kə ndə hya'ari ənga kusa ndə sha a vu Urshalima. Ndə thləwa nanda kumo a sərtangə ta əkkə'yi alenyi nji a vu na,

³⁴ kə ndə nar nda, kadzangə, “Thlagə a hya'ari! A canə nyi ja kərnyi anə Biturusu!”

³⁵ Ənga tsu nanda məthlə kə nar nda sərə da ənga nda wu lagu ənga ənggəra ndə tsamə ri Yesu ayukuda ji bəḃələwa nda macikəl.

Thlər Kəra Yesu Nə Nyi

Anə Zəmbəlma Nyi'yar

(Matiwu 28:16-20; Markusu 16:14-18;

Yahwana 20:19-23; Thlər Cama'yar 1:6-8)

³⁶ Tsu nda vər ndər ar kəra sə kau, kukuthlə kəja Yesu ta'yu wu pama nda, kə ji na anə nda, “Jaməkər ja nggya ənga hyi.”

³⁷ Ama kə ndə gərahə nda vər tsədza, ma ndə nggani dəgur ngə canə nda kər.

³⁸ Kə ji na anə nda, “Mi ngə da hyi gərahə abanga, ənga hyu nggya ənga təkəkər wu dəfuwa hya?”

³⁹ Tsamiya mau tsa yau ənga hya yau aga hya lari, nayi ənga kərda ngau. Tsəkwar da mau, aga hya səni abər dəgur a'yi ənga kum ənga dəhi, ənggər kə hya vər lari da kə mai.”

⁴⁰ Ayukuda ji nana abangau, kə ji canə nda tsa ja ənga hya ja.

⁴¹ Tsu nda vər caguli ara sə dədəgur kə da kau, ama tsu nda ənga təkəkər wu dəfuwa nda, kə ji na anə nda, “Sər səm a'yi ara hyi nga nyi ya?”

⁴² Kə ndə nə nyi kalfi kukubwa.

⁴³ Kə ji dləwuri ji səmku, nanda kəl tsamə nyi.

⁴⁴ Ji na anə nda, “Sə'yar kə ngə sərə yi ndər anə hyi ar kəri pəci kəra yi tsu ənga hyi, abər a mbari nja nyabiya sərə nji tsəfəri ar kəra yau wu dladə nə lagu Musa, ənga tsəfə nə nabi'yar ənga Zabura tsu.”

⁴⁵ Kə ji məliya ndə sənbiya sərə tsətsəfau wu ndər Hyal,

⁴⁶ Ji nar nda, “Abangə nga nyi tsətsəfau, abər a dər tsa'a anə Kərsiti ja lari bwaḃwatəu, pəci makərkura nyi ba ja hya'ari sara vir tau.

⁴⁷ Ətsu wu thləmə nyi nga nju nda tətəlna ndər Hyal anə njir duniya patə aga nda tubi nda uya təfəbiya bikər nda. Nju nda dzəguya sə kə wu Urshalima.

⁴⁸ Nahyi ngə sakida sə'yar kau.

⁴⁹ Kəja, yu nda səwa hyi sərə dədə məliya hyi alkawal abər ju səwa. Ama hya səkə wu məlmə kwatahəu, kəl nji nə hyi dənama sara dəməlməu.”

Nji Hər Yesu A Dəməlməu

(Matiwu 16:19-20; Thlər Cama'yar 1:9-11)

⁵⁰ Kə ji həbiya nda a biyar ya məlməu, ndə ma'yi ba a vu Bethlani. A ndəna, ji

hya'ana tsa ja däməlməu kə ji fənggər nda barka.

⁵¹ Ənggərə ja vər fə barka anə nda, kə ji təkəbiya dzə ənga nda, ji ma'yi a däməlməu.

⁵² Nanda tsu ndə dzəgwa dləvə nyi, ndə sha a vu Urshalima, nyinyau ənga hüdə pərtəu gagadəu.

⁵³ Ndu shili parangə tsu wu ki Hyal nda vər fal Hyal.

Ndəshigu Sara Wu Tsa Yahwana

Ndər Sha Aga Ndapi

¹ Kadivira Hyal dzəguya duniya ndər a'yi, ndər kə ənga Hyal nga ja, ənga tsu ndər kə Hyal ngau.

² A'yi ja ənga Hyal kadivira ja dzəguya duniya.

³ Lagu nyi ngə Hyal məliya sə patəu, ma a'yi ənga ja mai, sə a'yi kəra Hyal məliya wu səra ji mənə mai.

⁴ Wu ja ngə pi, najaka pi tsu ca ngə mbəmbəl nə nji.

⁵ Mbəmbəla nyi a vər mbəl wu kuthləu, ama kuthla nyi a'yi a sən ciya mbəmbəla nyi mai.

⁶ Vanyi ndə a'yi kəra Hyal səwa, thləmə nyi ca ngə Yahwana.

⁷ Ji shili ar viya sakida ar kəra mbəmbəl kau, aga patər nju nda mbərsa ənga ja lagu nyi.

⁸ Naja ənga kərny nyi ngə mbəmbəl kə mai, ama ji shili ar viya sakida ar kəra mbəmbəla nyi.

⁹ Mbəmbəl kəra jiri, kəra wu nə nyi mbəmbəlkur anə kalar ndə a vər shili wu duniya.

¹⁰ Ji shili wu duniya kəra naja ngə məliya ənga kərny, ama alaga abangau, njir duniya a'yi sənbiya nyi mai.

¹¹ Ji shili aga 'yi'yi kəra nə nyi, ama nji nyi a'yi dləwuri nyi mai.

¹² Ama anə patər njira dləwuri nyi, njira mbərsa ənga thləmə nyi, anə ndar ja dənəma nə də wazha Hyal.

¹³ A'yi wazha yaya wu ndəkur mai, alaga lagur cim nə ndəkur mai, ənga alaga lagur dənga nə salkur mai, ama yaya sara ara Hyal.

¹⁴ Ndər kau, ba ji də ndapi, ba ji nggya wu pama mən. Na'ya tsu lari kadakadarkur nyi, kadakadarkur nə Zər Zəmə pathlə sara ara Tada, kəra nyinyau ənga mayiwakur ba ənga jirkur.

¹⁵ Yahwana ngə lər sakida ar kəra ja, ji hya'ana dāhəu, ji na, “Naja kə ngə ndəra yi ndər ar kəra ja ar pəci kəra yi na, ‘Ndəra wu

shili wu yukudə də, naja ndiya də, ara a'yi ja kadivira nji ya də.’ ”

¹⁶ Sara wu nyinyikur nə mayiwakur nyi nga mən uya barka, ju lə mayiwakur nyi ar kər ar kər.

¹⁷ Arya dladə shili lagu tsa Musa, ama mayiwakur ənga jirkur shili lagu Yesu Kərsiti.

¹⁸ Ndə a'yi kəra saya fər li ar Hyal mai, ama kəl Zər Hyal Zəmə pathləu, kəra a vər nggya ənga Tada, a cabiya mənər ja Hyal.

Sakida Nə Yahwana

Ndər Məl Babətizəma

(Matiwu 3:1-12; Markusu 1:1-8; Luka 3:1-18)

¹⁹ Kəja sakida kəra Yahwana ləri ar pəci kəra njira nggurəm nə Yahudiya sara wu Urshalima səwa pubu'yar ənga njir Lawi aga nda yiwabiya tara wa nga ja.

²⁰ Naji nggəl ara nar nda jiri mai, ama ji nana ar babal abər, “Nayi ngə Kərsiti mai.”

²¹ Kə ndə yiwa nyi ndə na, “Ya, wa nga ga? Nagə ngə Iliya ya?”

Kə ji shadəwa nda, ji na, “Awau, nayi ngə mai.”

Əngwar nda, “Ya, nagə ngə nabiya nyi ya?”

Kə ji shadəwa, “Awau.”

²² Ayukudə nyi patəu, kə ndə na, “Wa nga ga? Nar 'ya səra 'ya sha 'ya nda nar nyi anə njira səwa 'ya. Mi nga gu na ar kəra kər nga?”

²³ Kə Yahwana shadəwa nda lagu ndər nabi Əshaya, ji na, “Nayi ngə dāhə a vər ngga a gwar tagəu, ja vər na, ‘Hya pabəri nyi lagu anə Thlagəu, hya məliya lagu tata'yi pir wu mwa nyi.’ ”

²⁴ Kə alenyi njir Farisi, njira nji səwa

²⁵ yiwa nyi, “Ma nagə a'yi Kərsiti mai, ənga nagə a'yi Iliya mai, ba nagə tsu a'yi nabiya nyi mai, mi ngə də gu məl babətizəma?”

²⁶ Əngwar Yahwana, “Nayau, ya vər məl babətizəma anə hyi ənga 'yimi. Ama vanyi ndəra ndiya də ənga dənəma a vər shili, kəra alaga sər mba biḃi nyi nayi a'yi də tsa aga ya pəlna mai.

²⁷ Ju sa məliya hyi babətizəma ənga Mambəl Cicau ba ənga u'u.”

²⁸ Sə'yar kə patə ɖarkər wu Bethlani, a biyar ya dəl Urdənu, vira Yahwana a vər məl baβətizəma ari.

Yesu Zər Gamə Nə Hyal

²⁹ Əzəgəkura nyi ba Yahwana lari Yesu a vər shili lagu nyi, kə ji na, “Kəja, Zər Gamə nə Hyal, kəra həna bikə nə njir duniya!”

³⁰ Ndə kə nga ya vər ndər ar kəri ta, ta yi na, abər ‘Ndə a'yi a vər shili ayukudə ɖa, ama naja dəgal a ndiya ɖa ara tsu dɛdɛmə a'yi ja kadivira nja ya ɖa.’

³¹ Nayi ənga kərɖa sayi səni nyi mai, ama yi shili, yi sa məl baβətizəma ənga 'yimi anə nji aga ya cabiya nyi anə njir Izirayila.”

³² Kə Yahwana ləri najaka sakida abər, “Yi lari Mambəl a vər shida sara dəmɛlmau, a papa mbəthla, ji sa ndzafau a dar kəra ja.

³³ Nayi ənga kərɖa yu səni nyi mai, ama kəl ta ndəra səwa ɖa aga sa məl baβətizəma ənga 'yimi nar ɖa abər, ‘Ndəra gə lari Mambəl ndzafau ar ja, naja ngu nda məl baβətizəma anə nji ənga Mambəl Cicau.’

³⁴ Nayi tsu a lar yi səkə nyabiya dzə ar kəra ja, ca ngə ɖa yi ləri sakida abər ndə kau, Zər Hyal ngau.”

Zəmbəlma'yar Nə Yesu Nə Tanggərma (Matiwu 4:18-22; Markusu 1:16-20; Luka 5:2-11)

³⁵ Əzəgəkura nyi Yahwana ənga nji məthlə sara wu pama zəmbəlma nyi'yar ar vi ta wayu.

³⁶ Kə Yahwana lari Yesu ja vər tərabiya, kə ji na, “Lara mau, Zər Gamə nə Hyal!”

³⁷ Ənggəra zəmbəlma'yar kə məthlə nggari sərə Yahwana na, kə ndə nu Yesu.

³⁸ Ta Yesu shabiya dzau, ba ji lari nda nda a vər nu nyi, kə ji yiwa nda, “Mi nga hyu gala?”

Əngwar nda, “Rabi” kəra cabiya Maləmə ngau, “Əmani nga gu nggya?”

³⁹ Kə Yesu shadəwa nda, ji na, “Anda mau hya sa lari.”

A ndu saka fodə nə wagəu, kə ndə ma'yi ndə nda lari viya nyi, ba ndə həna pəkə ənga ja.

⁴⁰ Andərawusu, zaməya Simanu Biturusu, a'yi ja pathlə wu pama nji

məthlə kəra nu Yesu ayukudə Yahwana nana ndər ar kəra Yesu.

⁴¹ Sə tanggərma kəra Andərawusu məliya ca ngə, ji ma'yi ji nda thləwa zamə nyi Simanu, ba ji nar nyi, “A nər 'ya Ndə Cacadau” ndəra nju ngga ənga Kərsiti.

⁴² Kə ji shili ənga Simanu a shili ara Yesu.

Yesu tsamə nyi, ba ji na, “Nagə ngə Simanu zər Yahwana. Nju nda ngga ngau ənga Kefasu,” kəra ma nji shabiya ca ngə Biturusu.*

Yesu Ngga Fəlipəu Ənga Nathlaniyalu

⁴³ Əzəgəkura nyi tsu kə Yesu biya ju ma'yi a vu Galili. Kə ji thləwa Fəlipəu, kə ji na anə nyi, “Nu ɖa.”

⁴⁴ Fəlipəu sara wu Bethlesaida nga ja, məlmər Andərawusu ənga Biturusu.

⁴⁵ Fəlipəu ma'yi ji nda thləwa Nathlaniyalu, kə ji na anə nyi, “A nər 'ya ndəra Musa tsəfəri sə ar kəri wu ləkakadə nə dladau ənga nabi'yar tsu tsəfəri, naja ngə Yesu ndər Nazəratu, zər Yusufu.”

⁴⁶ Kə Nathlaniyalu yiwa ji na, “Sə tsapəu a sən biya sara wu Nazəratu ya?”

“A ndə ga sa lari ənga kərngau,” əngwar Fəlipəu.

⁴⁷ Ta Yesu lari Nathlaniyalu a vər shili ara ja, kə ji na ar kəra ja, “Lara mau ndər Izirayila nə jijiri, ndəra gəra ənga nggyabiya fafati.”

⁴⁸ Kə Nathlaniyalu yiwa ji na anə Yesu, “Lagu mani nga gə sən ɖa?”

Əngwar Yesu, “Ar pəci kəra gə əgya kida wur martəndəm ta nga yi lar ngau, kadivira Fəlipəu dzəgwa ngga ngau.”

⁴⁹ Kə Nathlaniyalu na, “Maləmə, nagə ngə Zər Hyal; nagə ngə Təl nə njir Izirayila!”

⁵⁰ Yesu nar nyi anə Nathlaniyalu, “Gə mbərsa ara yi nar ngə abər yi lar ngə ar pəci kəra gə əgya kida wur martəndəm ta ya? Jiri, gu nda lari sərə a ndiya kau.”

⁵¹ Kə Yesu bəra nar nyi, “Ənga jiri nga yu na anə hyi, hyu nda lari dəmɛlmə a pahəri, waladi'yar nə Hyal a vər di ənga gya ar kəra Zər Ndau.”

2

Mini Hə Dzau Wu Kana Nə Məlmə Galili

* 1:42 Səra Biturusu aga nyi ca ngə tsəka.

¹ Ar pæci næ makærkura nyi, mini næ hæ dzə a'yi wu mælmə Kana næ 'yi'yir Galili. Miya Yesu a'yi ja a ndəna.

² Yesu ækkə'yi zəmbəlma nyi'yar ma nji nggəya nda a shili ar vir mini kau.

³ Ənggəra 'yimir wur inabi kudau, kə miya Yesu na anə nyi, “Yimir wur inabir nda a kudəri.”

⁴ Yesu shadəwa nyi, ji na, “Ama, mi ngə nər mən wu sə ka? Pæci də ma a'yi də kwatahə mai.”

⁵ Kə miya Yesu nar nyi anə njir təkə sər səm, “Nahya mau, kalar sərə ji na anə hyi, ca nga hya məl.”

⁶ Ləha dzər viya nyi ha tsəka a'yi kwa, kəra njir Yahudiya wu kəbə kwatə ci dzə əni, ənggər kəra mbərsar nda cabiya. Kalar ha nyi wu sən həri əgwa kwa kwa ənga 'yimi.

⁷ Kə Yesu nar nyi anə njir təkə sər səm, “Nyanyana mə ha'yar kə patə ənga 'yimi.” Ba ndə nyanyana nda ba ar miya.

⁸ Kə ji na anə nda, “Kabangəkau, gəri nya mau a nda nə tsahwa'a.” Kə ndə gəri ndə hər nyi a nda.

⁹ Ta tsahwa'a dəhari 'yimi hyalagə kəra sha aga 'yimir wur inabi, naji sənbiya vira nji uya nyi sara ar mai, ama njir təkə sər səm wu səni. Kə tsahwa'a nggar salkwanjili a ndumwar sau,

¹⁰ kə ji na anə nyi, “Kalar ndu shili ənga 'yimir wur inabi kəra ndiya ənga məsahəu tsu kadəu, ayukudə ndə sa, ndə nyau, ba nja shili ənga kəra cacabəu, ama, nə ngə kau, pamə nga nyi ara nji, gə piyari kəra məsahəu kəl kabangəkau!”

¹¹ Najakə ngə sə dədəgur nə tanggərma kəra Yesu məliya, ji məliya sə kə wu məlmə Kana nə Galili. Najakə ngə cabiya kadakadarkur nyi, ənga ji məliya zəmbəlma nyi'yar mbərsa ənga ja.

Yesu Kədləbiya Njir Şafəli

Wu Ki Hyal Aga Ja Da Cicau

(Matiwu 21:12-13; Markusu 11:15-17; Luka 19:45-46)

¹² Ayukudə kə ngə Yesu ənga mənyi ənga zamə nyi'yar ba ənga zəmbəlma nyi'yar ma'yi a gyiwu Kafarnahumu. A gyina, ndə səkari nə pida diyawu.

¹³ Ta pəcir lardur vəlna nə njir Yahudiya də ləhəu, kə Yesu ma'yi a du Urshalima.

¹⁴ Wu huda ki Hyal, ba ji thləwa nja vər dəlna thla, ənga təmahəu ənga mbəthla'yar aga sadaka, ba ji thləwa aleniyi nji tsu nda vər bəla bəla gənnar nda.

¹⁵ Kə Yesu ləmiya kurpə sara wu əpa, ba ji kədləbiya nda patə sara wu Ki Hyal. Ji kədləbiya təmahə ækkə'yi thla, ba ji shashabiya təmbəl bəla bəla gənnar nda a dəməlmau, ənga ji tətəlma gənnar nda.

¹⁶ Kə Yesu nar nyi anə njira vər dəlna mbəthla'yar kau, “Fa'abiya mau sə'yar kə ənggau! Hya sara shabiya ki dədə aga sugu mai.”

¹⁷ Ənggəra sə kə dərkər, kə zəmbəlma nyi'yar dəngari sərə tsətsəfau, wu ləkakadə nə Hyal abər, “Hudə hamə nə ki Hyal a vər mbə də ənggər u'u.”

¹⁸ Kə njira nggurəm nə Yahudiya yiwa Yesu, ndə na, “Ya, mi ngə sə dədəgur kəra gu sən məliya, kəra wu cabiya 'ya abər a'yi gə ənga dənəma nə məliya sə'yar ka?”

¹⁹ Kə Yesu shadəwa nda, ji na, “Hya dlana ki Hyal kau, ba ya sa hya'ana wu pida makəru.”

²⁰ Kə ndə shadəwa nyi, ndə na, “Nji həri fa fodə kumunyi apə kwa a vər hər ki Hyal kau, ya, abari nga gu sən hya'ana nyi wu pida makər ka?”

²¹ Ama ki Hyal kəra Yesu wu ndər ar kəri kau, dza ja ngau.

²² Ayukudə Yesu hya'ari sara vir tau, kə zəmbəlma nyi'yar dəngari sə kə Yesu nar nda kau. Kə ndə dzəgwa mbərsa ənga sərə tsətsəfau wu ləkakadə nə Hyal ənga sərə Yesu nana.

²³ Ar pæci kəra Yesu wu lardur nə vəlna wu Urshalima, nji gangəu mbərsa ənga ja arya sə dədəgur kəra ndu lari ji məl.

²⁴ Ama Yesu a'yi fiyafə ənga nda mai, ara ju sənbiya nji patəu.

²⁵ Naja a'yi wu yiwu nja lər sakida ar kəra nji anə nyi mai, arya ju sən sərə wu dəfuwa ndapi.

3

Nikodimosu Ənga Yesu

¹ Saya da vanyi ndər Farisi a'yi kəra nja ngga ənga Nikodimosu, naja pathlə wu pama njira nggurəm nə Yahudiya.

² Ji shili əgya Yesu uvu'yi, ji sa na, “Maləmə, 'yi wu səni abər nagə maləmə ngau, sara ara Hyal, arya ndər sən məliya sə'yar kə ga vər məl kə a'yi mai, kəl ndəra Hyal ənga ja.”

³ Kə Yesu shadəwa nyi, ji na, “Yi wu nar ngau jirkura nyi, ndər sən gwu təlkur Hyal a'yi mai kəl ma nji bəra yabiya nyi nə məthləkura nyi.”

⁴ Kə Nikodimosu yiwa nyi, ji na, “Lagu mani nga nja bəra sən yabiya ndəra a halər ka? Ja bəra sən sha a vu hudə mənyi aga nja bəra yabiya nyi nə məthləkura nyi ya?”

⁵ Yesu shadəwa nyi, ji na, “Jiri nga yu na anə ngau, ndər sən gwu təlkur Hyal a'yi mai, kəl nji bəra yabiya nyi nə 'yimi ənga nə Mambəl.

⁶ Səra ndapi yabiya ndə ngau, ama səra Mambəl yabiya tsu mambəl ngau.

⁷ Ja sara da sə dədəgur anə ngə mai, ara yi na, abər, ‘Kəl nji bəra yabiya ngə nə məthləkura nyi.’

⁸ Yambadə wu sə a ndar vira ju yiwu. Gu nggari ənggəra ju sau, ama nagə wu sən nana vira ji hya'ari sara ari ənga vira ju ma'yi a ndar tsu mai. Abangə nga nyi tsu ənga ndəra nji yabiya nyi wu Mambəl.”

⁹ Kə Nikodimosu yiwa Yesu, ji na, “Abari ngə səkə wu sən da?”

¹⁰ Kə Yesu shadəwa nyi, ji na, “Ya, nagə maləmə dəgal ngau wu Izirayila, ama nagə wu nggabiya sə'yar kə mai ya?”

¹¹ Jiri nga yu na anə ngau, 'yi wu ndər ar kəra səra 'yi wu səni, ənga 'yi wu lər sakida ar kəra səra 'yi ləri, ama alaga abangau nahyi a'yi dləwuri sakidar 'ya kə mai.

¹² Ma yu ndər anə hyi ar kəra səra wu duniya, nahyi mbərsa əni mai, abari nga hyu sən nda mbərsa ma yi ndər anə hyi ar kəra səra a dəməlma?

¹³ Ndə a'yi kəra saya ma'yi a dəməlma mai, kəl naja Zər Ndə kəra shida sara dənə.

¹⁴ Ənggər kəra Musa har pabau a dar wu tagə mashī ta, abangə tsu kəl nji hya'ana Zər Ndau a dar wu,

¹⁵ aga kalar ndəra mbərsa ənga ja wu uya pi gəra kudau.”

¹⁶ “Arya Hyal ca yiwukur anə njir duniya gagaɗau, ca ngə da ji ləri Zər nyi zəmə pir, aga kalar ndəra hənggəri ənga ja, naji wu tə mai, ama ju uya pi gəra kudau.

¹⁷ Arya Hyal a'yi səwa Zər nyi a shida wu duniya aga ja sa məlna nyi numa anə duniya mai, ama aga njir duniya a uya mbəɗau lagu nyi.

¹⁸ Kalar ndəra mbərsa ənga Zər Hyal, numa a'yi wu səm nyi mai. Ama kalar ndəra a'yi mbərsa ənga ja mai, numa a səmku nyi ri tsu kaɗə ara naji mbərsa ənga thləmə Zər Hyal kəra zəmə pir mai.

¹⁹ Kəja səra ju nda məl numa ar kəri, mbəmbəl shili wu duniya, ama njir duniya wu yiwu kuthləu a ndiya mbəmbəl ara sər məla nda dəmwa'yu.

²⁰ Kalar njira wu məl sə dəmwa'yu, shishir dza nda wu yiwu mbəmbəl mai, ara hivər sər məla nda a biyar babal.

²¹ Ama njir məl səra tsa'a ndu shili ar vi mbəmbəl, aga nja ləri ar babal abər səra ndu məl səra Hyal wu yiwu ngau.”

Yahwana Ndər Məl Baβətizəma Bəra Lər Sakida Ar Kəra Yesu

²² Ayukudə kau, kə Yesu ənga zəmbəlma nyi'yar ma'yi a ndar 'yi yir Yahudiya. A ndəna ji nda bəliya sar kushu, ju məl baβətizəma anə nji.

²³ Yahwana nə nyi tsu ja vər məl baβətizəma anə nju məlmə Ayinanu kəra ləhəu wu dzər məlmə Salimu, ara 'yimi a'yi gangəu a ndəna. Nji kəl shili nga ndu shili ju məl baβətizəma anə nda.

²⁴ (Səkə ɗarkər kadivira nji fuwa Yahwana wu fursəna.)

²⁵ Kə zəmbəlma'yar nə Yahwana gu kəpal ənga vanyi ndər Yahudiya ar kəra ci dzə kəra dladə nana nja məl.

²⁶ Ndə shili əgya Yahwana, ndə sa na anə nyi, “Maləmə, ndə ta ənga gə a biyar ya dəl Urdənu ta, ndə ta gə ləri sakida ar kər ta, kəja ja vər məl baβətizəma anə nji ənga patər nja vər sha shili ara ja.”

²⁷ Kə Yahwana shadəwa nda, ji na, “Ndər sən dləwuri sə a'yi mai, kəl səra Hyal nə nyi.

²⁸ Nahyi ənga kərhyi ngə sakida ɗa arya yi na anə hyi, ‘Nayi ngə Kərsiti mai, ama Hyal səwa ɗa wu mwa nyi.’

²⁹ Ar pəcir hə dzau, kwanjili nə sal kwanjili ngau. Bazhiya sal kwanjili kəra shili ar vir hə dzə kau, kəl səkə nga ja, aga ja nggari dāha sal kwanjili. Ju nyi ənga hūdə pipida ma ji nggari sal kwanjili a vər ndər. Lagu kə tsu ngə hūdə pipida dā a nyabiyar dzau.

³⁰ A dāri tsa'a ja cakau, nayi tsu ya gənna dzau.

³¹ “Ndəra shida sara a dēməlməu, naja nga adabanga nji patəu. Patər njira wu duniya nə duniya ngau, ənga ndu ndər ar kəra sər duniya. Ndəra shida sara a dēməlməu, naja nga adabanga nji patəu.

³² Ju ləri sakida səra ji ləri ənga ji nggari, alaga abangau, ndə a'yi kəra mbərsa ənga sakida nyi mai.

³³ Ama kalar ndəra dləwuri sakida nyi a cabiyari abər Hyal ndə jijiri ngau.

³⁴ Ara ndəra Hyal səwa, ndər Hyal nga ju na, arya Hyal nə nyi Mambəl nyi nyinyau.

³⁵ Tada wu yiwu Zər nyi, ba ji fuwa patər sə wu tsa ja.

³⁶ Kalar ndəra mbərsa ənga Zəra nyi a'yi ja ənga pi gəra kudau. Ndəra gəra bəla səra Zəra nyi nana, naji wu uya pi mai, ama Hyal wu dəfu ənga ja.”

4

Yesu Ndər Ənga Mala Sara Samariya

¹ Njir Farisi nggari abər Yesu a vər dumwa ənga uya nji, ənga məl bəbətizəma anə zəmbəlma gangəu a ndiya Yahwana.

² Kwalaga kə a'yi Yesu ənga kərnyə nga vər məl bəbətizəma kə mai, ama zəmbəlma nyi'yar ngau.

³ Ənggəra Yesu nggari abangau, kə ji piyari 'yi'yir Yahudi ba ji bəra sha a vu 'yi'yir Galili.

⁴ Kabangəkə a mbari kəl Yesu ja tərabiya wu Samariya.

⁵ Kə ji dla wu vanyi məlmə wu 'yi'yir Samariya kəra nja ngga ənga Sayika. Vi kau, ləhə nga nyi a dzər vira Yakubu nə nyi anə zər nyi Yusufu.

⁶ Ar vi kau, məla nə Yakubu a'yi. Ar pəci kəra Yesu hədā ənga bəu, ba ji bəliya sar a

miya məla nyi. Səkə darkər ənggər saka kumo apə məthlə nə puci.

⁷ Kə vanyi mala nə Samariya shila gwa məla. Kə Yesu na anə nyi, “Usi, gər dā 'yimi ya təwari.”

⁸ (Zəmbəlma nyi'yar tsu a ma'yir nda a vu huda məlmə aga nda vuwa dəl sər səm.)

⁹ Kə mala Samariya kə na anə Yesu, “Abari nagə ndər Yahudiya a sən yiwa 'yimi ara ya, nayi mala Samariya?” (Ara sə a'yi kəra wu dābəri ndər Yahudiya ənga ndər Samariya mai.)*

¹⁰ Əngwar Yesu, “Maja abər gu səni sə kurthlə nə Hyal kəra ju lau, ənga ndəra na anə ngau, ‘Gər dā 'yimi ya təwari,’ gu sən yiwa nyi, ba ja nə ngə 'yimi nər lə pi.”

¹¹ Kə mala kə na, “Maləmə, kəja sər gə 'yimi a'yi ara gə mai, ya, kəja məla kə dzəgamə nga nyi, lagu mani nga gu sən gər dā 'yimi lə pi ka?”

¹² Dəm ya, naga ndiya dər'ya Yakubu, ndəra labiya 'ya məla kə ya? Naja ənga kərnyə ma, ji sa 'yimi sara a gwa, ənga wazha nyi ba ma'wi nyi'yar.”

¹³ Yesu na, “Kalar ndəra sa 'yimi kau, hili wu bəra nda tə nyi wayu.

¹⁴ Ama ndəra sa 'yimi kəra yu lə kau, naji wu bəra nggar hili mai ba'anuwa. 'Yimi kəra yu lə kau, wu nda dā wu ja ənggər mandəli 'yimi kəra wu huhwi sara wu dza ja kəra wu nə nyi pi gəra kudau.”

¹⁵ Əngwar mala kau, “Maləmə, nə dā 'yimi kau, ara ya sara bəra nggari hili, ənga ya bəra shili ənggau ya sa gə 'yimi.”

¹⁶ Kə Yesu na, “Ma'yi ga nda shili ənga sal ngau.”

¹⁷ Əngwar ja, “Sal a'yi ara yi mai.”

Əngwar Yesu anə nyi, “A nabiyar gə jiri ənggəra gə na abər, ‘Sal a'yi ara yi mai.’

¹⁸ Arya jirkura nyi ca ngə a hər gə shili paməpamə təfu, ənga ndə kə gə əni kabangəkə kə sal ngə mai, a nabiyar gə jiri.”

¹⁹ Əngwar ja, “Ndə dəgaləu, maya nggani nagə nabi ngau.

²⁰ Əjir 'ya dləvə Hyal ar mə kau. Ama əngwar hyi njir Yahudiya wu Urshalima ngə vira nja kyaga dləvə Hyal.”

* 4:9 Kwalaga cala miya ha nə njir Samariya njir Yahudiya wu məl thlər əni mai.

²¹ Kə Yesu na, “Mala, mbərsa ənga sərə yu na kau, arya pəci a vər shili kəra nji tsu wu nda dləvə Tada ar mə kə mai, alaga wu Urshalima mai.

²² Nahyi njir Samariya nahyi wu səni ndəra hyu dləvə mai, na'ya 'yi wu səni ndəra 'yi wu dləvə, ara mbəda shili sara ara njir Yahudiya.

²³ Ama pəci a vər shili, pəca nyi ma a shiliri, kəra njir dləvə Tada ənga jiri wu nda dləvə nyi wu mambəl ba ənga jirkur, ara Tada wu gal culi nji kə nga dləvə nyi.

²⁴ Hyal Mambəl ngau, njir dləvə nyi kəl nda dləvə nyi wu mambəl ba ənga wu jirkur tsu.”

²⁵ Mala kə na, “A sən yi abər Ndə Cacadau a vər shili ndəra nju ngga nyi ənga Kərsiti. Ma ji shili ju sa cabiya 'ya patər sau.”

²⁶ Yesu na, “Nayi ndəra vər ndər anə ngau nayi ngau.”

Zəmbəlma 'yar Bəra Sha Shilara Yesu

²⁷ Ar pəci kə ngə zəmbəlma nyi'yar sha shili, ba da sə dədəgur anə nda ənggəra ndə thləwa nyi ja vər ndər ənga mala. Ama ndər sən yiwa, “Mi nga ga gal ənga mala ka?” Ənga ndər sən na anə nyi, “Mi ngə da gu ndər ənga ja?” a'yi tsu mai.

²⁸ Kə mala kə piyari təm gwa məla nyi, ba ji ma'yi a vu huda məlmau, ji vuwa nar nyi anə nji,

²⁹ “Shila mau, hya sa lari ndəra nar da sərə yi saya məlma patəu. Abər naja ngə Kərsiti ya?”

³⁰ Kə nji bibiya sara wu huda məlmau, kə ndə shili əgya Yesu.

³¹ Ar pəci kə ngə zəmbəlma nyi'yar a vər kədi Yesu, “Maləmə, səm sau.”

³² Ama kə Yesu shadəwa nda, ji na, “Sər səm a'yi ara yi kəra yu sən səm ama nahyi wu sən mai.”

³³ Kə zəmbəlma nyi'yar yiwa kərnda, ndə na, “Abər vanyi ndə daḡaga shili ənga sər səm anə nyi ya?”

³⁴ Ama kə Yesu shadəwa nda, ji na, “Sər səm da ca ngə ya məl sərə ndəra səwa da wu yiwu ənga ya nyabiya thlər nyi cipəu.

³⁵ Hyu na abər, ‘A hyiri hya fodə aga fwaha da.’ Ama yu na anə hyi, hya pahəna liya hyi mənəhəu aga hya tsamə vu huda

fa, ara a nər nda patə tsa'a aga gəm kabangəkau.

³⁶ Ndər gəm fa wu uya akkəri nyi, ənga ju kaḡiya sə zəzəwa nyi, ca ngə cabiya njira ju kaḡiya aga nda uya pi gəra kudau. Lagu kə ngə njir thləka ənga njir gəm sər fa ndu nyabiya dzə ənga hudə pipida aga zəməu.

³⁷ Ənggə ngə karapə kə nyabiya dzə ənga jirkur, ‘Vanyi ndə thlər nyi ca ngə thləka, vanyi ndə tsu thlər nyi ca ngə gəm.’

³⁸ Yi səwa hyi aga hya gəm sərə hyi gəra lari ḡwaḡwatə a vər thləka. Alenyi nji a lar nda ḡwaḡwatəu, nahyi tsu a uyar hyi akkəri nə thlər ḡwaḡwatər nda.”

Njir Samariya Gangəu Hənggəri

³⁹ Njir Samariya gangəu sara wu məlmə kə mbərsa ənga Yesu arya ndər mala kə kəra ji na, “Ji nar da patər sərə yi saya məliya.”

⁴⁰ Ənggəra njir Samariya shili əgya Yesu, kə ndə sa kədi nyi ja nggya əkkə'yi nda, ba ji nggya əkkə'yi nda nə pida məthləu.

⁴¹ Nji gangə tsu ḡəra mbərsa ənga Yesu arya sərə ji nar nda.

⁴² Kə njir Samariya dzəgwa na anə mala kau, “Kabangəkau, a hənggər 'ya jiri, a'yi ara sərə gə na waci mai, ama ara na'ya ma a nggar 'ya sərə ji na ənga kər'ya, ənga a dləwunggəri 'ya ndə kə naja ngə ndər mbəda duniya.”

Yesu Mbədana Zər Ndə Dəḡaləu

⁴³ Ayukuda pida məthləu, kə Yesu piyari 'yi'yir Samariya ji ma'yi a vu 'yi'yir Galili.

⁴⁴ (Arya Yesu ənga kərnyı a nanari abər, “Nabi a'yi wu uya hakər wu məlmə nyi mai.”)

⁴⁵ Ar pəci kəra ji vu Galili, kə njir Galili dləwuri nyi ənga hudə zəmə ara nanda ənga kərnda a lari nda sərə Yesu məlma a vu Urshalima ar pəcir lardur nə vəlma kəra nanda ma a vur nda.

⁴⁶ Kə Yesu ḡəra sha a vu Kana wu Galili, vira ji shabiya 'yimi a ndu 'yimir wur inabi. A ndəna vanyi ndə dəḡal nə ki təl a'yi kəra zər nyi gəra ngga a vu Kafarnahumu.

⁴⁷ Ənggəra ndə kə nggəri abər Yesu a dlari wu Galili sara wu Yahudi, kə ji ma'yi a ndəgya ja, ji nda kədi nyi aga ja shili wu ki nyi, ja sa mbədana zər nyi kəra citəu a miya tau.

⁴⁸ Kə Yesu shadəwa nyi, ji na, “Kəl ta hyi lari mətsamə ənga sə dədəgur ara yau, ca ngə də hyi mbərsa.”

⁴⁹ Kə ndə dəgal nə ki təl ta na anə Yesu, “Ndə dəgaləu, shili ma ma'yi a ndu ki də ara zər də ka sara tau.”

⁵⁰ Kə Yesu na anə nyi, “Ma'yi sə ngau, zər ngə kə wu tə mai.” Ndə kə tsu, ba ji mbərsa ənga sərə Yesu na anə nyi, ba ji ma'yi sə nyi.

⁵¹ Tsu ja ar lagu ja vər ma'yi a ndu ki, ba ji bə ənga njir məl thlər nyi ar lagu, kə ndə na anə nyi, “Zər ngə ta a dāri jaməu.”

⁵² Kə ji yiwa nda pəci kərə sə kə darkər. Əngwar nda anə nyi, “Na, ənggər saka pathlə nə puci ngə gyangə kə siya nyi.”

⁵³ Kə dəya zər kə tsamə ri abər ar pəci kə ngə Yesu na anə nyi, “Ma'yi sə ngau, zər ngə kə wu tə mai.” Kə ndə kə ənga njir ki nyi mbərsa ənga Yesu.

⁵⁴ Najakə ngə sə dədəgur nə məthləkura nyi kərə Yesu məliya ayukuda ji piyari Yahudi ji shili wu Galili.

5

Yesu Mbədāna Ndau A Miya Dəl Fa'a

¹ Ayukuda kau, kə Yesu ma'yi a du Urshalima aga mini nə njir Yahudiya.

² A du Urshalima tsu, vanyi dəl fa'a a'yi kərə nji zəwuya ənga sə ənggər dza'wu paməpamə təfu. Nju ngga fa'a kə ənga miya njir Yahudiya, Bethlesaida. Dəl fa'a kə ləhə nga nyi a dzər miya ki kərə nju ngga ənga Miya Ki Təmahəu.

³ Əgya kida dza'wu'yar kə ngə nji gərə ngga, ənga nji ləfau, ənga nji kadal ba ənga nji təsəkənu gangəu wu pida.

⁴ [Ndə wu sə kau aga nja gwazhiri 'yimiya nyi. Arya ga pəci ga pəci ngə waladi nə Thlagə wu shida ja sa gwazhiri 'yimi kau. Ndəra a gwa tanggərma, ba ja uya jaməkur sara ara shiləgə nyi.]

⁵ Ənggə tsu vanyi ndə a'yi kərə məliya fa makərkumunyi apə cisu ənga təsəkənu.

⁶ Ta Yesu lari nyi a'yi pida, ənga tsu ju səni abər ndə kə a bəliyar sar ənga təsəkənu kau, kə Yesu na anə nyi, “Gu yiwu ga də jamə ya?”

⁷ Kə ndə təsəkənu kə na, “Ndə dəgaləu, nayi a'yi ənga ndər dləwa də ma nji gwazhiri 'yimiya nyi mai. Ma yi məl abər

aga ya sən gwa ba vanyi nda gwa a mwa ara yau.”

⁸ Kə Yesu na anə nyi, “Hya'ari ga həri buci ngau, ba ga bə ga ma'yi.”

⁹ Aga zəmə ba nda nyi də jaməu, kə ji həri buci nyi ba ji bəu.

Sə kə darkər ar pəcir bəlsar nə njir Yahudiya.

¹⁰ Agabangau, kə njira nggurəm nə Yahudiya nar nyi anə ndə kərə nji məliya jamə kau, “Əshina pəcir bəlsar ngau, naga kyaga məl thlər mai, dladər mənə kar ngə ri ara hə buci ngau.”

¹¹ Kə ndə kə shadəwa nda, ji na, “Ndəra məliya də jamə ngə na anə də, ‘Həri buci ngau ga bəu.’ ”

¹² Kə ndə yiwa nyi, ndə na, “Wa ngə ndə kə na anə ngau, ga hər buci ngau, ga bə ka?”

¹³ Ndə kə nji shiləgəbiya kə wu səni tara wa ngə məliya nyi jamə kə mai, arya Yesu a ma'yiri a vu pama dlamir nji kərə a ndəna.

¹⁴ Ayukuda pəci kushu, ba Yesu thləwa nyi wu ki Hyal, ba ji na anə nyi, “Lari, a dər gə jaməu. Ga piyari məl bikau ara sə dəmwa'yi a ndiya kə a sara də ənga gau.”

¹⁵ Kə ndə kə ma'yi ji nda nar nyi anə njira nggurəm nə Yahudiya abər Yesu ngə məliya nyi jaməu.

Pi Lagu Zəra Nyi

¹⁶ Ara abangau, ba ndə dzəguya ndər papatagə anə Yesu, ara ju məl sə'yar kə Pəcir Bəlsar.

¹⁷ Kə Yesu na anə nda, “Dədə a vər məl thlər nyi ba'anə kabangəkau, nayi tsu ya vər məl thlər.”

¹⁸ Arya ndər kau, ngə njir Yahudiya wu gal lagu kərə nda tsəya nyi ari. Əngwar nda, “A'yi wacu ara ji bəlna sərə dladə na ar kərə Pəcir Bəlsar mai, ama ara ju ngga Hyal ar viya dənyi, lagu ta nga ju gəla kərnyə kakalə ənga Hyal.”

¹⁹ Kə Yesu shadəwa nda, ji na, “Ənga jiri nga yu na anə hyi, sə a'yi kərə Zər wu sən məliya ənga kərnyə mai, sərə ji lari Dənyi a vər məl, ca nga ju məl. Ara kalar sərə Dənyi a vər məl, ca ngə Zər wu məl tsu.

²⁰ Ara Tada wu yiwu Zəra nyi, ca nga ju canə nyi kalar sərə ju məl ənga kərnyə. Ba

tsu ju canə nyi sərə ndiya sə ənggər kə aga ja dā sə dədəgur anə hyi.

²¹ Ənggər kərə Tada sən hya'ana nji tətə ja nə nda pi, abangə tsu Zər wu sən nə nyi pi anə kalar ndəra ju yiwu.

²² Tada wu məl numa anə nji mai, ara a nə nyir ja dənəma nə məl numa anə Zər nyi,

²³ aga patər nji nda nə nyi dəgalkur anə Zəra nyi, ənggəra ndu lə dəgalkur anə Tada. Kalar ndəra gəra nə nyi dəgalkur anə Zəra nyi, naja a'yi nə nyi dəgalkur anə Dənyi kərə səwa nyi mai.

²⁴ “Ənga jiri nga yu na anə hyi, kalar ndəra wu nggar ndər dā, kə ji mbərsa ənga ndəra səwa dā, a'yi ja ənga pi gəra kudau. Nju nda məl numa anə nyi mai, ama a tərəbiyar ja sara wu tau, a ndu pi.

²⁵ Ənga jiri nga yu na anə hyi, pəci a vər shili, pəca nyi ma a shiliri, kərə nji tətə wu nda nggar dāha Zər Hyal, njira nggari ndu nda dā a'yi ənga pi.

²⁶ Ənggər kərə Tada dā thlagər pi, abangə tsu nga ji nə nyi dənəma anə Zəra nyi aga ja dā thlagər pi.

²⁷ Ənga tsu ji nə nyi dənəma nə məl numa anə kalar ndau ara naja Zər Ndau.

²⁸ Ndər kə a sara dā sə dədəgur anə hyi mai, ara pəca vər shili kərə patər njira a gu hu wu nda nggar dāha ja,

²⁹ ba nda biya. Njira məliya sə mənəhəu ndu hya'ari ənga pi gəra kudau, ama njira məliya sə dəmwa'yi ndu hya'ari ba nja məliya nda numa.

³⁰ Sə a'yi kərə yu sən məliya ar kərda mai. Yu thla numa ənggər kərə Hyal wu na anə dā. Agabəngau, numa dā kakalə nga nyi, arya a'yi sərə yu yiwu nga yu məl mai, ama sərə ndəra səwa dā wu yiwu.

Sakida Ar Kərə Yesu

³¹ “Ma yi ləri sakida ar kərə kərda, sakida kə a'yi dlədləwu mai.

³² Ama vanyi ndə paməu a'yi kərə wu lə sakida ar kərə yau, a sən yi abər sakida nyi jijiri nga nyi.

³³ “Hyi səwa nyi nji anə Yahwana, naja, ba ji lər hyi sakida kərə jiri.

³⁴ Alaga abəngau, a'yi yu nggya aga sakida nə ndapi mai. Ama yi nar hyi abəngau aga hya uya mbədau.

³⁵ Yahwana ənggər pitəlla mbəmbəl nga ja kərə ləri mbəmbəl nyi, nahyi tsu, kə hyi caguli nə mbəmbəl nyi nə pəci kushu.

³⁶ “Ama a'yi yau ənga sakida kərə ndiya kərə Yahwana ləri ar kərə yau. Sə kərə ya vər məl kau, sə ngau kərə dədə nə dā aga ya məl ənga ja vər lə sakida ar kərə yau, abər dədə ngə səwa dā.

³⁷ Dədə tsu, ndəra səwa dā, nga vər lə sakida ar kərə yau. Nahyi saya nggar dāha ja mai, ənga tsu nahyi saya ləri nyi ənga li tara wa nga ja mai.

³⁸ Ndər nyi tsu wu nggya wu dəfuwa hyi mai, arya nahyi mbərsa ənga ndəra ji səwa mai.

³⁹ Nahyi kəl dumwa ənga jiga sərə tsətsəfau wu ləkakadə Hyal, ara hyu nggani a gwa nga hyu uya pi gəra kudau. Najaka sə kərə nji tsəfəri wu ləkakadə Hyal kau, nanda ngu lər sakida ar kərə yau.

⁴⁰ Ama alaga abəngau, kə hyi nggəl ara shili əgya yi aga hya sa uya pi.

⁴¹ “Nayi wu gal fal sara ara nji mai,

⁴² ama yu səni hyi. A'yi hyi ənga yiwu Hyal a vu dəfuwa hyi mai.

⁴³ Nayau, yi shili wu thləmə r dədə, ama nahyi dləwur dā mai, ama ma vanyi ndə shili wu thləmə r kərny ba hya sa dləwuri nyi.

⁴⁴ Abari nga hyu sən mbərsa ma hyu dləwu fal ara kuvwar hya, ama nahyi wu gal lagur dləwu fal sara ara Hyal zəmə pir maya?

⁴⁵ A sara hya dənga abər yu nda wula hyi ara Tada mai. Ndər wula hyi a'yi, naja ngə Musa, ndəra hyu fə dəfu ju nda dləwar hyi.

⁴⁶ Maja abər hyi mbərsa ənga Musa, a hənggər hyi jiri ənga yau, arya Musa tsəfəri ar kərə yau.

⁴⁷ Ama ma nahyi a'yi mbərsa ənga sərə ji tsəfəri mai, abari nga hyu sən mbərsa ənga sərə yu na?”

6

Yesu Səməna Nji Dubu Təfu

(Matiwu 14:13-21; Markusu 6:30-44; Luka 9:10-17)

¹ Ayukuda pæci kushu, kə Yesu tərabiya nadə a biyar ya dəl Galili (najakə ngə dəl Tiberiyasu).

² Ənggau, dlamir nji gangəu wu nu nyi arya sə dədəgur kəra ndə lari ji məliya anə nji gəra ngga, ənggəra ji shiləgəbiya nda.

³ Kə Yesu ma'yi a dar kəra mau, a ndəna ji da nggya əkkə'yi zəmbəlma nyi'yar.

⁴ Ar pæci kə lardur nə vəlna nə njir Yahudiya a dərari ləhəu.

⁵ Ənggəra Yesu hya'anakər ba ji lari dlamir nji gangəu a vər shili əgya ja, kə ji nar nyi anə Fəlipəu, “Əmani nga mənə sən dəlbiya sər səm kəra wu sən səmənə nji ka?”

⁶ Yesu yiwa sə kə ara Fəlipəu, aga ja dzəbiya nyi, arya naja ənga kərnyu ju sən sərə ju nda məl.

⁷ Kə Fəlipəu şadəwa nyi, ji na, “Alaga gənna nə ki ndər məl thlər nə zada fa* a sən dəlbiya sərə nji ka sən fuwa wu miya nda mai!”

⁸ Kə pathlə wu pama zəmbəlma Yesu kəra nju ngga ənga Andərawusu, zaməya Simanu Biturusu, na anə Yesu,

⁹ “Kəja vanyi zər kushu ənggau ənga macikəl lugu dəfə təfu ənga kalfi məthləu. Ama mi ngə sərə ju sən məliya anə nji gangə ka?”

¹⁰ Kə Yesu na anə zəmbəlma nyi'yar, “Nar nya mau anə nji nda nggya gya.” Ar vi kə sar a'yi gangəu. Kə nji patə nggya gya, gangəkura shili zhizhir nda a kari dubu təfu.

¹¹ Kə Yesu həri macikəla nyi, kə ji usaku Hyal, ba ji tətəkəya nyi anə njira a'yi nggya gya patər sərə ndu yiwu. Abangə tsu nga ji məliya ənga kalfiya nyi.

¹² Ayukuda ndə səm ndə nyau, kə ji nar nyi anə zəmbəlma nyi'yar, “Tsəmiya mau kalar sərə hiyau ara sə a sara wir.”

¹³ Kə zəmbəlma nyi'yar tsətsəmiya kalar sərə hiyau wu miya nda, ba ndə nyanyana tsəla kumo apə məthləu sara wu macikəl lugu təfu ta.

¹⁴ Ənggəra dlamir nji lari sə dədəgur kəra Yesu məliya, kə ndə na, “Gəra ənga kəpal, ndə ngə nabi kəra duniya wu səkə shili nyi ta.”

¹⁵ Ta Yesu lari ndu sha lagu fə nyi aga tələr nda, ba ji gwadəna nda, ba ji ma'yi sə nyi a du mau.

*Yesu Bau A Dar Kəra 'Yimi
(Matiwu 14:22-33; Markusu 6:45-52)*

¹⁶ Ənggəra wagə də, kə zəmbəlma Yesu 'yar ma'yi a gwu dəl.

¹⁷ Kə ndə gwa gwu kwambwal aga nda tərabiya a vu Kafarnahumu. Ar pæci kəra nda a vir ma'yi, kə vi də zəgutu, ama tsu Yesu gəra shili əgya nda.

¹⁸ Kə dəl dzəguya kənggədə gagadəu ara culi yambadə kəra a vər sau ənga dənəma.

¹⁹ Ayukuda ndə 6ar 6au a də nə miyal makəru, kukuthlə ba ndə lari Yesu a vər shili əgya kwambwalər nda, ja vər 6au ar kəra 'yimi, ba səkə gərahəya nda gagadəu.

²⁰ Ama kə Yesu na anə nda, “Nayi ngau, hya sara hivər mai.”

²¹ Ənggau kə ndə hənggəri aga nda dləwuri nyi a gwu kwambwalər nda. Ənggəra kə kwambwalər nda thləwa miya dəl vira nda a vər nu a ndari.

Nji Biya Aga Gal Yesu

²² Ənggəra vi sa kudəu, kə dlamir nji kəra hiyau a biyar ya dəl tsamə ri abər kwambwal zəmə kəra hiyau ca ngə zəmbəlma Yesu 'yar ma'yi a gwa, ama kə ndə tsamə ri abər Yesu a'yi ma'yi əkkə'yi nda mai.

²³ Kə alenyi kwambwal'yar shili sara wu Tiberiyasu, ndə sa ta'yi ləhəu ar vira Thlagə səmənə nji ənga macikəl kəra ji fənggəri nyi barka.

²⁴ Ta nji lari abər Yesu ənga zəmbəlma nyi'yar a'yi ar vi ta mai, ba ndə gu kwambwal'yar, ndə ma'yi a vu Kafarnahumu aga vuwa gal Yesu a vuna.

Yesu Ngə Macikəl Nə Pi

²⁵ Ənggəra ndə biya thləwa nyi a biyar ya dəl, kə ndə na anə nyi, “Maləmə, ənuwa nga gə shili ənga?”

²⁶ Kə Yesu şadəwa nda, ji na, “Ənga jiri nga yu na anə hyi, hyu gal də a'yi ara sə dədəgur kəra hyi lari yi məliya mai, ama arya macikəl ta hyi səm hyi nyi əni ta.

²⁷ Hya sara hədə a vər gal sər səm kəra wu sən dzə mai, ama hya məl thlər nə gal

* 6:7 Ar viya dinari gharu məthləu.

sər səm kəra gəra sən dzau, ənga tsu ju ləri pi kəra gəra kudau. Naja kə ngə sər səm kəra Zər Ndau, wu sən nər hyi. Arya naja Zər Ndau ngə Hyal Tada nə nyi dənama nə məl abangau.”

²⁸ Kə ndə yiwa nyi, ndə na, “Mi ngə səra Hyal wu yiwu 'ya məla?”

²⁹ Kə Yesu shadəwa nda, ji na, “Kəja səra Hyal wu yiwu hya məl, hya mbərsa ənga ndəra ji səwa.”

³⁰ Kə ndə yiwa nyi, “Mi ngə sə dədəgur mətsamə kəra gu sən məliya aga 'ya dābaga lari ba 'ya hənggəri ənga ga? Mi nga gu sən məliya?”

³¹ Əjir 'ya səm səra nju ngga ənga mana a gwa tagəu, ənggər kəra tsətsəfau abər, ‘Ji nə nda sər səm sara dəməlmə aga nda səm.’ ”

³² Kə Yesu shadəwa nda, ji na, “Ənga jiri nga yu na anə hyi, a'yi Musa ngə nə hyi sər səm sara dəməlmə mai, ama dədə ngə nər hyi sər səm nə jijiri sara dəməlməu.

³³ Arya sər səm nə jiri nə Hyal ca ngə ndəra shida sara dəməlmə ju lə pi anə duniya.”

³⁴ Əngwar nda anə nyi, “Maləmə, mbar kabəngəkə ga dumwa ənga lə culi najaka sər səm anə 'ya.”

³⁵ Kə Yesu nar nda, “Nayi ngə macikəl nə pi. Kalar ndəra shili əgya yau, naja tsu bəra nggari wu bu mai, ənga kalar ndəra hənggəri ənga yau, naji wu bəra nggari hili mai.

³⁶ Ama ənggəra yi nar hyi ta, a lar dər hyi, ama alaga abangau nahyi hənggəri ənga yi mai.

³⁷ Patər njira Tada nə də, ndu shili ara yau, ənga kalar ndəra shili ara yau, nayi wu kədlə nyi mai.

³⁸ Arya yi shida sara dəməlməu, a'yi aga ya sa məl səra yu yiwu mai, ama səra ndəra səwa də wu yiwu.

³⁹ Səra ndəra səwa də wu yiwu, ca ngə alaga ndə zəmə a sara sa wu tsa yau, wu njira ji nə də mai, ama aga ya hya'ana nda sara vir tau, ar pəcir ku diya duniya.

⁴⁰ Arya səra Dədə wu yiwu ngau, ca ngə kalar ndəra fər li ar Zər, ənga ji hənggəri ənga Zəra nyi, ju uya pi gəra kudau, ənga tsu yu nda hya'ana nyi sara vir tau, ar pəcir ku diya duniya.”

⁴¹ Kə njir Yahudiya dzəguya ngwungwuni wu pamə ar kəra Yesu ara ji na, “Nayi ngə macikəl kəra shida sara dəməlməu.”

⁴² Kə ndə na, “A'yi Yesu ngə wa? Zər Yusufu, ndəra 'yi wu səni dənyi ənga mənəyi ta wa? Ya, abari nga ju na abər, ‘Yi shida sara dəməlmə’?”

⁴³ Kə Yesu shadəwa nda, ji na, “Piyara mau ngwungwuni wu pama hyi.

⁴⁴ Ndər sən shili əgya yi a'yi mai, kəl ma Tada kəra səwa də tədər nyi a shili, nayi tsu yu nda hya'ana nyi sara vir tau, ar pəcir ku diya duniya.

⁴⁵ Nji tsəfəri wu ləkakadə nə nabi'yar abər, ‘Patəkura nda Hyal ngu nda highi bə anə nda.’ Kalar ndəra səya nyi himi anə Tada ənga ji highi bə sə ara ja, ju shili əgya yau.

⁴⁶ Ndə a'yi kəra saya lari Tada mai, kəl ndəra hya'ari sara ara Hyal, naja ngə ndəra saya lar Tada.

⁴⁷ Jiri nga yu na anə hyi, kalar ndəra mbərsa a'yi ja ənga pi gəra kudau.

⁴⁸ Nayi ngə macikəl nə pi.

⁴⁹ Əjiya əjir hyi səm səra nju ngga ənga mana wu tagəu, ama ba ndə bəra tau.

⁵⁰ Ama kəja macikəl kəra shida sara dəməlməu, kalar ndəra səmku naji wu tə mai.

⁵¹ Nayi ngə macikəl nə pi kəra shida sara dəməlməu. Kalar ndəra səm najaka macikəl, ju nggya ənga pi nə ba'anəwa. Najaka macikəl kumər dza yi ngau, kəra yu ləri aga duniya a uya pi.”

⁵² Kə njir Yahudiya gu kəpal gagadəu wu pama nda, ndu na, “Abari ngə ndə ka sən nə mən kumər dza ja aga mənə səmə?”

⁵³ Əngwar Yesu anə nda, “Ənga jiri nga yu na anə hyi, kəl ma hyi səm kumər dza Zər Ndau ənga hyi təwari mashi nyi, nahyi a'yi ənga pi wu hyi mai.

⁵⁴ Kalar ndəra səmku kumər dza yau ənga ji təwari mashi də, a'yi ja ənga pi gəra kudau, ənga yu nda hya'ana nyi sara vir tau, ar pəcir ku diya duniya.

⁵⁵ Kumər dza yi dəfə jijiri ngau, ənga mashi də sər sa jijiri ngau.

⁵⁶ Kalar ndəra səmku kumər dza yau ənga ju sa mashi də, ju nggya wu yau ənga

nayi tsu wu ja.

⁵⁷ Ænggær kera Tada mbæmbædau sæwa ða, arya ja nga yi tsu ænga pi, agabangæ kalar ndæra fiya ða aga sær sæm nyi, ju nda ða a'yi ænga pi ba'anuwæ arya yau.

⁵⁸ Najakæ ngæ macikæl kera shida sara dæmælmæ a'yi ænggær kera æjiya æjir hyi'yar sæm mai. Æjiya æjir hyi ndæ sæm særa nju ngga ænga mana ba ndæ tau, ama kalar ndæra wu sæm najaka macikæl, a'yi ja ænga pi gæra kudau."

⁵⁹ Yesu nana sæ'yar kæ patæ ar pæci kera ja vær highiðau wu umbwa dæðæ dzæ njir Yahudiya wu Kafarnahumu.

Zæmbælma Yesu 'Yar Gangæ Piyari Nu Nyi

⁶⁰ Ænggæra ndæ nggari abangau, kæ gangæu wu pama zæmbælma nyi'yar na, "Dzadzau ngæ highiðæ kau, wa ngu sæn dlæwuri najaka sa?"

⁶¹ Yesu ara ju sæni wu dæfuwa ja abær zæmbælma nyi'yar a vær ngwungwuni ar kera highiðæ kau, kæ ji na anæ nda, "Highiðæ kæ ndzana hudæ hyi ya?"

⁶² Ya, abari nga hyu nda nggari wu dæfuwa hyi ma hyi lari Zær Ndau a vær sha a dar vira ja dæðæma?

⁶³ Mambæl ngu læ pi, sæ a'yi kera kumær dzæ aga nyi mai. Ndær kera yi nar hyi kau, næ Mambæl ngau, ba ænga næ pi tsu.

⁶⁴ Ama alaga abangau, nji a'yi kera gæra hænggæri." Ara tsu kadæu, Yesu wu sæni wu pama nda njira gæra hænggæri ænga ndæra wu nda thlæna hya ja.

⁶⁵ Kæ Yesu dumwa ji na anæ nda, "Ca ngæ særa ða yi na anæ hyi abær ndær sæn shili ægya yau, a'yi mai, kæl ma Dæða næ nda lagu."

⁶⁶ Ayukudæ highiðæ kau, kæ zæmbælma nyi'yar gangæu sha ara bæra nu nyi.

⁶⁷ Kæ Yesu yiwa zæmbælma nyi'yar kumo apæ mæthlæ kau, "Nahyi ma hyu yiwu hya sha ara nu ða ya?"

⁶⁸ Kæ Simanu Biturusu shadæwa nyi, ji na, "Thlagæu, a ndæra wa nga 'ya sæn ma'ya? Nagæ ngæ ndæra ænga ndær næ læ pi gæra kudau.

⁶⁹ A hænggæri 'ya ænga a sæn 'ya abær nagæ ngæ ndæ Cici næ Hyal."

⁷⁰ Kæ Yesu shadæwa nyi, ji na, "A'yi yi cadæbiya hyi kumo apæ mæthlæ wa? Ama pathlæ wu pama hyi shatan ngau."

⁷¹ Ju ndær kæ ar kera Yahuda zær Simanu Isikarayoti, ara naja ngu nda thlæna hya ja, kwalaga kæ, pathlæ ja wu pama nanda kæ kumo apæ mæthlæ kau.

7

Zamæya Yesu 'Yar A'yi Hænggæri Ænga Ja Mai

¹ Ayukudæ kau, ngæ Yesu bæra bæbiya bæu wu 'yi'yir Galili, ara naji wu yiwu ja ma'yi a vu Yahudi mai, ara njir Yahudiya kera a vuna wu gal lagur tsa nyi.

² Ama ar pæci kera mini næ nggya wu kwapatæ næ njir Yahudiya ðar læhæu,

³ kæ zamæya Yesu 'yar na anæ nyi, "A ðar tsa'a ga piyari vi kæ ga ma'yi a vu Yahudi, aga zæmbælma ngæ'yar kera a vuna nda lari sæ dædægur'yar kera gu mæl.

⁴ Ndæ a'yi kera wu yiwu nja sænbiya nyi, ba ja nggya ar dæwa mai. Ta ða gu mæl sæ dædægur'yar kau, ga cabiya kærngau anæ njir duniya."

⁵ Arya alaga zamæ nyi'yar ænga kærnda a'yi hænggæri ænga ja mai.

⁶ Kæ Yesu shadæwa nda, ji na, "Pæcir vu ða a'yi ða kwatahæ mai, ama anæ hyi kalar pæci a sæn vu hyi.

⁷ Njir duniya wu piyari shishir dza hyi mai, ama nayi nga ndæ piyari shishir dza yau, ara yu nar nda sær mæla nda dæmwa'yi nga nyi.

⁸ Nahyi, ma'ya mau a ndar vir mini kau. Nayi næða nayi wu ma'yi kwatahæ mai, ara pæci ða a'yi nyabiya dzæ mai."

⁹ Ayukudæ Yesu nar nda abangau, ba ji bæra sækari wu 'yi'yir Galili.

¹⁰ Ama ayukudæ zamæ nyi'yar ma'yi a ndar vir mini, kæ Yesu ma'yi tsu ama ar dæwa a'yi ar babal mai.

¹¹ Njir Yahudiya kæl gal nyi ar vir miniya nyi, ndu yiwa, ndu na, "Æmani nga ja?"

¹² Ar vir mini kau, nji kæl ndær wu pamæ ar kera Yesu ar dæwa. Ængwar alenyi nji, "Ndæ mænahæ nga ja."

Ængwar alenyi nji tsu, "Ndær ngguta vi nga ja."

¹³ Ama ndər sən ndər ar kəra Yesu ar babal a'yi mai, ara ndu hivər njira nggurəm nə njir Yahudiya.

Yesu Highiḅau Ar Vir Mini

¹⁴ Ta nja vuri wu hathla mini, kə Yesu ma'yi a gwu Ki Hyal, ji gwa mbar highiḅau.

¹⁵ Kə sə kə da sə dədəgur anə njir Yahudiya, ba ndə yiwa, “Lagu mani ngə ndə kə highiḅər sə'yar ka, ya, kəja naji uya highiḅə maya?”

¹⁶ Kə Yesu shadəwa nda, ji na, “Sə'yar kə ya vər highiḅə kau, a'yi nə kərda ngə mai, ama nə ndəra səwa da ngau.

¹⁷ Kalar ndəra wu yiwu ja məl sərə Hyal wu yiwu, ju nda sənbiya abər highiḅə da sara ara Hyal nga nyi shili, ama a'yi nə kərda mai.

¹⁸ Njira wu ndər aga kərnda, thləmə nga ndu gal anə kərnda. Ama kalar ndəra wu ndər aga shili ənga dləvau anə ndəra səwa nyi, ndə jiri nga ja. Sə fati a'yi wu ja mai.

¹⁹ A'yi Musa ngə nə hyi dladə wa? Ama alaga ndə zəmə a'yi wu pama hyi kəra a vər bəlari mai. Mi ngə da hyu gal tsa da?”

²⁰ Əngwar nja nyi anə nyi, “Mambəl dəmwa'yi pahəna liya gə ya? Wa ngu gal tsa nga?”

²¹ Kə Yesu shadəwa nda, ji na, “Nayau, yi məliya hyi sə dədəgur zəmə wacu, ya kəja hangəkala hyi a hya'ari.

²² Musa nə hyi dladəu ar kəra thla pəlzha (alaga kə a'yi naja ngə dzəguya mai, ama əjir hyi 'yar ngau). Kwalaga abəngau kəja hya bəlnar dladə nyi lagur thla pəlzha anə zər Pəcir Bəlsar.

²³ Kabəngəkau, a lar hyi abər a dər tsa'a nja thlana nyi pəlzha anə zər pəcir Bəlsar aga nja nyabiya dladə Musa ar kəra thla pəlzha. Ya, ara mi ngə da hyu dəfu ənga yi ara yi shiləgəbiya ndə valam pəcir Bəlsar ara?”

²⁴ Hya piyari məl numa ga li ga li, ama hya məl numa kəra kakaləu.”

Yesu Ngə Kərsiti Ya?

²⁵ Ar pəci kə ngə njir Urshalima wu yiwa kərnda, “A'yi ndə kə nga nju gal aga tsa ta wa, əndəga?

²⁶ Ya kəja ja ənggau ju ndər ar babal, ya nandə wu na sə anə nyi mai. Njira

nggurəmər nda ya, əndəga, a hənggəri nda abər naja ngə Kərsiti ya?

²⁷ Ama naja nə nyi mən wu səni vira ji shili sara ari, ama ar pəci kəra Kərsiti nə jiri wu nggura shili, ndər səni vira ju hya'ari sara ari a'yi mai.”

²⁸ Yesu tsu ja vər highiḅə wu ki Hyal, kə ji hya'ana dāhəu, ji na, “Jijiri, hyu sən da ənga vira yi hya'ari sara ari ya? Nayi shili ar kərda mai, ama ndəra səwa da, ndə jijiri ngau, ama nahyi wu səni nyi mai.

²⁹ Ama nayi yiwu səni nyi ara nayi sara ara ja nga yau ənga naja ngə səwa da.”

³⁰ Ənggəra Yesu nana ndər kau, kə ndə gal lagu kəra nda sən mbar nyi. Ama ndə a'yi kəra tsəkwari nyi mai, ara pəci nyi a'yi da kwatahə mai.

³¹ Alaga abəngau, nji gangəu wu pama nda hənggəri ənga ja. Əngwar alenyi nju pama nda, “Ma Kərsiti shili ya, ju sən sa məliya sə dədəgur a ndiya kəra ndə kə a vər məl kə ya?”

³² Ta njir Farisi nggari nja vər ndər tsətsəka'a ar kəra Yesu, ba pubu dədəgal'yar ənga njir Farisi səwa gaga nə Ki Hyal aga nda nda mbar Yesu.

³³ Kə Yesu nar nda, abər, “Pəcira ya dābaga nggya əkkə'yi hyi a hyiri kushu, ba ya dzəgwa sha a ndəgya ndəra səwa da a shili.

³⁴ Hyu nda gal da, ama nahyi wu sən nər da mai, ənga vira yu ma'yi a ndari nahyi wu sən ma'yi a ndəna mai.”

³⁵ Kə njir Yahudiya na wu pama nda, “Nəma ngə ndə kə wu yiwu ja ma'ya, kəra mən gəra nda lari nyi ka? Ju yiwu ja ma'yi a ndar 'yi'yi njir Gərikəu vira njir Yahudiya tətəlnakər a ndar ya? Aga tara ba ja nda highiḅə anə nda ya?”

³⁶ Mi ngə dənga nyi ənga ndər ka, ‘Hyu nda gal da, ama nahyi wu nər da mai,’ ənga ‘Vira yu nda ma'yi a ndari, nahyi wu sən shili ari maya?’”

Yesu Ngə Mandəli Nə Lə Pi

³⁷ Ar jomər ndəla pəcir mini, kəra naja ngə pəci kəra ndiya ənga dəgaləu, Yesu hya'ari ji hya'ana dāhəu, ji na, “Ma ndəra wu nggari hili, bəgə ja shili ja sa təwari 'yimi ara yau.

³⁸ Kalar ndëra hënggëri ënga yau, ënggër këra nji tsëfëri wu lëkakadë Hyal, abër sara wu ta ja ngë mandëli 'yimir pi wu nda ndëla."

³⁹ Ar pëci këra ja vër ndër ar këra mandëli në lë pi kau, Mambël Cici nga ja vër ndër ar këri, Mambël Cici këra njira mbërta wu nda dlëwuri. Ar pëci kë Mambël Cici a'yi shili kwatahë mai ara tsu kadakadarkur Yesu gëra cabiya dzau.

⁴⁰ Ænggëra nji nggari ndër Yesu, ba aleniyi nji na, "Jijiri ndë kë naja ngë nabi ta mëna vir səkë ta."

⁴¹ Aleniyi nji tsu wu na, "Ndë kë naja ngë Kërsiti." Ængwar aleniyi nji tsu, "Lagu mani ngë Kërsiti a sën shili sara wu Galili ya?"

⁴² Lëkakadë Hyal këra tsëttsëfë a'yi nar mën abër Kërsiti wu nda biya sara wu culi gë Dawuda wa? Ænga a'yi ji nar mën abër sara wu mël mël Bayitalahami nga ju biya, mël mël këra Dawuda nggya a gwa gwa wa?"

⁴³ Kë miya nja nyi təkëbiya dzë arya Yesu.

⁴⁴ Aleniyi nji ma ndu yiwu nda mbar nyi, ama ndë a'yi fër tsi ar dza ja mai.

Ghar Hënggëri Në Njir Yahudiya

⁴⁵ Ayukudë nyi, kë njir bëla ki Hyal sha a ndëgya pubu dëdëgal'yar ënga njir Farisi, njira sëwa nda, ka yiwa nda, ndë na, "Mi ngë dë nahyi shili ënga ja maya?"

⁴⁶ Kë njir bëla ki Hyal shadëwa nda, ndë na, "Ndë a'yi këra saya ndërbiya ndër ënggër ndë kë mai!"

⁴⁷ Kë njir Farisi nar nyi anë njir bëla ki Hyal, "Patë ëkkë'yi nahyi tsu nga ji nggutana kë ya?"

⁴⁸ A lar hyi njira nggurëm ënga njir Farisi këra hënggëri ënga ja ya? Awau!

⁴⁹ Ama dăbër nji këra gëra sën së ar këra dladë Musa, Hyal a shi'wuna ndar ja."

⁵⁰ Nikodimosu, ndëra shili ëgya Yesu tsu kadëu ënga tsu pathlë ja wu pama nda, yiwa,

⁵¹ "Mi ngë dladër mën na, a'yi kël nji nggari wu miya ndëra nju vazau, sëra ji mël iya divira nja dzëgwa mël na nyi numa wa?"

⁵² Ængwar nda anë nyi, "Nagë ma ndër Galili ya? Tsambiya a vu lëkakadë në Hyal,

ba ga lari abër nabi a'yi këra dla sara wu Galili mai."

⁵³ Kë kalar ndë ma'yi a ndu ki nyi.

8

¹ Yesu ma'yi a dar më në wur Zayitunu.

² Kadë æmudlau kë Yesu bëra ma'yi a gwu ki Hyal. Nji gangë kaḃau a shili ara ja. A guna ba ji gwa uya vir nggya, ji dzëgwa highiḃë anë nji.

³ Kë malëmë dladë'yar ënga njir Farisi shili ënga mala këra nji mbari nyi a vër mël sësukur. Ndë sa ta'yina nyi wu hada nda.

⁴ Kë ndë na anë Yesu, "Malëmë, mala kau, 'yi mbar nyi a vër mël sësukur.

⁵ Wu dladau, Musa nar 'ya, abër 'ya tsëya culi mala kë ënga tsëka vavaka. Mi nga gë na në nga?"

⁶ Ndu mël thlër ënga najaka yiwa së aga nda nggëya nyi lëbam. Ndu yiwu aga nda uya lagu këra nda sën vazëya nyi ari.

Ama kë Yesu uzha gya, ba ji mbari tsëfë së ënga tsa ja a gyiwu 'yi.

⁷ Ænggëra ndë dumwa ënga yiwa Yesu, ba ji hya'ari ji na anë nda, "Ma ndë a'yi këra gëra ënga bikau wu pama hyi, bëgë ja dzëguya vaka nyi ënga tsëka."

⁸ Kë Yesu bëra uzha gya, ba ji bëra dumwa ënga tsëfë së a gyiwu 'yi.

⁹ Ænggëra ndë nggari abangau, ba ndë dzëguya ma'yi zëmë zëmëu, mbari ar njira nggurëm ba'anë nji kukushu. Ænggau, ba ndë piyari Yesu zhizhi nyi ënga mala kë ta'yu wu mwa nyi a ndëna.

¹⁰ Kë Yesu hya'ari a'yi ta'yau, kë ji yiwa nyi, ji na, "Mala, æmani nga nda? Ndë a'yi këra mël iya ngë numa wa?"

¹¹ Kë ji shadëwa nyi, ji na, "Malëmë ndë a'yi mai."

Kë Yesu na anë nyi, "Alaga nayi ma së a'yi yu na anë ngë mai. Ma'yi së ngau, ama ga sara dumwa ënga mël bikë mai."

Yesu Ngë Mbëmbël Në Duniya

¹² Ar pëci këra Yesu bëra ndër anë nja nyi, kë ji na, "Nayi ngë mbëmbël në duniya. Kalar ndëra wu nu dë, naji wu bë wu kuthlë mai, ama ju uya mbëmbël në pi."

¹³ Kë njir Farisi nar nyi anë Yesu, "Gë wu lë sakida ar këra kërngau, sakida ngau a sën dë ënga jiri mai."

¹⁴ Kə Yesu shadəwa nda, ji na, “Alaga yi lər sakida ar kəra kərda, sakida da jiri nga nyi, ara yu səni vira yi hya'ari sara ndari ənga vira yu ma'yi a ndari. Ama nahyi wu səni vira yi shili sara ndari ənga vira yu ma'yi a ndari mai.

¹⁵ Numar hyi nə ndəndəkur, ama nə da a'yi abangə mai.

¹⁶ Ama alaga yu məl numa, numa da jiri nga nyi, ara nayi a'yi zhizhi da mai, ama ndəra səwa da a'yi ja ənga yau.

¹⁷ Əngwar dladər hyi, ma nji məthlə lər sakida ar kəra sau, sa nyi a dari jiri.

¹⁸ Yu lə sakida ar kəra kərda. Dəda kəra səwa da tsu naja ngə nə məthləkura nyi.”

¹⁹ Kə ndə yiwa nyi, ndə na, “Əmani ngə dənga?”

Əngwar Yesu anə nda, “Nahyu sən da ənga Dəda mai, maja abər hyu sən da, a sənər hyi Dəda tsu.”

²⁰ Yesu nana ndər kə ar pəci kəra ja vər highiəu a vu ki Hyal ləhəu ar vir dəwa gənnə kəra nji tsəmiya ari. Ndə a'yi kəra mbari nyi tsu mai ara pəci nyi a'yi da kwatahə mai.

²¹ Kə Yesu bəra na anə nda, “Kəja yu ma'yi sə da, ənga hyu nda gal da, ba hya tə wu bikər hyi. Vira yu ma'yi a ndari, nahyi wu sən ndari mai.”

²² Ba sə kə məliya njira nggurəm nə Yahudiya wu yiwa kərnda, “Ju nda tsəya kərnyə ya? Ca ngə məliya ju na, ‘Vira yu ma'yi a ndari nahyi wu sən nda mai kə ya?’”

²³ Ama kə Yesu bəra dumwa, ji na, “Nahyi sara gyiwu 'yi ngau, nayi tsu sara a dəməlməu. Nahyi nə duniya ngau, ama nayi a'yi nə duniya mai.

²⁴ Ca ngə səra da yi na anə hyi, hyu nda tə wu bikər hyi. Ara ma nahyi a'yi hənggəri ənga səra yi na ar kəra kərda kə mai, ənga jiri hyu nda tə wu bikər hyi.”

²⁵ Kə ndə yiwa nyi, “Wa nga ga?”

Əngwar Yesu anə nda, “Kakalə ənggər kəra yi nar hyi tsu kadə ta.”

²⁶ Sə a'yi gangəu kəra yu sən na ar kəra hyi nə məl numa. Yu nar nyi anə nji səra ndəra səwa da wu na anə da zhizhi nyi, ənga tsu səra ju na jiri nga nyi.

²⁷ Nandə nggabiya abər ar kəra Dənyi nga ju ndər anə nda mai.

²⁸ Ca ngə səra məliya Yesu nar nda, abər, “Ar pəci kəra hyu nda hari Zər Ndau a di, ar pəci ta nga hyu nda nggabiya abər nayi ndəra yu na, nayi ngau. Nayi tsu yu məl sə kərda mai, ama yu highiə səra Dəda highiəər da.

²⁹ Ndəra səwa da a'yi ja ənga yau, naji piyari da zhizhi da mai, ara cumu yu məl səra wu pina huda ja.”

³⁰ Ar pəci kəra Yesu nana sə'yar kau, nji gangəu hənggəri ənga ja.

Jirkur Kəra Wu Məliya Ndə Kambau

³¹ Kə Yesu nar nyi anə njir Yahudiya kəra hənggəri ənga ja, “Ma hyi dumwa ənga səbə highiə da ənga jiri, nahyi ngə zəmbəlmə da'yar nə jijiri.

³² Hyu nda sənbiya jiri, jira nyi tsu wu nda pəlna hyi.”

³³ Kə ndə shadəwa nyi, ndə na, “Na'ya culi gə Ibrahimu ngau, na'ya sara vər da mafa ndə mai. Ya, mi ngə da gu na, ba nja pəlna 'ya?”

³⁴ Kə Yesu shadəwa nda, ji na, “Jijiri nga yu na anə hyi, kalar ndər məl bikau, mafa bikə nga ja.

³⁵ Mafa a'yi wu sən da zər ki parangə mai, ama zər kəra nji ya wu ki, zər kiya nyi nga ja ba'anuwə.

³⁶ Ma sən da ba Zəra nyi pəlna hyi, a dar hyi pəpəl ənga jiri.

³⁷ Wu sən yi abər nahyi culi gə Ibrahimu ngau, ama kəja hyu gal lagur tsa da, ara vir fiya ndər da a'yi wu dəfuwa hyi mai.

³⁸ Yu na anə hyi səra yi lari ara Dəda, ama nahyi, hyu məl səra hyi nggari ara dərhyi.”

³⁹ Kə ndə shadəwa nyi, ndə na, “Ibrahimu ngə dər'ya.”

Kə Yesu shadəwa nda, ji na, “Maja abər wazha Ibrahimu nga hyi, a mələr hyi səra Ibrahimu məlna.

⁴⁰ Nayi ndə ngau, ndər na səra jiri kəra yu nggari sara ara Hyal, ama kəja hyu yiwu hya tsəya da. Ya, kəja Ibrahimu a'yi məl culi sə ənggər kə mai.

⁴¹ Səra dərhyi məlna ca nga hya vər məl.”

Ama kə njir Yahudiya na, “Na'ya a'yi wazha mandzagwa mai, tada kəra ara 'ya Hyal nga kərnyī wacu.”

Wazha Shatan

⁴² Əngwar Yesu anə nda, “Maja abər Hyal ngə dərhyi, hyu cabiya da yiwukur, ara yi shili sara ara Hyal. Ya kəja yi ənggau, nayi shili ar kərda mai, ama naja ngə səwa da.

⁴³ Ara mi nga hyi gəra nggabiya ndər da? Ara nahyi a'yi wu nggari səra yu na mai.

⁴⁴ Nahyi nə dərhyi shatan ngau, ənga hyu yiwu hya məl səra dərhyi wu yiwu. Tsu mudlau naja ndər tsa ndə nga ja, ənga naji wu səbə jiri mai, arya jiri a'yi wu ja mai. Ar pəci kəra ji thlar fati, miya gə nda nga ji nana, ara naja ndər thla fati ngau, ənga dəya fati.

⁴⁵ Ama ara ma yi nar hyi jiri, nahyi wu hənggəri ənga yi mai!

⁴⁶ Wu pama hyi ya, wa ndəra wu sən vazəya da ənga bika? Ma yi nar hyi jiri, mi ngu da nahyi wu hənggəri ənga yi maya?

⁴⁷ Kalar ndəra nə Hyal ngau, ju səhimi səra Hyal wu na. Səra da nahyi wu səhimi nyi mai, ara nahyi a'yi nə Hyal mai.”

Yesu Dəgal A Mwara Ibrahimu

⁴⁸ Njir Yahudiya shadəwa nyi, ndə na, “A'yi jiri ənga 'ya, ənggəra 'yi na abər nagə ndər Samariya kəra nyinyau ənga mambəl dəmwa'yi wa?”

⁴⁹ Əngwar Yesu anə nda, “Nayi a'yi yi ənga mambəl dəmwa'yi mai. Yu ha kəra Dəda, ama nahyi wu ha kəra yi mai.

⁵⁰ Nayi ngu gal fal anə kərda mai, ama ndə a'yi kəra wu gal anə da, naja ngə ndər məl numa.

⁵¹ Jijiri ənga yu na anə hyi, ma ndəra səbiya ndər da, naji wu tə mai.”

⁵² Ar kəra ndər kau, əngwar njir Yahudiya anə nyi, “Kabəngəkə ja, a sən 'ya abər nagə a'yi gə ənga mambəl dəmwa'yu! Ibrahimu ənga kərnyī a təri ja ba nabi'yar paməpamə tsu, ama əngwar gau, ‘Kalar ndəra wu hənggəri ənga ndər da naji wu tə mai.’

⁵³ Naga ndiya dər'ya Ibrahimu ya? Naja ma a tər ja ənga tsu abəngau ngə nabi'yar. Ma gə nggani wa nga ga?”

⁵⁴ Əngwar Yesu, “Ma yu lə kadakadarkur anə kərda, kadakadarkur da a'yi ar viya

vanyi sə mai. Dəda, kəra hyu na abər Hyalər hyi ngau, naja ngu lə kadakadarkur anə da.

⁵⁵ Kwalaga kə nahyi wu sən nyi mai kau, nayau, yu sən nyi. Ma yi na, nayi wu sən nyi mai, a dər yi ndər thla fati ənggər nahyi. Ama nayau, yu sən nyi ənga yu bəlar ndər nyi.

⁵⁶ Dərhyi Ibrahimu a cagulir ja gəgadəu aga ja ləri pəci da, a lar ja ənga hudə pipida gəgadəu.”

⁵⁷ Əngwar njir Yahudiya anə nyi, “Nagə ndəra gəra kar fa təfukumunyi, gu na abər a lar gə Ibrahimu ya?”

⁵⁸ Əngwar Yesu, “Jijiri nga yu na anə hyi, kadivira nja ya Ibrahimu a'yi yau.”

⁵⁹ Ənggəra ndə nggar ndər kau, ba ndə dədəməri tsəka ndu yiwu nda vavakəya nyi, ama kə Yesu gwadənəkər. Ba ji biya sara wu ki Hyal.

9

Yesu Pahəna Liya Ndəra Nji Yabiya Ləfau

¹ Ənggəra Yesu a vər tərabiya, kə ji ləri vanyi ndə kəra nji yabiya nyi ləfau.

² Kə zəmbəlma nyi'yar yiwa nyi, “Maləmə, bikə wa ngə məliya nji yabiya ndə kə ləfa? Bikə nyi əndəga nə njir ya nyi ya?”

³ Kə Yesu shadəwa nda, “A'yi bikə nyi mai ənga a'yi bikə njir ya nyi tsu mai, ama sə kə dərəkər aga dənəma nə Hyal a cabiya kər wu nggyabiya nyi.

⁴ A dəri tsa'a mənə dumwa ənga məl thlər nə ndəra səwa da, ma tsu puci, ara vu'yi wu shili, kəra ndə a'yi kəra sən məl thlər mai.

⁵ Ma tsu yi a'yi wu duniya, nayi ngə mbəmbəl nə duniya.”

⁶ Ayukuda ji nana abəngau, kə ji təfər tuli a gyiwu 'yi, ba ji dzəguri 'yi'ya nyi, ba ji təbəri, ji bəsiya ar liya nda nyi.

⁷ Əngwar ja anə nda nyi, “Ma'yi ga gwa cina bama gau a gu fa'a Səliwamu.” (Ca ngə Səsau). Kə ndə kə ma'yi ji gwa cina bama ja, kə ji sha shili ju lar sau.

⁸ Kə təwul nyi'yar ənga njira tsəliya ləri nyi a vər kədi dədəməu, na, “A'yi ndə kə ngu nggya ənggau, ju kədi ta wa?”

⁹ Əngwar alenyi nji, “Naja ngau.”

Əngwar aleniyi nji tsu, “Awau, ndər pa nyi ngau.”

Ama, naja ənga kərnyı dumwa ənga na, “Nayi ngau pakatəu!”

¹⁰ Kə ndə yiwa nyi, ndə na, “Ya, lagu mani ngə liya gə kə paha?”

¹¹ Əngwar ja, “Ndə kə nju ngga ənga Yesu kau, ngə dzəgur 'yi'yi ənga tuli, kə ji bəsiya ar liya yau. Kə ji na anə da, ‘Ma'yi a gu fa'a Səliwamu ga gwa cina bama gau.’ Ba yi ma'yi, yi gwa cina bama, ba yi lar sau.”

¹² Əngwar nda anə nyi, “Əmani ngə ndə ka?”

Əngwar ja, “Nayi wu səni mai.”

Njir Farisi Yiwabiya

Lagu Kəra Ndə Kə Uya Lar Sau

¹³ Kə ndə həri ndəra nji yabiya ləfə ta a ndəra njir Farisi.

¹⁴ Arya pəcir Bəlsar ngə Yesu təfər tuli kəra ji dzəgur 'yi'yi əni, kə ji pahəna liya ndə kau.

¹⁵ Agabəngau, kə njir Farisi tsu yiwa nyi, lagu kəra ji uya, ju lar sau. Əngwar ja anə nda, “Ji bəsiya tsəkwaḅə kəra ji dzəguri ar liya yau. Yi ma'yi yi gwa cina bama yau, ba yi lar sau.”

¹⁶ Əngwar aleniyi njir Farisi, “Ndə kə a'yi sara ara Hyal mai, arya naji wu ḅəla pəcir Bəlsar mai.”

Ama aleniyi nju na, “Abari ngə ndər bikau a sən məliya najaka sə dədəgura?” Kə ndə təkəbiya dzau.

¹⁷ Kə ndə ḅəra shabiya dzə a ndəgya ndə ləfə ta, ndə na, “Mi səra gu na ar kəra ndə ka, kəja liya gə nga ji pahəna?”

Əngwar nda nyi, “Naja nabi ngau.”

¹⁸ Njira nggurəm nə Yahudiya, a'yi hənggəri abər ndə kə dədəmə ləfə nga ja mai, kəl ta ndə səwa nja nggar nda njir ya nyi.

¹⁹ Ndə sa yiwa nda, “Zər hyi ngə ndə kə ya? Naja nga hyi na nji ya nyi ləfə ta ya? Ya, lagu mani nga ju lar sə kabəngəkə ka?”

²⁰ Əngwar njir ya nyi anə nda, “Yi wu səni abər zər 'ya ngau, ləfə nga nji ya nyi.

²¹ Ama ənggəra ju lar sə kabəngəkəu, ənga tara wa ngə pahəna liya ja, na'yu səni mai. Yiwa nya mau, fa nyi a kari aga ja ndər ənga kərnyı.”

²² Njir ya nyi ndər abəngau ara hivər njira nggurəm nə Yahudiya, ara ndə mbiya miya abər kalar ndəra hənggəri abər Yesu ngə Kərsiti, ba nja kədləbiya nyi sara wu vir daḅə dzə njir Yahudiya.

²³ Ca ngə səra da njir ya nyi na, “Fa nyi a kari, hya yiwa nyi.”

²⁴ Kə ndə ḅəra ngga ndəra nji yabiya ləfau nə məthləkura nyi, ndə na anə nyi, “Nana səra jiri wu mwar Hyal. Na'ya 'yi wu səni abər ndə kau, ndər bikə ngau.”

²⁵ Kə ji şadəwa, ji na, “Tara ndər bikə nga ja ənga ndər bikə nga ja mai, nayi wu səni mai. Səra yu səni ca ngə dədəmə ləfə nga yau, ama kabəngəkə yu lar sau.”

²⁶ Kə ndə ḅəra yiwa nyi, ndə na, “Mi nga ji məliya nga? Lagu mani nga ji pahəna liya ga?”

²⁷ Kə ji şadəwa nda, ji na, “A nar hyir yi tsu kadəu, ama nahyi səhimi mai. Mi ngə da hyu ḅəra yiwa da? Hyu yiwu hya da zəmbəlma nyi'yar ətsu ya?”

²⁸ Kə ndə nggənggəlma nyi, ndə na, “Nagə ngə zəmbəlma nyi sə ngau, ama na'ya zəmbəlma Musa nga 'ya.

²⁹ Wu sən 'ya abər Hyal ndər ənga Musa, ama ndə kau, na'yu səni vira ji shili sara ndari mai.”

³⁰ Kə ji şadəwa nda, ji na, “Kəja mə sə dədəgur ja! Nahyi səni vira ji shili sara ndari mai, ama kəja ja pahənar liya yau!

³¹ Namən wu səni abər Hyal a'yi wu nggari kədi nə njir bikə mai. Ama ju səhimi kədi nə njira wu dləvə nyi ənga ndu məl səra ju yiwu nda məl.

³² Mbar dzəgwar duniya, ndə a'yi kəra saya nggari abər nji pahəna liya ndəra nji ya nyi ləfə mai.

³³ Ma ndə kə a'yi sara ara Hyal mai, sə a'yi ju sən məliya mai.”

³⁴ Kə ndə şadəwa nyi, ndə na, “Nagə ndəra nji yabiya wu bikau, gu yiwu ga highiḅau anə 'ya?” Ba ndə kədləbiya nyi a biya sara wu umbwa daḅə dzə njir Yahudiya.

Ləfəkur Nə Mambəl

³⁵ Yesu nggari abər ndə kədləbiya nda nyi a biya. Ba ji thləwa nyi, ji yiwa nyi, “A hənggər gə ənga Zər Ndə ya?”

³⁶ Əngwar nda nyi anə nyi, “Wa nga ja, Maləmə? Nar da aga ya hənggər ənga ja.”

³⁷ Kə Yesu shadəwa nyi, “A lar nyir gau, naja nga vər ndər ənga gə kau.”

³⁸ Kə ndə kə na, “Thlagəu, a hənggər yau,” ba ji dləvə nyi.

³⁹ Əngwar Yesu anə nyi, “Aga numa nga yi shili wu duniya, aga njira ləfau nda lar sau ənga njira wu nggani ndu lar sə tsu nda da ləfau.”

⁴⁰ Ənggərə alenyi njir Farisi kərə ənga ja nggari abangau, kə ndə na anə nyi, “Mi? Gu yiwu ga na abər na'ya ma, njiləfə ya?”

⁴¹ Əngwar Yesu anə nda, “Maja abər ləfə nga hyi wacu, nahyi a'yi ənga bikə mai. Ama ta hyi na abər hyu lar sau, ca ngə da bikər hyi a nggyari ənga hyi.

10

Karapau Ar Kərə Ndər Bəla

Ənga Dləma Təmahəu

¹ “Jiri nga yu na anə hyi, kalar ndəra a'yi vu dləma lagu miyar gwa nyi mai, ama ji vu lagu ya dləma, naja ndər həl ngau ənga ndər da lagu.

² Ndəra vu lagu miyar gwa nə dləma, naja ngə ndər bəla təmahəu.

³ Ndər bəla dləma wu pahəna nyi miyar gwa nə dləma, ba ja vwau. Təmahə tsu ndu səya nyi himi. Ju ngga təmahə nyi ənga thləmər nda, ba ja ləbiya nda a biya.

⁴ Ayukuda ji fa'abiya təmahə nyi a biya patəu, ba ja ma'yi a dumwar nda, ba təmahə nyi a nu nyi ara ndu sən dāha ja.

⁵ Ama nandə wu nu məthləpi mai, kəl ma, nda hwi ara ja, ara nandə wu sən dāha məthləpi mai.”

⁶ Yesu nar nda najaka karapau, ama nandə nggabiya sərə ju na anə nda mai.

Yesu Ndər Bəla Mənahəu

⁷ Agabangau, kə Yesu bəra na anə nda, “Yi wu nar hyi jirkura nyi, nayi ngə miya lagu vu dləma təmahəu.

⁸ Patər njira dla divira yi shili, njir həl ənga njir da lagu ngau, ama təmahə a'yi səya nda himi mai.

⁹ Nayi ngə miya lagu vu dləma, kalar ndəra vu lagu da ju uya mbədau. Ju vwau ənga ju biya, ba ja biya uya vir səm sər səm.

¹⁰ Ndər həl wu shili wacu aga sa həl ənga sa tsa ba aga sa ndza sau. Ama nayi yi shili aga nda uya pi, pi kərə nyinyi gagadəu.

¹¹ “Nayi ngə ndər bəla kərə mənahəu. Ndər bəla kərə mənahəu wu lər piya ja arya təmahə nyi.

¹² Ndəra njiləri aga bəla, naja a'yi thlagər təmahə mai. Ma ji ləri ufwar vuwa a vər shili, ba ja hwinakər ja piyari nda. Ba ufwar vuwa kakathlər təmahəu ba ja tətəlna kərə nda.

¹³ Ndəra njiləri həl kau, ju hwinakər ara təmahə a'yi nə nyi mai, ənga tsu dza'wu nyi a'yi ənga nda mai.

¹⁴ “Nayi ngə ndər bəla kərə mənahəu, yu sən təmahə da ənga təmahə da wu sən da tsu.

¹⁵ Kakalə ənggər kərə Dədə wu sən da, nayi tsu yu sən Dədə. Nayi tsu yu ləri piya yau, arya təmahə da.

¹⁶ A'yi yi ənga alenyi təmahə kərə a'yi nda wu dləma kə mai. Kəl ya shili ənga nda tsu. Nanda ma ndu nda səhimi sərə yu na, ənga ndu da tsəkə'yi zəməu ənga ndər bəla zəmə pir.

¹⁷ Sərə da Dədə wu yiwu da ngau, ara yu lər piya yau, aga ya bəra shabiya nyi a shili wayu.

¹⁸ Ndər sən həbiya piya yi a'yi mai, kəl nayi nga sən lər sə dā. Dənəma nə ləri ənga shabiya nyi a shili a'yi ara yau. Dladə kərə Dədə ləri anə da ngau.”

¹⁹ Arya ndər kə ngə njir Yahudiya bəra təkəbiya dzə wayu.

²⁰ Nji gangəu wu pama nda wu na, abər, “Naja ənga mambəl dəmwa'yu, ənga ju thləkau. Mi ngə da hyu səya nyi himiya?”

²¹ Ama əngwar alenyi njiləri, “Ndər kə a'yi ndər nə ndəra ənga mambəl dəmwa'yi ngə mai. Ndəra ənga mambəl dəmwa'yi a sən pahəna liya ndə ləfə ya?”

Njir Yahudiya Nggəl Ara Hənggəri

Ənga Yesu

²² Kə pəcir mini nə fə barka ar kərə Ki Hyal shili, a vu Urshalima. Ar pəcir fwahəu ngə səkə dərəkər.

²³ A gwu Ki Hyal kau, Yesu a vər bəbəu ar vira nju ngga ənga dalaḃagəu nə Solomanu.

²⁴ Kə njir Yahudiya kəra zəwari nyi na, “Ba'anuwa nga gu piyari 'ya wu kuthla? Ma nagə ngə Kərsiti nar 'ya ar babal.”

²⁵ Kə Yesu shadəwa nda, ji na, “A nar hyir yau, ama nahyi hənggər nə mai. Sə dədəgur kəra ya vər məl wu thləmər Dədə nga vər ndər ar kəra yau.

²⁶ Ama nahyi hənggər əni mai ara nahyi a'yi hyi təmahə də mai.

²⁷ Təmahə də ndu səhimi dəha yau. Yu sən nda ənga ndu nu də.

²⁸ Yu nə nda pi gəra kudau, ənga nandə wu sa mai. Ndər sən mbəliya nda sara wu tsa yi a'yi tsu mai.

²⁹ Dədə kəra nə də nda a ndiyar kalar ndə ənga dəgaləu. Ndər sən mbəliya nda sara wu tsa ja a'yi mai.

³⁰ Nayi ənga Dədə nji zəmə nga 'ya.”

³¹ Kə njir Yahudiya bəra fa'ari tsəka aga nda tsəya nyi ənga tsəka vavaka.

³² Kə Yesu na anə nda, “A canə hyir yi sə dədəgur gangə gagadəu sara ara Dədə, arya mani wu pama nda nga hyu gal tsa də ənga tsəka vavaka ka?”

³³ Əngwar njir Yahudiya anə nyi, “Na'yu gal tsa ngau ənga tsəka vavaka arya sə mənəhəu kəra gə mənə kə mai, ama arya ndər nə didə Hyal kəra gu na. Nagə ndə ngə wacu, ama gu yiwu ga kakalər kərngau ənga Hyal.”

³⁴ Yesu shadəwa nda, ji na, “A'yi tsətsəfə nga nyi wu dladər hyi, abər Hyal na, 'Nayi na, nahyi hyal'yar ngə' wa?”

³⁵ Wu sən mən abər ndər tsətsəfə nə Hyal wu thla fati mai. Ma Thlagə na abər njira dləwuri ndər nyi 'hyal'yar nga nda,

³⁶ ara mi nga hyu də də abər yi ndər nə didə Hyal, arya yi na, ‘Zər Hyal nga ya?’ Nayi ndəra Tada cadəbiya, aga ja səwa də a shili wu duniya.

³⁷ Ma a'yi sərə Dədə wu məl nga yu məl mai, hya sara hənggəri ənga yi mai.

³⁸ Ama ma sərə Dədə wu məl nga yu məl, alaga nahyi gəra hənggəri ənga yau, hya hənggəri ənga sə dədəgur kəra yu məl. Lagu kau, nga hyu səni ənga nggabiya abər Dədə wu yau ənga nayi wu Dədə.”

³⁹ Kə ndə bəra nərdzau aga nda mbar Yesu, ama kə ji mbəliya dzə sara wu tsa nda.

⁴⁰ Kə Yesu bəra sha a biyar ya dəl Urdənu, a biyar vira Yahwana dzəguya məl babətizəma ari. A ndəna nga ji nda nggya.

⁴¹ Kə nji gangəu nu nyi a shili. Kə ndə dumwa ənga na, “Alaga kə Yahwana a'yi saya məliya sə dədəgur kə mai kau, ama kalar sərə ji nana ar kəra ndə kə jiri nga nyi patəu.”

⁴² Ar vi kə tsu ngə nji gangə hənggəri ənga Yesu.

11

Tər Liyazaru

¹ Vanyi ndə a'yi kəra nja ngga ənga Liyazaru kəra də gəra ngga. Naja sara wu məlmə Bethlani, məlmə gə Maryamu ənga kwamə nyi Marthla.

² Maryamu kau, kəra zamə nyi Liyazaru gəra ngga kau, naja ngə saya pənggər nyi mal kisə anə Thlagə ənga ji bəsiya hya ja ənga shishir kəra ja.

³ Kə kwamə nyi'yar səwa nyi cama anə Yesu, ndə na, “Thlagəu, ndə ta gu yiwu ta a'yi ngga mai.”

⁴ Ənggəra Yesu nggari abangau, ba ji na, “Shiləgə kə wu tsəya nyi mai, ama aga ja shili ənga kadakadarkur anə Hyal ənga anə Zər nyi.”

⁵ Ara yiwu dzə a'yi ara Yesu anə Maryamu ənga Marthla ba zamər nda Liyazaru.

⁶ Ama alaga abangau ta ji nggari abər Liyazaru a'yi ngga mai, kə ji bəra nggya nə pida məthlə ar vi ta.

⁷ Kə ji dzəgwa na anə zəmbəlma nyi'yar, “Bəgə mənə bəra sha a vu 'yi'yir Yahudi.”

⁸ Kə zəmbəlma nyi'yar na anə nyi, “Maləmə, a'yi bəliya sar mai ngə njir Yahudiya wu gal nda tsi ngau ənga tsəka vavaka, ya, ga bəra yiwu ga sha a vuna tsu ya?”

⁹ Kə Yesu shadəwa nda, “A'yi saka kumo apə məthlə ngu pəkə wa? Ndə a sən thlər hi əpuci ma ju bə mai, ara ju lar sə camə ara mbəmbəl nə pəci.

¹⁰ Kəl ma ji bə əvu'yi nga ju thlər hi, ara mbəmbəl a'yi mai.”

¹¹ Ayukudə Yesu nana ndər'yar kau, ba ji dumwa ji na, “Bazhir mən Liyazaru a

gwari wu ghanyi, ama ma'yi nga yi aga ya nda hyabiya nyi sara wu ghanyi.”

¹² Ængwar zæmbælma nyi'yar anæ nyi, “Thlagæu, ma ju ghanyi, ju nda da jamæu.”

¹³ Særa Yesu wu na abær Liyazaru a tæri, ama ma zæmbælma nyi'yar wu nggani ghanyi næ bælsar nga ja a gwa.

¹⁴ Kæ ji dzægwa nar nda ar babal, abær, “Liyazaru a tæri.

¹⁵ Nyinyi nga yi ænga hudæ pipida arya a'yi yi a ndæna mai, aga hya mbærsa. Ama bægæ mæna ma'yi a ndægya ja.”

¹⁶ Kæ Toma, ndæra nju ngga ænga bili, nar nyi anæ alenyi zæmbælma'yar, “Bægæ mæna ma'yi mæna vuwa tæ ænga ja.”

Yesu Fiya Nyi Dæfu Anæ Maryamu Ænga Marthla

¹⁷ Ænggæra Yesu shili, ba ji sa nggari abær Liyazaru a pidar ja fodæ wu hu.

¹⁸ Bethlani læhæ nga ja wu dzær Urshalima, a'yi kari miyal mæthlæ mai.

¹⁹ Njir Yahudiya gangæu ngæ shili aga nda sa pælna pæli anæ Marthla ænga kwamæ nyi Maryamu arya tær zamær nda Liyazaru.

²⁰ Ænggæra Marthla nggari abær Yesu a vær shili, ba ji ma'yi, ji biya dlæwuri nyi, ama Maryamu næ nyi, ba ji nggya wu ki.

²¹ Kæ Marthla nar nyi anæ Yesu, “Thlagæu, ma ja abær gæ nda da a'yi ænggau, zamæ da a'yi tæ mai.

²² Alaga kabangækau, yu sæni, abær, Hyal wu sæn næ ngau særa gu kædi ara ja.”

²³ Ængwar Yesu anæ nyi, “Zamæ ngau wu bæra hya'ari.”

²⁴ “Angæ,” kæ Marthla shadæwa nyi, “A sæn yi ju nda hya'ari ma nji tætau, wu nda hya'ari ar kudiyar duniya.”

²⁵ Ængwar Yesu anæ nyi, “Nayi ngæ hya'ari sara vir tau ænga nayi ngæ pi. Kalar ndæra hænggæri ænga yau, ju bæra da a'yi ænga pi alaga ji tau.

²⁶ Ndæra a'yi ænga pi wu yau, ænga ji hænggæri ænga yau, naji wu tæ mai. Marthla, a hænggæri gæ abangæ ya?”

²⁷ Marthla shadæwa nyi, ji na, “Angæ, Thlagæu, a hænggæri yi abær nagæ ngæ Kærsiti, Zær Hyal kæra a vær shili wu duniya.”

²⁸ Ayukudæ ji nana abangau, ba ji ma'yi a vu ki, ji vuwa nggar kwamæ nyi Maryamu, ji na anæ nyi ar dæwa, “Kæja Malæmæ a biya ja vær yiwa ngau.”

²⁹ Ænggæra Maryamu nggari abangau, ba ji hya'ari ænga kusa, ji ma'yi a ndæra ja.

³⁰ Ar pæci kau, tsu Yesu gæra vu hudæ mælmau, tsu ja ar vira Marthla thlæwa nyi ar ta.

³¹ Ænggæra njir Yahudiya kæra a vu ki ænga Maryamu ndu fæ dæfu anæ nyi lari ænggæra ji biya ænga kusa, ba ndæ nu nyi a biya ma ndu nggani ndar hu nga ja aga nda tiwi a ndæna.

³² Ænggæra Maryamu biya thlæwa vira Yesu ari, ba ji dla wu mwa nyi, ji na, “Thlagæu, ma ja abær gæ nda da a'yi ænggau, zamæ da a'yi tæ mai.”

³³ Ænggæra Yesu lari nyi a vær tiwi ænga njir Yahudiya kæra shili ænga ja vær tiwi tsu, kæ sæ kæ tæ Yesu wu dæfuwa ja gagadæu.

³⁴ Ængwar ja, “Æmani, nga hyi hadæna nya?”

Ængwar nda anæ nyi, “Thlagæu, a ndæ ga sa lari.”

³⁵ Kæ Yesu pæna sælæm.

³⁶ Agabangau, kæ njir Yahudiya na, “Lara mau ænggæra ju yiwu nyi!”

³⁷ Ama kæ alenyi nju pama nda na, “Naja ndæra pahæna liya ndæ læfæ ta, a'yi ja ænga dænama næ kar nyi ara tæ wa?”

Yesu Hya'ana Liyazaru Sara Vir Tau

³⁸ Kæ sæ kæ da tædæbæ anæ Yesu wu dæfuwa ja, kæ ji bær dzæ a ndar huwa nyi. Hu kau, thlæl ngau a vu mau, kæra nji hadi'ya miya nyi ænga tsæka dægælæu.

³⁹ Ængwar Yesu, “Hæna mæ tsæka kau.”

Ængwar Marthla kwamiya ndæ tæ tæ anæ nyi, “Ama Thlagæu, kabangækæ ju shuni kærakæramæu ara a mæliyar ja pida fodæ wu hu kau.”

⁴⁰ Kæ Yesu na anæ nyi, “A'yi yi nar ngau abær ma gæ mbærsa, gu lari kadakadarkur næ Hyal wa?”

⁴¹ Kæ ndæ hæna tsæka nyi. Kæ Yesu tsamæ dæmælmau, kæ ji na, “Tada, yu usaku ngau ara a nggar dær gau.

⁴² Wu sæn yi abær gu nggar da cumu, ama yi na abangau aga nji kæ tata'yi wu dzæ da kau, nda hænggæri abær nagæ ngæ sæwa da.”

⁴³ Ənggəra ji nana abangau, kə Yesu hya'ana dāhəu, ji ngga, “Liyazaru, 6a səbiya!”

⁴⁴ Kə ndə tətə nyi səbiya, tsa ja ənga hya ja mbamba ənga pa'wa hədə ndau, ba pa'wa kəra zəwar bama ja.

Kə Yesu na anə nda, “Pəlna nya mau, ja ma'yi sə nyi.”

Mba Miya Aga Tsa Yesu

⁴⁵ Arya sə kə də kau, njir Yahudiya gangəu kəra shili əgya Maryamu lari sə kə Yesu məlna kau, ba ndə fuwa mbərsar nda wu ja.

⁴⁶ Ama kə alenyi nju pama nda ma'yi a ndəgya njir Farisi, ndə nda nar nda səra Yesu məliya.

⁴⁷ Agabangau, kə pubu dədəgal'yar ənga njir Farisi nggəya dəbə nə njir pathla.

Əngwar nda, “Mi nga mənə vər mələ? Kəja ndə kau, kəl dumwa nga məl sə dədəgur paməpamə gangəu.

⁴⁸ Ma mən piyari nyi ji dumwa abangau, kalar ndau, wu nda hənggəri ənga ja. Njir Roma a dzəgwa shili nda sa mbəliya ki Hyalər mən ənga 'yi'yir mən.”

⁴⁹ Ama kə pathlə wu pama nda, ndəra nja ngga ənga Kayafasu, ndəra naja ngə pubu kəra ndiya ənga dəgal wu fa ta, ndər, ji na, “Nahyu sən səra hyu ndər ar kəri mai.

⁵⁰ A dəri tsa'a vanyi nda tə arya nji patəu, ara nji patə a sara sanakər, a'yi hyi nggabiya abangə wa?”

⁵¹ Ndər kau, Kayafasu a'yi nana ənga yiwu kərnyı mai, ama ar viya pubu kəra ndiya ənga dəgal wu fa ta nga ji nana səra mambəl cabiya nyi abər Yesu wu nda tə arya njir Yahudiya,

⁵² ənga a'yi arya njir Yahudiya wacu mai, ama aga ja kaḃiya wazha Hyal kəra tətəlnakər a ndu duniya, aga nda də nji zəməu.

⁵³ Mbar ar pəci ta nga ndu gal lagu kəra nda sən tsəya Yesu.

⁵⁴ Agabangau, tsu Yesu wu 6au ar babal wu pama njir Yahudiya mai. Ba ji biya ji ma'yi a ndar vira ləhəu wu dzər tagə mashi, a ndu vanyi zər məlmə kəra nju ngga ənga Ifrayimu, a ndəna ndə nggya əkkə'yi zəmbəlma nyi'yar.

⁵⁵ Ənggəra mini nə lardur nə vəlbiya a dəri ləhəu, kə nji gangəu hya'ari sara wu məlmə yidədə a du Urshalima aga nda vuwa cina dzə ənggəra dladə nana kadivira lardur vəlma.

⁵⁶ A vuna, ndə dumwa ənga gal Yesu, tata'yi nda a vu ki Hyal, ndu yiyiwa kərnda, ndu na, “Mi nga hyu nggana? Ju shili wu mini kə ya?”

⁵⁷ Kabangəkau, pubu dədəgal'yar ənga njir Farisi a fiyar nda ndər anə nji abər kalar ndəra lari Yesu, nja nar nda ənga kusa aga nda mbar nyi.

12

Nji Pər Nyi Mal Anə Yesu Wu Bethlani (Matiwu 26:6-13; Markusu 14:3-9)

¹ Mini nə lardur vəlbiya a hyiri pida kwa, ngə Yesu shili wu Bethlani, məlmə kəra Liyazaru a gwa, ndəra Yesu hya'ana sara vir tə ta.

² Ənggau, nji məliya nyi sər səm nə wagəu. Marthla ngə təkə sər səm kau, Liyazaru pathlə ja wu pama njira vər səm ənga ja.

³ Kə Maryamu həri pəla nə mal kisə kəra nji məl sara wu nardu, kəra nju dəl ənga gənna gangəu. Ji sa pər nyi ar hya Yesu, kə ji bəsiya nyi ənga shishir kəra ja. Kə ki kəra nda a gwa nyi ənga shuni bərdu kau.

⁴ Ama kə pathlə sara wu pama zəmbəlma nyi'yar kəra nju ngga ənga Yahuda Isikarayoti, ndəra wu nda sa thləna hya ja, na,

⁵ “Mi ngə də nji a'yi dəlma bərdu kə ənga gənna gangə (gənna nə pəkə nə nji gharu makəru) nja nə nyi gənna nyi anə nji dādali maya?”

⁶ Yahuda na najaka ndər a'yi ara ju yiwu nji dādali mai, ama ara naja ndər həl ngau. Naja ngə ndər səbə pərki nə gənna, ənga ju dləwar kərnyı ənga səra a gwa.

⁷ Kə Yesu na, “Piyari nya mau, ji fiya bərdu kə aga pəcir hədə də.

⁸ A'yi hyi əkkə'yi nji dādali cumu, ama a'yi hyi ənga yi cumu mai.”

Mba Miya Aga Tsa Liyazaru

⁹ A'yi bəliya sar mai, kə dlamir njir Yahudiya nəri abər Yesu a ndəna, ba ndə shili. Shilir nda a'yi aga nda lar Yesu wacu

mai, ama aga nda lari Liyazaru, ndəra ji hya'ana sara vir tē ta.

¹⁰ Kə pubu dādəgal'yar gal lagu kəra nda sən tsəya Liyazaru ətsu.

¹¹ Ara arya səra dā ənga Liyazaru ngə njir Yahudiya gangəu shabiya nda yi, ba ndə hənggəri ənga Yesu.

Yesu Vu Urshalima

¹² Əzəgəkura nyi kə dlamir nji gangəu kəra dla wu mini kə nggari abər Yesu a mbar lagu a vu Urshalima.

¹³ Ənggau, kə ndə bələr hyali hyifa ndə ma'yi a biya dləwu nyi, ndu wau ndu na, “Fəl a dāri anə Hyal!”

“Barka anə ndəra dla wu thləmər Thlagəu!”

“Barka anə tələr njir Izirayila!”

¹⁴ Ta Yesu uya zər kwara, ba ji dari, ənggərə nji tsəfəri abər,

¹⁵ “Ga sara hivər mai, nagə culi Səhiyona.

Kəja tələr hyi a vər shili,

a'yi nggya a dar ya zər kwara.”

¹⁶ Tanggərma zəmbəlma nyi'yar a'yi nggabiya sə'yar kə kwatahə mai. Ama ayukudə kadakadarkur nə Yesu nyabiya dzə nga ndə dəngari abər tsətsəfə ngə sə'yar kə ar kəra ja, ənga kalar səra nji məl anə nyi aga nyabiya səra tsətsəfə nga nyi.

¹⁷ Njira a'yi ənga ja, ar pəci kəra ji ngga Liyazaru sara wu hu ta, ənga ji hya'ana nyi sara a vir tē ta, kə ndə dumwa ənga tətəlna səra Yesu məliya.

¹⁸ Ca ngə səra dā, nji gangəu, ndə biya ndə biya thləwa nyi ara ndə nggari sə dədəgur kəra Yesu məlna.

¹⁹ Kə njir Farisi na anə kuvwar nda, “Lara mau, namən səmku təlkur mai, alaga kushu, kəja patər duniya a shari ndu nu nyi!”

Yesu Nana Tə Nyi

²⁰ Wu pama njira shili aga mini kau, alenyi nji a'yi kəra njir Gərikə ngau.

²¹ Ndə shili ara Fəlipəu, ndər Bethlesaida wu Galili, ndə sa yiwa nyi, “Maləmə, 'yi wu yiwu 'ya lar Yesu.”

²² Kə Fəlipəu ma'yi ji nda nar nyi anə Andərawusu, nanda məthlə kə ndə ma'yi ndə nda nar nyi anə Yesu.

²³ Kə Yesu shadəwa nda, ji na, “Pəci a dāri kəra nja kyaga ləri kadakadarkur anə Zər Ndau.

²⁴ Ənga jiri nga yu na anə hyi, ma culi uhi a'yi tədə a gyiwu 'yi ji dīya mai, ju nggya kəl naja. Ama ma ji dīya, ju puwa li, ba ja hə kər dəgaləu.

²⁵ Kalar ndəra wu yiwu piya ja, ju nda tini. Ndəra gəra yiwu piya ja wu duniya kau arya yau, ju nda uya pi gəra kudau.

²⁶ Kalar ndəra wu məl thlər anə dā, kəl ja nu dā ənga jirkur. Vira ya ri a ndəna ngə ndər məl thlər anə dā tsu. Dədə wu nda nə nyi dəgalkur anə ndəra wu məl thlər anə dā.

Yesu Ndər Ar Kəra Tə Nyi

²⁷ “Kabangəkau, kəja tədəbə ngə dəfuwa yau. Ya, mi nga ya sən na? Ya na, ‘Tada, kətiya dā ara pəci kə ya?’ Awau, aga culi pəci kə nga yi shili ar pəci kau.

²⁸ Tada, nə nyi kadakadarkur anə thləmə ngau.”

Kə dāhəu shida sara dəməlmau, “A nə nyir yi kadakadarkur anə thləmə dā, ənga yu bəra nə nyi kadakadarkur wayu.”

²⁹ Ənggərə njira tata'yi a ndəna nggar dāhə kau, kə ndə na, “Dlədə ngau.” Əngwar alenyi nji, “Waladi ngau, ngə ndər anə nyi.”

³⁰ Kə Yesu na anə nda, “Dahə kə shili aga hyi nga nyi, ama a'yi aga yi mai.

³¹ Kabangəkə ngə pəcir numa anə duniya, kabangəkə nga nju kədləbiya ndər səm təlkur ar kəra duniya a biya.

³² Ama nayau, ayukudə nji hər dā sara gyiwu 'yi a dəməlmau, yu nda nggar nji a shili ara kərda.”

³³ Yesu nana abangau aga ja cabiya culi tē kəra ju nda tau.

³⁴ Kə dlamir nji nar nyi anə Yesu, “'Yi nggabiya wu dladə abər Kərsiti wu dā ənga pi ba'anuwa. Ya, mi ngə dā gu na, ‘Kəl nji hər Zər Ndau a diya?’ Wa ngə Zər Ndə ka?”

³⁵ Kə Yesu shadəwa nda, “Mbəmbəl kə wu nda nggya ənga hyi nə pəci kushu wacu. Ba mau ənga mbəmbəl kəra a'yi ara hyi, kadivira kuthla shili. Kalar ndəra wu bəu wu kuthləu naji wu sən vira ju ma'yi a ndari mai.

³⁶ Ma mbəmbəl kə a'yi tsu ənga hyi, hya fuwa mbərsar hyu mbəmbəla nyi, aga hya dā wazha mbəmbəl.”

Ayukuda ji kudəna ndər kau, ba ji ma'yi, ji nda mbunakər ara nda.

Gəra Mbərsa Nə Njir Yahudiya

³⁷ Alaga ayukuda sə dədəgur paməpamə kəra Yesu məlna wu mwar nda, nandə mbərsa ənga ja mai.

³⁸ Najakə dərkər aga ja nyabiya sərə nabi Əshaya nana,

“Thlagəu, wa ngə hənggəri
ənga sərə mən nana,
ənga anə wa,

ngə dənəma nə Thlagə cabiya dza?”

³⁹ Ca ngə məliya nandə sən mbərsa mai, ənggər kəra nabi Əshaya nana ar vanyi vi, abər,

⁴⁰ “Ji məliya nda ndə da ləfau,

“Ji məliya dəfuwa nda
da baəalu,

Ara nda sara lari
sə ənga liya nda,

ənga nda nggabiya
ənga dəfuwa nda,

kəra wu sən shabiya nda
a shili ara yau,

aga ya shiləgəbiya nda.”

⁴¹ Nabi Əshaya nana abəngau, ara ji lari kadakadarkur nə Yesu kəra wu nda cabiya dzau, ənga ji ndər ar kəra ja.

⁴² Alaga abəngə ma, nji gangəu mbərsa ənga Yesu, patə əkkə'yi alenyi njira nggurəm nə Yahudiya. Ama nandə sən biyar babal mai, ara hivər njir Farisi nda sara kədləbiya nda sara wu umbwa daəə dzə njir Yahudiya.

⁴³ Ara ndu yiwu fal sara wu miya nji a ndiya sara wu miya Hyal.

⁴⁴ Kə Yesu hya'ana dəhəu ji na, “Kalar ndəra mbərsa ənga yau, ənga yi nga ji mbərsa waci mai, ama ənga ndəra səwa da.

⁴⁵ Kalar ndəra wu lar da, ju lari ndəra səwa da.

⁴⁶ Yi shili wu duniya ənggər mbəmbəl, aga kalar ndəra hənggəri ənga yau, tsu ju nggya wu kuthləu mai.

⁴⁷ “Kalar ndəra nggari highiəə da, ama naji bəlari mai, a'yi nayi ngu nda məl numa anə nyi mai. Ara nayi a'yi shili aga sa məl numa anə duniya mai, ama aga duniya uya mbədauləu lagu da.

⁴⁸ Ndəra piyari da, ji nggəl ara dləwu ndər da, a'yi ja ənga ndəra wu nda məl numa anə nyi. Ndər da, kəra yi nana, naja ngu nda məl numa anə nyi ar pəcir kudiyar duniya.

⁴⁹ Sərə yu na a'yi sə kərda mai, ama Dəda ndəra səwa da, naja ngə nar da sərə ya na ənga ndər kəra yu ndər.

⁵⁰ Yu səni abər ndər nyi ngu shili ənga pi gərə kudau. Agabəngə sərə yu na, sərə Dəda nar da ya na ngau.”

13

Yesu Cina Hiya Zəmbəlma Nyi'yar

¹ Pəcir mini nə lardur nə Vəlna a shiliri ləhəu ənga Yesu ənga kərnyə a sənbiyari abər pəci nyi a dəri ləhəu aga ja sha a dara dənyə. Yesu a cabiyar ja yiwukur nyi anə nji nyi wu duniya, kəl ta ji cabiya nda yiwukur nyi ba'anə kudiyar piya ja.

² Ar pəci kəra Yesu əkkə'yi zəmbəlma nyi'yar a vər səm sər səm nə wagəu, shatan a fuwari wu dəfuwa Yahuda Isikarayoti zər Simanu aga ja thləna hya Yesu.

³ Yesu wu səni abər Tada a fuwari kalar sə wu tsa ja, ənga ju səni abər sara dəgya Hyal nga ja, ənga tsu a dəgya Hyal nga ju bəra nda sha.

⁴ Ar pəci kəra nda vər səm sər səm, kə Yesu hya'ari ji zədəna ləgutə nyi, ba ji həri sər bakə nyi, ba ji mbiya ar sara ja.

⁵ Ayukuda kau, kə ji puwa 'yimi a gwu cala ba ji dzəguya ci hiya zəmbəlma nyi'yar əni. Ju da da hiya nda ənga sər bakə kəra ji mbiya wu sara ja.

⁶ Kə Yesu shili əgya Simanu Biturusu, kə Biturusu na anə nyi, “Thlagəu, nagə ngu ci hiya yi ya?”

⁷ Əngwar Yesu anə nyi, “Nagəu nggabiya sərə yu məl kabəngəkə mai, ama gu nda nggabiya a ndu mwa.”

⁸ Əngwar Biturusu anə nyi, “Awau, nagə wu ci hi anə da ndəngə mai.”

Kə Yesu shadəwa nyi, “Ma nayi a'yi cina hya gə mai, nagə a'yi nə da mai.”

⁹ Əngwar Biturusu anə nyi, “Thlagəu, ma abəngə ja, a'yi hiya yi nga ga ci waci mai, ama ga daəəri ənga tsa yau ba kəra yau!”

¹⁰ Əngwar Yesu anə nyi, “Ndəra a pərnar pər, a dər ja cicau, kəl ci hi nga ju yiwu

wacu ara dza ja patə cici nga nyi. Nahyi cici nga hyi, ama a'yi patəkura hyi mai.”

¹¹ Ara ju səni ndəra wu nda thləna hiya ja. Ca ngə də, ji na, “A'yi papatəkura hyi ngə cici mai.”

¹² Ayukuda ji cina hiya nda patəu, kə ji har ləgutə nyi, ba ji 6əra sha a ndar vir nggya nyi. Kə ji yiwa nda, ji na, “A nggabiya hyi sərə yi məliya hyi kə ya?”

¹³ Hyu ngga də Maləmə ənga Thlagəu, kakalə nga nyi, ara ca ngə sərə ya ga nyi.

¹⁴ Ma nayi kərə Maləmə hyi ənga Thlagər hyi cina hiya hyi, a kyau nahyi ma hya kyaga cina hiya kuvwar hyi.

¹⁵ A cabiya hyir yi sərə hya kyaga məl, nahyi tsu hya nu hiya yau.

¹⁶ Jiri nga yu na anə hyi, mafa a'yi a sən ndiya tarki nyi mai, ənga ndəra nji sau ənga cama a'yi a sən ndiya ndəra sə nyi mai.

¹⁷ Ma hya sənbiyar najaka jiri, abari ngə cacagulikura hyu nda də ma hyi məl thlər əni ya!

Yesu Nana Ənggəra Nji Wu

Nda Thləna Hiya Ja

(Matiwu 26:20-25; Markusu 14:17-21; Luka 22:21-23)

¹⁸ “Ar kərə hyi patə nga yu ndər mai. Wu sən yi njira yi cadəbiya. Ama yi cadəbiya hyi aga ndər Hyal kərə tsətsəfau a nyabiya dzau, kərə na, ‘Ndəra vər səm sər səm də ngu gal lagur thlə hiya yau.’

¹⁹ Nayi ngu na sə'yar kə kadivira ji dərkər, aga ma ji nda dərkər hya səni abər nayi ngə Kərsiti.

²⁰ Jiri nga yu na anə hyi, kalar ndəra dləwuri ndəra yi səwa, nayi nga ji dləwuri. Kalar ndəra dləwuri də tsu, ndəra səwa də nga ji dləwuri.”

²¹ Ayukuda Yesu nana ndər kau, kə sə kə 6wanə nyi kər wu dəfuwa ja gagađau. Kə ji cabiya nda ar babal abər, “Ənga jiri pathlə wu pama hyu nda thləna hiya yau.”

²² Kə zəmbəlma nyi'yar mbar tsatsamə kərnda, ara nandə wu səni tara wa nga ju ndər ar kəri kə mai.

²³ Pathlə wu pama zəmbəlma kərə Yesu wu yiwu gagađau, nggashi ja ar thlərpa ja.

²⁴ Kə Simanu Biturusu guthlar nyi aga ja yiwabiya nda Yesu, “Wa nga ju ndər ar kəri ka?”

²⁵ Naja kərə ləha ar dzər nyi uzhiya kər ju yiwa Yesu, “Thlagəu, wa nga ja?”

²⁶ Kə Yesu shadəwa, “Ndəra yi kadlər macikəl, yi fuwa a gwu cala, ba yi nə nyi, naja ngau.” Kə Yesu kadləri macikəl ba ji fuwa a gwu cala ba ji nə nyi anə Yahuda zər Simanu Isikarayoti.

²⁷ Ənggəra Yahuda dləwuri macikəla nyi, ba shatan gu ja.

Kə Yesu na anə nyi, “Sərə gu yiwu ga məl, məl ənga kusa.”

²⁸ Ama wu pama nanda patə kərə a vər səm sər səm, ndə a'yi kərə sənbiya sərə də Yesu na ndər kə anə nyi mai.

²⁹ Ta ndu səni abər naja ngə ənga mbəl gənnar nda, ma ndu nggani abər sərə Yesu na anə nyi, ca ngə, ja ma'yi ja nda dəlbiya nda sərə ndu yiwu aga mini. Ma a'yi abangə tsu mai, ja nə nyi anə nji dədali sərə a'yi.

³⁰ Yahuda tsu, ənggəra ji dləwuri macikəla nyi, ba ji biya ma'yi. Ar pəci kau, vu'yi a dəri.

Dladə Mafəliyangəu

³¹ Ayukuda Yahuda ma'yi a biya, kə Yesu na, “Kabangəkau, nga nju nda nə nyi kadakadarkur anə Zər Ndau, ənga Hyal ənga kərnyu wu nda uya kadakadarkur arya ja.

³² Ma Hyal uya kadakadarkur lagu Zər nyi, Hyal ənga kərnyu ngu nda nə nyi kadakadarkur tsu anə Zər nyi ənga kusa.”

³³ Əngwar ja anə nda, “Wazha də, nə pəci kushu nga yi əkkə'yi hyi wacu. Hyu nda gal də, ama ənggəra yi nar nyi anə njira nggurəm nə Yahudiya, abangə nga yu na anə hyi kabangəkau, abər, ‘Vira yu ma'yi a ndari, nahyi wu sən ndəna mai.’

³⁴ “Dladə mafəliyangə nga yu lə anə hyi, ca ngə, hya yiwu kərhyi. Ənggər kərə yi yiwu hyi, abangə nga hya yiwu kuvwar hyi.

³⁵ Lagu kau, ngə nji patə wu nda səni abər nahyi zəmbəlma də nga hyi, ma hyu yiwu kuvwar hyi.”

Biturusu Wu Nda Kəpalna Səni Yesu

(Matiwu 26:31-35; Markusu 14:27-31; Luka 22:31-34)

³⁶ Simanu Biturusu yiwa nyi, “Thlagəu, nəma nga ga?”

Yesu shadəwa nyi, “Vira yu ma'yi a ndari, nagə wu sən nu da kabangəkə mai, ama gu nda nu da a səkar kushu.”

³⁷ Əngwar Biturusu anə nyi, “Thlagəu, mi ngə da nayi wu sən nu ngə kabangəkə maya? Yu sən ləri piya yau, arya gau.”

³⁸ Kə Yesu shadəwa, ji na, “Gə wu sən ləri piya gau arya ya? Yu nar ngə jirkura nyi, kadivira vəgəmə a wau əshina, gu nda kəpalna sən da, ar kər ar kər makəru.”

14

Yesu Ngə Lagur Ndara Tada

¹ “A sara huda hya ndzə mai. Hya hənggəri ənga Hyal, ba hya hənggəri ənga yi tsu.

² Wu ki dədə vir nggya a'yi gangəu. Ma a'yi nda da abangə mai, yu nda nar hyi. Ma'yi nga ya a ndəna aga ya da pabər hyi vi.

³ Ma ya ma'yiri yi da pabər hyi vi, yu sha shida aga ya sa fa'ari hyi a ndəgya yau, aga vira ya ri, əna nga hyu nggya.

⁴ Vira yu ma'yi a ndari, hyu sən lagur ndəna.”

Yesu Ngə Lagu Dəra Tada

⁵ Kə Toma na anə Yesu, “Thlagəu, na'yu sən vira gu ma'yi a ndar kə mai, ya abari nga 'yi wu səni laguwa nya?”

⁶ Yesu shadəwa nyi, ji na, “Nayi ngə lagu, nayi ngə jiri ənga nayi pi. Ndər sən shili əgya Tada a'yi mai, kəl lagu da.

⁷ Maja abər hyu sən da, hyu sən Dədə tsu. Ama mbar kabangəkə hyu nda səni nyi ənga hyu nda ləri nyi.”

⁸ Kə Fəlipəu na, “Thlagəu, canə 'ya Tada, ba huda 'ya pida.”

⁹ Yesu shadəwa nyi, “Fəlipəu, pəci kə yi həri ənga hyi kau, ba'anə kabangəkə nagə wu sən da mai ya? Kalar ndəra lar da a lar ja Tada. Abar nga gu sən na, ‘Canə 'ya Tada ka’?”

¹⁰ Nahyi a'yi hənggəri abər nayi wu Tada, ənga Tada wu yi wa? Ndər kəra yu na anə hyi, nə kərda ngə mai. Ama Tada kəra a vər nggya wu yi nga vər məl thlər nyi.

¹¹ Hya hənggəri ənga yau, abər nayi wu Tada ənga Tada wu yau, a'yi abangə mai

hya hənggəri ənga yi arya sə dədəgur paməpamə gangə kəra yi məlna.

¹² Jiri nga yu na anə hyi, kalar ndəra hənggəri ənga yau, ju məliya thlər kəra yu məl tsu. Ju nda məliya thlər kəra ndiya kəra yi məl, ara yu ma'yi a dəgya Tada.

¹³ Ənga yu nda məliya kalar səra hyu kədiyau wu thləmə da, aga ja dla ənga kadakadarkur anə Tada lagu Zər.

¹⁴ Kalar səra hyu kədi wu thləmə da, yu məliya hyi.

Alkawal Shilər Mambəl Cicau

¹⁵ “Maja hyu yiwu da, hyu bəlari dladə da.

¹⁶ Ba ya dzəgwa kədi Tada, aga ja səwa hyi vanyi ndər dləwa dzə kəra wu nggya ənga hyi ba'anuwa.

¹⁷ Naja ngə Mambəl nə jiri, kəra a vər cabiya jirkur ar kəra Hyal. Duniya wu sən dləwuri nyi mai, ara nandə wu ləri nyi mai ənga nandə wu sənbiya nyi mai. Ama nahyi nər hyi, hyu sənbiya nyi, ara a'yi ja ənga hyi ba ənga wu dəfuwa hyi.

¹⁸ Nayi wu piyari hyi ənggər məsətə mai, yu sha shili əgya hyi.

¹⁹ Ayukudə pəci kushu, njir duniya wu bəra nda lar da mai, ama nahyi, hyu nda lar da. Ara a'yi yi ənga pi, nahyi ma, hyu da ənga pi.

²⁰ Ar pəci ta nga hyu nda sənbiya abər nayi wu Dədə, nahyi wu yau ənga nayi wu hyi.

²¹ Kalar ndəra dləwuri dladə da, ba ji bəlari, naja ngə ndəra wu yiwu da. Ndəra wu yiwu da tsu, Dədə wu nda cabiya nyi yiwukur, nayi tsu yiwu nda yiwu nyi ənga yu cabiya kərda anə nyi.”

²² Kə Yahuda (a'yi Isikarayoti mai) na anə nyi, “Ama Thlagəu, abar nga ga sən canə 'ya kər, ama a'yi anə njir duniya patə maya?”

²³ Kə Yesu shadəwa nyi, ji na, “Kalar ndəra wu yiwu da, ju bəlari highibə da. Dədə tsu ju nda yiwu nyi, ba 'ya shili 'ya sa nggya wu ja.

²⁴ Kalar ndəra gəra yiwu da, naji wu bəlari highibə da mai. Ndər kəra hyu nggari yu na, nə da ngə mai, ama nə Dədə ndəra səwa da ngau.

²⁵ “Patə sə'yar kau, yi nar hyi tsu yi ənga hyi.

²⁶ Ama ndër dləwa dzau, Mambəl Cicau, kəra Dədə wu nda səwa wu thləmə də, ju nda highiḃər hyi patər sau, ənga ju nda dəngar hyi patər sərə yi saya na anə hyi.

²⁷ “Yu piyari hyi ənga huda pərtəu. Huda pərtə də nga yu nə hyi. A'yi ənggər kəra njir duniya wu lə nga yu lə mai. A sara hya hivər mai, ənga hya sara piyari huda hyi a ndzə ənga hangəkala hyi a hya'ari mai.

²⁸ “A nggar hyi ənggəra yi na, abər, ‘Ma'yi nga yau, yu bəra sha shili.’ Ma jiri nga hyu yiwu də, hya caguli, ara yu ma'yi a dara Tada, arya Tada a ndiya də ənga dəgaləu.

²⁹ Yi nar hyi abəngau tsu ji gəra də, aga ma ji dərəkər hya dābaga hənggəri.

³⁰ Tsu yu bəra nda ndër anə hyi gangə mai, ara ndəra vər səm təlkur ar kəra duniya wu shili. Naja a'yi ənga dənəma ar kəra yi mai.

³¹ Ya vər məl patər sərə Tada na ya məl, aga njir duniya a səni abər yu yiwu Tada. Shili a mau, mənə piyari vi kau.”

15

Yesu Ngə Wur Ndərma Nə Jijiri

¹ “Nayi ngə wur ndərma nə jijiri, Dədə ngə thlagər fa.

² Kalar tsa wu kəra gəra pə wazha ba dədə thlana nyi. Ama kalar tsa wu kəra wu pə wazha, ba dədə tsatsa'wuna nyi aga ja bəra pə wazha gangəu.

³ Kabəngəkə cici nga hyi, arya ndër də kəra yi nar hyi.

⁴ Hya nggya wu yau, nayi tsu wu hyi. Tsa wu a'yi a sən pə wazha ar kərnyī mai, kəl ma ji nggya ar mamar wu. Abəngə tsu nahya ma a'yi hya sən pə wazha ar kərhyi mai, kəl ma hyi nggya wu yau.

⁵ “Nayi ngə wur ndərma, nahyi ngə tsa nyi'yar. Kalar ndəra nggya wu yau ənga nayi wu ja, ju pə wazha gangəu. Ma a'yi wu yi nga hyi mai, sə a'yi hyu sən məliya mai.

⁶ Kalar ndəra a'yi wu nggya wu yi mai, kakalə nga ja ənga tsa wu kəra nji thlana, ba ji ulənəkər. Nju sən tsəmiya nda, ba nja puwa a gwu u'u, ba nja nggyina nda.

⁷ Ma hyi nggya wu yau, ənga ndër də nggya wu hyi tsu, hyu sən yiwa də kalar sərə hyu cim ba Hyal a nə hyi.

⁸ Sərə wu shili ənga kadakadarkur anə Dədə, ca ngə hya pə wazha gangəu. Lagu kə nga hyu cabiya abər nahyi zəmbəlma də ngau.

⁹ “Ənggər kəra Dədə cabiya də yiwukur, abəngə nga yi cabiya hyi yiwukur tsu. Nahyi tsu hya nggya wu yiwukur də.

¹⁰ Ma hyi bəlar dladə də, hyu nggya wu yiwukur də, ənggər kəra yi bəlar dladə Dədə, ba yi nggya wu yiwukur nyi tsu.

¹¹ Yi na anə hyi abəngau aga caguli də a nggya wu hyi, ənga aga cagulir hyi a nyabiya dzau.

¹² Dladə də ca ngə, hya yiwu kərhyi, ənggər kəra yi cabiya hyi yiwukur.

¹³ Yiwukur kəra a ndiya patəu, ca ngə nda lər piya ja arya bazhi nyi'yar.

¹⁴ Nahyi bazhi də ngə'yar, ma hyi bəlar dladə də.

¹⁵ Tsu yu bəra ngga hyi ənga mafa mai, ara mafa a'yi wu sən sərə tarki nyi wu məl mai. Ama yu ngga hyi ənga bazhi, ara yi canə hyi patər sərə yi nggari ara Dədə.

¹⁶ Nahyi ngə cadəbiya də mai, ama nayi ngə cadəbiya hyi, ənga yi səwa hyi aga hya nda pə wazha kəra wu nggya ba'anuwa. Ba Dədə dzəgwa nə hyi kalar sərə hyu kədiyau wu thləmə də.

¹⁷ Kəja, dladə kəra yi nə hyi, hya yiwu kuvwar hyi.

Njir Duniya Piyari Shishir Dza Njir Nu

¹⁸ “Ma njir duniya piyari shishir dza hyi, hya səni abər nayi nga ndə piyari shishir dza nyi tanggərma.

¹⁹ Maja abər nə njir duniya nga hyi, njir duniya a cabiya hyiri yiwukur. Ama ara kə nahyi a'yi nə duniya mai, ənga nayi ngə cadəbiya hyi sara wu duniya, ca ngə məliya njir duniya piyari shishir dza hyi.

²⁰ Hya dəngari ndër kəra yi saya na anə hyi, abər, ‘Mafa a sən ndiya tarki nyi mai.’ Ma ndə nə də bwaḃwatəu, ndu nda nə hyi bwaḃwatə tsu. Ma ndə məl thlər ənga highiḃə də, ndu nda məl thlər ənga nər hyi tsu.

²¹ Ndu nda məl sə'yar patə anə hyi abəngau, arya thləmə də, ara nandə wu səni ndəra səwa də mai.

²² Ma abər a'yi yi shili, yi sa ndər anə nda mai, nanda a'yi njir bikə mai. Ama kabangəkə, sə a'yi ndu uya nda na arya bikər nda mai.

²³ Kalar ndəra piyari shishir dza yau, a piyari ja nə Dəda tsu.

²⁴ Maja abər a'yi yi məliya wu pama nda sərə ndə a'yi saya məliya mai, nandə wu də njir bikə mai. Ama kabangəkəu, a lar nda sə dədəgur kəra yi məlna, ama alaga abangau, kə ndə piyari shishir dza yau ənga nə Dəda tsu.

²⁵ Ama sə kə dərkər aga ja nyabiya sərə tsətsəfə wu dladər nda, abər, 'Ndə piyari shishir dza yi gəra ənga sərə yi ndzana.'

²⁶ "Yi wu nda səwa hyi ndər dləwa dzə sara dara Tada. Naja ngə Mambəl jiri kəra shida sara dara Tada, ju nda sa lər sakida ar kəra yau.

²⁷ Nahyi ma, hyu nda lər sakida ar kəra yau, ara tsu tanggərma ənga yi nga hyi.

16

¹ "Yi nar hyi sə'yar kə patəu, ara hya sara pəna mbərsar hyi.

² Ndu nda kədləbiya hyi sara wu umbwa daḡə dzə njir Yahudiya. Pəca vər shili ma, kəra ma ndə tsəya hyi, ba nda nggani abər thlər Hyal nga nda vər məl.

³ Ndu nda məl culi sə'yar kau, ara nandə wu sən Tada mai ənga nandə wu sən də mai.

⁴ Ama yi nar hyi sə'yar kau, aga ma ndə dərkər, hya daḡaga dəngari abər a nar hyir yau.

"Nayi nar hyi sə'yar kə tsu kadə mai, ara tsu yi əkkə'yi hyi."

Thlər Nə Mambəl Cicau

⁵ "Kabangəkəu, ma'yi nga yi a dəgya ndəra səwa də, ama wu pama hyi ndə a'yi yiwar də, 'Nəma nga gu ma'ya?'

⁶ Arya yi nar hyi sə'yar kau, kəja hya nyabiyar dzə ənga hudə ndzəndzau.

⁷ Ama ya nar hyi jirkura nyi, nahyi ngu dāhar məsahəkura ma'yi də kau. Ma nayi a'yi ma'yi mai, ndər dləwa dzə kau, wu shili mai. Ama ma yi ma'yi, yu nda səwa hyi nyi a shili ara hyi.

⁸ Ar pəci kəra ndər dləwa dzə kə shili, ju sa cabiyya nyi anə njir duniya abər dəngar

nda ar kəra bikau, ənga tsapəkər ənga numa a'yi kakalə mai.

⁹ Dəngar nda ar kəra bikau, a'yi kakalə mai ara nandə hənggəri ənga yi mai.

¹⁰ Dəngar nda ar kəra tsapəkər, a'yi kakalə mai ara ma'yi nga yi a dəgya Dəda, vira tsu hyu bəra nda lar də mai.

¹¹ Dəngar nda ar kəra numa, a'yi kakalə mai ara a məlnar nji numa anə ndər səm təlkur ar kəra duniya.

¹² "A'yi yi ənga sər na gangə kəra hiyau ya kyaga nar hyi kabangəkəu, ama nahya sən səsə'wuri nda kwatahə mai.

¹³ Ama ar pəci kəra Mambəl nə jiri shili, ju sa ləbiya hyi a ndu sərə jiri patəu. Naji wu ndər wu dənamar kərnyı mai, sərə ji nggari nga ju na, ənga ju nda nar hyi ar kəra sərə a vər shili.

¹⁴ Ju nda shili ənga kadakadarkur anə də, lagur nar hyi patər sərə ji nggari ara yau.

¹⁵ Patər sərə nə Dəda, nə də ngau. Ca ngə sərə də yi na, abər Mambəl wu nda dləwuri sərə ara yau, ba ja nə hyi.

¹⁶ "Ayukudə pida kushu nahyi wu bəra lar də mai, ayukudə pida kushu wayu ba hya bəra lar də."

Hudə Ndzəndzə Zəmbəlma 'yar

Wu Nda Sha Aga Hudə Pipida

¹⁷ Əngwar alenyi zəmbəlma nyi'yar anə kuvwar nda, "Mi nga ju dənga ənga ndər ka, 'Ayukudə pida kushu nahyi wu bəra lar də mai, ənga ayukudə pida kushu ba hya bəra lar də wayu ka'? Ənga tsu mi ngə dənga nyi ənga ji na, 'Ara ma'yi nga yi a dəgya Dəda ka'?"

¹⁸ Ndə dumwa ənga yiwa kərnda, "Mi ngə dənga nyi ənga 'ayukudə pida kushu ka?' Namən a'yi nggabiya sə kə ju na kə mai."

¹⁹ Yesu tsambiya abər zəmbəlma nyi'yar ndu yiwu nda yiwa nyi ar kəra sə kau, kə ji na anə nda, "Hyu yiwa kərhyi ar kəra sərə yi na, abər, 'Ayukudə pida kushu tsu hyu lar də mai, ənga ayukudə pida kushu ba hya bəra lar də wayu kə' ya?"

²⁰ Jiri nga yu na anə hyi, hyu nda tiwi, hya pə sələm, ama njir duniya kəl caguli nga ndu caguli. Hyu nda ndzə hudə gagadəu, ama ndzə hudər hyu nda sha aga hudə pipida.

²¹ Ma mala ar tsəkar ya, ɓwaɓwatə nga ja a gwa ara pəci nyi a ɗari. Ama ma zər a biyari, ba ja fa'ari ənga ɓwaɓwatə kəra ji a gwa, ara huɗə pipida nə zər kəra shili wu duniya.

²² Abangə ngə nga nyi ənga hyi. Kabangəkau, pəcir ndzə huɗər hyi ngau, ama yu ɓəra nda lar hyi wayu, ba huɗa hyi a dzəgwa pida. Huɗə pipidar hyi tsu, ndər sən dləwuri ara hyi a'yi mai.

²³ Ar pəci ta, tsu hyu yiwa sə ara yi mai. Yu nar hyi jiri, Dəɗa wu nda nə hyi kalar sərə hyi yiwa wu thləmə ɗa.

²⁴ Ba'anə kabangəkau, sə a'yi kəra hyi yiwa wu thləmə ɗa mai. Yiwa mau, ba nja nə hyi, aga huɗə pipidar hyi a nyabiya dzau.

²⁵ “Yi ndər anə hyi ənga karapə aga ya nar hyi sə'yar kau, ama pəci wu shili tsu yu nda ndər ənga karapə mai ama yu ndər ar kəra Dəɗa ar babal.

²⁶ Wu pəci ta, hyu nda kədi sə wu thləmə ɗa. Nahyi ngu nda kədi Dəɗa ənga kərhyi a'yi nayi nga kədi anə hyi mai.

²⁷ Ara Dəɗa ənga kərnyu wu yiwu hyi ara hyi cabiya ɗa yiwu dzə ənga hyi hənggəri naja ngə səwa ɗa a shili.

²⁸ Yi shili wu duniya sara ara Tada, kabangəkə piyari nga yi duniya, ya ɓəra sha a dəgya Tada.”

²⁹ Kə zəmbəlma nyi'yar na anə nyi, “Ənghəng! Kabangəkau, nga gu ndər ar babal gərə ənga karapau.

³⁰ Kabangəkau, nga 'yi wu səni abər sə a'yi dəɗəwa anə ngə mai. Gu sən nar nyi anə ndau, sərə ju yiwu ja yiwa ngau. Kau, a məliya ri 'yi hənggəri, ənga jiri sara ara Hyal nga gau.”

³¹ Kə Yesu shadəwa nda, ji na, “Kabangəkau, a hənggəri hyi ənga nyi ya?”

³² Pəca vər shili, kəja a ɗari, kəra kalar ndu nda tətəlnəkər, ba kalar ndə a hwinəkər a vu ki nyi, ba hya piyari ɗa zhizhi ɗa. Ama alaga abangau, a'yi yi zhizhi ɗa jijiri mai, ara Tada a'yi ja ənga yau.

³³ “Yi wu na sə'yar kə anə hyi ara wu yi nga hyu uya huɗə pərtəu. Wu duniya kə hyu nda lar ɓwaɓwatəu, ama hya

səsə'wuri ara a səmkur yi təlkur ar kəra duniya.”

17

Yesu Kədi Hyal Aga Kərnyu

¹ Ayukuda Yesu nana ndər'yar kau, kə ji hya'anəkər a dəməlmə ji kədi Hyal, ji na, “Tada, pəci a ɗari. Ga nə nyi kadakadarkur anə Zər ngau, aga naja tsu ja shili ənga kadakadarkur anə ngau.

² Ara gə nə nyi dənama anə Zər ngau ar kəra nji patəu, aga ja lər pi gərə kudau anə patər njira gə nə nyi.

³ Pi gərə kudau, ca ngə nja sən ngau, nagə kəra Hyal nə jijiri wacu, ənga Yesu Kərsiti, ndəra gə səwa a shili.

⁴ Yi dla ənga kadakadarkur anə ngau wu duniya lagur məlna thlər kəra gə nə ɗa aga ya məl.

⁵ Kabangəkau, Tada, nə ɗa kadakadarkur kabangəkə wu mwa ngau, culi kadakadarkur kəra a'yi yi əni ənga gə ta kadivira duniya ɗarkər.

Yesu Kədi Hyal Anə Zəmbəlma Nyi'yar

⁶ “A cabiya ngər yi abər wa nga ga anə njira gə nə ɗa wu duniya. Njira dədəmə nə ngə nga nda, ama ba gə nə ɗa nda, nanda tsu a ɓəlar nda ndər ngau.

⁷ Kabangəkau, wu sən nda abər kalar sərə a'yi ara yau, sara ara gə nga nyi.

⁸ Ara kalar ndər kəra gə nar ɗa, a nar ndar yau, ba ndə dləwuri. Ənga jiri ndu səni abər sara ara gə nga yau, ənga a hənggər nda abər nagə ngə səwa ɗa.

⁹ Ya vər kədiyau, arya nda. Nayau, a'yi a vər kədiyau, arya duniya patə mai, ama arya njira gə nə ɗa, ara nə ngə nga nda.

¹⁰ Patər njira ara yau, nə ngə ngau, ənga tsu patər njira ara gau nə ɗa ngau. A uyar yi kadakadarkur lagur nda.

¹¹ Kabangəkau, ya vər sha a ɗa ara gau, ara pəcir nggya ɗa wu duniya a kudəri, ama nanda, tsu nda wu duniya. Tada, Ndə Cica, ga kətiya nda ənga dənamar thləmə ngau, thləmə ngau kəra gə nə ɗa, aga nda ɗa zəmə ənggər kəra ma ənga gau.

¹² Ar pəci kəra yi tsu ənga nda, yi kətiya lagur dənamar thləmə ngau, thləmə ngau kəra gə nə ɗa. A ɓəlar ndar yau, ndə a'yi

kəra sa wu pama nda mai, kəl ndə sasa ta aga ndər Hyal a nyabiya dzau.

¹³ “Kabangəkau, kəja ya vər sha a da ara gau, ama yu na sə'yar kə tsu yu duniya aga njir nu da nda nyabiya dzə ənga caguli wu dəfuwa nda.

¹⁴ A nə ndar yi cama ngau, ba njir duniya piyari shishir dza nda, ara nanda a'yi nə duniya mai, ənggər kə nayau, a'yi yi nə duniya mai.

¹⁵ Nayi kədiyau, aga ga fa'abiya nda sara wu duniya mai, ama aga ga kətiya nda ara ndə dəmwa'yi kau.

¹⁶ Nanda a'yi nə duniya mai, ənggər kə nayi a'yi yi nə duniya mai kau.

¹⁷ Ga cina nda lagur jiri, ndər ngau jiri ngau.

¹⁸ Ənggər kəra gə səwa da a shili wu duniya, abangə nga yi səwa nda a ndu duniya tsu.

¹⁹ Arya nda nga yi lər kərda, aga thlər cici kau, aga nanda tsu nda da cicau lagu jirkur.

Yesu kədi Hyal Ar Kəra Patər Njir Nu

²⁰ “Kədi da a'yi anə nda waci mai, ama anə kalar njira wu nda hənggəri ənga yi lagur camar nda.

²¹ Tada, kədi da, bəgə nda da zəməu, ənggər kəra ma ənga gau. Bəgə nda da zəmə wu ma, aga njir duniya a səni abər nagə ngə səwa da.

²² A nə ndar yi kadakadarkur kəra gə nə da, aga nda da zəmə ənggər kəra ma zəməu.

²³ Yu nda nggya wu nda, ənga nagə tsu wu yau, aga nda da zəmə ənga jiri. Lagu kə ngə njir duniya wu nda səni abər nagə ngə səwa da, ənga nda səni gu yiwu nda ənggər kəra gu yiwu da.

²⁴ “Tada, cim da, ca ngə njira gə nə da, nda nggya ənga yi ar vira ya ri. Yu cim nda lari kadakadarkur da, kadakadarkur kəra gə nə da arya gu yiwu da kadivira gə məliya duniya.

²⁵ Tada, ndə tsapəu, njir duniya wu səni ngə mai, ama nayau, yu sən ngau ənga nanda nər nda, ndu səni abər nagə ngə səwa da.

²⁶ A cabiya ngər yi anə nda ənga yu nda dumwa ənga ca ngau anə nda. Lagu

kə ngə yiwu kəra gu yiwu da wu nda nggya wu nda ar babal, ənga nayi ənga kərda wu nda nggya wu nda.”

18

Nji Dəlma Yesu Ba Nji Mbar Nyi (Matiwu 26:47-56; Markusu 14:43-50; Luka 22:47-53)

¹ Ayukuda Yesu kudəna kədi Hyal, ba ji tərabiya əkkə'yi zəmbəlma nyi'yar a biyar ya dagə Kiduronu. A biyar ya dagə kau, vanyi masəmə a'yi, ba Yesu əkkə'yi zəmbəlma nyi'yar ma'yi a vuwa gwa.

² Yahuda, zəmbəlma Yesu kəra thləna hiya ja wu sən vi kau, ara Yesu əkkə'yi zəmbəlma nyi'yar wu yidaga dabə dzə a gwa.

³ Kə Yahuda shili wu masəmə kau, ji dumwa ji ca lagu anə bwata soja'yar, ənga njir bəla ki Hyal kəra pubu dədəgal'yar ənga njir Farisi səwa. Ndə shili ənga u'ur təsə ba pitəlla ənga kar pa.

⁴ Yesu, ara ju səni səra wu nda da ənga ja, ba ji biya, ji biya yiwa nda, “Wa nga hyu gala?”

⁵ Kə ndə shadəwa nyi, ndə na, “Yesu ndə sara wu Nazəratu.” Əngwar Yesu anə nda, “Nayi ngau.” Yahuda ndəra thləna hiya Yesu a'yi ja tata'yi əkkə'yi nda.

⁶ Ənggəra Yesu na, “Nayi ngau,” ba ndə sha də ndəl də ndəl, ba ndə dlanakər a gyiwu 'yi.

⁷ Kə Yesu bəra yiwa nda, ji na, “Wa nga hyu gala?” Əngwar nda, “Yesu ndər Nazəratu.”

⁸ Əngwar Yesu anə nda, “A nar hyir yi abər nayi ngau. Ma nayi nga hyu gal, hya piyari nji kau, nda ma'yi.”

⁹ Səkə darkər aga ja nyabiya ndər kəra ji nana, “Nayi a'yi tini alaga ndə zəmə wu njira gə nə da mai.”

¹⁰ Simanu Biturusu ndəra a'yi ənga katsakər ara ja, ba ji tsəbiya katsakər nyi, ba ji thlana himi mazəma mafa nə pubu kəra ndiya ənga dəgaləu. Thləmər mafa kə ca ngə Malkusu.

¹¹ Kə Yesu nar nyi anə Biturusu, “Shabiya katsakər ngau a gwu ki nyi. A'yi kyau ya təwari sara wu kyakiwa nə bwaəwatə kəra dəda nə da kə wa?”

Yesu Shili Wu Mwar Anasu
(*Matiwu 26:57-58; Markusu 14:53-54; Luka 22:54-57*)

¹² Kə bwata soja'yar ta ənga dəgalər nda, daʁə ənga njir ʁəla ki Hyal mbar Yesu, ba ndə mbiya nyi.

¹³ Tanggərma, ba ndə hər nyi a ndəgya Anasu, ara naja səlku sal nə Kayafasu. Wu fa ta, Kayafasu ngə pubu kəra ndiya ənga dəgaləu.

¹⁴ Kayafasu ngə lər sawara anə njira nggurəm nə Yahudiya abər a ɗari tsa'a ndə zəmə a tə aya nji.

Biturusu Kəpalna Səni Yesu

¹⁵ Kə Simanu Biturusu ənga pathlə wu pama zəmbəlma nə Yesu ndu nu Yesu wu ndəl wu ndəl. Ara pubu kəra ndiya ənga dəgal wu səni najaka zəmbəlma nə Yesu, ba ji piyari nyi aga ja vu huɗə ki nə pubu kəra ndiya ənga dəgal ənga Yesu.

¹⁶ Ama Biturusu nə nyi ba ji ta'yi a biya miya ki, a biya. Kə zəmbəlma kəra pubu kəra ndiya ənga dəgal kə wu səni kau, biya ji biya ndər anə kwa kəra a vər ʁəla miya ki, ba ji vu ənga Biturusu.

¹⁷ Kə kwa ʁəla miya kiya nyi, na anə Biturusu, “Nagə ma, pathlə gau wu pama zəmbəlma nyi, əndəga?”

Kə ji shadəwa, ji na, “Awau, nayi a gwa mai.”

¹⁸ Ara shishi'wu kəra vi, agabangə kə mafa'yar əkkə'yi njir ʁəla ki Hyal mbəbiya u'u tata'yi nda, ndu ɗaha. Biturusu tsu a'yi ja wu pama nda ta'yu ju ɗaha u'u.

Pubu Kəra Ndiya Ənga Dəgaləu
Yiwa Miya Yesu

(*Matiwu 26:59-66; Markusu 14:55-64; Luka 22:66-71*)

¹⁹ Kə pubu kəra ndiya ənga dəgal yiwa miya Yesu ar kəra zəmbəlma nyi'yar ənga highiʁə nyi.

²⁰ Kə Yesu shadəwa nyi, ji na, “Ndər ɗa, ar babal nga yi na anə nji patəu, yi highiʁə wu umbwa daʁə dzə njir Yahudiya ənga wu ki Hyal vira daʁə nə njir Yahudiya ari ar babal. Sə a'yi kəra yi na ɗəɗəwa mai.

²¹ Mi ngə ɗa gu yiwa miya ya? Yiwa miya njira nggar sərə yi na. A nggabiya nda sərə yi nana.”

²² Ənggəra Yesu nana abangau, kə vanyi ndər ʁəla ki Hyal kəra ləha dzər nyi nə nyi tsəbalma, əngwar ja anə nyi, “Abangə nga nju ndər anə pubu kəra ndiya ənga dəgal ya?”

²³ Yesu shadəwa nyi, ji na, “Ma yi nana sərə a'yi tsa'a mai ba ga cabiya ɗa, ama ma yi nana sərə tsa'a, mi ngə ɗa gə dəgə ɗa?”

²⁴ Kə Anasu səwa nyi mbamba a ndəgya Kayafasu ndəra naja ngə pubu kəra ndiya ənga dəgaləu.

Biturusu Bəra Kəpalna Səni Yesu
(*Matiwu 26:71-75; Markusu 14:69-72; Luka 22:58-62*)

²⁵ Ma tsu Simanu Biturusu ta'yi ar vi ta, ja vər ɗaha u'u, kə nji yiwa nyi, “Nagə ma pathlə gu pama zəmbəlma nyi ya, əndəga?”

Kə ji kəpalna, ji na, “Nayi a gwa mai.”

²⁶ Pathlə wu pama mafa nə pubu kəra ndiya ənga dəgaləu, kəra zaməya ndə ta Biturusu thlana himiya ja ta, ka na anə nyi, “Mi nga gu na ka? A'yi gə pathlə wu pama njira yi lari nyi ənga ja wu masəmə ta wa?”

²⁷ Kə Biturusu ʁəra kəpalna, ənggərna kə vəgəmə wau.

Yesu Wu Mwar Bilatusu
(*Matiwu 27:1-2,11-14; Markusu 15:1-5; Luka 23:1-5*)

²⁸ Əmudlə kadə kə njira nggurəm nə Yahudiya ləbiya Yesu sara wu ki Kayafasu a ndar pathla nə gwamna nə Roma. Kə ndə nggəl ara vu pathla nyi ara nda sara ɗa diyadiyaʁəu ba ja kar nda ara səm lardur nə vəlna.

²⁹ Agabangau, kə Bilatusu biya thləwa nda a biya, ba ji yiwa, “Mi ngə vazə kəra hyi shili əni a miya ndəla ndə ka?”

³⁰ Kə ndə shadəwa nyi, ndə na, “Maja abər ndə kau, a'yi ndə vavazə mai, na'yu shili ənga ja ənggə mai.”

³¹ Əngwar Bilatusu anə nda, “Hər nya mau hya nda məliya nyi numa ar kərhyi ənggəra dladər hyi nana.” Əngwar njir Yahudiya anə nyi, “Nji a'yi nə 'ya dənama nə thla numa nə tə anə ndə mai.”

³² Səkə ɗarkər aga ja nyabiya sərə Yesu nana ar kəra culi tə kəra ju nda tau.

³³ Kə Bilatusu sha a vu pathla, kə ji ngga Yesu, ji yiwa nyi, “Dəm ya, nagə ngə təl nə njir Yahudiya ya?”

³⁴ Yesu shadēwa nyi, ji na, “Sara ara gau ngə ndər kə hya'ari ya, əndəga nji ngə ndər anə ngau ar kəra yi ya?”

³⁵ Əngwar Bilatusu anə nyi, “Ndər Yahudiya yi ya? A'yi nji gə hyi ənga pubu dədəgal'yar ngə shili ənga gə ənggə wa? Mi gə məliya?”

³⁶ Yesu shadēwa nyi, “Təlkur də, a'yi ənggər nə duniya mai. Maja abər təlkur də ənggər nə duniya, njir məl thlər də ndu pa ba nda kar njir Yahudiya ara mbar də. Ama pakatəu, təlkur də sara ar vi pamə nga nyi.”

³⁷ Əngwar Bilatusu anə nyi, “Dəm ya, təl nga gə ya?” Kə Yesu shadēwa, ji na, “Kakalə nga nyi, ənggər kəra gə na, təl nga yau. Səra də nji yabiya də, ənga səra yi shili wu duniya aga nyi, aga ya nana səra jiri. Kalar ndəra wu yiwu jiri, ju sə himi səra yu na.”

³⁸ Bilatusu yiwa miya Yesu, ji na, “Mi ngə jira nya?” Kə Bilatusu bəra biya a biya əgya njir Yahudiya, ji biya na anə nda, “Nayi thləwa nyi ənga vazə mai.

³⁹ Ama a dər sər cijir hyi aga ya səya hyi ndər fursəna pathlə wu lardur vəlna kau. Hyu yiwu ya səya hyi ‘Tələr njir Yahudiya’ ya?”

⁴⁰ Kə ndə bəra shadēwa nyi, ndu wau ndu na, “Awau, naja mai. Səya 'ya Barabasu.” (Ama ja hya səni, Barabasu ndər dālagu ngau.)

19

Nji Thlana Nyi Numa Nə Tau Anə Yesu (Matiwu 27:15-31; Markusu 15:6-20; Luka 23:13-25)

¹ Kə Bilatusu səwa nji nə nyi wuda anə Yesu.

² Kə soja'yar məliya dara shikədi nə təlkur ba ndə har nyi anə Yesu. Kə ndə har nyi ləgutə tuwara dəzəu kəra ənggər nə təlkur.

³ Ndə shili əgya ja, ar kər ar kər ndu na anə nyi, “Ənga barka ngau, ciwar, tələr njir Yahudiya!” Ba ndə nə nyi tsəbalma.

⁴ Kə Bilatusu bəra biya a biya əgya njir Yahudiya, ji biya na anə nda, “Kəja yu biya ənga ja, ara yu yiwu hya səni abər nayi thləwa nyi ənga vazə mai.”

⁵ Ənggəra Yesu biya ənga dara təlkur nə shikədi a dar kəra ja ənga ləgutə tuwara dəzəu, kə Bilatusu na anə nda, “Kəja nda nyi!”

⁶ Ta pubu dədəgal'yar ənga njir bəla ki Hyal lari nyi, ba ndə hya'ana dāhəu, ndu na, “Dlakəya nyi! Dlakəya nyi!” Ama kə Bilatusu shadēwa nda, ji na, “Hər nya mau hya nda dlakəya nyi sər hyi, arya nayi lari bikə nyi mai.”

⁷ Əngwar njir Yahudiya anə nyi, “Dladər 'ya a'yi, kəra na a dər tsa'a nja dlakəya ndə kau, ja tau, ara ji hər kərnyar ar viya Zər Hyal.”

⁸ Ənggəra Bilatusu nggar ndər kau, ba hivər nyi cakau.

⁹ Ba ji bəra sha a vu huda pathla, ji vuwa yiwa Yesu, ji na, “Sara mani nga gə shila?” Ama Yesu a'yi shadēwa nyi mai.

¹⁰ Agabangau, əngwar Bilatusu anə nyi, “Gə nggəl ara ndər anə də ya? A'yi gu səni abər a'yi yi ənga dənəma nə səya ngau, ənga nə dlakəya ngə wa?”

¹¹ Kə Yesu shadēwa nyi, ji na, “Dənəma kəra a'yi ara gə ar kəra yau, dənəma kəra Hyal nəngə ngə wacu. Agabangau, ndəra fuwa də wu tsa gə nga ndiya ngə ənga bikau.”

¹² Ar kəra ndər kə ngə Bilatusu wu yiwu ja səya Yesu, ama kə njir Yahudiya hya'ana dāhəu ndu na, “Ma gə səya nyi ji ma'yi, nagə a'yi bazhiya Kayisaru mai. Kalar ndəra wu yiwu ja məliya kərnyar ar viya təl, dawa Kayisaru nga ja.”

¹³ Ənggəra Bilatusu nggari ndər kau, ba ji həbiya Yesu a biya, ji biya nggya ar sər nggya nə pathla ar vira nji pədləya ənga tsəka. Kəra nju ngga ənga miya njir Yahudiya Gabathla.

¹⁴ Pəci kau, pəci ta'yi kər, pəci kəra nju fə sə wu lagu nju vu sugu nə lardur nə vəlbiya. Əngwar Bilatusu anə njir Yahudiya, “Kəja mə tələr hyi!”

¹⁵ Ama kə ndə hya'ana dāhəu ndu na, “Tsəya nyi! Tsəya nyi! Dlakəya nyi!”

Kə Bilatusu yiwa nda, ji na, “Ya dlakəya hyi tələr hyi ya?”

Kə pubu dədəgal'yar shadēwa, ndə na, “Vanyi təl a'yi ara 'ya mai, kəl təl Kayisaru.”

¹⁶ Agabangau, kə Bilatusu həri Yesu ji nər nyi anə njir Yahudiya aga nda dlakəya nyi.

Nji Dlakəya Yesu

Kə soja'yar ma'yi ənga Yesu.

¹⁷ Yesu biya sara wu huda məlmə ja vər hə wu dladlakə nyi a ndar vira nja ngga ənga vir papangəkər. Ənga miya njir Yahudiya nju ngga viya nyi ənga Gwalgwathla.

¹⁸ Ar vi kə nga nji dlakəya Yesu, ənga nji məthləu, pathlə lagu mazəma ja, ənga vanyi ndə lagu matsala ja.

¹⁹ Bilatusu tsəfər sau, ba ji pathləri ar wu dladlakau. Kəja sərə ji tsəfəri, “Yesu ndər Nazəratu, Tələr njir Yahudiya.”

²⁰ Ara ji dlakəya Yesu ləhəu wu dzər məlmau, ba məliya njir Yahudiya gangəu jigana sərə nji tsəfəri kau. Sərə ji tsəfəri, ji tsəfəri wu miya njir Yahudiya, ənga miya njir Roma ba ənga miya njir Gərikəu.

²¹ Kə pubu dədəgal'yar nə njir Yahudiya nar nyi anə Bilatusu, “Ga sara tsəfə Tələr Njir Yahudiya mai, ama ga na, əngwar ndə kau, naja əngwa ngə Tələr njir Yahudiya.”

²² Əngwar Bilatusu anə nda, “Sərə yi tsəfəri a tsəfər yau.”

²³ Ayukuda soja'yar kə dlakəya Yesu, ba ndə fa'ari kar ha nyi, ndə təkəya bwata fodəu, kə kalar soja həri bwata pathləu. Ndə bəra həri ləgutə dzəgamə nyi kərə a'yi nji mbə mai, ama tsa nga nji tsa mbari a du kər ba'a a gyiwu ndəl.

²⁴ Kə ndə na wu pama nda, “Məna sara ta ləgutə kə mai, ama məna tədə shi'wu a miya ndəla nyi məna lari ndəra wu səmku.” Sə'yar kə dərkər aga ja nyabiya sərə tsətsəfau wu ləkakadə nə Hyal kərə na abər, “Ndə təkəya kar ha də

wu pama nda,
ndə tədə shi'wu
ar kərə ləgutə ha də.”

Ya kəja sərə soja'yar kə məliya ngau.

²⁵ Tata'yi ləha dzər wu dladlakə nə Yesu, ca ngə mənyi ənga kwamə nyi ənga Maryamu mala Kəliyopasu ba Maryamu Magədaliya.

²⁶ Ənggərə Yesu lari mənyi a ndəna ənga zəmbəlma kərə ju yiwu ta tata'yi ləha dzər

nyi, kə ji na anə mənyi, “Ama, kəja zər ngau.”

²⁷ Əngwar ja anə zəmbəlma kau, “Kəja mə ngau.” Ənggə ngə zəmbəlma kə hər nyi a ndu ki nyi.

Tər Yesu

²⁸ Yesu, ayukuda ji sənbiya abər kalar sə a kudəri, aga sərə tsətsəfau a nyabiya dzau, kə ji na, “Hili wu tə də.”

²⁹ Ar pəci kau, bəlari a'yi əna kərə nyinyau ənga 'yimi mwamwalu. Kə ndə ciwa sasa'u a gwu 'yimi mwamwala nyi, ba ndə ciri ar zəwa ba ndə fuwa a du miya Yesu.

³⁰ Ənggərə ji təwari, əngwar Yesu “A kudəri.” Ayukuda kə ba ji uzhiya kər, ba ji tau.

³¹ Pəci kau, pəcir fə sə wu lagu nə pəcir Bəlsar ngau, ənga əzəgəkura nyi tsu pəcir Bəlsar kərə pamə ara alenyi ngau. Agabangau, njir Yahudiya a'yi wu yiwu nda piyari dza nda a dar wu dladlakə ar pəci ta mai. Ba ndə yiwa Bilatusu aga ja piyari nda, nda bəbəlma hiya nda aga kusar tər nda, ba nda həya dza nda sara dar wu dladlakər nda, ba ji nə nda lagu.

³² Kə soja'yar shili ndə sa bəbəlma hiya ndə tanggərma kərə nji dlakəya ənga Yesu, ba ndə məliya nyi anə ndə nə məthləkura nyi tsu.

³³ Ama ənggərə ndə shili əgya Yesu, nandə bəbəlma hiya ja mai, ara divira nda shili a tər ja.

³⁴ Kə pathləu, wu pama soja'yar kə tsaviya Yesu ar thlərpə ja ənga katsəkər, ba mashi dəbə ənga 'yimi ndzəndə sara a gwa.

³⁵ Ndəra səkə də wu liya ja, ngə lər sakida kau, sakida nyi jiri nga nyi. Naja ənga kərnyı wu səni abər sərə ju na, jiri nga nyi, ənga ji ləri sakida kau, aga nahyi tsu hya hənggəri.

³⁶ Sə'yar kə dərkər aga nyabiya sərə tsətsəfau wu ləkakadə Hyal, “Alaga dəhiya ja zəməu, nju bəlma mai.”

³⁷ Vanyi ndər Hyal kərə tsətsəfə na, “Ndə wu nda tsamə ndəra ndə tsaviya.”

Hadə Dza Yesu

(*Matiwu 27:57-61; Markusu 15:42-47; Luka 23:50-56*)

³⁸ A yukudɔ, kə Yusufu ndər Arimatiya naja ma zəmbəlma Yesu ngau, ama ar dɛwa, ara hivər njira nggurəm nə Yahudiya. Ji sa yiwa Bilatusu aga ja nə nyi dza Yesu, kə ji nə nyi.

³⁹ Yusufu ma'yi ənga Nikodimosu, ndəra sə a'yi shili əgya Yesu uvu'yi ta. Nikodimosu ma'yi ənga muru gwagwadau ənga alosu kəra sə kisə ar viya tsəla pathləu.

⁴⁰ Kə nanda kə məthlə kau, ma'yi ka nda həri, kə ndə pədiya dza Yesu wu sər hadə ndau, dabə ənga sə kisə kau, ənggəra njir Yahudiya wu hadə ndau.

⁴¹ Ləha dzər vira nji dlakəya nyi ar kau, vanyi fa wu a'yi. Wu fa wu kau, hu mafəliyəngə a'yi kəra nji gəra sə a'yi hadəna ndə a gwa.

⁴² Ta da pəcir fə sə wu lagu nə njir Yahudiya ngau, ba tsu huwa nyi ləhə nga nyi, ba ndə hadəna dza Yesu wu huwa nyi.

20

Yesu Hya'ari Sara Vir Tau

(Matiwu 28:1-10; Markusu 16:1-8; Luka 24:1-12)

¹ Kadə əmudlau, ma tsu vi dlədlərəu, ar pəci nə tanggərma nə sugu, kə Maryamu Magədaliya ma'yi a nda tsamə huwa nyi. Ma ji nda ba ji lari kəja nja jahənar tsəka hadə miya huwa nyi.

² Kə ji sha ənga hwi a ndəgya Simanu Biturusu ənga vanyi zəmbəlma kəra Yesu wu yiwu ta. Kə ji na anə nda, “A hər nji dza Thlagə sara wu huwa nyi, kəja na'ya səni vira nji fiya nyi ari mai.”

³ Kə Biturusu ənga vanyi zəmbəlma ta biya ndə mbar lagu ndar huwa nyi.

⁴ Gyapə nda mbar hwi, ama kə vanyi zəmbəlma ta ndiya Biturusu ənga hwi a ndar huwa nyi.

⁵ Ji nda uzhiya dzau, ju tsamə gwu huda huwa nyi, ba ji lari kar hadə ndau a gwu huwa nyi, ama naji gwu huwa nyi mai.

⁶ Kə Simanu Biturusu ndəra a gyiwu yukudə nyi shili a miya huwa nyi, ba ji tərabiya a gwu huwa nyi, ba ji gwa lari kar hadə ndau a guna.

⁷ Kə ji bəra lari zhaḡi kəra nji mbuya bama Yesu əni a gwu huwa nyi pəpədau lagu batiti.

⁸ Kə zəmbəlma ta shili a miya huwa nyi a ndiya Biturusu ta ma'yi a gwu huwa nyi tsu. Ənggəra ji gwa lari ba ji hənggəri abər jiri nga nyi.

⁹ Ba'anə kabangəkə nanda a'yi nggabiya sərə tsətsəfau wu ləkakadə abər kəl Yesu hya'ari sara vir tə mai.

Yesu Canə Nyi Kənyi Anə Maryamu *(Matiwu 28:9-10; Markusu 16:9-10)*

¹⁰ Kə zəmbəlma'yar kə sha a ndu ki.

¹¹ Maryamu nə nyi ta'yi a miya huwa nyi ja vər tiwi. Tsu ja vər tiwi, ba ji uzha, ju tsamə gwu huda huwa nyi.

¹² Maja vər tsamə, ba ji lari waladi'yar məthlə wu kar pərtə ngganggashiu ar vira nji pina dza Yesu ar ta. Waladi pathlə a vər nggya a dar vir kəra ja ənga vanyi tsu a gyar vir hiya ja.

¹³ Kə waladiya nyi'yar yiwa nyi ndə na, “Mala, mi ngə da gwu tiwi ya?”

Əngwar ja, “A hənar nda Thlagə da sara ənggau, ya, nayi wu səni vira ndə həna nyi a ndar mai.”

¹⁴ Ənggəra ji kudəna na abangau, ba ji shabiya dzau, ba ji lari Yesu ta'yi a ndəna, ama naji tsamə ri abər Yesu ngə mai.

¹⁵ Kə Yesu yiwa nyi, ji na, “Mala, mi ngə da gwu tiwi ya? Wa nga gu gala?”

Ma ju nggani abər ndər məl thlər wu fa wu ta ngau, əngwar ja anə nyi, “Maləmə, ma nagə ngə hər nyi sara ənggau, nar da vira gə fiya nyi ari, aga ya nda hər nyi.”

¹⁶ Kə Yesu ngga nyi, ji na, “Maryamu.” Ji shabiya dzə a ndara ja, ji na ənga miya njir Yahudiya, “Rabwani!” (Kəra ca ngə Maləmə.)

¹⁷ Əngwar Yesu anə nyi, “Ga sara mba da mai, ara tsu yi gəra sha a da ara Tada kwatahəu. Ama ga ma'yi a ndara zaməda'yar ga nda nar nda, sha nga yi a dara Dəda ənga Dərhyi, ba a dəgya Hyal da ənga Hyalər hyi.”

¹⁸ Kə Maryamu Magədaliya ma'yi, ji nda nar nyi anə zəmbəlma nyi'yar, “A lar yi Thlagəu!” Kə ji nar nda sərə Yesu nar nyi.

Yesu Canə Nyi Kənyi *Anə Zəmbəlma Nyi'yar*

(Matiwu 28:16-20; Markusu 16:14-18; Luka 24:36-49)

¹⁹ Əwagəu pəci tanggərma nə sugu, ar pəci kəra zəmbəlma'yar nə Yesu kaḅau ar vi zəməu. Ndə haḁiya miya ki ara hivər njira nggurəm nə Yahudiya. Ma tsu nda a vuna, kəja Yesu ta'yu wu hada nda, ji na, “Jaməkur ja nggya ənga hyi.”

²⁰ Ayukuda ji nana ndər kau, kə ji canə nda tsa ja ənga thləpa ja. Kə zəmbəlma nyi'yar nyabiya dzə ənga hudə pipida ara ndə lari Thlagəu.

²¹ Kə Yesu bəra na anə nda, “Jaməkur ja nggya ənga hyi! Ənggər kəra Tada səwa da, abəngau ənga yu sə hyi.”

²² Ənggəra ji nana abəngau, ba ji səna pi a nda gəra nda, ji na, “Dləwara mau Mambəl Cicau.”

²³ Kalar ndəra hyi təfəbiya nyi bikə nyi a təfəbiya nyir nji bikə nyi, abəngə tsu, kalar ndəra hyi nggəl ara təfəbiya nyi bikə nyi a nggyari abəngau.”

Yesu Canə Nyi Kərny Anə Toma

²⁴ Toma (ndəra nju ngga ənga bili), pathlə wu pama nda kumo apə məthləu, a'yi ja ma Yesu shili ara zəmbəlma nyi'yar mai.

²⁵ Kə alenyi zəmbəlma'yar kə na anə nyi, “A lar 'ya Thlagəu!”

Ama əngwar Toma anə nda, “Ma nayi a'yi lari məcavədi nə kusa ar tsa ja mai, ənga yi fuwa tsa yi a vu vira kusa ar ta mai, ənga yi fuwa tsa yi a vu thləpa ja mai, nayi wu hənggəri əni mai.”

²⁶ Ayukuda sugu pathlə ətsu, zəmbəlma nyi'yar bəra tsəmiya dzə wu ki, ar pəci kə Toma a'yi ja əkkə'yi nda. Miya ki dədəl nga nyi, ama kə Yesu shili ji sa ta'yi wu pama nda ji na, “Jaməkur ja nggya ənga hyi.”

²⁷ Kə ji na anə Toma, “Fər ku'yir tsa gə ənggau, ga tsamiya tsa yau. Hər tsa gau ga fiya a vu thləpa yau. Piyari təkəkər ga da ndəra ənga mbərsa.”

²⁸ Əngwar Toma anə nyi, “Thlagə da ənga Hyal da!”

²⁹ Yesu shadəwa nyi, “Ara gə lar da nga gə hənggəri ya? Njir barka ngə njira gəra lar da ama kə ndə hənggəri ənga yau.”

Səra Da Yahwana Tsəfəri Tsəfə Kau

³⁰ Yesu məliya sə dədəgur'yar paməpamə gangəu wu liya zəmbəlma nyi'yar, kəra nji a'yi tsəfəri wu ləkakadə kə mai.

³¹ Ama nji tsəfəri najakau, aga hya hənggəri abər Yesu ngə Kərsiti, Zər Hyal, ənga tsu aga ja da lagur mbərsa ba hya uya pi lagur thləmə nyi.

21

Yesu Canə Nyi Kərny

Anə Zəmbəlma Nyi'yar Mədəfau

¹ Ayukuda sə'yar kau, kə Yesu bəra canə nyi kər anə zəmbəlma nyi'yar ar miya dəl Tiberiyasu. Kəja ənggəra ji dərəkər.

² Simanu Biturusu ənga Toma (ndəra nju ngga ənga bili) ənga Nathlaniyalu sara wu məlmə Kana wu Galili ənga wazha Zabadi ənga alenyi zəmbəlma məthlə ngə a ndəna.

³ Əngwar Biturusu anə nda, “Ma'yi nga ya nda təm.” Əngwar alenyi nji kau, “Na'ya ma 'yi wu ma'yi ənga gau.” Kə ndə biya ndə biya gwu kwambwal ba ndə ma'yi. Ama pəci ta vu'yi sə a'yi ndə mbar mai.

⁴ Kadə mudlə ənggəra vi kudəu, kəja Yesu ta'yi a miya dəl, ama zəmbəlma nyi'yar tsamə ri abər naja ngə mai.

⁵ Kə Yesu na anə nda, “Bazhi da'yar, a'yi hyi ənga kalfi wa?” Əngwar nda anə nyi, “Awau.”

⁶ Kə Yesu na anə nda, “Vakuwa mə litagər hyi a ndar lagu mazəma kwambwal kau, ba hya uya nda.” Ta ndə məliya ənggəra ji na, ba ndə mbar kalfi gangə gagaḁau, kəra da dzadzau anə nda, nda tədəbiya a du kwambwala nyi.

⁷ Kə zəmbəlma ta Yesu wu yiwu ta na anə Biturusu, “Thlagə ngau!” Ənggəra Simanu Biturusu nggari ndər kau, abər, “Thlagə ngau,” kə ji həri ləgutə nyi ji hari ara dədəməu tursə nga ja. Kə ji dzəgwa vəl a gwu 'yimiya nyi.

⁸ Alenyi zəmbəlma nyi'yar ma'yi a ndar dza dəl a gwu kwambwalər nda, nda a vər tətədə litagər nda nyinyau ənga kalfi. Ar pəci ta nanda a'yi nadə sara miya dəl mai. Pama nda wu da ənggər hyi gharu makəru.

⁹ Ənggəra ndə biya a miya dəl, ba ndə thləwa əvunyi mbəmbə ənga u'u ənga kalfi a dari ba ənga macikəl tsu.

¹⁰ Əngwar Yesu anə nda, “Gəri a mau kalfi kəra hyi mbari a shili ənggau.”

¹¹ Kə Simanu Biturusu ma'yi a dar kwambwal, ju tədə litagəu a biya miya dəl.

Litagə kə nyinyi nga nyi ənga kalɸi nggunggurəm gharu ənga təfu kumunyi apə makəru. Ama alaga kə litaga nyi nyinyi ənga kalɸi, a'yi tanakər mai.

¹² Kə Yesu na anə nda, “Shili a mau hya sa səm sər səm nə mudlau.” Wu pama zəmbəlma nyi'yar ndə a'yi kəra cinapi ji yiwa nyi, ji na, abər, “Wa nga ga” mai, ara ndu səni abər Thlagə ngau.

¹³ Ba Yesu hya'ari ji həri macikəla nyi, ba ji nə nda ənga kalɸiya nyi tsu.

¹⁴ Najakə ngə nə makərkura nyi, ənggəra Yesu canə kər anə zəmbəlma nyi'yar ayukudə ji hya'ari sara vir tau.

Yesu Shabiya Biturusu A Shili

¹⁵ Ənggəra ndə kudəna səm sər səm nə mudlau, kə Yesu nar nyi anə Simanu Biturusu, “Simanu zər Yahwana, ənga jiri nga gu yiwu də a ndiya sə'yar kə ya?”

Kə Biturusu shadəwa nyi, ji na, “Angə, Thlagəu, gu səni yu yiwu ngau.”

Əngwar Yesu anə nyi, “Səməna wazha təmahə də'yar kau.”

¹⁶ Kə Yesu bəra na anə nyi, “Simanu zər Yahwana, ənga jiri nga gu yiwu də ya?”

Kə ji shadəwa, ji na, “Angə, Thlagəu, gu səni abər yu yiwu ngau.”

Əngwar Yesu anə nyi, “Bəla təmahə də'yar.”

¹⁷ Yesu bəra na anə nyi nə makərkura nyi, “Simanu zər Yahwana, gu yiwu də ya?”

Ba sə kə ndzana hudə Biturusu arya Yesu yiwa nyi ar kər ar kər makəru, “Ənga jiri gu yiwu də ya?”

Əngwar ja anə nyi, “Thlagəu, gu sən sə patəu. Gu səni abər yu yiwu ngau.”

Əngwar Yesu anə nyi, “Səməna təmahə də'yar.

¹⁸ Jiri nga yu na anə ngau, pəci kəra gə tsu zər, nagə ngu ha kar anə kərngau, ba ga ma'yi a ndar vira gu yiwu. Ama ma gə nda hal, gu nda ha tsi anə nji aga nda har ngə kar ba nda dzəgwa hər ngau a ndar vira gə gəra yiwu.”

¹⁹ Yesu nana abangau aga cabiya culi tə kəra Biturusu wu nda tau, kəra wu dla ənga kadakadarkur anə Hyal. Kə ji na anə nyi, “Nu də.”

²⁰ Biturusu shabiya dzə ji tsamə gyiwu yukudu, ba ji lari zəmbəlma ta Yesu wu yiwu ta a vər nu nda. Najakə ngə zəmbəlma ta təghər dzə ar dza Yesu pəci kəra nda a vər səm sər səm nə lardur nə vəlna ənga ji na anə Yesu, “Thlagəu, wa ngu nda thləna hiya ga?”

²¹ Ənggəra Biturusu lari nyi, kə ji yiwa Yesu, ji na, “Thlagəu, kar ndə kə tsu, mi ngə nə nya?”

²² Kə Yesu shadəwa nyi, “Ma yu yiwu ja də a'yi ənga pi kəl yi sha shili, mi ngə dzau nga? Nagə, kəl ga nu də?”

²³ Agabangau, kə ndər kə tətəlnakər wu pama njir nu Yesu, abər zəmbəlma kə wu tə mai. Ama Yesu a'yi na abangə mai. Səra ji na ca ngə, “Ma yu yiwu ja nggya ənga pi kəl yi shili, mi ngə dzau nga?”

²⁴ Najakə ngə zəmbəlma kəra ləri sakida ar kəra sə'yar kə patəu, ənga ji tsəfər nda. Mən wu səni abər sakida nyi jiri nga nyi.

²⁵ Ama alenyi sə paməpamə gangə a'yi kəra Yesu məlna. Maja abər nji tsəfəri patər səra ji məlna, duniya ənga kərnyi a sən həri ləkakadə nyi mai.

Cama Tsətsəfə Nə Bulusu Nə Tangərma Anə Njir Kwaranthli

Usa Dzau

¹ Cama tsətsəfə sara ara Bulusu, ndəra Hyal ngga aga ja da cama səsə nə Kərsiti Yesu lagur yiwu huda nə Hyal, ənga zamər mən Sosithlanisu,

² a nda nə dabə dzə njir nu kəra a vu Kwaranthli, njira njī ngga aga nda da njī cici wu Kərsiti Yesu, ənga njira njī thləbiya wu Kərsiti Yesu, dabə ənga kalar njī kəra ar kalar vi kəra wu ngga thləmər Thlagə Yesu Kərsitir mən, Thlagər nda ənga Thlagər mən.

³ Bəgə mayiwakur ənga huda pərtəu sara ara Hyal Dərmən ənga Thlagə Yesu Kərsiti nda nggya ənga hyi.

Bulusu Lər Usaku Anə Hyal

⁴ Parangə nga ya vər lə usaku anə Hyal arya hyi, arya mayiwakur nyi kəra ji lər hyi wu Kərsiti Yesu.

⁵ Arya wu ja a dar hyi njir bərba wu kalar sau, kalar sərə hyu na ənga kalar sənbiya sər hyi.

⁶ Arya najaka bərbakur, a cabiyari abər, kalar sakida kəra 'yi ləri arya Kərsiti jiri nga nyi.

⁷ Agabangau, nahyu ghari sə lələ nə Mambəl mai, ənggər kəra hya vər nggyar tsatsam lagu nə səkə shilər Thlagər mən Yesu Kərsiti kəra wu nda cabiya dzau.

⁸ Yesu wu nda səbiya ngə aga ga da nənau ba'anə shili ar jomə ndəl, aga ga da ndə gəra vazau ar pəcir shidar Thlagər mən Yesu Kərsiti.

⁹ Hyal, naja ndəra ngga hyi a shili wu nggya nə dabə dzə ənga zər nyi Yesu Kərsiti Thlagər mən, naja ndə tsa'a miya dəfu ngau.

Ca Paməpaməkur Wu Pama Dabə dzə Njir Nu

¹⁰ Ya vər kədi hyi wazha ama wu thləmər Thlagər mən Yesu Kərsiti, hya sara ca paməpaməkur mai, ama hya dlunggəri ənga kuvwar hyi, aga miya hyi ənga dəngar hyi a da zəməu.

¹¹ Yu na anə hyi abangə wazha ama, arya alenyi njī sara wu ki Kəlowusu nar da abər hyu pəpa wu pamə.

¹² Sərə yu na, ca ngə alenyi njī wu pama hyu na, "Nayi nəda yu nu Bulusu," alenyi njū na, "Nayi nəda yu nu Apolusu," alenyi njī tsu ndu na, "Nayi nəda yu nu Kefasu," ənga alenyi njī tsu ndu na, "Na'ya nər 'ya 'yu nu Kərsiti."

¹³ Karya, Kərsiti a təkəbiyar dzə ya? Əndəga njī dlakəya Bulusu arya hyi ya? Əndəga njī hər hyi baβətizəma wu thləmər Bulusu ya?

¹⁴ Yu usaku anə Hyal, ara a'yi nayi ngə hə baβətizəma anə ndaliya hyi mai, kəl anə njir ki Kərispusu ənga Gayisu.

¹⁵ Kabangəkau, ndər sən na abər yi hər nyi baβətizəma wu thləmə da a'yi mai.

¹⁶ Jiri, a bəra dəngar yi vanyi sau, abər a hər nyir yi baβətizəma anə njir ki Sətifanusu. Ayukuda nyi tsu nayi bəra dəngari ndəra yi bəra hər nyi baβətizəma mai.

¹⁷ Ara Kərsiti a'yi səwa da aga ya hə baβətizəma anə njī mai, ama aga ya tətəlha ndəshigu nyi, a'yi ənga ndər nə hahangəkur ndəndəkur da mai, a sara dənəma nə wu dladlakə nə Kərsiti a da sə tətəwa.

Kərsiti Ngə Hahangəkur Ənga Dənəma Nə Hyal

¹⁸ Arya cama nə ndər nə mbədaυ lagu wu dladlakau, dzakur ngau anə njira sasa, ama anə mən njira uya mbədaυ, dənəma nə Hyal ngau.

¹⁹ Arya tsətsəfə nga nyi, "Yu nda sana hahangəkur nə njī hahangəu, ənga sənbiya sə nə njir sən sə tsu, yu nda məliya wu da sə kurthləu."

²⁰ Əmani ngə njī hahanga? Əmani ngə njir sənbiya sa? Ənga əmani ngə njir jigadəma? Hyal a'yi məliya hahangəkur nə njir duniya da aga dzakur wa?

²¹ Arya Hyal lagu hahangəkur nyi nga ji məliya njir duniya gəra sənbiya nyi lagu hahangəkurər nda. Ama ba ji məliya lagu dzakur nə tətəlha ndər Hyal ca ngə njira hənggəri uya mbədaυ.

²² Njir Yahudiya wu gal lar sə dədəgur, njir Gərikəu nər nda, ndu gal hahangəkur.

²³ Ama na'ya 'yu tətəlna ndər Kərsiti ndəra nji dlakəya, kəra da sər thlə hi anə njir Yahudiya, ənga sə dzakur anə njira a'yi njir Yahudiya mai.

²⁴ Ama anə nji kəra Hyal ngga, tara njir Yahudiya ənga tara njir Gərikəu, Kərsiti ca ngə dənəma nə Hyal ənga hahangəkur nə Hyal.

²⁵ Ara dzakur nə Hyal a ndiya hahangəkur nə ndau, kukufəkur nə Hyal tsu a ndiya nənəkur nə ndau.

²⁶ Wazha ama, hya dəngari səra hyi aga nyi ar pəcira nji ngga hyi, aga hya da njir nu, a'yi patəkura hyi ngə nji hahangə lagur sənbiya sə nə ndəndəkur mai, a'yi patəkura hyi ngə njira ənga dənəma mai, ənga a'yi patəkura hyi ngə yirma mai.

²⁷ Ama Hyal ngə həbiya sə dzakur nə duniya aga ja həna səli nə nji hahangəu. Ənga ji həbiya kukufəkur nə duniya aga ja həna səli njira nənau.

²⁸ Ji həbiya səra nji didəna wu duniya ənga səra gəra ar viya vanyi sə wu duniya aga nda ndzana səra dədur.

²⁹ Hyal məliya abangə aga nja sara bəwadzə wu mwa nyi.

³⁰ Ama Hyal ngə hər hyi a shili wu Kərsiti Yesu, ənga Hyal a məliyari Kərsiti da hahangəkur nər mən. Lagu nyi nga mən da nji tsapəu, nji cici nyi ənga njira ji bəliya.

³¹ Agabəngau, ənggər kəra ja tsətsəfau, “Ta'yi njir bəwadzau nda bəwadzə ənga Thlagəu.”

2

¹ Ənggəra yi shili əgya hyi wazha ama, aga ya sa nar hyi ar kəra jirkur nə sə dədəwa nə Hyal, nayi a'yi shili ənga ca sənbiya ndər ənga madiya hahangəkur mai.

² Ara yi həri wu dəfuwa yau, abər vanyi sə a'yi yu sən ar pəcira yi əkkə'yi hyi mai, kəl Yesu Kərsiti ənga dlakəkur nyi.

³ Tangərma shili da əgya hyi, yi shili wu kukufəkur da ənga hivər ba ənga tsədzə gagadau.

⁴ Cama da ənga tətəlna ndər Hyal da a'yi ənga shakər ba hahangəkur nə ndəndəkur da mai, ama ənga thlər kəra cabiya dənəma Mambəl.

⁵ Sə kə dərkər aga mbərsar hyi a sara təghər dzau ar kəra hahangəkur nə nji mai, ama kəl ar kəra dənəma nə Hyal.

Hahangəkur Nə Hyal

⁶ Alaga abəngau, 'yu ndər, ndər nə hahangəkur anə njira a həri wu mbərsar nda, ama a'yi culi hahangəkur nə zaman əshina kə mai, ənga tsu a'yi culi hahangəkur tətəl'yar kəra wu sa tərabiya nə zaman kə mai.

⁷ Ama 'yu ndər ar kəra hahangəkur nə Hyal kəra dədəwa kəra nji dəwana, hahangəkur nə Hyal kəra ji pəpədləya kadivira dzəgwar duniya, aga ja da səra wu shili ənga kadakadarkur anə mən.

⁸ Ndə a'yi wu pama njir səm təlkur nə zaman əshina kə kəra nggabiya sə kə mai. Maja abər ndə nggabiya, nanda a'yi dlakəya Thlagə ndə kadakadarkur mai.

⁹ Ama ənggər kəra ja tsətsəfau, abər,

“Səra Hyal pabəri anə njir yiwu nyi
ndə a'yi kəra saya lari mai,
ndə a'yi tsu kəra saya nggar mai,
ənga tsu ndə a'yi kəra saya dəngabiya
mai,”

¹⁰ ama Hyal a cabiya mən ri sə'yar kə lagu Mambəl.

Arya Mambəl nga vər walbiya kalar sau, patə əkkə'yi səra dədəwa wu nggabiya sə Hyal.

¹¹ Ara wa ngə ndəra wu səni səra ndə wu dənga ma a'yi kəl mambəl kəra wu ja waci maya? Abangə tsu ndə a'yi kəra wu sənbiya səra Hyal wu dənga mai, kəl Mambəl kəra wu Hyal wacu.

¹² Namən a'yi dləwuri mambəl nə duniya mai, ama Mambəl kəra shida sara dara Hyal, aga mənə nggabiya lə sə ləlau nə Hyal kəra nji nə mən kurthləu.

¹³ Ca ngə səra 'yu ndər ar kəri, a'yi səra nji highi bər 'ya lagu hahangəkur nə ndapi mai, ama səra shili lagu Mambəl, kəra wu cabiya jirkur nə Mambəl anə njira wu Mambəl.

¹⁴ Ndəra gəra wu Mambəl, naju sən dləwuri sə'yar kəra sara ara Mambəl Hyal mai, arya dzakur nga nyi anə nyi, ənga naju sən nggabiya mai, arya lagu Mambəl nga nju nggabiya wacu.

¹⁵ Ndəra wu Mambəl, ju sən məl numa ar kəra kalar sau, ama naja ənga kərnyı a'yi nju sən məl numa anə nyi mai.

¹⁶ Ənggər kəra ləkakadə nana, abər, “Wa ngu sənbiya dənga nə Thlagə tara ba ja sən highiḡə sə anə nya?”

Ama a'yi mən ənga dənga nə Kərsiti.

3

Bazhi Məl Thlər Nə Hyal

¹ Wazha ama, nayi a'yi sən ndər anə hyi ənggər anə njira wu Mambəl Hyal mai, ama ənggər anə njir duniya, njira tsu nda ənggər wazha yidəḡəu, wu lagu nu Kərsiti.

² Nayi nga vər səmənə hyi ənga u'wa ənggər wazha mamənji, a'yi ənga dəfə mai, arya tsu hyi gəra nəbiya dzau. Ənga jiri, ba'anə kabangəkau, tsu hyi gəra nəbiya dzau.

³ Ba'anə kabangəkau tsu hyi ənggər njir duniya. Ma tsu hyu ca shishikur, ənga hyu pəpa wu paməu, a'yi tsu hyi ənggər njir duniya wa?

⁴ Ara ma vanyi ndə na, “Nayi nə Bulusu ngau,” vanyi ndə tsu, “Nayi nə Apolusu ngau,” a'yi tsu hyi ənggər njir duniya wa?

⁵ Dəmya, wa ngə Apolusa? Wa ngə Bulusa? A'yi njir məl thlər Hyal nga 'ya waci wa, njira lagur nda nga hyi hənggəri ənga Kərsiti wa? A'yi kalar ndə wu pama 'ya ngu məl sərə Hyal nə nyi aga ja məl wa?

⁶ Nayi ngə thləkana culi, Apolusu ngə pər nda 'yimi, ama Hyal ngə məliya nda ndə hau.

⁷ Mbar ar ndər thləka ənga ndər lə 'yimi, patə nda, sə a'yi nda aga nyi mai, ama kəl Hyal, ndəra məliya ndə hau.

⁸ Ndər thləka ənga ndər lə 'yimi raragə nga nda wu mwar Hyal, kalar ndə wu pama nda wu sa uya akkəri nyi kakalə ənga sərə ji məliya.

⁹ Ara na'ya bazhi məl thlər Hyal ngau, nahyi tsu ngə fa Hyal, ənga sərə Hyal ngə həriya.

¹⁰ Lagu mayiwakur kəra Hyal nə ḡa, a fiyar yi hiya hər ar viya ndər hər kəra mənəhəu, ənga vanyi ndə pamə tsu a dzəgwa hər a dar kəra nyi. Ama kə kalar ndə ja tsam ənga hangəkəl ənggəra ju hər a dari.

¹¹ Ara vanyi ndər fiya hiya hər pamə a ndiya kəra yi fiya kə a'yi mai, naja ngə Yesu Kərsiti.

¹² Alenyi nji ndə hər a dar kəra nyi ənga əndzau, ənga thladla, ba ənga tsəka dəduru. Alenyi nji tsu ndə hər a dar kəra nyi ənga wu, ənga sar, ba ənga 'yi'yi dzədzəgwau.

¹³ Thlərər nda patəu wu nda cabiya dze ar babal ar pəcir shidar Thlagəu. Thlər kau, wu nda nəbiya dze wu u'u kəra wu nda cabiya tara abari ngə mənəhəkura thlər kəra ndə məliya.

¹⁴ Ma thləra nyi uya mbəḡau sara wu miya u'u, ju nda uya akkəri.

¹⁵ Ma ndəra thlər nyi nggyinakər wu u'uwa nyi, ju nda uya asar, ama naja ju uya mbəḡau, ama mbəḡə nyi wu ḡa ənggər ndəra biya sara wu miya u'u.

¹⁶ Nahyi a'yi hyu səni abər ar viya Ki Hyal nga hyi wa? Ənga nahyi a'yi hyu səni abər Mambəl Hyal a vər nggya wu hyi wa?

¹⁷ Kalar ndəra ndzana Ki Hyal, Hyal wu nda ndzana nyi, arya Ki Hyal sə cici ngau, ənga nahyi ngə Ki Hyal kau.

¹⁸ Ndə ja sara ngguta kərnyı mai. Ma ndə wu pama hyi nggani abər hahangə nga ja wu nggyabiya zaman nə kabangəkau, bəgə ja fiya kərnyı ar viya ndə dza aga ja dzəgwa ḡa ənga hahangəkur.

¹⁹ Arya hahangəkur nə duniya kau, ar viya dzakur ngau wu mwar Hyal. Ənggər kəra ja tsətsəḡau,

“Ju sən mbar nji hahangə wu kwadashimar nda.”

²⁰ Ənga tsu ənggər kəra tsətsəḡau wu ləkakadə nə Hyal, abər, “Thlagə wu səni abər, dənga nə nji hahangə dzakur ngau wu mwar Hyal.”

²¹ Agabəngau, ndə a sara ḡwadze ənga ndə mai! Arya kalar sə nər hyi ngau,

²² alaga Bulusu, alaga Apolusu, alaga Kefasu, alaga duniya, alaga pi, alaga tau, alaga sərə əshina ənga sərə a vər shili, patə nər hyi ngau,

²³ ənga nahyi tsu nə Kərsiti ngau, Kərsiti tsu nə Hyal ngau.

4

Cama Səsə'yar Nə Kərsiti

¹ Nji a kyaga hər'ya ar viya njir məl thlər nə Kərsiti, njira Hyal nə nda tətəlna ndər Hyal kəra dədəwa.

² Kabangəkau, kalar njira nji nə nda sər məl, nda da njir məl thlər tsa'a miya dəfu.

³ Anə da, a'yi da sər tal ma hyi məliya da numa mai, ənga alaga alenyi njir məl numa anə da mai. Ənga jiri alaga nayi a'yi yu məl numa anə kərda mai.

⁴ Nayi sənibiya səra yi ndzana mai, ama alaga abangau, a'yi cabiya abər vazə da a'yi mai. Thlagə ənga kərnyu ngu məl numa anə da.

⁵ Agabangau, a sara hya məl numa anə nji tsu pəcir numar nda gəra da mai. Hya səkə pəci kəra Thlagəu nda sha shili. Ju nda cabiya ar babal səra ndə məlna dədəwa ənga ja cabiya səra ndə a vər dənga wu dəfuwa nda. Ar pəci ta ngə kalar ndə wu nda dləwuri fal nyi ara Hyal tsatsa'a aga səra nda nyi məliya.

⁶ Kabangəkau, wazha ama, sə kə yu na kau, a məliyar 'ya ar kəra kər'ya nayi ənga Apolusu aga tara ba ja dləwar hyi. Lagu kə nga hyu sən highiḃəri ara 'ya səra ləkakadə nana, abər, “Hya sara məl thlər a biya abanga səra tsətsəfə kə mai.” A sara ndə wu pama hyi a ḃwadzə ənga vanyi ndə a ndiya vanyi ndə wu pama 'ya mai.

⁷ Wa ngə məliya gə da pamə a ndiya vanyi nda? Mi ngə səra ara gau, kəra a'yi nji ngə nə ngə maya? Ma nji ngə nə ngau, ya, ara mi nga gə məliya ji da sər ḃwadza?

⁸ Kabangəkau, a uyar hyi kalar səra hyu yiwu. A dari hyi njir bərba njir gənnal! Gəra ənga 'ya a dar hyi təl! Ənggəra yu cim, a dari hyi təl ənga jiri, aga mənə daḃaga səm təlkur kə ənga hyi patəu!

⁹ Ara wu dənga da, Hyal a fiya 'ya ri, na'ya cama səsau, ənggər njira a gyu ndəla nji ənga dididi, njira nji thlana nda numa nə tau. Kəja 'ya a dari aga sər nggushi wu mwar duniya ənga wu mwar waladi'yar ənga nji patəu.

¹⁰ Arya Kərsiti a dar 'ya dza, ama nahyi nji hahangə nga hyi wu Kərsiti! Nji kukufu nga 'ya, ama nahyi nji nənau! Nahyi nju gənggər hyi səli, ama na'ya nju gənggər 'ya səli mai!

¹¹ Shili ar pəci kə əshina ənga wuḃə ba ənga hili nga 'ya, kar hahal nga ar dza 'ya, ənga nja vər lə ḃwaḃwatə anə 'ya, na'ya nji gəra ənga ki ngau.

¹² 'Ya vər məl thlər gagadau ənga tsa 'ya. Ar pəcira nji shi'wa 'ya, ba 'ya shabiya ənga lə barka. Ma nji takasə 'ya, ba 'ya səsə'wuri.

¹³ Ma nju ndər nə ndza thləmər 'ya ba 'ya shadəwa ənga hangəkal. Ba'anə shilar kabangəkau, a dari 'ya səra nja pəna ar dzəgau, ənga wu mwar njir duniya kə 'yi da dzəgau.

¹⁴ Nayi a'yi a vər tsəfə sə'yar kau, aga ya həna səli hyi mai, ama aga ya tədar himiya hyi, nahyi wazha kəra yu yiwu gagadau.

¹⁵ Alaga a'yi hyi ənga njir highiḃə gangə anə hyi wu Kərsiti, ama a'yi hyi ənga tada'yar gangə mai, arya wu Kərsiti Yesu nga yi da ar viya tada ar kəra hyi lagu nə ndəshigu.

¹⁶ Agabangau, yu kədi hyi aga hya fa'abiya hiya yau.

¹⁷ Arya kə nga yi səwa hyi Timathlawusu, zər da kəra yu yiwu, naja ndəra wu məl thlər Thlagəu tsa'a miya dəfu. Ju sa dəngar hyi ar kəra nggyabiya da wu Kərsiti Yesu, kəra shili kakalə ənga səra ya vər highiḃə ar kalar vira yi ndari ənga wu kalar daḃə dzə njir nu.

¹⁸ Alenyi nji wu pama hyi a dar njir ḃwadzau, ənggər tsu yu ḃəra sha shili ara hyi mai.

¹⁹ Ama yu ḃəra sha shili ara hyi kajangəkau, ma Hyal məliya, ba ya dzəgwa nggabiya a'yi kəl ndər nə nji ḃaḃal kər kə waci mai, ama tara wathləm culi dənəma kəra a'yi ara nda.

²⁰ Ara təlkur Hyal a'yi səra nju na ənga miya nga nyi waci mai, ama səra nju məl ənga dənəma ngau.

²¹ Mi ngə səra hyu cim a da? Ya shili ənga wudə əndəga ya shili ənga yiwukur, əndəga ənga hudə shishi'wu nə mambəl ya?

5

Numa Ar Kəra Ndə Səsu

¹ Nji nar da, abər, səsukur a'yi wu pama hyi, culi kəra a ndiya kəra njira gəra sən

Hyal a vər məl. Kəra təkəri ndə wu pama hyi wu pida ənga mala dənyi.

² Kəja hyu ɓwadzau, ama sər nggərau ngau anə hyi. Səra tsa'a hya məl ca ngə hya həbiya ndər məl sə abangau sara wu pama daɓə dzər hyi.

³ Alaga kə a'yi yi əkkə'yi hyi wu kumər dzə kə mai, ama a'yi yi ənga hyi wu mambəl. A thlana nyir yi numa anə ndər məl najaka huda sau wu thləmə Thlagər mən Yesu, ənggər a'yi yi əkkə'yi hyi kabangəkau.

⁴ Ar pəcira hyu daɓau, ənga a'yi yi əkkə'yi hyi wu mambəl, ənga dənəma nə Thlagər mən Yesu a'yi əna,

⁵ hya lər culi ndə kə anə shatan aga kumər dzə nə bikau a tau, ba mambəl nyi a uya mbəda ar pəcir shidar Thlagəu.

⁶ ɓwadzər hyi a'yi sə mənəhə ngə mai. A'yi hyu səni abər thləlamə kushu ca ngu thləthləna ləgu dəfə wa?

⁷ Hya həbiya bikə kəra ənggər thləlamə hahal sara wu hyi, aga hya da njī mafəliyangə kəra ənggər macikəl gəra thləlamə, ənggər kəra hyi kau. Arya Kərsiti, gamə nə lardur vələnə, ca nga njī həna sadaka ənga ja arya mən.

⁸ Agabangau, ta'yi mənə gu lardur mən, a'yi ənga thləlamə hahal mai, ca ngə sə ənggər səbə ndə wu dəfu ənga shishikur, ama nə macikəl gəra thləlamə, ca ngə sə ənggər nggya nə cicikur ənga jirkur.

⁹ A tsəfər hyir yi wu cama tsətsəfə da abər a sara hya daɓə kər ənga njī səsə mai.

¹⁰ Ama nayi a'yi a vər ndər ar kəra njī səsə nə duniya kə mai, alaga njir suna ənga alaga njir dlərbau, ba njir nu katəu. Ma ar kəra nda nga ya vər ndər kau, a dari kəl ba hya piyari duniya aga hya təkəbiya dzə ənga nda.

¹¹ Ama kabangəkau, ya vər tsəfə anə hyi abər, a sara hya daɓə kər ənga ndər ngga kərnyī ndər nu, ama ndə səsə nga ja mai, alaga ndər suna, alaga ndər nu katəu, alaga ndər da njī, alaga ndər sa padlau, ənga alaga ndər həl. Ənga culi ndə kau, hya sara səm alaga sər səm ənga ja mai.

¹² Mi ngə nə da aga ya thla numa anə njira a'yi njir nu maya? A'yi anə njir nu nga hya kyaga məl numa wa?

¹³ Hyal ngu nda məl numa anə njira a'yi njir nu mai. “Hya kədləbiya ndər məl sə dəmwa'yi kau, wu pama hyi.”

6

A Sara Njir Nu A Hə Kuvwar Nda A Dumwar Njir Pathla Mai

¹ Ma ndaliya hyi a'yi ənga sər kəpal wu dəfuwa ja ənga kuvwa nyi, ja sara hə nda nyi a dumwar njira gəra sən Hyal mai, ama a dumwar njī cici gə Hyal wa?

² Əndəga a'yi hyu səni abər nahyi njī cici gə Hyal ngu nda məl numa anə njir duniya wa? Ma nahyi ngu nda məl numa anə njir duniya, a'yi hyu sən mələnə numa ar kəra sə kukushu'yar kə wa?

³ Dəm ya, a'yi hyu səni abər namən ngu nda məl numa anə waladi'yar wa? Ka dzəgwa da sər nggyabiya nə duniya kə nga ndiya ya?

⁴ Agabangau, ma a'yi hyi ənga kəpal ar kəra sə'yar kau, mi ngə da hyu ma'yi a dumwar njira gəra təkəri nda da vanyi sə wu mwar daɓə dzə njir nu wa?

⁵ Yi na abangau, aga ja da sə səsəli anə hyi. Abari nga ja sən da abər ndə a'yi wu pama hyi kəra hahangə, kəra wu sən mələnə numa wu pama njir nu mai ka?

⁶ Ama ba da, hyu hə kuvwar hyi a ndumwar njir pathla, njira a'yi njir nu mai.

⁷ Alaga ənggəra hyu hə kuvwar hyi a ndumwar njir pathla, a cabiyari abər a dər hyi njī dlədlə. A'yi kuji hya da njī vavazə wa? A'yi kuji hya da ənggər njira njī diya wa?

⁸ Ama kəja nahyi ngə dzəgwa da njir vazə njī, ənga hyi da njir diya njī, ənga tsu kəja hyu məl abangau anə zamər hyi.

⁹ Nahyi a'yi wu səni abər njī shishi wu uya gwu təlkur Hyal mai wa? Hya sara ngguta kərhyi mai, arya njī səsə ənga njir nu katəu, ənga njir dlənga mala ənga sal ndau, ənga shili kəra wu pida ənga shili kuvwar nda,

¹⁰ ənga njir həl, ənga njir suna, ba ənga njir sa padlau, ənga njir na ndau, ba ənga njir kwadashima, nandu uya gwu təlkur Hyal mai.

¹¹ Abangə ngə alenyi nji wu pama hyi saya da, ama a cina hyir nji, ənga a thləna hyir nji. Kə hyi da njira nji məliya nda nji tsapəu, wu thləmə Thlagər mən Yesu Kərsiti ənga lagur Mambəl Hyalər mən.

Fiya Dza Gau Ja Da Sər Dləvə Hyal

¹² A sən məl yi kalar sau, ama a'yi kalar sə ngə ənga dləwa dzə anə da mai. A sən məl yi kalar sau, ama a'yi yu da mafa anə kalar sə mai.

¹³ Nji məliya dəfau aga gwu ta, ta tsu aga pə dəfau, ama patəkura nda Hyal wu nda sana nda. Nji a'yi məliya dzə aga səsukur mai, ama anə Thlagəu, ənga Thlagə tsu anə dzau.

¹⁴ Hyal hya'ana Thlagəu sara vir tau lagu dənəma nyi, abangə tsu nga ju nda hya'ana mən sara vir tau.

¹⁵ Nahyi a'yi wu səni abər dza hyi gashagashal nə Kərsiti ngə wa? Ya, abari nga hyu dzəgwa hər dza Kərsiti hya dabəya ənga nə zawar ka? Wu kyaga da mai!

¹⁶ A'yi hyu sənbiya abər kalar ndəra dabə kərnyə ənga zawar a dər nda dzə zəmə wa? Arya tsətsəfə nga nyi abər, “Nji məthlə kau, ndu da dzə zəməu.”

¹⁷ Ama kalar ndəra dabə kərnyə ənga Thlagəu, a dər nda nji zəmə wu mambəl.

¹⁸ Hya hwi sara ara nggyabiya nə səsukur. Arya kalar bikə kəra ndu məl a biyar ya kumər dza ja nga nyi, ama kalar ndəra məliya bikə nə səsukur, a məliyar ja bikə anə kumər dza ja.

¹⁹ A'yi hyu səni abər dza hyi Ki nə Mambəl Cici ngə wa? Mambəl kəra wu hyi, ara Hyal nga hyi dləwuri. Nahyi a'yi nə kərhyi nga hyi mai,

²⁰ a dəlbiya hyir nji ənga madiya sau. Agabəngau, hya gənggər nyi səli anə Hyal ənga dza hyi.

7

Highibə Ar Kəra Hədzau

¹ Ar kəra sərə hyi sayi tsəfər da tsu kadə ta, wu da mənəhəu ma ndə sən nggya gərə hə mala.

² Ama ta da səsukur a nyabiyar dzə wu hyi, ta'yi kalar ndə a hər mala nyi, kalar mala tsu ja hər sal nyi.

³ Kalar sal ja nyabiya salkur nyi wu dza mala nyi, mala tsu ja məl abangə anə sal nyi.

⁴ Mala a'yi naja ngu gəla dza ja mai, ama sal nyi. Abangə tsu, sal a'yi naja ngu gəla dza ja mai, ama mala nyi.

⁵ Hya sara ka kərhyi anə kərhyi mai, kəl ma hyi lari a dər tsa'a anə gypəkura hyi nə pəci kushu, kəra hyu yiwu hya kədi Hyal. Alaga abangə tsu ma, hya sara səkari nə pəci gangə mai, a sara Shatan a uya lagur dzə hyi, ma ndaliya hyi gərə sən səsə'wuri.

⁶ Sə kə yi na kə patə sawara ngau, a'yi sərə mbari kəl nja məl mai.

⁷ Yu cim abər patər nji nda da ənggər kəra yi kau, ama tsu kalar ndə a'yi ənga sə lələ kəra Hyal nə nyi, ndə kə ənga nənya sə lələu, ndə ta tsu ənga nənyi.

⁸ Ama yi na anə njira gərə hər sal ənga njira gərə hər mala ba ənga mathləkə'yi təsal, wu ndiya ənga mənəhəu anə nda, ma ndə sən nggya sər nda ənggər kəra yi kau.

⁹ Ama ma nda nyi a'yi wu sən kəkəya kərnyə mai, wu ndiya anə nyi ja hər sal alaga ja hər mala, ara ja sara tau ənga cim mala alaga sal.

¹⁰ Kəja sər bəla anə hyi nahyi njira hərdzau, a'yi sara ara yi mai, ama sara ara Thlagəu. Mala a sara təkəbiya dzə ənga sal nyi mai.

¹¹ Ama ma ji təkəbiya dzau, ta'yi ja nggya sə nyi gərə hə sal, ma a'yi abangə mai, ta'yi ja bəra sha a ndəgya sal nyi ta. Sal tsu ja sara kədləna mala nyi mai.

¹² Anə nji kəra hyau, (Yi na, a'yi əngwar Thlagə mai), ma ndər nu a'yi ənga mala kəra gərə ndər nu, ya, mala nyi wu yiwu nda nggya sər nda, a sara sala nyi a kədlə nyi mai, bəgə nda nggya sər nda.

¹³ Ma mala kəra ndər nu tsu, a'yi ənga sal kəra gərə ndər nu, ya sala nyi wu yiwu nda nggya abəngau, mala nyi a sara təkəbiya dzə ənga ja mai, ama nda nggya sər nda.

¹⁴ Arya sal gərə ndər nu kau, a dər ja cicau lagu mala nyi. Abangə tsu ngə mala kəra gərə ndər nu, a dər ja cicau lagu sal nyi. Ma a'yi abangə mai wazhar nda wu da nji gərə cicau, ama a'ya abəngau a dər nda nji cicau.

¹⁵ Ama ma ndəra gəra ndər nu wu yiwu ja təkəbiya dzə ənga mala alaga sal, ta'yi ja da, ndə a'yi ar sə'yi hədzə kə mai, arya Hyal ngə ngga mənə vu nggya wu hudə pərtə nyi.

¹⁶ Nagə mala, wa sənə, ma gə məl abangau, tara ba ga shabiya sal ngau a shili wu mbəda? Alaga nagə sal tsu ma gə məl abangau, wa sənə, tara ba ga shabiya mala ngau a shili wu mbəda?

¹⁷ Kalar ndaliya hyi ja dumwa ənga nggya wu kalar nggyabiya kəra Hyal fuwa nyi a gwa, ja da ənggər kəra ja parangə kadivira Hyal ngga nyi ta. Ca ngə sər bəla kəra yu nə nyi anə patər dəbə dzə njir nu.

¹⁸ Nja na, ma ndə a'yi kəra nji thlana nyi pəlzha kadivira ja da ndər nu, ja sara shabiya pəlzha nyi ənggər ndəra nji gəra thlana nyi pəlzha mai. Ətsu ndəra da ndər nu ama a'yi nji thlana nyi pəlzha mai, tsu ja bəra thla pəlzha mai.

¹⁹ Ndəra nji thla nyi pəlzha ənga ndəra nji gəra thla nyi pəlzha a'yi ca ngə sə mai. Səra ndiya patəu ca ngə bəlari dlədə Hyal.

²⁰ Yau, kalar ndə ja nggya ənggər kəra ja kadivira Hyal ngga nyi.

²¹ Nagə mafa ar pəcira Hyal ngga ngə ya? A sara ga bəwakər anə kərngə mai. Ama ma lagu a'yi kəra ga sən bəliya kərngau, ba ga bəliya.

²² Ama kalar ndəra Thlagə ngga kəra mafa nga ja, ma ji da ndər nu, a dər ja kambər ndau wu Thlagəu. Ma tsu kambər ndə nga ja, kadivira ji da ndər nu, a dər ja mafa nə Kərsiti.

²³ Ənga madiya sə nga nji dəlbiya hyi, a sara hya bəra mbiya kərhyi wu mafakur mai.

²⁴ Nahyi zamə da ənga kwamə da'yar, kalar ndə ja nggya ənggər kəra ja kadivira Hyal ngga nyi, ba ja nggya aga ja.

²⁵ Ar kəra wazha kwamathləkə'yi kəra gəra sən ndə sal, sər bəla a'yi kəra sara ara Hyal kəra ya nə hyi mai. Ama Hyal lagu təhudə nyi, ndəra məliya da yi da ndəra nju fiyafə əni, ca nga yu dzəgwa dəgabiya hyi dənga da.

²⁶ Arya culi nggyabiya kəra nji a gwa kabangəkəu, yu nggani, a ndiya anə ndə ja nggya sə nyi abangau.

²⁷ Ndəra a hərdzau, bəgə ja nggya sə nyi. Ma tsu nagə a'yi hər mala alaga sal mai, a ndiya ga nggya sə ngə abangau.

²⁸ Ma nagə ndə hər mala, a'yi bikə mai. Ma nagə zəkəwamalagə hər sal, a'yi bikə mai. Patə abangau, njira hərdzau pəci kə əshina ndu gu nggyabiya nə dzadzaukur, ca ngə sərə yu yiwu ya həbiya hyi sara gwa.

²⁹ Səra ya vər na kau, ca ngə, nahyi wazha ama, pəci a hyiri kushu. Mbar kabangəkəu, bəgə njira ənga mathləkə'yi nda nggya ənggər mathləkə'yi a'yi ara nda mai.

³⁰ Njira vər sə'yinggu, nda da ənggər a'yi nda vər sə'yinggu mai. Njira vər caguli tsu, nda da ənggər njira vər tiwi. Njira vər dəl sau, nda da ənggər njira gəra sau.

³¹ Njir sən məl thlər ənga sər duniya, nda sara fə kəra nda a gu gwa mai. Ara duniya kəra mən wu səni kau, a vər tərabiya.

³² Yu yiwu hya da ənga kər papal ar kəra nggyabiya duniya. Ndəra gəra hər mala alaga sal ja vər dənga ənggəra ja sən pina huda Thlagəu.

³³ Ama ndəra ənga mala a'yi ja ənga kər papal mai, ara ju gal lagura ja sən uya sər duniya aga ja pina huda mala nyi.

³⁴ Ənggau ju da ənga kər məməthləu. Ənga tsu mala kəra gəra ənga sal alaga kəra gəra saya sən ndə sal, ənga papalkur kər, ju sən ləri kərnyi cicau anə Thlagəu wu kumər dzau ənga wu mambəl. Ama mala kəra hər sal, ju gu dənga sə ənggəra ja sən pina huda sal nyi ənga ja uya sər duniya.

³⁵ Ya vər na abangau aga ja da sər dləwa hyi, a'yi aga ya gatsəna far hyi mai, ama aga hya uya nggya papalkər kəra hya sən nu Thlagəu gəra ənga təkə kər.

³⁶ Ma ndəra nggani abər a'yi ju məl sərə tsa'a anə mala mbamba nyi mai, ma cim nə sal kə da gagaɖau, ba sala nyi ləri ja kyaga hər mala nyi, ja məl sərə tsatsa'a anə nyi. Naja a'yi məliya bikə mai, ba ja hər mala nyi.

³⁷ Ama ma nda nyi a həri wu dəfuwa ja aga ja nggya sə nyi abangau, ama ndə a'yi ciwa nyi aga ja nggya abangə mai, ənga ju sən kəkəya kərny, ənga ji mbiya wu dəfuwa ja naju hə nyi mai, ndə kə tsu a məliyar ja sərə tsatsa'a.

³⁸ Agabangau, ma ndəra hər zəkwalalagə anə kərny, a məliyar ja sə mənəhəu. Ama ndəra wu sən mbiya dəfu, ba ji piyari hə mala, naja nga ndiya.

³⁹ Mala əgyakida sal nyi nga ja wu nggyabiya nyi ma sala nyi ənga pi. Ama ma sal nyi tau, ju sən hər vanyi sal kəra ju yiwu, ama sala nyi a dā ndər nu Hyal.

⁴⁰ Ama wu tsamə dā, wu dā tsa'a ma ji sən nggya sə nyi abangau. Yu nggani tsu wu Mambəl Hyal nga yu ndər kau.

8

Sər Səm Kəra Nji Thlana Nyi Anə Katəu

¹ Yu yiwu ya ndər anə hyi ar kəra sər səm kəra nji thlana nyi anə katəu. A'yi mən patə ənga sənbiya sə gagadəu. Sən sər mən kau, ca ngə hana kəra mən, ama yiwukur ca ngə mbiya mən baḡal wu mbərsa.

² Kalar ndəra nggani abər a sənbiyar ja sau, alaga abangau, naji sənbiya səra ja kyaga səni mai.

³ Ama ndəra vər yiwu Hyal naja ngə ndəra Hyal wu səni.

⁴ Ma mən ndər ar kəra səm sər səm kəra nji thlana nyi anə katəu, a sənər mən abər katə a'yi ja ar viya vanyi sə mai. A sənər mən tsu abər vanyi hyal a'yi mai kəl Hyal, arya Hyal zəmə nga ja.

⁵ Alaga kə nju na, hyal hyal'yar a'yi nda gangəu, kəra a dəməlmau ənga kəra a gyu'yi, ənga tsu thlagə thlagə'yar a'yi nda gangəu,

⁶ patə abangau, mənəu sənbiya Hyal zəmə nga ja. Naja ngə Tada, ndəra duniya patəu shili sara dara ja, kəra namən ma a vər nggya aga ja, Thlagə tsu zəmə nga ja, ca ngə Yesu Kərsiti, lagu nyi ngə patər sə shili, ənga lagu nyi nga mənə vər nggya.

⁷ A'yi patər nji nga vər sən najaka sə mai. Alenyi nji a tsəliyar nda dzə ənga nggya katəu, ma ndə səm səra nji thla nyi anə katəu, ndu nggani abər nu hyal nga nda a gwa, dəngar nda kəra tətəwa ngə fuwa nda wu səli.

⁸ Dəfau a sən hər mən a shili wu mwar Hyal mai. Ma mən səm, a sən dləwar mən mai, ma mən piyari, sə a'yi kəra ja sən cakər mən mai.

⁹ Ta'yi hya nggya ənga bəla, a sara kambəkürər hyi kau, ja sara dā sər thlə hi anə nji tətəwa mai.

¹⁰ Ara ma ndəra tətəwa wu dənga lar nga vər səm sər səm kəra nji thlana anə katəu, nagə ndəra wu sənbiya sau, a'yi gu tsətsəkür nyi, ba ja səm səra nji thlana nyi anə katə wa?

¹¹ Arya sənbiya sə ngə kau, ba zamə ngə kəra tətəwa wu dənga ndəra Kərsiti tə arya ja, ba ja dla.

¹² Ma gə məliya nyi bikə anə zamə ngə'yar, lagur tsətsəkür nda aga nda məl səra dəngar nda gəra mbar nda məl, a məliyar gə bikə anə Kərsiti.

¹³ Ma dā abər səm kum nga sən məliya ba zamə dā a thlər hi, a ndiya anə dā ya nggya gəra səm kum, a sara ya fuwa zamə dā ja thlər hi.

9

Səra Tsa'a Nja Nə Nyi Anə Cama Səsau

¹ A'yi yi kambər ndə wa? A'yi yi cama səsə wa? A'yi nayi ənga kərda ngə lari Thlagər mən Yesu ənga liya yi wa? A'yi arya thlər dā nga hyi dā njir nu Thlagə wa?

² Ma a'yi yi dā cama səsə anə alenyi nji mai, ama anə hyi cama səsə nga yau, arya nahyi ənga kərhyi sakida nga hyi abər cama səsə nə Thlagə nga yau.

³ Kəja shadəwa dā anə njira vər kəpal dənəma nə təlkur dā.

⁴ A'yi 'ya kyaga uya sər səm ənga sər sa wa?

⁵ A'yi 'yi dā tsa'a aga 'ya bə əkkə'yi mathləkə'yir 'ya kəra njir nu ənggər kəra alenyi cama səsə'yar ənga zamiya Thlagə 'yar ba Kefasu a vər məl wa?

⁶ Əndəga kəl nayi ənga Barnabasu nga kyaga məl səra wu sən səməna 'ya ya?

⁷ Wa thləmə culi soja kəra a miya pa nga bəra səməna kər nya? Wa thləmə ndər zəwa kəra a'yi sən səm səra ji zəwa maya? Wa thləmə ndər bəla kəra a'yi ja sən uya u'wa thla kəra ja vər bəla maya?

⁸ Ndər dā kə ya, wu ndəndəkür nga yu na ya? Əndəga hyu nggani abər dladə nə Musa a'yi na abangə maya?

⁹ Arya dladə Musa a nanari abər, “Ga sara mba njuwangə wu miya thla zəwa

ndal ədla ma ja vər məl thlər dægə uhi ar lar mai.” Hyu nggani thla zəwa ndal ədla ngə Hyal a vər dənga ma ju na abangə kə ya?

¹⁰ A'yi ar kəra mən nga ja vər ndər ənga hangə wa? Angə, aga mən nga nji tsəfəri, aga ndəra vər zəwa fa ənga ndəra vər fa'a sə asi aga gyapə nda nda uya fər kər nə uya akkəri nə sə zəzəwa.

¹¹ Ta a dari a thləkanar 'ya culi nə mambəl wu hyi, a'yi 'ya kyaga fa'a sər səm sara ara hyi wa?

¹² Ma hya vər dləwa alenyi njira vər tətəlna ndər Hyal anə hyi, a'yi 'ya kyaga uya dləwa dzə ara hyi a ndiya nda wa?

Ama na'yi na kəl hya məl abangau anə 'ya mai. Arya a ndiya anə 'ya, 'ya səsə'wuri kalar sau, a sara 'ya shili ənga sər da lagu anə Ndəshigu nə Kərsiti.

¹³ A'yi hyu səni abər ya kalar ndəra vər məl thlər wu Ki Hyal ju uya sər səm nyi wu lər sə kəra nji tsəmiya wu Ki Hyal kə wa? Ənga a'yi njira vər məl thlər ar bagadi tsu, nda vər uya sər səməndə wu sərə nju thla ar bagadi kə tsu wa?

¹⁴ Abangə nga nyi tsu, Hyal nana abər kalar ndəra vər tətəlna ndəshigu ja uya dləwa dzau sara ara njira vər səm barka ndəshigwa nyi.

¹⁵ Wu patəkura nyi nayi saya ta'yi ar kəra sərə kyaga yi mai. A'yi ya vər ndər kau abər aga nja məl anə də abangə mai. Nə jirkura nyi a ndiya anə də ya tau a mwara ya tini bwadzə nə tətəlna ndəshigu kau,

¹⁶ alaga kə tətəlna ndəshigu a'yi də sər bwadzə anə də mai. Arya Hyal ngə tsəkür də aga ya məl. Sər təhudəu anə də ma a'yi yi tətəlna ndəshigu mai.

¹⁷ Ma sə kə ya vər məl kau, wu dənamar kərda nga ja, ya kyaga yiwu gal nja kina də. Ama ma sə kə ya vər məl kau, wu dənama kərda nga nyi mai, Hyal ənga kərnyı ngə nə də sər məl.

¹⁸ Mi ngə akkəri də ja? Lagu kəra yu uya aga ya tətəlna ndəshigu gərə dləwu gənna a gwa, ca ngə akkəri də. Ca ngə sərə də, a'yi ya vər yiwa sərə tsa'a aga yi mai.

¹⁹ Alaga kə kambər kərda nga yau, a'yi yi əgya kida ndə mai, ama yi məliya kərda mafa anə nji patəu aga ya shabiya nji gangə a shili ara Kərsiti.

²⁰ Ma yi wu pama njir Yahudiya ba ya də ənggər njir Yahudiya aga ya shabiya nda shili wu Kərsiti. Ma yi əkkə'yi njira vər nu dladə njir Yahudiya ba ya nggya əgya kida dladər nda alaga kə a'yi yi əgya kida dladə mai. Ya vər məl abangau aga ya həbiya njira əgya kida dladəu a shili ara Kərsiti.

²¹ Ma ya vər nggya əkkə'yi njira gərə səni Hyal njira gərə nu dladə nə njir Yahudiya, nayi tsu ba ya də ənggər njira gərə vər nu dladəu, ama wu patəkura nyi, nayu shini nyi yi anə dladə Hyal mai, ya vər bəlari dladə Kərsiti, aga ya tədər nda a shili ara Kərsiti.

²² Ma yi əkkə'yi njira tətəwa ba ya də ənggər njira tətəwa, aga ya sən shabiya nji tətəwa a shili wu Kərsiti. A dər yi kalar sau anə kalar nji aga ya shabiya alenyi nji a shili wu mbədəu alaga abari.

²³ Patər sərə ya vər məl kau, aga ya tətəlna ndəshigu nga nyi ba aga ya dzəgwa jigəwa dzau wu barka nyi.

²⁴ A'yi hyu səni abər njira vər hwi pəpəra gangə nga nda, ama kəl ndə zəmə ngu nda uya səmku təlkur wa? Pəpəra mə mənəhəu aga uya səmku təlkur.

²⁵ Kalar njir pəpəra ndu hwathliya dza nda mənəhəu. Ndə hwathliya dza nda kau, aga nda uya akkəri kəra gərə səkari. Ama namən nər mən, mənə məl aga mənə uya akkəri kəra wu nggya ba'anuwa.

²⁶ Ya vər hwi də a'yi ənggər ndə kəra gərə jigadəma mai. Kwakwadzə də a'yi ənga yambadə nga ya vər məl mai.

²⁷ Ama ya vər hwathlə dza yau ənggər kəra njir gwa hwi pəpəra wu məl, aga ya gəliya kərda. A sara ja də ayukuda yi tətəlna ndər Hyal ba ya nda tini uya akkəri də.

10

Tədə Himi Ar Kəra Nggya Dədəməu Nə Njir Izirayila

¹ Hya sara fari ənga nggyar əjir mən kəra saya də a gwar tagə mashi ta mai, wazha ama. Patəkura nda ndə bəu əgya kida dlama kəra a vər ca lagu anə nda, ənga patəkura nda tsu ndə bəu kə ndə tərabiya a gwar tsadau.

² Wu dlama ənga wu tsadau nga nji hər nda bəbətizəma aga nda də njir nu Musa.

³ Patəkura nda, ndə səm sər səm culi zəm sara dagə Hyal,

⁴ Ənga patə nda tsu ngə sa 'yimi culi zəm sara dagə Hyal. Ndə sa 'yimi kau, sara wu mə kəra a vər ma'yi əkkə'yi nda, mə sara dagə Hyal kəra ca ngə Kərsiti.

⁵ Alaga abangau, huda Hyal a'yi pipida ənga badəgala nda mai, ca ngə sərə da ji dlədləna nda zərbə a gwar tagə mashi.

⁶ Sə'yar kə darkər aga tədar himiya mən, a sara mənə caguli aga məl sə dəmwa'yi mai ənggər kəra ndə məl ta.

⁷ A sara hya da njir nu katəu, ənggər kəra alenyi nji wu pama nda məl ta mai. Ənggər kəra ləkakadə nana, abər, “Ndə caguli, ndə gu mini, ənga ba ndə gu fəl nə səsukur.”

⁸ A sara mənə məl səsukur ənggər kəra alenyi nji saya məl ta mai, kəra shili ənga asar tau, kəra dləna nji dubu məthləkumunyi apə makəru wu pəci pathləu.

⁹ A sara mənə fuwa Thlagəu wu dzə mai, ənggər kəra alenyi nji fuwa nyi wu dzau, kəra məliya pabə ngganggaləna nda kə ndə tau.

¹⁰ A sara mənə jijiga miya ənggər kəra alenyi nji məl ta mai, ndə jijiga miya ba waladi tau shida ka sa dlədləna nda.

¹¹ Sə'yar kə darkər anə nda aga ja da sər highiəu. Nji tsəfəya nda aga ja tədar himiya mən, namən njira vər nggya ləhəu wu shilir jomə nə zaman.

¹² Agabangau, ma gə nggani abər a ta'yir gə ɓaɓalu, ga hangəkəl ga sara dla.

¹³ Dzə a'yi kəra gə gu gwa, kəra pamə a mwara kəra nju tərabiya a gwa mai. Arya Hyal ndəra tsa'a miya dəfu ngau, ju piyari dzəbiya dzau kəra wu ndiya dənəma ngə mai. Ma gə gu dzəbiya dzau, ju canə ngə lagur biya aga ba ga səsə'wuri.

Thla Sau Anə Katəu Ənga Sər Səm Thlagəu

¹⁴ Agabangau, nahyi bazhir 'wa da 'yar, hya hwi ara nu katəu.

¹⁵ Ya vər ndər anə hyi, nahyi njir jigadəma. Dəngabiya mə sə anə kərhyi mənəhəu, tara sə kə ya vər na kau jijiri nga ja.

¹⁶ Ma mən sa wu kyakiwa nə barka, kəra mən wu kədi Hyal aga ja fənggər barka ar kəri, a'yi mən dəbəya dzau wu mashi

Kərsiti kə wa? Ənga ma mən ɓəbələwa macikəl nə Thlagəu kə mən səmku, a'yi mən dəbəya dzau wu dza Kərsiti kə wa?

¹⁷ Ta da macikəl kə zəmə nga ja, namən kəra gangəu, a dar mən dzə zəmə tsu, arya patəkura mən, a səmər mən sara wu macikəl kau.

¹⁸ Hya dəngabiya sə ar kəra njir Izirayila. Ar pəcira ndə səm sər səm kəra nji thlana ar bagadi kau, sadaka kə a'yi məliya nda ndə da njir məl sə zəmə wa?

¹⁹ Mi nga yu yiwu ya na? Abər sərə nji thlana nyi anə katə a'yi ja ar viya vanyi sə ya? Əndəga katə ənga kərnyı a'yi ja ar viya vanyi sə ya?

²⁰ Awau, alaga kushu, ya vər na abər sərə nji thlana nyi anə katəu, nə mambəl dəmwa'yi ngau, a'yi nə Hyal ngə mai. Agabangau, yu yiwu hya da njir nu mambəl dəmwa'yi mai.

²¹ Nagə wu sən sa sara wu kyakiwa nə Thlagəu, ba ga ɓəra sa sara wu kyakiwa nə mambəl dəmwa'yi mai. Nagə wu sən səm sara wu sər səm nə Thlagəu, ba ga ɓəra səm sara wu sər səm nə mambəl dəmwa'yi mai.

²² Mən wu yiwu mənə hya'a par madəkur anə Thlagə ya? Hyu nggani abər hyu ndiya nyi ənga dənəma ya?

Sə Patəu Ja Da Aga Dləwə Hyal

²³ Alenyi nji wu pama hyu na, abər, “A piyari mənər nji mənə məl kalar sau,” ama a'yi kalar sə ngə ənga dləwa dzə mai. “A piyari mənər nji mənə məl kalar sau,” ama a'yi kalar sə nga sən cakər ndə mai.

²⁴ Ga sara gal kəl sərə tsa'a anə kərngə mai, ama sərə tsa'a anə kuvwa ngə tsu.

²⁵ A sən səm gə kalar kum kəra gə uya ar sugu ənga kər papal, a'yi kəl gə yiwabiya tara sara mani nga nyi shili mai.

²⁶ Arya ndər Hyal na, “Duniya kau, nə Thlagə ngau ənga kalar sərə a gwa.”

²⁷ Ma ndəra a'yi ndər nu mai ngga ngau aga səm sər səm, kə gə hənggəri, ga səm kalar sərə ji fiya a mwa ngau, a'yi kəl gə yiwabiya sə a gwa mai, ara ga sara da ənga gəra kər papal.

²⁸ Ama ma vanyi ndə nar ngau, abər, “Sər səm kə anə katə nga nji thlana,” ga

sara səm mai, arya dənga ndəra na sə kau anə hyi ənga tsu aga ja dā ənga kər papal.

²⁹ Səra ya vər na kau, ca ngə nggya kər papal nə vanyi ndə kau, a'yi nə ngə mai. Ara mi ngə kambəkur dā a sən kar nggya kər papal anə nda?

³⁰ Ma yi dləwuri sər səm wu usaku anə Hyal kə yi səmku, ara mi nga hyu bəra vazə dā?

³¹ Agabangau, kalar səra hyu məl alaga səm ənga sa, hya məl aga kadakadarkur nə Hyal.

³² Ga sara dā sər thlə hi anə ndə mai, tara njir Yahudiya alaga njira a'yi njir Yahudiya mai ənga alaga dābə dzə njir nu.

³³ Nayi ənga kərda ya vər məl kalar sau aga ya pina huda kalar ndau. A'yi səra wu pina huda kərda mai, ama səra mənəhəu anə nji gangəu, aga nji nda uya mbədau.

11

¹ Fa'abiya mə hiya yau ənggər kəra yi fa'abiya hiya Kərsiti.

Highibau Ar kəra Dləvə Hyal Ənga Kər Zazadau

² Ya vər fal hyi arya nahyi fari dā mai, ənga hya vər nu səra yi highibər hyi patəu, ənggər kəra yi highibər hyi.

³ Ama sə a'yi kəra yu yiwu hya səni. Ndəra dəgal ar kəra kalar sal ca ngə Kərsiti, ndəra dəgal ar kəra mala tsu ca ngə sal nyi, ənga ndəra dəgal ar kəra Kərsiti ca ngə Hyal.

⁴ Kalar sal kəra a vər kədi Hyal ənga na ndərhaha ənga kəra ja zazadau, a didanar ja kəra ja.

⁵ Ənga kalar mala kəra a vər kədi Hyal ənga na ndərhaha ənga kəra ja papahau, a didanar ja kəra ja, kakal ənggər a sənər ja shishir kəra ja.

⁶ Ma mala a'yi mbana kəra ja mai, kəl ba ja sənə shishir kəra ja. Ama ma dā sə səsəli anə nyi ma ji sənə shishir kəra ja kau, ya ba ja zadər kəra ja.

⁷ Sal ja sara zadəri kəra ja mai, arya sal shangguda Hyal ngau ənga naja nga vər cabiya kadakadarkur nə Hyal. Mala tsu ju cabiya kadakadarkur sal.

⁸ Arya ndə sal nə tanggərma a'yi ji biya sara wu mala mai, ama mala ngə biya sara wu ndə sal.

⁹ Sal a'yi nji məl nyi anə mala mai, ama mala nji məliya nyi anə sal.

¹⁰ Arya kau, mala ja zadər kəra ja, kəra wu cabiya anə waladi ənga nji abər əgya kida sal nga ja.

¹¹ Wu Thlagəu, mala a'yi ja ar kərny mai, sal tsu a'yi ja ar kərny mai.

¹² Ənggər kəra mala tanggərma biya sara wu ndə sal, sal tsu mala ngə yabiya nyi, ama patər nji sara wu Hyal ənga ndə biya.

¹³ Hya tsambiya, a dər tsa'a anə mala ja kədi Hyal ənga kəra ja papahə ya?

¹⁴ A'yi hyu sənbiya abər ma ndə sal piyari shishir kəra ja tuməu, a dər sə səsəli anə nyi wa?

¹⁵ A'yi piyari shishi tumə ar kər ca ngə wu shili ənga kadakadarkur anə mala wa? Arya a nə ndar nji shishi tuməu, aga ja dā sər zadə kər anə nda.

¹⁶ Ma ndəra kəpal abər sə kə a'yi dā tsa'a anə nyi mai, ya nar nyi abər vanyi highibə a'yi kəra 'yu səni a ndiya kə mai, abangə nga nyi anə patər dābə dzə njir nu tsu.

Ənggəra Nju Səm Sər Səm Nə Thlagəu

¹⁷ Wu highibə kəra yu lə anə hyi kau, sə a'yi ya sən faliya hyi ar kəri mai, arya ma hyu dābə dzau a'yi aga mənəhəkur mai, ama aga dəmwa'yikur nga nyi.

¹⁸ Sə tanggərma, ya vər nggari abər ma hyu dābau ar viya dābə dzə njir nu, paməpaməkur a'yi wu pama hyi. Ndəra nyi tsu, ənggər jiri a'yi a gwa kukushu.

¹⁹ Jijiri kəl paməpaməkur a dā wu pama hyi kabangəkau, aga nja sənbiya njira Hyal dləwuri wu pama hyi.

²⁰ Ma hyi dābau aga sər səm Thlagəu, a'yi sər səm Thlagə nə jijiri nga hyu səm mai.

²¹ Arya alenyi nji wu hyi ndu caguli aga səm nər nda sər səm, gəra nga səkə alenyi nji. Arya kau, ba alenyi nji a sha a ndu ki ənga wubau ama alenyi nji tsu nyinyau, nyi ənggər ənga padlau.

²² Mi ngə abangə ja, ki a'yi ara hyi kəra hyu səm ənga sa a gwa wa? Əndəga hyu yiwu hya didana dābə dzə njir nu Hyal ənga hya həna səli njira gəra sə ara nda ya? Mi nga ya sən na ja? Abər aga ya faliya hyi abər hyi məliya sə mənəhə ya? Yu fal hyi alaga kushu mai.

²³ Səra yi dləwuri ara Thlagə ənga kərnyi ca nga yi nər hyi kau, əvu'yi kəra nji pəlna nyi pəzhi, kə Thlagə Yesu həri macikəl,

²⁴ kə ji lər usaku anə Hyal, ba ji bəbələwa, kə ji nə nyi anə zəmbəlma nyi'yar, ji na, “Najakau, kumur dza yi ngau, kəra nji ləri aga hyi, mələ mau abangau, aga hya dəngari ənga yau.”

²⁵ Abangə tsu nga ji həri kyakiwa 'yimir wur inabi, ayukuda sər səm nə wagəu, kə ji na, “Kyakiwa kau, naja ngə alkawal mbamba mafəliyāngə kəra Hyal mbiya ənga mashi da. Mələ mau abangau, kalar pəcira hyu sa sara wu kyakiwa kau, hya sa, aga hya dəngari ənga yau.”

²⁶ Kalar pəcira hyu səm macikəl kau, ənga hyu sa sara wu kyakiwa kau, hya vər hə'una tər Thlagəu, kəl ji bəra sha a shili.

Səm Sər Səm Nə Thlagəu Gəra Tsambiya Dzau

²⁷ Kalar ndəra səmku macikəl ənga sa sara wu kyakiwa wu lagu kəra gəra shili ənga gənggər nyi sili anə Thlagəu, a məliyar ja bikə anə dzə ənga mashi Thlagəu.

²⁸ Ca ngə sərə da kəl ndə a tsambiya kərnyi mənəhəu kadivira ja dzəgwa səm macikəl ənga sa sara wu kyakiwa.

²⁹ Ma nangə ndə kəra səm ənga sa, ma a'yi gə ndəra hakəra dza Kərsiti mai, a səmku gau ənga sahur gə numa nə Hyal anə kərngau.

³⁰ Ca ngə sərə da nji gangəu wu pama hyi da kukufəu ənga nji gangəu wu pama hyi uya shilgəu, ənga alenyi nji tsu tənəkər.

³¹ Ama ma mən tsambiya kərmən ənga jiri, tsu vanyi numa wu bəra da ar kəra mən mai.

³² Ma Thlagə nga vər məl numa anə mən, namən tsu mən wu uya hwathlau, a sara nja nda thlana mən numa əkkə'yi njir duniya.

³³ Nahyi wazha ama, ma hyu daḅau aga hya səm sər səm nə Thlagəu, bəgə hya səkəbiya kərhyi.

³⁴ Ma wuḅə a vər tə ngau, ga səm sər səm a ndu ki kwatahəu, a sara daḅə dzər hyi ja shili ənga numa a da gəra hyi.

Ma yi sha shili, ba ya sa dəgabiya hyi alenyi sə kəra hyau, sər məl.

12

Lə Sə Lələu Nə Mambəl Ciciu

¹ Ar kəra lə sə lələ nə Mambəl Cici ja, wazha ama, yu yiwu hya nggya ənga fədəngəkər mai.

² Hyu səni ar pəcira hyi gəra njir nu Hyal, pəci gangəu, nji nggutana hyi aga hya cana lagu nə jijiri aga hya nu katə kəra gəra ənga pi.

³ Agabangau, yu yiwu hya səni abər, ma ndəra na abər, “Yesu ndə shishi'wu ngau,” nda nyi a'yi wu ndər lagu Mambəl Hyal mai. Ətsu ma ndəra na abər, “Yesu Thlagə ngau,” lagu Mambəl Cici ngə ndə ka vər ndər.

⁴ Lə sə lələ paməpamə gangə a'yi, ama Mambəl zəmə kə ngu lau.

⁵ Thlər Hyal paməpamə gangə a'yi tsu, ama anə Thlagə zəmə nga nju məl.

⁶ Ənga thlər məl paməpamə a'yi gangə tsu, ama Hyal zəmə kə ngu lə dənəma anə nda patəu.

⁷ Lə sə lələ nə Mambəl nga nji nə nyi anə kalar ndə aga mənə uya sərə mənəhəu a gwagwa.

⁸ Anə vanyi ndə nji nə nyi lagu Mambəla nyi highiḅə nə hahəngəkər, ənga anə vanyi ndə tsu, lagu Mambəla nyi nga nji nə nyi highiḅə nə sənbiya sau,

⁹ ənga anə vanyi ndau, mbərsa lagu Mambəl kau, ənga anə vanyi ndə tsu, lə sə lələ nə shiləgəbiya ndə lagu Mambəla nyi,

¹⁰ ənga anə vanyi ndə tsu, dənəma məl sə dədəgur, ənga anə vanyi ndə tsu, na ndərhaha, ənga anə vanyi ndau, sənbiya paməpaməkər nə mambəl'yar, ənga anə vanyi ndə tsu, ndər ənga dāhə miya paməpaməu, ənga anə vanyi ndə tsu, shabiya ndər dāhə miya paməpaməu.

¹¹ Patə sə'yar kau, Mambəl zəmə kə nga vər lau anə kalar ndau, tsatsa'a ənggər kəra ju yiwu.

Gashal Gashal Nga Mən Wu Dzə Pathləu

¹² Ənggər kəra dzə zəmə ngau, ənga gashal gashal gangəu, alaga kə gashal gashal a'yi gangə ama dzə zəmə nga nda. Abangə tsu nga nyi wu Kərsiti.

¹³ Ara nji məliya mən baḅətizəma patə lagu Mambəl zəməu, a vu dzə zəməu, alaga njir Yahudiya, ənga njira a'yi njir Yahudiya

mai, alaga mafa'yar ənga kambər nji, patəkura mənə dləwuri mən Mambəl zəmə kau.

¹⁴ Dzə a'yi gashal zəmə mai, ama gashal gashal gangəu.

¹⁵ Ma hi sən na, “Arya nayi a'yi tsi mai, a'yi yi gashala dzə mai,” a'yi a sən məliya nyi ja da pamə ara dzə mai.

¹⁶ Ma himi sən na tsu, “Arya nayi a'yi li mai, a'yi yi gashala dzə mai,” a'yi a sən məliya nyi ja da pamə ara dzə mai.

¹⁷ Maja bər dzə da patə li, lagu mani nga mən wu nggar sa? Maja bər dzə da patə himi, lagu mani nga mən wu thlar sa?

¹⁸ Nggara mə ja, Hyal ngə pədləya gashal aga dzau, kalara nda ənggər kəra ju yiwu.

¹⁹ Maja bər dzə gashal zəmə ngau, əmani ngə dzə wu dzəgwa da?

²⁰ Ama jijiri gashal gashal a'yi gangəu, ama dzə zəmə pathlə nga ja.

²¹ Li a'yi wu sən na anə tsi, abər “Dzau da a'yi ənga gə mai!” Ənga tsu kər a'yi wu sən na anə hi abər, “Dzau da a'yi ənga hyi mai!”

²² Abangə nga nyi mai, gashal gashal kəra hyu nggani nanda ngə kukufə kau, sə a'yi nja sən məl gəra ənga nda mai.

²³ Gashal gashal kəra mən wu həri a'yi nda ənga kadakadarkur gagađə mai, nanda nga mən wu har nda zhađi mənəhəu. Abangə tsu, gashal gashal kəra nja kyaga lari ar babal mai, ca nga mənə shir mənəhəu,

²⁴ ama gashal gashal kəra ar babal, nji a'yi wu shi nda mai. Ama Hyal ənga kərnyi ngə dađəri gashal gashal'yar kə patə abangau, aga kalar gashal gashal kəra gəra ənga kadakadarkur nda uya.

²⁵ Hyal ngə məliya abangau, ara paməpaməkur a sara da wu dzau, aga kalar gashal gashal nda dləwar kərnda wu lagu zəməu.

²⁶ Ma gashal zəmə gu ɔwaɔwatəu, patər gashal gashal ngə gu ɔwaɔwatə kə əkkə'yi ja. Ma gashal zəmə uya wahau, patər gashal gashal nga caguli əni.

²⁷ Nahyi, dza Kərsiti ngau, ənga kalar ndə wu pama hyi ar viya gashal ngau.

²⁸ Hyal ənga kərnyi a cadəbiyar ja nji wu dađə dzə njir nu, tanggərma ca ngə, cama səsə'yar, məthləkura nyi ca ngə, nabi'yar, nə

makərkura nyi ca ngə maləm'yar, ənga njir məl sə dədəgur, ənga njir shiləgəbiya nji, ənga njir dləwa nji, ənga njir tədəmwa, ənga njir ndər ənga daħə miya paməpamə'yar.

²⁹ Patər nji ngə cama səsə'yar ya? Patər nji ngə nabi'yar ya? Patər nji ngə maləm'yar ya? Patər nji ngu sən məl sə dədəgur ya?

³⁰ Patər nji ngu sən uya lər sə nə shiləgəbiya nji ya? Patər nji ngu sən ndər ənga daħə miya paməpamə'yar ya? Patər nji ngu sən shabiya ndər daħə miya paməpamə ya?

³¹ Ama sər cim ca ngə ga uya lə sə lələ kəra ndiya.

Nayi tsu yu nda cabiya hyi lagu kəra ndiya patəu.

13

Lagur Yiwudzau

¹ Ma yu ndər ənga daħə miya nji ənga daħə miya waladi, ama yiwudzə a'yi ara yi mai, nayi ənggər tatangə kəra nju tsa ngau, alaga kangga kəra wu tiwi ngau.

² Ma yu sən na ndərhaha ənga yu sənbiya sə ar kəra patər səra dədəwa ənga patər sənbiya sau, ba ma yi ənga mbərsa kəra wu sən jahəna mau, ama yiwudzə a'yi ara yi mai, sə kurthlə nga yau.

³ Ma yi təkəna kalar səra ara yau anə nji dađali, ənga ma yi lər kərda aga nja ngyina da ənga u'u, ma yiwudzə a'yi ara yi mai, akkəri a'yi kəra yu uya a gwagwa mai.

⁴ Yiwudzau ca ngə mba dəfu ənga ki'wakur. Yiwudzau, a'yi ənga da shishi mai, ənga ɔwadzə mai, ba ənga hakər mai.

⁵ Yiwudzə a'yi ənga kulangəkur mai, ba ənga yiwu kərnyi mai, ənga ndzə hudə kusakusa mai, ənga səbə ndu dəfu mai.

⁶ Yiwudzau, a'yi wu caguli wu dəmwa'yikur mai, ama ju caguli wu jirkur.

⁷ Yiwudzə wu nggya cimu ənga capi, cimu nga ju hənggəri ənga nji, cimu nga ja ənga fər kər, cimu nga ja ənga səsə'wu sau.

⁸ Yiwudzau, wu nggya ba'anuwa. Ndərhaha nənyi, ju səkari mai, ənga ndər ənga daħə miya paməpaməu tsu, ju tərabiya, ənga sənbiya sə tsu, ju kudau.

⁹ Sən sər mən a'yi nyabiya dzə mai ənga ndərhaha mən tsu, a'yi nyabiya dzə mai.

¹⁰ Ama ar pəcira səra gəra nyau, nyabiya dzau, patər səra gəra nyau, wu kwaya ar lagu.

¹¹ Ar pəcira yi zər, yu ndər zəzər, dənga də ənggər nə zər, jigadəma də ənggər nə zər kushu. Ama ta yi hau, ba yi pəna kalar sə nə zərkur.

¹² Kabangəkau, mən wu tsamə sə lələfur, ənggər kəra mən wu tsamə sə a gwar 'yimi, * ama mən wu nda lari sə wu bama ənga bama camə gagađau. Kabangəkau, sən sə də gashal gashal nga nyi, ama yu nda sənbiya sə ar babal, ənggər kəra Hyal wu sənbiya də.

¹³ Sə makər kəra wu nda nggya ba'anuwə, ca ngə mbərsa, ənga fər kər ba yiwudzau, ama kəra ndiya nda patəu, ca ngə yiwudzau.

14

*Lə Sə Lələ Nə Ndərhaha Ənga
Ndər Ənga Dəhə Miya Paməpaməu*

¹ Ta'yi wuḃə yiwudzau, a də cimər hyi, ənga hya də tsu njir cim sə lələ nə Mambəl Cicau, nja na ma hya cim sən ndərhaha.

² Arya ma ndəra vər ndər ənga dəhə miya paməpaməu, nda nyi a vər ndər ənga Hyal, ama a'yi anə ndə mai. Ndə a'yi kəra a vər nggari səra ju na kə mai. Arya səra ja vər na patəu sə ngau kəra ar dəwa, ja vər na sə dədəwa lagu mambəl nyi.

³ Ama ndəra vər na ndərhaha, anə nji nga ja vər ndər aga ja nənə nda, ənga ja tsətsəkur nda, ba ja səsəkuya nda.

⁴ Ndəra wu ndər ənga vanyi dəhə miya paməpaməu, kərnyi nga ju la. Ama ndər ndərhaha, fixed dəḃə dzə njir nu nga ju la.

⁵ Cimə də ca ngə aga patəkura hyi hya ndər ənga vanyi dəhə miya paməpaməu, ama yu ndiya ənga yiwu hya na ndərhaha. Ndəra wu ndərhaha nga ndiya ndəra wu ndər ənga dəhə miya paməpaməu, kəl ma vanyi ndə a'yi kəra wu sən shabiya aga dəḃə dzə njir nu patə a nggabiya.

⁶ Wazha ama, ma yi shili ara hyi, kə yi sa ndər ənga dəhə miya paməpaməu, abari nga ya sən dləwar hya, kəl ma ya sən

cabiya hyi mətakər, alaga sənbiya sau, alaga na ndərhaha alaga highiḃə wa?

⁷ Alaga sə mbimbidaḃau əkkə'yi sə tsatsa kəra gəra ənga pi ənggər mbəla'wu ənga səmbəl, abari nga nju sən nggabiya dəha nda, a'yi kəl nji təkəbiya paməpamə dəha səra ndu na wa?

⁸ Ma ndər mbidə tələmə pa a'yi mbidəya ənggər kəra nju mbidə nə biyar pa mai, wa ngu səni abər gwa pa nga nja?

⁹ Abangə nga nyi, ma səra gu na wu vanyi miya kəra nji gəra nggabiya, abar nga nju sən sənbiya səra gu na? A ndərər gə nə kurthləu.

¹⁰ Ndər nə miya paməpamə a'yi gangə wu duniya, kəra gəra ənga valar dzə a'yi mai.

¹¹ Ma a'yi ya vər nggari miya kəra ga vər na mai, ba ya də məthləpi anə ngau, nagə tsu məthləpi anə də.

¹² Ənggər kə nga nyi ar kəra hyi. Ta də hya vər cim lə sə nə Mambəl, səra tsa'a ca ngə hya nərdə aga hya hə wu lə sə lələ kəra wu həna dəḃə dzə njir nu.

¹³ Agabangau, ma ndə ndər ənga dəhə miya paməpaməu, ja kədi Hyal ja uya dabar nə shabiya.

¹⁴ Ma yi kədi Hyal wu dəhə miya paməpaməu, mambəl də ngu kədi Hyal, ama dənga də a'yi ənga dləwa dzə mai.

¹⁵ Mi nga ya kyaga mələ? Yu kədi Hyal ənga mambəl də ənga tsu yu kədi Hyal ənga dənga də. Yu thlə na ənga mambəl də ənga tsu yu thlə na ənga dənga də.

¹⁶ Ma ga vər usaku anə Hyal wu mambəl ya, abar ngə ndəra vər səhimi ngə a sən nggabiya ja na, "Amina" aga ja dləwubiya səra gu na wu lə usaku ngau, ma naja a'yi sən nggabiya maya?

¹⁷ Wu sən də abər a lər gə usaku anə Hyal, ya, lagu mani ngə ndəra vər nggar ngə wu uya cakər dza?

¹⁸ Usaku anə Hyal, ara a ndərər yau ənga dəhə miya paməpamə a ndiya hyi patəu.

¹⁹ Patə abangau, wu dəḃə dzə njir nu a ndiya anə də ya nabiya ndər kəra nju nggabiya ḃatsu yidaḃau, a də tufu a mwara ya ndərna ndər dubu kumou ənga ndər dəhə miya paməpaməu.

* **13:12** 'Yimi kəra nju məl thlər əni ar viya doragaləu.

²⁰ Wazha ama hya sara dənga sə ənggər wazha mai. Wu dəmwa'yikur, hya da ənggər wazha yidədu, ama wu dəngar hyi hya da nji nggunggurəm.

²¹ Tsətsəfə nga nyi wu ləkakadə Hyal abər,

“Yu nda ndər anə nji da lagur miya nji paməpaməu,
ənga miya məthləpi nga yu ndər anə nji kau,

alaga kə

nanda wu nda səhimi da mai,” əngwar Thlagəu.

²² Hya səni ja, ndər ənga dāhə miya paməpamə ja, mətsamə ngau, a'yi anə njir nu mai ama anə njira gəra njir nu.

Ndərhaha nənyi anə njir nu nga nyi, a'yi anə njira gəra njir nu mai.

²³ Karya, ma patər dabə dzə njir nu kaḃiya dzau, kə kalar ndə dzəguya ndər ənga dāhə miya paməpaməu, ma njira gəra nggabiya, alaga njira gəra njir nu sa thləwa hyi ya, a'yi hyu nggani ndu tsamə hyi ənggər nji bəbəla kər wa?

²⁴ Ama ma ndərhaha nga hyi patə a vər na, ma njira gəra njir nu, alaga njira gəra nggabiya ngə shili, kalar sərə ji nggari, a'yi wu tsaviya nyi wu dəfuwa ja ba ja dzəgwa da ndə vavazə wa?

²⁵ Ma ndəra nggar ndər kau, ba sə dədəwa nə dəfuwa ja pahəbiya dzau, a biyar babal, ba ja dzəgwa ḃəliya undi ju dləvə Hyal, ba ja na, “Jiri, Hyal a'yi ja wu pama hyi.”

Dləvə Kəra Gəlagəla

²⁶ Mi ngə sərə a'yi ja wazha ama? Ma hyi daḃəya dzə ar mwa zəməu, alenyi nji a'yi nda ənga na miya fal Hyal, vanyi ndə ənga nə highiḃəu, vanyi ndə ənga sən sə mətakər, vanyi ndə tsu ənga dāhə miya paməpaməu, vanyi ndə ənga shabiya dāhə miya paməpaməu. Patə sə'yar kau, nja məl aga cakə dzə daḃə dzə njir nu.

²⁷ Ma hyu ndər ənga dāhə miya paməpaməu, a sara nda ndiya nji məthlə alaga nji makər mai, nda ndər ndə zəmə ayukudə ndə zəməu, kəl vanyi ndə tsu ja shabiya.

²⁸ Ama ma ndə a'yi kəra wu səni shabiya mai, bəgə nda nyi a nggya diyiwu wu daḃə dzə njir nu, ja ndər anə kərnyi ənga Hyal.

²⁹ Ma nju ndərhaha, nji məthlə alaga nji makər nga ndər, ta'yi alenyi nji ka səya himi aga nda walbiya sərə ndu na mənəhəu.

³⁰ Ma Hyal canə nyi mətakər anə vanyi ndəra a'yi nggya, ndəra vər ndər tanggərma kə ja bəgau.

³¹ Ara patəkura hyi a sən na ndərhaha vanyi ndə ayukudə vanyi ndau, aga kalar ndə a highiḃər sau ənga ja uya tsətsəku dəfu.

³² Njir ndərhaha ndu sən kəkəya kərnda.

³³ Arya Hyal a'yi Hyal nə dliya kər ngə mai. Hyal nə nggya jamə ngau.

Abangə tsu wu daḃə dzə nji cici gə Hyal patəu,

³⁴ mathləkə'yi nda nggya diyiwu wu daḃə dzə njir nu, arya nji a'yi nə nda lagur ndər a ndəna mai, kəl nda da njir ngga sərə nji nana, ənggər kəra dladə Musa nana.

³⁵ Ma sə a'yi kəra nda yiwu nda səni, ba nda yiwari ara shili a ndu ki, arya sə səsəli ngə anə ndə mala ja ndər wu pama daḃə dzə njir nu.

³⁶ Hyu nggani abər ara hyi ngə ndər Hyal dzəguya dzə ya? Abər anə hyi wacu nga nji shili əni ya?

³⁷ Ma gu nggani abər nagə nabi nga gau, ənga nyinyi nga gau wu mambəl, gu kyaga səni abər sə kə ya vər tsəfə kau, sər ḃəla ngau, sara ara Thlagəu ənga kərnyi.

³⁸ Ma a'yi ji hənggəri ənga sə kə mai, nju nda hənggəri ənga ja tsu mai.

³⁹ Nahyi wazha ama ta'yi hya da njir cim ndərhaha, ama hya sara ka nji ara ndər ənga miya paməpamə mai.

⁴⁰ Ta'yi nja məl kalar sə ənggəra ja tsa'a nja məl wu lagu nyi tsu.

15

Hya'arir Yesu Sara Vir Tau

¹ Kabangəkə tsu wazha ama, yu yiwu ya dəngari hyi ar kəra ndəshigu kəra yi tətəlna hyi, ba hyi dləwuri ta, kəra mbərsar hyi ta'yi ari.

² Lagu ndəshigu kə nga hyi uya mbədau, ma hyi səḃiya ḃaḃalu ndər kəra yi tətəlna

hyi. Ma a'yi dā abangə mai, mbərsar hyi a dāri sə kurthləu.

³ Ara sərə yi dləwuri ca nga yi nər hyi ar viya sə kəra ndiya ənga mənəhəu, abər Kərsiti a təri arya bikər mən, ənggər kəra ləkakadə Hyal nana.

⁴ Abər, nji hadəna nyi, ayukudə pida makəru ba ji hya'ari sara vir tau, ənggər kəra ləkakadə Hyal nana,

⁵ ba ji canə nyi kərnyī anə Kefasu ba anə cama səsə kumo apə məthlə kau.

⁶ Ayukudə kau, kə ji cabiya kərnyī anə wazha ama kəra a ndiya gharu tufu aga zəməu, gangə wu pama nda a'yi nda ənga pi ba'anə kabangəkəu, alaga kə alenyi nji a tər kau.

⁷ Ba ji canə nyi kər anə Yakubu ba anə patər cama səsə'yar,

⁸ ayukudə nyi patəu, ba ji cabiya dā kər tsu, nayi ndəra gərə tsa'a ya kyaga lari nyi.

⁹ Ara nayi nga ndiya ənga kushu wu pama cama səsə'yar patəu, ənga a'yi a kyau nja ngga dā cama səsə mai, arya yi lər bwaḃwatə gagadəu anə dāḃə dzə njir nu nə Hyal.

¹⁰ Ama lagu mayiwakur nə Hyal nga yi sərə ya ga nyi kau, ənga mayiwakur nyi anə dā, a'yi sə kurthlə mai. Awau, a mələr yi thlər a ndiya nda patəu, alaga kə a'yi nayi ngə məl thlər kə ənga kərda mai, ama mayiwakur nə Hyal kəra a'yi ənga yi kau.

¹¹ Ama a'yi dā vanyi sə mai, tara nayi alaga nanda ngə tətəlna ndəshigu kau, ca ngə sərə hyi hənggəri əni.

Hya'ari Sara Vir Tau

¹² Ta dā nja vər tətəlna ndər Hyal abər Kərsiti a hya'ari sara vir tau, ya lagu mani ngə alenyi nja vər na abər hya'ari sara vir tau a'yi mai ya?

¹³ Maja bər hya'ari sara vir tau a'yi mai, a cabiyari abər Kərsiti a'yi hya'ari sara vir tə mai.

¹⁴ Maja bər Kərsiti a'yi hya'ari sara vir tə mai, tətəlna ndər Hyal kəra mənə vər məl patə sə kurthlə ngəu, ənga abangə tsu ngə mbərsar hyi.

¹⁵ A biya banga kau, a dər mən ənggər njir lə sakida nə fati ar kəra Hyal, arya mən lər sakida ar kəra Hyal abər ji hya'ana Kərsiti sara vir tau. Ama naja a'yi hya'ana

nyi sara vir tə mai, ma jijiri nji a'yi wu hya'ari sara vir tə mai.

¹⁶ Maja bər nji tətə a'yi wu hya'ari sara vir tə mai, Kərsiti tsu a'yi hya'ari sara vir tə mai.

¹⁷ Ənga maja bər Kərsiti a'yi hya'ari sara vir tə mai, mbərsar hyi a dāri sə kurthləu ənga tsu, tsu hyi wu bikər hyi.

¹⁸ Maja abangəu, patər njira tə wu Kərsiti a sar nda.

¹⁹ Maja bər fər kər kəra ara mən wu nggyabiya nə kabangəkəu nga nyi wacu, a dər mən sər təhudəu a ndiya patər nji.

²⁰ Ama Kərsiti a hya'ari ja sara vir tau, naja ngə sə nə daramwa wu pama njira tau.

²¹ Ənggər kəra tə shili lagu ndə zəməu, abangə tsu ngə hya'ari a vir tə shili lagu ndə zəməu.

²² Ara ənggər kəra mən tətə patə wu Adamu, abangə tsu kalar ndəra wu Kərsiti ju hya'ari ənga pi.

²³ Ama nju nda hya'ana kalar ndə sara vir tə ma pəci nyi dā. Kərsiti ngə daramwa nə hya'ari sara vir tau. Ar pəcira ju nda sha shida wu duniya, abangə tsu ju sa hya'ana njira nənyi.

²⁴ Ayukudə kə ngə jomə ndəl a dzəgwa shili, ar pəcira ju lər təlkur anə Hyal tada, ayukudə ji sana təl təl'yar, ənga njir səm təlkur ba patər njir dənəma.

²⁵ Arya kəl Kərsiti dumwa ənga səm təlkur kəl ma ji fiya patər dawa nyi'yar əgya kida hiya ja.

²⁶ Dawa kəra ju nda tsiya ayukudə patəu, ca ngə tau.

²⁷ Arya tsətsəfə nga nyi wu ləkakadə Hyal abər, Hyal “a fiyari kalar sə əgya kida hiya ja.” Ənggər kəra ləkakadə nana, “Kalar sau” a fiyar nji əgya kida ja. A cabiyari abər a'yi dāḃə əkkə'yi Hyal ənga kərnyī ngə əgya kida Kərsiti mai, ama Hyal ngə fiya kalar sau əgya kida Kərsiti.

²⁸ Ama, ar pəcira Hyal fiya kalar sə a gya kida dənəma təlkur nə zər nyi, zər nyi tsu ba ja fuwa kərnyī a gya kida dənəma təlkur nə Hyal, aga Hyal ja dā a dar kəra patər sau.

²⁹ Maja bər kabangəkə hya'ari sara vir tə a'yi mai, mi ngə nji ka nda mələ, njira nji hər nda baḃətizəma ar viya nji tətə? Maja

bər nji tətə a'yi ndu hya'ari sara vir tə mai, ara mi nga nju məl baḅətizəma arya nda?

³⁰ Ənga anə kərmən, arya mi nga mən wu fə kərmən a miya tə arya ndər Hyal kalar pəci ka?

³¹ Jijiri nga yu na anə hyi wazha ama, ənggər kəra ya vər ɓwasə ənga hyi wu Kərsiti Yesu Thlagər mən, bama ənga bama nga yi ənga tə kalar pəci.

³² A vu məlmə Afisa nji shili ənga par kəpal anə da ənggər sər tagəu, ba yi pana pa nyi. Maja bər aga kərda nga yi məl, mi ngu nda da akkəri da? Maja bər nji tətə a'yi wu hya'ari sara vir tə mai, ya,

“Ta'yi mənə gu mini nə səm ənga sa, arya əzəgə ma vanyi ba mənə sa tau.”

³³ Nja sara ngguta hyi mai! “Arya nggya ənga nji papatagəu wu dla ənga nggya papatagəu.”

³⁴ Sha mau a shili wu hangəkalər hyi, ba hya piyari məl bikau. Ara alenyi nji wu pama hyi a'yi wu sənbiya Hyal mai. Yu na sə kə anə hyi abangə aga hya gu səli.

Dzə Nə Hya'ari Sara Vir Tau

³⁵ Ama ba vanyi ndə a yiwa abər, “Abari nga nju hya'ana nji tətə sara vir ta? Wa thləmə culi dzə kəra ndu hya'ari əna?”

³⁶ Wa thləmə najaka dzakura? A'yi hyu səni abər kalar sərə nji thləkana, a'yi wu tsə mai, kəl ma ji tə kwatahə wa?

³⁷ Ar pəcira gu thləka sau, a'yi dzə kəra wu nda nggya nga gu thləka mai, ama culi nga gu thləka, alaga culi uhi əndəga vanyi sə paməu.

³⁸ Ama Hyal ngə wu lə dzau anə culi kau, ənggəra ju yiwu ja da. Anə kalar culi tsu ba ja nə nyi culi dzə kəra tsa'a aga ja.

³⁹ A'yi patər kumər dzə ngə zəmə mai. Pamə ngə kumər dza nji, pamə ngə nə ma'wi, ənga pamə ngə nə 'yagə'yar, ba nə kalfi tsu pamə nga nyi.

⁴⁰ Sə paməpamə a'yi gangə kəra Hyal məliya a dəməlməu, ənga paməpamə tsu wu duniya. Ama kadakadarkur nə sərə a dəməlməu pamə nga nyi ara kadakadarkur nə sərə wu duniya.

⁴¹ Kadakadarkur nə pəci pamə nga nyi, ətsu kadakadarkur nə hya pamə nga nyi, abangə tsu ngə kadakadarkur nə

shashilga'yar, ənga tsu paməpamə ngə kadakadarkur nə shashilga a mwara vanyi shashilga.

⁴² Abangə nga nyi tsu ənga hya'ari sara vir tau. Dzə kəra nju thləkana a gyu'yi wu diya, ama ma ji hya'ari, ju hya'ari ənga pi kəra gəra tau.

⁴³ Nju thləkana nyi a gyu'yi gəra ənga kadakadarkur, ama ba ja hya'ari ənga kadakadarkur. Nju thləkana a gyu'yi gəra ənga dənəma, ama ba ja hya'ari ənga dənəma.

⁴⁴ Nju thləkana nyi ənga kumər dzə nə ndəndəkur, ama ba ja hya'ari ənga dzə nə mambəl.

Ənggər kəra dzə nə ndəndəkur a'yi, dzə nə mambəl a'yi tsu.

⁴⁵ Abangə nga nyi tsətsəfau, abər, “Ndə nə tanggərma Adamu, da ndə ənga pi.” Adamu nə yukudu tsu, naja ngə mambəl nə lə pi.

⁴⁶ Ndə nə mambəl a'yi shili tanggərma mai, ama ndə nə kumər dzau, ayukuda ta ndə nə mambəl dzəgwa shili.

⁴⁷ Ndə nə tanggərma shili sara wu bəbər, ama ndə nə məthləkura nyi shida sara dəməlməu.

⁴⁸ Ənggər kəra ndəra biya sara wu bəbər kau, abangə tsu ngə kalar njira biya sara wu dza ja, bəbər nga nda. Ənggər kəra ndəra sara dəməlməu, abangə tsu ngə kalar njira a dəməlməu.

⁴⁹ Ənggər kəra mən pabiya ndəra sara wu bəbər, abangə tsu nga mən wu nda pabiya ndəra shida sara a dəməlməu.

⁵⁰ Sərə yu na anə hyi wazha ama, ca ngə kumər dzə ənga mashi a'yi wu uya fa'a ki nə təlkur Hyal mai. Abangə tsu dzə kəra wu diya, a'yi wu fa'abiya ki ənga dzə kəra gəra diya mai.

⁵¹ Nggara mau, yu nar hyi sərə dədəwa! A'yi patəkura mən ngu nda tə mai, ama nju nda bəlana dza mən patəu, a ndu dzə mafəliyəngə,

⁵² ənggərna, ənggər kəra ndə wu da maci ənga li, ma nji nda mbədiya tələmə nə jomə ndəl. Tələm wu nda mbədiya dzau, ba nji tətə wu Kərsiti a hya'ari ənga pi gəra kudau, njira tsu ənga pi ar pəci ta, ba nda bəlana dzau.

⁵³ Səra wu diya, kəl ji hər dzə kəra gəra diya. Səra wu tə tsu, kəl ji bəlar dzə ənga səra gəra tau.

⁵⁴ Ar pəcira dzə kəra wu diya nda har dzə kəra gəra diya, ənga dzə kəra wu tə har dzə kəra gəra tau, ar pəci ta ngə ndər kəra tsətsəfə wu da jiri, abər, “A səmkur nji təlkur ar kəra tau.”

⁵⁵ “Kara nagə tau, əmani ngə səm təlkur nga?”

Tau, əmani ngə da nga?”

⁵⁶ Da nə tau, ca ngə bikau, ənga dənəma nə bikau, ca ngə dləda.

⁵⁷ Ama usaku anə Hyal! Naja ngə nə mən səm təlkur lagu Thlagər mən Yesu Kərsiti.

⁵⁸ Agabəngau, zamər 'wa da 'yar, hya ta'yi pīr ənga dənəma cumu. A sara vanyi sə a jahəna hyi mai. Cumu hya lər kərhyi aga məl thlər nə Thlagəu, arya hyu səni abər nərdzər hyi wu Thlagəu, a'yi wu da sə kurthlə mai.

16

Tsəm Sau Aga Dləwa Nji Cici Nə Hyal

¹ Ndər ar kəra tsəm sə anə nji cici nə Hyal, ta'yi hya məl ənggər kəra yi nar nyi anə dabə dzə njir nu 'yar kəra wu Galatiya nda məl.

² Kalar pəci tangərma nə sugu, kalar ndə ja kyaga fiya tsa'a sara wu səra ji uya sara wu uya nyi, aga ma yi sha shili kəl həri səra 'yi fwatəu, a'yi kəl nji dzəgwa tsəm sə mai.

³ Ar pəcira yi sha shili, yu sa səwa njira hyi hənggəri ənga cama tsətsəfə ar kəra nda, aga nda sa həri lə sə dləwa dzər hyi a vu Urshalima.

⁴ Ma hyi lari a dari tsa'a aga ya ma'yi tsu ba nda ləbiya da.

Fə Sə Wu Lagu Nə Bulusu

⁵ Yu bəra nda sha shili ara hyi ayukudə yi bəbiya bəu wu Masidoniya, arya lagu Masidoniya nga yu ma'yi.

⁶ A sən da yu nda səkari əkkə'yi hyi, ma wu sən da ba mənə həbiya vuya kə əkkə'yi hyi, aga hya dləwar da wu bə da kau, kalar vira yu ma'yi a ndari.

⁷ A'yi yiwu da ngə ya lari hyi ba ya tərabiya mai, awau, dəfuwa yu yiwu ya səkari əkkə'yi hyi, ma Hyal hənggəri.

⁸ Ama yu səkari ənggau wu Afisa kəl ma pəcir Pentikosu shili.

⁹ Arya madiya lagu nə məl madiya thlər a pahəri anə da, ama dawa gangə a vər da laguwa nyi.

¹⁰ Ma Timathlawusu shili, hya nə nyi nggya papalkər wu hyi, arya ndər məl thlər Hyal nga ja tsu ənggər nayau.

¹¹ A sara hya dida nyi mai, hya səwa nyi wu lagu ənga hudə pərtəu aga ja sha shila ara yau. Yu vər səkə nyi, nanda əkkə'yi wazha ama 'yar.

¹² Səra ya sən na ar kəra Apolusu, ca ngə ya vər kədi nyi ənga jirkur aga ja nda tular hyi, naja əkkə'yi wazha ama, ama naja a'yi wu yiwu ja shili kabəngəkə mai, ama ju nda shili ma ji uya lagu.

Ndər Tsətsəku Dəfu Nə Jomə Ndəl

¹³ Hya nggya lili'u, hya ciya dzə wu mbərsar hyi, hya da ənga mba dəfu, hya da ənga dənəma.

¹⁴ Kalar səra hyu məl hya məl ənga yiwukur.

¹⁵ Wazha ama hya səni abər njir kir Sətifanusu nanda ngə njir nu nə tangərma nə 'yi'yir Akaya, a lər nda kər aga məl thlər anə nji cici gə Hyal.

¹⁶ Ya vər kədi hyi, aga hya lər kərhyi anə culi nji ənggər kau, ənga pətər njira da bər kər ənga hyi wu thlər kau, ənga dənəmar nda.

¹⁷ Hudə ya pidari ənga shilir Sətifanusu, ba Focinatusu ba Achayikusu, arya ndə dla ənga dləwa dzə ənga səra cəja ara hyi.

¹⁸ Arya ndə mbəbiya mambəl da ənga nər hyi tsu. Culi nji ənggər kau hya gənggər nda səli.

Usadzə Nə Jomə Ndəl

¹⁹ Da bə dzə njir nu 'yar nə 'yi'yir Asəya a vər usa hyi. Akwila ənga Pərsila, ənga da bə dzə njir nu kəra wu kir nda, nda vər usa hyi gagadə wu Thlagəu.

²⁰ Pətər wazha ama 'yar kəra ənggau nda vər usa hyi. Hya usar dzau ənga bərpə dzau nə yiwukur kəra cicau.

²¹ Nayi Bulusu nga vər tsəfə usa dzə kə ənga tsə yau.

²² Pətər njira gəra yiwu Thlagəu, bəgə nda da nji shishi'wau. Thlagəu, shili.

²³ Ta'yi mayiwakur nə Thlagəu Yesu a
nggya ənga hyi.

²⁴ Yiwudzə də anə hyi papatəu, wu
Kərsiti Yesu. Amina.

Cama Tsətsəfə Nə Bulusu Nə Məthləu Anə Njir Kwaranthli

Usa Dzau Sara Ara Bulusu Ənga Timathlawusu

¹ Cama tsətsəfə kə sara ara Bulusu, cama səsə nə Kərsiti Yesu lagur yiwur huda Hyal ənga zamər mən Timathlawusu kəra ənga yau. Cama kau, anə dabə dzə njir nu kəra wu Kwaranthli, dabə ənga patəkura nji cici gə Hyal kəra wu patər 'yi' yir Akaya.

² Bəgə mayiwakur ənga hudə pərtəu sara ara Hyal Dərmən ənga Thlagə Yesu Kərsiti nda nggya ənga hyi.

Hyal Nə Səsəku Dəfu Ngau

³ Fal anə Hyal, dəya Thlagər mən Yesu Kərsiti, Tada nə dəgal təhudəu ənga Hyal nə patər səsəku dəfu.

⁴ Naja ndəra wu səsəkuya dəfuwa mən wu pəcira mən wu patər bwaḃwatəu, aga mənə sən səsəkuya dəfuwa njira wu kalar culi bwaḃwatəu ənga səsəku dzə kəra mən uya sara ara Hyal.

⁵ Ara ənggəra mən wu lar bwaḃwatəu ənggər kəra Kərsiti lari, abangə tsu lagur Kərsiti ngə səsəku dəfur mən sara ara Hyal wu nyabiya dzau.

⁶ Ma 'ya wu bwaḃwatəu, aga hya uya səsəku dəfu ənga hya uya mbədə ngau. Ma 'yi uya səsəku dəfu, aga hya uya səsəku dəfu ngau, kəra wu məliya hya da njira wu sən cinapi wu bwaḃwatə kəra hya vər sa ənggər kəra 'ya vər sa tsu.

⁷ Fərkər 'ya ənga hyi a ciyar dzau, arya 'yu sənə abər ənggər kəra hyi lar bwaḃwatə dabə əkkə'yi 'ya, abangə tsu nga hyu nda uya səsəku dzau əkkə'yi 'ya.

⁸ Wazha ama, na'ya a'yi wu yiwu hya nggya ənga gəra sənbiya sə ar kəra bwaḃwatə kəra 'yi tərabiya a gwa wu 'yi' yir Asəya mai. A lar 'ya bwaḃwatə gagadə kəra ndiya dənamar 'ya, ma 'yu nggani 'yu nda tini piya 'ya a gwa.

⁹ Pakatəu, ma 'yi nggani a thlanar 'yar nji numa nə tau. Ama səkə da aga 'ya highiḃəri abər a'yi 'ya vər nggya ənga

dənamar kər'ya mai, ama 'ya vər nggya ənga dənamar Hyal, ndəra ənga dənama nə hya'ana nji sara vir tau.

¹⁰ Naja ngə ndəra mbəliya 'ya sara wu miya tə nə dəmwa'yu, ənga ju nda mbəlbiya 'ya. Naja ndəra 'yi fər kər wu ja, abər ju nda dumwa ənga mbəl 'ya,

¹¹ ənggəra hyu dumwa ənga kədi Hyal anə 'ya. Lagu kə ngə nji gangə wu nda lər usaku anə Hyal arya 'ya, arya barka kəra Hyal ləri anə 'ya lagur nggari kədi nə nji gangəu.

Bulusu Dəmna Dənga Nyi Ar Kəra Tula Nji

¹² Kabangəkau, kəja sər ḃwadzər 'ya, abər, dənga nə dəfuwa 'ya vər lə sakida anə 'ya abər nggyabiyar 'ya ənga njir duniya ənga nggyabiyar 'ya ənga hyi nggya cici ngau, ənga nggya dəfu pathlu sara ara Hyal, maja ma nggya kəra mən nggya əkkə'yi hyi. 'Yi məl abangau, a'yi lagu hahangəkur nə njir duniya mai, ama lagu mayiwakur nə Hyal.

¹³ Ara a'yi 'yu tsəfə anə hyi səra hyi gəra sən jiga ba hya nggabiya mai. Ama cim da ca ngə,

¹⁴ ənggər kəra hyi nggabiya 'ya kukushu kabangəkau, hyu nda nggabiya gagadəu, kəra wu məliya hya ḃwadzau wu 'ya ənggər kəra 'yu ḃwadzau wu hyi tsu ar pəcir shidar Thlagə Yesu.

¹⁵ Arya papalkər da ju da abangau, a yiwur yau aga ya nda tular hyi tanggərma aga hya bəra uya dləwuri barka nə məthləkura nyi.

¹⁶ A yiwur yi aga ya tular hyi ar lagur ma'yi a vu Masidoniya, ənga ma ya bəra vər sha shili ara hyi sara wu Masidoniya, ba hya dzəgwa səwa da a vu Yahudi.

¹⁷ Ar pəcira yi mbiya abangau, a'yi yi dənga sə ar kəri wa? Əndəga hyu nggani yi məl abangə lagur dənga sə njir duniya ya, abər yu sən na “Angə,” ənga ya bəra na, “Awau” ya?

¹⁸ Ama ənggər kəra Hyal ndə tsa'a miya dəfu ngau, abangə nga nyi tsu abər ndər kəra 'yi nar hyi kau, a'yi “Angə” ənga “Awau” mai.

¹⁹ Arya Zər Hyal, Yesu Kərsiti, kəra nayi ənga Silasu, ba Timathlawusu tətəlna ndər nyi anə hyi ar kəri, a'yi “Angə” ənga

“Awau” mai, ama wu ja cumu “Angə” ngau.

²⁰ Arya alaga yidawu ngə alkawal kəra Hyal məliya wu Kərsiti, “Angə” nga nyi, a nyabiyar ja patəu. Lagu nyi nga mən wu sən na, “Amina” aga ja shili ənga kadakadarkur anə Hyal.

²¹ Kabangəkau, Hyal ngə məliya na'ya əkkə'yi hyi ta'yi wu Kərsiti. Naja ngə pənggər mən mal kəra cabiya abər a dəmbiya mənər ja,

²² ji fiya mətəmə nə thlagəkur nyi ar mən, ba ji fuwa Mambəl nyi a gu dəfuwa mən aga sər zhu dzau, kəra wu nə mən fər kər nə uya səra wu shili.

²³ A nggar yi thləmə Hyal, naja ngə sakida də, abər aga ya tsərpər hyi, ngə də nayi a'yi bəra sha a vu Kwaranthli mai.

²⁴ A'yi 'ya vər ca dənəma ar kəra mbərsar hyi mai, ama 'ya vər məl thlər ənga hyi aga hya nyabiya dzə ənga hudə pipida, arya lagu mbərsar hyi nga hyi ciya dzə gəra kənggəda.

2

¹ Agabangau, kə yi fuwa wu dəfuwa yi abər tsu yu bəra nda tula hyi kəra wu shili ənga hudə kyakyar anə hyi mai.

² Ara ma yi məliya hyi hudə kyakyaru, wa ngə hyau kəra wu nda səsəkuya dəfuwa ya? A'yi kəl nahyi kəra yi məliya hyi hudə kyakyar kau.

³ Yi tsəfəri hyi abangə tsu kadəu, aga ma yi shili aga sa tula hyi, nayu uya hudə kyakyar sara ara njira kyaga pina hudə yi mai. Arya a'yi yi ənga kər papal wu hyi papatəu, abər mən wu nda daḡau wu caguli də əkkə'yi hyi.

⁴ Yi tsəfə səkə anə hyi arya wu bwaḡwatəu ənga hudə kyakyar gagadə nga yi a gwa, ba tsu ənga sələm gagadə ngə wu liya yau. Nayi a'yi tsəfə anə hyi aga ya məliya hyi hudə kyakyar mai, ama aga hya sənbiya tədəbəkura yiwukur də anə hyi.

Təfəbiya Dzau Anə Ndər Bikau

⁵ Ma ndə a'yi kəra məliya sər shili ənga hudə kyakyaru, a'yi nayi nga ji məliya nyi hudə kyakyar mai, ama lagu batiti patəkura hyi nga ji məliya hudə hyi

kyakyaru lagu pampamu. A'yi yu yiwu ya cakə unau wu ndər kə mai.

⁶ Culi bwaḡwatə kəra nji nə nyi, kəra ji lari sara ara badəgala nji a dər tsatsa'a anə nyi.

⁷ Kabangəkau, a dər tsa'a hya təfəbiya nyi ənga hya səsəkuya dəfuwa ja ara ja sara nyabiya dzə ənga madiya hudə kyakyaru.

⁸ Agabangau, yu kədi hyi, aga hya cabiya nyi yiwukurər hyi anə nyi gagada.

⁹ Səra də yi tsəfər hyi najaka cama tsətsəfə kau, ca ngə aga ya dzəbiya hyi ya sənbiya tara njir bəlar səra yu na anə hyi wu kalar sau.

¹⁰ Kalar ndəra hyi təfəbiya, nayi tsu a təfəbiya nyir yau. Səra yi təfəbiya, ma sə a'yi kəra tsa'a aga ya təfəbiya, a təfəbiya nyir yau wu mwar Kərsiti arya hyi.

¹¹ Yi məl abangau, a sara Shatan kəra mən wu sənəi dabar nyi a uya lagur ngguta vi.

Njir Məl Thlər Hyal Wu Alkawal Mbamba Nə Mafəliyangəu

¹² Ar pəcira yi ma'yi a vu Turuwasu a vuwa tətəlna ndəshigu Kərsiti, ba yi vuwa thləwa Thlagə a pahənar lagu anə də a vuna.

¹³ Alaga abangə hudə yi a'yi pipida mai, arya nayi a'yi thləwa zamə də Tayitusu a vuna mai. Agabangau, ba yi nar nda mənə pida jaməu, ba yi tərabiya sə də a vu Masidoniya.

¹⁴ Ama usaku anə Hyal ndəra vər tədəmwa nə səm təlkur anə 'ya lagu Kərsiti. Ənga lagur 'ya tsu nga ja vər tətəlna ndər məsəhəu nə sənbiya sə ar kəra Kərsiti ba'amani ənggər pə burdi.

¹⁵ Ara na'ya anə Hyal ənggər sə kisə nə Kərsiti wu pama njira uya mbədau ənga njira ar lagur ma'yi a nda sa.

¹⁶ Anə njira ar lagur nda sa a dər 'ya ənggər shuni kəra wu shili ənga tau. Anə njira uya mbədə tsu a dər 'ya ənggər shuni məsəhəu kəra wu shili ənga pi. Wa ngə ndəra tsa'a aga hə najaka culi thləra?

¹⁷ A'yi 'ya ənggər alenyi nji gangə kəra shabiya ndər Hyal ənggər sər shafəli mai, ama pamə nga 'ya, wu dənəmar Kərsiti nga 'yu ndər wu mwar Hyal ənga jirkur, ənggər njira Hyal ngə səwa nda.

3

¹ Kabangəkau, a cabiyari abər a mbar 'ya fal kər'ya anə hyi wayi ya? Əndəga hyu yiwu aga 'ya səwa cama tsətsəfə kəra nə fal 'ya anə hyi əndəga sara ara hyi, ənggər kəra alenyi nja vər məl kə ya?

² Nahyi ənga kərhyi ngə cama tsətsəfər 'ya, kəra tsətsəfə ar dəfuwa 'ya, kəra nji papatəu wu səni ənga ndu sən jigana.

³ A cabiyar hyi abər cama tsətsəfə nga hyi sara ara Kərsiti, kəra ca ngə sərə biya ənga kər sara wu thlər kəra nji ngga 'ya aga məl. Cama kau, a'yi kəra nji tsəfəri ənga sər tsəfə sə mai, ama ənga Mambəl Hyal kəra ənga pi. A'yi kəra nji tsəfəri ar tsəka mai, ama ar dəfuwa ndapi.

⁴ A'yi 'ya ənga najaka papalkur kər wu mwar Hyal lagu Kərsiti.

⁵ Na'ya a'yi cabiya abər nənəkür 'ya nga 'yi sən məliya kalar sə mai, ama nənəkürər 'ya sara ara Hyal nga nyi.

⁶ Naja ngə məliya 'yi də nji nənə nə məl thlər ar viya njir məl thlər nə alkawal mbamba nə mafəliyangəu, a'yi ar kəra dladə kəra tsətsəfə mai ama ar kəra Mambəl, a'ya dladə kəra tsətsəfə wu sən tsiya ndau, ama Mambəl wu sən lər pi.

Kadakadarkur Nə Alkawal Mbamba Mafəliyangəu

⁷ Kabangəkau, thlər məl kəra dladə Musa shili əni wu shili ənga tau, dladə kəra nji tsəfəri ar tsəka, wu shili ənga kadakadarkur. Kadakadarkur kəra məliya njir Izirayila a'yi wu sən tsamə du bama Musa mai, a'ya mbəmbəla nyi, alaga kə gərpə nga ju gərpə kau.

⁸ Ma abangə ja, thlər məl Mambəl a'yi a ndiya ənga kadakadarkur wa?

⁹ Ma thlər məl dladə kəra wu shili ənga tau, ca ngə ənga kadakadarkur abangau, abari ngə kadakadarkur nə thlər kəra wu shili ənga tsapəkür a'yi a ndiya nyi gaga də wa?

¹⁰ Pakatəu, sərə ənga kadakadarkur dədəm a'yi ja kabangəkə ənga kadakadarkur mai, ma nji gələbiya nyi ənga madiya kadakadarkur kəra shili wu nə mafəliyangə kau.

¹¹ Ma sərə wu gərpə dzə kə wu shili ənga kadakadarkur abangau, abari ngə

dəgalkura kadakadarkur nə sərə gərə hal ka?

¹² Agabangau, ta də a uyar 'ya sər fər kər abangau, ca ngə məliya a dər 'ya nji gərə hivər a miya ta.

¹³ Na'ya a'yi ənggər Musa mai, ndəra mbuya bama ja ənga sər bakə dzau, a sara njir Izirayila a lari ənggərə kadakadarkur kau a vər gərpə dzau.

¹⁴ Ama dəngar nda a dəri ɓaɓalu. Arya ba'anə shili ar pəci kə əshina sər mbu bama ta tsu a'yi ənga nda ma nju jiga alkawal mbamba nə hahal ta. Nji a'yi həna mai, ara kəl wu Kərsiti nga nju sən həna wacu.

¹⁵ Ba'anə shili ar pəci kə əshina, ma nju jiga dladə Musa, sər mbu a'yi kəra wu mbuya dəfuwa nda.

¹⁶ Ama ar kalar pəci kəra ndəra shabiya dzə a shili anə Thlagəu, ba nja həna nyi sər mbu bama ta.

¹⁷ Kabangəkau, Thlagə Mambəl ngau, ənga kalar vira Mambəl Thlagəu ari, a ndəna a uyar nji kambəkür.

¹⁸ Namən njira nji pahəna nda bama nda patəu, mən wu ca mbəmbəlkür nə kadakadarkur nə Thlagəu ənggər mbəmbəl kəra wu biya sara wu doragalu, ənga mən wu bəlar dzə a shili wu nggya kəra pabiya kadakadarkur nə Thlagə kəra a vər cakau, kəra wu shili sara ara Thlagəu, ndəra Mambəl ngau.

4

Bərba Kəra Wu Təm Nə 'Yi'yi

¹ Agabangau, ta də a uyar 'ya thlər məl lagu təhudə dzə nə Hyal, ca ngə də dza 'ya a'yi tənəkər mai.

² Kuji a ndiya anə 'ya, 'ya piyari məl sərə dədəwa sərə wu sən shili ənga səli. 'Ya piyari sə səsəli ənggər ngguta vi ənga alaga thla fati ənga ndər Hyal, ama 'ya cabiya nda jirkür ar babal. Lagu kə ngə kalar ndə wu nda də sakida nə jirkürər 'ya a dumwar Hyal.

³ Ma də ndər Hyal kəra 'yu tətəlna a dər sə dədəwa, a dər ja sə dədəwa anə njira ar lagur nda sa.

⁴ Naja hyal nə nggyabiya nə kabangəkau, ngə dər dəngar nda, njira gərə mbərsa, a sara nda lar mbəmbəlkür

Ndəshigu nə kadakadarkur Kərsiti. Naja ndəra pabiya Hyal.

⁵ Ara na'ya a'yi a vər tətəlna ndər ar kəra kər'ya mai, ama ar kəra Yesu Kərsiti, abər, naja ngə Thlagəu, ənga na'ya ənga kər'ya ar viya mafar hyi arya Yesu.

⁶ Arya Hyal nana, abər “Ta'yi mbəmbəl a mbəl sara vu kuthləu,” naja ngə məliya mbəmbəla nyi a mbəl wu dəfuwa mən aga ja nə mən mbəmbəl sənbiya ar kəra kadakadarkur Hyal kəra a vər mbəl ar bama Kərsiti.

⁷ Ama a'yi 'ya ənga najaka bərbakur wu 'ya, na'ya kəra ənggər təm 'yi'yi, aga cabiya abər dənəma kəra ndiya patəu sara ara Hyal nga nyi, ama a'yi sara ara 'ya mai.

⁸ Nja vər ciciḏə 'ya lagu pampaməu, ama alaga abangə na'ya a'yi bəraghinakər mai. A'yi 'ya ənga təkəkər, ama alaga abangə dza 'ya a'yi tənəkər mai.

⁹ Nja vər da 'ya, ama alaga abangə Hyal a'yi piyari 'ya mai. Nja vər dladla 'ya a gyu'yi, ama na'ya a'yi dlanakər mai.

¹⁰ Cimu nga 'ya a miya tau, culi tə nə Yesu, aga tsu nggyabiya Yesu a cabiya dze wu 'ya.

¹¹ Ma tsu 'ya ənga pi, nju lər 'ya cimu anə tau arya Yesu, aga nggyabiya nyi a cabiya dzau wu dza 'ya kəra wu tau.

¹² Agabangə tsu, tə a vər məl thlər wu 'ya, ama pi a vər məl thlər wu hyi.

¹³ Tsətsəfə nga nyi, abər, “A hənggər yau, ca ngə da yi ndər.” Ənga najaka mambəl nə mbərsa nga 'yi hənggəri ca ngə da 'yi ndər abangə tsu.

¹⁴ Ara 'yu sənə abər, ndəra hya'ana Thlagə Yesu sara vir tau, ju nda hya'ana mən əkkə'yi Yesu tsu, ba ja dzəgwa lər 'ya əkkə'yi hyi wu mwa nyi.

¹⁵ Patə sə'yar kə da aga ja shili ənga akkəri anə hyi nga nyi, aga mayiwakur Hyal a tətəlnakər a nda anə nji gangəu. Lagu kə nga nju nda lə usaku gagaḏə anə Hyal, aga ja shili ənga kadakadarkur anə Hyal.

¹⁶ Agabangau, dza 'ya a'yi tənəkər mai, alaga kə kumər dza 'ya vər hal kau, ama cimu ngə mambələr 'ya wu cakau wu mafəliyangəkur kalar pəci.

¹⁷ Ara zəzəra ḡwaḡwatə kəra 'ya vər sa kabangəkə kau, nə pəci kushi ngau, kəra wu nda pabəri 'ya aga kadakadarkur kəra gəra kudəu, kəra wu ndiya patər ḡwaḡwatə kəra 'ya vər sa.

¹⁸ Agabangau, na'yu fər liya 'ya ar sərə 'yu ləri ənga li mai, ama ar sərə li gəra ləri. Ara sə kəra li wu ləri wu tərabiya, ama sərə li gəra ləri wu nggya ba'anəwa.

5

Dzə Mafəliyangəu

¹ Kumər dza mən ənggər kwapatə kəra mənə vər nggya a gwa wu duniya. A sənər mən abər, ar pəci kəra nji ndzana kumər dzə kau, kə mən tau, mənə nda uya vanyi dzə a dəməlmau. Dzə həhər kəra gəra kudəu sara dagə Hyal kəra ji həriya ənga kərnyə, a'yi tsa ndə ngə hər mai.

² Kabangəkəu, mən wu ngguli cimər hari dzə nə nggya a dəməlmau, ənggər kəra mən wu cim kar ha mafəliyangəu.

³ Ma nji pəḏəwa mən wu dzə mafəliyangə kau, nju thləwa mən turusu mai.

⁴ Ma tsu mən wu dzə nə duniya kau, mən wu ngguli ara culi ḡwaḡwatə kəra mən a gwa. Ara a'yi aga nja təkəbiya mən ənga kumər dzə kə mai, ama aga nja bəlana mən ənga dzə kəra sara a dəməlmau, aga dzə kəra wu tau a bəlabiya dzə ənga pi ba'anəwa.

⁵ Arya Hyal ənga kərnyə ngə pabər mən aga najaka bəla dzau, ca ngə Hyal nə mən Mambəl nyi ar viya sər zhu aga wa sən zəgəu.

⁶ Ca ngə sərə da a'yi mən cimu ənga papalkur kər ənga mən wu sənə abər ma pəci kəra mən wu dzau, a ḏər mən nadəu ara Thlagəu.

⁷ Nggyar mən lagur mbərsa nga nyi, a'yi lagur sərə li wu ləri mai.

⁸ A'yi 'ya ənga papalkur kər, ətsu a ndiya anə 'ya, 'ya təkəbiya dzə ənga dzau, aga 'ya nggya ənga Thlagəu.

⁹ A ḏəri sər cimər dəfuwa mən aga mən a pina huḏa ja, alaga tsu mən ənga pi alaga tətə mən.

¹⁰ Patəkura mən mənə nda kaḡə a mwar pathla numa nə Kərsiti. Ənggau, kalar ndu sa dləwuri akkəri kəra tsa'a aga sərə mələ ja

wu pəcira ja wu dzau, alaga sə mənəhəu ənga sə dididi.

Thlər Basəwa Ndə ənga Hyal

¹¹ Ta dəri mən wu səni sərə nju ngga ənga hivər Thlagəu, a dəri tsa'a mənə hələr hangəkala nji aga nda nu. Sərə mən aga nyi ar babal nga nda anə Hyal, ənga abangə nga yu nggani abangə nga nyi wu dəfuwa hyi.

¹² A'yi kər'ya nga 'ya vər fal anə hyi tsu mai, ama 'yu nə hyi lagu aga hya bəwadzə ənga 'ya, aga hya da njira wu sən şadəwa anə kalar njira wu bəwadzau wu sərə nju lari ənga li a mwara sərə a gyu dəfu.

¹³ Ma kərə 'ya a bələr dzau, bəla kər kau, aga Hyal nga nyi. Ma kuyatsəkər nga 'ya aga hyi nga nyi.

¹⁴ Arya yiwukur Kərsiti ngə tsətsəkər 'ya, arya a hənggər mən abər ji tau arya nji patəu, agabəngau, patə mən ngə tau.

¹⁵ Ji tau arya nji patəu, aga njira ənga pi tsu ndu bəra nggya aga kərnda mai, ama anə ndəra tau ənga ji bəra hya'ari arya nda.

¹⁶ Agabəngau, mbari a şilar pəci kə əşhina tsu 'yu bəra tsamə nji ənggər kərə duniya vər tsamə mai. Abangə nga 'yi saya tsamə Kərsiti parəngəu, ama tsu 'yu bəra məl abangə mai.

¹⁷ Agabəngau, kalar ndəra wu Kərsiti ndə mafəliyangə ngau. Nggyabiya hahal a tərəbiyari, ətsu nggyabiya mafəliyangə a şiliri.

¹⁸ Sə'yar kə patə sara ara Hyal nga nda, Hyal kərə basəwa 'ya ənga kərnyə lagu Kərsiti ənga ji nə 'ya thlər nə basəwa nji ənga Hyal.

¹⁹ Hyal a vər basəwa duniya a şili ara ja lagur Kərsiti, a'yi ju jiga bikər nji ar kərə nda mai, ənga a nə mənər ja cama nə basəwa nji a şila əgya ja.

²⁰ Na'ya ngə cama dəgəci nə Kərsiti, Hyal ənga kərnyə nga vər kədi aga nja dləwuri nyi lagur 'ya. Ca ngə sərə da 'ya vər kədi hyi barka kərə Kərsiti ənga kərnyə, hya basəwa dzə ənga Hyal.

²¹ Kərsiti a'yi saya məliya bikə mai, ama kə Hyal məliya nyi ndər bikau arya mən. Lagu kə nga mən da nji tsapə ənga Hyal.

6

¹ Ənggər ndər məl thlər nə Hyal, 'yu kədi hyi, nahyi njira dləwuri mayiwakur nə Hyal, a sara hya piyari ja da sə kurthlə mai.

² Arya ji na,

“Ar pəcira pəci da a dəri tsa'a, a nggar ngər yau,

ənga ar pəcir mbəda nji da, a dləwana ngər yau.”

Yu nar hyi, kabəngəkəu ngə pəcir pəci da a dəri tsa'a, ənga kabəngəkəu ngə pəcir mbəda.

Kwakwadəkər Kərə Bulusu a Gwa

³ Na'ya fə tsəka thlə hi anə kuvwar 'ya mai, ara thlər Hyalər 'ya a sara uya vazau.

⁴ Sərə tsa'a ca ngə, ənggər mafa Hyal, 'ya fal kər'ya ar viya njir məl thlər Hyal wu kalar lagu, ja da, wu səsə'wu sau, ənga wu bəwabəwəu, ənga wu kwakwadəkər dzau, ənga wu wuthləwuthləkur,

⁵ ənga wu dəgə kərə nju dəgau, ənga nggya wu fursəna, ənga nggya wu bəwabəwəu nə njir gwəzhivi, ənga thlər kwakwadəu, ənga pida lili'u, ba ənga nggya ənga wubəu.

⁶ Ətsu, 'ya fal kər'ya ar viya njir məl thlər Hyal ənga dəfu cicau, ənga nggəbiya sau, ənga mba dəfu, ənga ki'wakur, ənga wu Mambəl Cicau, ənga yiwudzə nə jijiri,

⁷ ənga wu ndər jiri, ənga wu dənəma nə Hyal, ənga balmi nə tsapəkər wu tsi mazəm ənga tsi matsal.

⁸ Ənga tsu, 'ya fal kər'ya ar viya njir məl thlər Hyal wu lagu kadakadarkur, ənga lagu sə səsəli, ənga ndər nə fal ənga ndər nə na 'ya. Nji dədər nga 'ya, ama nju lar 'ya ənggər nji fəfati.

⁹ Na'ya nji ngau kərə nju səni, ama kə 'yi da ənggər njira nji gərə səni. A miya tə nga 'ya, ama mbəmbəda nga 'ya. Nji dəgə 'ya, ama nji tsiya 'ya mai.

¹⁰ Na'ya ənga hudə kyakyaru, ama cimu cacaguli nga 'ya. Dadəli nga 'ya, ama 'yi məliya nji ndə da njir gənna. Na'ya nji gərə sau, ama a'yi 'ya ənga kalar sau.

¹¹ Nahyi njir Kwaranthli, sə a'yi kərə 'yi dəwana ara hyi mai, ənga tsu a cabiyar hyir 'ya yiwukur gəgəu.

¹² A'yi na'ya ngə piyari hyi mai ama nahyi ngə piyari 'ya.

¹³ Ya vər ndər kau anə hyi ənggər kəra tada wu ndər anə wazha nyi, nahyi tsu hya cabiya da yiwukur.

Hya Sara Daḅə Kər Ənga Nji Gəra Njir Nu Mai

¹⁴ Hya sara daḅə kər ənga nji kəra gəra njir nu mai. Ndə tsapəu a sən nggya ənga ndə shishi ya? Əndəga mi ngə sər daḅər pama mbəmbəl ənga kuthla?

¹⁵ Kərsiti ya, bazhiya Shatan ngə ya? Alaga njir nu ənga njira gəra nu, bazhi nga nda ya?

¹⁶ Ənga mi nga sən daḅəya ki Hyal ənga kata? Arya namən ki Hyal ngau, ənggər kəra Hyal nana, “Yu nggya əkkə'yi nda, ba ya ḅau əkkə'yi nda, ənga yu da Hyalər nda ba nda da nji da.”

¹⁷ “Agabəngau, biya mau sara wu nda, hya təkəbiya dzau, əngwar Thlagəu. Hya sara tsəkwa səra gəra cici mai, ba ya nda sa dləwuri hyi.

¹⁸ Ənga yu nda da tada anə hyi, ənga hyu nda da wazha da ənga ku'yi da, əngwar Thlagəu, ndə Dəgal Dənama.”

7

¹ Bazhir 'wa da 'yar, ta da a nə mənər nji alkawal'yar kau, ta'yi mənə cina kalar diḅi kəra wu sənə diyaḅəna dza mən ənga mambələr mən. Ta'yi mənə nyabiya dza wu cicikur wu lagu hivər Hyal.

Bulusu Caguli Arya Njir Kwaranthli Kəra Tubi

² Cabiya mə yiwukur anə 'ya wu dəfuwa hyi, a'ya sə a'yi kəra 'yi ndzana nyi anə ndə mai, na'yi gwazhiri hangəkala ndə mai, ənga tsu ndə a'yi kəra 'yi diya nyi mai.

³ A'yi yi na abəngə aga ya nə hyi vazə mai, ama ənggər kəra yi saya nar hyi ta, abər sə a'yi kəra wu sən təkəbiya mən mai, alaga tau ənga mbəḅau.

⁴ A'yi yi ənga papalkur kər wu hyi. Yu ḅwadzə ənga hyi, ənga a fiya ḅar hyi dəfu gagadau. Wu ḅwaḅwatər 'ya patəu, a'yi yi nyinyau ənga hudə pipida.

⁵ Arya ar pəcira 'yi vu wu Masidoniya, na'yi uya ḅəlsar mai, a'ya nji tsətsəḅwarir

'ya wu kalar lagu, pəpa ngə zəwar 'ya, ənga hivər ngə wu ta 'ya.

⁶ Ama Hyal ndəra wu səsəkuya njira wu ḅwaḅwatəu, a səsəkuya 'yar ja ənga shilər Tayitusu.

⁷ A'yi a'ya shili nyi kə nga yi caguli waci mai, ama səsəku dəfu kəra hyi fuwa nyi a gwa. Ji nar 'ya ənggəra hya vər cim lar da, ənggəra hudə hyi ndzau ənga səra da, ənga tsu ənggəra hyi mbiya da ndəl wu yiwudzau, kəra məliya hudə yi pipida a ndiya kəra parəngəu.

⁸ Nja na ma, abər cama tsətsəfə kau, a ndzanar hudə hyi, ama yu thlə nggəra'wa nyi mai, alaga kə a thlər yi nggəra'wa nyi, a'ya wu sənə yi abər cama tsətsəfə kau a ndzanari hudə hyi ama nə pəci kushi ngau.

⁹ Ama kabəngəkau, a'yi yi ənga caguli ənga hudə ndzəndzə kəra cama tsətsəfə kə məliya hyi mai ama a'yi yi ənga caguli abər wu nda nə hyi dəfu nə tubi. Hudə ndzəndzər hyi, Hyal ngə məliya nyi abəngə tsu, aga a'yi na'ya ngə məliya hyi vanyi sə mai.

¹⁰ Hudə ndzəndzə sara ara Hyal wu məliya ndə a tubi ba ja uya mbəḅau, sər thlə nggəra'wu a'yi a gwa mai. Ama hudə ndzəndzə kəra duniya wu shili əni, wu shili ənga tau.

¹¹ Tsamiya mə səra hudə ndzəndzə sara ara Hyal kə məliya hyi gəyi. Ji məliya aga hya da ənga kwakwadə mashi nə məl səra tsa'a, ənga ənggəra hyi nərdzə aga hya cina kərhyi wu vazau. Ji məliya hyi hya da ənga hudə ndzəndzau, ənga hivər. Ji məliya hyi hya cim lar da, ənga kwakwadə mashi. Ji məliya hyi hya da njir yiwu nja məl səra tsa'a. Lagur səra məla hyi a cabiyari abər a'yi hyi ənga vazə mai.

¹² Alaga kau, a tsəfər hyir yau, a'yi a'ya vanyi ndə ndzana vanyi sə mai, alaga ndəra nji ndzana nyi sau, ama aga hya lari anə kərhyi wu mwar Hyal abər nahyi nji ngau kəra ənga kwakwadə mashi aga 'ya.

¹³ Lagu sə'yar kau nga 'yi uya tsətsəku dəfu.

Cakau ar kəra tsətsəku dəfur 'ya, a'yi 'ya ənga caguli a'ya hudə pipida kəra Tayitusu a gwa. Arya mambəl nyi a dari camə lagu

səra hyi məliya nyi.

¹⁴ Alaga ma yi nar nyi abər yi bʷadzə ənga hyi, nayi gu səli wu mwar hyi mai. Ənggər kəra kalar səra 'yi nar hyi jiri nga nyi, patər səra 'yi bʷadzə əni ar kəra hyi anə Tayitusu tsu jiri nga nyi patəu.

¹⁵ Tayitusu a vər yiwu hyi gagaɖau, ar cakar cakau kalar pəcira ji dəngari ənggəra hyi bəlari ndər nyi. Hya dləwuri nyi ənga huda pathləu wu gənggər nyi səli.

¹⁶ A'yi yi ənga huda pipida arya a'yi yi ənga papalkur kər kəra nyinyau wu hyi.

8

Tsəm Sə Nə Daḅə Dzə Njir Nu

¹ Kabangəkau, wazha ama 'yu yiwu hya sənbiya səra mayiwakur Hyal a vər məl wu pama daḅə dzə njir nu paməpamə kəra wu Masidoniya.

² Wu madiya bʷaḅwatə kəra nda a gwa, a'yi nda ənga huda pipida kəra təkəri ndə uya tsi papahau aga lər sau wu nggya ɖaɖalir nda.

³ A lar yi ənga liya yau, ndə ləri lər sər nda tsa'a aga dənamar nda, zada ma ja ndiya səra ara nda, ndə ləri ənga yiwur nda.

⁴ Nanda ənga kərnda nga vər kədi 'ya gagaɖau aga 'ya jigəwa nda wu pama njir lə sə ləlau anə nji cici gə Hyal.

⁵ Səra ndə ləri ba ji ndiya səra 'yu nggani ndu ləri, arya tanggərma ndə lər kərnda anə Thlagəu ənga anə 'ya wu yiwukur huda Hyal, kadivira ndə dzəgwa lə sə lələr nda.

⁶ Arya kau, kə 'yi dzəgwa kədi Tayitusu aga ja dumwa ənga dləwu lər sər hyi, mara naja ngə dzəguya, ba'a shili ar kuɖiya lər sər hyi.

⁷ Ənggər kəra hyi a ɖar a dumwa ənga məl kalar sau, sə ənggər mbərsa, ənga ndər, ənga sən sau, ənga cim məl sə mənəhəu, ənga ca yiwukur anə 'ya, ta'yi hya ɖa a dumwa ənga lə sə ləlau.

⁸ A'yi ca nga yu ca hyi a gwa ənga hathlə mai, ama yu yiwu ya dzəgabiya jirkura yiwur hyi kəra hyu ca lagur gəlabiya nyi lagur yiwukur lə sə nə alenyi nji.

⁹ Arya hyu səni mayiwakur nə Thlagər mən Yesu Kərsiti, alaga kə ndər bərba nga ja, ama arya hyi kə ji ɖa ndə ɖaɖali, aga

nahyi kəra nji ɖaɖali hya ɖa njir gənna lagur ɖaɖalikur nyi.

¹⁰ Kəja sawara ɖa kəra ndiya anə hyi patəu, wu najaka sau. Hunau, nahyi ngə njira dzəguya lə sə nə tanggərma, a'yi lər sə waci mai, ama a'yi hyi ənga ɖəfu lə sau.

¹¹ Kabangəkau, hya duya thlər kəra hyau, aga ɖəfu cim nə mələ nyi kau, ja shili tsa'a ənga cim duya nyi, ənggər kəra dənamar hyi mbari.

¹² Ma ɖəfu lər sə a'yi ara hyi, Hyal wu nda dləwuri lər sər hyi. Arya lər sə a kyaga ɖa tsa'a ənga səra ara gau, a'yi səra gəra ara gə mai.

¹³ A'yi 'yu yiwu 'ya fənggər hyi sə tədəḅəu ba 'ya dləwana alenyi nji nda tsar yambaḅə mai, ama nda ɖa kakaləu.

¹⁴ Ar pəci kə əshina, gangəkur sər hyu nda dləwar nda wu ghar nda, abangə tsu gangəkur sər nda wu nda dləwari hyi wu ghar hyi. Aga kalar sə a ma'yi kakaləu.

¹⁵ Ənggər kəra ndər Hyal kəra tsətsəfə nana, “Naja ndəra tsəmiya gangəu wu ɖa gangə gagaɖə anə nyi mai, naja ndəra tsəmiya kushu tsu a'yi wu təwa gagaɖə anə nyi mai.”

Tayitusu Ənga Alenyi Nji Ma'yi A Vu Kwaranthli

¹⁶ Usaku anə Hyal arya ji fuwa wu ɖəfwa Tayitusu aga ja dləwari hyi ənggər kəra ya vər yiwu ya məl.

¹⁷ Tayitusu a'yi dləwunggəri ənga kədir 'ya aga ja shili waci mai, ama ji dləwunggəri ənga caguli, yiwu huda ja nga ju yiwu ja shili.

¹⁸ Kəja 'yu səwa zamə kə ənga ja, naja kəra fiya thləmə wu daḅə dzə njir nu pamə paməu arya tətəlna ndəshigu məsahə kəra ju məl.

¹⁹ A'yi najakə waci mai ama daḅə dzə njir nu paməpamə ngə cadəbiya nyi aga ja ləbiya 'ya ənggəra 'yu hə sə lələ kəra 'yi tsəmiya. Lər sə kəra 'yu lau aga lə kadakadarkur anə Thlagəu, aga ca anə Thlagəu ənggəra 'ya ənga ɖəfu mənəhəu aga dləwa nji.

²⁰ 'Ya vər hwi a sara nja vazəya 'ya ar kəra lagura 'yu təkə lə sə lələ kəra nji ləri gangəu.

²¹ Yiwur 'ya ca ngə aga 'ya məl sərə tsa'a, a'yi sərə tsa'a wu mwar Thlagə waci mai ama patə əkkə'yi wu mwar nji.

²² Kəja 'ya səwa daḅə ənga nda zamər mən kərə 'yi dzəgabiya nyi lagu paməpamə gangəu kərə 'yi thləwa nyi ənga jiri abər dəfu a miya ta ja wu kalar sau aga thlər Hyal, naja tsu a nər ja dzau arya papalkur kər nyi wu hyi.

²³ Tayitusu nənyi bazhi məl thlər də ngau wu pama hyi, abangə tsu, alenyi wazha ama kərə a vər məl thlər əkkə'yi ja kau, nərnda ar viya daḅə dzə njir nu paməpamə nga nda aga ja shili ənga kadakadarkur anə Kərsiti.

²⁴ Agabangau, hya canə nyi yiwudzər hyi anə nji kau ənga sərə da 'yu ḅwadzə wu hyi, aga daḅə dzə njir nu pampam kau, nda lari.

9

Dləwa Dzau Anə Njir Nu

¹ A'yi mbari ya ḅəra dəngar hyi ar kərə dləwa dzə nji cici gə Hyal mai.

² Ara wu səni yi ənggəra hya vər yiwu dləwa nji ənga caguli, kərə təkəri ma, yu ḅwadzə ənga hyi anə njir Masidoniya. Ya vər na anə nda abər mbar hunau ba'anə shili ar kabangəkau, nahyi njir Akaya nga vər yiwu hya lər sau. Hudə hamər hyi a tsəkur badəgala nji aga nda məl sau.

³ Kəja tsu yu səwa hyi wazha ama kau, a dəgya hyi aga ḅwadzər 'ya ənga hyi wu thlər kau a sara da sə kurthləu. Wu yiwu yi aga hya nggya ənga ḅaḅathlə dzau, ənggər kərə yi saya na hyu nda da ta.

⁴ Ma yi shili əkkə'yi njir Masidoniya, ma ndə sa thləwa hyi papatagəu, yu nda gu səli arya fal kərə ya vər fal hyi anə nda, a'yi kəl nayi ngə gu səli kə waci mai ama patə əkkə'yi hyi.

⁵ Agabangau, tsam da a mbari ya kədi wazha ama aga nda nda tular hyi kwatahəu ənga nda nda duya pabər sə ar kərə lə sə lələ kərə hyi saya məliya alkawal ta. Aga ja da lər sə ngau ənga dəfu pathləu a'yi lər sə kərə ənga caca nyi mai.

Lər Sə Ənga Hudə Pathləu

⁶ Hya dəngari ja, kalar ndəra thləkana culi kushu, ju nda gəm sə zəzəwa kushu. Ama

ndəra thləkana culi gangəu, ju nda gəm sə zəzəwa gangəu.

⁷ Kalar ndə ja ləri tsa'a aga sərə dəfuwa ja nə nyi, arya Hyal a vər yiwu ndər lə sau ənga dəfu pathləu.

⁸ Hyal wu sən fənggər hyi mayiwakur nyi gagadau wu kalar sau, aga wu kalar pəci, hyu nda uya sərə hyu yiwu patəu, ənga aga hya nyabiya dzau ənga məl kalar thlər mənəhəu.

⁹ Ənggəra nji tsəfəri abər,

“Ju sən lə sə lələ nyi anə patər njir gha ənga tsi papahau,

tsapəkur nyi a nggyari ba'anuwa.”

¹⁰ Hyal ndəra wu lə culi anə ndər thləka, naja ngu lə sər səm anə ndər səm. Abangə tsu, Hyal wu lər hyi culi nə thləka ar kər ar kər ba valər hyi a nyabiya dzau ənga ba ja nyabiya hyi ənga fa'a sə zəzəwa nə tsapəkur.

¹¹ Hyu nda da njir gənna wu kalar lagu, aga hya da njir lər sə ənga tsi papahau wu kalar pəci. Lagur 'ya tsu, lər sə tsi papahər hyu nda shili ənga usaku anə Hyal.

¹² Lər sə kau, a'yi kəl dləwa nji cici gə Thlagəu nga ju məl waci mai, ama ətsu wu shili ənga madiya usaku anə Hyal wu lagu pampaməu.

¹³ Arya lagu lə sər hyi, nga hyi cabiya kərhyi nji gə Hyal. Agabangau, nju nda gənggər nyi səli anə Hyal ara ənggəra hyi ḅəlar ndər Hyal, ənga sərə hyu nana ar kərə ndəshigu nə Kərsiti, ənga lə sər hyi anə nda ənga anə kalar nji ənga tsi papahau.

¹⁴ Wu kədi Hyalər nda anə hyi, ndu nda dəngar hyi wu dəfuwa nda, arya madiya madiya mayiwakur nə Hyal kərə ji cabiya hyi.

¹⁵ Usaku anə Hyal arya lə sə lələ kərə ji ləri kərə nji gəra sən dəgabiya.

10

Bulusu Walbiya Kərny Arya Thlər Nyi

¹ Lagur ki'wakur ənga səsə'wu sə nə Kərsiti, nayi Bulusu ənga kərda, ndəra nju ngga “Ndə səsəli,” ma yu wu mwar hyi, ama “Ndə u'ul li” ma a'yi yi a mwar hyi mai.

² Ya vər kədi hyi, ar pəcira yi shili, a'yi mbari abər kəl yi sa uləna hyi li ənggər kərə yi nggani ya məl anə alenyi nji mai, njira

⁷ A ďar yi ndər bikə ma yi həya kər aga ya
hya'ana hyi lagur tətəlna hyi ndəshigu nə
Hyal kə kurthlə ya?

⁸ A ɗari ənggər yi mbəliya sə ara alenyi dabə dzə njir nu pampam ma ndə lə sə ləlau, aga ya dzəgwa məl thlər əni anə hyi.

⁹ Ar pəcira yi ənga hyi yu ghar sau, ama nayi a'yi fənggər hyi ghar sə da ar kəra hyi mai, ara wazha ama kəra shili sara wu Masidoniya ngə nə da kalar sərə yu yiwu wu ghar sə da. Ar pəci ta nayi fənggər hyi ghar sə da mai, abangə nga yu dumwa ənga məl.

¹⁰ Ənggər kəra jirkur nə Kərsiti a'yi wu yau, ndə a'yi wu 'yi'yir Akaya kəra wu sən kar da ara ɓwadzə da kə mai.

¹¹ Mi ngə da yu na abanga? Ara nayi a'yi wu yiwu hyi mai ya? Hyal wu sən abər yu yiwu hyi.

¹² Ama yu ɓəra dumwa ənga məl sərə ya vər məl aga ya kar “cama səsə nggunggurəm'yar” ara ɓwadzə abər thlər kəra nda vər məl kakal ənga nər 'ya.

¹³ Ama culi nji kau, cama səsə fafati nga nda, njir ngguta vi, njira wu fiya kərnda ənggər cama səsə nə Kərsiti.

¹⁴ A'yi sə dədəgur mai, alaga Shatan ənga kərnyi a fiyar ja kərnyi ənggər waladi nə mbəmbəl.

¹⁵ Agabangau, a'yi sə dədəgur ngə ma njir məl thlər anə nyi shabiya kərnda aga njir məl thlər nə tsapəkur mai. Ama wu jomə ndəl ndu nda dləwuri sərə tsa'a aga thlərər nda.

Bulusu Bwadzə Ənga Bwaɓwatə Nyi

¹⁶ Ya ɓəra nar hyi, ndə a sara fə da aga ndə dza mai. Ama ma hyi lar da ənggər dza, ya, ta'yi hya həri da abangau, aga ya uya lagur zər ɓwadzau.

¹⁷ Wu ɓwadzə da ar kəra kərda, a'yi ya vər ndər ənggər Thlagə nga vər ndər mai, ama ənggər ndə dza.

¹⁸ Ta da nji gangə a vər ɓwadzər nda ənggər kəra njir duniya, ta'yi nayi tsu ya ɓwadzau.

¹⁹ Nahyi ənga caguli nga hya vər nggya ənga nji dza, arya nji hahangə nga hyi.

²⁰ Ənga jiri tsu, hyu sən nggya ənga njira wu fuwa hyi wu mafakur, ənga alaga njir shishiɓə hyi, ənga alaga njir diya hyi, ənga alaga njir ca gaukur anə hyi, ənga alaga njir dəgə hyi wu bama hyi.

²¹ A ɗari sə səsəli anə da ya hənggəri abər arya kukufəkurər 'ya ngə da na'yi məliya sə'yar kə mai.

Ama ma vanyi ndə cabiya salkur, ba ji ɓwadzau ənga vanyi sau, nayi ma yu məliya abangə tsu. Ənggau, yu ndər ənggər ndə dza.

²² Ma nanda njir Ibrani, nayi ma abangau. Ma nanda njir Izirayila, nayi ma abangau. Ma nanda culi Ibrahimu, nayi ma abangə tsu.

²³ Ma nanda njir məl thlər Kərsiti, nayi nga ndiya nda patəu. (Ya vər ndər kau ənggər ndər thləkau.) A mələr yi thlər a ndiya nda patəu, a fuwa ɗar nji wu fursəna aga gangəu, a dləwuri yi dəgə ənga wuda aga gangəu, ənga a gwar yi wu miya tau ar kər ar kər.

²⁴ Aga təfu ngə njir Yahudiya dəgə da ənga wuda makər kumunyi apə ədlau.

²⁵ Aga makər nga nji dəgə da ənga wuda liyangə. Nji vavaka da nə tsa ənga tsəka aga zəməu. Aga makər ngə kwambwal mbuya dzə ənga yau. Yi həna vu'yi ənga pəci a gwar tsadau, kadivira nji kətiya da.

²⁶ Wu ɓəbə da patəu, a ɓər yi ənga asar pampaməu a gwar dəl, ənga yi təɗau wu tsa njir ɗalagu. A lar yi asar wu tsa njir Yahudiya zamə da 'yar, ənga njira a'yi njir Yahudiya mai. A nyir yi ənga gu asar wu huda məlmau, ənga miya tagəu, ənga tsu a nyir yi ənga gu asar a gwar tsadau, ba ətsu a nyir yi ənga gu asar wu tsa wazha ama nə fafati.

²⁷ A mələr yi thlər gagaɗau wu ɓwaɓwatə gagaɗau, ənga a nyir yi ənga pida lili'u. A nggyar yi ənga wuɓau ba hili nə pəci gangəu, ənga a nggyar yi nə pəci gangə gərə səm sər səm. A nggyar yi turusu, ənga a nggyar yi ar yambaɗəu.

²⁸ A biya banga kalar sau, wu kalar pəci a'yi yi ənga dəfu tədəbəu, aga ya sən daɓər kəra daɓə njir nu papatəu.

²⁹ Ma ndə a'yi ənga tətəwakur, nayi ma yu nggar tətəwakur nyi kau. Ma vanyi ndə məliya bikau, ba ja fuwa da wu ndzə hudə gagaɗau.

³⁰ Ma a ɗari kəl yi ɓwadzau, ba ya ɓwadzə ənga tətəwakur da.

³¹ Hyal ənga dəya Thlagər mən Yesu

Kərsiti, ndəra anə nyi ngə fal ba'anuwa, wu səni abər a'yi fati nga yu thla mai.

³² Ar pəcira yi wu Damasəkasu, ar pəcir təlkur Aristasu ngə gwamna dana miya gwar məlmau aga nja mbar da.

³³ Ama kə bazhi da 'yar həya da a gya wu tsəla lagu liya mahwal nə məlmau aga ya mbəlbiya dzə wu tsa ja.

12

Səra Yesu Canə Nyi Anə Bulusu Wu Mətakər

¹ Kəl ya dumwa ənga bwadzə alaga kə sə a'yi nju uya a gwa mai kau. Kabangəkau, yu dumwa ənga ndər ar kəra sən zəgəu ənga mətakər kəra yi uya sara ara Thlagəu.

² Yu səni vanyi ndə a'yi wu Kərsiti nji saya hər nyi a dəməlmə nə makəru wu fa kumo apə fodə kəra tərabiya kau. Tara wu kumər dzau ənga tara wu mambəl, nayi wu sən mai, ama kəl Hyal ngu səni.

³ Ənga yu sən ndə kau, tara wu kumər dzau ənga tara wu mambəl, nayi wu sən mai, ama Hyal wu səni,

⁴ nji hər nyi a dəməlməu. A dənə ji nggari sərə nji gərə sən dəgabiya ənga miya, sərə a'yi nji piyari nyi anə ndə ja nana mai.

⁵ Yu sən bwadzə arya culi ndə ənggər kau, ama a'yi arya kərda mai, ama kəl arya tətəwakur da.

⁶ Ma sən da yu bwadzau, a'yi wu sən məliya da ya da ndə dza mai, arya yu ndə na sərə jijiri. Ama ba yi piyari bwadzau, ara nayi yu yiwu nja hər da a ndiya sərə ya aga nyi mai, lagur sərə yu na ənga sərə yu məl.

⁷ Ara ya sara da ndər bwadzau, arya gangəkura mətakər kəra yi uya, ba nji fuwa da shiləgə wu dzau, kəra da ənggər shikədi. Naja cama shatan ngau, aga ja nə da bwaḅwatəu, a sara ya da ndər bwadzau.

⁸ Aga makər ya vər kədi Hyal aga ja həna da shikədi kau.

⁹ Ama ba ji na anə da, abər, “Mayiwakur da a citə ngə ri, ara dənəma da wu nyabiya dzə wu tətəwakur ngau.” Agabangau, yu bəra cakəri bwadzau wu tətəwakur da ənga caguli aga dənəma Kərsiti a nggya wu yau.

¹⁰ Ca ngə sərə da wu Kərsiti yu caguli ənga tətəwakur da, ənga ma nju nggəl da

ənga ma yi wu bwaḅwatəu ba ənga wu nggyabiya dzadzau. Arya ma yu tətəwakur ba ya da ənga dənəma.

Səra Bwanə Nyi Kər Anə Bulusu Ar Kəra Njir Nu Wu Kwaranthli

¹¹ A dər yi ndə dza, ama nahyi ngə məliya da yi da abangau. Nahyi ngə tsa'a aga faliya da. Alaga kə nayi a'yi ar viya vanyi sə mai, a'yi da abər “cama səsə nggunggurun” nər hyi 'yar kau, a ndiya da mai.

¹² Hyal a cabiyari abər nayi cama səsə jijiri nga yau, lagur mətəsam ənga sə dədəgur kəra yi məlna wu pama hyi, wu mba dəfu da.

¹³ Lagu mani nga yi cabiya abər nahyi a'yi kakal ənga alenyi daḅə dzə njir nu maya? Əndəga ara yi nggəl ara dləwu dləwa dzə ara hyi ya? Ya, ba hya təfəbiya da najaka bikau.

¹⁴ A pabər yi dzə aga ya ndə tular hyi nə makərkura nyi, ama nayu yiwu ya ndə da kar tədəḅəu anə hyi mai. A'yi sər hyi nga yu yiwu mai, ama nahyi ənga kərhyi. Arya a'yi da tsa'a wazha nga hə tədəḅəkur nə njir ya mai, ama njir ya nga hə tədəḅəkur nə wazha.

¹⁵ Abangau, ənga hudə pipida nga yu tsiya sərə ara yau, daḅə ənga kərda aga ya dləwar hyi. Ma yu ca yiwukur anə hyi gagadau, ba hya dzəgwa gənna yiwukurər hyi anə da ya?

¹⁶ Hyu dləwunggəri abər nayi saya da kar tədəḅə anə hyi mai. Ama vanyi ndu sən na abər yi nggutana hyi, ba ənga yi səmku hyi ənga fati.

¹⁷ Hyu nggani yi səmku hyi lagur njira yi səwa hyi kə ya?

¹⁸ Yi kədi Tayitusu aga ja ma'yi a ndəra hyi, ənga yi səwa vanyi zamər mən ənga ja. Hyu nggani abər Tayitusu səmku hyi ya? A'yi 'yi məl thlər wu mambəl zəmə ənga 'yi nu lagu zəmə ənga ja wa?

¹⁹ Əndəga hyu nggani abər 'yu kətə kər'ya ar kəra sərə 'yu məl wu mwar hyi ya? Hyal ngə sakidar 'ya abər 'ya vər thla jiri wu Kərsiti. Patər sərə 'yu məl, sər cakə hyi ngə bazhir 'wa da 'yar.

²⁰ Ara hivər da ya sara tini thləwa hyi ənggər kəra yu yiwu, ənga nahyi ma hya

sara tini thləwa də ənggər kəra hyu yiwu hya lari də. Hivər də ca ngə ya sara shili ya sa thləwa nju pa, ənga ca shishikur, ənga kwakwadə dəfu, ənga yiwu kər, ənga ndza thləmə, ənga na ndau, ənga ɓwadzau, ba ənga gwazhi vi.

²¹ Yu hivər ara ma yi ɓəra sha shili, ba Hyal a sa fuwa də wu səli wu mwar hyi. Yu hivər a sara huda ya sa ndzau ma yi sa lar badəgala hyi, tsu hyi wu nggya nə bikau ənggər nə dədəmə ta, tsu hyi gəra tubi, njir məl sə gəra kyau ənga njir məl səsukur, ənga njir suna nə shi'wau kəra ndə fuwa kərnda a gwa.

13

Kughi Nə Bulusu Nə Jomə Ndəl

¹ Najakə ngə shili də a sa tula hyi nə makərkura nyi. “Kalar ndər ja də tsa'a, ma ji biya sara wu miya sakida məthləu alaga makəru.”

² Ar pəcira yi shili nə məthləkura nyi, a saya tədar yi himiya njir məl bikau ənga alenyi nji aga nda piyari məl bikau. Kabangəkau, yu ɓəra tədar himiya hyi alaga kə nayi a'yi yi ənga hyi kə mai. Ar pəcira yi ɓəra sha shili ənga kərda nayi wu sa hyi njir bikə mai.

³ Ta dər hyu yiwu hya uya sakida kəra cabiya abər Kərsiti nga vər ndər lagu də. Ya, kəja sakida, a'yi ja tətəwa lagur məl thlər ənga hyi mai, ama a'yi ja ənga dənama wu pama hyi.

⁴ Aga nja nggya ənga sənbiya abər, nji dlakəya nyi arya kukufəkur nyi, alaga abangau, a'yi ja ənga pi wu dənamar Hyal. Agabangə tsu, alaga kə mən kukufu wu ja kau, ama lagu dənama Hyal a'yi mən ənga pi ənga ja aga thlər kəra 'ya vər məl wu hyi.

⁵ Hya tsambiya kərhyi mənəhəu tara tsu hyi wu mbərsa. Hya dumwa ənga dzəbiya dzau. A'yi hyu səni abər Kərsiti Yesu a vər nggya wu hyi wa? Ma nahyi a'yi wu səni abangə mai, a cabiyari abər a dlar hyi wu dzəbiya dzə kau.

⁶ Ənga cim də abər hyu nda sənbiya abər a səmkur 'ya najaka dzau.

⁷ Ama 'ya vər kədi Hyal a sara hya məliya səra a'yi tsatsa'a mai. A'yi aga nja lari abər a səmkur 'ya dzə kə mai, ama aga hya də

njir məl səra tsatsa'a, alaga kə nju nda nggani abər dladla nga 'ya.

⁸ Ara 'yu nda nu səra jijiri, a'yi 'yu ɓəra məl səra dawa ənga ja mai.

⁹ Caguli nga 'yu caguli wu kukufəkur 'ya, ənga nahyi a'yi hyi ənga dənama. Kədi Hyalər 'ya ca ngə hya də njira nyabiya dzau.

¹⁰ Ca ngə səra də yi tsəfəya hyi najaka cama tsətsəfau ar pəcira a'yi yi əkkə'yi hyi mai, aga ma yi shili, ya sara sa ndər ənga tsa anə hyi, ara dənama nə təlkur kəra Thlagə nə də nə hər ngau, a'yi aga ya dlana hyi mai.

Usadzə Nə Jomə Ndəl

¹¹ Wu yukuda sə patəu, wazha ama, kəl vanyi pəci. Hya gal nyabiya dzau, ənga hya nggar kədi də, ənga hya dləwunggəri ənga kərhyi, ənga hya nggya jaməu. Lagu kə ngə Hyal ndər yiwudzau ənga nggya jaməu, ju nggya əkkə'yi hyi.

¹² Hya usar dzau ənga bərpə dzau nə yiwukur kəra cicau

¹³ Nji cici gə Hyal patə nda vər usa hyi.

¹⁴ Bəgə mayiwakur nə Thlagəu Yesu Kərsiti, ənga yiwukur Hyal, ənga daɓə dzə nə Mambəl Cicau, ja nggya ənga hyi patəu. Amina.

Cama Tsətsəfə Nə Bulusu Anə Njir Galatiya

Usa Dzau

¹ Cama tsətsəfəu sara ara Bulusu, cama səsə nə Yesu. A'yi nji ənga alaga ndə ngə sə də mai. Ama Yesu Kərsiti ənga Hyal Tada ngə sə də, ndəra hya'ana nyi sara vir tau.

² Na'ya ənga patəkura wazha ama kəra ənga yau, nga vər sə cama kau, anə patəkura njir nu, njira wu Galatiya.

³ Mayiwakur ənga hudə pərtəu sara ara Dərmən Hyal ənga Yesu Kərsiti nda nggya ənga hyi.

⁴ Yesu Kərsiti lər kənyi arya bikər mən, aga ja mbədana mən sara ara nggyabiya dəmwa'yi kau, ənggəra Hyalər mən wu yiwu.

⁵ Bəgə kadakadarkur a nggya nə nyi ba'anuwa. Amina.

Vanyi Ndəshigu Paməu A'yi Mai

⁶ Səra hya vər məl kau a dər sər hivər gagadəu anə də. Wu pəci kushu ənggər kau, kəja hya piyar nu ndəra nggar hyi lagu mayiwakur Kərsiti, ka təkəri hyi nu vanyi ndəshigu mafəliyangəu.

⁷ Ya, vanyi ndəshigu pamə a'yi mai. Yi nar hyi abangəu, ara alenyi nju hya hangəkala hyi, ndu nərdzə aga nda bəlana jirkur nə ndəshigu nə Kərsiti.

⁸ Ama yu na anə hyi, ma vanyi ndə a'yi wu pama 'ya kəra wu shili ənga vanyi ndəshigu pamə a mwara kəra 'yi nə hyi kau, alaga waladi kəra sara dəməlmə ngəu, bəgə nda nyi a də ndə shishi'wau!

⁹ Ənggər kəra 'yi nar hyi tsu kadəu, yu bəra nar hyi abangə tsu, abər kalar ndəra bəra nar hyi vanyi ndəshigu pamə a mwara kəra hyi dləwuri kau, bəgə ja də ndə shishi'wau!

¹⁰ Hyu nggani yu gal dləwu dzau ara nji əndəga ara Hyal ya? Əndəga yu gal aga nja fal də ya? Awau! Maja hudə nji nga yu yiwu ya pina, nayi də ndər məl thlər Kərsiti mai.

Ənggəra Bulusu Da Cama Səsau

¹¹ Wazha ama, yu yiwu hya səni abər ndəshigu kəra yi tətəlna anə hyi kau, a'yi sara ara ndə nga nyi mai.

¹² Nayi dləwuri sara ara ndə mai. Ənga ətsu a'yi ndə ngə highiə anə də mai. Yesu Kərsiti ənga kənyi ngə cabiya də.

¹³ A nggari hyi culi nggyabiya də kəra dədəməu, wu sər nu nə njir Yahudiya, ənggəra yi nə nyi bwaəwatə gagadə anə njir nu Hyal ənga jirkur. Kəra təkəri yu yiwu aga ya tətəlna kəra njir nuwur nda.

¹⁴ Nahyi tsu, a sənər hyi ənggəra yi nu səra njir Yahudiya wu nu. Yu ndiya badəgala njir Yahudiya njira 'yi hə wu nu sər ciji ənga nda ənga dəfu hamu.

¹⁵ Ama Hyal wu mayiwakur nyi, ji cadəbiya də kadivira nji ya də. Ənga ətsu ji ngga də, ba ji

¹⁶ pahəna liya yau aga ya ləri Zər nyi. Ənga aga ya tətəlna ndəshigu məsahəu anə njira a'yi njir Yahudiya mai. Ar pəci ta, nayi gal səmana ara ndə mai,

¹⁷ ənga tsu nayi ma'yi a vu Urshalima a vu gya njira də cama səsə a mwara yi mai. Ənggəna ba yi ma'yi a ndar 'yi'yir njir Arabiya, ənggau ba yi sha shili wu məlmə Damasəkasu.

¹⁸ Kəl ayukudə fa makəru, ba yi ma'yi a vu Urshalima aga ya vuwa ləri Kefasu, naja ngə Simanu Biturusu. Ətsu kə yi məliya pida kumou apə təfu nga ja.

¹⁹ Ar pəci ta, nayi ləri alaga ndə zəmə wu pama cama səsə mai, kəl Yakubu zamiya Thlagəu.

²⁰ Ənga jiri yu nar hyi wu mwar Hyal, səra ya vər tsəfəu anə hyi kau, a'yi fati mai.

²¹ Ayukudə tsu, kə yi ma'yi a ndar 'yi'yir Səriya, ənga 'yi'yir Silisiya.

²² Ama ar pəci ta, njir nu Kərsiti kəra a'yi wu 'yi'yir Yahudi, nandə wu sən də bama ənga bama kwatahə mai.

²³ Nanda tsu a nggar nda, nji na, “Ndəra dədəmə ji lər bwaəwatə anə 'ya, kabangəkau, kəja ju na ndər mbərsa ar kəra ndər kəra dədəmə ju dza!”

²⁴ Kə ndə fal Hyal arya səra ji məl lagu də.

2

Alenyi Cama Səsau Hənggəri Ənga Bulusu

¹ Ayukuda fa kumou apə fodəu, yi 6əra sha a vu Urshalima. Wu pəci kau, nayi ənga Barnabasu ngə ma'yi, ba tsu 'yi həri Tayitusu.

² Yi ma'yi a ndara nda ara Hyal ngə cabiya da wu mətakər aga ya ma'yi. Ta yi nda, ba yi nda 6ə əkkə'yi alenyi njir tədəmwə nə njir nu Yesu, ba yi cabiya nda zhizhir nda ar kəra ndəshigu kəra yi tətəlna anə njira a'yi njir Yahudiya mai. Yi cabiya nda najaka sau, aga ya sənbiya abər nayi ənga nda a hənggər 'ya ar kəra thlər kau, ənga a sara nərdzə da wu thlər kəra ya vər məl ənga kəra yi məlna a da sə kurthləu.

³ Alaga bazhi 6ə da Tayitusu kəra ndər Gərikə ngau, nji a'yi ciwa nyi aga nja thlana nyi pəlzha mai.

⁴ Ndər ar kəra thla pəlzha kə hya'ari sara ara njir nu nə fafati kəra shili dədəwa. Ndə shili wu pama 'ya aga nda sa tsambiya nggyabiyar 'ya wu Kərsiti Yesu, aga nda 6əra shabiya 'ya aga mafa.

⁵ Ama alaga kushu na'yi hənggəri ənga nda mai, arya 'yu yiwu 'ya tsərpər hyi jirkura ndəshigu kau.

⁶ Ama alaga njir tədəmwər nda, nandə cakəri sə ar kəra səra yi highi6ə kə mai, (wu dənga da alaga wa nga nda, patə lagu zəmə nga nda anə da, arya Hyal wu ca pampaməkur mai).

⁷ Nanda ənga kərnda tsu a lar nda ənggəra Hyal hənggəri ji nə da thlər tətəlna ndəshigu anə njira gəra a'yi njir Yahudiya mai, ənggər kəra ji nə nyi anə Biturusu thlər tətəlna ndəshigu anə njir Yahudiya.

⁸ Kəja Hyal kəra məl thlər lagur Biturusu aga məl thlər anə njir Yahudiya, naja tsu ngə məl thlər lagu da aga ya da cama səsau anə njira a'yi njir Yahudiya mai.

⁹ Ənggəra ndə lar ənggəra Hyal cabiya da mayiwakur nyi abangau, ba Yakubu, ənga Biturusu, ba Yahwana hənggəri ənga yau. Nanda kəra njir tədəmwə anə njir nu Yesu, ndə dləwur 'ya ənga Barnabasu ənga hudə zəməu. 'Yi hənggəri wu pama 'ya aga 'ya ma'yi a ndəgya njira a'yi njir Yahudiya mai, ənga nanda tsu nda ma'yi a ndəgya njir Yahudiya.

¹⁰ Kəl kə ndə dəngari 'ya abər 'ya sara fari

ənga nji dādali kəra wu pama nda mai. Alaga kə tsu kadəu ya vər cim ya məl abangau.

Bulusu Kughiya Biturusu

¹¹ Ar pəci kəra Biturusu shili wu məlmə Antakiya, kə yi kughiya nyi a du bama ja, arya sər məla ja a'yi tsa'a mai.

¹² Tsu kadəu ju səm sər səm ənga njir nu Yesu njira a'yi njir Yahudiya mai. Ama ayukuda shilər njira Yakubu səwa a shili wu Antakiya, kə Biturusu tsana dzau, ji da paməu. Ji məl abangau arya ju hivər njira wu yiwu nja thlana nyi pəlzha anə njira a'yi njir Yahudiya mai.

¹³ Abangə ma alenyi njir Yahudiya njir nu Yesu məl culi najaka ngguta vi ənggər nə Biturusu kau. Sər məla nda kə tsu ma, ka bəlana həngəkala Barnabasu.

¹⁴ Ama ta yi lari sər məla nda a'yi wu nu jirkur nə ndəshigu mai, kə yi kughiya Biturusu wu mwar nji patəu, “Nagau, ndər Yahudiya ngau, ama kəja gu nggya ənggər njira a'yi njir Yahudiya mai. Nagə a'yi wu nggya ənggər njir Yahudiya mai. Aga mi nga gu ca njira a'yi njir Yahudiya mai, aga nda nu sər ciji nə Yahudiya ka?”

¹⁵ “Alaga kə namən njir Yahudiya ngau lagur ya, a'yi njira gəra njir Yahudiya njir bikə mai,

¹⁶ wu sən mən abər ndə a'yi a sən uya nggya tsapəu wu mwar Hyal lagur nu dladə mai, kəl ma ji mbərsa ənga Yesu Kərsiti. Agabangau, namən ma a lər mən kərmən anə Kərsiti Yesu, aga mənə da nji tsapəu wu mwar Hyal lagur mbərsa ənga Kərsiti ama a'yi lagur nu dladə mai. Arya ndə a sən uya nggya tsapə wu mwar Hyal lagur nu dladə mai.

¹⁷ Ama ar pəcira mən wu yiwu mənə da nji tsapəu wu mwar Hyal lagur mbərsa wu Kərsiti, ama ba nji thləwa mən ənga kərmən njir bikau. Kə a cabiyari abər Kərsiti wu tsətsəku aga nja məl bikə ya? Awau, alaga kushu!

¹⁸ “Ama ma yi 6əra hər səra yi vakana tsu kadəu a cabiyari abər nayi ndər 6əl dladə ngau.

¹⁹ Lagu nu dladəu, a dər yi tətəu anə dladəu, aga ya nggya nə Hyal.

²⁰ A dlakəya ɗar nji ənga Kərsiti. Kabangəkau, a'yi mbəmbədə nga nyi mai, ama Kərsiti ngu nggya wu yau. Najaka nggya kəra yu nggya wu kumər dzau, nggya nə mbərsa ənga Zər Hyal, ndəra yiwu ɗa ba ji tau arya yau.

²¹ Nayi wu piyari mayiwakur nə Hyal mai. Arya ma ndu sən uya nggya tsapə wu mwar Hyal lagur nu dladau, ka cabiyari abər tər Kərsiti a ɗari sə kurthləu.”

3

Nu Dladau Əndəga Mbərsa

¹ Nahyi njir Galatiya, thləkə wu tə hyi ya? Əndəga vanyi ndə gwadər kəra hyi ya? Kəja ar babal nga yi cabiya hyi Yesu Kərsiti ndəra tə ar wu dladlakau.

² Kabangəkau, yu yiwu ya yiwar hyi vanyi sau. Mambəl Hyal shida ar kəra hyi arya hyi nu dladə ya, əndəga ara hyi hənggəri ənga ndər kəra hyi nggari ya?

³ Kabangəkau, thləkə wu tə hyi ya? Kəja hyi dzəguya wu Mambəl, ama kəja hya bəra jamuya wu ndəndəkur!

⁴ Ya, culi ɗwaɓwatə paməpamə kə hyi səsə'wuri kau, a ɗari sə kurthlə ya? A'yi a kyau, abangə mai.

⁵ Hyu nggani Hyal nə hyi Mambəl nyi, ənga ju məl sə dədəgur'yar wu pama hyi ara hyu nu dladə ya, əndəga ara hyi hənggəri ənga ndər Kərsiti kəra hyi nggar ya?

⁶ Tsamiya mə nggyar Ibrahimu ja. Nji tsəfəri abər, “Arya Ibrahimu mbərsa ənga Hyal, kə Hyal jigəwa nyi ar viya ndə tsapəu.”

⁷ Hyə sənbiya abər njira hənggəri ənga Hyal, nanda ngə culi Ibrahimu.

⁸ Ləkakadə nə Hyal a nanari tsu kadəu, abər, Hyal wu nda məliya njira a'yi njir Yahudiya mai a uya nggya nə tsapəkur lagur mbərsa. Arya tsu kadəu, Hyal nar nyi anə Ibrahimu lagu ndəshigu, abər, “Lagu ngau, ngə patər 'yi'yi wu nda uya barka.”

⁹ Hyal fənggər nyi barka anə Ibrahimu arya mbərsa nyi, agabangə kalar ndəra mbərsa ənga Hyal, ju nda fənggər nda barka ɗaɓə ənga Ibrahimu.

¹⁰ Kalar njira wu nggani abər nu dladə nə Musa ngu məliya tsapəu, a ɗar nda nji

shishi'wau. Ara ndər Hyal kəra tsətsəfə nana, abər, “Kalar ndəra gəra nubiya patər sərə tsətsəfəu, wu Ləkakadə nə dladəu, a ɗar ja ndə shishi'wau.”

¹¹ Ar babal nga nyi, ndə a'yi a sən uya nggya tsapə wu mwar Hyal lagur nu dladə mai, arya tsətsəfə nga nyi abər, “Ndə tsapəu, wu uya mbədau lagur mbərsa.”

¹² Sər ɗaɓəri nu dladəu ənga mbərsa a'yi mai. Ənggər kəra nji tsəfəri, “Kalar ndəra nubiya patər sərə nji nana wu dladəu, ju mbədau laguwa nyi.”

¹³ Kərsiti a bəliya mən ri sara wu shi'wu nə dladəu. Arya tsətsəfə nga nyi abər, “Kalar ndəra nji dlakəya ar wu dladlakau, a ɗari ja shishi'wau.”

¹⁴ Kərsiti a bəliyar nji aga njira a'yi njir Yahudiya mai a uya barka nə Ibrahimu, aga mənə uya Mambəl kəra Hyal məliya alkawal lagur mbərsa.

Pampaməkura Dladau Ənga Alkawal

¹⁵ Wazha ama, bəgə ya nar hyi karapə ar kəra sərə hyi tsəliya. Ma alkawal kəra nji mbiya, nji fuwa tsi a gwa, ənga nji hənggəri ni, ndər sən pəlna ənga ja cakəri a'yi mai.

¹⁶ Agabangau, alkawal ngə Hyal məliya ənga Ibrahimu ba culi nyi. A'yi nji tsəfəri abər, “Culi nyi'yar mai,” kəra wu cabiya abər nji gangə ngau. Awau, ama ji na “Culi ngau,” kəra cabiya ndə zəmə ngau, ca ngə Kərsiti.

¹⁷ Sərə yu na ca ngə, dladə kəra shili ayukudə fa gharu fodəu ənga makər kumou nyi nə alkawal, a sən məliya alkawal kəra Hyal mbiya wu pama ja ənga Ibrahimu ja ɗa sə kurthlə mai.

¹⁸ Maja abər nju uya barka kau, lagur nu dladəu, naji bəra ɗa lagur alkawal mai. Hyal nə nyi barka anə Ibrahimu lagur alkawal kau.

¹⁹ Ma abangə ja, aga mi ngə Dladə shila? Nji shili ənga Dladə aga ja cabiya mən bikər mən ar babal, kəl pəcira alkawal kəra wu shili lagu culi Ibrahimu kə nyabiya dzau. Dladəu, waladi'yar ngə shili ni, lagur ndər ta'yau wu pama Hyal ənga nji.

²⁰ Ndər ta'yi wu pama nji ənga Hyal, a sən ɗa ja ta'yi ar kəra ndə zəmə mai, ama Hyal zəmə nga ja.

Səra Dladə Cabiya

²¹ Dəm ya, dladə wu da dawa ənga alkawal Hyal ya? Awau, alaga kushu! Arya maja abər dladə wu sən shili ənga pi, tsapəkur ma nju sən uya lagu dladəu.

²² Ama tsətsəfə nga nyi wu Ndər Hyal, abər, duniya patə mafa bikə nga nda. Səkə da abangə aga səra nji hər alkawala nyi lagur mbərsa wu Yesu Kərsiti, nja ləri anə njira hənggəri.

²³ Divira mbərsa shili, dladəu, a mbiya mən ri wu fursəna, lagur biya a'yi mai, kəl lagur mbərsa ənga Yesu cabiya dzau.

²⁴ Nji fuwa mən wu tsa dladəu aga ja hər mənə ndəgya Kərsiti. Lagu kau, nga mən wu uya nggya tsapəu, wu mwar Hyal lagur mbərsa.

²⁵ Kabangəkə tsu, pəcir mbərsa a shiləri, tsu mən a'yi əgyakida dladə mai.

Wazha Hyal

²⁶ Lagur mbərsa wu Kərsiti Yesu ngə patəkura hyi nggya wazha Hyal.

²⁷ Abangə tsu nahyi njira nji məliya hyi baβətizəma, a dər hyi nə Kərsiti, sər mələ hyi ja da sər mələ Kərsiti.

²⁸ Agabəngau, pəmpaməkur a'yi mai wu pama njira njir Yahudiya ənga njira a'yi njir Yahudiya mai. Ətsu njira mafa ənga kambər nji mai, ənga mala ənga sal. Patəkura hyi nji zəmə nga hyu Kərsiti Yesu.

²⁹ Ma tsu nə Kərsiti nga hyi, a dər hyi culi nə Ibrahimu, ətsu hyu nda dləwuri sər fa'a ki kəra Hyal məliya alkawala nyi.

4

¹ Səra yu na ca ngə, ar pəcira ndər fa'a ki ar viya zər ngau, a'yi ja pamə a mwa ara mafa mai, alaga kə naja ngə ənga ki kə papatəu.

² Əgya kida njira hə nyi ənga njira dənyi fuwa kar nyi wu tsa nda ba'anə shili ar pəcira dənyi fiya.

³ Abangə nga nyi tsu anə mən, ar pəci kəra mən tsu wazha divira Kərsiti cabiya dzau, namən ənggər mafa anə səra a vər səm təkur ar kəra duniya.

⁴ Ama wu pəci kəra Hyal pabəri nyabiya dzau, kə Hyal səwa Zər nyi. Ji shili lagu mala. Nji ya nyi əgyakida dənəma nə dladəu,

⁵ aga ja bəliya njira əgyakida dladəu, ənga ja shabiya mən ar viya wazha Hyal.

⁶ Arya namən wazha Hyal, ca ngə Hyal səwa Mambəl Zər nyi wu dəfuwa mən, aga ja nə mən dənəma nə ngga Hyal, “Abba, Tada!”

⁷ Kabangəkəu, tsu nahyi a'yi mafa mai, ama wazha nga hyi. Ta dər wazha nga hyi, Hyal wu nda məliya hya da ndər fa'a ki.

Nggyabiya Njir Galatiya Nə Nyi Dənga Sau Anə Bulusu

⁸ Dədəməu, ar pəcira hyi gəra sən Hyal, hyu səm mafakur anə katə'yar, kəra gəra ar viya sau.

⁹ Ama kabangəkə kəra hyu sən Hyal, əndəga Hyal ngu sən hyi. Mi ngə da hyu bəra sha a ndəgya kida təkur kəra gəra ənga dənəma? Sə gəra kər nga nda, mi ngə da hyu yiwu hya bəra sha aga mafar nda?

¹⁰ Kəja hyu lər kərhyi aga bəla alenyi pida'yar ənga hya'yar, ənga pəci pəmpəmə ba fa'yar.

¹¹ Səra hyu məl kau a nə dər dənəma sau, ara a dər ənggər patər bəwəwətə kəra yi sa ar kəra hyi kau sə kurthləu ngau!

¹² Yu kədi hyi wazha ama, hya nggya ənggər nayau. Arya nayi ənga kərda ənggər nahyi nga yau. Sə a'yi hyi ndzana da mai.

¹³ A sən hyi shiləgə kəra uya da, naja ngə məliya lagu kəra yi həri hyi ndəshigu nə tanggərma.

¹⁴ Alaga kə shiləgə kau da sər bəwakər dədəgaləu anə hyi, alaga abəngau nahyi didana da mai, ənga hyi nggəl ara dləwu da mai. Hyi dləwuri da ənggər waladi sara ara Hyal, ənggər Kərsiti Yesu ənga kərny.

¹⁵ Hyi da ənga cəguli gagadau ar pəci ta! Kabangəkə ya, əmani ngə cəgulir hyi ta? Pakatə ar pəci ta, wu sən yau, abər hyu sən təkudəbiya liya hyi, ba hya nə da!

¹⁶ Ya, hyi shabiya da dawar hyi arya yi nar hyi jiri ya?

¹⁷ Nji'yar kau, ndu yiwu nda kəghibiya hyi, ama a'yi wu mənəhəkur mai. Ndu yiwu nda təkəbiya hyi ənga yau, aga patər dəngar hyi nda sha a ndəgya nda.

¹⁸ Ma dəngar nji mənəhə nga nyi, a dər mənəhə cimu nda cabiya yiwu wu gau, a'yi kəl pəcira yi ənga hyi waci mai.

¹⁹ Nahyi wazha da, kera yi bera dar tsakar ya nda, kel Kersiti ciya dzau wu dafuwa hyi.

²⁰ Cim da ya nggya engu hyi ba'anə kabangəkau, ba ya belana dāha yau, aya a'yi yi engu dengu sə gagaḍau ar kera hyi!

Karapau Ar kera Hajaratu Engu Saratu

²¹ Nahyi, hya nar da, nahyi njir yiwu nu dladau, a sənbiyar hyi sərə dladau wu na ya?

²² Tsətsəfə nga nyi abər Ibrahimu a'yi ja engu wazha shili məthləu, pathləu, zər kera nji ya lagu mala mafa, engu vanyi tsu lagu kambər mala.

²³ Zər kera ji yabiya engu mala mafa kau, nji yabiya nyi lagura nji tsəliya. Ama zər kambər mala kau, nji yabiya nyi lagur alkawal kera Hyal mbiya.

²⁴ Najakau, karapə ngau, mathləkə'yi kə məthləu kə cabiya alkawal mbamba məthləu. Hajaratu ngə cabiya ndər ya mafa, naja ngə alkawal mbamba nə Mə Sənyu.

²⁵ Kabangəkau, Hajaratu a nggyari ar viya Mə Sənyu kera wu 'yi'yir Arabiya. Naja ngə ar viya məlmə nə Urshalima kabangəkau, aya naja engu wazha nyi patə mafa nga nda.

²⁶ Ama Urshalima kera a dəməlməu, kambər ndə ngau, ətsu naja ngə mər mən.

²⁷ Tsətsəfə nga nyi abər,
“Ga da engu huḍə pərtəu,
nagə mala kera gərə ya.

Ga wau nə caguli,
nagə ndəra gərə nggari kwakwadə nə ya.

Aya wazha mala hya a dari nda gangəu.
A ndiyar nda mala mayiwa.”

²⁸ Kabangəkau, wazha ama, Hyal a məliya mən ri ənggər Ishaku, wazha nə alkawal.

²⁹ Ar pəci ta tsu zər kera nji ya wu lagur kera nji tsəliya, ji nə nyi bwaḍwatə anə zər kera nji ya engu dənəma nə Mambəl Hyal. Abangə nga nyi ba'anə kabangəkau.

³⁰ Ama tsətsəfə nga nyi wu Ləkakadə nə Hyal abər, “Ga kədləna mafa kau engu zər nyi, ara zər mafa kau a'yi wu təkə sər fa'a ki engu nə zər kambər mala mai.”

³¹ Agabangau, wazha ama, a'yi mən wazha mala mafa mai, ama namən wazha kambər mala ngau.

5

Kambəkur Wu Kərsiti

¹ Aga nggya kambəkur ngə sərə da Kərsiti pəliya mən, aya kau kel hyi ta'yi engu dənəma, a sara hya bəra shabiya kərhyi anə bwaḍwatə nə mafakur dladə mai.

² Hya nggar da. Nayi Bulusu yu na anə hyi, ma hyi hənggəri nja thləna hyi pəlzha, najakə wu ca abər Kərsiti a'yi engu akkəri anə hyi mai.

³ Yu bəra dəngari hyi abər kalar ndəra hənggəri ja nu dladə nə thlə pəlzha, yau, a dari anə nyi tsa'a ja nu patər sərə dladə nana.

⁴ Nahyi kera wu nərdzau hya uya tsapəkur wu mwar Hyal lagu nu dladau, a dari, a thlənar hyi kərhyi sara wu nu Kərsiti ja. A sanar hyi dzau ara mayiwakur Hyal.

⁵ Ama lagur Mambəl engu mbərsa nga mən wu səkə daḅə engu fər kər aga Kərsiti a nə mən tsapəkur nyi.

⁶ Aya ma mən wu Kərsiti Yesu, alaga pəlzha, alaga gərə pəlzha, a'yi vanyi sə mai. Ama sərə mənə tsamə, ca ngə mbərsa mən kera wu cabiya dzə lagur yiwudzau.

⁷ Tanggərma hya vər dumwa gagaḍau. Wa ngə kar hyi ara nu nə jijira?

⁸ Kadzangə ngguta vi kera shili anə hyi, a'yi sara ara Hyal kera ngga hyi kə ngə mai.

⁹ Ənggər kera nju sən na, “Thləlamə kera kushu a sən məliya macikəl ja thləthlau.”

¹⁰ Papalkur kərdə wu thlər Thlagəu, a hənggər yi abər nahyi bəra nu vanyi dāhə pamə a ndiya nəḍə mai. Ətsu kalar ndəra wu hya'a hangəkala hyi, ju nda sa bwaḍwatəu, alaga wa nga ja.

¹¹ Wazha ama, ma ba'anə kabangəkau, yu tətələnə ndər Hyal abər aga nja thlə pəlzha, ya, mi ngə da ba'anə kabangəkə tsu nju lə bwaḍwatə anə da? Ma yu dləwa nji abər a dari tsa'a nja thlə pəlzha, ndər da ar kera tər Kərsiti ar wu dladlakə a'yi a bəra sən da sər thlə hi anə kalar ndə mai.

¹² Ar kera njira wu hya hangəkala hyi abər kel nji thləna hyi pəlzha, kuji anə nda nyi nja thləbiya nyi aga məci'u sal!

¹³ Nahyi, wazha ama, a ngga hyir nji aga kambækur ar kéra dladau. Hya hangəkəl a sara dā kambækur hyi kau, ja dā nē sər cim nē kumər dzau. Ar viya kau, bəgə kambækur hyi, ja dā kéra wu həri hyi a ndu yiwu məl thlər nē yiwudzau.

¹⁴ Arya patəkura dladau, a daḅər nju dāhə zəməu, ca ngə, “Ga yiwu təwul ngau ənggər kərngau.”

¹⁵ Ama ma hyu par kərhyi ənga hyu nggal kərhyi ənggər ma'wi tagəu, hya nggya ənga hangəkəl ja, ma a'yi mai patəkura hyi, hyu sanakər!

Nggya Lagu Mambəl

¹⁶ Səra yu yiwu ya na kau, ca ngə hya nē nyi lagu anə Mambəl Hyal ja lə hyi. Ma hyi məl abangau nahyi wu nda nggya wu ndəndəkər mai.

¹⁷ Arya nggya nē ndəndəkər dawa nga ja anə Mambəl, Mambəl tsu, dawa nga ja anə nggya nē ndəndəkər. Culi najaka nggya tsu dawa nga nda ənga kərnda. Ca ngə dā nahyi wu sən məliya səra hyu yiwu hya məl mai.

¹⁸ Ma Mambəl Hyal ngu lə hyi, nahyi a'yi hyi əgya dladə mai.

¹⁹ Sər mələ ndər bikau, ar babal nga nda. Nanda ngə səsukur, ənga məl sə gəra kyau,

²⁰ ənga məl thlər katəu, ənga dəshakur, ənga piyari shishir dza kuvwar nda, ənga pa wu pamə ənga dā shishi ənga tsu dəfu, ənga yiwukər ba təkəbiya dzau, ənga hya hangəkəla nji,

²¹ ənga shishikur, ba ənga sa sə sasa, ənga alenyi sə kəra papa 'yar kə tsu. Yu kughi anə hyi, ənggər kəra yi nar hyi tsu kadəu, abər njir məl najaka sau, nandə wu gwu təkər Hyal mai.

²² Ama wazha kəra Mambəl wu ya, nanda ngə yiwudzau, ənga caguli, ənga hūdə pərtəu, ba səsə'wu sau, ənga hangəkalkur, ba mənəhəkər, ənga tsa'a miya dəfukur,

²³ ba ḅatsəkər kər, ba tsu sha yi anə səra kumər dzə wu yiwu. Sə'yar kau, a'yi dawa anə dladə mai.

²⁴ Patəkura njira nē Kərsiti Yesu ngau, a tsəyar nda nggyabiya nē ndəndəkər ənga sə dəmwa'yi'yar paməpamə kəra dza ndu yiwu.

²⁵ Ta dā Mambəl ngə nē mən pi, bəgə Mambəl tsu ja ləbiya mən wu kalar nggyar mən.

²⁶ A sara mənə dā njir hakər mai, alaga njir tsətsəbwar kərnda, əndəga njir dā shishi kərnda.

6

Hya Dləwar Kərhyi

¹ Wazha ama, ma nji lar vanyi ndə a vər məl bikau, nahyi kəra nyinyau ənga Mambəl Cicau wu pama nda, bəgə hya shabiya nda a shili ənga hangəkəl. Ama hya məl abangau ənga hangəkəl tsu, ara a vər sha zamər hyi a shili wu lagu, ba hya tədəu a gwu dzau.

² Hya dləwar kuvwar hyi lagur hə ḅwaḅwatər nda. Lagu kə nga hyu nyabiya dladə nē Kərsiti.

³ Ma vanyi ndu nggani abər vanyi sə nga ja, ama a'yi ja vanyi sə mai, ngguta kərnyi nga ju məl.

⁴ Bəgə kalar ndə ja dzəgabiya sər mələ ja. Ma dā mənəhəu, ənggau ja sən ḅwasau ənga səra ji məliya ənga kərnyi, ama a'yi ja gəla kərnyi ənga vanyi ndə mai.

⁵ Arya tsa'a nga nyi anə kalar ndə ja hanggər thlər nyi.

⁶ Kalar ndəra nji highiḅər nyi ndər Hyal, kəl ja təkəya sə mənəhə kəra ara ja ənga ndəra highiḅə anə nyi.

⁷ A sara hya ngguta kərhyi mai, ndər sən canə nyi dabar anə Hyal a'yi mai. Kalar səra ndə thləkana, ca nga ju gəm.

⁸ Ma ndə thləkana wu sə suna nē kumər dzau, səra ju nda gəm ca ngə tau. Ma ndə thləkana wu səra Mambəl wu yiwu, səra ju nda gəm ca ngə pi kəra gəra kudau.

⁹ Agabangə a sara mənə hədā ənga məl mənəhəkər mai, arya ar pəci kakalə mənə nda fa'a sə nē barka ma mən gəra ta'yi ar lagu.

¹⁰ Arya kau, kalar pəci kəra mən ənga lagu, ta'yi mənə məl mənəhəkər anə nji patəu, ja dā ma anə wazha ama kəra wu Kərsiti.

A'yi Thla Pəlzha Mai Ama Nggya Mafəliyangə

¹¹ Kabangəkau, hya tsamiya culi tsəfə dədəgal kəra yi məl anə hyi ənga pələ yau!

¹² Nji kə wu yiwu kəl nja thlana hyi pəlzha kau, ndu yiwu nja lar nda ar viya vanyi sau. Ndu məl anə hyi abangau, arya ndu hiyə sa ɔwaɔwatə kəra ndu sa lari arya highiɔə ar kəra wu dladlakə nə Kərsiti.

¹³ Alaga njira nji thlana nda pəlzha ma, nandə wu ɔəlari dladə mai. Nanda ndu yiwu nda thlana hyi pəlzha aga nda hya kər abər nanda ngə səwa nji thlana hyi pəlzha.

¹⁴ Ama alaga kushu nayi wu hya'a kər mai, kəl ənga wu dladlakə nə Thlagər mən Yesu Kərsiti. Arya lagur tə nyi ar wu dladlakau ngə sər duniya tənəkər wu yau, nayi tsu a tənər yi kər ənga sər duniya.

¹⁵ Pəlzha, gəra pəlzha a'yi nda sə mai, sə dəgal ca ngə nda ɔa ndə mafəliyangə.

¹⁶ Jaməkur ənga təhudəkur nda nggya ənga patər njira wu nu sər ɔəla kau, nanda ngə njir Izirayila nə Hyal.

¹⁷ Ayukuda nyi wazha ama, a sara vanyi nda ɔəra fuwa ɔa wu ɔənga vanyi sə mai, arya məcavidī kəra ar dza yi kau, a cabiyari, abər nayi nə Yesu ngau.

¹⁸ Wazha ama, bəgə mayiwakur nə Thlagər mən Yesu Kərsiti a nggya ənga mambələr hyi. Amina.

Cama Tsətsəfə Nə Bulusu Anə Njir Afisa

Usa Dzau

¹ Cama tsətsəfə kə sara ara Bulusu, cama səsə nə Kərsiti Yesu lagur yiwu hudə nə Hyal, anə nji cici gə Hyal kəra wu Afisa, njir məl thlər tsa'a miya dəfu wu Kərsiti Yesu.

² Bəgə mayiwakur ənga hudə pərtəu sara ara Hyal Dərmən ənga Thlagə Yesu Kərsiti nda nggya ənga hyi.

Barka Mambəl Wu Kərsiti

³ Barka a nggyari anə Hyal, dəya Thlagər mən Yesu Kərsiti, ndəra fənggər mən barka sara dəməlmau. Naja ndəra fənggər mən barka ənga kalar culi barka mamambəl wu Kərsiti.

⁴ Ara Hyal cadəbiya mən arya Kərsiti, kadivira ji dzəguya duniya. Ji cadəbiya mən aga mənə də cicau ənga gəra vazau wu mwa nyi.

Arya yiwukur nyi,

⁵ Ji mbiya tsu kadəu aga mənə də ar viya wazha nyi lagu Yesu Kərsiti, ənggəra ju pina huda ja ənga yiwu huda ja.

⁶ Ji məl abəngau aga mənə sən fal Hyal ara kadakadarkur mayiwakur nyi. Mayiwakur kau, ji nə mən kurthləu lagu zər nyi, ju yiwu nyi.

⁷ Lagur pə mashi Kərsiti nga mən uya bəlbiya dzau sara wu mafakur, ca ngə təfəbiya dzə sara wu bikau. Ji məl abəngə tsa'a aga gangəkur mayiwakur nə Hyal,

⁸ kəra ji pənggər mən gagadau ənga patər hahangəkur ba sənbiya sau.

⁹ Wu məliya huda Hyal pipida, ca nga ji məliya mən aga mənə sənbiya yiwu huda ja kəra dādəwa, kəra ji nyabiya wu Kərsiti.

¹⁰ Naja kə ngə yiwu huda Hyal kəra ju nda nyabiya ma pəca nyi də. Ju nda tsəmiya kalar sə kəra a dəməlmau ənga wu duniya əgyakida dənamar Kərsiti.

¹¹ Wu Kərsiti tsu nga 'yi də sər fa'a ki nə Hyal. Ji mbabiya 'ya abəngau tsu kadəu, ənggər kəra ji pədləya wu dəfwa ja. Naja Hyal ndəra vər məl kalar sə kakal aga yiwur huda ja.

¹² Ji məliya abəngə aga na'ya njira fər kər ənga Kərsiti tanggərma, 'ya fal kadakadarkur nyi.

¹³ Ənga nahyi tsu, lagu Kərsiti nga hyi nggari ndər jiri, ndəshigu kəra mbədana hyi. Ma ga hənggəri ba Hyal a sa nə hyi Mambəl Cici kəra ji hər alkawala nyi abər ju nə hyi. Mambəl Cici kə wu nggya mətsam nyi ar hyi.

¹⁴ Mambəl Cici ngə sər zhu kəra cabiya abər Hyal wu nda nə mən sər fa'a ki, kəl pəcira Hyal wu nda bəliya nji nyi. Sə'yar kə də patəu aga shili ənga fal nə kadakadarkur nyi.

Kədi Hyal Ənga Lə Usaku Nə Bulusu

¹⁵ Arya kau, ənggəra yi nggari ar kəra mbərsar hyi wu Thlagə Yesu ənga yiwudzə kəra ara hyi anə patər nji cici gə Hyal,

¹⁶ nayi piyari lə usaku anə Hyal arya hyi mai, ar kalar pəci kəra yu kədi Hyal.

¹⁷ Kədi Hyal də anə hyi ca ngə Hyal nə Thlagər mən Yesu Kərsiti, Tada kəra ənga kadakadarkur, ja nə hyi mambəl nə hahangəkur ənga ja cabiya hyi Hyal aga hya cakəri səni nyi.

¹⁸ Kədi Hyal də tsu ca ngə tsu aga ja nyabiya dəfuwa hyi ənga mbəmbəl aga hya nggabiya sə ar kəra fər kər kəra nji ngga hyi a shili a gwa, aga hya sənbiya gangəkura kadakadarkur nə sər fa'a ki kəra nji fiya anə nji cici gə Hyal.

¹⁹ Ənga tsu ya vər kədi Hyal anə hyi, aga hya nggabiya madiya dəgalkura dənamar Hyal kəra ara mən, namən njira hənggəri ənga ja. Dənama kau, sə zəmə nga ja ənga madiya dənama,

²⁰ kəra Hyal hya'ana Kərsiti sara vir tə əni. Dənamar Hyal kə ngə nə nyi vir nggya mənəhəu ar tsi mazəma Hyal a dəməlmau.

²¹ A dənə ngə Kərsiti a vər səm təlkur ar kəra təltəl'yar, ənga mambəl tədəmwa, ənga mambəl dənama təlkur, ənga mambəl dənama, ba ənga ar kəra kalar thləm kəra nji ləri wu zaman əshina kau ənga zaman kəra a vər shili.

²² Hyal a fiyari kalar sə əgyakida təlkur nə Kərsiti, ənga ji məliya nyi ji də kər a dar kəra kalar sau, aga ja də sər akkəri anə dəbə dzə njir nu.

²³ Daḅə dzə njir nu kau, ca ngə dza Kərsiti nga nyi. Wu daḅə dzə njir nu kau, Kərsiti a nyabiyar dzau, ənggər kəra naja ənga kərn̄yi a nyabiyari kalar sau.

2

Mbədəu Wu Kərsiti

¹ Dədəm̄nji tətə nga hyi ara sər mēla hyi kəra dēmwa'yu ənga bikər hyi 'yar.

² Nahyi, hyi nggya wu bikə dədəm̄m̄əu, ar pəcira hyu nu lagu nə njir duniya kau, ənga hya vər nu shatan, təl mambəl dēmwa'yu. Naja ngə mambəl kəra a vər məl thl̄ər wu dēfuwa njira nggəl ara ḅəlar səra Hyal wu na.

³ Abangə nga mən patə dədəm̄m̄əu, mēna vər nu səra dza mən wu yiwu nə bikə bikau, ca ngə cimər mən ənga dəngar mən. Arya kə nga mən ḁa njir hə hūdē ndzəndzə nə Hyal ənggər kalar ndau.

⁴ Ama ara gangəkura təhudə nyi ənga yiwudzə nyi anə mən,

⁵ alaga ta, a ḁar mən nji tətəu wu bikə ta, ba ji mēliya mən, mən ḁa ənga pi ənga Kərsiti. Lagu mayiwakur nə Hyal nga hyi uya mbədəu.

⁶ Ənga ji hya'ana mən sara vir tau ənga Kərsiti ba ənga ji nər mən vir nggya ənga Kərsiti a dēm̄lmau arya Kərsiti Yesu.

⁷ Hyal məl abangau, aga ar pəci kə zəgəu, ju cabiya nyi anə nji dəgalkura madiya mayiwakur nə nyi kəra cabiya dzau anə mən ar babal wu yiwukur nyi lagur Kərsiti Yesu.

⁸ Ara lagur mayiwakur Hyal nga hyi uya mbədəu, lagur mbərsar hyi. Nahyi a'yi asən hər dləva nyi mai, ama lə sə kurthlə ngau, sara ara Hyal.

⁹ Mbədəu a'yi səra nju uya lagur məl sə mənəhə ngə mai, agabangau, ndər sən hwavi ar kəri a'yi tsu mai.

¹⁰ Arya namən səra Hyal həriya ngau. Ji mēliya mən mafəliyangə wu Kərsiti Yesu, aga mēna dumwa ənga məl sə mənəhə kəra ji fuwa wu lagu tsu kadəu aga mēna məl.

Kərsiti A Daḅəyar Nji Patəu

¹¹ Agabangau, dəngara mau ənggəra hyu nggya dədəm̄m̄əu. Nahyi a'yi njir Yahudiya lagur ya mai. Njir Yahudiya kəra wu ngga kərnda, “njira nji thlana nda pəlzha”,

nanda ngə njira vər ngga hyi, “njira gəra thla pəlzha.” Ama pəlzhar nda kəra nju məl ənga tsi ngau, a'yi wu tsəkwar dēfuwa nda mai ama a biyar kumər dzau.

¹² Dəngara mau abər dədəm̄ tətəkə nga hyi ənga Kərsiti, nahyi njira a'yi njir Izirayila mai, ənga məthləpi nga hyi anə alkawal mbamba nə Hyal. Wu duniya kau, a'yi hyi ənga fər kər mai, ba a'yi hyi ənga Hyal tsu mai.

¹³ Ama kabangəkau, wu Kərsiti Yesu, nahyi njira dədəm̄ nadəu, a hər hyir nji ləhəu a shili, lagur mashi Kərsiti.

¹⁴ Ara Kərsiti ngə nggya jaməkurər mən, naja ndəra daḅəya njir Yahudiya ənga njira a'yi njir Yahudiya mai ndə ḁa culi nji zəm̄əu. Naja ngə dlana dawakur kəra təkəbiya nda.

¹⁵ Ji lər dza ja aga ja dazhina dladə nə highiḅə Musa kəra nyinyau ənga sər ḅəla. Ji məl abangau, aga ja daḅaga mēliya culi nji mafəliyangə zəm̄əu wu kərnȳi sara wu culi nji pampam məthləu. Lagu kau, nga ji shili ənga nggya jamə wu pama nda.

¹⁶ Ji məl abangə tsu wu dzə zəm̄ə kau, aga ja ḅasəwa nda gyapəu anə Hyal, lagur tə nyi a ḁar wu dladlakau. Lagu kə nga ji həna dawa kəra a'yi wu pama nda dədəm̄m̄əu.

¹⁷ Ji shili aga ja sa tətəl̄na ndəshigu nə nggya jaməkur anə hyi, nahyi njira a'yi njir Yahudiya mai, njira nadə ara Hyal. Abangə tsu a tətəl̄nar ja ndəshigu nə nggya jaməkur anə njir Yahudiya, nanda njira ləhəu.

¹⁸ Ara lagu nyi nga mən gyapəu, nga mən uya shili ara Tada lagu Mambəl Hyal zəm̄əu.

¹⁹ Agabangau, nahyi njira a'yi njir Yahudiya mai, a'yi hyi ḅəra ḁa nji shishili mai ənga tsu a'yi hyi ḅəra ḁa məthləpi mai. Ama a ḁar hyi nji zəm̄ə əkkə'yi nji cici nə Hyal, ənga a ḁar hyi njir ki nyi.

²⁰ Ki nyi kau, nji həriya ar vi fə hi hər nə cama səsə'yar ənga nabi'yar. Tsəka hada nə hər kau, Kərsiti Yesu ənga kərnȳi ngau.

²¹ Naja ngə ndəra səḅiya hər kau ar vi zəm̄əu, ənga naja ngu nda mēliya hər kau ja hau, aga ja ḁa vi cici nə Thlagəu.

²² Ənga wu ja tsu nga nji həriya hyi daḅə əkkə'yi njir Yahudiya, aga hya da ki kəra Hyal wu nggya a gwa lagu Mambəl nyi.

3

Thlər Nə Bulusu Anə Njira A'yi Njir Yahudiya Mai

¹ Agabangau, nayi Bulusu, nayi ndəra nji fuwa wu fursəna ara nu Kərsiti Yesu arya hyi, nahyi njira a'yi njir Yahudiya mai.

² A hənggər yau, abər a nggar hyi ənggəra Hyal wu lagu mayiwakur nyi nə da thlər kau nə dləwar hyi.

³ Najakə ngə sə dədəwa kəra canə da kər lagur mətakər, ənggər kəra yi tsəfəri anə hyi ndər yidawu.

⁴ Ma ga jiganari, gu nggabiya sərə yi səni, sərə a'yi dədəwa ar kəra Kərsiti,

⁵ kəra a'yi canə nyi kər anə njir zaman zaman kəra tərabiya kə mai, ənggər kəra ji canə nyi kər lagu Mambəl Hyal anə cama səsə nyi'yar ənga nabi nyi'yar kəra cicau.

⁶ Najaka sə dədəwa ca ngə, abər, lagur ndəshigu kə ngə njira a'yi njir Yahudiya mai wu uya sər fa'a ki ənga njir Yahudiya, ənga a dar nda nji zəmə wu daḅə dzau, ba ənga ndu sa səm alkawal dadaḅə kəra Hyal məliya wu Kərsiti Yesu.

⁷ Yi da mafa nə ndəshigu kau, lagur mayiwakur nə Hyal kəra yi dləwuri lagur məl thlər dənəma nyi.

⁸ Alaga kə nayi nga ndiya ənga kushu wu pama patər nji cici nə Hyal, nji nə da najaka mayiwakur aga ya tətəlna ndəshigu anə njira a'yi njir Yahudiya mai. Ndəshigu kau, ca ngə barka dədəwa kəra nji gərə sən walbiya wu Kərsiti.

⁹ Nayi tsu ya cabiya anə kalar nji ar babal lagu kəra ji pabəri nə məl sə dədəwa nyi, sə kəra Hyal dəwana wu kərnyı fa gangə kəra tərabiya kau, ndəra naja ngə məliya kalar sau.

¹⁰ Dənga nyi ənga najaka mayiwakur ca ngə, lagur daḅə dzə njir nu, nji a cabiya gangəkura hahangəkur nə Hyal anə mambəl mambəl kəra a vər səm təlkur ənga dənəma dənəma təlkur'yar kəra a dəməlmau.

¹¹ Kə darkər ənggər kəra Hyal mbiya tsu kadəu, kəra ji nyabiya wu Kərsiti Yesu Thlagər mən.

¹² Wu ja ənga lagur mbərsa wu ja nga mənə səni shili əgya Hyal ənga dəfu zəməu ba gərə hivər.

¹³ Agabangau, yu kədi hyi, a sara dza hya tə arya ḅwaḅwatə kəra yi a gwa arya hyi mai, naja ngə kadakadarkur hyi.

Kədi Hyal Nə Bulusu Arya Njir Afisa

¹⁴ Arya kau, yu ḅəliya undi wu mwar Dərmən,

¹⁵ naja ndəra patər njira a dəməlmau ənga njira wu duniya biya sara wu ja.

¹⁶ Ya vər kədi nyi, abər sara wu gangəkur kadakadarkur nyi aga ja nyabiya hyi ənga dənəma wu dəfuwa hyi lagu Mambəl nyi,

¹⁷ aga Kərsiti a nggya wu dəfuwa hyi lagur mbərsa. Ba ənga yu kədiyau, aga hya ciya hi wu yiwudzau,

¹⁸ aga hya uya dənəma daḅə ənga patər nji cici gə Hyal, aga hya nggabiya culi dlaḅəkura yiwukur nə Kərsiti, ənga təgukura nyi, ənga dzəgaməkura nyi a gya, ba ənga dzəgaməkura nyi a də.

¹⁹ Ənga tsu yu ḅəra kədi Hyal aga hya sən yiwukur nə Kərsiti kəra tərabiya a biya banga patər sən sau, aga hya nyabiya dzau wu nyinyikur nə Hyal.

²⁰ Kadakadarkur a nggyari anə Hyalər mən, ndəra dənəma nyi a vər məl thlər wu mən a ndiya sərə mən wu kədiyau, ənga sərə mən wu dənga.

²¹ Kadakadarkur a nggyari anə nyi wu daḅə dzə njir nu ənga wu Kərsiti Yesu, wu zaman paməpamə patəu, ba'anuwa! Amina.

4

Daḅər Kər Wu Daḅə Dzə Njir Nu

¹ Agabangau, nayi ndəra wu fursəna arya nu Thlagəu, yu kədi hyi aga hya nggya nə nggyabiya kəra kyau ənga ngga kəra nji ngga hyi.

² Cumu hya nggya njira gərə hakər, ənga nji shishi'wu dəfu, ənga nji səsə'u sau, ba ənga njir səsə'u kuvwar nda wu yiwudzau.

³ Hya nərdzau, aga hya səḅiya daḅər kərər hyi kəra Mambəl nə hyi lagur nggya nə jaməkur kəra dzəḅiya hyi.

⁴ Dzə zəməu ngau, ənga Mambəl zəməu, ənggər kəra nji nggar hyi a shili wu fər kər zəməu.

⁵ Thlagə zəməu ngau, ənga mbərsa zəməu, ba ənga tsu baβətizəma zəməu.

⁶ Hyal zəməu ngau, Diya kalar ndau, ndəra ar kəra kalar ndau, lagu nji patəu, ənga wu nji patəu.

⁷ Ama anə kalar ndə wu pama mən, Kərsiti a nə nyi ri lə sə ləlau tsa'a ənggər kəra ji lari.

⁸ Ənggəra ndər Hyal nana, “Ənggəra ji ma'yi a dar madzəgaməu, ji fa'ari njira nji mbari patə əkkə'yi ja, kə ji lər sə ləlau anə nji nyi.”

⁹ Mi ngə sə kə cabiya, “Ji ma'yi a də” ka? A cabiyari abər tanggərma ji ma'yi a gyu'yi!

¹⁰ Naja ndəra ma'yi a gyu'yi ngə ma'yi ta a dəməlməu, aga ja nyabiya kalar sərə ji məliya.

¹¹ Naja ngə ləri sə lələ paməpamə anə nji. Lə sə lələ alenyi nji, cama səsau, ənga alenyi nji tsu, nabi, ənga alenyi nji tsu, tətəlna ndər Hyal, ənga alenyi nji tsu, bəla nji ənga maləmə.

¹² Ji məl abəngau, aga nji kə a daβaga pabəri nji cici nə Hyal, aga məl thlər nyi, aga həbiya dza Kərsiti.

¹³ Nju dumwa ənga məl abəngau, kəl mənə da nji zəmə wu mbərsa, ənga nji zəmə wu sənbiya Zər Hyal. Ba mənə da njira nəbiya dzau, njira təkəri nggya nyinyau nə Kərsiti.

¹⁴ Nji məl abəngə ara mənə sara bəra sha aga wazha yididəu, alaga njira nju tətəl ənga hangəkala nda, njira njir highiβə paməpamə wu shabiya hangəkala nda ənggər sərə mələ majigwal, njira njir dabar tsu ndu sən nggutana nda ba nda səmku nda ənga fati.

¹⁵ Ar viya kau, kuji kə mənə nana sərə jiri wu yiwukur. Lagur na jiri kə nga mənə hə wu ja wu kalar sau, naja kəra ar viya kər anə njir nu Kərsiti.

¹⁶ Sara ara ja ngə patər dzə daβiya dzau, ənga ji səbiya nda lagur dləwa dzə nə bəlatəu. Ba ji məliya nda ndə hau, ənga həriya dzau wu yiwukur, ənggər kəra kalar gashal gashal dzə a vər məl thlər nyi.

Nggyabiya Mafəliyangə Wu Kərsiti

¹⁷ Nggara mau, yu na anə hyi, ənga yu cakər na anə hyi wu thləmə Thlagəu, tsu

hya bəra nggya ənggər njira gəra sən Hyal mai, njira fuwa dəngər nda wu sə kurthləu.

¹⁸ Dəfuwa nda nyinyi nga nyi ənga kuthləu, kəra kar nda ara sən nggabiya sə Hyal. Arya baβalkura dəfuwa nda ənga arya gəra sənkurər nda, ba nji təkəbiya nda ənga pi kəra Hyal ngə wu lau.

¹⁹ Ara gəra səlikurər nda, ba ndə lər kərnda anə səsukur, ba da kəl kalar sə zhizhigər nga ndu məl cumu.

²⁰ A'yi culi səkə nga hyi highiβəri ar kəra Kərsiti mai.

²¹ A hənggər yi abər a nggar hyi sə ar kəra ja, ənga a highiβər hyir nji jiri ar kəra Yesu.

²² Sərə nji highiβər hyi ca ngə hya piyari nggyabiya nə ndəndəkur kəra hyi a gwa dəfəməu, nggyabiya dididə kəra wu shili ənga suna paməpamə kəra nggutana hyi.

²³ A kyau, hya piyari Mambəl Hyal ja shabiya dəngər hyi a da mafəliyangəu.

²⁴ Hya hari nggyabiya mafəliyangə kəra Hyal məliya kəra a papa kərny, nggyabiya kəra cabiya dzə wu nggya tsapəkur ənga nggya cicikur.

²⁵ Agabəngau, hya piyari thla fati, hya nggya njir thla jiri anə kuvwar nda, arya namən, nji zəmə nga mən.

²⁶ A sara huḍa hyi a ndzə ja fuwa hyu məl bikə mai. A sara ndzə huḍər hyi a kar pəci a gya tədə mai.

²⁷ A sara hya nə nyi lagu anə shatan mai.

²⁸ Ndər həl ja sara dumwa ənga həl mai, ama ja da ndər məl thlər tsapəu ənga tsa ja. Abəngə nga ju sən uya sərə ju dləwari njira gəra ənga sau.

²⁹ Ndər gəra kyau a sara biya sara wu miya hyi mai, ama kəl ndər kəra wu daβaga məliya nji nda hau wu Kərsiti, tsa'a ənggər sərə ndu yiwu. Lagu kə ngə ndər hyi wu da ənga dləwa dzau anə njira wu səhimi.

³⁰ Ətsu a sara hya məliya huḍa Mambəl Cici nə Hyal a ndzə mai, ara naja ngə mətsam kəra cabiya abər nə Hyal nga hyi ar pəcir bəlbiya dzau.

³¹ Kəl hya təkəbiya dzə ənga da shishi, ənga za'wu dəfu, ənga huḍə ndzəndzau, ənga bwari, ənga ndza thləmə, ba ənga səbə ndə wu huḍəu.

³² Hya da ku'ya anə kuvwar hyi, ənga hya təhudə əgya kuvwar hyi, ənga hya

təfəbiya kuvwar hyi ənggər kəra Hyal
təfəbiya hyi lagur Kərsiti.

5

¹ Ta hyi da wazha kəra Hyal wu yiwu, kəl
hya fa'abiya hi culi nggyabiya nə Hyal.

² Hya nggya nggyabiya nə yiwudzə
ənggər kəra Kərsiti cabiya mən yiwudzau,
kəl ta ji lər kənyi arya mən, ar viya sə lələ
kəra kisu ənga sadaka anə Hyal.

³ Ama wu pama hyi, nja sara nggari
alaga ənga əngwa abər nju məl səsukur, ənga
kalar culi sə zhizhigər, ənga suna mai, arya
a'yi kyau anə nji cici nə Hyal mai.

⁴ Abangə tsu ndər gəra səli, ənga ndər
hyahya, ənga ndər dzadza, a'yi a ki ənga
hyi mai. Ar viya kə hya dumwa ənga
usaku anə Hyal.

⁵ Ara pakatə hyu səni, abər ndər məl
səsukur, ənga ndər nggya zhizhigər, ənga
ndər toma, ndəra kakal nga ja ənga ndər
nu katəu, nanda a'yi wu uya fa'a ki ənga
təlkur Kərsiti ənga Hyal mai.

⁶ Vanyi ndə ja sara nggutana hyi ənga
ndər papatagə mai, arya culi nggyabiya kə
ngə hudə ndzəndzə nə Hyal wu shili ar
kəra njira gəra bəlar ndər nyi.

⁷ Agabangau, hya sara dabə kər ənga nda
mai.

⁸ Ara dədəm wu kuthlə nga hyi, ama
kabangəkau, a uyar hyi mbəmbəlkur lagur
Thlagəu. Nahyi, hya nggya ar viya nji
mbəmbəl.

⁹ Arya mbəmbəl kau, ngu shili ənga thlər
mənahəu, ənga nggya tsapəu, ənga nggya
jijiri.

¹⁰ Hya gal lagura hya daḡaga pina hudə
Thlagə ari.

¹¹ Hya təkəbiya dzau ənga thlər kuthlə
kəra gəra kətiya hyi, kuji hya məliya ja da ar
babal.

¹² Ara wu da sə səsəli ma nja ndər ar kəra
səra ndu məl ar dəwa.

¹³ Ar pəcira nji dila ənga kalar sə wu
mwar mbəmbəl, kalar sə wu da ar babal.

¹⁴ Arya mbəmbəl ngə wu məliya kalar sə
ja da ar babal. Ca ngə səra da ji na,
“Hya'ari wu ghanyi nagə ndəra wu ghanyi,
hya'ari sara vir tau,
ba Kərsiti a mbəlna mbəmbəl nyi a
gyar gau.”

¹⁵ Agabangau, hya nggya ənga hangəkəl
wu nggyabiyar hyi. Hya sara nggya ənggər
nji dza mai, ama hya da nji hahangəu.

¹⁶ Hya məl thlər ənga kalar pəci kəra hyi
uya aga məl sə mənahəu, ara pəci kəra mən
a gwa kau, pəci dəmwa'yi ngau.

¹⁷ Agabangau, hya sara da nji dza mai,
ama hya sənbiya sər yiwu hudə Thlagəu.

¹⁸ Hya sara nyi ənga padlə mai, kəra wu
məliya hya da njir cim məl yambadəkur.
Ama hya kyaga nyabiya dzə ənga Mambəl
Hyal.

¹⁹ Hya ndər wu pama hyi sara wu
Zabura, ənga hya na sara wu ləkakadə na,
ənga na mambəl mambəl. Hya dumwa
ənga na nə fal Thlagəu ənga dəfuwa hyi
papatəu.

²⁰ Ənga cumu hya lər usaku ar kəra kalar
sə anə Hyal Tada wu thləmə Yesu Kərsiti
Thlagər mən.

²¹ Hya lər kərhyi anə kuvwar hyi wu
lagur gənggər nyi səli anə Kərsiti.

Shili Ənga Mathləkə'yi

²² Nahyi mathləkə'yi kəra ənga shili, hya
lər kərhyi anə shilər hyi ənggər anə
Thlagəu.

²³ Ara sal ngə kəra mala nyi, ənggər kəra
Kərsiti ngə kəra daḡə dzə njir nu nyi. Naja
ənga kənyi ngə ndər mbəda daḡə dzə njir
nu nyi kəra ca ngə dza ja.

²⁴ Ənggər kəra daḡə dzə njir nu wu lər kər
anə Kərsiti, abangə tsu nahyi mathləkə'yi
hya lər kərhyi anə shilər hyi, wu kalar sau.

²⁵ Nahyi shili, hya canə nyi yiwukur anə
mathləkə'yir hyi ənggər kəra Kərsiti canə
nyi anə daḡə dzə njir nu nyi. Ji ləri piya ja
ar viya ja,

²⁶ aga nda da nji cici anə Hyal lagur cina
nda ənga 'yimi lagur ndər Hyal.

²⁷ Ji məliya abangə aga ar pəcira ju nda
lər daḡə dzə njir nu anə kənyi, ndu da nji
gumaguma kəra ji cina casəu, gəra didi
alaga hahashau, ama cici ənga gəra vazau
wu mwa nyi.

²⁸ Abangə tsu, ngə shili, a ca yiwukur
anə mathləkə'yir nda, ənggər kəra ndu
yiwu dza nda. Kalar ndəra canə nyi
yiwukur anə mala nyi, kənyi nga ju yiwu.

²⁹ Ara ndər piyari shishir dza kərnyī a'yi mai, ama ja pabəri dza ja ənga ja nə nyi sər səm, ənggər kəra Kərsiti wu pabə dza daḅə dzə njir nu nyi.

³⁰ Ara namən ngə gashal gashal dza ja.

³¹ Ənggər kəra ja tsətsəfau, abər, “Arya abangau, ndə sal wu piyari dənyi ənga mən̄yi, nda da sə zəmə ənga mala nyi, nanda məthlə ndu da ar viya ndə zəməu.”

³² Səkə sə dədəwa ngə kəra dzadzau ara nggabiya. Ama ya vər ndər, aga ya cabiya səra wu pama Kərsiti ənga daḅə dzə njir nu nyi.

³³ Agabangau, kalar ndə sal, ja cabiya yiwukur anə mala nyi ənggər kəra ju yiwu kərnyī, ənga kalar mala tsu, ja gənggər nyi səli anə sal nyi.

6

Nggyabiya Wazha Ənga Njir Yar Nda

¹ Wazha, bəlara mau ndər njir yar hyi arya Thlagəu, arya sə tsatsa'a ngau.

² Dladə nə tanggərma kəra Hyal ləri daḅə ənga alkawal, ca ngə, “Ga gənggər nyi səli anə dəngau ənga məngau,

³ aga ja nə ngə nggya jaməu ənga fa gangə wu duniya.”

⁴ Nahyi tada'yar, hya sara məliya huda wazhar hyi ja ndzə mai, ama hya hər nda lagur highiḅə ənga hwathlə nda wu Thlagəu.

Nggyabiya Mafa'yar Ənga Thlagər Kir Nda

⁵ Nahyi mafa'yar, hya bəlari səra thlagər kir hyi wu duniya na hya məl ənga gənggər nda səli ba ənga hya həya nda kər. Hyə məl thlər anə nda ənga hudə zəmə ənggər kəra hya məl anə Kərsiti.

⁶ Hyə məl səra ndu yiwu a'yi wu liya nda waci mai, aga hya da dlədləu wu mwar nda mai, ama hya məl thlər ar viya mafa'yar nə Kərsiti, ba hya məl sər yiwu huda Hyal sara wu dəfwa hyi.

⁷ Hyə məl thlər anə nda ənga dəfuwa hyi papatəu, ənggər anə Thlagəu, ama a'yi anə ndə mai.

⁸ Hyə dəngari abər Thlagə ngu nda lə akkəri anə kalar ndə arya sə mənəhə kəra ji məliya, tara naja mafa ənga alaga zər huda ki.

⁹ Nahyi thlagər ki'yar, hya məl anə mafar hyi abangə tsu wu kalar lagu. Hyə sara gərahə nda mai, arya hyu səni abər Thlagər hyi zəmə nga nyi a dəməlməu, ənga naju ca pampamkur mai.

Kar Pa Nə Hyal

¹⁰ Ndər nə kuḍiya, hya da nənau wu Thlagəu, lagur dəgalkur dənəma nyi.

¹¹ Hyə har patər kar pa kəra Hyal nə hyi, aga hyə sən ta'yau, hyə pana kalar dabar kəra shatan wu shili əni.

¹² Ara par mən a'yi ənga njira ənga kum ənga mashi mai, ama ənga mambəl səm təlkur nə dəmwa'yikur, ənga dənəma təlkur, ənga dənəma nə kuthləu wu duniya, ba ənga mambəl mambəl dəmwa'yi'yar kəra a dəməlməu.

¹³ Agabangau, hyə har patər kar nə par hyi kəra Hyal nə hyi, aga kalar pəci kəra nə dəmwa'yi shili, hyu sən ta'yau, aga ayukuda pa kau, tsu hyi tata'yi piru.

¹⁴ Agabangau, hyə ta'yi piru. Bəgə jirkur ja da sər mba sara hyi, hyə mbiya sara hyi əni baḅalu. Bəgə tsapəkur ja da ləgutə liyangə kəra hyu hari aga par hyi.

¹⁵ Bəgə pabə dzə nə tətəlna ndəshigu nə nggya jaməkur ja da biḅir har hyi.

¹⁶ Ayukuda kau, bəgə mbərsa ja da ləgə kəra hyu həri, aga hyə tsiya u'u nə hafə sara ara ndə dəmwa'yu.

¹⁷ Bəgə mbəḍau ja da dara liyangə kəra hyu hari. Ənga bəgə ndər Hyal, ja da katsakər anə hyi. Katsakər kau, Mambəl Hyal ngə nə hyi.

¹⁸ Ənga hyə kədi Hyal cumu wu dənəma nə Mambəl Hyal, ənga hyə kədi culi pampaməu. Aryə kau, hyə dumwa ənga tsamə lagu cumu wu capi, ma hyu kədi Hyal anə nji cici gə Hyal patəu.

¹⁹ Nahyi tsu hyə dumwa ənga kədi Hyal anə da, aga Hyal a fuwa ndər nyi wu miya yau. Nayi tsu ya dzəgwa ndər anə nji gəra ənga hivər aga ya daḅaga tətəlna sə dədəwa nə ndəshigu.

²⁰ Aryə ndəshigu kau, nga yi da cama dəgəci kəra wu fursəna. Hyə kədi Hyal anə da aga ya dumwa ənga tətəlna ndəshigu kə gəra ənga hivər ənggər kəra ya kyaga məl.

Usa Dzə Nə Jomə Ndəl

²¹ Tikikusu, zamər mən kəra mənə yiwu, mafa Thlagə kəra wu məl thlər nyi tsa'a miya dəfu, wu nda nar hyi kalar sau, aga hya sənbiya jaməkura yau, ənga sərə yu məl.

²² Yu sə nyi a nda nə hyi aga najaka sau, aga hya daḡaga sənbiya sərə 'yi a gwa, ənga aga ja tsətsəkur dəfuwa hyi.

²³ Wazha ama, bəgə nggya ənga hudə pərtəu, ənga yiwu dzau, ba mbərsa sara Hyal Tada ənga Thlagə Yesu Kərsiti, ja nggya ənga hyi.

²⁴ Bəgə mayiwakur ja nggya ənga patər njira wu ca yiwukur, yiwukur gərə kudau, anə Thlagər mən Yesu Kərsiti. Amina.

Cama Tsətsəfə Nə Bulusu Anə njir Fəlipi

Usa Dzau

¹ Cama tsətsəfə kə sara ara Bulusu ənga Timathlawusu, mafa'yar nə Kərsiti Yesu, anə patər nji cici gə Hyal wu Kərsiti Yesu kəra wu Fəlipi, dabə əkkə'yi njir tədəmwa ənga njir məl thlər paməpamə anə dabə dze njir nu.

² Bəgə mayiwakur ənga hudə pərtəu sara ara Hyal Dərmən ənga Thlagə Yesu Kərsiti nda nggya ənga hyi.

Kədi Hyal Nə Bulusu Anə Njir Nu Yesu Wu Fəlipi

³ Ya vər lə usaku anə Hyal ar kalar pəci kəra yi dəngari ənga hyi.

⁴ Cimu, ənga hudə pipida nga ya vər kədi Hyal da anə hyi.

⁵ Ya vər lə usaku anə Hyal arya hyi ənggəra hyi dabə kər ənga yau, wu lagur tətəlna ndəshigu mbari ar pəci nə tanggərma ba'anə kabangəkau.

⁶ A yi ənga papalkur kər abər naja kəra dzəguya thlər mənəhə wu hyi kau, ju nda dumwa əni kəl ma ji nda nyabiya dzə ar pəcira Yesu Kərsiti wu nda sha shida.

⁷ Tsatsa'a nga nyi ya dənga ar kəra hyi ənggər kau, ta da yu yiwu hyi gagađau, arya patəkura hyi a dər mən wu cir zəmə wu mayiwakur nə Hyal ənga yau, alaga ma yi wu fursəna, alaga ma ya vər hal ənga cabiyya jirkura ndəshigu.

⁸ Hyal ngə sakida da ənggəra ya vər cim aga ya lar hyi patəu ənga ca yiwukur nə Kərsiti Yesu.

⁹ Kədi Hyal da ca ngə, bəgə yiwudzər hyi a dumwa ənga cakə gagađau wu sənbiya sə ar kəra Hyal ənga kalar nggabiya sə kəra a vu Hyal.

¹⁰ Kə wu nda dləwar hyi aga hya dağaga walbiya sərə ndiya ənga mənəhəu, aga ar pəcira Kərsiti wu nda shili ju sa thləwa hyi cicau ənga gəra vazau.

¹¹ Nahyi tsu, hyu da nyinyau ənga nggya nə tsapəkur kəra nju uya lagur Yesu Kərsiti, kəra wu shili ənga kadakadarkur ba ənga fal anə Hyal.

Nggyabiya Bulusu Aga Kərsiti

¹² Wazha ama, yu yiwu hya səni abər sə'yar kə da ənga yi kau, ndə da aga cakəri tətəlna ndəshigu.

¹³ Arya kau, a dər ar babal anə njir bəla pathla ənga nji patəu abər nggya da wu fursəna, arya Kərsiti nga nyi.

¹⁴ Arya fursəna kəra yi a gwa kau, a məliyar badəgala wazha ama wu Thlagəu da ənga tsətsəku dəfu aga tətəlna ndər Hyal gəra ənga hivər.

¹⁵ Jijiri, alenyi nji tsu nda vər tətəlna ndəshigu Kərsiti wu shishikur ənga madəkur, ama alenyi nji ənga dənga nə mənəhəu.

¹⁶ Njira ənga dənga mənəhə kau, ndu tətəlna ndər kə wu yiwukur, ara ndu sən abər nggya da wu fursəna arya hal ar kəra ndəshigu ngau.

¹⁷ Alenyi nji ta tətəlna ndəshigu nə Kərsiti, wu yiwu kərnda, a'yi nə jijiri mai. Cimər nda ngau, aga ya bəra lar bwaəwatə wu fursəna.

¹⁸ Ama ar viya mi nga ja? Sə mənəhə kəra a gwa ca ngə, wu kalar lagu, tara lagu fafati, ənga tara lagu jijiri, ndəshigu nə Kərsiti a tətəlnəkər. Arya kau nga yi ənga hudə pipida.

Angəu, yu dumwa ənga hudə pipida,

¹⁹ ara yu səni lagur kədi Hyalər hyi ənga dləwa dzə nə Mambəl Yesu Kərsiti, sərə dərəkər ənga yi kau, wu nda shili ənga sər mbəlbəbiya da.

²⁰ Yu cim ənga fər kər wu dəfuwa yau, ya sara fuwa kərda wu səli wu thlər Thlagəu, ama ya fiya nyi dəfu anə kərda gagađə kabangəkau, ənggər kəra cumu, aga Kərsiti ja uya kadakadarkur wu yau, alaga mbəmbədəkura yau ənga tətəkura yau.

²¹ Ara anə da, mbəmbədəkura yau Kərsiti ngau, tətəkura yi tsu akkəri ngau.

²² Ama, ma da tsa'a ya nggya mbəmbədəu, a nggyari ya məl thlər kəra ənga dləwa dzau. Ama mani nga ya həbiya a gwa? Nayi a'yi a sən mai!

²³ Ənga jijiri dənga da a təkəbiyar dzə bwata məthləu. Sərə yu yiwu ca ngə ya sha a ndəgya Kərsiti aga 'ya nda nggya ənga ja, kəra ca nga ndiya ənga mənəhəu.

²⁴ Ama a ki ya nggya mbəmbəda, ara ca nga ndiya anə hyi.

²⁵ Ara a yi ənga papalkur kər abər yu nggya əkkə'yi hyi papatəu aga hya cakər hau ənga hudə pipida wu mbərsar hyi.

²⁶ Agabangau, ma yi bəra sha shila ara hyi, hyu sa uya sər bəwadzə wu Kərsiti Yesu lagu sərə ja vər məl wu yau.

²⁷ Alaga mi ngə sərə də, ta'yi hya nggya tsatsa'a ənga sərə wu shili ənga kadakadarkur anə ndəshigu Kərsiti. Agabangau, alaga yi shili ənga kərda aga ya sa lar hyi, ənga alaga yi nggari cama ar kəra hyi, ta'yi ja də abər a ciyar hyi dzə wu mambəl zəməu, ənga məl thlər hyi arviya ndə zəməu arya mbərsa wu ndəshigu.

²⁸ A sara hya hivər ara njir də shishir hyi mai. Nggya gərə hivər hyi a cabiyari abər nju nda sana nda, ama anə hyi mbədə ngau sara ara Hyal.

²⁹ Ara mayiwakur kəra nji nə hyi arya Kərsiti, a'yi aga mbərsa waci wu ja mai, ama aga hya nda lar bəwabwatə arya ja,

³⁰ ta də hya vər sa bəwabwatə ənggər kəra yi tərabiya a gwa, kəra ba'anə əshina tsu yi a gwa.

2

Highibə Həya Kər Culi Nə Kərsiti

¹ Ta də a'yi hyi ənga vanyi tsətsəku dəfu arya dəbər kər kəra a'yi ara hyi wu Kərsiti, ta də səsəkuya dzə a'yi ara hyi wu yiwukur nyi, ta də dəbə dzau a'yi ara hyi nə mambəl, ta də yiwukur ənga təhudə a'yi nyinyau wu dəfuwa hyi,

² ta'yi hya məliya caguli də a nyabiya dzau lagur nggya wu dənga zəməu, ənga hya cabiya yiwukur anə kuvwar hyi, ənga hya də wu mambəl zəməu ənga cim zəməu.

³ A sara hya məl sə wu yiwu kərhyi ənga hakəra hyi mai. Ama, hya tina kəra hyi, hya tsamə kuvwar hyi adabanga hyi.

⁴ A sara hya tsamə kərhyi ənga yiwu hudə kərhyi wacu mai, ama tsu, hya tsamə yiwu hudə kuvwar hyi.

⁵ Ta'yi hangəkala hyi a də ənggər nə kərsiti Yesu:

⁶ Naja kəra Hyal nga ja, ama na ji hər kərnyı kakal ənga Hyal sərə ja kyaga səbiya bəbal mai,

⁷ ama kə ji hər kərnyı arya vanyi sə mai, kə ji həri nggyabiya mafa, nji yabiya nyi apapa ndau.

⁸ Ənggərə ji shili wu dzau ənggər ndau, ba ji tina kərnyı

kə ji bəlar ndər ba'anə tau, tə kəra ar wu dladlakau.

⁹ Agabangau ba Hyal fiya nyi a dar vira ndiya ənga dəgal gagadau, ji dzəgwa nə nyi thləmə kəra ndiya kalar thləmə,

¹⁰ abər ar nggar thləmə Yesu, kalar ndə wu nda bəliya undi a gyu hudə nyi, undi kəra a dəməlməu ənga undi kəra a gyu 'yi, ba undi kəra a gyu ndəla 'yi'yi,

¹¹ kalar miya tsu, ja nana abər Yesu Kərsiti Thlagə ngau, aga lə kadakadarkur anə Hyal Tada.

Hya Mbəl Ənggər Shashilga Wu Duniya

¹² Agabangau, bazhir 'wa də 'yar, ənggər kəra hya vər bəlar ndər də cumu, ma a'yi yi əkkə'yi hyi, ta'yi hya dumwa ənga məl a ndiya ta alaga ma yi shəwangəu. Hya dumwa ənga məl thlər ənga hivər Hyal ba ənga tsədzau aga hya nyabiya sə ar kəra mbədər hyi.

¹³ Ara Hyal nga vər məl thlər nyi wu dəfuwa hyi, aga yiwu nə dəfuwa hyi ənga məl thlərər hyi ja də sə mənəhəu nə pina hudə ja.

¹⁴ Kalar sərə hya məl, a sara hya məl ənga ngunguni alaga ənga kəpal mai,

¹⁵ aga hya də njira gərə ənga vazau, ənga nji cicau, wazha Hyal kəra gərə ənga nggyabiya dididi wu zaman məməlam kau. Zaman kau, hya vər mbəl a gwa ənggər shashilga a ndu duniya,

¹⁶ ma hyi səbiya ndər nə pi bəbalu. Hya məl abangau, aga ya uya sər bəwadzau ar pəcir shili Kərsiti, aga thlər də ta, ənga pərapəra də ta, a'yi a də sə kurthlə mai.

¹⁷ Ama alaga ma ji mbari abər nji wu sən hər də aga sər hə sadaka, kə nji pənggər də a gya gərə sadaka thlərər hyi ənga mbərsar hyi, a'yi yi ənga caguli ba hudə pipida gagadau ənga hyi patəu.

¹⁸ Abangə tsu, hya də ənga caguli ba hudə pipida ənga yau.

Timathlawusu ənga İpafəraditusu

¹⁹ A'yi yi ənga fər kər wu Thlagə Yesu aga ya səwa hyi Timathlawusu kajangəkau, aga ya da ənga fə dəfu ma yi nggar sə ar kəra hyi.

²⁰ Nayi sayi uya ndə ənggər naja kəra cabiya hyi yiwu dəngwadəngwa mai.

²¹ Arya patə nda sərə huda nda vər yiwu nga ndu məl, a'yi nə Yesu Kərsiti ngə mai.

²² Ama a sənər hyi ənggəra Timathlawusu cabiya ndəkura ja, hyu səni ənggəra 'yi məl thlər ənga ja ənggər zər ənga dənyi wu thlər ndəshigu kau.

²³ Naja nga ya vər dənga ya səwa hyi nyi, ma yi lari kalar sə a ma'yiri tsatsa'a ənga yau.

²⁴ Hənggər da wu Thlagəu, abər wu nda səkar mai, yu shili ənga kərda.

²⁵ Ama a mbari kəl ya bəra səwa hyi İpafəraditusu, zamə da, bazhi məl thlər da, bazhi par thlər da, ndəra tsu cama ngau, ndəra hyi səwa aga ja sa dləwa da.

²⁶ Pakatəu, ju cim aga ja lar hyi patəu, ənga ja vər dənga hyi gagadau ara hyi nggari abər ji da gəra ngga.

²⁷ Pakatəu, a dar ja gəra ngga, ləhə a miya tau. Ama kə Hyal təhudə əgya ja, a'yi kəl na ja waci mai, ama ba nayau, a sara hudə ndzəndzə da, a da gagadau.

²⁸ Agabəngau, cim da ya bəra səwa hyi nyi, aga ma hyi bəra lari nyi, hyu da ənga caguli, nayi tsu dənga sə da wu gənna dzau.

²⁹ Agabəngau, hya dləwur nyi ənga caguli wu Thlagəu. Hya gənggər nyi səli anə culi nji ənggər kau.

³⁰ Arya ji da citə a miya tau ara thlər Kərsiti. Ji lər piya ja aga dləwa da, dləwa dzə kəra hyi gəra sən məliya da.

3

Tsapəkur Nə Jijiri

¹ Joməya nyi wazha ama, hya nggya ənga hudə pipida wu Thlagəu. Tsəfə sə kau, a'yi bəra da sə bilabila anə da ya tsəfər hyi najaka sə mai, ama aga ja kətiya hyi nga nyi.

² Hya hangəkal ənga hya'yar kau, njir məl sə dəmwa'yi'yar kau, njir thla cicir dza nji abər ndu thla pəlzha kau.

³ Ara namən ngə pəlzha thlathla nə jiri, namən kəra a vər dləvə Hyal lagu Mambəl Hyal, njira ənga kadakadarkur wu Kərsiti Yesu, namən njira gəra fər kər ənga dənəma ndəndəkur.

⁴ Alaga kau, a'yi yi ənga patər sərə ndə a kyaga fər kər ni wu ndəkur.

Ma ndə a'yi wu nggani abər sər fər kər nyi a'yi wu ndəkur, yu ndiya nda nyi nadəu.

⁵ Ar pəcir ya da pida cisu nga nji thlana da pəlzha, ndər Izirayila nga yau, sara wu culi gə Benjamenu, ndər İbrani, İbrani kəra gəra mida, ma aga lagur nu dladəu, ndər Farisi nga yau.

⁶ Ma aga nə kwakwadəkur mashi nə thlər nu dladəu, a lər yi bəwabwətə anə da bə dzə njir nu, ma aga tsapəkur nə lagu dladəu, sər vazə da a'yi mai.

⁷ Ama patər sərə tsa'a aga da sər akkəri anə da, kabəngəkau a dari sə dididi anə da, arya Kərsiti.

⁸ A'yi najakə waci mai, ama kalar sə a dari sə dididi anə da, arya madiya gəngəkura sənbiya Kərsiti Yesu Thlagə gə da, ndəra arya ja nga yi tini kalar sau. Arya yi fiya kalar sə ənggər sə ar dzəgau, aga ya da bəga uya Kərsiti,

⁹ ənga aga ya da wu ja. Yi məl abəngau, aga ya uya tsapəkur nə Hyal kəra nju uya lagur mbərsa, mbərsa wu Kərsiti, a'yi tsapəkur kəra nju uya lagur nu dladə mai.

¹⁰ Yu yiwu ya sən Kərsiti ənga dənəma nə hya'ari nyi sara vir tau, ənga da bə dzau wu sa bəwabwətə nyi, aga ya da ənggər naja wu tə nyi.

¹¹ Aga alaga abari ya jigəwa dzau wu njir hya'ari sara vir tau.

Nərdzau Aga Dumwa

¹² A'yi cabiya abər a dar yi kalar sərə ya kyaga da aga nyi mai, alaga abər a nyabiyar yi dzə cicipə mai. Ama sə pathlə kəra ya vər məl, ca ngə, yu nərdzau, yu jahə kərda a ndumwa aga ya səbiya sərə Kərsiti Yesu mbar da aga nyi.

¹³ Wazha ama, a'yi yi lar kərda abər a səbiyar yi nəda mai. Ama sə pathlə kəra ya vər məl, ca ngə ya fari ənga sərə tərəbiya patəu, aga ya nərdzau aga ya uya sərə a dumwa.

¹⁴ Yi cakəri nərdzau a dumwa, a da dləwu akkəri nə səmkur təlkur, akkəri kəra Hyal ngga da aga nyi, akkəri kəra a dəməlməu lagu Kərsiti Yesu.

¹⁵ Ta'yi patəkura mən kəra nənau wu mambəl, mənə kyaga da ənga dəngabiya sə abangau. Ma ndaliya hyi a'yi ənga nggabiya sə paməu, ta'yi Hyal a cabiya hyi sərə tsa'a ar babal.

¹⁶ Sə dəgal kəra a'yi, ca ngə, ta'yi mənə dumwa ənga məl sərə mən highiḅəri.

¹⁷ Wazha ama, hya daḅiya dzə əkkə'yi nji aga hya fa'abiya hiya nggyabiya da, ənga hya tsamə ənga hangəkəkal njira vər nu nggyabiya kəra 'yi highiḅər hyi.

¹⁸ Ənggər kəra yi wuraga na anə hyi dədəməu, yu bəra nar hyi wayu ənga sələm, nji gangə a vər dawa nə wu dlədləkə nə Kərsiti.

¹⁹ Kuḁiyar nggyabiyar nda ca ngə tə nə dəngwadəngwa. Hyalər nda tsu, ca ngə sər gu ta nda. Kadakadarkur nda, ca ngə məl sə səsəli. Dəngar nda patəu, ar kəra sər duniya.

²⁰ Ama namən, njir təlkur Hyal nga mən. Namən wu vəvər nga mənə vər səkə ndər Mbəda sara dəməlməu, naja ngə Thlagər mən Yesu Kərsiti.

²¹ Naja ndəra ənga dənəma nə sən hər kalar sau, a shili əgya kiḁa dənəma nyi. Ənga dənəma nyi tsu, ju nda shabiya dza mən kəra tətəwa kau, aga ja ḁa ənggər dza ja kəra ənga kadakadarkur.

4

¹ Agabangau, zamə da 'yar, nahyi kəra yu yiwu, a'yi hyi wu dəfuwa yau cumu, nahyi ngə caguli da ənga dara təlkur kəra yu nda uya nə akkəri thlər da, ya vər kədi hyi aga hya ciya dzə wu Thlagəu, nahyi bazhir 'wa da 'yar.

Highiḁau Ar Kəra Nggya Jaməu

² Ya vər tədə himiya Iwudiya ənga Sintiki, aga nda gwabiya dzau ara nji gə Thlagəu nga nda.

³ Nagə tsu, ndər məl thlər da nə jijiri, ya vər kədi ngau aga ga dləwar mathləkə'yi kau, ara a sar nda ḁwaḁwatə ənga yau a vər tətəlna ndəshigu, ba Kələmetu tsu ənga

alenyi bazhi thlər da 'yar, nanda kəra thləməndə tsətsəfə a wu Ləkakadə nə pi.

⁴ Hya nggya ənga caguli wu Thlagəu cumu. Ya bəra zhabiya nar hyi, hya nggya ənga caguli.

⁵ Bəgə munyar hyi a cabiya dzau anə kalar ndau. Hya sənbiya abər shilir Thlagəu a ḁari ləhəu.

⁶ A sara hya ḁila kərhyi arya kalar sə mai, ama hya nar nyi kalar sau anə Hyal lagur kədi Hyal ənga kədi nə ḁwakər ənga lə usaku.

⁷ Lagu kau ngə Hyal wu nda nə hyi huḁə pərtəu kəra ndiya kalar nggabiya sau, ənga ju nda ḁələr dəfuwa hyi ənga dəngar hyi wu Kərsiti Yesu.

⁸ Jomə ndəla nyi patəu, wazha ama, kalar sərə jijiri, ənga kalar sərə nja hakəra nyi, ənga kalar sərə tsapəu, ənga kalar sərə cicau, ənga kalar sərə wu shili ənga yiwudzau, ənga kalar sərə nja cicimau, ənga kalar sərə ndiya ənga mənəhəu, alaga kalar sərə dlədləvau, hya dəngabiya sə ar kəra nda patəu.

⁹ Hya məl thlər ənga kalar sərə hyi highiḅəri, ənga sərə hyi dləwuri, ənga kalar sərə hyi nggari ara yau, ənga tsu kalar sərə hyi ləri ara yau, aga Hyal kəra nə hyi huḁə pərtəu ja nggya ənga hyi.

Lər Usaku Anə Njir Nu Nə Fəlipi

¹⁰ Nayi ənga caguli gagaḁau wu Thlagəu ara a bəra hya'abiyar hyi yiwu da wu dəfuwa hyi. Pakatə a sənər yau abər hya vər yiwu da, ama nahyi uya lagu kəra hya sən cabiya ḁa mai.

¹¹ A'yi ara ghar sə kəra yi a gwa nga ya vər na abangə kə mai, arya a highiḅər yi nggya nə fiya dəfu anə kərḁa wu kalar nggyabiya kəra yi a gwa.

¹² A sənər yau ənga nggyabiya nə ghar sau, ənga a sənər yau ənga nggyabiya ndər sə ḁa a'yi. A highiḅər yi ənggəra ya sən fiya dəfu anə kərḁa wu kalar pəci, alaga ya vər sən ənga alaga yi ənga wuḁau, alaga sə a'yi ənga sə a'yi mai.

¹³ A sən məliya yi kalar sau lagu nyi ndəra nə ḁa dənəma.

¹⁴ Alaga abangau, a məliyar hyi mənəhəu ənggəra hyi dləwar ḁa wu pəciara yu ḁwaḁwatəu.

¹⁵ Nahyi njir Fəlipi a sənər hyi, ar pəcira yi dzəguya thlər nə ndəshigu kau, dəbə dzə njir nu a'yi alaga pathləu kəra dəbər kər ənga yau lagur lə sau ənga dləwu mai, kəl nahyi wacu ar pəcira yi piyari Masidoniya.

¹⁶ Ar pəcira yi wu Tasalonika, a nyir hyi ənga sə sər dləwa dzau anə də ar kər ar kər.

¹⁷ A sara hya nggani abər lə sə ləlau nga ya vər kədiyau ara hyi mai, ama lagur uya barka nga ya vər pahə anə hyi.

¹⁸ A kina dər nji ki sau kəra nja kyaga kina də patəu, a ndiya sərə nja kyaga ki də. A dləwuri yi kalar sərə yu yiwu, ta də a dləwur yi lə sə kəra hyi səwa Ipafəraditusu əni. Lər sə lələ kau, lə sə dədəzə kisə ngau, sadaka kəra Hyal wu yiwu kəra wu pina huda ja.

¹⁹ Hyal də tsu, ju nda nə hyi kalar sərə hyu ghari, sara wu gangəkura kadakadarkur bərba nyi wu Kərsiti Yesu.

²⁰ Bəgə kadakadarkur anə Hyalər mən ənga anə Dərmən a nggya ba'anuwa. Amina.

Usa Dzə Nə Jomə Ndəl

²¹ Hya usar mən patər nji cici gə Hyal kəra wu Kərsiti Yesu. Wazha ama kəra 'ya əkkə'yi nda, nda vər usa hyi.

²² Patə nji cici gə Hyal nda vər usa hyi, nji cici nə ki Kayisaru nga ndiya ənga usa hyi.

²³ Bəgə mayiwakur nə Thlagər mən Yesu Kərsiti a nggya ənga mambələr hyi. Amina.

Cama Tsətsəfə Nə Bulusu Anə Njir Kolosi

Usa Dzau Sara Ara Bulusu

¹ Cama tsətsəfə kə sara ara Bulusu cama səsə nə Kərsiti Yesu lagur yiwur huda Hyal, ənga sara ara zamər mən Timathlawusu,

² a nda nə wazha ama kəra cicau ənga njir məl thlər tsa'a miya dəfu wu Kərsiti wu Kolosi. Bəgə mayiwakur ənga hudə pərtəu sara ara Hyal Dərmən anə hyi.

Lə Usaku Ənga Kədi Hyal Bulusu

³ Cumu 'yu lə usaku anə Hyal, Dəya Thlagər mən Yesu Kərsiti, ar pəcira 'yu kədi Hyal arya hyi.

⁴ Ara a nggar 'ya ənggəra hyi mbərsa wu Kərsiti Yesu ba ənggəra hyu ca yiwukur anə patər nji cici gə Hyal.

⁵ Səra də hyi məl abangau, ca ngə arya fər kərər hyi ənga səra Hyal fiya hyi a dəməlmau. Fər kərər hyi kə shili ar pəcira hyi nggari ndər jiri, sara wu ndəshigu kau.

⁶ Ndəshigu kau, wu dumwa ənga ya nggya mənəhəu wu nggyabiya nji, ənga ju cakə tətəlnakər a ndu huda duniya. Ju nda də ənggər kəra ji məliya wu dəfuwa hyi ar pəci kəra hyi nggari ndəshigu mayiwakur nə Hyal ba hyi nggabiya jirkura nyi.

⁷ Hyi highiḅəri jirkura nyi sara ara Ipafərasu, bazhir 'ya wu məl thlər kau, kəra 'yi cabiya nyi yiwukur, naja kəra a vər məl thlər Kərsiti kau, tsa'a miya dəfuwa ja ar viya 'ya.

⁸ Naja ndəra nar 'ya ar kəra culi yiwukur kəra a'yi ara hyi wu Mambəl.

⁹ Ca ngə səra də, ar pəcira 'yi nggar ndər kau, na'yi saya ta'yi ənga kədi Hyal arya hyi mai, 'yu kədi Hyal aga ja nə hyi səni yiwu huda ja, lagur hahangəkər nə Mambəl ənga nggabiya sə nə Mambəl patəu.

¹⁰ Lagu kə ngə ḅər hyi wu nda də ḅə tsa'a aga Thlagəu, ənga hyu də njir pina huda ja wu kalar lagu, ənga hyu də njir məl nggyabiya mənəhəu, wu kalar thlər kəra hyu məl, ənga tsu hyu cakə wu sənbiya Hyal.

¹¹ Bəgə Hyal ja cakər hyi dənəma patə sara wu dənəma nə kadakadarkur nyi aga hya uya dəfu nə səsə'u sə ənga mba dəfu ba caguli wu kalar sau.

¹² Nahyi tsu hya dumwa ənga lə usaku anə Tada, ndəra nə mən dənəma nə uya sər fa'a ki nə nji cici gə Hyal wu təlkur nə mbəmbəl.

¹³ Ara a mbəlbiyar mənər ja sara wu dənəma nə kuthləu, a shili wu təlkur nə Zər 'wa nyi.

¹⁴ Kəra lagu nyi nga mən uya bəlbiya dzau ənga təfəbiya bikər mən.

Yesu Kərsiti Nga Ndiya Kalar sau

¹⁵ Kərsiti ngə ndəra pabiya Hyal, Hyal kəra nji gəra sən lari ənga li, naja ngə yarma ar kəra kalar səra Hyal məliya.

¹⁶ Ara lagu nyi nga nji məliya kalar sau, sə kəra a dəməlmau ənga sə kəra a gyu 'yi, sə kəra li wu lari ənga sə kəra li gəra lari, təltəl'yar ənga njir dənəma ənga njir nabiya ka məlna. Kalar sə kəra nji məliya, nji məliya nda anə nyi ənga lagu nyi.

¹⁷ Kərsiti nga dumwar kalar sau, lagu nyi tsu ngə kalar sə kəra nji məliya səbiya dzau.

¹⁸ Naja ngə ar viya kər nə dzau, ca ngə daḅə dzə njir nu. Naja ngə dzəgwar kalar sau, ənga naja ngə tanggərma ndəra hya'ari sara vir tau, aga ja də sə tanggərma wu kalar sau.

¹⁹ Ara huda Hyal pipida gagadəu, nga ji nyabiya Hyalkur nyi wu ja.

²⁰ Lagu nyi nga ji ḅasəwa kalar sə anə kərnyi. Lagur pə mashi nyi a dar wu dladlakau nga ji məliya nggya jaməu, wu pama ja ənga sə kəra nji məliya kəra a dəməlmau ənga kəra a gyu 'yi.

²¹ Dəḅəm nadə ngə pama hyi ənga Hyal, ənga tsu dawa nga hyi ənga ja, lagur dəngər hyi ənga sər mələ hyi.

²² Ama kabangəkəu, Hyal a ḅasəwa hyi ri lagur tər Kərsiti wu kum ənga mashi. Ji məl abangə aga ja shili ənga hyi a shili wu mwa nyi, ba ji dzəgwa lər hyi cici gəra ənga didi ənga gəra vazau anə kər nyi.

²³ Kəl hya dumwa wu mbərsar hyi ənga hya ta'yi pir wu jirkur, gəra kənggədəu wu fər kər, kəra hyi dləwuri sara wu ndəshigu. Najaka ndəshigu kəra hyi nggari, ca nga nji

tətəlna a ndu duniya papatəu, kəra nayi Bulusu ngə Hyal məliya ndər məl thlər kau.

Thlər Nə Bulusu Anə Daḅə Dzə Njir Nu

²⁴ Kabangəkau, wu caguli nga yau, arya ḅwaḅwatə kəra ya vər sa arya hyi. Lagur najaka ḅwaḅwatə nga yu nyabiya ḅwaḅwatə kəra Kərsiti sa arya dza ja, kəra ca ngə daḅə dzə njir nu.

²⁵ Hyal a nə ḁa ri dənama yi ḁa ndər məl thlər anə daḅə dzə njir nu lagur tətəlna ndəshigu nyinyau anə hyi.

²⁶ Najaka cama kəra ya vər tətəlna anə hyi kau, sə ngə kəra ḁəḁəwa, kəra Hyal ḁəwana anə njir zaman kəra tərabiya, ama kabangəkau, a cabiyar nyir ja anə nji cici gə Hyal.

²⁷ Anə nda ngə Hyal cadəbiya aga ja məliya nda səni bərbakur nə kadakadarkur nə sə kəra ḁəḁəwa wu pama njira a'yi njir Yahudiya mai, abər Kərsiti wu hyi ca ngə fər kər nə kadakadarkur.

²⁸ 'Yu tətəlna cama ar kəra Kərsiti ənga 'yu kughiya ənga highiḅər nyi anə kalar ndau, ənga patər hahangəkur 'ya, aga 'ya ləri kalar ndər nu cicipəu wu Kərsiti.

²⁹ Ca ngə sərə ḁa yu nərdzə ənga patər dənama nyi kəra ji nə ḁa kəra wu məl thlər wu yau.

2

¹ Yu yiwu hya səni ənggəra yi nərdzə arya hyi ənga arya njira wu Lawudekiya, ənga arya njira gərə saya lar ḁa.

² Cim ḁa, ca ngə yiwudzə ja daḅər nda ənga nda uya tsətsəkudzə wu ḁəfuwa nda aga nda uya bərba nə nggabiya sə gagadəu, lagu kə nga ndu uya sənbiya sə ḁəḁəwa nə Hyal, kəra ca ngə Kərsiti ənga kərnyi,

³ ndəra wu ja ngə patər kadakadar hahangəkur ənga nggabiya sə ḁəwanakər.

⁴ Yu na sə'yar kə anə hyi a sara vanyi ndə a nggutana hyi ənga ndər səkwa vi.

⁵ Alaga kə a'yi yi ənga hyi li ənga li mai, ama a'yi yi ənga hyi wu mambəl. A'yi yi ənga huḁə pipida ənggəra yi nggari nggyabiyar hyi ənga ta'yir hyi wu mbərsa wu Kərsiti.

Nu Kərsiti A Shiliri Ənga Nggyabiya Mafəliyangəu

⁶ Ta ḁa a dləwuri hyi Yesu Kərsiti ar viya Thlagər hyi, kəl hya dumwa ənga nggyar hyi wu ja.

⁷ Hya ciya dzau ənga hya həriya kərhyi wu ja, hya ḁa nənau wu mbərsar hyi kəra nji highiḅər hyi ənga hya nyabiya dzə wu lə usaku gagadəu.

⁸ Hya nggya ənga hangəkəl, hya sara piyari nja nggutana hyi lagur kəpal kəra gərə kər mai, kəra wu shili lagur sən sə njir duniya ənga dənama nə mambəl nə duniya, ama a'yi sara ara Kərsiti mai.

⁹ Ara wu Kərsiti ngə patər Hyalkur nə Hyal nggya wu dzə nə ndəkur nyi.

¹⁰ Agabangə nga nji nə hyi aga hya nyabiya dzau wu ja, naja kəra a vər səm təlkur ar kəra njir dənama ənga njir səm təlkur.

¹¹ Wu ja nga nji thlana hyi pəlzha, ama a'yi culi pəlzha kəra nju thla ənga tsi mai, ama pəlzha kəra Kərsiti ənga kərnyi ngə məliya, lagur thlathlana nggyabiya ndəndəkur wu hyi.

¹² Ar pəcira nji məliya hyi baḅətizəma, nji həḁəna hyi daḅə ənga Kərsiti ənga hyi hya'ari daḅə ənga ja, lagur mbərsar hyi wu dənama nə Hyal ndəra hya'ana Kərsiti sara vir tau.

¹³ Dəḁəm tətə nga hyi wu bikər hyi, ənga gərə təkəbiya dzər hyi ənga nggyabiya bikau, ama kə Hyal məliya hyi, hyi ḁa ənga pi daḅə ənga Kərsiti ara a təfəbiya mənər ja bikər mən patəu.

¹⁴ Ji məliya abangəu, lagur kəkəḁəna sə tsətsəfə kəra nji tsəfəya aga sakida ar kəra mən abər a bəlḁar mən dləḁəu. Kə ji həna sə tsətsəfa nyi nadəu, ba ji dlakəya ar wu dlədlakəu.

¹⁵ Kə ji mbəliya kar pa nə dənama'yar ənga njir səm təlkur nə mambəl 'yar. Kə ji fuwa nda wu səli ar babal ar pəcira ji səmku təlkur ar kəra nda a dar wu dlədlakəu.

¹⁶ Agabangəu, hya sara piyari ndə ja məliya hyi numa ar kəra sərə hyu səm alaga sərə hyu sa mai. Abangə tsu, hya sara piyari ndə ja məliya hyi numa lagur ḅəla mini, ənga Hya Mafəliyangə ənga ḅəla pəcir Bəlsar nə sugu.

¹⁷ Ara sə'yar kə patə shangguda səra a vər shili ngau. Kərsiti nga kərnyī ngə jirkura nyi.

¹⁸ A sara hya piyari kalar ndər həya kər nə fati ənga ndər dləvə waladi a diya hyi mai, aga nda kar hyi ara səm təlkur mai. Culi nji kau, wu ndər gangə ar kəra mətəkər kəra ndu lari, ənga nggyabiyar nda nə bikau wu məliya nda, ndu da njir hakər gagadau.

¹⁹ Culi ndə kau, a'yi dləbər kərnyī ənga Kərsiti mai, ndəra naja ngə kər nə dzau. Naja ngə ndəra səbiya patər dabə dzə njir nu, kəra ca ngə dza ja, kəra dlədləbər mən ənga ja lagur mədəla ja ənga bəlata ja, aga mənə hau ənggəra Hyal wu yiwu mənə hau.

²⁰ Ta da a tər hyi dabə ənga Kərsiti, ənga a təkəbiya hyir ja sara wu dənəma nə duniya, mi ngə da tsu hyu nggya ənggər nahyi njir duniya ka? Mi ngə da hyu bəra lər kərhyi anə səra ndu na, sə kəra ənggər,

²¹ “Hya sara səbə najaka sə wu tsa hyi mai, hya sara dāha najaka sə mai ənga hya sara tsəkwa najaka sə mai” ya?

²² Culi najaka sər bəla, sər highiḃə ngə kəra gəra səkari aya nji mbiya nda lagur dladə nə ndəkur.

²³ Ənga jiri, culi najaka sər bəla, a'yi ja ənga sər pabiya səra wu shili ənga hahangəkur. Nanda ngə, dləvə caca kəra ndə fənggər nyi anə kərnda, ənga həya kər fəfati, ənga tsu lə bwaḃwatə anə kumur dzau. Ama jirkura nyi, sər bəla kau, a'yi a sən shili ənga dənəma nə səm təlkur ar kəra dənəma nə suna ndəndəkur mai.

3

Nggyabiya Kəra Tsəku Ənga Pi Mafəliyangəu

¹ Ta da a hya'ana hyir nji a shili wu pi mafəliyangə daḃə ənga Kərsiti, hya fər liya hyi ar səra a dəməlmau, vira Kərsiti a vər nggya ari, ja vər nggya ar tsi mazəm nə Hyal.

² Hya fər dəngər hyi ar səra a dəməlmau, ama a'yi ar səra wu duniya kə mai.

³ Ara a tər hyi, ənga piya hyi dədəwa nga nyi ənga Kərsiti wu Hyal.

⁴ Ar pəcira Kərsiti wu nda cabiya dzau, ndəra naja ngə piya hyi, nahyi tsu hyu nda cabiya dzə ənga ja wu kadakadarkur nyi.

⁵ Agabangau, kəl hya pəna suna sər duniya wu dəfuwa hyi, sə ənggər səsukur, ənga nggya dedəḃəkur, ənga suna dididī, ənga nggyabiya dəmwa'yu, ənga suna sə ndau, kəra kakalə ənga nu katəu.

⁶ Arya culi sə'yar kə ngə hudə ndzəndzə nə Hyal wu shili ar kəra njira gəra bəlar ndər nyi.

⁷ Nahyi ənga kərhyi abangə ngə culi nggya kəra hyi nggya a gwa dədəməu.

⁸ Ama kabangəkau, kəl hya təkəbiya dzə ənga culi nggyabiya kau. Hya piyari ndzə dəfu, ənga kwakwadəkur dəfu, ənga səbə ndə wu dəfu, ənga ndza thləmə, ənga ndər kəra gəra kyau sara wu miya hyi.

⁹ Hya sara thla fati anə kuvwar hyi mai, ta dər a piyari hyi nggyabiya dədəmə ənga səra mələ nda,

¹⁰ ənga ta dər a hər hyi nggyabiya mafəliyangəu. Nggyabiya kau, nggabiya nyi a bəra dər mafəliyangə aga ja da ənggər ndəra məliya nyi.

¹¹ Ənggau, ca pampamkur a'yi mai, alaga ndər Gərikəu, alaga ndər Yahudiya, ənga ndəra nji thlana nyi pəlzha, alaga ndəra nji gəra thlana nyi pəlzha, ənga njira nggyabiyar nda ənggər nə ma'wi, ənga njir miya tagəu, ənga mafa, alaga njira a'yi mafa mai, ama Kərsiti ngə sə patəu, ənga naja ngə wu kalar sə patəu.

¹² Agabangau, ta Hyal a dəmbiya hyi ri aga hya da nji nyi, ənga tsu hya da nji cici nyi ənga njira ju yiwu gagadau, ta'yi hya da njir təhudəu, ənga nji hangəkəl, ənga nji həya kər, ənga nji ki'wa, ba ənga njir mba dəfu.

¹³ Hya səsə'wuri kuvwar hyi, ənga hya təfəbiya nyi anə nji kalar səra ndə ndzana hyi. Hya təfəbiya nyi anə nji ənggər kəra Thlagə təfəbiya hyi.

¹⁴ Adabanga sə'yar kə patəu, səra ndiya patəu ca ngə hya ca yiwukur anə kuvwar hyi, aya yiwukur ngə wu shili ənga daḃər kər kəra tsa'a.

¹⁵ Bəgə hudə pərtə nə Kərsiti kəra ji nə hyi a səm təlkur wu dəfuwa hyi. Hya məl abangə ara Hyal ngə ngga hyi aga hya

nggya ənga hya məl thlər wu jaməkur ar viya nji zəməu. Ənga hya dumwa ənga lə usaku anə Hyal.

¹⁶ Hya piyari ndər Kərsiti a nyabiya dzə wu dəfwa hyi gagadəu. Ənga hya dumwa ənga highibəu ənga tədə himi anə kuvwar hyi wu patər hahangəkur. Aga ma hyu thlə na Zabura, ənga na tsətsəfə nə Hyal, ənga alenyi na paməpamə nə Mambəl, ja dla ənga usaku anə Hyal wu dəfuwa hyi.

¹⁷ Kalar sərə hyu na ənga hyu məl, hya məl wu thləmərlə Thlagə Yesu, hyu lə usaku anə Hyal Tada lagu nyi.

Nggyabiya Kəra Tsa'a Wu Ki Njir Nu

¹⁸ Nahyi mathləkə'yi, cumu hya lər kərhyi anə shilər hyi. Sərə hya kyaga məl ngau, ənggər kərə tsa'a wu Thlagəu.

¹⁹ Nahyi shili, hya ca yiwukur anə mathləkə'yir hyi, ənga hya sara da nda mai.

²⁰ Nahyi wazha, hya məl kalar sərə njir yar hyi nar hyi, arya sərə wu pina huda Hyal ngau.

²¹ Nahyi tada'yar, a sara hya ndza huda wazhar hyi mai, ara kərə nda a sara hur.

²² Nahyi mafa'yar, hya məl kalar sərə tarkir hyi nar hyi hya məl. Hya sara məl sərə tsa'a wu liya nda wacu aga nda dağaga faliya hyi mai, ama hya məl sə ənga dəfu zəmə cumu, ara nahyi njir hivər Thlagə ngau.

²³ Kalar sərə hyu məl, hya məl ənga dəfwa hyi patəu, ənggər njira wu məl sə anə Thlagəu, ama a'yi ənggər anə nji mai.

²⁴ Hya məl thlərər hyi mənəhəu, ara hyu səni abər Thlagə ngu nda nə hyi sər fa'a ki, akkəri kərə ji thlana ju nə nyi anə nji. Hya məl abangə ara Thlagə Kərsiti nga hyu nu.

²⁵ Kalar ndəra dumwa ənga məl sə dəmwa'yu, nju nda kina nyi akkəri dəmwa'yikur nyi, ara Hyal wu tazhira mai.

4

¹ Nahyi tarki, hya məl sərə tsa'a anə mafar hyi 'yar gərə ənga tazhira ara hyu səni abər a'yi hyi ənga Thlagəu a dəməlmau.

Highibə Nə Cakə Dzau

² Hya dumwa ənga kədi Hyal cumu, ma hya vər kədi Hyal, hya tsam ənga hangəkal ənga hya lər usaku.

³ Ənga hya kədi Hyal arya 'ya tsu, aga Hyal a nə 'ya lagura 'ya dumwa ənga tətəlna ndər dəwadəwa ar kərə Kərsiti, arya nyi nga yi wu fursəna.

⁴ Hya kədi Hyal arya yau, aga ya dağaga cabiya ndər kərə dədəwa ar babal ənggərə ya kyaga məl.

⁵ Hya da ənga hahangəkur wu sərə hyu məl əkkə'yi njira a'yi njir nu mai. Hya məl thlər ənga kalar pəci kərə hyi uya.

⁶ Cumu, kalar ndərər hyi ja da wu səmana ənga amaya'yi, aga hya uya lagur shadəwa kərə mənəhəu anə kalar nji.

Usadzə Nə Jomə Ndəl

⁷ Tikikusu wu nda nar hyi patər sə ar kərə yau. Naja zamə huda mən ngau, kərə wu məl thlər tsa'a miya dəfu ənga tsu naja mafa nə Thlagə dağə ənga 'ya.

⁸ Sərə da yu sə nyi a nda anə hyi ca ngə aga hya nda sənbiya patər sərə a vər bau ar kərə 'ya, ənga aga ja tsətsəkur dəfuwa hyi.

⁹ Ju shili ənga zamə nə huda 'ya ndər məl thlər tsa'a miya dəfu, ca ngə Onisimusu ndəra pathlə wu pama hyi. Ndu sa nar hyi kalar sərə a vər da ənga 'ya.

¹⁰ Arisitakusu, ndəra ənga yi wu fursəna wu sə usa dzə nyi anə hyi, abangə tsu ngə Markusu səgəya Barnabasus. Markusu, ndəra gə nggar ndər ar kərə ja, agabangau, ma ji shili, ba ga dləwuri nyi.

¹¹ Jashuwa, ndəra nju ngga ənga Jastusu wu usa hyi tsu. Nanda ngə nji makər wu pama njir nu kərə njir Yahudiya kərə a'yi ənga yau wacu, ndu məl thlər təlkur Hyal ənga yau ənggau. Nanda tsu, a səsəkuyar nda dəfuwa yau.

¹² İpafərasu, ndə pathlə wu pama hyi ənga ndər məl thlər Kərsiti Yesu wu usa hyi tsu. Cumu nga ja vər kədi Hyal arya hyi ənga huda zəməu aga hya ciya dzau wu patər yiwu huda Hyal, nənau ənga papalkur kər.

¹³ A'yi yi ənga sakida, abər ju məl thlər gagadə arya hyi ənga njir Lawudekiya ənga Hirapolisu.

¹⁴ Bazhir mən kəra mən wu yiwu
gagadau, naja ngə ligəta Luka ənga
Dimasu, nda vər usa hyi.

¹⁵ Hya usar mən wazha ama kəra wu
Lawudekiya ənga kwamər mən Nimifasu
ənga dabə dzə njir nu kəra wu dabə wu ki
nyi.

¹⁶ Ayukuda nji jigana hyi najaka cama
tsətsəfau, ba hya səwa nyi anə njir
Lawudekiya aga nja jigana nda tsu. Nahyi
tsu nja jigana hyi kəra nji səwa nyi anə njir
Lawudekiya.

¹⁷ Hya nar nyi anə Aricipusu aga ja məl
ənga hangəkal aga ja nyabiya thlər kəra
Thlagə nə nyi aga ja məl.

¹⁸ Nayi Bulusu ənga kərda ngə tsəfər hyi
najaka cama nə usa dzau ənga tsa yau.
Hya dəngari abər tsu yi wu fursəna
mbamba. Mayiwakur nə Hyal ja nggya
ənga hyi. Amina.

Cama Tsətsəfə Nə Bulusu Nə Tanggərma Anə Njir Tasalonika

Usa Dzau

¹ Cama tsətsəfə kə sara ara Bulusu, ənga Silasu, ba ənga Timathlawusu.

A nda nə dabə dzə njir nu wu məlmə Tasalonika, kəra nə Hyal Tada ənga Thlagər mən Yesu Kərsiti.

Mayiwakur ənga hudə pərtəu anə hyi.

Bulusu Lər Usaku Arya Mbərša Nə Dabə Dzə Njir Nu Nə Tasalonika

² Cumu nga 'yu lə usaku anə Hyal arya hyi patəu, ənga 'yu ngga thləmər hyi wu kədi Hyalər 'ya.

³ 'Yu dumwa ənga dənga ar kəra hyi wu mwar Hyalər mən ənga Dərmən, ar kəra thlərər hyi nə mbərša, ənga thlər yiwukur kəra hyu məl wu dzau, ənga cinapir hyi wu fərkərər hyi wu Thlagər mən Yesu Kərsiti.

⁴ Wazha ama kəra Hyal wu yiwu, a sən 'ya abər Hyal ngə cədəbiya hyi,

⁵ arya ndəshigur 'ya a'yi shili anə hyi ənga dəhə waci mai, ama tsu ənga dənəma, ənga Mambəl Cicau, ənga jiri tata'yi pir. Arya wu sən hyi ənggəra 'yi nggya wu pama hyi aga dləwa dzər hyi.

⁶ Hyi də njir fa'abiya hiya 'ya ənga njira fa'abiya hiya Thlagəu. Alaga wu bwaḃwatəu gagadəu, kə hyi dləwuri cama sara ara 'ya ənga hudə pipida lagur Mambəl Cicau.

⁷ Lagu kə nga hyi də njira nju fə li ari anə patər njir nu wu 'yi'yir Masidoniya ənga Akaya.

⁸ Arya sara ara hyi ngə cama Thlagə tətəlnəkər, a'yi wu 'yi'yir Masidoniya ənga Akaya waci mai, ama anə kalar njira sənbiya sə ar kəra mbərsar hyi wu Hyal ba'amani. Agabəngau, sə a'yi 'ya bəra sən na ar kəri mai.

⁹ Arya nja nyi ənga kərnda nga vər lə sakida ənggəra hyi dləwur 'ya. Nja nyi nar 'ya ənggəra hyi təkəbiya dzə ənga katər hyi 'yar, ba hyi sha shili əgya Hyal, Hyal jijiri kəra ənga pi.

¹⁰ Ndə nana tsu, ənggəra hyi nggya aga səkə shidar Zər nyi sara dəməlməu, ndəra Hyal hya'ana nyi sara vir tau, ca ngə Yesu, ndəra kətiya mən ara numa nə hudə ndzəndzə Hyal kəra wu shili.

2

Thlər Bulusu Wu Tasalonika

¹ Nahyi ənga kərhyi wazha ama, hyu səni abər ndar 'ya a ndəgya hyi a'yi də sə kurthlə mai.

² Ama alaga kə a lar 'ya bwaḃwatəu ənga dida wu məlmə Fəlipi, ənggər kəra hyu səni, ama ənga tsətsəku dəfu nə Hyalər mən, a nə hyir 'ya ndəshigu, wu patəkura bwaḃwatər 'ya wu tsa dawa.

³ Arya ndər Hyal kəra 'yu məl kau, a'yi shili sara wu mbərza ənga dadam dəfu mai, alaga 'yi nərdzau aga 'ya nggutana hyi mai.

⁴ Ama 'yu ndər ənggər njira Hyal dlənggəri ənga nda, kə ji fuwa ndəshigu wu tsa nda. A'yi 'ya njira wu yiwu nda pina hudə nji mai, ama Hyal ndəra wu dzəbiya dənga dəfwa nji.

⁵ Ənggəra hyu səni, ndər 'ya a'yi ndər məsahə ar miya mai, ətsu a'yi 'ya ənga ngushi ar kəra bama nə dəwa sunakur mai. Hyal ngə sakidar 'ya.

⁶ Na'ya a'yi gal fal ara nji mai, alaga sara ara hyi ənga sara ara alenyi nji mai.

Ar viya cama səsə nə Kərsiti, tsa'a nga nyi, 'ya sən na hya səməna 'ya.

⁷ Ama 'yi nu hyi ənga hangəkəl ənggər kəra ama a vər lə hangəkəl anə zər mamanji.

⁸ Arya 'yu yiwu hyi gagadəu, ca ngə də ənga caguli nga 'yi nə hyi ndəshigu patə əkkə'yi kər'ya. A'yi tətəlna ndər Hyal kə waci mai, ama ənga caguli 'yi lər kər'ya ara njir dəfwa 'ya nga hyi.

⁹ Pakatə wazha ama, hyu dəngəri ənga thlər dzadzau kəra 'yi məl vu'yi ənga pəci ara 'ya sara fənggər hyi bwaḃwatəu arya ndəshigu anə kalar ndaliya hyi.

¹⁰ Nahyi ngə sakida, nahyi njir mbərša, ənga Hyal ngə sakida tsu, ar kəra culi nggyabiya kəra 'yi cabiya hyi, nggyabiya nə cicikur, ənga nə tsapəkur, ba ənga nggyabiya gəra vazau.

¹¹ Ənggər kəra hyu səni, abər 'ya vər nu kalar ndaliya hyi ənggər kəra tada a vər nu ənga wazha nyi.

¹² 'Yi tsətsəkuya hyi, ənga 'yi səsəkuya hyi, ba ənga 'yi kədi hyi aga hya nggya nggya tsatsa'a aga təlkur Hyal, ndəra ngga hyi a vu təlkur nyi ənga kadakadarkur nyi.

¹³ Arya abangau, 'yu usaku anə Hyal cumu, arya ar pəcira hyi dləwuri ndər Hyal kəra hyi nggari sara ara 'ya, hyi dləwuri ənggər ndər Hyal ama a'yi ənggər ndər ndə mai. Pakatu ndər Hyal ngau, kəra a vər məl thlər nyi wu dəfwa hyi, nahyi njira mbərsa.

¹⁴ Nahyi ja, wazha ama, hya fa'abiya hiya dəbə dzə njir nu Hyal paməpamə kəra wu Yahudi, njira wu Kərsiti Yesu. Ənggər kəra hyi lar ɔwaɔwatə wu tsa njir məlmər hyi, tangə ənggər ta ngə dəbə dzə njir nu 'yar lar wu pəla njir Yahudiya.

¹⁵ Njir Yahudiya ngə tsəya Thlagə Yesu ənga nabi'yar tsu, ənga tsu ndə kədləna 'ya, kə sə ndzana huda Hyal, ba ndə də dawa ənga nji patəu!

¹⁶ Ndu nərdzau aga ka 'ya ara tətəlna ndər Hyal anə njira a'yi njir Yahudiya mai, a sara nda uya mbəda. Lagu kə nga ndə cakəri kyakiwa bikər nda. Ama kəja hudə ndzəndzə Hyal a shidari ar kəra nda.

Cimər Bulusu Ja Bəra Lar Njir Tasalonika

¹⁷ Ama, wazha ama, ar pəcira nji təkəbiya mən əkkə'yi hyi nə pəci kushu, təkə nə kumər dzə ngau, a'yi nə dəfu mai. A vər cim nga 'ya, ənga 'yu nərdzau aga 'ya lar hyi bama ənga bama.

¹⁸ A ciwar 'ya wu kər aga 'ya shili əgya hyi, nayi Bulusu, yi nərdzau aga ya shili, nərdzə də a'yi aga zəmə mai, a'yi aga məthlə tsu mai, ama ba shatan kar 'ya.

¹⁹ Mi ngə sər fər kərər 'ya, ənga sər cagulir 'ya, ənga tsu dara təlkur nə kadakadarkur 'ya wu mwar Thlagər mən Yesu ar pəcir shida nya? A'yi nahyi ngə wa?

²⁰ Jijiri, nahyi ngə kadakadarkurər 'ya ənga cagulir 'ya.

3

¹ Agabangau, ta də na'yu sən mbiya dəfu mai, ba 'yi lari a dəri tsa'a nja piyar 'ya wu

Athlinu na'ya zhizhir 'ya.

² 'Yi səwa hyi Timathlawusu zamər mən, ənga zamə məl thlər Hyal, ndər tətəlna ndəshigu nə Kərsiti aga ja cakər hyi dənama ənga tsətsəkur hyi wu mbərsar hyi.

³ Ji məl abangau, a sara vanyi nda sara kənggədər dzau ara culi najaka ɔwaɔwatə kəra hyi a gwa. Arya hyu səni tsu kadə nga nji nana abər kəl mən tərabiya a gwa.

⁴ Pakatəu, ar pəcira a'yi 'ya əkkə'yi hyi, a nar hyir 'ya abər nju nda də 'ya. Abangə tsu nga nyi dərkər ənggər kəra hyi səni.

⁵ Arya kau, ta də nayi sən mbiya dəfu mai, ba yi səwa aga ya yiwabiya ar kəra mbərsar hyi. Yu hivər ara ndər dzə kau, ja sara dzəbiya hyi ba hədar 'ya a də sə kurthləu.

Ndər Fə Dəfu Kəra Shili Ara Timathlawusu

⁶ Ama kəja Timathlawusu a shiliri kabangəkəu sara ara hyi, ji sa nar 'ya sə mənəhə ar kəra mbərsar hyi ənga yiwukur kəra hyu ca. Ji ɔəra nar 'ya ənggəra a'yi hyi ənga dənga cacaguli ar kəra 'ya ənga ənggəra hyu cim nə lar 'ya ənggər kəra 'yu cim nə lar hyi.

⁷ Agabangau, wazha ama, wu patər ɔwaɔwatə ənga də paməpamə kəra 'yi sa, a uyar 'ya səsəku dəfu arya mbərsar hyi.

⁸ Kabangəkə ja, a dəar 'ya nji mbəmbəda, ta də a ta'yir hyi jijiri wu Thlagəu.

⁹ Wa thləmə culi usaku, kəra 'ya sən nə nyi anə Hyal, arya madiya caguli kəra 'yi uya wu mwar Hyal arya hya?

¹⁰ Vu'yi ənga pəci nga 'ya vər nərdzau wu kədi Hyal aga 'ya lar hyi li ənga li aga 'ya nyabiya vira hyi təwa wu mbərsa.

¹¹ Bəgə Hyalər mən ənga Dərmən ənga kərny, ba ənga Thlagər mən Yesu ja pahəna 'ya lagu aga 'ya shili əgya hyi.

¹² Bəgə Thlagə a məliya yiwukurər hyi a cakau, a dumwa dumwa anə kuvwar hyi ənga kalar ndau ənggər kəra 'ya vər yiwu hyi.

¹³ Bəgə ja tsətsəkur dəfuwa hyi aga hya də nji gəra vazau, ənga hya də nji cicau wu mwar Hyalər mən ənga Dərmən wu pəcir shidar Thlagər mən Yesu dəbə ənga nji cici nyi patəu.

4

Nggyabiya Nə Pina Huda Hyal

¹ Ayukuda sə patə wazha ama, 'yu kədi hyi ənga 'yu tsətsəku hyi aga hya nggya nə pina huda Hyal ənggər kəra hya vər nggya kabangəkau. 'Yu cakər kədiyau aga hya bəra cakər dumwa ənga məl abangə wu Thlagə Yesu.

² Arya hyu səni tədə himiya hyi kəra 'yi məl kə wu dənəma təlkur nər Thlagə Yesu ngau.

³ Yiwu huda Hyal ngau, hya nggya cicau ənga hya hwi ara səsukur.

⁴ Kalar ndə wu pama hyi ja səni ənggəra ja nggya ənga kərny, ja nggya cicau ənga ja səbiya ndəkur nyi,

⁵ a'yi wu lagur suna səsukur ənggər kəra njira gəra sən Hyal wu məl mai.

⁶ Wu najaka sau, a sara ndə a ndza sə alaga diya zamə nyi mai, arya Thlagəu wu nda nə nyi anə kalar ndə bwaḅwatə nə kalar bikə nyi ənggər kəra 'yi nar hyi, ənga 'yi kughiya hyi tsu kadə ta.

⁷ A'yi aga nggya dedeḅə ngə Hyal ngga mən mai, ama aga mənə nggya cicau.

⁸ Agabangau, kalar ndəra nggəl ara dləwu ndər kau, a'yi ndər ndə nga ji piyari mai, ama ndər Hyal nga ji piyari, Hyal ndəra nə hyi Mambəl Cici nyi.

⁹ Ar kəra yiwu dzə wazha ama tsu, a'yi kəl yi bəra tsəfər hyi ar kəri mai, arya ndər Hyal a highiḅərər hyi ri hya yiwu kuvwar hyi.

¹⁰ Pakatəu, hya vər ca yiwukur anə wazha ama wu 'yi'yir Masidoniya, ama cimər 'ya wazha ama, ca ngə hya dumwa ənga yiwudzau ar cakau ar cakau.

¹¹ Hya nərdzau aga hya nggya jaməu, ənga hya sara fə miya hyi a vu ndər nji mai, ənga hya məl thlər ənga dənəmar hyi ənggər kəra 'yi highiḅər hyi.

¹² Hya məl abangə aga hya da njira nju gənggər nda səli wu mwar njira gəra njir nu, ənga hya sara da njir nggya aga ndə mai.

Shidar Thlagəu

¹³ Wazha ama, na'yu yiwu hya nggya ənga gəra sən sə ar kəra njira tau wu Kərsiti mai, ənga hya nggya wu hudə kyakyaru ənggər njira gəra ənga fər kər mai.

¹⁴ Mara a hənggər mən abər Yesu a təri, kə ji hya'ari, abangə tsu a hənggər mən abər Hyal wu nda shabiya njira tə wu Yesu a shida əkkə'yi ja.

¹⁵ 'Yu ndər kau anə hyi ənggər kəra ndər Thlagə nana abər, namən kəra a'yi ənga pi kabangəkau, ar pəcir shidar Thlagər mən, a'yi mən wu nda hya'ari tanggərma a mwara njira tə mai.

¹⁶ Arya Thlagə ənga kərny wu nda shida sara dəməlmau ənga ngga dədəgaləu, ənga dāha dədəgal nə madiya waladi, ənga mbədə tələmə nə Hyal. Ənggau, njira tə wu Kərsiti, nanda ngu dzəgwa hya'ari tanggərma.

¹⁷ Ayukuda ndə hya'ari, namən kəra ənga pi mən wu dzəgwa hya'ari. Nja dzəgwa hər mən a dəməlmau a du dlama, aga mənə da bə əkkə'yi Thlagər mən a dəməlmau. A ndəna, mənə dzəgwa dumwa ənga nggya ənga Thlagəu ba'anuwa.

¹⁸ Agabangə ja, hya fiya nyi dəfu anə kərhyi ənga najaka ndər.

5

¹ Wazha ama, ar kəra pəci ənga saka nə shilər Thlagəu, a'yi mbari 'ya tsəfəri hyi sə ar kəri mai,

² arya nahyi ənga kərhyi hyu səni abər pəcir Thlagər mən wu nda da ənggər shilər ndər həl əvu'yi.

³ Ar pəcira nja vər na, "Nggya jaməu ənga hudə pərtə a shiliri," kukuthlə ba bwaḅwatə nə sa a shili ar kəra nda, ənggər kəra ya shili anə mala hudə ma pəcir ya nyi a shiliri. Lagur mbədəbiya dzə a'yi mai.

⁴ Ama nahyi wazha ama a'yi hyi wu kuthlə mai, ənga pəci kə a'yi a sən shili ar kəra hyi kukuthlə ənggər ndər həl mai.

⁵ Nahyi patəu, wazha nə mbəmbəl ngau, ənga wazha nə pəci tsu. Namən a'yi njir vu'yi alaga njir kuthlə mai.

⁶ Agabangau, a sara mənə da njir gu ghanyi mai, ənggər kəra alenyi nja vər məl mai. Bəgə mənə nggya lili'u aga mənə tsamə ənga mənə nggya baḅathlə dzau.

⁷ Arya njira wu gu ghanyi, əvu'yi nga ndu gwa. Njira wu sa sə sasa tsu, əvu'yi nga ndu sa, ba ja thləkəna nda.

⁸ Ta da nə puci nga mən, ta'yi mənə tsamə ənga mənə nggya ɓaɓathlə dzau. Bəgə mbərsa ənga yiwudzau nda da ləgutə liyangə har mən, ənga fər kər nə mbədə tsu ja da dara liyangə har mən.

⁹ Arya Hyal a'yi jigəwa mən wu njir hudə ndzəndzə nyi mai, ama aga mənə uya mbədau lagur Thlagər mən Yesu Kərsiti.

¹⁰ Kərsiti ndəra tau arya mən, aga mənə da ənga pi ənga ja, alaga lili'u mən alaga mən wu ghanyi.

¹¹ Agabangə hya fiya nyi dəfu anə kərhyi, ənga hya dumwa ənga dləwa kuvwar hyi ənggər kəra hya vər məl kau.

Usa Dzau Ənga Tədə Himi

¹² Kabangəkau, 'yu kədi hyi wazha ama, hya gənggər nyi səli anə njir məl thlər ənga jirkur wu pama hyi, ca ngə njir tədəmwar hyi wu Thlagəu, njir lə sawara anə hyi.

¹³ Hya səbiya nda lagur hakəra nda gagadau wu yiwukur arya thlərər nda. Hya nggya jamə wu pam ənga kalar ndau.

¹⁴ 'Yu tədə himiya hyi wazha ama, hya kughiya ndər nggya hadəwa, ənga hya fiya nyi dəfu anə njir hivər, ənga hya dləwar nji tutuwa dənəma, ba ənga hya mba dəfu ənga kalar ndau.

¹⁵ Hya hangəkal hya sara ki dəmwa'yikur ənga dəmwa'yikur mai, ama hya dumwa ənga mənəhəkur cumu anə kuvwar hyi ənga kalar ndau.

¹⁶ Hya nggya ənga caguli cumu.

¹⁷ Kədiya mə Hyal gəra tsəwa.

¹⁸ Hya lə usaku anə Hyal wu kalar sau, arya ca ngə sər yiwu huda Hyal anə hyi wu Kərsiti Yesu.

¹⁹ Hya sara kakana ndər nə Mambəl mai.

²⁰ Hya sara dida ndərhaha mai.

²¹ Dzəgabiya mə kalar sau, hya səbiya ɓaɓalu sərə mənəhəu.

²² Kwaya mə naɗu ara məl sə dəmwa'yu.

²³ Bəgə Hyal ənga kərny, ndər lər hudə pərtəu, ja thləna hyi cici patəu. Bəgə mambələr hyi, ənga dəfuwa hyi ənga kumər dza hyi a nggya gəra ənga vazau ba'anə shilar pəcir shilər Thlagər mən Yesu Kərsiti.

²⁴ Ndəra ngga hyi kau, ndə tsa'a miya dəfu ngau, ju nda nyabiya sərə ji nana.

²⁵ Wazha ama, kədiya mə Hyal anə 'ya.

²⁶ Usara mə wazha ama patə ənga bərpə dzə kəra cicau.

²⁷ Yu kədi hyi ənga thləmə Thlagəu, hya jigana cama tsətsəfə kau anə patər wazha ama.

²⁸ Bəgə mayiwakur Thlagər mən Yesu Kərsiti ja nggya ənga hyi. Amina.

Cama Tsətsəfə Nə Bulusu Nə Məthləu Anə Njir Tsalonika

Usa Dzau

¹ Cama tsətsəfə kə sara ara Bulusu, ənga Silasu, ba ənga Timathlawusu.

A nda nə dəbə dzə njir nu kəra wu məlmə Tsalonika, kəra nə Hyal Dərmən ənga Thlagə Yesu Kərsiti.

² Bəgə mayiwakur ənga hüdə pərtəu sara ara Hyal Tada ənga Thlagə Yesu Kərsiti nda nggya ənga hyi.

Lə Usaku Ənga Kədi Hyal

³ Kakal nga nyi 'ya na usaku anə Hyal cumu aga hyi, nahyi wazha ama, ara mbərsar hyi a vər cakə gagadəu, ənga yiwu kəra hya vər yiwu kərhyi a vər cakau.

⁴ Agabəngau, 'ya vər bwasau ənga hyi wu dəbə dzə njir nu Hyal paməpamə arya səsə'wu sə ənga mbərsar hyi wu patər də dzə paməpaməu ənga nggya dzadzau kəra hya vər səsə'wuri.

⁵ Kalar sə'yar kau ca ngə cabiya numa nə Hyal tsa'a nga nyi, arya kau nja nda jigəwa hyi wu njira a dāri kakal nda gwu təlkur Hyal kəra hya vər sa bwaḃwatə aga nyi.

⁶ Hyal ndə tsapə ngau, ju nda kina ənga bwaḃwatə anə njira vər lə bwaḃwatə anə hyi.

⁷ Ənga tsu, ju nə hyi bəlsar, nahyi kəra a vər sa bwaḃwatə əkkə'yi na'ya tsu ma Thlagə Yesu cabiya kər sara dəməlmau wu u'u mbəmbau ənga waladi nyi'yar.

⁸ Ju sa nə nyi bwaḃwatə anə njira gəra sən Hyal ənga njira piyari nu ndəshigu nə Thlagər mən Yesu.

⁹ Ndu nda sa bwaḃwatə kəra gəra kudəu, ənga na ndu nda lari bama Thlagəu ənga kadakadarkur nə dənəma nyi mai.

¹⁰ Sə'yar kə wu nda də, ar pəcira ji shida, aga nji cicau ndu sa nə nyi kadakadarkur, patə njira hənggəri ndu nda gənggər nyi səli. Ənggau, patə əkkə'yi nahyi, ara a hənggər hyi ənga sakida kəra 'yi nar hyi.

¹¹ Ənga najaka sə a wu kər, 'ya vər kədi Hyal anə hyi cumu, aga Hyalər mən ja jigəwa hyi wu ngga nyi, ənga dənəma nyi nga ju nda nyabiya kalar sə mənəhə kəra hyi məl ənga kalar sərə dəfuwa hyi nər hyi lagur mbərsar hyi.

¹² 'Ya vər kədi Hyal kau, aga nja nə nyi kadakadarkur anə thləmə Thlagər mən Yesu wu hyi, ənga nahyi tsu, hyu uya kadakadarkur wu ja. Sə kə wu dər kər lagur mayiwakur nə Hyalər mən ənga Thlagə Yesu Kərsiti.

2

Ndər Hya'a Hangəkal

¹ Ar kəra shilər Thlagər mən Yesu Kərsiti ənga sa bər mən papatəu əkkə'yi ja, 'ya vər kədi hyi wazha ama,

² a sara hya gərahə wu dəfuwa hyi kusakusa mai alaga hangəkala hyi a hya'ari mai, abər pəcir shilir Thlagəu a kudə shiliri mai. Ma vanyi, abər vanyi ndə a nar hyi ri abəngau, lagur ndər haha, alaga cama tsətsəfəu, alaga ndər papahəu, alaga nja na abər cama ngau sara ara 'ya.

³ A sara hya piyari kalar ndau a nggutana hyi alaga abari mai, ara pəci ta a'yi shili mai, kəl ma gəra nggəndərkur kə də kwatahəu, ənga ma ndər hya'a hangəkala ta cabiya dzau, naja ngə ndəra nji fiya nyi aga sa.

⁴ Naja ngə ndəra wu tsamə kərnyə ənga kadakadarkur, ju nda pari kalar sərə nju ngga ənga Hyal, ənga kalar sər dləvau. Ju nda fiya kərnyə ar vir nggya wu ki Hyal, ənga ju fiya kərnyə ar viya Hyal.

⁵ Nahyi a'yi a dəngari wa, yu na sə'yar kau anə hyi ar pəcira mən ar vira zəməu?

⁶ Kabəngəkau a sən hyi sərə a vər kar nyi, aga kəl ma pəci nyi a dāri nga ja dzəgwa cabiya dzau.

⁷ Ara ndər hya'a hangəkala kə a vər məl thlər dədəwa kabəngəkau, a nggyar ja dədəwa kəl ma ndəra vər kar nyi ara biyar babal kə bəna dzau.

⁸ Ba ndər hya'a hangəkala ka dzəgwa cabiya dzau, ndəra Thlagəu Yesu wu nda tsiya nyi ənga sə pi sara wu miya ja, ənga ja dzəgwa wushina nyi ənga kadakadarkur nə shili nyi.

⁹ Ndər hya'a hangəkəkal kau, ju nda shili ənga dənəma sara ara shatan, ja dzəgwa sana liya nji ənga məl sə dədəgür ənga mətəsam pampaməu.

¹⁰ Ənga ja nda nggütəna njira ar lagu sasa ənga kalar sə dəmwa'yi kəra wu səkwa dzau, ara ndə piyari yiwu jiri kəra wu nda kətiya nda.

¹¹ Arya najaka sə ngə Hyal a nda shəbiya hangəkəkalə nda aga nda hənggər ənga fətiya nyi,

¹² aga abangə nju nda thlana nda numa patəu, ara na ndə hənggəri ənga jirkur mai, ama ndə yiwu dəmwa'yikur.

Hya Nggya Ənga Jirkur

¹³ Kakal nga nyi 'ya lə usaku anə Hyal cumu ariya hyi, nahyi wazha ama kəra Thlagə a yiwu, ara Hyal ngə cadəbiya hyi aga hya da wu nji tanggərma kəra uya mbədə lagur Mambəl, ca ngə məliya hyi cici ənga lagur hənggəri wu jiri.

¹⁴ Aga kə nga ji ngga hyi, lagur ndəshigu 'ya kəra 'yi nə hyi, aga hya uya kadakadarkur nə Thlagər mən Yesu Kərsiti.

¹⁵ Agabəngau, wazha ama, hya ciya dzau ənga hya səbiya highiḅə 'yar kə 'yi nə hyi kau, alaga ənga miya ba lagur cama tsətsəfau.

¹⁶ Bəgə Thlagər mən Yesu Kərsiti ənga kərnyi ba Hyal Tada, kəra cabiya mən yiwukur, ja nə mən tsətsəku dəfu kəra gərə kudəu ənga fər kər mənəhəu.

¹⁷ Bəgə ja nə hyi tsətsəku dəfu, ənga ja nə hyi dənəma wu patər sə mənəhəu kəra hyu məl ənga sərə hyu na.

3

Bulusu Wu Yiwu Nja Kədi Hyal Anə Nda

¹ Wu joməya nyi, wazha ama, 'ya vər kədi aga hya kədi Hyal anə 'ya. Hya kədi Hyal aga ndəshigu nə Thlagəu a tətəlnəkər kusakusa, ənga aga ja da ənga kadakadarkur, ənggər kəra ji shili anə hyi.

² Ənga tsu hya kədi Hyal, aga nja kətiya 'ya ara nji dəmwa'yu ənga nji shishi, ara a'yi kalar nji ngə ənga mbərsa mai.

³ Ama Thlagə ndə tsa'a miya dəfu ngau, ju nda nə hyi dənəma, ənga ja kətiya hyi ara nji dəmwa'yu.

⁴ A mbərsar 'ya ənga Thlagəu abər hya vər məl sərə 'yi na aga hya məl, ənga tsu hya dumwa ənga məl nda.

⁵ Bəgə Thlagəu ja tsəkwar dəfuwa hyi aga hya sənbiya yiwukur nə Hyal, ənga səsəu sə lagur Kərsiti.

Məl Thlər Sə Mənəhə Ngau

⁶ Wazha ama, 'ya vər na anə hyi wu thləmər Thlagər mən Yesu Kərsiti, abər hya təkə ənga kalar zamə hədəwa, ənga naja a'yi wu yiwu məl thlər ənga sərə hyi highiḅəri ara 'ya mai.

⁷ Nahyi ənga kərhyi, a sən hyi ənggər kəra kikyau hya fa'abiya hiya sərə 'yi məl. Wu pəcira 'ya əgya hyi na 'ya a'yi nggya dzafə mai.

⁸ Ənga tsu na'ya a'yi wu səm sər səm nji gərə kina mai. Ama a sar 'ya ḅwaḅwatə vu'yi ənga puci a vər məl thlər, aga 'ya sara da sə tədəḅə anə hyi.

⁹ Sərə da 'yi məl abəngau, ara a'yi 'ya gərə dənəma nə yiwa aga hya dləwar 'ya mai, ama aga 'ya da sər fə li kəra hyu fa'abiya hiya nyi.

¹⁰ Wu pəcira mən ar vira zəməu, a nar hyir 'ya abər ma ndə nggəl ara məl thlər, a sara nja lə sər səm anə nyi mai.

¹¹ 'Yi na abangə ara 'yi nggəri abər alenyi nji wu hyi, nji hədəwa ngau, thlər məl a'yi ara nda mai, kəl nggya aga jiḅa njir məl thlər.

¹² Culi najaka nji 'ya vər tədə himiya nda ənga nə nda sər ḅəla wu dənəma nə Thlagə Yesu Kərsiti aga nda məliya kərnda, nda məl thlər aga nda uya dəfə kəra nda səm.

¹³ Nahyi tsu, wazha ama, a sara hya hədə ənga məl sərə tsa'a mai.

¹⁴ Kalar ndəra nggəl ara nu sərə 'yi nana a gwar cama tsətsəfə kau, hya fər li mənəhəu ar ja. A sara hya daḅər kər ənga ja mai, aga ja gu səli.

¹⁵ Ama a sara hya fiya nyi ar viya dawa mai, ama hya tədə himiya ja ar viya zər ama.

Fə Barka

¹⁶ Bəgə Thlagə ənga kərnyi ndər lə hudə pərtəu, ja nə hyi hudə pərtə cumu wu kalar lagu. Bəgə Thlagə ja nggya ənga hyi patəu.

¹⁷ Nayi Bulusu ngə tsəfə najaka usa dzau ənga tsa yau. Kə ngə sakida nə kalar cama tsətsəfə də. Ənggər kə nga yu tsəfau.

¹⁸ Bəgə mayiwakur nə Thlagər mən Yesu Kərsiti ja nggya ənga hyi patəu. Amina.

Cama Tsətsəfə Nə Bulusu Nə Tangərma Anə Timathlawusu

Usa Dzau

¹ Sara ara Bulusu, cama səsə nə Kərsiti Yesu lagur ngga nə Hyal ndər mbəda mən ənga Kərsiti Yesu ndər fə dəfu anə mən,

² Nga vər tsəfə anə Timathlawusu zər də nə jiri wu lagur mbərsa.

Mayiwakur ənga təhudəu ənga jaməkur sara ara Hyal Tada ənga Kərsiti Yesu Thlagər mən a nggya ənga gau.

Kughi Ar kəra Highiḃə Nə Fati

³ Ənggəra yi tsətsəkur ngau ar pəci kəra ya vər ma'yi a ndu Masidoniya, yu yiwu ga ḃəliya sar kushu wu Afisa aga ga kughiya njir highiḃə nə fati aga nda piyari.

⁴ Ga nar nda abər a sara nda hə hangəkalər nda a ndəgya pumungutu'yar kəra gərə ənga kər ba ənga jiga thləmər ciji'yar, kəra tsu kuḃiya nyi a'yi mai. Arya culi najaka sə wu shili ənga kəpal wacu, ar viya thlər Hyal kəra wu shili lagur mbərsa.

⁵ Səra najaka ndər ar kəri ca ngə yiwudzau, kəra wu shili lagu dəfu cicau, ənga ḃahə nə dəfu kəra a vər cabiya abər a'yi mən ənga bikə mai, ba ənga tsu mbərsa kəra pakatəu.

⁶ Alenyi nji a thlənar nda dzə sara ara najaka jiri, kəra təkəri ndə shabiya dzau, ndu nu ndər paməpamə nə kurthləu.

⁷ Ndu yiwu nda ḃa maləmə nə dladəu, ya kəja nandə wu səni səra ndu ndər arya nyi kə mai, alaga səra ndu na anə nji gərə ənga hivər.

⁸ A sən mən abər dladə sə mənəhə ngau, ma nji məl thlər ni tsatsa'a.

⁹ Namən tsu wu səni abər dladəu, nji lər nyi anə nji cici mai, ama anə njira gərə ḃəla dladəu, ənga nji batal, ənga njira gərə hivər Hyal, ənga njir bikə tsu, ənga njira gərə cicau, ba ənga njira gərə nu Hyal, ənga njir tsa dərnda ənga mər nda ba ənga njir tsa nji,

¹⁰ ənga tsu njir məl səsukur, ənga shili kəra wu pida ənga shili kuvwar nda ənga mathləkə'yi kəra wu pida ənga kuvwar nda, ənga njir həl nji, abangə tsu njir thla

fati, ənga njir lə sakida nə fati, ənga kalar səra pamə ənga highiḃə nə jirkur.

¹¹ Abər najaka highiḃə nə jijiri wu shili lagu ndəshigu dlədləvə nə Hyal kəra ənga barka, kəra ji fuwa ḃa wu tsa yi aga ya tətəlna.

Usaku Arya Mayiwakur Nə Hyal

¹² Yu usa Kərsiti Yesu Thlagər mən, ndəra nə ḃa dənəma aga məl thlər kau, arya ji hər ḃa ndəra nja fər kər ni, ənga ji cadəbiya ḃa a shili wu thlər nyi.

¹³ Alaga kə dədəmə nayi ndər vazə Hyal ngau, ndər ka thlər nyi ara ḃau, ənga tsu ndər dida nyi. Ama wu sə'yar kə patə kə yi uya tuhufu ara Hyal ara yi məl nda wu gərə sənkur ənga gərə mbərsa.

¹⁴ Mayiwakur nə Thlagər mən nyabiya ḃa gangə gagadəu, ḃəḃə ənga mbərsa ba ənga yiwudzə kəra a'yi wu Kərsiti Yesu.

¹⁵ Ndər kəra yu nda na kau, ndər kəra nja fiyafə əni ngau, kəra tsa'a nja dləwuri patəu, abər, “Kərsiti Yesu shili wu duniya aga mbəda njir bikau,” wu pama nda patə nayi nga ndiya ənga bikau.

¹⁶ Ama ənggau ca ngə ḃa Hyal cabiya ḃa tuhufə nyi, nayi ndəra ndiya ənga bikau, aga Kərsiti Yesu a cabiya munya nyi aga ya ḃa ndər ca lagu anə kalar ndəra wu nda hənggəri ənga ja nga ndu uya pi gərə kudəu nə ba'anuwə.

¹⁷ Bəgau dəgalkur ənga dləvau nda nggya nə ngau təl gərə kudəu nə ba'anuwə, ndəra gərə ənga kuḃiya, ndəra gərə nju ləri, ətsu nagə ngə Hyal zəmə wacu nə ba'anuwə! Aminu.

¹⁸ Timathlawusu, zər ḃa, yu lə ndər kau anə ngau ar kəra ndər kəra nabi'yar nana ar kəra gau dədəməu, aga lagur nu nda, gu nda ḃa ndər məl thlər mənəhəu gagadəu.

¹⁹ Nagə tsu ga səḃiya mbərsa ngau ənga ḃahə nə dəfu kəra mənəhəu, arya alenyi nji a tsiyari mbərsar nda lagur nggəl ara nu ḃaha dəfuwa nda.

²⁰ Wu pama nda ca ngə Himaniyasu ənga Alegəzanda, njira yi lər nda anə shatan aga nda highiḃəri nda sara dida ndər Hyal.

2

Highiḃəu Ar kəra Dləvau

¹ Sə tanggərma, yu tsətsəku ngau, aga nja dumwa ənga kədiyau, ənga ndər ənga Hyal, ənga nja dumwa ənga usa Hyal arya nji patəu.

² Nja kyaga məl abangə ar viya təltəl'yar patəu, ənga patər njira a miya thlər dədəgaləu. Nja məl abangə tsu aga mənə uya nggya jaməu ənga hudə pipida wu hivər Hyal ba ənga nggya cicau wu mwar Hyal.

³ Naja kau mənəhə nga nyi, ənga tsu Hyal ndər mbəda mən wu nggari məsahəkura nyi,

⁴ ndəra wu yiwu patəkura nji nda uya mbəda, ənga nda shili wu sənbiya jirkur.

⁵ Arya Hyal zəmə ngau, ndəra wu pama Hyal ənga nji tsu zəmə ənga ja, ndə kau, naja ngə Kərsiti Yesu.

⁶ Naja ngə lər kərny i aga ja pəliya nji patəu. Najakə ngə cama kəra Hyal ləri anə duniya ar pəci kəra kakaləu.

⁷ Aga kə ngə Hyal cadəbiya dā cama səsau ənga tsu ndər tətəl na ndər Hyal. Yi dā maləmə highiəu anə patər njira a'yi njir Yahudiya mai, ar kəra mbərsa ənga jirkur. Jiri nga yu na a'yi fati mai.

⁸ Yu yiwu shili ar kalar vi nda har tsi a dəməlməu wu cicikur, wu kədi Hyal, a'yi ənga dəfu ndzəndzə mai, ba a'yi ənga kəpal wu dəfu mai.

⁹ Yu yiwu tsu mathləkə'yi nda hari kar kəra tsa'a, lugutu kəra kyau, a'yi ənga gangəkur məl shishir kər mai. Ənga tsu a sara nda ha kar dinairi mai, ba ənga thladla ənga kar nə gənna gangə mai.

¹⁰ Ama nda nggya ənga nggyabiya mənəhəu kəra wu kyaga mathləkə'yi kəra cabiya kərnda abər nanda njir hivər Hyal ngau.

¹¹ Bəgə mala ja dləwuri najaka highiəu wu hangəkəl nyi ba ənga həya kər nə jijiri.

¹² Nayi nə nyi lagu anə mala ja highiəu anə ndə sal mai. Nayi tsu nayi nə nyi lagu anə mala ja səm təkur a dər kəra shili mai, bəgə ja nggya zəməu.

¹³ Arya Hyal məliya Adamu tanggərma divira Hawawu.

¹⁴ A'yi Adamu ngə shatan nggutana mai, ama mala nyi nga ji nggutana, ba ji dā ndər bikau.

¹⁵ Ama mathləkə'yi ndu nda uya mbəda, lagur ya wazha, ma ndə sən dumwa ənga mbərsa, ənga yiwudzau, ənga cicikur dābə ənga tsərpər kər.

3

Nggyabiya Kəra Wu Kyaga Ndər Tədəmwa

¹ Kəja ndər kəra nja fər kər əni, kalar ndəra vər cim ja nggya ndər tədəmwa anə njir nu, a cimər ja thlər kəra mənəhəu.

² Ndər tədəmwa ja nggya ndəra gəra ənga səra nja vazə nyi ni a dumwar nji, ja dā ndər mala zəməu, ndər bəlar kərny i, ndər dəfu mənəhəu, ndəra ənga hangəkəl mənəhəu, ndər dləwu məthləpi, ndəra wu sən highiəu gagaəu.

³ Najaka ndau a'yi ja ndər nyi ənga padlə mai, ənga a'yi ja ndər gal pa mai, ama ndə hangəkəl, ənga tsu a'yi ndər tsətsəbwari mai, ətsu a'yi ndər yiwu gənna gagaə mai.

⁴ Pakatəu kəl ji dā ndəra sən səbiya ki nyi mənəhəu, ju məliya wazha nyi nda məl səra ju na ənga nda gənggər nyi səli wu kalar lagu.

⁵ (Ma ndau a'yi a sən ənggəra ja bəu ənga njir ki nyi mai, abari nga ja sən bə ənga njir nu Hyala?)

⁶ A sara ja dā ndəra dzəgwa dā ndər nu Hyal mai, ara bəwadzau a nda səwa nyi ba nja məliya nyi numa kəra nji məliya nyi anə shatan.

⁷ Ndər tədəmwa ja dā ndəra nja ndər mənəhəu ar kəra ja wu mwar njira a'yi njir nu mai, a sara dā sər səli, ənga ja təda a gu ləbam shatan.

⁸ Abangə tsu njir dləwa pubu, pakatəu nda nggya njira nju gənggər nda səli, a'yi njir pə miya məməthlu mai, ənga tsu a'yi njir nyi ənga padlə mai, ənga njir suna gənna mai.

⁹ A mbari anə nda, nda səbiya jirkura mbərsar nda ənga kər papaləu.

¹⁰ Sə tanggərma nja dzəbiya nda, ənggau, ma nja 'yi thləwa nda ənga vanyi vazə mai, bəgə nda dā njir dləwa pubu.

¹¹ Abangə tsu mathləkə'yir nda, nda dā njira nju gənggər nda səli, a'yi njir ndər nə gwadəvi mai, ama njira tsərpəri kərnda, ənga wu kalar sau, nja fər kər ənga nda.

¹² Ndər dləwa pubu kəl ji da ndər mala zəməu, ənga ju sən səbiya wazha nyi ənga njir ki nyi mənəhəu.

¹³ Njir dləwa pubu kəra wu məl thlər nda mənəhəu, ndu uya thləmə mənəhəu anə kərnda, ndu ndər gəra hivər ar kəra mbərsar nda wu Kərsiti Yesu.

¹⁴ Ar pəci kəra ya vər tsəfə cama tsətsəfə kau a nda anə ngau, yu fə dəfu abər yu shili əgya gau a səkari kushu.

¹⁵ Ama ma a'yi yi shili kadə mai, ga nggya ənga səni ənggəra mənə kyaga nggya wu pama nji gə Hyal, kəra ca ngə dəbə njir nu nə Hyal mbəmbədau, ca ngə shimal ənga fə hya jirkur.

¹⁶ A'yi ənga təkəkər mai, sə kə mənə vər nu kau dəgal nga nyi: Kərsiti cabiya kərnyu wu kumər dzau, Mambəl cabiya nyi ndər jiri. Waladi'yar lari nyi, nji tətəlna ndər nyi wu duniya. A hənggəri nji ənga ja wu duniya patəu, Hyal həri nyi a dəməlmau wu kadakadarkur.

4

Highibəu Nə Fati

¹ Kəja Mambəl Cicau a vər ca ar babal abər wu kudiyar pəci, alenyi nju nda sənə mbərsar nda ar viya njir nu ba nda hər hangəkala nda a ndəgya mambəl ngguta vi ənga highibə nə fati nə mambəl dəmwa'yi'yar.

² Highibə kau wu nda hya'ari lagur nji batal njir thla fati kəra dəhə dəfuwa nda a təri, ənggər sərə nji hilina ənga liyangə kwakwadəu.

³ Culi nji kau ndu ka hə dzau, ənga tsu səm alenyi sər səm. Ətsu, Hyal ngə məliya sər səm kau aga njira mbərsa ənga tsu njira wu sənbiya jirkura nyi nda dləwuri ənga usaku.

⁴ Arya kalar sərə Hyal məliya mənəhə nga nyi, ənga tsu a sara nja piyari sə mai ma a dləwuri nji ənga usaku,

⁵ ara a cinar nji lagur ndər Hyal ənga lagur ndər ənga Hyal.

Ndər Məl Thlər Kərsiti Yesu Kəra Mənəhəu

⁶ Ma ga highibər sə'yar kau anə wazha ama, gu nda da ndər məl thlər Kərsiti Yesu

kəra mənəhəu. Nagə ndəra hau wu ndər kau nə mbərsa ənga tsu highibə nə mənəhəu kəra ga vər nu ba'anə əshina kau.

⁷ Ga sara bükər ngau ənga kəbəkəwatəu ənga pumungutu gəra kər, kəra gəra ənga dləwa dzau. Ama ga hwathliya kərngau ga nggya ənga dəfu nə Hyalkur.

⁸ Alaga kau, hwathlə dzə nə kumər dzau a'yi ənga akkəri tsapə mai, ama ga nggya ənga dəfu nə Hyalkur ca nga ndiya ənga akkəri wu kalar lagu. Ara najakau, wu shili ənga barka kabangəkau ba ənga tsu nggya kəra wu nda shili.

⁹ Najakə ngə ndər kəra nja fər kər ni, ənga tsu a təkəri nja dləwuri ənga hudə zəməu.

¹⁰ Aga kau 'ya vər nərdzau, 'ya vər məl thlər ara a fuwar 'ya dəfuwa 'ya wu Hyal kəra ənga pi, ndəra ca ngə ndər mbəda patər nji, njira ma a hənggər nda jiri ənga ja.

¹¹ Ga highibə sə'yar kau, ənga ga nar nyi anə kalar ndau ja məl sərə gu na.

¹² A sara ga hənggəri nda didana ngau ara nagə zər baduwari mai, ama ga cabiya kərngau sər highibəu anə njir nu lagur ndər ngau, ənga nggyabiya ngau, ənga yiwudzə ngau, ənga mbərsa ngau, ba ənga tsu nggya cici ngau.

¹³ Kadivira ya shili, ga dumwa ənga jiga ndər Hyal kəra tsətsəfəu anə ndapi, ənga tətəlna ndər Hyal ba ənga highibə tsu.

¹⁴ A sara ga piyari barka nə sən sau kəra Hyal nə ngə kə mai, kəra ji nə ngau lagur cama sara ara Hyal ar pəci kəra dəbə dzər njira nggurəm fənggər ngə tsi.

¹⁵ Ga məl sə'yar kau ənga jirkur, ga lər kərngau papatəu anə nda, aga kalar ndau ja lari ənggəra ga vər cakau.

¹⁶ Ga bəlar kərngau ənga highibə ngau gagađau. Ga dumwa ənga məl thlər 'yar kau ənga hudə zəməu, ara ma gə məl abangau, gu nda mbədana kərngau ənga njira wu səhimi ngau.

5

Highibəu Ar kəra Mathləkə'yi Təsəl, Njira Nggurəm Ənga Mafa'yar

¹ A sara ga kughi anə ndəra dəgal a ndiya ngau ənga hudə ndzəndə mai, ama ga

ndər anə nyi ənggər anə dəngau. Wazha baduwari tsu ga kughiya nda ənggər anə zamə ngau.

² Anə mathləkə'yi hahal tsu ga ndər ənggər anə mə ngau, anə ku'yi tsu ga ndər ənggər anə kwamə ngau, ənga cicikur dəfu nə jiri.

³ Ga ləri dəgalkur anə mathləkə'yi təsal, njira ənga jiri njir dləwa nda a'yi mai.

⁴ Ama ma mala təsal a'yi ənga wazha ənga ciji, bəgə nda dzəguya highiḃəri sərə sər nur nda na aga nda məl anə njir kir nda. Lagu kau nga ndu nda kina anə njir yar nda dləwa dzau kərə ndə uya sara ara nda. Culi kau, mənəhəu nga nyi anə Hyal.

⁵ Mala təsal nə jijiri, kərə ndər dləwa nyi a'yi mai, ju fiya dəfuwa ja wu Hyal, ba ja dumwa ənga ndər ənga Hyal ju gal dləwa dzau sara ara ja vu'yi ənga pəci.

⁶ Ama mala təsal kərə wu nggya aga səm məsəhəkur wacu, tətə nga ja, alaga kə tsu ja 'yi ənga pi kau.

⁷ Ga nə nyi najaka cama anə njir nu, aga nda da njira gərə ənga sər vazau wu mwar nji.

⁸ Kalar ndəra gərə sən səmənə nji nyi, ma na ma njir ki nyi, a bəlḃar ja mbərsa nyi, najaka ndau a ndiyar ja ndəra gərə ənga mbərsa ənga dəmwa'yu.

⁹ Mala təsal a'yi kari nja jigəwa nyi pathləu wu pama mathləkə'yi təsal mai, kəl ma fa nyi a ndiyari fa kwakumunyi Ba tsu ar pəci kərə sal nyi tsu ənga pi a nggyar ja mala tsapəu anə nyi.

¹⁰ Ənga nju sən nyi ənga sər mələ ja mənəhəu. Ənga mala kərə həri wazha nyi wu lagu mənəhəu, ənga ju dləwu məthləpi. Ənga ju məl thlər anə nji cici gə Hyal, ba tsu ju dləwa njira wu yiwu dləwa dzau. Ənga ji ləri kərnyi aga məl kalar sərə mənəhəu.

¹¹ Ama mathləkə'yi təsal kərə tsu yidəḃəu, nja jiga nda wu nji kə mai. Arya ar pəci kərə cim nə kumər dzau təkəbiya hangəkala nda ənga Kərsiti, ba nda gal lagur hə sal.

¹² Lagu kau nga ndu dla ənga numa anə kərnda, ara a bəlḃar nda alkawal nə tangərma.

¹³ A'yi kə ma waci mai, ama ndu highiḃəri nggya nggashu, ənga ndu ḃəḃau a ndu ki nji. A'yi kə waci mai, ama daḃə ənga

na ndau, ənga ndu ndora ba na sə kərə gərə kyau.

¹⁴ Cimə ḃa, mathləkə'yi təsal kərə tsu nda yidəḃə nda hər sal, nda ya wazha, nda səḃə kir nda. Ara nda sara nə nyi anə dawar mən lagu nə ndər dəmwa'yi ar kərə mən.

¹⁵ Ara alenyi mathləkə'yi təsal nər nda a shar nda tsu kadəu, nda vər nu shatan.

¹⁶ Ma mala kərə ənga mbərsa a'yi ənga mathləkə'yi təsal wu ki nyi, ja dləwar nda, a sara nja nə nyi ḃwaḃwatə anə njir nu. Lagu kau ngə njir nu Yesu wu nda uya lagur dləwa njira mathləkə'yi təsal nə jijiri.

¹⁷ Njira nggurəm nə njir nu kərə wu məl thlər nda mənəhəu, a kyau nja gənggər nda səli gagadau, ma na njira thlər nda ca ngə tətəlna ndər Hyal ənga highiḃau.

¹⁸ Ara ndər Hyal kərə tsətsəḃə nana, “A sara nja fuwa njuwangə wu miya thla zəwa ar pəci kərə ja vər məl thlər mai,” ənga tsu “Ndər məl thlər a kiri nja nə nyi sərə nə nyi.”

¹⁹ A sara ga səhimi ənga vazə ar kərə ndə dəgal nə njir nu mai, kəl ma gə nggari wu miya sakida a da məthlə ənga alaga makəru.

²⁰ Njira məliya bikau, ga kughiya nda ar babal, aga alenyi nja gərəhau.

²¹ Wu mwar Hyal ənga Kərsiti Yesu ənga waladi'yar cacadau, ya vər kughi anə ngau, ga nu highiḃə'yar kau gərə ənga tazhira abər gu yiwu vanyi ndau a ndiya alenyi nji.

²² A sara ga kusa ənga ḃə tsi nə barka ar kərə ndə mai. Ətsu a sara ga fuwa kərngau a gu bikə nə alenyi nji mai. Ama ga ḃəlar kərngau cicau.

²³ A sara ga dumwa ənga sa 'yimi hyalagəu waci mai, ama ga tuwari 'yimir wur inabi kərə mwushu kushu ara səhudə ngə kau, ənga tsu ara hwahwafəkur ngə kau.

²⁴ Bikə nə alenyi nji ar babal nga nda, kərə kalar ndu səni sərə nda a gwa divira nja thlana nda numa. Ama bikər alenyi nji ḃəḃəwa nga nda kəl wu yukudə nga ndu nda biyar babal.

²⁵ Abangə tsu thlər kərə mənəhəu ar babal nga nda, alaga ma a'yi nda ar babal mai, nandə wu sən ḃəwanakər mai.

6

¹ Patər njira vər səm mafakur, nda kyaga ləri dægalkur anə tarkir nda kəra tsa'a, ara nja sara ndər nə dida anə thləmər Hyal nga highiḅər mən.

² A sara mafa'yar kəra tarkir nda njir nu Yesu ngau, nda nggəl ara lə dægalkur anə nda, ara nanda zamər nda mai. Ar viya kau, kuji kə mafa'yar kau ḅəra cakəri mbiya dəfu nda məl thlər nda mənəhəu ara tarkir nda njira wu nu Yesu ngau, njira wu uya barka sara wu thlər nda ənga tsu tarkir nda wu yiwu nda. Sə'yar kau nga gu highiḅau ənga ga tsətsəku dəfuwa nda aga nda məl.

Highiḅə Nə Fati Ənga Akkəri Nə Jiri

³ Kalar ndəra wu highiḅau, highiḅə nə fati, ənga a'yi ju hənggəri ənga highiḅə nə mənəhə nə Thlagər mən Yesu Kərsiti ənga highiḅə nə Hyalkur mai,

⁴ naja ndər ḅwasau ənga ndəra gəra sən sau. Naja tsu ju nggya ənga dəfu nə dəmwa'yikur ənga ju yiwu kəpal ənga shasha ndər ar kəra ndər 'yar, kəra wu shili ənga shishikur, ənga madəkur, ənga nggəl ndau ba ənga dənga dəmwa'yi kəra gəra kər,

⁵ ənga kəpal gangə ənga njira dəngar nda a dəri nə kurthləu, njira jirkur a piyari ndari. Nanda ngə njira wu nggani abər nu Hyal ca ngu shili ənga uya gənna.

⁶ Gəra ənga təkəkər! Uya akkəri a'yi gangə gagadəu anə njira wu hivər Hyal ənga hudə pipida ənga səra ara nda.

⁷ Arya sə a'yi mən shili ni wu duniya kə mai, ənga sə a'yi mənə sən biya ni tsu mai.

⁸ Ama ma a'yi mən ənga sər səm ənga kar ha, kə ma a citəri.

⁹ Ama njira wu yiwu nda dā njir bərba ndu gwu dzau ənga ləbam shatan. Ndu yiwu sə dzadza ənga suna suna paməpamə nə kurthləu, ca ngə dla ənga sə ndzəndzau ənga ndə sanakər.

¹⁰ Arya yiwu gənna naja ngə nggilang ənga patər səra dəmwa'yu. A vər gal gənna ənga kusa ngə alenyi nji tana lagur mbərsar nda, kəta ndə fuwa kərnda wu hudə ndzəndzə gangə gagadəu.

Bulusu Tədar Himiya Timathlawusu

¹¹ Ama nagau, ndə nə Hyal, ga hwinakər nadəu sara ara sə'yar kə patəu. Nagə tsu ga fuwa kər wu gal səra mənəhəu, ənga nə Hyalkur, ənga mbərsa, ənga yiwudzau, ənga səsə'wuri sau ba ənga hangəkalkur.

¹² Ga pana pa nə mənəhəu, ca ngə pa nə mbərsa. Ga səḅiya pi, pi gəra kudəu kəra ca ngə Hyal ngga ngau aga nyi ar pəci kəra gə nana ənggəra gə mbərsa a ndumwar sakida gangə gagadəu.

¹³ Yu kughiya ngau wu mwar Hyal kəra nə nyi pi anə kalar sau, ənga Kərsiti Yesu, kəra ar pəci kəra ja vər lə sakida wu mwar təl Buntusu Bilatusu ji nana ndər kəra jiri,

¹⁴ abər ga səḅiya sə kə yi nar ngə kau gəra ənga sər dəḅa ənga səra nja nggəliya kəl pəci kəra Thlagər mən Yesu Kərsiti shili ari.

¹⁵ Naja ngə Hyal wu nda həri a shili wu pəci nə kərnyi. Hyal kə ngə ndər barka ənga naja ngə ndəra ndiya ənga dənəma patəu, naja ngə təl nə tətəl ənga Thlagər thlagə'yar.

¹⁶ Naja wacu ngə gəra tau, ənga ju nggya wu mbəmbəl kəra ndər sən ləhəri a'yi mai. Naja nga nji gəra saya lari ənga ndər sən lari nyi a'yi mai. Anə nyi ngə kadakadarkur ənga təkur ba'anuwa. Aminu.

¹⁷ Ga nar nyi anə njira ənga gənna wu duniya kabangəkəu, abər a sara nda ḅwadzə nə mai, ənga nda sara fə dəfuwa nda ar gənna kəra wu ḅəliya sar mai. Ama nda fər dəfuwa nda anə Hyal ndəra wu nə mən kalar sau ənga tsi bangəu aga nggyar mənə dā məsəhəu.

¹⁸ Ga nar nda aga nda məl səra mənəhəu, ənga nda cakəri məl thlər kəra mənəhəu, ənga nda pahəna tsa nda aga dləwa kuvwar nda.

¹⁹ Lagu kau ənga ndu nda fiya akkərir nda a dəməlmau kəra wu nda dā ənggər sər fə hyi kəra ndu nda nggya ar kəri wu fa kəra wu shili kau, aga nda nda uya pi kəra ca ngə pi nə jijiri.

²⁰ Timathlawusu, ga ḅəlari səra Hyal fuwa wu tsa gau. Ga həḅiya kərngau sara wu ndər kəra papatagəu nə dida ndər Hyal, ənga highiḅau kəra nju nggani abər sənbiya sə ngau ama ndər fati ngau.

²¹ Lagur nu najaka highi6au, ngə alenyi
nji təkəbiya dzau ənga mbərsar nda.

Bəgə mayiwakur nə Hyal a nggya ənga
hyi.

Cama Tsətsəfə Nə Bulusu Nə Məthləu Anə Timathlawusu

Usa Dzau

¹ Cama tsətsəfau sara ara Bulusu, Cama səsə nə Kərsiti Yesu kəra Hyal cadəbiya. Hyal ngə səwa də aga ya nana ndər ar kəra alkawal nə pi kəra wu Kərsiti Yesu.

² A nda nə Timathlawusu, zər hudə yau. Mayiwakur, ənga təhudəu, ba jaməkur sara ara Hyal Tada ənga Kərsiti Yesu Thlagər mənə nggya ənga gau.

Tsətsəku Dəfu Nə Nggya Wu Mbərsa

³ Yu usaku anə Hyal, kəra ya vər səm mafakur anə nyi, ənggər kəra əji də'yar sara vər məl. Yu səm mafakur anə nyi ənga kər papaləu. Ya vər dənga ngau cumu ma yu ndər ənga Hyal vu'yi ənga pəci.

⁴ Ma yi dəngari ənga pə sələm ngau, ba ya cim aga ya lar ngau, aga ya nyabiya dzau ənga hudə pipida gagadəu.

⁵ Yi dəngari ənga mbərsa ngau nə jijiri, kəra a'yi ara əji ngə mala Loyisu ba ənga mənə ngau Yunisu. A sən yau abər mbərsa kau a'yi ara gə tsu.

⁶ Agabangau, ca ngə səra də yu dəngari ngau aga ga mbəbiya u'u wu barka nə Mambəl kəra Hyal nə ngau ar pəci kəra yi fənggər ngə tsi nə barka.

⁷ Ara Hyal a'yi nə mən mambəl nə hivər mai, ama mambəl nə dənəma, ənga nə yiwudzau, ba nə kəkəya kər tsu.

⁸ Agabangau, ga sara səli ara lə sakida ar kəra Thlagər mən mai, ənga tsu ga sara səli ar kəra yau ndəra nji fuwa wu fursəna arya ja mai. Ama ga dəbəri kər ənga yau wu sa bwaḃwatə, arya ndəshigu məsahəu, kəra wu shili wu lagu dənəma nə Hyal.

⁹ Naja ngə mbədəna mən ənga ji ngga mən aga mənə nggya cicau. Najaka ngga a'yi arya vanyi sə mənəhəu kəra mən məliya mai, ama ara səra ji mbiya wu mayiwakur nyi. Najaka mayiwakur, kəra Hyal nə mən ngau lagu Kərsiti Yesu kadivira duniya dzəguya dzau.

¹⁰ Ama kabəngəkəu najaka mayiwakur a cabiyar dzau lagur shida nə ndər mbədə

mən, Kərsiti Yesu. Naja ngə ndəra sana liya tau ənga ji nə mən pi, pi nə gəra kudəu lagur ndəshigu.

¹¹ Wu lagu ndəshigu kau ngə Hyal cadəbiya də aga ya də ndər tətəlna ndər Hyal ənga cama səsəu ba ənga mələmə tsu.

¹² Ca ngə səra də ya vər sa bwaḃwatə kəra ya vər sa kau. Ama alaga abəngəu səli wu tə də mai, ara a sən yau ndəra yi hənggəri ənga ja, ba ənga gəra kəpal ju sən bəlari səra ji fuwa wu tsa yau ba'a shili ar pəci ta.

¹³ Səra gə nggari sara ara yau, ga səbiya ar viya highiḃə nə tsapəu. Ga məl abəngəu wu mbərsa ənga yiwudzau wu Kərsiti Yesu.

¹⁴ Ga səbiya ndəshigu kə dəḃalu kəra Hyal fuwa wu tsa gau, ənga tsu ga səbiya ənga dləwa dzau nə Mambəl Cicau kəra a vər nggya wu mən.

¹⁵ Gu sən abər kalar ndau wu 'yi'yir Asəya a piyar də ri, patə əkkə'yi Fejilusu ənga Hamojinis.

¹⁶ Bəgə Thlagəu a canə nyi təhudəu anə njir ki Onesiforos, arya ciməu ju tsətsəkuri dəfuwa yau, ənga naji səli ara nayi ndər fursəna mai.

¹⁷ Ar viya abəngəu, ənggəra ji shili wu Roma, ba ji gu gal də bəkəbəkəu kəta ji thləwa də.

¹⁸ Bəgə Thlagəu a canə nyi təhudəu gagadəu ar pəci ta, pəci kəra Yesu bəra nda sha shida aga numa. A sənər hyi culi vala dzə paməpamə kəra ji nə də ar pəci kəra yu Afisa.

2

Soja Nə Kərsiti Kəra Nju Fiyafə Ni

¹ Nagə tsu zər də, ga də nənəu lagu mayiwakur nə Hyal kəra a'yi wu Kərsiti Yesu.

² Patər səra gə nggari ya vər na wu mwar sakida gangəu, ga highiḃər nyi anə njira nju fiyafə ənga nda aga nda highiḃər anə alenyi nji.

³ Ar viya soja tsapəu nə Kərsiti Yesu, ga səsə'wuri bwaḃwatə ənga 'ya.

⁴ Soja kəra a vər məl thlər nyi a'yi a kyaga fuwa kərnyi wu vanyi thlər mai, ama wu dəfuwa ja, ja pina hudə ndəra dəgal a dar kəra ja.

⁵ Abangə tsu, lagur pəra pəra nə hwi, ndər səmku nuba nə hwi a'yi mai, kəl ma ji hwi tsa'a ənga sər bəla nə hwiya nyi na.

⁶ Ndər zəwa ənga jiri, naja nga kyaga dzəguya səm sər huda fa nyi nə tanggərma.

⁷ Ga dənga sə'yar kə ya vər na kau, arya Hyal ngu nda nə ngə nggabiya nda patəu.

⁸ Ga dəngari ənga Yesu Kərsiti, sara wu culi gə Dawuda, ndəra hya'ari sara vir tau. Najakə ngə ndəshigu da.

⁹ Arya ndəshigu kau ənga ya vər sa bwaḅwatəu, ba'anə shili ar mba ar sə'yi liyangə dəgə ndə batal. Ama ndər sən mbiya ndər Hyal a'yi mai.

¹⁰ Agabangə yi səsə'wuri sə'yar kə patə arya nji dədəm njir nu Yesu, aga nanda tsu nda uya mbədəu lagur Kərsiti Yesu ənga nda gu kadakadarkur nə ba'anuwə.

¹¹ Kəja ndər kəra nja fiyafə əni.

Ma mən tə ənga ja, mənəu nda nggya ənga pi ənga ja.

¹² Ma mən səsə'wuri bwaḅwatəu arya ja, mənəu nda səm təkur ənga ja.

Ma mən kəpalna sənə nyi, naja ma ju nda kəpalna sənə mən tsu.

¹³ Ma namən ngə nji kəra ji gəra fiyafə ni, ama ju nggya ndəra mənəu fiyafə ni, ara naja a'yi ndər miya məthlə mai.

Ndər Məl Thlər Kəra Hyal Fiyafə Nə

¹⁴ Ga dumwa ənga dəngar nda sə'yar kau. Ga kughiya nda wu mwar Hyal ar kəra shasha ndər abər a'yi ənga akkəri mai, ama kəl ndza njira wu səhimi nda wacu.

¹⁵ Ga nərdzau aga ga cabiya kərngau anə Hyal ar viya ndər məl thlər kəra Hyal dləwuri. Ga da ndər məl thlər kəra wu sən həbiya kərnyə sara wu səli wu mwar Hyal. Ga da ndəra wu sən highiḅəri sərə jiri.

¹⁶ Ga təkəbiya dzau ənga ndər papatagəu nə dida ndər Hyal, ara njira fuwa kərnda a gwagwa, ndu dumwa ənga ma'yi nadəu ənga gərə hivər Hyal.

¹⁷ Highiḅər nda wu tətəlnakər ənggər gyakəma. Wu pama nda ngə culi nji ənggər Himaniyasu ənga Fəlayitusu,

¹⁸ njira piyari lagu jiri. Ndu na abər hya'ari sara vir tau a tərabiyari, lagu kau nga ndu ndzana mbərsa nə alenyi nji.

¹⁹ Alaga abangau fə hyi ḅaḅal nə Hyal a ta'yiri ba'anuwə. Hyal ənga kərnyə a fəri mətəmə ar kəra fə hyi ḅaḅal nyi kau, kəra wu na, abər, “Thlagəu wu səni njira nə nyi ngau,” ənga “Kalar ndəra wu na abər naja nə Thlagəu, kəl ji piyari məl sərə dəmwa'yu.”

²⁰ Wu ki dəgal əhya səm sau a'yi kəra nji məliya sara wu əndzau ənga thladla, alenyi tsu sara wu wu, ənga sara wu 'yi'yi tsəkwaḅəu. Alenyi nə məl thlər mənəhəu ənga alenyi tsu nə thlər kəra dididi.

²¹ Ma ndəra cina kərnyə sara ara sə dididi'yar kau, ju da kar thlər kəra mənəhəu, kəra cicau, kəra ənga vala dzə anə thlagə nyi, kəra nji məliya cipəu aga məl kalar thlər kəra tsapəu.

²² Ga hwinakər nadəu sara ara sərə wu dla ənga suna nə səsukur nə wəzhakur. Ga fuwa kər wu gal sərə wu dla ənga mənəhəkər, ənga mbərsa, ənga yiwudzau ba ənga jaməkər daḅə ənga njira wu ngga thləmə Thlagəu sara wu dəfu pərtəu.

²³ A sara sa daḅər hyi ənga kəpal nə kurthlə ənga ndər dididi mai, ara wu səni gau abər culi kau a dla ənga bwari wacu.

²⁴ A'ya kyaga mafa Hyal ja da ndər bwari mai, ama ja kyaga da ndər təhudəu əgya kalar ndau, ənga ja da ndər sən highiḅəu ənga ndəra gərə ndzə dəfu.

²⁵ Njira wu kəpal ənga ja, kəl ja ndər anə nda ənga hangəkəl, tara ba Hyal a nə nda lagu nə tubi nda sənbiya lagu nə jiri.

²⁶ Aga nda daḅaga sha a shili wu hangəkələr nda, aga nda biya sara wu ləbam nə shatan, ndəra mbar nda aga nda məl sərə ju yiwu.

3

Nggyabiya Nə Gərə Hivər Hyal Wu Kudiyar Duniya

¹ Ama ga kyaga səni, abər ar pəcir kudiyar duniya, nggyabiya wu nda da dzadzau gagaḅau.

² Ara nju nda da njir yiwu kərnda, ənga njir yiwu gənna, ənga njir fə kərnda, ənga njir ḅwadzau, ənga njir nggəl nji, ənga njira gərə gənggər nyi səli anə njir yar nda, ənga njira gərə na usaku, ba ənga njira gərə hivər Hyal.

³ Ənga tsu njira gəra yiwudzau, ənga njir səbə ndə wu ta, ənga njir ndza thləmər ndau, ənga njira gəra sən bəlar kərnda, ənga nji shishi, ba ənga njira gəra yiwu sə mənəhəu.

⁴ Ətsu ndu da njir thlə hya ndau, ənga njir məl sə ənga kusa, ənga njira nyabiya dzau ənga kərnda, ənga njir yiwu duniya a ndiya yiwu Hyal.

⁵ Abangə tsu ar babal ndu məl sə ənggər njir nu Hyal, ama wu lagur nggyabiyar nda ndu kəpalna dənəma nə Hyal. Culi nji kau, ga sara dabə kər ənga nda mai!

⁶ Wu pama nda tsu, alenyi nji a'yi kəra wu gal lagur vu ki nji aga nda vuwa nggutana mathləkə'yi kəra a'yi hahangə mai, ənga mathləkə'yi kəra ma'yiri nadəu wu bikau ənga tsu suna sə dəmwa'yi'yar paməpamə həna hangəkalər nda.

⁷ Nanda ngə mathləkə'yi kəra cumu ndu highiə səu, ama nandə wu sən təkəbiya wu pama jiri ənga fati mai.

⁸ Ənggəra Janusu ənga Jambərasu nggəl ara məl sərə Musa wu na, abangə tsu ngə nji kə nggəl ara nu sərə jiri. Nanda njira dəngar nda a təwari, agabangə mbərsa kəra ndu highiə kau nə ngguta nji ngau.

⁹ Ama sər mələ nda kau wu nda ma'yi nadə mai, ara ənggəra dzakura Janusu ənga Jambərasu da ar babal, abangə tsu ngə nər nda wu nda da anə kalar ndau.

Bulusu Kughiya Timathlawusu

¹⁰ Kabangəkau Timathlawusu, wu sən gə sau ar kəra highiə da patəu, ənga culi nggyabiya da, ba ənga sərə yu nggya aga nyi, ənga mbərsa da, ba ənga culi munya da ənga yiwukur kəra yu ca ba səsəu sə da.

¹¹ Wu sən gə tsu culi bwaəwatə paməpamə kəra yi səsə'wuri wu məlmə Antakiya, ənga Ikoniya, ba ənga Lisətəra, ama wu sə'yar kə patə kə Hyal həbiya da a gwa.

¹² Ənga jiri, kalar ndəra wu yiwu ja nggya nə Hyalkur wu Kərsiti Yesu kəl ji dari bwaəwatə.

¹³ Ama nji batal ənga njir ngguta nji nər nda kəl cakə nga ndu cakau wu dəmwa'yikur, ndu ngguta nji ənga nju ngguta nda tsu.

¹⁴ Ama nagə nə ngau, ga dumwa ənga highiə kəra gə nggari ənga ga mbərsa ni, ara wu səni gə njira highiə ngə sə'yar kau.

¹⁵ Ga dəngari ar pəci kəra gə tsu zər ənga ga vər highiə sərə tsətsəfə wu Ləkakadə cicau nə Hyal, kəra wu sən highiə ngə lagur uya mbədau lagur mbərsa ənga Kərsiti Yesu.

¹⁶ Patəkura sərə tsətsəfə wu Ləkakadə cicau sərə Hyal nana ngau, mənəhə nga nyi aga highiəu ənga aga kughi ənga fə sə wu lagu ba ənga hwathlə nju lagu tsapəu,

¹⁷ aga kalar ndə nə Hyal ju da hwahwathlau aga məl thlər wu kalar lagu kəra mənəhəu.

4

¹ Yu na anə ngau wu mwar Hyal ənga wu mwar Kərsiti Yesu, ndəra wu sa məl numa anə njira ənga pi ba nji tətəu, ənga ətsu ju sha shili ju sa ciya təlkur nyi.

² Ga tətəlna ndər Hyal, ga dumwa ni ar pəci kəra ja məsəhəu ənga pəci kəra ja a'yi məsəhə mai. Ga tədər himiya nda, ənga ga kughiya nda, ba ənga tsu ga tsətsəkur dəfuwa nda lagur mba dəfu ənga highiəu.

³ Arya pəci a vər shili kəra nju nda səya himi anə highiə nə tsapə mai. Ama ar viya kau kəl nu sərə dəfuwa nda wu yiwu, agabangə ndu kabıya maləmə gangəu kəra wu nda nar nda kəl sərə himiya nda wu yiwu nda nggari wacu.

⁴ Ndu nda dari himiya nda ara nggari sərə jiri ba nda dzəgwa pahəna himiya nda aga səhimi kəbəkəwatə pampaməu.

⁵ Ama nagə nə ngau, ga tsərpər kərngau mənəhəu wu kalar sau, ga səsə'wuri kalar bwaəwatə, ənga ga məl thlər nə ndər tətəlna ndər Hyal, ənga ga nyabiya thlər ngə cicipəu ar viya mafa nə Hyal.

⁶ Arya nayi nə da ya vər dumwa ənga pəsau nə piya yau, ənga tsu pəcir tə da a dari ləhəu.

⁷ A panar yi pa kəra mənəhəu, a hwınar yi hwi pəra pəra da jaməu, ənga tsu nayi pəna mbərsa da mai.

⁸ Kabangəkau, akkəri tsapəu kəra cabıya abər a pinar yi huda Hyal a vər sə kə da. Thlagə ndər numa tsapə ngu sa nə da akkəri kau, ar pəcir numa. A'yi anə da nga

ju sa lə akkəri kə waci mai, ama anə kalar ndəra vər səkə pəcir shili nyi ənga hufə haməu.

Ndər Nə Tədar Himiya Timathlawusu Sara Ara Bulusu

⁹ Timathlawusu, ga nərdzau ga shili əgya yau ənga kusa.

¹⁰ Ara Dimasu a piyar dər aryə ju yiwu sər duniya kə ji ma'yi a vu Tasalonika. Kərisensu a ma'yiri a vu 'yi'yir Galatiya, ənga Tayitusu tsu a ma'yiri ja a vu 'yi'yir Dalmatiya.

¹¹ Kəl Luka zhizhi nyi ngə hiyau ənga yau. Ga marma Markusu ma gu shili, ara naja ənga vala dzau anə dā wu thlər dā.

¹² A səwari yi Tikikusu a vu Afisa.

¹³ Ar pəci kəra gu shili, ga mar dā gwada dā kəra yi piyari wu tsa Kapusu wu məlmə Turuwasu, ga fa'ari dā ləkakadə dā a shili, majama nə ci'yar ta.

¹⁴ Alegəzanda ndər dlə liyangə ndzana thlər dā gagađau. Hyal Thlagəu ngu nda kibiya sə kə ji məliya kau.

¹⁵ Nagə ma ga hangəkal ənga ja, aryə ju ca dawakur ənga cama kəra mən shili ni kau.

¹⁶ Ar pəci kəra nji hər dā a shili wu mwar njir pathla, ndə a'yi kəra nu dā mai, ndə shini dā yi patəu. Kədi Hyal dā, ca ngə ja təfəbiya nda bikər nda patəu.

¹⁷ Ama kə Thlagəu nggya ənga yau, ji cakər dā dənama, aga lagu dā ngə ndəshigu məsahə kau wu nda tətəlnakər anə nji ar babal, aga njira a'yi njir Yahudiya mai nda nggari tsu. Naja ngə həbiya dā sara wu miya tau wu miya ləvari.

¹⁸ Thlagəu wu nda həbiya dā sara wu kalar sə dəmwa'yu, ba ja hər dā jaməu a shili wu təlkur nyi. A nə nyi ngə kadakadarkur ba'anuwa. Aminu.

Usa Dzə Nə Jamuya Ndəl

¹⁹ Ga usar dā Pərsila ənga Akwila ba ənga njir ki Onesiforosu.

²⁰ Irastusu nə nyi, tsu ja wu Kwaranthli, ənga yi piyari Tərafimusu a vu Miletusu gəra ngga.

²¹ Ga nərdzau ga shili ənggau divira biyargwa. Yubulusu ənga Fudensu ənga Layinusu ba Kəlaudiyasu ənga patər wazha ama nda a vər usa ngau.

²² Thlagəu ja nggya ənga mambəl ngau. Ta'yi mayiwakur a nggya ənga hyi.

Cama Tsətsəfə Nə Bulusu Anə Tayitusu

Usa Dzau

¹ Cama tsətsəfə kə sara ara Bulusu mafa Hyal ənga cama səsau nə Yesu Kərsiti aga tsətsəkur mbərsa nə njira Hyal cadəbiya nda, ənga aga sənbiya jirkur nə Hyalkur

² mbərsa ənga sən sau a nggyari lagur fər kər nə pi gəra kudau, kəra Hyal, kəra gəra fati məliya alkawal tsu wu dzuguya pəci.

³ Wu pəci tsatsa'a nyi nga ji cabiya da lagur tətəlna ndər nyi, kəra ya vər tətəlna, kəra tsu naja ngə ndəra fuwa a gwu tsa yau lagur Hyal ndər mbəda mən.

⁴ Anə Tayitusu, zər da nə jiri wu mbərsa kəra a'yi ara mən patəu.

Bəgə mayiwakur ənga hudə pərtəu sara ndara Hyal Tada ənga Kərsiti Yesu Ndər Mbəda mən, ja nggya ənga gau.

Thlər Tayitusu a vu Kəretu

⁵ Səra da yi piyari ngau a vu Kəretu ca ngə, aga ga dəwuya kalar səra hyau, ənga tsu aga ga fiya njira nggurəm a wu kalar məlmau ənggər kəra yi nar ngau.

⁶ Kikikura nyi njira nggurəm ja da ndəra nji gəra sən vazəya, ndə mala zəməu, ndəra wazha nyi wu hənggəri ənga ja, ənga naja a'yi nju səni nyi ənga nggya papatagəu, ənga gəra bəlar ndər mai.

⁷ Ta dari ndər tədəmwa njir nu ja da ndə gəra vazau, ndə gəra da ndə kurthlu, ndə gəra kakafə dəfu, ənga ndə gəra sa sə sasa, ənga ndə gəra kura vi, ba ənga ndə gəra səm dlərbau.

⁸ Ama ja da ndər dləwu məthləpi, ndər yiwu səra mənəhəkur, ndəra kəkəya kərnyi, ndəra ənga jirkur wu dəfuwa ja, ndə cicau, ba ənga ndəra hwathliya kərnyi.

⁹ Ja da ndəra səbiya ndər Hyal jijiri bəbalu ənggər kəra nji highiḅər nyi, aga ja tsətsəkuri nji patəu lagur highiḅə nə jiri, aga ja bəbəlna highiḅə kəra dawa a vər highiḅau.

¹⁰ Arya njir gwazhivi a'yi nda gangəu, njir ndər gəra kər, njir sukwa vi, nja na nji kəra a vər ngga kərnda nji thlathla pəlzha kau.

¹¹ A mbari nja bəgəya nda ara nda sara ndzana hangəkala nji ənga highiḅə dəmwa'yir nda kəra ndu məl, aga səm dlərbau.

¹² Pathlə wu pama nabir nda a nanari abər, “Njir Kəretunu, njir thla fati ngau cumu, nji shishi, njir hadəwa, njir wuraga dəfau.”

¹³ Najaka sakida jijiri nga nyi. Agabangau, ga kughiya nda gagaḁau, aga nda da nənau wu mbərsar nda,

¹⁴ aga nda piyari səhimi pumungutu fati nə njir Yahudiyat, ənga nda piyari nu sər bəla kəra njira piyari jiri fiya.

¹⁵ Anə njira ənga dəfu cicau, kalar sau cici nga nyi. Ama anə njira ənga dəfu dedeḅəu, njira gəra mbərsa, sə cicau a'yi mai. Dəngar nda ənga dəfuwa nda patə dedeḅəu nga nda.

¹⁶ Ar cicir miya nga nda vər na abər ndu sən Hyal, ama sər məla nda a kəpalnari. A dar nda sə zhizhigər, ənga nji gəra bəlar ndər, ənga nanda tsu ndu sən məl sə mənəhə mai.

2

Highiḅə Nə Jiri

¹ A fiyar kər anə ngau ga highiḅə səra tsatsa'a ənggər kəra highiḅə nə jijiri nana.

² Ga highiḅər nyi anə shili njira nggunggurəm aga nda kəkəya kərnda, nda nggya wu hangəkala nda, nda hwathliya kərnda, nda thləya hi wu jirkur ənga mbərsa, ənga yiwukur, ba ənga səsə'u sau.

³ Abangə tsu, ga highiḅər nyi anə mathləkə'yi nggungguruməu aga nda da ənga gənggər səli wu nggyabiyar nda, a'yi njir ndza thləmə ənga njir sa pathlə mai, ama aga nda highiḅə sə mənəhə anə nji.

⁴ Aga nda dzəgwa highiḅər nyi anə wazha mathləkə'yi aga nda yiwu shilir nda ənga wazhar nda.

⁵ Nda da njira kəkəya kərnda, njira cicau, njira tsərpər kir nda, njira tsapəu, njira lər kərnda anə shilir nda, ara nja sara didana ndər Hyal.

⁶ Abangə tsu, ga tsətsəku wazha shili aga nda kəkəya kərnda.

⁷ Wu kalar sau, ga cabiya kərngau abər ndəra nju sən highiḅər sə mənəhəu ara ja

ngau. Ga highiḃə ənga jirkur daḃə ənga kwakwadə mashi,

⁸ ənga ga nana səra jiri, səra nji gəra sən uya sər nggəl a gwa. Ara njir dawa nda sara uya lagur ndər dididi ar kəra mən.

⁹ Ga highiḃər nyi anə mafa'yar nda ḃəlari ndər thlagər kir nda wu kalar sau, nda da njira nju nggar mənahəkur nda. Nda sara kəpal wu pam əkkə'yi nda mai,

¹⁰ a sara hya həl nda mai, ama nda cabiya abər njira nju fiyafə ənga nda ngau, lagu kə nga nju lari mənahəkura highiḃə ar kəra Hyal ndər mbəda mən.

¹¹ Ara mayiwakur nə Hyal kəra shili ənga mbəda, a cabiyar kər anə kalar ndau.

¹² Mayiwakur kau, a highiḃər mənər ja aga mənə piyari nggya nə gəra sən Hyal, ənga mənə piyari nggya suna suna nə duniya kau, aga mənə kəkəya kərmən, mənə da nji jijiri wu dəfu, ba ənga mənə da nji Hyal hyal wu najaka duniya.

¹³ Mənu nggya abangau, ənggər kəra mənə vər səkə nyabiya dzə fər kər nə barka kau, ca ngə cabiya dzə nə kadakadarkur nə Hyalər mən, ndə dəgal ənga ndər mbəda mən Yesu Kərsiti.

¹⁴ Ndəra naja ndəra lər kərnyī aga ja ḃəlbiya mən sara wu kalar shishikur, aga ja thləna mən anə kərnyī, aga mən da nji nyi, njira wu caguli aga məl sə mənəhəu.

¹⁵ Sə'yar kau nga səra ga highiḃər nda, ga tsətsəkuri njira vər nggar ngau, ga kughiya nda ənga patər dənəma. Ga sara piyari vanyi ndə ja didana ngə mai.

3

Nggyabiya Kəra Tsa'a Aga Njir Nu

¹ Ga dəngar nyi anə nji aga nda lər kərnda anə tələr nda əkkə'yi njir səḃə 'yi'yi. Bəgə nda da njir ḃələr ndər, ənga nda da njir məl kalar səra mənəhəu,

² a sara nda na ndər dididi anə ndə mai, nda da njir nggya jaməu daḃə ənga səhimi ndau, nda da njir tina kər anə kalar ndau.

³ Dədəməu nji dza nga mən, nji gəra ḃələr ndər, njira nji nggutana, kə mən dzəgwa da mafa ənə kalar sə suna suna pampaməu, mən nggya njir səḃə ndə wu dəfu, ənga da shishi. Nji piyari shishir dza mən ənga mən piyari shishir dza nji tsu.

⁴ Ama ta mənəhəkur ənga yiwukur nə Hyal Ndər mbəda mən cabiya kər,

⁵ ba ji mbədana mən, a'yi ara thlər tsapə kəra mən məliya mai, ama arya təhudə nyi. Ji mbədana mən lagur pəra kəra ji pərana mən kəra nə mən yabiya dzə ənga nggya mafələng lagur Mambəl Cicau.

⁶ Mambəl Cici kə nga nji pənggəri a shidar kəra mən lagur Yesu Kərsiti ndər mbəda mən.

⁷ Ji məl abangau aga mənə da nji gəra bikau wu mwar Hyal lagur mayiwakur nyi, aga mənə da njir fa'aki nə pi gəra kudau kəra mənə vər fərkər aga nyi.

⁸ Ndər kau, ndər jijiri ngau. A yiwu yau ga cakər ndər ar kəra sə'yar kə gagadau, aga njira hənggəri ənga Hyal nda hangəkal aga nda lər kərnda aga nda məl səra mənəhəu. Mənəhə ngə sə'yar kə gagadau, ənga wu lə akkəri anə kalar ndə tsu.

⁹ Ama ga həbiya kəra gau, sara wu kəpal gəra kər, ənga jiga sə ciji ciji, ənga kəpal ar kəra dladau, arya sər dləwar dzə a'yi a gwa mai.

¹⁰ Ga kughiya ndər tətəl kər nji, ca ngə sə tanggərma kəra məl, ga ḃəra kughiya nə məthləkura nyi, ayukuda nyi ba ga təkə ənga ja.

¹¹ Ga səni abər culi najaka ndau sasa nga ja, a məliyar ja numa anə kərnyī lagur bikə nyi.

Ndər Jomə Ndəl

¹² Ma gə lari a səwa ngər yi ndaliya ki Artimasu ənga Tikikusu, ga nərdzau aga ga sa thləwa da wu Nikapolisu, ara yu yiwu ya həbiya vuya a ndəna.

¹³ Ga məl thlər ənga dənəma ngə patəu aga ga dləwari Zinasu, lawuya kau, nanda gyapəu ənga Apolusu aga nda gu lagu. Ga lari abər sə a'yi kəra ndə tini mai.

¹⁴ A mbari, njir mən nda highiḃəri lər kərnda aga məl thlər kəra mənəhəu, nda da njira wu sən uya sə anə kərnda ənga nda njir kətiya nji ma thlər hya'ari. Nda sara da nji pəpəltə mai.

¹⁵ Patər njira 'ya əkkə'yi nda, nda vər usa ngau. Ga usar njira vər yiwu mən wu mbərsa.

Bəgə mayiwakur nə Hyal ja nggya ənga hyi patəu. Amina.

Cama Tsətsəfə Nə Bulusu Anə Fəlimonu

Usa Dzau

¹ Cama tsətsəfə kə sara ara Bulusu ndəra wu fursəna arya Kərsiti Yesu, ənga Timathlawusu zamər mən,

A nda nə Fəlimonu bazhi hudə mən ənga ndər məl thlərər mən,

² ənga anə kwamər mən Afiya, ənga Archipusu bazhi wu ɔwaɔwatər mən, ənga anə daɓə dzə njir nu kəra a vər kaɓə wu ki ngau.

³ Bəgə mayiwakur ənga hudə pərtəu sara ara Hyal Dərmən ənga Thlagər mən Yesu Kərsiti ja nggya ənga hyi.

Kədi Hyal ənga Lə Usaku

⁴ Ya vər usaku anə Hyal cumu kalar pəcira ya vər kədi Hyal anə ngau,

⁵ arya a nggar yi ar kəra mbərsa ngau wu Thlagə Yesu ənga yiwukur ngau anə patər nji cici gə Hyal.

⁶ Ya vər kədi Hyal aga hya da nənə wu nggya wu cir zəmər hyi wu mbərsa, aga hya nəbiya dzə wu sənbiya sə wu kalar sə mənəhə kəra mən əni wu Kərsiti.

⁷ Yiwukur ngau a nə da ri hudə pipida ənga tsətsəku dəfu, arya nagau, zamə da, a tsətsəkur gə dəfuwa nji cici gə Hyal.

Kədi Bulusu Arya Onisimusu

⁸ Agabangau, arya kau, a sən ta'yi yau wu Kərsiti aga ya cuwa ngə ga məl sərə kakal ga kyaga məl,

⁹ alaga abangau, ya vər kədi ngau wu yiwukur. Nayi Bulusu, ndəra dəgal hahal ənga kabangəkau ndər fursəna arya Kərsiti Yesu,

¹⁰ ya vər kədi ngau arya zər da Onisimusu, ndəra da zər da ar pəcira yi wu fursəna.

¹¹ Dədəməu, a'yi ja ndər kətiya ndə mai, ama kabangəkau, a dar ja ndər kətə ma gyapə ma.

¹² Ya vər sə nyi a ndəra gau, naja ndəra wu dəfuwa yau.

¹³ A yiwur yau aga ya səbiya nyi əgya yau, aga ja məl thlər ar viya gau anə da, ar pəcira yi wu fursəna arya tətəlna ndəshigu.

¹⁴ Ama nayu yiwu ya məl kalar sə ənga gəra hənggəri ngə mai, aga kalar mənəhəkur kəra gə məl ja da sə yiwu hudə gau, a'yi sə caca mai.

¹⁵ Ma vanyi sərə da hyi təkəbiya dzə ənga ja nə pəci kushi kau, aga ga bəra sən dləwur nyi, hya nggya nə ba'anuwə ngau.

¹⁶ Ga dləwur nyi, a'yi ar viya mafa mai, ama ar viya sərə ndiya mafa, ar viya zamə kəra gu yiwu. A yiwu nyir yi gagadau, anə ngə tsu, ga yiwu nyi a ndiya kəra ya vər yiwu nyi, gyapə wu ndəndəkur ənga zamə wu Thlagəu.

¹⁷ Ma gə hər da ar viya bazhi daɓə kər, dləwur nyi ənggər kəra ga dləwur da.

¹⁸ Ma ji məliya ngə sərə dəmwa'yu, alaga ga vər nu nyi məl nə kalar sau, ba ga fəri a dar kəra yau.

¹⁹ Nayi Bulusu, nayi nga vər tsəfə najaka sau ənga tsa yau, yu nda kina ngau, a sara nja na ya vər nu ngə məl nə pi nə Hyal kəra gə uya lagu da mai.

²⁰ Zam da, ya vər cim aga ya uya akkəri ara gau lagu Thlagəu. Ba ga dzəgwa pina hudə yau wu Kərsiti.

²¹ A'yi yi ənga papakur kər ənga bəlar sə ngau, ca ngə da yi tsəfə najaka sau anə ngau, ara a sənər yau, gu nda məliya a ndiya kəra yi nar ngau.

²² Sə zəm kəra ya vər na, ca ngə ga fiya da vir pida, ara ya vər dənga abər nju shabiya da a shili ara hyi arya kədi Hyalər hyi.

²³ İpafərasu, bazhi fursəna da arya Kərsiti Yesu, ja vər usa ngau.

²⁴ Abangə tsu Markusu, ənga Aristakusu, ənga Dimasu, ənga Luka bazhi məl thlər da, nda vər usa ngau.

²⁵ Bəgə mayiwakur nə Thlagə Yesu Kərsiti ja nggya ənga mambələr hyi . Amina.

Cama Tsətsəfə Anə Njir Ibrani

Hyal Ndər Anə Mən Lagu Zər Nyi

¹ Dədəməu, Hyal ndərna ndər anə əjir mən'yar lagu pampaməu ənga tsu ar pəci pampaməu lagu nabi'yar.

² Ama ar kudiyar pəci kau, ja vər ndər anə mən lagu Zər nyi. Lagu Zər nyi ngə Hyal məliya kalar sə wu duniya. Naja tsu nga ji cadəbiya aga ja də ndər fa'a ki nyi.

³ Naja ngə mbəmbəl nə cabiya kadakadarkur nə Hyal ənga tsu naja ngə pabiya nggyabiya Hyal. Ja vər səbə kalar sə lagu ndər nyi kəra ənga dənəma. Ayukuda ji cina mən bikər mən, ba ji nggya gya ar tsi mazəma Ndəra Dlədləvə gagadə a dēməlmau.

Ənggəra Yesu Ndiya Waladi'yar

⁴ Lagu kə tsu nga ji uya vir nggya kəra a ndiya nə waladi'yar ənggər kəra ji uya thləmə kəra ndiya nər nda ənga dəgaləu.

⁵ Arya tsu, wa ngu pama waladi'yar kəra Hyal saya na anə nyi, abər,

“Nagə Zər Da ngau,
Əshina, a dər yi Dənga”?

Ənga tsu, Hyal na,
“Yi wu nggya tada anə nyi,
ənga ju nggya zər anə də”?

⁶ Ama ta ji səwa məkəji nyi a shida wu duniya, ba ji na,
“Patər waladi'yar nə Hyal nda dləvə nyi.”

⁷ Ənga ar kəra waladi nyi'yar tsu, ba ji na,
“Ju sən shabiya waladi nyi'yar majigwal kəra wu sau,
ənga njir məl thlər nyi tsu kyara u'u.”

⁸ Ama ar kəra Zəra nyi, kə ji na,
“Tsəkafə ngau, Hyal,
wu nggya ba'anuwə,
zəwa təlkur ngau ca ngə nggya nə tsapəu.

⁹ Gu yiwu tsapəkur, ənga gə piyari dēmwa'yikur.
Arya kə Hyal, ca ngə Hyal ngau, hana ngau adabanga ghakər ngə'yar lagur dəwa ngə mal nə dəfu pərtəu.”

¹⁰ Kə ji bəra na,

“Wu dzəguya, Thlagəu,
gə fiya hya duniya,
ba gə məliya dēməlmə'yar ənga pələ gau.

¹¹ Səra gə məliya, ndu nda sanakər,
ama gu nggya ba'anuwə.
Ndu nda halnakər ənggər ləgutə hahal.

¹² Gu nda pədiya nda ənggər kadəmbul,
ənga tsu gu nda bəla nda ənggər nju bəla kari.

Ama a'yi gə nə ngə cumu gəra bəla;
gangəkura fa ngau, wu sən kudə mai.”

¹³ Ənga anə waladi mani ngə Hyal saya na anə nyi,

“Nggya lagu tsi mazəma yau
kəl yi fiya dawa ngə'yar
a gyi gya kida hiya ga”?

¹⁴ Agabəngau, waladi'yar ngə njir məl thlər nga nda wacu, kəra Hyal səwa aga dləwari njira wu nda fa'a ki nə mbədəu.

2

Səya Himi Anə Ndər Hyal

¹ Agabəngau, kəl mənə səya himi mənəhə anə səra mən nggari, ara mənə sara sha a gyu yukudu saməu.

² Cama kəra Hyal nana lagu miya waladi'yar a nggyari, ənga kalar ndəra bələnə ənga nggəl ara məl thlər əni, nju nda nə nyi bwaəwatə kəra tsa'a aga səra ji ndzana.

³ Ma abəngə ja, ma mən piyari najaka mbədə kəra dəgal, lagu mani nga mənə nggani mənə sən uya mbədə? Najaka mbədə kəra Thlagə ənga kərnyə ngə dzəguya ndər ar kəra nyi tanggərma. Njira nggar ndər nyi kau, nanda ngə cabiya mən abər ndər nyi kə jijiri nga nyi.

⁴ Hyal ənga kərnyə ngə ləri sakida ar kəra nər nda sakida lagur ləri mətəsam'yar ənga sə dədəgur'yar ənga məl sə dədəgur'yar pampaməu, ənga lə sə lələ'yar kəra ji ləri lagu Məmbəl Cici ənggəra ju yiwu.

Yesu Da Ənggər Zamə Nyi'yar

⁵ A'yi anə waladi'yar ngə Hyal nə nda səm təlkur ar kəra zaman kəra a vər shili ənga kəra mənə vər ndər ar kəri kə mai.

⁶ Ama a'yi tsətsəfə ar vanyə vi kəra vanyə ndə lər sakida, ji na,

“Mi ngə nda gu ɔwanə nyi kər anə kərngau
ənga ja,

ənga zər ndə kəra gu dənga ənga ja?

⁷ Gə məliya nyi a gya banga waladi'yar nə
pəci kushu,

Gə nə nyi kadakadarkur ənga dəgalkur,

⁸ ənga gə fuwa kalar sə əgyakida
dənəma nyi.”

Ta Hyal fuwa kalar sə əgyakida ja, vanyi sə
a'yi kəra Hyal gəra fiya əgyakida ja mai.

Ama alaga abangau, kabangəkau tsu mən
gəra lari nyi fiya kalar sau əgyakida ja.

⁹ Ama mənəu lari Yesu, ndəra nyi məliya a
gya banga waladi'yar nə pəci kushu,
kabangəkau, a fənggər nyir nyi
kadakadarkur ənga dəgalkur, ara
ɔwaɔwatə kəra ji lari lagur tau. Ji məl
abangau, aga lagur mayiwakur nə Hyal ji
dahar tau, arya kalar ndau.

¹⁰ Hyal ngə məliya kalar sau, ənga tsu
lagu nyi ngə patər sə ɔa. Hyal ngə nggar
wazha gangəu aga nda uya kadakadarkur.
Agabangau, a ɔar tsa'a anə ndəra pahəna
lagur uya mbəɔau, ja nyabiya dzə lagur
lar ɔwaɔwatəu.

¹¹ Agabangau, ndəra məliya nyi cicau
ənga njira ji cina, wazha tada zəmə nga
nda. Arya kə ngə Yesu a'yi ɔa ənga səli ja
ngga nda ənga wazha ama mai.

¹² Ji na anə Hyal,

“Yi wu hə'u thləmə ngau anə wazha mada,
Yu fal thləmə ngau wu daɔər nyi.”

¹³ Ji ɔəra na,

“Yi wu fər kər ənga ja.”

Kə ji ɔəra na wayu,

“Kəja yau, ənga wazha kəra Hyal nə ɔa.”

¹⁴ Ta ɔa wazha kau, kum ənga mashi
ngau, naja tsu kəl ta ji ɔa kum ənga mashi
ənggər nanda. Ji məl abangau, aga lagur tə
nyi ba ja səmku təlkur ar kəra ndəra ənga
dənəma ar kəra tau, naja ngə shatan.

¹⁵ Lagu kə nga ji pəliya njira mbamba
wu mafakur nə hivər tau, wu patər
nggyabiyar nda.

¹⁶ Aga jiri a'yi anə waladi'yar ngə Yesu
shili ənga dləwa dzə mai, ama anə culi gə
Ibrahimu.

¹⁷ Agabangau, a mbari kəl ja ɔa ənggər
nə wazha mənəy, aga ja ɔa pubu kəra ndiya
ənga dəgaləu, kəra ənga təhudəu ənga kəra

wu məl thlər Hyal tsa'a miya ɔəfu. Ba ja
dzəgwa həna bikər nyi lagur lər piya ja aga
sər hə sadaka.

¹⁸ Ta ɔa naja ənga kəny, a lar ja
ɔwaɔwatəu, ar pəcir dzə nyi, a ɔar ja tsa'a
aga ja dləwar njira gwu dzau.

3

Ənggəra Yesu Ndiya Musa

¹ Agabangau, nahyi wazha ama nyi
cicau, nahyi njira Hyal ngga, hya hə dənga
ar kəra Yesu ndəra naja ngə ndə səsau, ənga
pubu kəra ndiya ənga dəgaləu, nə mbərsa
kəra mənəu lə sakida ar kəri.

² Tsa'a miya ɔəfu nga ja anə ndəra
cadəbiya nyi, ənggər kəra Musa məl thlər
nyi tsa'a miya ɔəfu wu pama nyi gə Hyal.

³ A thləwar nyi Yesu a ndiya Musa ənga
kadakadarkur, ənggər kəra ndər hər ki a
ndiya ki ənga kadakadarkur.

⁴ Arya kalar ki ndə ngə həriya nyi, ama
ndəra həriya kalar sau, ca ngə Hyal.

⁵ Musa ndər məl thlər tsa'a miya ɔəfu
ngau, ndər məl thlər ar viya mafa wu ki
Hyal, a lər ja sakida ar kəra səra wu nda ɔa
a ndumwa.

⁶ Ama Kərsiti ndə jijiri nga ja, ndəra vər
məl thlər ənggər Zər ar kəra ki Hyal.
Namən ngə ki Hyal, ma mən sən dumwa
ənga fə ɔəfu ba nggya ənga fər kər wu səra a
vər shili.

Kughi Ar Kəra Gəra Hənggəri

⁷ Agabangau, ənggər kəra Mambəl Cici
na,

“Əshina, ma hyi nggari ɔaha ja,

⁸ hya sara ɔa ənga ɔəfu ɔabal mai
ənggər kəra hyi məliya ar pəcir hya'a
hangəkəl,

ar pəcir dzə a gwar tagə mashi.

⁹ A guna ngə əjir hyi dzəbiya ənga gəlabiya
ɔa,
ənga ndə lari səra yi məliya nə fa fodə
kumunyi.

¹⁰ Ca ngə ɔa huda yi ndzəndzə ənga naja ta
zaman,
ba yi na, ‘Cumə nga ndu shinda yi wu
ɔəfuwa nda,
nanda a'yi wu səni lagu ɔa'yar mai.’

¹¹ Wu hudə ndzəndzə ɔa, yi səmku fəla;
‘Nandə wu sa gwu ɔəsar ɔa mai.’ ”

¹² Hya nggya ənga tsamə, wazha ama, ara nja sara thləwa bikau ənga gəra hənggəri wu dəfuwa hyi kəra wu məliya hyu shini yi anə Hyal Ndəra ənga Pi.

¹³ Ar pəci kəra nju ngga ənga “Əshina” hya tədər himiya kərhyi, ara kalar ndu pama hyi a sara da ənga dəfu bəbal lagur ngguta vi nə bikau.

¹⁴ Namən njir dəbər kər ənga Kərsiti ngau, ma mənəu ta'yi wu mbərsa kəra mən uya tanggərma ənga dənəma ba'a ndar kuđiyar duniya.

¹⁵ Ənggər kəra nji na,
“Əshina ma hyi nggari dāha ja,
hya sara da ənga dəfu bəbal mai
ənggər kəra hyi məliya ar pəcir hya'a
hangəkal.”

¹⁶ Wa 'yar ngə nggar ndər Hyal ənga kə ndə bəra hya'ana nyi hangəkal ta? A'yi njira Musa həbiya sara wu Masaru wa?

¹⁷ Ənga wa 'yar ngə huda Hyal ndzə nə fa fodə kumunyi ya? A'yi ənga njira məliya bikə, ba ndə dləda ba ndə tənəkər a gwar tagə mashi ta wa?

¹⁸ Ənga wa ngə Hyal səm fəla abər nanda a'yi wu gwu səhəda nyi maya? A'yi ənga njira nggəl ara bəla ndər nyi wa?

¹⁹ Agabangau, a lari mən abər arya gəra mbərsar nda, nga ndə tini gwu səhəda nyi.

4

Pəcir Bəlsar Nə Njir Nu

¹ Agabangau, ta alkawal nə gwu bəlsar nyi a'yi ba'a shilar pəci kə əshina, kəl mənə bəla ənga jirkur, ara ja sərə da pathlə wu pama hyi ja tini gwa.

² Ətsu, a nggar mən ndəshigu, ənggər kəra ndə nggari, ama ndər kəra ndə nggar kau, a'yi da ənga akkəri anə nda mai, arya nanda a'yi dəbər ənga mbərsa mai.

³ Kabangəkau, namən nji kəra hənggəri ngə gwu bəlsar nyi, ənggər kəra Hyal nana, “Wu hudə ndzəndzə da, yi səmku fəla;

‘Nandə wu sa gwu bəlsar da mai.’”
Hyal nana abangau, alaga kə ji kuđəna thlər nyi tsu kadu ar dzəgwar duniya.

⁴ Arya ar vanyi vi ji ndər ar kəra pəci nə mədəfəkura nyi, abər, “Ar pəci nə mədəfəkura nyi, Hyal bəliya sar sara ara thlər nyi patəu.”

⁵ Ama ar vi kə tsu ji bəra na, “Nandə wu sa gwu bəlsar da mai.”

⁶ Agabangau, a nggyari ba'anə kabangəkau anə alenyi nji nda gwa wu bəlsar ta, ama nanda njira nggar ndəshigu kə tsu kadu nandə uya gwa mai, arya nandə a'yi bəlar ndər Hyal mai.

⁷ Kəja, Hyal bəra fiya vanyi pəci kəra ji ngga ənga, “Əshina,” ji ndər kau, lagur miya Dawuda ayukuda fa gangəu, ənggər kəra nji nana tsu kadu abər,

“Əshina ma hyi nggari dāha ja,
Hya sara da ənga dəfu bəbal mai.”

⁸ Maja abər Jashuwa nə nda bəlsar nə Hyal, Hyal a'yi bəra ndər ar kəra vanyi pəci kəra wu shili mai.

⁹ Kə a cabiyari ba'anə kabangəkau, pəci a'yi nə bəlsar anə nji Hyal.

¹⁰ Agabangau, kalar ndəra gwu bəlsar nə Hyal, a gwar ja wu bəlsar sara wu thlər nyi, ənggər kəra Hyal bəliya sar sara wu nənyi.

¹¹ Arya kau, kəl mənə nərdzau, aga mənə uya gwu bəlsara nyi, a sara vanyi nda tini gwa, arya mən gəra bələri ndər Hyal ənggər njira tərabiya.

¹² Ara ndər Hyal mbəmbədə nga ja, ənga dənəma, naja ndiya kalar katsakər miya məthləu, ju sən tsaviya dzə ba ja vuwa təkəbiya vira pi ənga mambəl bə ari, ənga tsu pama mədəla ənga sahwa, ju sən tətəkəbiya dənga ənga dəfu.

¹³ Sə a'yi kəra nji məliya, kəra da dədəwa ara Hyal mai, ara kalar sə ar babal nga nyi anə nyi. Patər sə hyahya ar babal nga nyi wu mwa nyi, ndəra mənəu nda ləri sər mələ mən wu mwa nyi.

Yesu Madiya Pubu Kəra Ndiya Ənga Dəgaləu

¹⁴ Ta da a'yi mən ənga madiya Pubu kəra ndiya ənga Dəgaləu, ndəra ma'yi a dumwar Hyal, naja ngə Yesu Zər Hyal, bəgə mənə ta'yi ar kəra sərə mən hənggəri.

¹⁵ Ara Pubu kəra ndiya ənga Dəgal kəra a'yi ara mən kau, a'yi ndəra gəra ənga təhudu əgya njir tətə dənəma ngə mai, awau, naja ngə ndəra nji dzəbiya wu kalar lagu kəra nji dzəbiya mən, ama naji məliya bikə mai.

¹⁶ Agabangau, ta'yi mənə shili ləhəu wu dzər tsəkafə nə Hyal ənga dəfu zəməu, aga mənə uya təhudə nyi ənga tsu ja canə mən

mayiwakur nyi kəra wu nda dləwar mən ar pəci kəra mən wu yiwu dləwa dzau.

5

¹ Kalar pubu kəra ndiya ənga dəgaləu, ndə ngau nji cadəbiya nyi sara wu nji, nji fiya nyi aga ja tədəmwə anə nji ar kəra sərə nə Hyal, aga ja ləri sə nə nji anə Hyal ba nga tsu həna sadaka ar kəra bikər nji.

² Naja ndəra wu sən bə ənga njira gərə sən sau nji sasa, arya naja ənga kərnyə a'yi ja wu kumər dzə kəra tətəwa.

³ Agabangau, a dari tsa'a ja həna sadaka, a'yi arya bikər nji waci mai, ama ara naja ma ndər bikə nga ja.

⁴ Ndər sən hər kərnyə a dar vi dəgal kə a'yi mai, kəl ma Hyal ngə ngga nyi a dari, ənggər kəra nji ngga Haruna.

⁵ Abangə tsu, Kərsiti a'yi hər kərnyə a dar vi dəgal aga ja da Pubu kəra ndiya ənga Dəgal mai, kəl ta Hyal hər nyi, kə ji na anə nyi,

“Nagə Zər Da ngau,
Əshina a dar yi Dəngau.”

⁶ Ənggəra ji bəra na ar vanyə vi,
“Nagə Pubu ngau nə ba'anuwə,
kəra lagur Malkizadakəu.”

⁷ Ar pəcira Yesu tsu wu duniya, ju kədi Hyal ənga kədi dəbə ənga bəwakər ənga tiwi gagadə dəbə ənga sələm, anə ndəra ənga dənəma ndəra wu sən mbəliya nyi sara wu miya tau. Arya naja ndər hivər Hyal, kə Hyal nggari kədi nyi.

⁸ Alaga kau, Yesu zər Hyal ngau, ji highiḃər bəlar sə lagur bəwəwəwə'tyar kəra ji sa.

⁹ Lagu kau, ngə Hyal nyabiya nyi aga ja da lagu nə uya mbədə nə ba'anuwə anə patər njira bəlar sərə ji na.

¹⁰ Arya kə ngə Hyal fiya nyi ji da Pubu kəra ndiya ənga Dəgaləu, ənggər nə Malkizadakəu.

Kughi Ara Sha A Gyu Yukudu

¹¹ Sə a'yi gangəu kəra 'ya kyaga na ar kəra sə'yar kau, ama dzadzau nga nyi 'ya sən gələbiya nda, arya nahyi a'yi yiwu hya nggəbiya sə ar kəra ndəshigu kə kusakusa mai.

¹² Alaga kə pəci kə əshina, hya kyaga nda da maləmə highiḃau, kwalaga abangau,

hya vər yiwu vanyə ndə a bəra highiḃə anə hyi sər nu nə tanggərma ar kəra Ndər Hyal wayu. Sərə tsa'a aga hyi ca ngə u'wa, ama a'yi sər səm kəra bəḃal mai.

¹³ Arya kalar ndəra u'wa ngə sər səm nyi, zər mamanji nga ja, naji da tsa'a aga dləwu highiḃə ar kəra tsapəkər mai.

¹⁴ Ama sər səm kəra bəḃalu, nə njira həhə ngau, ca ngə njira hwathliya kərnda aga nda təkəbiya sərə mənəhəu ənga sərə dəmwə'yu.

6

¹ Agabangau, kəl mənə həbiya dzau adabanga highiḃə nə tanggərma kəra mən dləwuri ar kəra Kərsiti, aga mənə dumwa ənga bəra nggəbiya highiḃə nyi, a sara mənə sha a gyu yukudu lagur highiḃə ar kəra tubi sara wu sərə wu shili ənga tau, ba nə mbərsa anə Hyal,

² ba nga highiḃə ar kəra bəḃətizəma dəbə ənga fə tsi, ənga hya'ari sara a vir tau, ba gwu numa kəra gərə kudau.

³ Namən wu dumwa ənga nggəbiya highiḃə nyi ma Hyal yiwu.

⁴ Wu nda da sə gərə da, anə njira dāhari mbəmbəl nə Hyal, ənga njira dāhari lər sə lələ nə Hyal, ba njira dāhari Mambəl Cicau

⁵ ənga njira dāhari məsəhəkər Ndər Hyal, ənga dənəma nggyabiya zaman kəra wu shili,

⁶ ma ndə tana ar lagu, ndər sən shabiya nyi a shili aga ja tubi a'yi mai. Lagur nggyabiyar nda kau, nga ndu bəra dlakəya Zər Hyal nə məthləkura nyi, ba nda dzəgwa pəlna nyi pəzhi ar sugu.

⁷ 'Yi'yi ma kəra a vər sa 'yimir par ar kər ar kər, ju nda tsəbiya sə thləthləkə'yar kəra wu nda da akkəri anə njir zəwa nyi, Hyal wu nda fənggər barka anə 'yi'ya nyi.

⁸ Ama ma 'yi'yi kə a vər tsə shikədi ənga jigwaləu, a'yi ja ənga akkəri mai, Hyal wu nda shi'wuna nyi ba nja nggyina nyi wu yukuda nyi.

⁹ Alaga kə mən na abangau, bazhir 'wa da 'yar, a hənggər 'ya abər alenyi sərə ndiya ənga məmənəhə kəra a vər shili anə hyi ar kəra mbədau.

¹⁰ Hyal a'yi ndə gərə tsapə mai. Naja a'yi wu nda fari ənga thlərər hyi ənga yiwu kəra

hyu ca anə Hyal, lagur dləwa dzə wu yiwukur anə nji cici nyi mai, ənggər kəra hya vər məl kabangəkau.

¹¹ Səra 'yu yiwu gagaɖau, ca ngə, abər, hya nggya wu kwakwadəkur wu thlərər hyi ba'anə shili ar joməya ndəl, aga fərkər hyi a sa nyabiya dzau.

¹² Hya sara da nji hadəwa mai, ama hya fa'abiya hiya njira wu fa'abiya ki ənga səra Hyal məliya alkawala nyi lagur mbərsa ənga mba dəfu.

Jijirkura Alkawal Nə Hyal

¹³ Ar pəci kəra Hyal məliya alkawal anə Ibrahimu, vanyi ndə a'yi kəra a ndiya nyi kəra ja səm fəla ənga thləmə nyi mai, ba ji səmku fəla ənga kərny.

¹⁴ Kə Hyal na, “Jijiri yu fənggər ngə barka, yu məliya culi ngə gangəu.”

¹⁵ Agabangau, lagur səkəbiya wu mba dəfu ngə Ibrahimu dləwuri nyabiya dzə nə alkawala nyi.

¹⁶ Jijiri nju səm fəla ənga ndəra wu ndiya nda, ənga səm fəla ca ngu shili ənga hənggəri kəra gəra ənga kəpal.

¹⁷ Arya Hyal wu yiwu ja cabiya nggyabiya nyi kəra gəra bəlar dzə ar babal anə njir fa'a ki nə alkawal, kəl ta ji bəra jigəbiya ənga səm fəla.

¹⁸ Hyal məl abangau, aga səm fəla nyi ənga alkawal nyi, nda nyabiya dzau. Ənggər kəra mən wu səni abər Hyal wu thla fati mai. Ma mən hwi a ndu dəla nyi, mən wu nggya ənga fə dəfu aga mənə səbiya baɖalu fər kər kəra ji nə mən.

¹⁹ Fərkər kəra mən əni kau, ənggər məca təghə pi kəra wu təghər mən baɖalu. Ənga fər kər kə nga mən wu tərabiya a biya banga kadəmbul nə vi cici nə ki Hyal.

²⁰ Yesu ngə gwa wu mwar mən ənga ji gwa ar viya mən. A dar ja a nə mən Pubu kəra ndiya ənga Dəgaləu, ənggər nə Malkizadakəu.

7

Pubu Malkizadakəu

¹ Najaka Malkizadakəu, naja ngə təl nə Salemu, ənga tsu pubu nə Hyal Kəra Di. Ji bə ənga Ibrahimu ar pəci kəra Ibrahimu a vər sha shili sara vər pa ənga təltəl'yar kəra

ji səmku təlkur ar kəra nda, ba ji fənggər nyi barka.

² Kə Ibrahimu nə nyi pathləu wu kumou nə kalar səra ji fa'ari sara a gwa miya pa. Tanggərma, səra thləmə kə cabiya ca ngə, “Təl nə tsapəkur.” Ənga naja tsu “Təl nə Salemu,” kəra cabiya, “Təl nə jaməkur.”

³ Naja a'yi ənga njir ya mai. A'yi ja ənga culi kəra ji biya a gwa mai. A'yi ja ənga pəcir ya ənga pəcir tə mai. Naja tsu ənggər Zər Hyal, kəra nggya aga pubu ba'anuwa.

⁴ Hya tsamiya culi dəgalkura ja! Kwalaga əjiya əjir mən Ibrahimu tsu nə nyi pathləu wu kumou nə kalar səra ji fa'ari sara a gwa miya pa!

⁵ Ətsu highiḅə Musa a nana ri, abər kalar ndər Lawi kəra da pubu, a dar tsa'a ja dləwuri pathləu wu sə kumou sara ara nji, alaga kə nji kə zamər nda ngə 'yar, ənga tsu nanda ma culi gə Ibrahimu nga nda.

⁶ Ama Malkizadakəu, ndəra a'yi biya sara wu culi nji gə Lawi mai, a dləwuri ja pathləu wu sə kumou sara ara Ibrahimu, ba ji fənggər nyi barka, naja ndəra nji nə nyi alkawala nyi'yar.

⁷ Gəra ənga kəpal ndəra wu fə barka naja ndiya ndəra nji fənggər nyi barka.

⁸ Kəja njir Lawi njir dləwu pathləu wu sə kumou, ndu tau. Ama Malkizadakəu nə nyi ndəra dləwuri pathləu wu sə kumou sara ara Ibrahimu, nji lər sakida ar kəra ja abər naja a'yi tə mai.

⁹ Nju sən na abər Lawi ənga kərny, ndəra culi nyi ngə njir dləwu pathləu wu sə kumou, a lər ja nə nyi pathləu wu sə kumou lagu Ibrahimu,

¹⁰ ara ar pəci kəra Malkizadakəu bə ənga Ibrahimu, Lawi tsu ja wu dza əjiya əji nyi.

Yesu Ngə Pubu Kəra Ənggər Malkizadakəu

¹¹ Kəja dladə Musa a cabiyari anə njir Izirayila abər kalar pubu ja biya sara wu culi gə Lawi. Maja abər thlər pubu'yar nə culi gə Lawi wu məliya nji a da nji tsapəu, sər bəra da nja dla ənga vanyi pubu pamə lagu Malkizadakəu a'yi mai, kəra a'yi lagu Haruna mai.

¹² Arya ma nji bəlana lagur fə ndu pubukur, kəl nja bəlana dladə tsu.

¹³ Naja ndəra nja vər ndər ar kəri kau, Thlagər mən ngau, naja ji biya sara wu

culi paməu, culi kəra gəra saya məl thlər nə pubu.

¹⁴ Kadzakadzangə nga nyi, abər Thlagər mən biya sara wu culi gə Yahuda, laguwa culi kə tsu Musa a'yi ndər ar kəra nda lagu pubukur mai.

¹⁵ Najaka ndər tsu a biyari ar babal gagadau, ar pəci kəra vanyi ndə bəra biya pubu pamə ənggər kəra Malkizadakəu,

¹⁶ ndəra dā pubu, a'yi lagu dladə ənga culi kəra ji biya sara a gwa mai, ama lagu dənama nə pi gəra kudau.

¹⁷ Arya nji lər sakida ar kəra ja abər, “Nagə ngə pubu nə ba'anuwə, kəra lagur Malkizadakəu.”

¹⁸ Nji həna dladə kəra dədəməu, ara gəra dənamakur nyi ənga dləwa dzə nyi.

¹⁹ Arya dladə Musa a'yi kakalə ja məliya sə tsatsa'a mai, ama kabangəkau, fər kər a'yi kəra wu hər mən ləhə a shila dzər Hyal.

²⁰ Hyal nyabiya sə kau, lagur səm fəla. Patər njira gu thlər pubu a'yi lagur səm fəla mai.

²¹ Ama ndə kə dā pubu lagur səm fəla ar pəci kəra Hyal na anə nyi, “Thlagəu a səmkur fəla,

naja a'yi wu bəla dənga nyi mai, ‘Nagə pubu ngau, nə ba'anuwə.’ ”

²² Arya najaka səm fəla ngə Yesu nggya ar viya sər mbabiya nə alkawal mbamba kəra ndiya ənga mənəhəu.

²³ Pubu'yar nə dədəməu, ndə dā gangə ara tə ngə kar nda ara dumwa ənga thlər nda parangəu.

²⁴ Ama Yesu ngə pubu nə ba'anuwə, arya naja ənga kərnyi a'yi ja ənga pi ba'anuwə.

²⁵ Agabangau, a'yi ja cumu ənga dənama nə mbədana njira shili ləhəu wu dzər Hyal lagu nyi, ara a'yi ja cumu ənga pi ba ju dumwa ənga kədi Hyal anə nda.

²⁶ Culi najaka pubu kəra ndiya ənga dəgal nga mənəu yiwu, ndə kəra cicau, ənga ndəra gəra bikau, gəra ənga məcavidi, ənga ndəra nji həbiya sara wu njir bikau ba nji həna nyi adabanga dəməlmə'yar.

²⁷ A'yi ja ənggər pubu kəra ndiya ənga dədəgal ta mai, arya a'yi mbari kəl ja lər sadaka kalar pəci mai, tanggərma arya bikə nyi, ənga arya bikə nə nji. Naja ji lər

sadaka nyi zəmə pir ar pəci kəra ji lər kərnyi.

²⁸ Arya dladə Musa ngə məliya nju cadə pubu kəra ndiya ənga dədəgal'yar sara wu nji ənga tətəwakur nda. Ama alkawal Hyal kəra shili dābə ənga səm fəla ngə cadəbiya Zər nyi kəra naja ngə tsatsa'a ba'anuwə. Alkawal kau ca ngə kəra shili ayukuda dladəu.

8

Pubu Kəra Ndiya Ənga Dəgaləu Nə Alkawal Mbamba Mafəliyangəu

¹ Səra mənəu yiwu mənə na ca ngə, a'yi mən ənga pubu abangau, pubu kəra ndiya ənga dəgal kəra a vər nggya ar tsi mazəma tsəkafə nə Ndə Dəgal Dənama a dəməlməu.

² Ndəra vər məl thlər ar vi kəra ndiya ənga Cicau, kwapatə kəra jijiri kəra Thlagə ənga kərnyi ngə liya ama a'yi ndə mai.

³ Kalar pubu kəra ndiya ənga dəgaləu, nji fiya nyi aga hə sadaka ənga lə sə ləlau, agabangau, najaka pubu kəra ndiya ənga dəgalə tsu, a mbari kəl ja lər sau.

⁴ Maja abər wu duniya nga ja, ju sən dā pubu mai, ara tsu kadu pubu'yar a'yi kəra a vər lə sau ənggər kəra dladə nana.

⁵ Səra pubu'yar ka vər məl a vu vi cici nə Hyal kau, tangə ənggər səra nja vər məl a dəməlməu. Ca ngə səra Hyal kughiya Musa aga ja həriya kwapatə anə Thlagəu, ənggər kəra ji cabiya nyi. Ji na, “Ga tsamə ənga hangəkə, aga ga liya kakalə ənggər kəra yi cabiya ngau, a du mə ta.”

⁶ Ama thlər kəra Yesu dləwuri a ndiyari nər nda, arya alkawal mbamba kəra naja ngə tsupamə kəra ndiya hahala nyi ta, arya alkawal mbamba nyi nji mbiya ar alkawal kəra ndiya.

⁷ Maja abər alkawal mbamba nə tanggərma a'yi tuwa mai, a'yi nju bəra gal nə məthləkura nyi kəra ndiya mai.

⁸ Ta Hyal lari bikər nda, ba ji na, “Pəci wu shili, əngwar Thlagəu, yu nda məliya alkawal mbamba nə mafəliyangə ənga njir Izirayila, ba ənga tsu culi Yahuda.

⁹ A'yi culi alkawal mbamba kəra yi məl ənga əjir nda'yar mai, ar pəci kəra yi mbar pəla nda

aga ya həbiya nda sara wu 'yi'yir
 Masaru,
 arya nanda a'yi ta'yi ənga alkawal da mai,
 ca ngə da yi təkə ənga nda, əngwar
 Thlagəu.
 10 Najakə ngə alkawal mbamba kəra yu sa
 məl
 ənga njir Izirayila, ayukuda pida'yar
 kau,
 əngwar Thlagəu,
 yu fuwa highiḅə da wu dəfuwa nda.
 Yu tsəfəri wu huda nda.
 Yu nggya Hyalər nda,
 nanda tsu ndu nggya nji da.
 11 A'yi kəl ndə a highiḅə anə təwul nyi mai,
 alaga zamə nyi, ju na,
 'Ga sən Thlagəu,'
 Arya kalar ndu sa sən da,
 dzəguya ar kusha nda ba'anə dəgala
 nda.
 12 Ara yu sa təfəbiya nda bikər nda
 a'yi tsu yu ḅəra dəngari ənga sə
 ndzəndzər nda mai."
 13 Ta Hyal ngga kau, ənga alkawal
 mbamba mafəliyangəu, a cabiyari abər nə
 tanggərma ta a hiliri ba ji hal. Səra hil ənga
 səra hal wu səkar mai, ba ja tərabiya
 kabangəkau.

9

Dləvə Culi Nə Alkawal Mbamba Kəra Dədəməu

¹ Alkawal mbamba nə tanggərma a'yi ja
 ənga səra nja kyaga məl nə dləvau. Alkawal
 mbamba nə tanggərma kə tsu, vi a'yi a gwa
 kəra cici kəra nji həriya wu duniya.

² Nji pədləya kwapatəu, wu kwapatə kau,
 kə nji təkəya bwata məthləu. Ar bwata nə
 tanggərma sər səḅə pitəlla a'yi, ənga təmbəl,
 ba ənga ləgu macikəl kəra nji nə nyi anə
 Hyal. Bwata kau, nga nju ngga ənga Vi
 Cicaui.

³ Ayukuda kadəmbul nə məthləkura nyi,
 vanyi vi a'yi kəra nja ngga ənga Vi kəra
 ndiya ənga Cicaui.

⁴ Ar bwata nə məthləkura nyi bagadi a'yi
 nə əndzə nə nggyi sə kisu, ənga akwati
 alkawal mbamba kəra nji hədiya ənga
 əndzau. Akwati kau, kəja səra a gu gwa,

pəla əndzə nə fə mana, ənga dəla nə
 Haruna kəra thlau, ba nga tsəka kəra
 alkawal mbamba kə tsətsəfə ari.

⁵ A dar kəra akwati alkawal mbamba
 kau, shanggudi həhər nə carabiyaməu*
 a'yi kəra wu cabiya kadakadarkur nə
 Hyal. Nanda ngə məliya shanggudi anə sər
 hədə miya akwati kau, kəra nju ngga ənga
 vir nggya təhudu. Namən a sən ndər ar
 kəra sə'yar kə kwatahə mai.

⁶ Ma nja fuwar sə wu lagu ənggər kau,
 ba pubu'yar a gu bwata tanggərma ənggər
 kəra ndu wuraga məl thlər nda.

⁷ Ama kəl pubu kəra ndiya ənga dəgal
 ngu gu bwata məthləkura nyi kəra gwa
 gwa, zəmə wu fa. Naja sən gwa gəra ənga
 mashi mai, aga təfəbiya bikə nyi ənga kəra
 nji məliya ənga gəra sənkur nda.

⁸ Lagu kə ngə Mambəl Cici cabiya abər,
 lagur gwu Vi kəra Ndiya ənga Cicaui a'yi
 pəhənəkər kwatahə mai, ma tsu bwata
 tanggərma tsu ta'yi.

⁹ Sə'yar kə patə aga nda gəlabiya
 nggyabiya əshina, kəra wu cabiya abər lə
 sau ənga hə sadaka a sən shili ənga
 nggyabiya nə kər papal anə njir dləvə
 Hyal mai.

¹⁰ Sə'yar kau, ar kəra səm ənga sa ba ənga
 ci dzau nga nda wacu. Thlər kau, a biyar
 babal nga nda wacu, kəl ta Hyal nda canə
 mən lagur məl thlər nə mafəliyangəu.

Mashi Kərsiti

¹¹ Kəja Kərsiti a shiliri ənggər Pubu kəra
 ndiya ənga dəgaləu, nə sə məmənəhə'yar
 kəra a'yi kabangəkau. Ji shili, kə ji sa gu
 kwapatə kəra ndiya ənga dəgaləu, ənga kəra
 ndiya ənga tsatsa'a, a'yi kəra nji həriya ənga
 tsi mai, kəra cabiya a'yi nə duniya kə mai.

¹² Ji gwu vi kəra ndiya ənga Cici kau, aga
 zəmə pathləu. Naja a'yi gwa ənga mashi
 ku'yar ənga nə wazha thla mai, ama ənga
 mashi nyi nga ji gwa, kəra ji bəliya mən əni
 nə ba'anuwa.

¹³ Mashi nə ku'yar, ənga thla'yar ba ənga
 bəbər nə mbəhuləu, nju u'uci sə'yar kə a
 ndar njira gəra cicaui, aga ja məliya nda
 cicaui a biyar cici dzau.

* 9:5 carabiyaməu sə ənga pi kəra ənga ḅəgəu ngau, kəra a vər nggya a dəməlməu, ndu dləvə Hyal ənggər nə waladi'yar.

¹⁴ Ma abangə ja, mi nga mənə sən na ənga mashi Kərsiti kəra wu ndiya nda pata? Ndəra gəra ənga məcavidi, lagur dənamar Mambəl Cici nə ba'anuwə nga ji lər kərnyī aga sadaka kəra tsatsa'a anə Hyal. Ji məl abangau, aga ja cina dəngar mən sara ara sər mələ mən kəra dəmwa'yu kəra wu shili ənga tau aga mənə dā njir dləvə Hyal mbəmbədaŋ.

¹⁵ Agabangau, Kərsiti naja ngə ndəra wu ta'yi wu pama nji ənga Hyal wu najaka alkawal mbamba kəra mafəliyangəu. Aga kalar njira nji ngga ba nda dləwuri alkawal nə fa'a ki nə ba'anuwə kəra Hyal məliya alkawala nyi. Ta dā a tər ja, tə nyi bəliya nda sara wu bikər nda kəra ndə məliya wu pəcir alkawal nə tanggərma.

¹⁶ Ma ndə məliya alkawal ar kəra sər fa'a ki, fa'a kiya nyi wu nyabiya dzə ma nja lar tətəkura ja.

¹⁷ Arya alkawal fa'a ki a'yi ja ənga dənəma mai kəl ma nda nyi a təri, ca ngə gyiwuliya məliya səkə a'yi mai ma tsu nda nyi ənga pi.

¹⁸ Ca ngə sərə dā alkawal mbamba nə tanggərma a'yi nji hənggəri əni mai, kəl lagu mashi.

¹⁹ Ca ngə sərə dā Musa nana anə nji papatəu sər məl kəra a'yi wu dladəu, kə ji həri mashi wazha thla ənga nə ku'yar, ba ji daḅəri ənga 'yimi. Ənga ji hər sasa'wa əpa əpa, kə ji pədiya a yar hyali wur hisopəu aga ja dzəgwa uci mashi təmahəu a ndar kəra Ləkakadə pəpədaŋ ba a ndar kəra nji papatəu əni.

²⁰ Kə ji na, “Najakə ngə mashi nə hənggəri ənga alkawal mbamba kəra Hyal ləri hyi hya ḅəlari.”

²¹ Abangə tsu ji u'ucina masha nyi ar kəra kwapatə kau, ba tsu ar kəra patər kar thlər nə kwapata nyi ar pəcir dləvau.

²² Ənga jiri dladə nə Musa a cabiyari abər kəl nja cina zada kalar sau ənga mashi. Ma a'yi nji pənə mashi mai təfəbiya bikə a'yi mai.

²³ Sə'yar kə nda nggya shanggudī həhər nə sərə a dəməlmau, a mbari nda dā cicaŋ, lagur hə sadaka 'yar kəra wu duniya. Ama sərə a dəməlmau, ənga kərnda a mbari nda dā cicaŋ, lagur hə sadaka kəra ndiya patəu.

²⁴ Arya Kərsiti ənga kərnyī a'yi gwu Vira ndiya ənga Cicaŋ, kəra ndapi ngə həriya mai, kəra ndə həriya a papa nə jijira nyi. Awau, ji ma'yi, ji dā gwu vira ndiya ənga cicaŋ a dəməlmau ənga kərnyī, a dəgya Hyal arya mən.

²⁵ Ənga a'yi ji dā gwu vira ndiya ənga cicaŋ a dəməlmau aga ja nda lər kərnyī ar kər ar kər mai, ənggər kəra pubu kəra ndiya ənga dəgal wu duniya kəra gwu Vira ndiya ənga Cicaŋ fa nga fa ənga mashi nə ma'wi a'yi ənga mashi nyi mai.

²⁶ Ma abər abangə nga nyi, Kərsiti wu ḅəra lar ḅwaḅwatə ba ja tə aga gangəu, dzəguya ar ndəla duniya shili ar əshina. Ama shili nyi aga zəməu, aga nji patəu, ba anə kuḁiyar duniya, ji lər sadaka nə kərnyī aga təfəbiya bikər nji.

²⁷ Ənggər kəra Hyal fiya aga nda tau aga zəmə pathləu, ayukudā tə nyi kəl səkə numa nə Hyal,

²⁸ abangə tsu nga nji lər Kərsiti aga zəməu, aga ja sa hənə bikər nji gangəu. Naja tsu wu ḅəra sa shili nə məthləkura nyi, aga sa təfə bikə mai, ama aga ja sa nə nyi mbədaŋ anə njira wu caguli ənga shili nyi.

10

Alkawal Mbamba Dəgaləu Kəra Ndiya Ənga Mənahəu

¹ Dladə Musa sə ngau kəra ənggər shanggudā sə mənəhə kəra a vər shili, ama a'yi cabiya abər naja ngə sə jijiri kə mai. Ca ngə sərə dā dladə nyi a'yi a sən məliya patər njira dla ləhə wu dzər Hyal nda nggya cici lagur hə sadaka gəra ḅəla kəra nju məl fa ga fa kə mai.

² Maja abər dladə Musa a'yi ja ənga dənəma, tsu nju ḅəra dumwa ənga hə sadaka kə ya? Maja abər njir hə sadaka kau, ndu sən uya nggya cicaŋ aga zəməu, tsu dənga nə dəfuwa nda wu ḅəra ḅwakər ara bikər nda mai.

³ Ama hə sadaka kau, lagur dəngar nda bikər nda ngau, fa ənga fa.

⁴ Arya a'yi a sən dā mashi thla'yar ənga nə ku'yar a sən hənə bikə mai.

⁵ Agabangau, ənggərə Kərsiti shili wu duniya, ji na,

“Hə sadaka ənga lə sə'yar nagə wu yiwu mai,
ama kumər dzə nga gə pabəri anə da.

⁶ Hə sadaka nə nggyi sau ənga nə həna bikau
nagə wu nggar məsahəkur nda mai.

⁷ Kə yi na, ‘Kəja yau, Hyal,
yi shili aga ya sa məl sərə gu yiwu,
ənggər kərə ja tsətsəfau ar kərə yau
wu ləkakadə tsətsəfə nə Hyal.’ ”

⁸ Tanggərma ji na, “Hə sadaka, ənga lə
sə'yar, ənga sadaka nə nggyi sau, ənga
sadaka nə hə bikau, nagə wu yiwu nda
mai, ənga nagə a'yi wu nggar məsahəkur
nda mai.” Ji na abangau, alaga kau, Dladə
Musa ngə na nja bəlar sə'yar kau.

⁹ Ji bəra na, “ Kəja yau, yi shili aga ya sa
məl sərə gu yiwu.” Ca ngə, a fiyar nji sə nə
tanggərma ar thlərpau, aga nja dzəgwa ciya
nə məthləkura nyi.

¹⁰ Lagur sərə Hyal wu yiwu ca ngə tsu a
məliya mənər ja cicau, lagu hə sadaka nə
dza ja kərə Yesu Kərsiti ləri aga zəmə
pathləu, kərə gərə ənga cakau.

¹¹ Wu kalar pəci, kalar pubu wu ta'yi ju
məl thlər nyi, ju dumwa ənga hə
sadaka'yar kərə gərə bəla dzə kau, ar kər ar
kər kərə gərə ənga dənəma nə həna bikə'yar.

¹² Ama ta Kərsiti ləri sadaka aga zəməu,
nə ba'anuwa arya bikə'yar, ba ji dzəgwa
nggya ar tsi mazəm nə Hyal.

¹³ Tsu wu pəci ta ja vər səkə nja sa fiya
dawa nyi'yar a gyi gya kida hiya ja.

¹⁴ Arya hə sadaka zəmə kə ji məliya kau,
kə ji shabiya njira nji cicina nda, nda
nggya tsatsa'a ba'anuwa.

¹⁵ Mambəl Cici lər sakida ar kərə mən ar
kərə sə'yar kau. Tanggərma, ji na,

¹⁶ “Kəja alkawal mbamba kərə yu nda məl
ənga nda,
ayukuda pəci kau, əngwar Thlagəu.
Yu nda fuwa dladə da wu dəfuwa nda,
ba ya dzəgwa tsəfəri wu dəngar nda.”

¹⁷ Ji bəra cakəri, ji na,
“Bikər nda ənga ndza sər nda
tsu yu bəra dəngar nda mai.”

¹⁸ Ar pəci kərə nji təfəbiya bikər nda'yar, tsu
vanyi hə sadaka arya bikə a'yi mai.

Shili Ləhəu Wu Dzər Hyal

¹⁹ Agabangau, wazha ama, a'yi mən ənga
kər papal jijiri nə gwu Vira Ndiya ənga
Cicau lagur mashi Yesu.

²⁰ Naja tsu ji pahəna mən lagu
mafəliyangə kərə mbəmbədau, lagur
kadəmbul kərə ca ngə kumər dza ja.

²¹ A'yi mən tsu ənga pubu kərə dəgal a vər
səm təlkur ar kərə ki Hyal.

²² Agabangau, bəgə mənə shili ləhə wu
dzər Hyal ənga dəfu jijiri, ba ənga mbərsa
kərə gərə ənga kəpal. Mənə shili ənga dəfu
kərə nji cina sara wu sə səsəli, ba ənga
kumər dzə kərə nji cina ənga 'yimi caməu.

²³ Bəgə mənə ta'yi tandar ar fə dəfu, kərə
mənə vər lə sakida ar kəri, ara ndəra məliya
mən alkawal ndər məl sə tsa'a miya dəfu
ngau.

²⁴ Mənə tsətsəkuri kuvwar mən lagura
nda cabiya yiwukur ənga məl thlər kərə
mənahəu.

²⁵ Mənə sara piyari shili wu dabə dzə nə
dləvə mai, ənggər kərə alenyi nja vər məl.
Ar viya kau, kuji mənə dumwa ənga
tsətsəku dəfuwa mən, mənə dumwa ənga
məl abangau ənggər kərə mən ləri abər
Pəcir shilər Thlagər mənə dəri ləhəu.

²⁶ Ma mən dumwa ənga məl bikə nə gərə
nggandərkur, ayukuda mən dləwuri sənbiya
sə nə jijiri, tsu vanyi hə sadaka nə bikə a'yi
mai.

²⁷ Ar viya kau, sərə hiyau ca ngə səkə wu
tsədzau ənga hivər arya numa ənga u'u kərə
kwakwadə gagadau kərə wu nda səmku
njira dawa ənga Hyal.

²⁸ Kalar ndəra a'yi bəlari dladə Musa mai,
nju tsiya nyi, təhudə a'yi mai, lagur sakida
nji məthləu ənga alaga nji makəru.

²⁹ Kalar ndə kərə didana Zər Hyal, ənga ji
didana mashi alkawal mbamba kərə ca
ngə cina nyi, ənga ji bəra nggəliya Mambəl
Cici nə mayiwakur, numa nyi nga kyaga
da a ndiya ənga bwaəwatə gagadau.

³⁰ Arya mən wu səni ndəra na, “Kiyau, nə
da ngau, yu nda kibiya.” Kəji bəra na, abər,
“Thlagə ngu nda məl numa anə nji gə
nda.”

³¹ Sər lə hivər ngau, ma ndə tədəu a gwu
tsa Hyal kərə ənga pi.

Njira Sən Səsə'wuri Ndu Nda Uya Akkəri

³² Hya dɛngari ɛnga pɛci'yar kɛra tɛrabiya. Ayukuda hyi uya lar mbɛmbɛlkur nɛ Hyal, ba hyi sɛsɛ'wuri ɛnga jijiri, ɛnga hyu papa ɛnga ɔwaɔwatɛu.

³³ Vanyi pɛci nju nggɛl hyi ar babal, ɛnga nju lɛ ɔwaɔwatɛ anɛ hyi wu mwar nji. ɛnga vanyi pɛci tsu hyu daɔɛr kɛr ɛnga njira wu lar culi ɔwaɔwatɛ kau.

³⁴ Hyi cabiya tɛhudu anɛ njira nji mbiya wu fursɛna, nahyi tsu hyi cabiya hudɛ pipida, ayukuda nji fa'ari karɛr hyi, arya hyu sɛni abɛr a'yi hyi ɛnga sɛr fa'a ki kɛra ndiya ɛnga mɛnahɛu kɛra wu nggya ba'anuwɛ.

³⁵ Agabangau, hya sara piyari dɛnama nɛ dɛfuwa hyi mai, arya ju nda shili anɛ hyi ɛnga akkɛri dɛgalɛu.

³⁶ A kiri hya dumwa ɛnga sɛsɛ'wu sau, ara mɛl abangau, hyu nda mɛliya sɛra Hyal wu yiwu. Ayukuda kɛ tsu ba hya dlɛwuri sɛra nji mɛliya hyi alkawala nyi.

³⁷ Arya a'yi a sɛkari mai,
“Ndɛr shili ju shili,
naji wu sɛkari mai.

³⁸ Ama ndɛ tsapɛu da
ju nda nggya lagur mbɛrsa.
Ama ma ji sha a gyu yukudu,
mambɛl da a'yi wu caguli ɛnga ja mai.”

³⁹ Ama namɛn a'yi culi njira wu sha a gyu yukudu, ba nda sanakɛr mai, ama njira ɛnga mbɛrsa ba ndɛ uya mbɛɔau.

11

Sɛra Mbɛrsa Aga Nyi

¹ Mbɛrsa naja ngɛ nggya ɛnga fiya dɛfu ar kɛra sɛra mɛn fɛr kɛr ɛni, ɛnga fɛ dɛfu ar kɛra sɛra li gɛra sɛn lari.

² Lagur mbɛrsa ngɛ nji dɛdɛm uya fal ara Hyal.

³ Lagur mbɛrsa nga mɛn sɛnbiya abɛr lagur ɔaha Hyal nga nji mɛliya patɛr duniya, kɛra da a'yi sɛra nju lari a'yi dɛrkɛr lagur sɛra ar babal mai.

Katsala'yar Nɛ Mbɛrsa

⁴ Lagur mbɛrsa ngɛ Habila lɛri anɛ Hyal sɛr lau kɛra a ndiya nɛ Kayinu ɛnga mɛnahɛu. ɛnga mɛl abangɛ nga ji uya fal ara Hyal abɛr naja ndɛ tsapɛu, wu pɛci kɛra Hyal dlɛwur lɛr sɛ nyi. Alaga kɛ

Habila a tɛr kau, tsu ja vɛr ndɛr anɛ mɛn lagur mbɛrsa.

⁵ Lagur mbɛrsa nga nji hɛr Enoku, ara ja sara ɔɛ ɛnga tau. Nji tsu a'yi lari nyi mai, arya Hyal a hɛr nyi ri. Kadivira nja hɛr nyi, a lɛri nji sakida ar kɛra ja abɛr a pinar ja dɛfuwa Hyal.

⁶ Sɛ a'yi a sɛn pina hudɛ Hyal mai, kɛl mbɛrsa wacu, arya kalar ndɛra shili ɛgya Hyal kɛl ji hɛnggɛri abɛr Hyal a'yi, ɛtsu ju lɛ akkɛri anɛ kalar njira wu gal nyi ɛnga jirkur.

⁷ Lagur mbɛrsa ngɛ Nɛhu, ayukuda Hyal kughiya nyi ar kɛra sɛra tsu nji gɛra lari, nga ji ɔɛlari, ba ji mɛliya kwambwal aga ja kɛtiya njir ki nyi. Lagu kɛ ngɛ numɛ mbar njir duniya, ba ji dzɛgwa da ndɛr fa'a ki nɛ tsapɛkur kɛra nju uya lagur mbɛrsa.

⁸ Lagur mbɛrsa ngɛ Ibrahimu ɔɛlar ndɛr Hyal aga ja ma'yi a ndar vanyi 'yi'yi kɛra Hyal mɛliya nyi alkawal abɛr wu da sɛr fa'a ki nyi ar pɛcira ji ngga nyi. Naja tsu ba ji ɔɛlar ndɛr Hyal ba ji mbar lagu alaga kɛ naja sɛn vira ju ma'yi a ndar mai.

⁹ Lagur mbɛrsa nga ji nggya ɛnggɛr mɛthlɛpi ar 'yi'yi kɛra Hyal mɛliya nyi alkawala nyi. Ji nggya wu kwapatɛu, naja ɛnga Ishaku ba Yakubu, njir fa'a ki alkawal ta wayu daɔɛ ɛnga ja.

¹⁰ Ji nggya najaka culi nggya arya ji fiyafɛ ar kɛra mɛlmɛ kɛra nji fiya hiya nyi. Hyal ɛnga kɛrnyi ngɛ gwabiya ba ji hɛriya nyi.

¹¹ Lagur mbɛrsa ngɛ Hyal nɛ nyi dɛnama nɛ ya zɛr anɛ Ibrahimu, alaga kɛ a halɛr ja gagadau ar pɛca nyi. Saratu tsu naja ciri nga ja. A hɛnggɛr ja abɛr Hyal ndɛra nja fɛr kɛr ɛni ngau, ɛnga ndɛr sɛbiya alkawal nga ja.

¹² Agabangau, lagu ndɛ zɛmɛ kɛra a halɛr ja citɛ a miya tau, nga nji ya culi kɛra gangɛ gagadau ɛnggɛr shashilga a dɛmɛlmau, ɛnga ɛnggɛr mɛshi'wa a miya tsadau kɛra nji gɛra sɛn jigabiya.

¹³ Patɛr nji kau, ndɛ tɛ wu mbɛrsar nda, nanda a'yi dlɛwuri sɛra Hyal mɛliya nda alkawala nyi kwatahɛ mai, ndɛ lari a vɛr shili tsu nadɛ wacu ama ba ndɛ dlɛwuri ɛnga hudɛ pipida ara ndɛ sɛni abɛr nanda mɛthlɛpi nga nda wu duniya.

¹⁴ Njira wu lə najaka sakida a cabiyari ar babal abər nda a vər gal 'yi'yi kəra nər nda.

¹⁵ Maja abər nda a vər dənga sə ar kəra 'yi'yi kəra ndə piyari, a shar nda agyu yukudu.

¹⁶ Ar viya kau, kə ndə fər li ar məlmə kəra ndiya ənga mənəhəu, ca ngə 'yi'yi kəra a dəməlməu. Ca ngə dā Hyal a'yi gu səli ara dā Hyalər nda mai. Jijiri, a pabər ndar ja məlmə mənəhə aga nda.

¹⁷ Lagur mbərsa ngə Ibrahimu, ar pəcira Hyal dzəbiya nyi, nga ji lər Ishaku aga hə sadaka ənga ja. Naja ndəra dləwuri alkawal kau, a pabər ja kərnyī aga ja lər zər nyi zəmə pīru,

¹⁸ alaga kau, Hyal a nar nyi ri, abər, “Lagur Ishaku ngə nju nda jigəwa culi ngau wu nji.”

¹⁹ Ibrahimu tsu, a dəngabiyar ja abər pakatəu, Hyal wu sən hya'ana ndə tətəu. Ənga karapau, nja sən na abər ji dləwuri Ishaku sara wu miya tau.

²⁰ Lagur mbərsa ngə Ishaku fənggər nyi barka anə Yakubu ənga Isuwa ar kəra nggyabiyar nda kəra a ndumwa.

²¹ Lagur mbərsa ngə Yakubu fənggər nyi barka anə gyapəkura wazha Yusufu ar pəcira ja vər biyar pi. Ənga ətsu ji dləvə Hyal ənggəra ji təghər dzə a gyar zəwa 6ə nyi.

²² Lagur mbərsa ngə Yusufu, ndər ar kəra biyar njir Izirayila sara wu 'yi'yir Masaru, ar pəcira ja ləhə a miya tau. Ənga tsu ji lər sər məl ar kəra dəhi nyi.

²³ Lagur mbərsa ngə njir ya Musa dəwana nyi nə hya makəru ayukudə nji yabiya nyi. Ndə məl abəngau arya ndu səni abər sal yaya nga ja. Ənga nanda a'yi hivər dladə təl kə mai.

²⁴ Lagur mbərsa ngə Musa piyari nja ngga nyi ənga zər kwar Fira'auna, ar pəcira ji hau.

²⁵ A ndiya anə nyi ja lar 6wa6watə ənga nji gə Hyal, a mwara nggya wawahə nə pəci kushu wu bikau.

²⁶ Wu tsam nyi, a ndiya anə nyi ja lar 6wa6watə arya Kərsiti, kəra ndiya nggya wawahə nə 'yi'yir Masaru, arya ja vər fər li

ar kəra akkəri kəra a vər səkə nyi a ndumwa.

²⁷ Lagur mbərsa ngə Musa piyari 'yi'yir Masaru, gəra hivər hudə ndzəndzə təl. Ji səsə'wuri arya ji tsaməri ar dza ja ndəra nji gəra lari ənga li.

²⁸ Lagur mbərsa nga ji 6əlari Lardur nə Vəlna, ənga ji u'ucina mashi ara waladi nə dlə wazha nə tanggərma nə njir Masaru ja sara tsəkwar wazha njir Izirayila.

²⁹ Lagur mbərsa ngə njir Izirayila tərabiya ar 'yi'yi u'ulə wu Tsadə Dəzəu. Ama ta njir Masaru nərdzau aga nu nda, ba ndə sa a gwar tsadau.

³⁰ Lagur mbərsa ngə mahwal nə məlmə Yariko dla, ayukudə nji zəwar nyi nə pida mədəfau.

³¹ Lagur mbərsa ngə Rahapəu, zawar ta, naji tə əkkə'yi nji gəra nggar ndər mai, arya ji dləwur məthləpi njir tsamə məlməu.

³² Mi nga ya uya ya 6əra na? Pəci a'yi ara yau ya ndər ar kəra Gidiyanu, ənga Barakəu, ənga Samsonu, ənga Jafəta, ənga Dawuda, ənga Samuyalu ba tsu nabi'yar.

³³ Lagur mbərsa ngə nji kə səmku təlkur ar kəra təltəl'yar, kə ndə məl səra tsatsa'a, ənga ndə dləwuri sə'yar kəra nji məliya nda alkawal, ənga ndə hahadiya miya ləvara nyi'yar,

³⁴ ənga ndə ta'yina dənəma nə u'u, ənga ndə ga6ana miya katsakər. Kukufəkur nda ba sha aga dənəma, ənga ba ndə dā ənga dənəma a gwa miya pa ba ndə kəkədləna soja'yar nə 'yi'yi pampaməu.

³⁵ Mathləkə'yi dləwuri nji tətər nda kəra nji hya'ana ənga pi. Nji dzəbiya nda ənga 6wa6watəu, ama kə ndə nggəl ara sha ara nu Hyal aga nja dzəgwa səya nda. Ndə fuwa kərnda wu fər kər wu pi kəra a ndiya ayukudə hya'ari sara vir tau.

³⁶ Alenyi nji, nji didana nda ənga nji dəgə nda ənga wudə, alenyi nji tsu, nji mbiya nda ar gangə ənga alenyi tsu, nji fuwa nda wu fursəna.

³⁷ Nji tsiya nda ənga tsəka vavaka, nji thləthləwa nda bwata məməthləu ənga hənggya thla wu, ba nji 6əra tsəya nda ənga katsakər. Alenyi nju 6au ənga kar har nda ci təməhəu ənga nə ku. Ənga ndə nggya wu gha ənga 6wa6watəu ba ənga nggya dādali.

³⁸ A ɗar nda mənahəu ara nggya wu duniya kau, ndu ɓəɓau wu tagə mashi ənga mə'yar, ənga thlə'yar ba ənga ka'u kəra a gyiwu 'yi.

³⁹ Patəkura nji kau, Hyal a ləri sakida nə fal arya mbərsar nda, ama patəkura nda nandə dləwuri səra nji məliya alkawala nyi mai.

⁴⁰ Arya Hyal a pabəri səra a ndiya ənga mənahəu anə mən. Dənga nyi tsu ca ngə nda sara ɗa cicipəu gəra ənga mən mai.

12

Fər Li Ar Yesu

¹ Agabangau, ta ɗari sakida dlamir nji gangə gagadə zəwar mən kau, ta'yi mənə zəzədəna kalar səra wu sən kar mən, ənga kalar bikə kəra wu sən səbiya mən ɓaɓalu. Ta'yi mənə hwi kəra mənə miya nyi kau ənga cikər.

² Ta'yi mənə fər liya mən ar kəra Yesu, ndəra naja ngə mətəghə ənga ndəra nyabiya mbərsar mən. Arya hudə pipida kəra nji fiya aga səkə nyi, ba ji səsə'wuri dlakə nə wu dladlakau, naja a'yi tal sə səsəlikura nyi mai. Arya kau, ja vər nggya ar tsi mazəm nə tsəkafə Hyal.

³ Hya ɗəngari ənga patər ɓwaɓwatə kəra ji səsə'wuri sara wu tsa njir bikau, agabangau, bəgə najaka sə a cakər hyi ɗənəma a sara hya həɗa ba kəra hya hur mai.

Hwathlə Nə Thlagəu Dləwa Dzə A'yi A Gwa

⁴ Wu par bikər hyi, a'yi təkəri hya pənə mashir hyi mai.

⁵ Əndəga kəra hyi fari ndər nə fə ɗəfu kəra Hyal nana ta ya, kəra ji na anə hyi ənggər wazha nyi ta ya?

“Zəɗa, a sara ga shabiya hwathlə nə Thlagə aga ja ɗa sə məməlam mai, a sara ga hurkər ma ji kughiya ngə mai.

⁶ Arya Thlagə wu hwathlə kalar ndəra ju yiwu, ənga ju lə ɓwaɓwatəu anə kalar ndəra ji həri aga zər nyi.”

⁷ Hya səsə'wuri ɓwaɓwatə kəra hya vər sa, ənggər hwathlə ngau. Lagu kə ngə Hyal wu məl ənga hyi ənggər wazha nyi nga hyi.

Zər a'yi kəra ɗənyi a sən hwathliya nyi mai ya?

⁸ Ma Hyal a'yi hwathliya hyi ənggər kəra ja vər hwathlə wazha nyi mai, a cabiyari, abər nahyi a'yi wazha huda ja mai, ənga nahyi a'yi wazha nyi jijiri mai.

⁹ A'yi najakə waci mai, a'yi mən ənga ɗərmən nə kumər dzau, njira wu hwathlə mən, namən tsu ba mənə gənggər nda səli. Ya, a'yi mənə kyaga gənggər nyi səli anə ɗərmən nə mambəl ma ju hwathlə mən, aga mənə ɗaɓaga uya pi wa?

¹⁰ ɗərmən nə kumər dzə wu hwathlə mən nə pəci kushu ənggər kəra ndu mbari. Ama Hyal wu hwathlə mən aga dləwa mən, aga mənə uya cicikur ənggər nə nyi.

¹¹ Patər hwathlə wu shili ənga tau anə kumər dzə nə pəci kushu, ama a'yi məsahəkur mai. Ama ayukuda nyi patəu, ju shili ənga tsapəkur ənga hudə pərtəu anə patər njira nji hwathliya.

Tədar Himi Ar Kəra Piyari Mayiwakur Hyal

¹² Agabangau, hya ndidəbiya tsa hyi kəra həhəɗa ənga undiya hyi tsu kəra gəra ənga ɗənəma.

¹³ Hya tsəna lagur ɓər hyi aga ma kadāl wu ɓə ari ja sara uya shilgəu, ama ja uya jaməkur.

Kughi Ar Kəra Shini nyi Yi Anə Hyal

¹⁴ Hya məl kalar səra hyu səni aga hya uya nggya jaməu ənga nji patəu, ba ənga hya nggya cicau. Ma a'yi ənga nggya cici mai, ndər sən lar Thlagə a'yi mai.

¹⁵ Hya nggya ənga hangəkəl a sara hya tini mayiwakur nə Hyal. Hya nggya ənga hangəkəl a sara ndaliya hyi a ɗa ənga hudə ndzəndzau kəra wu shili ənga ɓwaɓwatəu ba ja ɓəsiya dadamgana.

¹⁶ Hya nggya ənga hangəkəl ara ndaliya hyi a sara ɗa ndə səsə alaga ndə gəra hivər Hyal ənggər Isuwa, ndəra ɗəlna nggya nə ya tanggərma nyi arya sər səm nə cala zəməu.

¹⁷ Ayukuda nyi patəu, a yiwur ja aga ɗənyi a nə nyi nənəy barka, ama ba ji kədləna nyi. Naji ɓəra uya pəci nə pabəri pama nda mai, alaga kə ji kədi ənga tiwi ənga sələm kau.

¹⁸ Nahyi a'yi shili əgya madiya mə nə Sənyu kəra nju sən tsəkwari mai, alaga

əgya u'u kəra a vər mbə gagaɗau, alaga əgya kuthlə kiyakiyar sitəu, alaga əgyakida dlama dɛgal.

¹⁹ Alaga mbidə tələmə, ənga ɗahə kəra ndə nggari, kə njira nggar kə kədiyau, abər tsu sə a'yi nja ɓəra na anə nda mai.

²⁰ Ndə kədi abangau arya nandu sən səsə'wuri səra Hyal nar nyi anə Musa mai, abər, “Alaga ma'wi ngə tsəkwari mə dɛgal kau, kəl nja tsəya nyi ənga tsəka vavaka.”

²¹ Musa ənga kərny, ayukudə ndə lar sə hihivər kau, kə ji dzəgwa na, “Dza yi patə wu tsədzau ara hivər.”

²² Ama a shilir hyi əgya madiya Mə nə Səhiyona, ənga məlmə nə Hyal kəra ənga pi, ca ngə Urshalima kəra a dəməlməu. Hyi shili əgya madiya dlamir waladi kəra kaɓau gangə gagaɗau wu caguli.

²³ Hyi shili əgya ɗaɓə dzə njir nu, yarma Hyal njira thləmər nda a'yi tsətsəfə a dəməlməu. Hyi shili əgya Hyal ndəra wu numa anə kalar ndau. Hyi shili əgya mambəl nə nji tsapəu, njira nji shabiya nda nji cicau.

²⁴ Hyi shili əgya Yesu ndəra naja ngə alkawal mafəliyangə kəra ta'yi wu pama Hyal ənga nji nyi. Ətsu hyi shili əgya mashi kəra nji ucina, kəra a vər ndər mənəhəu a ndiya mashi Habila.

²⁵ Hya nggya ənga hangəkə, a sara hya piyari səhimi ndəra wu ndər kə mai. Hya sənbiya abər njir Izirayila kəra piyari dləwu kughi Musa wu duniya nandə uya mbəɗə mai. Ya, abari nga nyi dzəgwa ɗa anə njira piyari kughi nə ndəra sara dəməlmə?

²⁶ Ar pəci ta tsu, ɗaha Hyal kənggəɗər duniya. Ama kabangəkəu, ji məliya alkawal abər, “Yi wu ɓəra nda kənggəɗər duniya, a'yi kəl duniya waci mai, ama ɗaɓə ənga dəməlməu wayu.”

²⁷ Səra “ɓəra” aga nyi ca ngə patər səra Hyal məliya wu nda kənggəɗər dzau ba nda sanəkər, aga kalar səra gəra sən kənggəɗər dzau ba nda nggya.

²⁸ Agabangau, ta ɗari a uyar mən təlkur kəra gəra kənggəɗər dzau, bəgə mənə nggya ənga usaku, ba ənga dləvə Hyal kəra kyau wu hivər nyi ənga gənggər nyi səli.

²⁹ Arya Hyalər mən u'u ngau kəra wu nggyi kalar sau.

13

Kəbə Kwatə Kəra Hyal Wu Yiwu

¹ Hya dumwa ənga ca yiwukur anə kuvwar hyi ənggər wazha ama.

² A sara hya piyari dləwu məthləpi mai, arya lagu kə ngə alenyi nji dləwuri waladi'yar gəra ənga sənər nda.

³ Hya ɗəngari ənga njira wu fursəna, ənggər nahyi ma a ndəna nga hyi əkkə'yi nda. Hya ɗəngari tsu ənga njira nji nə nda ɓwaɓwatəu, ənggər nahyi ma, wu kwakwada nyi nga hyi əkkə'yi nda.

⁴ Hya gənggər nyi səli anə hədzau, patəkura hyi, ənga hya nggya ənga cicikur wu hədzau. Arya Hyal wu nda numa anə kalar nji səsə.

⁵ Hya sara nə nyi ɗəfuwa hyi anə yiwu gənna mai, ama hya nggya ənga hudə pipida ənga kalar səra ara hyi. Arya Hyal nana,

“Ba'anuwə nayu piyar ngə mai, jijiri nayu sənə ngə mai.”

⁶ A sən na mən gəra ənga təkəkər, abər, “Thlagəu ndər dləwa ɗa ngau, nayu hivər mai.

Mi ngə nda sən məliya ɗa?”

⁷ Hya ɗəngari ənga njir təɗəmwa anə hyi, njira highiɓər hyi ndər Hyal. Hya tsambiya sə wu nggyabiyar nda aga hya fa'abiya hiya səra ndə məl wu mbərsar nda.

⁸ Yesu Kərsiti, ənggər kəra ja na, abangə nga ja əshina, ənga ba'anuwə.

⁹ Agabangau, a sara highiɓə nə fati paməpamə a həna hangəkəla hyi mai. A ɗar tsa'a mənə uya tsətsəku ɗəfu lagur mayiwakur nə Hyal, ama a'yi lagur nu sər ciji ar kəra sər səm mai. Sə'yar kə tsu a'yi nda ənga dləwa dzə anə njir ɓəlar nda mai.

¹⁰ Namən tsu a'yi mən ənga bagadi kəra alaga pubu'yar kəra wu məl thlər ar bagadi ɗəɗəm ta, a'yi nda ənga ɗənəma nə səm səra nji thlana ar bagadi kə mai.

¹¹ Pubu kəra ndiya ənga dɛgal ju gwa ənga mashi ma'wi a gwar vira Ndiya Ənga Cicau ənga kəbə kwatə nə təfə bikau, ama kumkuma ma'wiya nyi'yar nju biya nggyina a biyar ya məlməu.

¹² Abangə tsu ngə Yesu a lari ɔwaɔwatəu ənga ba ji tau, a biyar ya məlməu aga ja məliya nji nyi cicau lagur mashi nyi.

¹³ Agabangə tsu, bəgə mənə ma'yi a ndəgya ja, a biyar ya məlməu, aga mənə biya səsə'wuri dida vi kəra ji səsə'wuri.

¹⁴ Arya məlmə kəra wu duniya kəra mənə gwa kau a'yi wu nda səkari parangə mai, ama mənə dumwa ənga tsamə məlmə kəra a vər shili.

¹⁵ Agabangəu, bəgə mənə kəbə kwatə nə fal anə Hyal lagur Yesu cumu, fal kəra wu lər sakida ar kəra kadakadarkur nə thləmə nyi.

¹⁶ A sara hya fari məl mənəhəkur ənga dləwa njira vər ghar sə mai. Sə'yar kə ngə kəbə kwatə kəra wu pina huda Hyal.

¹⁷ Hya ɔɛlar sərə njir tədəmwar hyi wu na, ənga hya nu sərə ndu na. Thlərər nda ngau, aga nda ɔɛlar mambələr hyi, ənga nanda tsu ndu nda jigabiya thlərər nda anə Hyal. Hya ɔɛlar ndərər nda aga thlər nda a ɔa ənga hudə pidapida, a'yi ənga hudə tədəbə mai, arya kau, a'yi wu shili ənga akkəri anə hyi mai.

¹⁸ Hya kədi Hyal anə 'ya. A sən 'ya abər papal ngə kəra 'ya ənga cimər 'ya, 'ya nggya tsatsa'a cimu wu kalar sərə 'yu məl.

¹⁹ Yu kədi hyi, hya nggya ənga kədi Hyal aga ya uya sha a shili əgya hyi kajangəkau.

²⁰ Bəgə Hyal nə hudə pərtəu ənga kərnyɪ, Hyal kəra lagur mashi nə alkawal mbamba kəra hya'ana Thlagər mən Yesu sara vir tau, ndər ɔɛla dəgal nə təmähəu, ja nə hyi hudə pərtəu.

²¹ Hyal ənga kərnyɪ, ja nyana hyi ənga kalar sərə mənəhəu, aga hya nu sərə ju yiwu lagur Yesu Kərsiti. Bəgə kadakadarkur a nggya nənyɪ ba'anuwə. Amina.

²² Yu kədi hyi wazha ama, hya mbiya ɔəfu ənga kughi ɔa, arya a'yi sə gangə nga yu tsəfə anə hyi mai.

²³ Yu yiwu hya sənɪ abər a pəliyar nji zamər mən Timathlawusu sara wu fursəna. Ma ji sən shili kəɔu, ba ya shili ənga ja aga ya sa lar hyi.

²⁴ Hya usar njir tədəmwar hyi ənga patər njir nu. Wazha ama sara wu 'yi'yir Italiya nda vər usa hyi.

²⁵ Bəgə mayiwakur Hyal a nggya ənga hyi patəu.

Cama tsətsəfə nə Jamisu

¹ Nayi Yakubu ngə sə cama tsətsəfə kau, nayi mafa Hyal ənga nə Thlagə Yesu Kərsiti, anə culi njir Izirayila kumo apə məthləu, kəra tətəlna dzə a ndu duniya. Ya vər usa hyi.

Mbərsa Ənga Hahangəkur

² Wazha ama, hya həri ənga hudə pərtəu, kalar ɔwaɔwatə paməpamə kəra hyi wu tərabiya a gwa.

³ Hya məl abangau, ara hyu səni abər ɔwaɔwatər hyi dzəbiya mbərsar hyi ngau. Lagu kə nga ju cakəri hyi səsə'wu sau.

⁴ Kəl hya piyari səsə'wuri sər hyi ja nyabiya thlər nyi, aga hya hə mənəhəu ənga hya nyabiya dzə cicipəu, ənga sə a'yi hyu ghari mai.

⁵ Ma ndaliya hyi ghari hahangəkur, ba ja kədi ara Hyal, ndəra wu lə gəra ənga tazhira anə nji patə gəra ənga dida, ba ja nə nyi.

⁶ Ama kəl ja kədi ənga mbərsa, gəra ənga təkəkər, ara ndər təkəkər ənggər kənggədər 'yimir dəl ənga ja kəra yambadə a vər dlə nyi nga ju shashabiya nyi.

⁷ A sara ndə kau a dənga abər ju sən dləwuri sau sara ara Thlagə mai.

⁸ Naja ndə kər məməthlu ngau, ndəra nji gəra sən fiyafə ni.

⁹ Kalar ndər nu kəra dafali, ja dā ndər fəkər nyi abər Hyal a fənggər nyi ri barka dəgaləu.

¹⁰ Abangə tsu ndər nu ndər bərba ja dā ndər fəkər abər Hyal a həya nyi ri a gya, ənga ju nda tərabiya ənggər mbəmbəla wu.

¹¹ Arya ma pəci biya ji mbəl gagadau, ba ja məliya wanya ul, ba mbəmbəla nyi a pənəkər, ba mənəhəkər nyi a ndzau. Abangə tsu ngə ndər bərba wu nda tənəkər a vər məl sugu nyi.

¹² Barka anə ndəra cinapi wu pəcir dzau, ara ma ji sən ta'yau, ju nda uya akkəri nə pi kəra Hyal hər alkawal anə njir yiwu nyi.

¹³ Wu pəcir dzau, ndər na abər, "Hyal nga vər dzə dā," mai. Ara Hyal naji wu sən dzə kalar ndə mai, ənga tsu nju sən dzə Hyal ənga dəmwa'yikur mai.

¹⁴ Ndau ju gwu dzau ma suna nyi nggutana nyi, ba ji pətəri nyi.

¹⁵ Ma hudə nə suna a həri, ba ja yabiya bikau. Bikə tsu ma ja nyabiyar dzə gagadau, ba ja yabiya tau.

¹⁶ Zamər 'wa dā 'yar, hya sara ngguta kərhyi mai.

¹⁷ Kalar səra mənəhəu ənga səra nyinyau sara dəməlmə nga nyi. Ndu shida sara ara Hyal Tada ndəra məliya pəci, ənga hya ba shashilga'yar. Naja ngə ndəra gəra bəla dzau ənggər kəra shanggudī wu bəla dzau.

¹⁸ Hyal ngə hənggəri, ba ji nə mən pi kəra gəra kudau lagu ndər nyi kəra jiri, aga mənə dā njira wu ndiya wu culi səra ji məliya patəu.

Nggar Ndər Hyal Ənga Məl Thlər Ni

¹⁹ Zamər 'wa dā 'yar, hya nggari, kalar ndau, ja dā ndər səhimi ndər kusakusa, ama a'yi ndər ndər kusakusa mai, ənga tsu a'yi ndər ndzə hudə kusakusa mai.

²⁰ Ara ndzə hudə ndau, a'yi ju sən məliya nggyabiya tsapəu kəra Hyal wu yiwu mai.

²¹ Agabangau, hya piyari məl səra dəmwa'yi ənga kalar səra wu shili ənga bikau ar kər ar kər, ba hya həya kəra hyi hya dləwuri ndər Hyal kəra ji thləkana wu dəfuwa hyi, kəra wu sən mbədana hyi.

²² Hya sara ngguta kərhyi ənga səhimi ndər Hyal wacu mai, ama hya məl thlər ənga səra hyu nggari.

²³ Kalar ndəra wu səhimi ndər Hyal ama naji wu məl thlər ni mai, kakalə nga ja ənga ndəra tsamiya bama ja a gwar doragalu,

²⁴ ama ənggəra ji shana bama ja sara ar viya nyi, ba ji fəri səra ju pa.

²⁵ Ama ndəra ndiya ənga barka naja ngə ndəra lər kərnyi aga jiga ənga səhimi highiɔ dladə mənəhəu nə Hyal ənga hangəkal, dladə kəra wu pəlbiya ndə sara wu bikau. Ndə kau, a'yi dā ndər səhimi wacu mai, ama ndər məl thlər ənga səra ju ngga. Ndə kau ndər barka ngau wu kalar səra ju məl.

²⁶ Ma ndə na abər ndər nu Hyal nga ja ənga jiri, ama naji sən bəlari miya ja mai, kərnyi nga ju ngguta, ənga nu Hyal nyi sə kurthlə ngau.

²⁷ Nu Hyal kera Dərmən Hyal hənggəri abər cicau nga jiri, ca ngə, nja tsamə wazha məsətau ənga mathləkə'yi təsal wu ɓwaɓwatər nda, ənga ndəra piyari diyaɓa kərnyɪ ənga didi nə duniya.

2

Kughi Arya Ca Pampaməkur

¹ Wazha ama, nahyi njira hənggəri ənga Thlagər mən Yesu Kərsiti ndər kadakadar, hya sara ca pampaməkur mai.

² Məna na abər vanyɪ ndər bərba kera hari kari mənəhəu ənga ndə ɗadali kera hari kari dididi ndə shili ar vira hyu kaɓə ari.

³ Ma hyi nar nyi anə ndər bərba, “Kəja vir nggya mənəhəu ga nggya ari,” ama kə hyi nar nyi anə ndə ɗadali kau, “Ta'yi nə ngau a ndəna,” ma a'yi abangə mai, “Ba ga nggya a gyu 'yi.”

⁴ Məl abangau a'yi hyi cabiya pampaməkur wa, əndəga? Ənga a'yi hyi məlna nda numa kera gərə ki wa, əndəga?

⁵ Siya ɗa mə himi wazha ama nə huɗa yau, Hyal a'yi ɗəmbiya njir ɗadali wu liya njir duniya ji məliya nda njir bərba nə mbərsa wa, əndəga? Ənga a'yi nanda ngə Hyal ɗəmbiya aga njir fa'a ki nə təlkur Hyal kera ji hər alkawal anə njir yiwu nyi wa, əndəga?

⁶ Ama nahyi hyu didana nji ɗadali. A'yi njir bərba ngə nə hyi ɓwaɓwatə ta wa, a'yi abangə wa? A'yi nanda ngə njir fa'a hyi a ndumwar njir pathla ta wa, əndəga?

⁷ A'yi nanda ngə njir ndər nə diyaɓa thləmə kera ndiya ənga mənəhəu, thləmə kera nji sənbiya hyi ni kə wa, əndəga?

⁸ Maja abər hyu sən ɓəlari dladə nə Hyal kera tsətsəfau wu ləkakadə nyi, kera na, “Ga yiwu tuwul ngau ənggər kərngau,” sə tsapəu nga hyu məl.

⁹ Ama ma hyu ca pampaməkur anə alenyi nji, bikə nga hyu məl. A ɗari hyi njir ɓəl dladə nə Hyal.

¹⁰ Ara kalar ndəra ɓəlari dladə'yar kə patəu, ama ba ji tuwa ara ɓəlari zəməu, a tuwari ja ara ɓəlari patəkura nyi.

¹¹ Ara naja kera na, “Ga sara məl səsukur mai,” ngə ɓəra na, “Ga sara tsa ndə mai.” Ma nagau a'yi wu məl səsukur mai, ama

gwu tsa ndau, a ɗari gə ndəra gərə sən ɓəlari dladəu.

¹² Agabangau, sərə hyu na ənga sərə hyu məl, hya ɗəngari abər hyu nda ta'yi wu mwar Hyal nja məliya hyi numa ənga dladə kera məliya hyi, hyi ɗa kambər nji.

¹³ Ar pəcir numa nə Hyal, njira gərə ənga təhudəu, Hyal wu nda məliya nda numa gərə ənga təhudəu tsu. Ama njir təhudə, Hyal wu nda təhudə əgya nda ar pəcir numa.

Mbərsa Ba Thlər Mənəhəu

¹⁴ Wazha ama, ma ndə na abər naja a hənggəri ja, ama thlər mənəhəu nə cabiya a'yi mai, mi ngə mənəhəkura nya? Gə nggani culi najaka mbərsa a sən nə nyi pi ya?

¹⁵ Məna na, vanyɪ ndər nu a'yi, tara sal tara mala kera gərə ənga sər ha ənga sər səm.

¹⁶ Ma ndaliya hyi na anə nyi, “Ma'yi sə ngə wu jaməkura ənga Hyal a fənggər ngə barka nə sər səm ənga sər ha,” ama sə a'yi ji məliya nyi mai, mi ngə mənəhəkura nya?

¹⁷ Abangə tsu, mbərsa ənga kərnyɪ gərə ənga thlər mənəhəu wu nu nyi, tətə nga ja.

¹⁸ Ama ba vanyɪ nda na, “Hənggəri jiri ara gau, ama nayi nə ɗa thlər mənəhəu nga ara yau.”

Cabiya ɗa mbərsa ngau gərə ənga thlər mənəhəu, ba ya cabiya ngə nə ɗa lagu thlər mənəhəu kera yu məl.

¹⁹ Gəu hənggəri abər Hyal zəmə nga ja. Mənəhə nga nyi! Alaga wazha shatan ənga kərnda ma a hənggəri nda abər abangə nga nyi, ɗaɓə ənga tsədzau.

²⁰ Nagə ndə dza, gu yiwu nja canə ngə sərə cabiya abər mbərsa gərə ənga məl thlər mənəhəu sə kurthlə ngə ya?

²¹ ɗəngari ənga əjir mən Ibrahimu, mi ngə ɗa Hyal ngga nyi ənga ndə tsapa? A'yi arya thlər mənəhəu kera ji məlna, ənggərə ji pina Ishaku ar vir thla sau aga ja həna sadaka ənga ja wa, əndəga?

²² A lari gə ənggərə mbərsa nyi ənga məl thlər mənəhəu nyi a vər ɓə lagu zəməu. Hənggəri jiri nyi a nyabiyar dzau lagur sə mənəhəu kera ji məlna.

²³ Ənggau, səka nyabiya ri sərə tsətsəfau kera na, “Ibrahimu hənggəri ənga Hyal, kə

Hyal jigəwa nyi ar viya ndə tsapəu,” arya kə nga nji ngga nyi bazhiya Hyal.

²⁴ A lari hyi ja abər lagu thlər mənəhəu ngə ndu uya tsapəkur, ama a'yi lagur mbərsa waci mai.

²⁵ Abangə tsu, ngə Rahapəu fwakya ta uya də ndə tsapəu a dumwar Hyal arya thlər mənəhəu, ənggəra ji dəwana njir sa tsamə hudə məlmər nda, nga ji səwa nda lagu pamə wa, a'yi abangə wa?

²⁶ Agabangau, ma ndə gəra ənga mambəl wu ja tətə nga ja, abangə tsu mbərsa gəra ənga thlər mənəhəu tətə nga ja tsu.

3

Ndər Nu Ənga Kiyara Ja

¹ Wazha ama, a sara nji gangə wu pama hyi a də njir highiḃə mai, ara hyu səni abər njir highiḃə nga nju nda məl numa anə nda ənga jirkur.

² Namən patə vanyi pəci mənə məl sərə a'yi tsa'a mai. Ama ndəra gəra saya ndzana sau, lagur sərə wu biya wu miya ja, naja ndə cici ngau, ənga ju sən tsərpər piya ja.

³ Ma mən fuwa lidzang wu miya tagu aga ja məl sərə mənə yiwu, mənə sən shabiya dza ja patə a ndar lagura mənə yiwu.

⁴ Ətsu, mənə dənga ar kərə kwambwal kərə dəgaləu. Alaga kə kwambwal dəgal nga ja gagadə kau, kərə kəl yambadə dədəgal nga sən jahəna nyi ar kərə 'yimi, ama zər zəwa kushu ngə ndər dlə kwambwal wu jahə nyi ni a ndar vira ju yiwu ja ma'yi a ndari.

⁵ Abangə ngə kiyar tsu, sə kushu nga ja ar dza ndau, ama sər ɓwasə wu hya'ari gangə gagadə ara ja. Dəngari sərə kiyara u'u kushu a sən məliya nyi anə kubur tagəu ma ji mbari u'u.

⁶ Kiyara ndau, ənggər u'u nga nyi. Naja nga ndiya kalar sə ar dza ndau ənga dəmwa'yu. Kiyar wu sən ndzana ndau, ənga ju sən ndzana nggyabiya ndau. Kiyar ənga kənyibə ba nja dzəgwa nggyina nyi wu u'ur kətsa.

⁷ Patəkura culi ma'wi tagəu, ənga 'yagə'yar, ənga sər tədə ənga ta ba sər 'yimi 'yar, ndu sən fuwa nda wu lagu. Ndə tsu a fuwa ndari wu lagu.

⁸ Ama kiyara ndau, ndər sən fuwa nyi wu lagu a'yi mai. Kiyar sə dəmwa'yi ngau sərə ndə gəra sən fuwa wu lagu. Naja nyinyau nga ja ənga mindal nə tsa ndau.

⁹ Ənga kiyara mən nga mən wu fal Thlagə ənga Dərmən. Ənga kiyara mən tsu nga mən wu shi'wa nji kərə Hyal məliya a papa kənyibə.

¹⁰ Sara wu miya zəmə ngə fal ənga shi'wa wu biya. Wazha ama, a'yi a kyau abangə mai.

¹¹ A sən uya nji 'yimi məsahəu ənga nə nunur sara wu mandəli zəmə ya?

¹² Wazha ama, a sən dəmər nji mangwara ar wur gwava ya? Əndəga a sən nər nji gwava ar wur bəla ya? Abangə tsu 'yimi mandəli nunur a'yi a ləri 'yimi məsahə mai.

Tsətsəlkur Paməpamə Məthləu

¹³ Wa ngə ndə tsətsəl ənga wu sənbiya sə wu pama hya? Bəgə ja cabiya lagur nggyabiya nyi kərə mənəhəu, ənga məl thlər kərə mənəhəu lagur həya kər kərə shili lagu tsətsəlkur.

¹⁴ Ama ma dəfuwa hyi nyinyi ənga shishikur ənga hyu yiwu kərhyi, a sara hya ɓwasə ənga tsətsəlkur kə mai, ara jirkur a'yi a gwa mai.

¹⁵ Culi najaka tsətsəlkur a'yi shida sara ara Hyal mai. Ama tsətsəlkur kau sara wu duniya nga nyi, ənga shatan ama a'yi nə Mambəl Hyal mai.

¹⁶ Arya vira shishikur ənga yiwu kərngau a'yi, əna nga gu thləwa njir gwadəvi ənga njir məl sə dəmwa'yu.

¹⁷ Ama tsətsəlkur kərə shida sara ara Hyal, tanggərma cici nga nyi, ənga wu gal nggya jaməu, ənga gəra yiwu kənyibə, ənga ju həya kər, ənga nyinyau ənga təhudəu, ənga ju məl thlər paməpamə mənəhəu, ənga gəra tazhira ba ənga jirkur.

¹⁸ Njir gal nggya jaməu ngə njir məl sərə wu cakə jaməkur, ca ngu shili ənga nggya tsapəu.

4

Hya Nə Nyi Kərhyi Anə Hyal

¹ Mi ngu dla ənga pa ənga bwari wu pama hya? A'yi suna dəmwa'yi kərə wu pa

wu dāfuwa hyi ngu dla əŋga nda wa, a'yi abangə wa?

² Hyu cim sau ama nahyi wu uya mai. Ca ngə da hyu tsa nji. Səra ara nji ma, hyu cim gagaɗau, ama nahyi wu uya mai. Ca ngə da hyu bwari əŋga hyu pa. Nahyi wu uya mai ara nahyi wu kədi ara Hyal mai.

³ Ar pəci kəra hyu yiwa, nahyi wu uya mai, ara nahyi wu yiwa əŋga dəŋga dəmwa'yu, aga hya tsəya anə kərhyi wacu.

⁴ Nahyi ya, əŋgər nji səsə nga hyi. A'yi hyu səni abər bazhikur əŋga duniya dawakur əŋga Hyal ngə wa? Kalar ndəra wu yiwu ja da bazhiya duniya a ɗar ja dawa nə Hyal.

⁵ Hya sara nggani abər sə kurthləu ngə mai, ngə ndər Hyal kəra tsətsəfə kə na abər, “Hyal fuwa mambəl wu mən, ca ngə da ju cim əŋga jirkur aga mənə nggya nə nyi wacu.”

⁶ Ama Hyal ngə canə mən mayiwakur nyi gagaɗau. Ca ngə da ndər Hyal kəra tsətsəfə na:

“Hyal wu cicina ndər hə kər
ama ju ca mayiwakur anə njira həya kər.”

⁷ Agabangə hya lər kərhyi anə Hyal. Ba hya nggəl ara məl thlər əŋga səra shatan wu na, ba ja kwaya a dzər hyi.

⁸ Hya shili ləhəu wu dzər Hyal ba ja shili ləhəu wu dzər hyi tsu. Nahyi njir bikau hya piyari bikər hyi, nahyi nji dāfu məməthlu hya cina dāfuwa hyi.

⁹ Hya ndzə hūdəu əŋga hya tiwi əŋga sələm ara bikər hyi. Bəgə ngushir hyi a sha aga sə'yinggu, cagulir hyi tsu ja sha aga hūdə kyakyaru.

¹⁰ Hya həya kər a gya wu mwar Thlagəu, ba ja nda hər hyi a di.

¹¹ Wazha ama, hya sara da kuvwar hyi mai. Kalar ndəra ndər dəmwa'yi ar kəra ndau əŋga ji na abər zamə nyi a'yi mənəhə mai, ndər dəmwa'yi nga ju məl ar kəra dladə nə Hyal əŋga tsu ju na abər dladə nə Hyal a'yi mənəhə mai. Ma gə na abər dladə Hyal a'yi mənəhə mai, nagə ɓəlar mai, ama a məl nar gə numa ar kəri.

¹² Hyal zhizhiniy ngə ndər lə dladəu əŋga ndər məl numa. Naja ngə ndəra sən

mbəɗana əŋga ja tsəya. Ama nagau, wa nga ga, ga məl numa anə kuvwa nga?

Bwasau Ar Kəra Əzəgəu

¹³ Siya da mau himi nahyi njira wu na, “Ma a'yi əshina mai əzəgəu, yu ma'yi a ndu məlmə kau ma a'yi mai məlmə ta. A ndəna yu nda həna fa pathləu, ya dəl əŋga ya dəl na aga ya məliya gənna.”

¹⁴ Ya kəja nahyi wu sən səra wu sa da əzəgə mai. Hya dəŋgari piya hyi, kəra əŋgər kunjigərpa nga nyi, ga lari əmudlau ama a səkari kushu a sari.

¹⁵ Səra hya kyaga na ca ngə, “Ma Hyal piyari mən, mənəu da a'yi əŋga pi, mənəu sa məl abangəu əŋga abangəu.”

¹⁶ Ama kəja hyi kəl ɓwasau ar kəra səra hyu yiwu hya məl. Culi nggyabiya kau dəmwa'yi nga nyi.

¹⁷ Agabangə kalar ndəra sən sə mənəhəu kəra ja kyaga məl, ama ba ji nggəl ara məl, anə nyi bikə ngau.

5

Kughi Anə Njir Bərba Njir Da Nji

¹ Səya da mə himi, nahyi njir bərba, hya tiwi əŋga hya wau ara ɓwaɓwatə kəra a vər shili ar kəra hyi.

² Gənnar hyi wu nda ndzənəkər, əŋga kəthla wu nda dzədzəɗəna zhaɓir hyi.

³ Dinairir hyu nda mbar vuyavuya. Əŋgər kə vuyavuya ndzana gənnar hyi kau, abangə nga ndu nda nggya sakida ar kəra hyi əŋga ndu nda nggyina dza hyi əŋgər u'u. Ara dzakura hyi, hyi tsəmiya kar kə anə kərhyi wu kuɗiyar duniya.

⁴ Nggara mau! Gənna njir məl thlər anə hyi ar far hyi kəra hyi nggəl ara kyau a vər tiwi wu mwar Hyal. Tiwi nə njir məl thlər fwahəu ar far hyi a gwari wu himiya Hyal Thlagəu.

⁵ Ar pəci kəra hyi wu duniya a nggyar hyi kəl səm məsahəu ara nahyi njir bərba, kəl səra hyu yiwu nga hyu məl. Hyi məliya kərhyi nggənggəthlau əŋgər thla kəra nji nyabiya aga sa tsa.

⁶ Hyi məl na numa kəra gəra kyau anə ndə tsapəu, ba hyi tsəya nda, njira gəra ndzana hyi sau.

Bwaɓwatəu Əŋga Səsə'u Sau

⁷ Wazha ama, hya nggya ənga munya ba'anə pəcir shilir Thlagəu. Hya tsamiya ənggəra njir zəwa wu səkə ənga munya ənggəra 'yi'yir nda wu shili ənga sər fwahəu ayukuda par a shiliri.

⁸ Nahyi tsu, hya nggya ənga munya ba'anə pəcir shilir Thlagəu kəra a dari ləhəu.

⁹ Wazha ama, hya sara ngunguni ar kəra kuvwar hyi mai, ara nja sara nda məliya hyi numa. Kəja ndər numa a dari ləhəu a biya miya ki.

¹⁰ Wazha ama, hya highiḅəri culi munya nə nabi'yar kəra ndər wu thləməṛ Thlagəu, njira səsə'wur sau ar pəcir ḅwaḅwatər nda.

¹¹ Ənggəra mən wu səni abər njir barka ngə njira səsə'wuri sə ba'anə kuḁiya. A nggari hyi ənggəra Ayuba səsə'wuri ḅwaḅwatə ənga səra Thlagəu sa məliya nyi wu yukudu. Naja Thlagəu nyinyau nga ja ənga yiwukur ba təhudəu.

¹² Wazha ama, adabanga sə patəu, hya sara səm fəla ma hyu hə alkawal mai. Ənga tsu hya sara səm fəla ənga dəməlmə mai alaga ənga gyiwu 'yi mai ba ənga kalar sə mai. Bəgə angər hyi ja ḁa “Angəu,” ənga awur hyi ja ḁa “Awau,” ara hya sara uya numa sara ara Hyal.

Ndər Ənga Hyal Ənga Mbərsa

¹³ Nda 'yi wu pama hyi kəra wu ḅwaḅwatə ya? Ja ndər ənga Hyal. Ndə a'yi wu pama hyi wu caguli ya? Ja thlə na nə fal Hyal.

¹⁴ Ndə a'yi wu pama hyi gəra ngga ya? Ja nggari njira nggurəm nə njir nu, aga nda sa kədi Hyal ar kəra ja ənga nda ḅəsiya nyi ənga mal wu thləməṛ Thlagəu.

¹⁵ Kədi Hyal kəra nji kədiyau ar kəra ja wu mbərsa wu məliya nyi jaməu. Hyal ənga kərnyi ngu məliya nyi jaməu. Ma ji məliya bikə ma, Hyal wu təfəbiya nyi.

¹⁶ Agabangə hya nana bikər hyi anə kuvwar hyi, ənga hya kədi Hyal ar kəra kuvwar hyi aga hya uya jaməkur kumər dzau. Kədi Hyal nə ndə cicau wu mwar Hyal ənga dənəma nga nyi ba wu məl thlər gagadau.

¹⁷ Iliya ndə ngau ənggər namən. Ji kədi Hyal ənga jirkur abər par a sara təḁə mai.

Agabangə par a'yi təḁə mai nə fa makəru ənga hya kwa.

¹⁸ Kə ji ḅəra kədi Hyal wayu, ba par təḁəu, kə 'yi'yi ləri barka nə sə zuwazuwa.

¹⁹ Wazha ama, ma zəma hyi piyari lagu jiri, ama kə zəma hyi shabiya bama ja shiləra Hyal,

²⁰ hya səni abər, kalar ndəra shabiya ndər bikau a shili wu jiri, a mbəḁana nyir ja ara gwu u'ur kətsa ənga a uyar ja Hyal təfəbiya nyi bikə nyi alaga abari gangəkura nyi.

Cama Tsətsəfə Nə Tanggərma Nə Biturusu

¹ Cama tsətsə sara ara yau, nayi Biturusu, cama Səsə nə Yesu Kərsiti.

A nda nə njira Hyal cadəbiya, njira vər nggya məthləpikur wu 'yi'yir nji, nanda ngə njira tətəlna dzə a ndu 'yi'yi Pontusu, Galatiya, Kapadokiya, Asəya, ənga Bethləniya,

² nanda ngə njira nji cadəbiya ənggər kəra Hyal Tada sənbiya tsu kadəu, lagur thləbiya nda aga thlər cicau lagu Mambəl aga hya da njir bəla ndər Yesu Kərsiti ənga hya da nji cicau lagu mashī nyi kəra nji 'wu'wucir nggər hyi.

Ta'yi mayiwakur nə Hyal ənga nggya jaməu ja nggya nərhī gagadəu.

Fal Hyal Arya Fərkər

³ Fal a nggyari anə Hyal Tada ənga Diya Thlagər mən Yesu Kərsiti! Naja kəra lagur madiya təhudə nyi, nga ji nə mən pi mafəliyangəu, a shili wu nggyabiya nə fərkər lagur hya'ana Yesu Kərsiti sara vir tau.

⁴ Ji məl abangau, aga mənə uya sər fa'aki kəra gəra ndzau, ənga gəra dəzau, kəra nji fiya hyi a dəməlməu,

⁵ sər fa'aki kau, ca ngə pi gəra kudəu kəra nərhī, nahī nji kəra Hyal wu dənəma nyi, ja vər bəla anə hyi lagur mbərsar hyi, kəra a vər shili wu joməya zaman.

⁶ Arya kə nga hya vər nggya ənga hudə pipida gagadəu, alaga kə pəci kushu, hyu uya hudə ndzəndzə lagur dzəbiya dzə nə da kəra wu shili anə hyi wu lagu paməpaməu.

⁷ Najaka bwaḅwatə tsu aga ja cabiya jirkura mbərsar hyi ngau, ənggər kəra nju thlə əndzə wu u'u, alaga kə ju ndzau, ama mbərsar hyi a ndiyar əndzə nadəu, arya mbərsar hyi kau, a shiliri ənga fal ənga kadakadarkur ba ha kər anə Yesu Kərsiti.

⁸ Alaga kə nahī saya lar nyi mai kau, ama hyu yiwu nyi. Alaga kə nahī a'yi a vər lari nyi kabangə kə mai, ama patə hyi a hənggər hyi ənga ja, kə hyi nyabiya dzau

ənga madiya hudə pipida kəra nji gəra sən dəgabiya,

⁹ arya hya vər uya mbədə nə piya hyi, ca ngə sərə da hyi fər mbərsar hyi wu Kərsiti.

¹⁰ Nabi'yar kəra ndər ar kəra mayiwakur kəra wu sa shili ənga mbədə anə hyi kau, a dər nda aga nda walbiya ləkakadə gagadəu ənga dəngar nda patəu, aga nda nggabiya sə ar kəra mbədə kau.

¹¹ Ndu yiwu nda sənbiya tara pəci a nuwa ənga tara abari ngə sərə Mambəl Kərsiti nar nda wu nda da kə wu da. Sərə Mambəl Kərsiti nar nda kə ca ngə bwaḅwatə kəra ju nda sa ənga kadakadarkur kəra wu shili ayukudə nyi.

¹² Mambəl a cabiya nda ri, abər a'yi aga kərnda nga nda vər ndər kə mai, ama nda vər ndər ar kəra hyi, ar pəcira nda vər ndər arya sərə nji nar hyi, njira vər tətəlna ndəshigu anə hyi lagur Mambəl Cicau kəra nji səwa sara dəməlməu. Alaga waladi'yar a cimər nda aga nda sənbiya sə ar kəra mbədə nə Hyal anə mən.

Hyal Ngga Nji Nyi Aga Nda Nggya Cicau.

¹³ Wazha ama, arya sə mənəhə kəra Hyal məliya hyi kau, hya mbiya dzə aga məl sərə tsa'a, hya kəkəya kərhyi, ənga hya fuwa fərkərər hyi patəu wu mbədə kəra Hyal wu nda nə hyi wu Yesu Kərsiti ar pəcira ji cabiya dzə anə nji patəu ar pəcir shili nyi.

¹⁴ Ta hyi da wazha ama njir bəlar ndər, a sara hya bəra fuwa kərhyi wu suna paməpamə nə kumər dzə ənggər kəra hya vər nggya dədəm ta mai, ar pəcira hya vər nggya wu gəra sən Hyal ta.

¹⁵ Ama ta da ndəra ngga hyi ndə cici ngau, nahī tsu kəl hya da nji cicau wu kalar sərə hyu məl.

¹⁶ Arya tsətsəfə nga nyi wu ndər Hyal abər “Kəl hya nggya cicau arya nayi Hyal ndə cici ngau.”

¹⁷ Arya hyu ngga nyi “Tada,” ma hya vər kədi Hyal, naja ndər məl numa anə kalar ndə tsa'a aga sərə mələ ja, a'yi ənga tazhira mai. Hya kyaga nggya ənggər məthləpi wu duniya kau, hya nggya wu hivər Hyal kəra cabiya abər hyu gənggər nyi səli.

¹⁸ Arya a sənər hyi abər a'yi ənga sərə wu ndzə nga nji bəliya hyi mai, sə ənggər thladla alaga əndzə mai, nji bəlbiya hyi

sara wu nggya papatagə kəra hyi highiḃəri sara ara əjir hyi.

¹⁹ Ama Hyal mbədəbiya hyi sara wu nggya papatagə ta lagur pə mashi jigajiga nə Kərsiti kəra ənggər zər gam kəra gəra ənga vazau alaga ənga ndzə ar dzau.

²⁰ Naja ngə Hyal cadəbiya aga ja tau aga mbədə mən, kadivira ji məliya duniya. Hyal məliya najaka sə lagur səwa Kərsiti a shili wu duniya aga sa dləwar hyi.

²¹ Lagu nyi nga hyi hənggəri ənga Hyal ndəra hya'ana nyi sara vir tau, ji nə nyi kadakadarkur, aga mbərsar hyi ənga fərkərər hyi ja nggya wu Hyal.

²² Ta da a cinar hyi kərhyi lagur ḃəlar jirkur nə ndər Hyal aga hya da njir ca yiwukur anə kərhyi, yiwa mə kərhyi gagadəu sara wu dəfwa hyi.

²³ Arya Hyal a nə hyiri lagur nggya mafəliyangə, a'yi sara vu nggyabiya kəra wu tə mai ama sara vu nggyabiya kəra wu nggya ba'anuwə. Hyal a məliyari nggyabiyar hyi mafəliyagə lagur cama nə ndər nyi kəra wu lər pi nə ba'anuwə.

²⁴ Arya tsətsəfə ga nyi wu ndər Hyal, abər, “Patər ndapi ənggər sar nga nda, ənga kalar kadakadarkurər nda ənggər mambəla wu nga nda; sar wu ul mambəla wu tsu wu pəpau, ²⁵ ama ndər Thlagəu a ta'yi ba'anuwə.” Najakə ngə ndər kəra njir nu Thlagəu, tətəlna nahyi.

2

¹ Ta a dər Hyal a nə hyiri lagu nə nggya mafəliyangə ənggər wazha nyi, hya sara məl səra wu takasiya ndə mai, alaga thlafati aga ngguta ndə mai, kwadashima, shishikur, ənga na ndə pampaməu.

² Ənggər zər mamanji wu caguli aga sa u'wa, ta'yi hya da njira wu caguli aga ndər Hyal aga hya daḃaga hau wu mbədər hyi.

³ Kəl hya məl abəngau, ta a dər hyi abər Thlagə Yesu mənəhə nga ja.

Tsəka Mbəmbədəu Ənga Nji Dədəm

⁴ Ənggəra hyu shili əgya Yesu Kərsiti, ndəra ənggər tsəka mbəmbədəu, kəra nji piyari kau, ama Hyal a cadəbiya nyi ri ənga nə nyi kadakadarkur.

⁵ Nahyi tsu ənggər tsəka mbəmbədə nga hyi ənggər naja, həhər nga hyi ənggər Ki Hyal aga hya da daḃə dzə pubu'yar cicau, aga hya lər sadaka dlədləwu anə Hyal lagur Yesu kərsiti.

⁶ Arya tsətsəfə nga nyi wu ndər Hyal abər,

“Kəja ya vər la tsəka wu məlmə Səhiyona, tsəka kəra cacadə dlədləvau, ənga kalar ndəra hənggəri ənga ja, naju nda gu səli mai.”

⁷ Agabəngau, anə hyi nahyi njira hənggəri, tsəka kau wu shili ənga dləvau anə hyi, ama anə njira nggəl ara hənggəri ənga ja, ənggər kəra tsətsəfəu wu ndər Hyal, abər,

“Tsəka kəra njir hər didana a dər tsəka təghə hər.”

⁸ Ənga tsətsəfə nga nyi tsu,

“Naja tsəka kəra wu shili nga thlə hi anə nji ənga naja ngə tsəka kəra məliya nja dlanakər.”

Ndu thlə hi ara ndə nggəl ara ḃəlar ndər Hyal, kəra ca ngə səra mbamba tsu kadəu aga nda.

⁹ Ama nahyi njira Hyal dəmbiya ngau, nahyi njira Hyal dəmbiya aga hya da pubu nə təlkur nyi, nahyi nji kəra Hyal fiya aga dləvə nyi, nji gə Hyal nga hyi, aga hya nar nyi anə alenji sə mənəhəu kəra ji məliya hyi, naja ndəra həbiya hyi sara wu kuthləu a shili wu mbəmbəl dədəgur nyi.

¹⁰ Dədəməu, a'yi hyi nji gə Hyal mai, ama kabəngəkəu, a dər hyi nji nyi ara hyi hənggəri ənga ja. Dədəməu, nahyi a'yi uya təhudə Hyal mai, ama kabəngəkəu a dər hyi njira uya təhudə nyi.

¹¹ Nahyi bazhir 'wa da 'yar, ənggər nji shishili ənga məthləpi nga hyi wu duniya, yu kədi hyi, aga hya hwinakər sara ara səra wu shili ənga bikau kəra hya vər papa əni wu dəfuwa hyi.

¹² Bəgə nggyabiyar hyi wu pama njira a'yi wu sən Hyal mai, a da mənəhəu, alaga ma ndə na nahyi njir məl sə dəmwə'yu, ndu sən lari sər mələ hyi kəra mənəhəu, ba nda dləvə Hyalər hyi ar pəcir shili nyi.

Həya Mə Kər Anə Njir Səm Təlkur Ar Kəra Hyi

¹³ Hya lər kərhyi lagur məl thlər ənga səra kalar njir səm təlkur kəra nji ciya wu pama nji ar kəra hyi wu na, alaga naja ngə təl

dəgaləu. Hya məl abangə aga gənggəri nyi səli anə Hyal.

¹⁴ Anə gwamna tsu, hya məl thlər ənga sərə ndu na, arya nanda ngə njira Hyal fuwa hyi wu pəla nda, aga nda hwathləya njira gərə nggar ndər, ənga nda faliya njira wu nggar ndər.

¹⁵ Arya sərə Hyal wu cim ngau, ya məl sərə mənəhəu. Lagu kə nga hyu hədiya miya njir ndər puyiu kərə wu biya sara wu miya nji dza .

¹⁶ Hya nggya ənggər njira wu kambəkür kərnda, ama hya sara piyari kambəkür kau, ja da lagu kərə hyu məl sə dəmwa'yi ngə mai, ama kəl hya nggya ar viya mafa Hyal.

¹⁷ Hya gənggər nyi səli anə kalar ndau, ənga hya cabiy.a nyi yiwukur anə kuvwar hyi njir nu, ənga hya gənggər nyi səli anə Hyal, ba ənga tsu hya lər dəgalkür anə təl.

¹⁸ Nahyi mafa'yar, hya lər kərhyi anə tarkir hyi ənga hudə zəməu, a'yi njir məl sə mənəhə anə hyi waci mai, ama ətsu hya məl sərə mənəhəu anə njira wu məl sə dididi anə hyi.

¹⁹ Arya wu pina hudə Hyal ma ndə wu səsə'u sa bwaḅwatə gərə vazə nyi a'yi aara naja nə Hyal.

²⁰ Ama mi ngə sər bwasər hyi ma nji dəgə hyi arya sər mələ hyi kərə dididə? Ama ma arya məl sə mənəhə nga nji dəgə hyi kakal nga nyi wu mwar Hyal.

²¹ Arya Hyal ngga hyi aga hya lar bwaḅwatə ənggər kau, arya Kərsiti ma a sar ja bwaḅwatəu anə hyi aga ja cabiya hyi abər nahyi tsu wu nda lar bwaḅwatəu.

²² “Naja a'yi saya məliya bikə mai, ənga sər ngguta vi a'yi wu miya ja mai.”

²³ Ənggərə ndə nggənggəl nyi naji shabiya nda ənga nggəl mai. Ənggərə ji sa bwaḅwatəu, naja a'yi pahəna miya nə gərəh nda nə kibiya mai. Ama ba ji lər kərny i anə Hyal ndəra wu məl numa nə jijiri.

²⁴ Naja ənga kərny i ngə hər bikər mən wu dza ja a dar wu dlədlakau aga mənə shabiya nyi yi anə bikau ba mənə da njir məl sərə tsatsa'a. Lagur takasə kərə nji takasə nyi ta nga mən uya shilgəbiya dzau.

²⁵ Kadivira hyi da njir nu Kərsiti, ənggər təmahəu sasa nga hyi, ama kabəngəkə kə

hya njir nu nyi a shar hya shili əgya ja ndər bəla, ənga ndər tsam nggyabiyar hyi.

3

Nggyabiya Mathləkə'yi Ənga Shilir Nda

¹ Ənggər kərə yi na anə mafa ta, nahyi mathləkə'yi tsu, kərə njir nu Kərsiti, hya lər kərhyi anə shilir hyi aga ma alenyi shili a'yi wu pama nda kərə gərə hənggər ənga ndər Hyal ndu sən kəthləbiya nda a shili, arya sər mələ mathləkə'yir nda, ba nda hənggəri ənga Hyal.

² Ar pəcira shilir nda lari nggyabiyar hyi kərə jijiri ənga ənggərə hyu gənggər səlir anə nda ba nda da njir nu Kərsiti.

³ A sara bathlə dzər hyi nə gumagumkür a da sərə nju lari ənga li mai, sə ənggər ləm kər ənga ha sərə nji məliya sara wu əndzau ba ənga kar ha nə gənna gəngəu.

⁴ Kuji gumagumakürər hyi ja da sara wu dəfuwa hyi, naja ngə gumagumakür kərə gərə dəzau, naja ngə nggya nə həya kər, ənga nggyabiya jaməu əkkə'yi nji, nanda ngə nggyabiya kərə mənəhə gagaḁau wu mwar Hyal.

⁵ Arya lagur nggyabiya kə ngə mathləkə'yi kərə wu nu Hyal ənga fiya fər kərər nda wu Hyal dədəm məliya nggyabiyar nda mənəhə gagaḁau wu mwar Hyal lagur lər kərnda anə shilir nda.

⁶ Ənggər kərə Saratu, mala kərə bəlar ndər sal nyi, Ibrahimu, ənga ngga nyi ənga thlagə da. Nahyi tsu, ku'yi nyi ngau nə jiri, ma hyi məl sərə tsatsa'a gərə ənga hivər kalar sau.

⁷ Ənggər kə tsu shili, hya nggya ənga mathləkə'yir hyi ənga nda wu dəfuwa hyi, hya fiya nda ənga gənggər səli arya nanda nji tətəwa, ta da wu cir zəmə nga hyi wu sər fa'aki nə mayiwakür nə pi. Hya məl abangə a sara vanyi sə a kar kədi Hyalər hyi.

Sa Bwaḅwatəu Njir Nu Kərsiti Arya Məl Sə Mənəhəu

⁸ Ayukuda ndər kau, yu na anə hyi patəu, bəgə hya nggya ənga dəbər kər, ənga hya nggya ənga təhudəu əgya kərhyi ənga hya ca yiwukur anə kuvwar ara nahyi zamə ənga hya ca ku'wukur anə kuvwar hyi, ba ənga hya həya kər.

⁹ Hya sara kyi dēmwa'yikur anə njira mēliya hyi dēmwa'yikur mai alaga hya nggəl njira nggəliya hyi mai. Ama hya da nji fə barka arya aga məl sə mənəhə ngə Hyal ngga hyi aga hya da njir dləw barka ara ja.

¹⁰ Arya tsətsəfə nga nyi wu ndər Hyal, “Kalar ndəra wu yiwu nggyabiya mənəhəu, ənga ju yiwu ja nggya cacaguli, kəl ja kar kiyara ja ara ndər dēmwa'yu ənga miya ja ara thlafati.

¹¹ Kəl ja piyari məl sərə dēmwa'yu ja məl sərə mənəhəu; ənga kəl ja gal nggya jaməu ənga kalar ndau ənga ja nərdzə gagadəu aga nggaya jaməu.

¹² Arya Thlagəu nga vər bəla nji tsapəu, ənga himiya ja papahau aga səhimi sərə ndu kədi nyi. Ama Thlagə wu sha bama anə njir məl sə dēmwa'yi mai.”

¹³ Wa ngu sən mēliya sə dididī anə hyi ma hyi ciya kər aga məl sərə mənəhə?

¹⁴ Ama ma hyu sa bwaḅwatəu arya məl sə tsapəu, a uyar hyi barka ara Hyal. Agabəngəu, hya sara hivər dawar hyi ənggər nanda mai, ənga hya sara gərəhə arya sərə ndu məl anə hyi mai.

¹⁵ Ama wu dəfuwa hyi, hya ha kərə Kərsiti ar viya Thlagər hyi. Hya nggya papabau cumu aga hya uya sərə hya sən shadūwa anə ndəra a vər yiwa hyi ar kərə fər kər kərə hyi əni wu Kərsiti. Ama ga shadūwa nyi wu ḅatsəkər kər ba ənga gənggər səli.

¹⁶ Ətsu hya nggya ənga dəngər hyi cicau, aga njira wu ndər dēmwa'yi ar kərə thlər mənəhər hyi kərə hyu məl wu Kərsiti nda gu səli arya sərə ndu na.

¹⁷ Ma yiwu huda Hyal ngau, a ndiya ənga mənəhəu, aga hya sa bwaḅwatə arya məl sərə mənəhəu a mwara sa bwaḅwatə arya məl sə dēmwa'yu.

¹⁸ Arya kərsiti tau aga zəməu arya bikə nə nji patəu. Naja ndə tsapə tau arya nji tsapəu ənga nji gərə tsapəu, aga ja hər hyi a shili anə Hyal. Nji tsiya nyi wu kumər dzau ba ji hya'ari ənga pi lagu Mambəl.

¹⁹ Ənga mambəl kərə hya'ana nyi sara vər tau ngə ləbiya nyi a vwar vira nji fiya mambəl nə nji tətə ari ba ji vuwa tətəlna

nda ndər Hyal ar kərə hya'ari nyi sərə vir tau.

²⁰ Mambəl'yar kə ngə mambəl njira kadəu nggəl ara bəlar ndər Hyal, alaga kə Hyal a munyari ənga nda ar pəcira Nəhu a vər hər kwambwal ari. Ar pəci ta, nji diyawu waci ngə uya mbəḅəu lagu 'yimi, nji cisu wacu.

²¹ 'Yimi ta ar pəcir Nəhu ta ngə cabiya culi bəḅətizəma kərə mbəḅəna hyi kabəngəkə tsu, ama mbəḅə kərə hyi uya kau, a'yi lagur ci didi ənga 'yimi sara ar dza hyi nga hyi uya mai, ama lagur yiwa sara ara Mambəl Hyal ja cina dəngər hyi. Bəḅətizəma kərə mbəḅəna hyi kau, ji məl abəngə lagur hya'ari Yesu Kərsiti sara vir tau.

²² Naja ndəra hya'ari sara vir tau a ma'yiri ja a dəməlmau, naja ngə ndəra a vər nggya ar tsi mazəma Hyal. A dənə nga ja vər səm təlkur ar kərə waladi'yar ənga təltəl'yar ənga njir dənəma, ba ənga njir dənəma təlkur papatəu ənga ndə fiya kərə nda əgya kida ja.

4

Njir Nu Kərsiti Nda Nggya Njir Pina Huda Hyal

¹ Ta da hyu səni abər Kərsiti a lar bwaḅwatə arya mən wu kumər dza ja, agabəngəu zamda 'yar, ta'yi hya nggya ənga dənga abəngəu, aga hya sən səsə'wuri bwaḅwatə wu dzau, arya kalar ndəra lari bwaḅwatə wu dza ja, a ndiyar ja dənəma bikau.

² Arya najakau, tsu ju dumwa ənga nggya suna suna nə ndəndəkər nə kumər dzə kərə wu nda bəliya nyi mai, ama ju məl sərə pina huda Hyal wacu.

³ Arya a sanar hyi pəci gəngə dədəmə a vər məl sərə njira gərə sən Hyal wu yiwu məl, sə ənggər nggya nə səsukur, ənga suna nə kumər dzau ənga sa sə sasa, ənga yiwu nggya wawahə gərə kər, ba ənga nu katəu, kərə sə zhizhigər ngau.

⁴ Ənggəra tsu hyu bəra daḅə kər əkkə'yi nda wu məl sə dədəmwa'yi mai, ba ndə lari ənggər sə dədəgər ngə anə nahy kərə biya sara wu nda, ca ngə da ndu nyabiya hyi ənga nggəl.

⁵ Ama ndu nda ləri sakida sər mələ nda ənga miya nda anə ndəra a nggyar tsa'a aga məl numa anə njira ənga pi ənga nji tətəu.

⁶ Ca ngə sərə də nji tətəlna ndəshigu anə njira ənga pi ənga nji tətəu, aga Hyal a daḡaga məl numa anə nda ənggər nə njira wu kumər dzau, ama aga nda nggya aga Hyal wu mambəl ənga Hyal.

⁷ Pəcir kuḡiya nə kalar sau a ḡar ləhəu. Agabangau, kəl hya dəngabiya sə mənəhəu, ənga hya kəkəya kərhyi aga hya daḡaga sən kədi Hyal.

⁸ Sərə ndiya sə'yar kə patəu, ca ngə hya ca yiwukur anə kuvwar hyi gagadau, arya yiwukur wu dazhəna bikə gangə kərə nji məliya.

⁹ Hyal də njir dləwu məthləpi anə kuvwar hyi ənga tsi məməthləu.

¹⁰ Kalar ndə wu pama hyi ja məl thlər ənga kalar culi lə sə lələ kurthlə kərə Hyal nə nyi aga dləwa kuvwa nyi. Wu lagu kə nga hyu nda məl thlər ənga lə sə lələ nə Hyal mənəhəu.

¹¹ Kalar ndəra lə sə lələ nyi, ca ngə tətəlna ndər Hyal, bəgə ja na sərə Hyal na aga ja na. Kalar ndəra lə sə lələ nyi, ca ngə məl thlər anə nji, bəgə ja məl thlər ənga dənəma kərə Hyal nə nyi aga wu kalar lagu nja lər fal nyi anə Hyal lagu Yesu Kərsiti. Bəgə kadakadarkur ənga dənəma ja nggya ba'anuwa. Amina

Sa Bwaḡwatə Nə Njir Nu Kərsiti

¹² Nahyi Bazhi 'wa də 'yar, ja sara də sə dədəgur anə hyi ma hyi sa ḡwaḡwatə ar pəcir dzəbiya dzə mai, a sara hya dənga a bər vanyi sə mafəliyangə nga vər də anə hyi mai.

¹³ Ama arya kau, hya caguli ara hyu sa ḡwaḡwatə daḡə ənga Kərsiti, ara ar pəcira nju nda cabiya kadakadarkur nyi, hyu nda nyabiya dzə ənga caguli gagadau.

¹⁴ Hyal ngə wu fənggər hyi barka jijiri ma nji nggənggəl hyi arya nahyi njir nu Kərsiti, arya Mambəl kadakadarkur kərə ca ngə Mambəl nə Hyal ja nggya ənga hyi.

¹⁵ Ma nji nə hyi ḡwaḡwatəu, ja sara də ara nahyi njir tsa ndə mai, alaga njir həl ənga alaga njir batal paməpaməu, ənga alaga njir fə miya a vu ndər ndau.

¹⁶ Ama ma hyu sa ḡwaḡwatə arya nahyi njir nu Kərsiti, ja sara də sə səsəli anə hyi mai, ama hya fal Hyal ara nju ngga hyi njir nu Kərsiti.

¹⁷ Pəci ta kərə Hyal wu nda məl numa anə nji a ḡari, ənga ju nda dzəgwa məl numa kə wu ki nyi. Ma də ar mən njir nu nyi nga ju dzəgwa, mi ngu nda də ənga njira ḡəra dləwuri ndəshigu nə Hyala?

¹⁸ Ənggər kərə ja tsətsəfə wu ndər Hyal, “Ma də dzadzau anə nji ḡə Hyal nda uya mbəḡau, mi ngu nda də ənga njira ḡəra hivər Hyal, ndu dumwa nga nggya wu bika?”

¹⁹ Agabangau, patər njira wu sa ḡwaḡwatə ənggərə Hyal wu yiwu ja də, nda ḡəra dumwa ənga lər kərnda anə Hyal ndəra məliya nda ənga nda dumwa ənga məl sərə mənəhəu.

5

Tədə Himi Da Anə Nji ḡə Hyal

¹ Kabangəkə ya vər tsəfə anə hyi njir tədə mwa ənga yu kədi hyi arya sər ḡwakər kərə vər ḡwakər anə daḡə dzə nə njir nu. Nayi tsu ndər tədə mwa ngau ənggər nahyi ndəra ləri sa ḡwaḡwatə nə Kərsiti ənga tsu ndəra wu nda dləwuri kadakadarkur kərə Hyal wu nda cabiya mən.

² Yu kədi hyi, hya ḡəla nji ḡə Hyal kərə wu tsa hyi. Arya nji nə hyi thlər nə ḡəla nda ənggər kərə njir ḡəla a vər ḡəla fəḡər nda. Hyal sara tədə mwa anə nda ara nji ciwa hyi a ḡwa mai. Ama hya tədə mwa anə nda ara yiwur huḡa hyi nga hyi hənggəri hya məl abangə ənggər kərə Hyal wu yiwu hya məl. Hyal sara məl thlərər hyi aga hya uya ḡəna waci mai.

³ A sara hya ca dənəma anə njira nji fuwa wu pəla hyi mai, ama kəl hya də sər fə li kərə ndu fa'abiya hiya nyi.

⁴ Ar pəcira Kərsiti ndər ḡəla kərə dəḡal wu nda cabiya kər ar babal, hyu nda uya mitawal nə kadakadarkur kərə ḡəra dəzau.

⁵ Abangə tsu nahyi wazha baduwari, hya həya nyi kər anə njira nggurum. Patəkura hyi kəl hya nggya ənga həya kər anə kuvwar hyi, arya, tsətsəfə nga nyi abər, “Hyal wu papa njir ḡwadzau,

ama ju ca ku'yakur anə njira ənga
həya kər.”

⁶ Agabangau, hya da ənga həya kər əgya
kida dənamar Hyal, aga ja nda həna hyi ma
pəca nyi a dāri.

⁷ Hya fuwa patər sərə wu ɔila hyi wu tsa
Hyal ba hya far əni ara ju yiwu ja dləwar
hyi.

⁸ Hya kəkəya kərhyi, ənga hya nggya
papahə li, arya dawar hyi, shatan, kəra
ənggər ləvari kəra vər hwavi kəra vər gal
ndəra ja daɓaga dəhu.

⁹ Hya ka nyi ara shili ara hyi, hya ta'yi
ənga dənama wu mbərsa, ara hyu səni abər
zamər hyi'yar kəra a ndu duniya patə a vər
sa culi najaka ɓwaɓwatə kəra hya gwa kau.

¹⁰ Ama Hyal ndər ca ku'yakur anə nji
patəu, naja ndəra ngga hyi aga hya da wu
cir zəmə ənga Kərsiti wu kadakadarkur nyi
nə ba'anuwa. Ayukuda hyi lar ɓwaɓwatə
nə pəci kushu, ju sa ɓəra shabiya hyi a shili
ara kərny, ba ja məliya hyi ɓaɓalu, ənga
tata'yi pīr, ba ənga gəra kənggəɗau.

¹¹ Səm təlkur a nggyar nə nyi ba'anuwa.
Amina.

Usadzə Nə Bitrusu Nə Jomə ndəl

¹² Silasu ngə dləwar da yi tsəfəri najaka
cama tsətsəɗau, ndəra zəmə məl thlər tsa'a
miya dəfu, yi tsəfər hyi sə yidəu aga ya
tsətsəkur dəfuwa hyi ar kəra mbərsar hyi
ənga yu yiwu ya ɓəra nar hyi abər ku'yakur
Hyal kəra ju ca anə mən jiri nga nyi ənggər
kəra yi nar hyi ta. Hya dumwa ənga
hənggəri wu ja.

¹³ Nanda njir nu Kərsiti kəra wu
Babilanu, njira nji caɗəbiya əkkə'yi hyi,
nda vər usa hyi, abangə tsu zər da
Markusu wu usa hyi.

¹⁴ Hya usar kuvwar hyi ənga bərpə dzə
nə yiwukur.

Bəgə Hyal a nə hyi hudə pərtə patəu wu
Kərsiti. Amina.

Cama Tsətsəfə Nə Məthləu Nə Biturusu

¹ Sara ara Simanu Biturusu, ndər məl thlər Yesu Kərsiti ənga cama səsau,

A nda nə nji, njira yau tsapəkur nə Hyalər mən ənga ndər mbəda mən Yesu Kərsiti, njira dləwuri mbərsa kəra duduru ənggər nər mən kau.

² Bəgə mayiwakur ənga hudə pərtə ja nggya nər hyi lagur sənbiya Hyal ənga Yesu Kərsiti Thlagər mən.

Nggyabiya Kəra Kyaga Njir Nu

³ Hyal wu hyalkur nyi a nər mən ri ja kalar səra mən wu yiwu aga nggyabiya ənga nggya hyalkur, lagur sənbiya nyi, ndəra ngga mən a vu kadakadarkur nyi ənga mənəhəkur nyi.

⁴ Lagu kə nga ji nə mən alkawal dədəgal ənga duduru, aga lagur nda nga mən wu dzəgwa da wu cir zəmə wu nggyabiya nə hyalkur aga mənə sən nggwadəna kər ara nggya dəmwa'yu nə duniya kəra suna paməpamə a'yi a gwa.

⁵ Agabangau, hya nərdzau, hya cakər nyi anə mbərsar hyi mənəhəkur, ənga anə mənəhəkur tsu sənbiya sau,

⁶ ənga anə sənbiya sə tsu, kəkəya kər, ənga anə kəkəya kər tsu cinapi ənga anə cinapi tsu nggya hyalkur,

⁷ ənga nggya hyalkur tsu yiwu zaməkur, ənga yiwu zaməkur tsu hangəkalkur ənga hangəkalkur tsu hangəkal zaməkur, ənga hangəkal zaməkur yiwudzau.

⁸ Ara ma sə'yar kə a'yi wu dəfuwa hyi gagadau, ndu kar hyi ara nggya gəra kətər dzau ənga gəra cakər dzau wu sənbiya sə ar kəra Thlagər mən Yesu kərsiti.

⁹ Ama kalar ndəra tini uya culi najaka sau, a dar ja ndər tsamə sə lələfuru ənga ndə ləfau. Ənga a farər ja abər a cina nyir nji sara ara bikə nyi kəra tərabiya.

¹⁰ Agabangau, wazha ama, hya nərdzau aga hya nyabiya nggar hyi ənga cadər hyi kəra nji məliya hyi. Ara ma hyi məl abangau, nahyu sən dla tsu mai.

¹¹ Lagu kə tsu nga hyu nda uya dləwu nə jijiri a vu təlkur Thlagə ənga ndər mbəda mən Yesu Kərsiti.

Ndər Haha Nə Ləkakadə Tsətsəfau

¹² Agabangau, cumu nga yu bəra dəngar hyi ar kəra sə'yar kau, alaga kə hyu sənbiya nda kau, ənga ciyar hyi hi wu jirkur kəra a'yi ara hyi kabangəkau.

¹³ Yu nggani a dar tsa'a ya bəra dəngar hyi ar kəra sə'yar kau, ma tsu yi əkkə'yi hyi wu dzə kau,

¹⁴ arya yu səni abər pəcir təkəbiya dzau ənga kumər dzə kau, a dar ləhəu, ənggər kəra Thlagə Yesu Kərsiti cabiya da.

¹⁵ Agabangau, yu məl kalar səra yu sən məliya aga ya ləri abər hyu nda dumwa ənga dəngari sə'yar kau, alaga ar pəcira yi piyari najaka dzau.

¹⁶ Ar pəcira 'yi nar hyi ar kəra dənəma ənga shilir Thlagər mən Yesu Kərsiti, a'yi pumungutu tsədlatsəda sara vu hahangəkur nə ndə nga 'yi nar hyi mai, ama səra 'yi ləri ənga liya 'ya ngau.

¹⁷ Ara a'yi 'ya tata'yi əna ar pəcira ji dləwuri ha kər ənga kadakadarkur sara ara Hyal Tada, ar pəcira 'yi nggari dāhə dədəgal sara dəməlməu kəra a vər na, “Naja kau, Zər da ngau, yu yiwu nyi gagadau, ənga ja tsu, huda ya pidari.”

¹⁸ Na'ya ənga kər'ya ngə nggar dāhə kə sara a dəməlməu, ar pəcira 'ya əkkə'yi ja ar dar mə cica.

¹⁹ Ənga tsu 'yu səni abər ndər nə nabi'yar kəra ndə da jijiri. Nahyi tsu hya nərdzau, hya səya nyi himi ənggər kəra mbəmbəl wu mbəl wu kuthlə wacikal vi, kəl ma shashilga disha wur vi tsu mbəl wu dəfuwa hyi.

²⁰ Sə tanggərma hya səni wu dəfuwa hyi abər vanyi ndərhaha a'yi wu ndər Hyal kəra sara wu dənga ndə nga nyi shili mai.

²¹ Ara ndərhaha a'yi wu shili sara wu dənga ndə mai, ama ndə ngu na ndərhaha sara ara Hyal lagur Məmbəl Cici kəra wu ləbiya nyi.

2

Nabi Ənga Mələmə Fati 'yar

¹ Ama nabi fati a'yi nda gangəu wu pama nji ənggər kəra nju uya njir highiə

fati wu pama hyi, ndə həlwa dzə wu hyi ənga dənga dididi. Ka mbari ndə shabiya yi anə ndəra kətiya nda ara tau, ndə dzəgwa uya tə anə kərnda

² Nji gangə tsu wu nda nu lagur gal məsahəkur wu lagu gəra səlikur. Lagu kə tsu ngə alenyi nji wu nda shini nyi yi anə jirkur.

³ Wu lagur sunar nda, maləm'yar dabə dzə ndu nda shili ənga dəhə məsahə nə fatir nda. Alaga kə a thlana ndar nji numa tsu kadəu, ənga ndəra wu nda dləna nda papabə nga ja

⁴ Arya Hyal a'yi piyari məl numa anə waladi'yar ar pəcira ndə məliya bikə mai, ama kəl ta ji vakuwa nda a gu u'ur kətsa, ji jahuwa nda a gwar vi dzəgam kəra ndiya ənga dzəgamu. A ndəna nga ndu nggya ndu səkə pəcir numa.

⁵ Ma da naja a'yi səsəlkər anə nji dədəm wu pəcira ji sana duniya ənga 'yimi mai, ama kəl Nəhu ndər tətəlna ndəshigu nə tsapəkur ənga alenyi nji mədəfau

⁶ Ma da Hyal sana məlmə Sodomu ənga Gwamwara lagur nggyina nda ənga u'u ba ndə sha aga bəbər, ənga ji məliya nda ndə da sər highiəu anə njir məl bikau, njir məl sərə gəra kyau.

⁷ Ma ji kətiya Lotu, ndə tsapəu, ndə kəra a vər nggya wu pama nji shishi kəra zəwar nyi.

⁸ (ara naja ndə tsapəu, kəra a vər nggya wu pama njir məl sərə gəra kyau, vu'yi ənga pəci uya diyadiyaəkər nə mambəl lagur sərə ju ləri ənga ju nggari ndu məl).

⁹ Ya ma abangə nga nyi, lagu kə nga mən səni abər Hyal a'yi ja ənga sən ənggəra ju sa həbiya nji tsapə nyi'yar sərə wu bəwəwatəu, ma njir məl dəmwa'yikur tsu, wu dumwa ənga məl dəmwa'yikur ba'anə pəcir numar nda.

¹⁰ Kə jiri nga nyi anə njira lər kərnda aga məl sərə ngga məsahə anə kumər dzə lagur məl səsukur ənga nggəl ara məl sərə njir tədəmwa wu na.

Nji kau, nji u'ul li ənga 6a6al kərngau, nji gəra səli ənga njira gəra hivər njira adabanga nda. Ndu sən nggəl njira nji gəra ləri ənga li.

¹¹ Ama alaga waladi'yar kəra ənga dənəma gagadə kau, a sən shili ənga vazə anə njira vər nggya wu mwar Thlagə mai.

¹² Ama nji kau, ndu ndər nə dida ar kəra sərə ndə gəra nggabiya. Nanda ənggər sər tagə nga nda, njira gəra ənga dənga, njir məl sərə dza nda wu yiwu wacu, njira nji yabiya aga nja mbar nja tsiya nda ənggər sər tagə nga ndu nda kudau.

¹³ Ətsu ənggər kəra ndə lər bəwəwatə anə nji abangə tsu nga nju nda nər nda bəwəwatəu. Dəngar nda ənga sə mənəhəu, ca ngə məl səsukur əpuci. Nji vavazə nga nda arya sər mələr nda dididi nga nyi, ma ndu sa ənga səm sər səm ənga hyi, dəngar nda dəmwa'yi nga nyi.

¹⁴ Cumu dəngar nda lagu səsukur nga nyi, nandu piyari məl bikə mai, ndu dumwa ənga ngguta njira gəra ənga dənəma wu mbərsar nda. Nanda njir suna ngau, njira nji shi'una.

¹⁵ Ndə piyari lagu kəra ta'yu ndə dzəgwa nu lagu Balamu zər Biyaru, ndəra wu yiwu gənna gagadəu lagur məl sə dəmwa'yu.

¹⁶ Ama nji kughiya nyi ara məl sə dəmwa'yu, kəl kwara kəra gəra saya ndər pahəna miya ji ndər ənga dəha ndau, aga ja kar nabi ara məl sə dididi ənggər nabi wu thləkau.

¹⁷ Najaka njir thla fati a'yi nda ənggər dəl nə 'yimi kəra ulnakər, ənga ənggər kunjigərpa kəra yambadəu a vər kədlau. Hyal ənga kərnyə a piyar ndari vir nggya kəra ndiya ənga kuthlə gagadəu.

¹⁸ Ara nji kau, lagur sə dididi ənga ndər məmələməu kəra ndu na, ənga cim nə məl səsukur ənga məl sə gəra səli nga ndu nggutəna njira ənga dzau nga ndə biya ara wu nggyabiya nə bikau.

¹⁹ Ndə məliya nda alkawal nə nggya kambau, ama nanda ənga kərnda tsu nda mafa anə sər mələ nda.

²⁰ Ma nda piyari məl sə dəmwa'yi nə duniya ara ndə səni Thlagə ndər mbəda mən Yesu Kərsiti, ama ba ndə bəra sha a nda məl sə dəmwa'yu, ndu nda da dididi a ndiya ta nda dədəm ta.

²¹ Kuji anə nda ma nanda a'yi saya sənbiya lagu nə nggya nə tsapəkur tsu kadə

mai, ara a sənbiyar nda ba nda dzəgwa bəra sha ara məl sə ənga ndər cici nə Hyal.

²² Arya karapə kə jiri n/ga nyi abər “Hya a shari ju nadə sərə ji tapərana” ənga “Fəshiu kəra nji pərana a bəra shari a gu tsukwa bə nyi.”

3

Pəcir Sha Shilir Thlagəu

¹ Bazhir 'wa da 'yar, najakə ngə tsəfə da nə məthləkura nyi anə hyi. Gyapə yi tsəfəri aga ya bəra fuwa dənga nə jijiri wu dəfuwa hyi.

² Yu yiwu hya bəra dəngari ənga ndər nabi'yar kəra tərabiya tsu kadəu, ənga ndər kəra Thlagə ənga ndər mbəda mən nar mən lagu miya cama səsə nyi'yar.

³ Sə tanggərma, hya da ənga səni, abər wu jomər duniya njir ngguta nju nda shili, ndu nda dumwa ənga məl sə dididi kəl sərə ndu yiwu nga ndu məl.

⁴ Ndu nda na, “Ya əmani ngə alkawal nə shili nyi kə ja? Kəja əjir mən'yar a piyar duniya ama tsu sə a vər ma'yi kakal ənggər kəra saya da, sə a'yi kəra bəlar dzə mai.”

⁵ Ama kəja kəra nda a fari abər lagu ndər Hyal ngə kalar sərə nji məliya a dəməlməu ənga a gyu 'yi, nji həbiya nda sara wu 'yimi ənga lagu 'yimi.

⁶ Lagu 'yimi ətsu nga nji tuzhina duniya nə zaman ta.

⁷ Lagu culi ndər ta tsu nga nji piyari dəməlməu ənga duniya nə kabəngəkəu wu nda sanakər ənga u'u, kəra Hyal piyari aga ja sə kə pəcira nju nda məl numa anə njir məl sə dəmwa'yu.

⁸ Ama a sara hya far najaka ndər bazhir 'wa da'yar mai, pida pathləu ənga Hyal ənggər fa duburam nga nyi, ətsu fa duburam ənggər pida pathlə nga nyi.

⁹ Thlagəu, a'yi wu far ənga alkawal nyi ənggər kəra alenyi nju dənga wu ndəndəkər kə mai. Munya nga ju məl ənga hyi, ara na ja a'yi wu yiwu ndə zəmə a sanakər mai, ama aga kalar ndə ja uya pi.

¹⁰ Ama pəcir shili Hyal wu nda da ənggər shilir ndər həl gərə nju səni. Dəməlmə wu nda sanakər da bə ənga wu gaga dəu, kalar sərə a'yi a gwagwa wu nda ngyinakər ənga

u'u. Duniya ənga sərə wu ja patəu wu nda ndzau.

¹¹ Ma da mbar kalar sə nga nju nda ndzana lagu kə abəngəu, wa thləm culi nji kəra hya kyaga da? A kyau hya da nji cica, njir məl sərə Hyal wu yiwu,

¹² ənggərə hyi wu sə kə pəcir shilir Hyal ənga hya kusar shili nyi. Pəci ta ngu nda shili ənga u'u nə nggyi duniya ənga kalar sərə a gwa.

¹³ Ama ənggər kəra ju nyana alkawal nyi, mən wu sə kə shilir dəməlmə mafəliyəngəu ənga duniya vir nggya nə tsapəkər.

¹⁴ Agabəngəu, bazhir 'wa da 'yar, kəra yu yiwu, ta dari hyu sə kə shilir najaka sau, hya nərdzau aga nja thləwa hyi gərə ənga sərə nja vaziya hyi ari ənga nggya ənga hüdə pərtəu ənga ja.

¹⁵ Hya dəngari sərə da Thlagər mənə vər səsə'u mən ca ngə aga kalar ndə a uya mbə dəu. Abəngə ngə zamər mən Bulusu ndəra mən wu yiwu tsəfər hyi lagu tsətsəlkər kəra Hyal nə nyi.

¹⁶ Cimu nga ju ndər ar kəra culi sə'yar kau, lagu cama tsətsəfə nyi'yar. Wu tsəfə nyi'yar alenyi ndər a'yi kəra dzadzau mənə sənbiya nda, kəra njira gərə təkəbiya sau, ənga njira gərə ta'yibiya dzau ənga dənəma wu mbərsar shasha sərə ndəra nyi wu na lagur sərə ndu yiwu, lagu kə nga ndu uya tau anə kərnda.

¹⁷ Agabəngəu, bazhir 'wa da 'yar, ta da a sənbiyar hyi abəngəu, kəl hya nggya ənga hangəkəl a sara highi bə nə fati a məliya hya dlanakər wu mbərsar hyi.

¹⁸ Ama hya cakər hau wu yiwukər ənga sənbiya Thlagər mən Yesu Kərsiti. Anə nyi ngə kadakadarkər kabəngəkəu ənga ba'anuwa tsu. Amina!

Cama Tsətsəfə Nə Tanggərma Nə Yahwana

Ndər Nə Pi

¹ Naja kəra tsu wu dzuguya duniya a'yi ja, kəra a nggari 'ya, ənga a lar 'ya ənga liya 'ya, ənga a tsambiyar 'ya tsu, ənga a tsəkwər 'ya ənga tsa 'ya, sə kau ca nga 'ya vər na ar kəra ndər nə pi.

² Pi kau, a cabiyar kər ar babal, a lar 'ya, ənga a sakidar 'ya tsu, ənga ca nga 'ya vər hə'wau anə hyi abər naja ngə Ndər Pi nə ba'anuwə, kəra ənga Tada nga ja, a canə 'yar ja dzau.

³ Najaka hə'wa sə kəra 'ya vər məl anə hyi a nggari 'ya, ənga a lari 'ya tsu, aga nahyi tsu, hya sa daḅər dzə ənga 'ya. Daḅə dzər mən tsu ara Tada ənga Zər nyi Yesu Kərsiti nga nyi.

⁴ Najaka tsəfə kəra 'yi tsəfə anə hyi aga cagulir 'ya a nyabiya dzau.

Nggyabiya Wu Mbəmbəl

⁵ Najakau ca ngə cama kəra 'yi nggari sara ara ja, na'ya tsu, 'yi hə'wuna hyi, abər Hyal ngə mbəmbəl, kuthləu a'yi wu ja alaga kushi mai.

⁶ Agabangau ma mən na abər mənə vər daḅər dzə ənga Hyal, ama tsu mənə vər ɓau wu kuthləu, a cabiyari abər njir thla fati nga mən, namən a'yi a vər nu jiri mai.

⁷ Ma mən nggya wu mbəmbəl, ənggər kəra ja wu mbəmbəl, a vər nggya mən wu daḅə dzə ənga kərmən, mashi Zər nyi Yesu tsu, ja cina mən sara wu kalar bikau.

⁸ Ma mən na abər bikə a'yi ara mən mai, kərmən nga mənə vər ngguta, jiri tsu a'yi wu mən mai.

⁹ Ma mən nana bikər mən anə Hyal, naja ndə tsa'a miya dəfu ngau, ənga naja ndə tsapə ngau, ba ja təfəbiya mən bikər mən, ja dzəgwa cina mən sara wu kalar dəmwa'yikurər mən.

¹⁰ Ma mən na abər namən a'yi məliya bikə mai, a cabiyar mən abər Hyal ndər thla fati nga ja, ənga ndər nyi tsu a'yi a wu dəfuwa mən mai.

2

¹ Nahyi wazha ɗa, ya vər tsəfə najaka tsəfə anə hyi a sara hya məl bikau. Ama ma ndau a'yi kəra məliya bikau, ndər hal arya mən a'yi wu mwar Tada, naja ngə Yesu Kərsiti ndəra tsapəu.

² Naja ngə lər kər nyi nə sadaka nə hə bikər mən, a'yi nər mən waci mai, ama ətsu nə duniya patəu.

³ Ma mən ɓəlar dladə nyi, a cabiyari abər a sən nyir mən.

⁴ Ma ndəra na, abər, “Yu sən Hyal,” ama naju ɓəlari dladə nyi mai, najaka ndau, ndər thlafati ngau, jirkur tsu a'yi a wu ja mai.

⁵ Ama ma ndəra a vər nu sərə ndər Hyal nana, yiwukur Hyal a nyabiyar dzau wu ja. Lagu kə nga mənə səni abər a'yi mən wu ja.

⁶ Kalar ndəra na abər a'yi ja vər nggya wu Hyal, a fiyar kər kəl ji ɓə ənggər nə Yesu.

⁷ Nahyi bazhir 'wa ɗa 'yar, a'yi dladə mafələng nga ya vər tsəfə anə hyi mai, ama dladə dədəm kəra hyi dləwuri tsu kadə ta ngau. Ndər ɓəla nə dədəm kə ca ngə cama kəra hyi nggari.

⁸ Alaga abangau, dladə mafələng nga ya vər tsəfə anə hyi, jirkur nyi a lar nji wu ja ənga wu hyi tsu, arya kuthlə a vər tərabiya ənga mbəmbəl nə jijiri a vər mbəl nga ja.

⁹ Kalar ndəra na abər wu mbəmbəl nga ja, ama naja a'yi wu yiwu zamə nyi mai, a cabiyari abər tsu ja wu kuthləu.

¹⁰ Ama kalar ndəra vər yiwu zamə nyi, wu mbəmbəl nga ju nggya, sər məliya ja thlər hi a'yi tsu mai.

¹¹ Ama kalar ndəra piyari shishir dza zamə nyi wu kuthlə nga ja, ənga ju ɓau wu kuthləu. Naja a'yi wu səni vira ju ma'yi a ndar mai, arya kuthlə kə a ləfəna nyi ri.

¹² Wazha huɗa yau, yu tsəfə anə hyi, ara a təfəbiya hyir nji bikər hyi arya thləmə nyi.

¹³ Nahyi tada'yar, yu tsəfə anə hyi, ara hyu sənbiya nyi ndəra divira dzəgwa duniya.

Nahyi wazha shili, yu tsəfə anə hyi, ara a səmkur hyi təlkur ar kəra ndə dəmwa'yi kau.

Nahyi wazha baduwari, yu tsəfə anə hyi,
ara a sənər hyi Tada.

¹⁴ Nahyi tada'yar, yu tsəfə anə hyi,
ara a sənbiya nyir hyi, ndəra divira
dzəgwa duniya.

Nahyi wazha shili, yu tsəfə anə hyi,
ara njir dənəma nga hyi,
ənga ndər Hyal a'yi wu dəfuwa hyi,
ənga a səmkur hyi təlkur ar kəra ndə
shishi ta.

A Sara Hya Yiwu Duniya Mai

¹⁵ A sara hya yiwu duniya, alaga səra a
gwa mai. Ma ndəra vər yiwu duniya,
yiwukur nə Tada a'yi wu dəfuwa ja mai.

¹⁶ Ara kalar səra a wu duniya, sə ənggər
suna nə kumur dzau, ənga səra li wu cim,
ənga ɔwasə ənga səra ara gau, a'yi wu shili
sara ara Tada mai, ama sara wu duniya.

¹⁷ Duniya ənga kalar səra wu ja kəra nji
wu cim ndu tərabiya, ama ndəra wu məl
thlər ənga yiwur huda Hyal, a'yi ja ənga pi
nə ba'anuwa.

Tədə Himi Ar Kəra Dawa Nə Kərsiti

¹⁸ Nahyi wazha huda yau, pəci nə
kudiyar duniya nga mən a gwa, ənga
ənggəra hyi nggari abər dawa nə Kərsiti a
vər shili, alaga kabangəkau, dawa Kərsiti a
shilir nda gangəu. Lagu kə nga mən wu
sənbiya abər wu kudiyar duniya nga mən.

¹⁹ Sara wu mən nga ndə biya, ama jiri
nanda a'yi nər mən mai. Ara maja bər nər
mən nga nda, tsu nda əkkə'yi mən. Ama
ma'yir nda a cabiyari abər ndə a'yi kəra
wu pama nda kəra nər mən mai.

²⁰ Ama nahyi nər hyi Ndə Cici kə a
cadəbiya hyi ri ja, ənga papatəkura hyi a
sənər hyi jirkura nyi.

²¹ Nayi a'yi wu tsəfə najaka tsəfə anə hyi
arya nahyi gəra səni jiri mai, ama ara hyu
səni, ba tsu hyu səni abər jirkur wu yabiya
fati mai.

²² Wa ngə ndər thlafati ka? Naja ngə
ndəra kəpalna abər Yesu ngə Kərsiti. Culi
ndə kə ngə dawa Kərsiti, ndəra kəpalna sən
Tada ənga Zər nyi.

²³ Kalar ndəra kəpalna səni Zəra nyi, naja
a'yi sən Tada mai. Ama kalar ndəra
hənggəri, ji nana abər Yesu ngə Zəra nyi,
a'yi ja ənga Tada.

²⁴ Bəgə səra hyi nggari tanggərma ta a
nggyari wu dəfuwa hyi. Ma a nggyari wu
dəfuwa hyi, nahyi tsu a nggyar hyi wu Zər
ənga Tada.

²⁵ Kəja alkawal kəra ji hər mən, abər a'yi
mən ənga pi gəra kudau.

²⁶ Yu tsəfə najaka sə anə hyi ar kəra njira
wu yiwu nda səkwana hyi.

²⁷ Ama nahyi, cadə kəra hyi uya sara ara
Mambəl Cici a nggyari wu hyi, ənga a'yi kəl
hyi ɓəra gal vanyi ndə aga highiɓə anə hyi
mai. Ama Mambəl kəra ji nər hyi wu
highiɓər hyi kalar sau, ara highiɓə nyi jijiri
nga nyi, sə fafati a'yi a gwa mai. Ənggər
kəra ji highiɓər hyi, abangə tsu hya nggya
wu ja.

Wazha Hyal

²⁸ Kabangəkau, nahyi wazha huda yau,
hya dumwa ənga nggya wu Kərsiti, aga ma
ji shashili hivər a'yi wu sa mbar mən ənga
məna gu səli mai.

²⁹ Ma hyu səni abər ndə tsapə nga ja,
hyu səni abər kalar ndəra wu məl səra tsa'a
zər Hyal nga ja.

3

¹ Abar ngə gangəkura yiwukur kəra Tada
cabiya anə mən, kəra nja dzəgwa ngga mən
ənga wazha Hyala! Pakatə ca nga mən.
Səra da duniya a'yi wu sən mən mai, ca ngə
ara nandu sənbiya nyi mai.

² Nahyi bazhir 'wa da 'yar, kabangəkə
wazha Hyal nga mən, ənga səra mən wu
nda da a ndu mwa tsu, a'yi cabiya dzə ar
babal kwatahə mai. Ama mənə səni abər
ma Kərsiti sa cabiya dzau, mənə nda da
ənggər naja, ara mənə nda lar nyi ənggər
kəra ja.

³ Kalar ndəra fərkər ənga Kərsiti, ju cina
kənyi ənggər kəra ja cici kau.

⁴ Kalar ndəra wu məl bikau, a ɓəlɓar ja
dladau. Ənga jiri, məl bikə ca ngə nggəl ara
ɓəla dladau.

⁵ Ama a sən hyi abər Yesu shili aga ja sa
həna bikər mən. Ənga bikə a'yi wu ja mai.

⁶ Kalar ndəra vər nggya wu Kərsiti, naja
a'yi wu dumwa ənga məl bikə mai. Kalar
ndəra dumwa ənga məl bikau, naji saya lar
Yesu mai, ənga naju səni nyi tsu mai.

⁷ Nahyi wazha huda yau, a sara hya piyari ndə ja nggutəna hyi mai. Kalar ndəra wu məl sərə tsa'a, naja ndə tsapə ngau, ənggər kərə Kərsiti tsapəu.

⁸ Kalar ndəra vər dumwa ənga məl bikə nə shatan nga ja, arya shatan nga a vər dumwa ənga məl bikə mbar dzəgwar duniya. Sərə də Zər Hyal shida wu duniya ca ngə aga ja sa wushina thlər shatan.

⁹ Kalar ndəra ar viya zər Hyal naja a sən dumwa ənga məl bikə mai, arya pi mafələng sara ara Hyal a'yi wu ja. Naju sən dumwa ənga məl bikə mai, ara naja ar viya zər Hyal.

¹⁰ Kəja ənggəra mən a sən tsaməri njira ar viya wazha Hyal ənga njira ar viya wazha shatan. Kalar ndəra gərə məl sərə tsa'a, naja a'yi zər Hyal mai. Abangə tsu ngə ndəra gərə ca yiwukur anə zamə nyi.

Hya Ca Yiwukur Anə Kuvwar Hyi

¹¹ Kəja cama kərə hyi nggari tsu kadəu, abər mənə ca yiwukur anə kuvwar mən.

¹² A sara hya də ənggər Kayinu mai, naja ndəra nə shatan ngau, kə ji tsiya zamə nyi. Mi ngə sərə də ji tsiya zamə nya? Ara sər mələ ja dəmwa'yi nga nyi, ama sər mələ zamə nyi tsapə nga nyi.

¹³ Zaməda'yar, ja sara də sə dədəgur anə hyi mai, ma njir duniya piyari shishir dza hyi.

¹⁴ A sən mən abər a biyar mən sara wu miya tau a shili wu pi, ara mənə ca yiwukur anə zamər mən 'yar. Ama ndəra gərə ca yiwukur, wu tə nga ju nggya.

¹⁵ Kalar ndəra piyari shishir dza zamə nyi, ndər tsa ndə nga ja. A sən hyi tsu abər kalar ndər tsa ndau, a'yi ja ənga pi gərə kudə wu ja mai.

¹⁶ Kəja ənggəra mənə səni tara mi ngə yiwudzau, ənggəra Yesu Kərsiti lər piya ja arya mən. Abangə tsu kəl mənə lər piya mən arya zamər mən 'yar.

¹⁷ Ma ndəra a'yi ənga kalar sərə ju yiwu ba ji lari zamə nyi wu ghar sau, ama naji dləwar nyi mai, abar ngə yiwukur Hyal a sən də wu dəfuwa ja?

¹⁸ Nahyi wazha huda yau, a sara mənə ca yiwukur ar cicir miya waci mai, ama ənga kalar sər mələ mən ba ənga jirkur.

¹⁹ Kəja ənggəra mənə səni abər namən wu jirkur, ba ənggəra mənə cabiya abər a'yi mən ənga kər papal wu mwar Hyal,

²⁰ kalar pəcira dəfuwa mən cabiya mən abər namən a'yi məliya sərə kakal mai. Ara Hyal a ndiya dəfuwa mən, ənga ju sən kalar sau.

²¹ Nahyi bazhir 'wa də 'yar, ma dəfuwa mən cabiya mən abər namən a'yi məliya sərə kakal mai, a'yi mən ənga kər papal wu mwar Hyal,

²² ənga mənə dləwuri sara ara ja kalar sərə mənə vər kədiyau, arya mənə bəlari dladə nyi'yar, ənga mənə məl sərə wu pina huda ja.

²³ Ənga kə ngə dladə nyi, abər mənə hənggəri ənga thləmə Zər nyi Yesu Kərsiti, ənga mənə ca yiwukur anə kuvwar mən ənggər kərə ji nana wu dladə nyi.

²⁴ Kalar njira wu bəlari dladə nyi, wu ja nga ndu nggya, ənga naja tsu wu nda. Kəja ənggəra mənə səni abər ju nggya wu mən, mənə sənbiya lagu Mambəl kərə ji nə mən.

4

Hya Dzəgabiya Mambəla Nyi'yar

¹ Nahyi bazhir 'wa də 'yar, hya sara hənggəri ənga kalar mambəl mai, ama hya dzəgabiya mambəla nyi'yar aga nja lari tara sara ara Hyal nga nda. Arya nabi nə fafati 'yar a biyar nda gangə wu duniya.

² Kəja ənggəra hyu sən tsaməri abər Mambəl Hyal ngə kau. Kalar mambəl kərə hənggəri abər Yesu Kərsiti shili wu kumər dzau, sara ara Hyal nga nyi.

³ Ama kalar mambəl kərə gərə hənggəri abər Yesu sara ara Hyal nga ja, najaka mambəl, dawa Kərsiti ngau, kərə hyi nggari abər ju shili, ya kabangəkau a'yi ja wu duniya.

⁴ Nahyi, wazha huda yau, nə Hyal nga hyi ənga a səmkur hyi təlkur ar kərə nabi fati'yar, arya ndəra wu hyi kau a ndiyar ja ndəra wu duniya ənga dənəma.

⁵ Nanda nə duniya nga nda, ca ngə sərə də sərə wu biya sara wu miya nda, nə duniya ngau, ənga njir duniya tsu wu səhimi nda.

⁶ Namən nə Hyal nga mən. Kalar ndəra wu sən Hyal ndu səhimi 'ya, ama kalar

ndəra a'yi nə Hyal mai, nandu səhimi 'ya mai. Lagu kə nga mənə sənbiya Mambəl nə jijiri ənga mambəl nə fafati.

Yiwukur Nə Hyal Ənga Nər Mən

⁷ Nahyi bazhir 'wa də 'yar, bəgə mənə ca yiwukur anə kuvwar mən, arya yiwukur sara ara Hyal nga nyi. Kalar ndəra wu ca yiwukur zər Hyal nga ja, ənga ju sən Hyal.

⁸ Kalar ndəra gəra ca yiwukur, naju sən Hyal mai, arya Hyal ngə yiwukur.

⁹ Lagu kə ngə Hyal cabiya yiwukur nyi wu pama mən, ji səwa Zər nyi kəra zəm pathlə a shili wu duniya, aga mənə uya pi gəra kudau lagu nyi.

¹⁰ Kəja kə ngə yiwukur, a'yi namən ngə ca yiwukur anə Hyal mai, ama naja ngə cabiya mən yiwukur, ənga ji səwa Zər nyi aga ja də sər thla sə nə həna bikər mən.

¹¹ Nahyi bazhir 'wa də 'yar, ta Hyal cabiya mən yiwukur, a dəari tsa'a mənə cabiya yiwukur anə kuvwar mən tsu.

¹² Ndə a'yi kəra saya lari Hyal ənga li mai. Ama ma mən ca yiwukur anə kuvwar mən, Hyal wu nggya wu mən, ənga yiwukur nyi a nyabiya dzə wu mən.

¹³ Lagu kau, nga mənə səni abər mənə nggya wu ja ənga naja tsu wu mən, arya a nə mənər ja Mambəl nyi.

¹⁴ Ənga a lar 'ya, ənga a lər 'ya sakida abər Tada a səwar Zər nyi aga ja sa də ndər Mbəda duniya.

¹⁵ Kalar ndəra nana ənga miya ja abər Yesu Zər Hyal ngau, Hyal a vər nggya wu ja, ənga naja wu Hyal.

¹⁶ Ənga namən wu sən ənga mən hənggəri ənga yiwukur kəra Hyal a'yi əni anə mən.

Hyal yiwukur ngau. Ma ndəra vər nggya wu yiwukur, wu Hyal nga ja a vər nggya, ənga Hyal wu ja.

¹⁷ Lagu kə ngə yiwukur nyabiya dzə wu pama mən, aga mənə uya papalkur kər wu ja ar pəcir thla numa, arya ənggər naja nga mən wu duniya kau.

¹⁸ Hivər a'yi a wu yiwukur mai. Ama yiwukur kəra nyabiya dzə jijiri wu kədləna hivər, arya hivər a'yi ja ənga lə bwaəwatəu. Kalar ndəra wu hivər, naju nyabiya dzə ənga yiwukur mai.

¹⁹ Mənə ca yiwukur arya naja ngə cabiya mən yiwukur tanggərma.

²⁰ Ma ndə na abər “Yu ca yiwukur anə Hyal,” ama ba ji piyari shishir dza zamə nyi, ndər thla fati nga ja. Arya kalar ndəra gəra ca yiwukur anə zamə nyi kəra ju lari ənga li, naja sən ca yiwukur anə Hyal kəra ji gəra lari mai.

²¹ Ənga anə mənər ja najaka dladə, abər kalar ndəra ca yiwukur anə Hyal, kəl ji ca yiwukur anə zamə nyi tsu.

5

Mbərsa Wu Zər Hyal

¹ Kalar ndəra hənggəri abər Yesu naja ngə Kərsiti, zər Hyal ngə nda nyi, ənga kalar ndəra vər ca yiwukur anə tada, ju ca yiwukur anə zər nyi tsu.

² Lagu kə nga mənə səni abər mənə ca yiwukur anə wazha Hyal, lagur ca yiwukur anə Hyal ənga bəlar dladə nyi.

³ Yiwu Hyal ca ngə, ma mənə vər bələri dladə nyi'yar. Dladə nyi'yar tsu a'yi tədəbə mai.

⁴ Ma ndəra zər Hyal nga ja, a səmkur ja təlkur ar kəra duniya. Mbərsar mən ngə məliya mən səmkur təlkur ar kəra duniya.

⁵ Wa ngə ndər səm təlkur ar kəra duniya ka? Kəl ndəra hənggəri abər Yesu ngə Zər Hyal.

⁶ Naja ngə shili lagur bəbətizəma 'yimi ənga pəna mashi, Yesu Kərsiti. A'yi lagur 'yimi wacu mai, ama lagur 'yimi ənga mashi. Mambəl ngə sakidar sə kau ara Mambəl ca ngə jiri.

⁷ Sə makər a'yi kəra ləri sakida,

⁸ nanda ngə Mambəl, ənga 'yimi ba mashi, nanda kə makər kau, sə zəm ngə dəngar nda.

⁹ A dləwu mən sakida nə nji, ama sakida nə Hyal nga ndiya patəu. Ara sakida nə Hyal ngau, kəra ji cabiya ar kəra Zər nyi.

¹⁰ Kalar ndəra hənggəri ənga Zər Hyal, sakida kau a'yi a gyu dəfuwa ja. Kalar ndəra gəra hənggəri ənga Hyal, a shabiya nyir ja aga ndər thla fati, ara naja a'yi hənggəri ənga sakida kəra Hyal ləri ar kəra Zər nyi kə mai.

¹¹ Najakau ca ngə sakida nyi, abər Hyal a nə mən ri pi gəra kudau, pi kə tsu, wu Zər nyi nga nyi.

¹² Kalar ndəra ənga Zəra nyi, pi a'yi ara ja. Ma ndəra gəra ənga Zər Hyal, pi a'yi ara ja mai.

Ndər nə Joməya

¹³ Ya vər tsəfə sə kau anə hyi, nahyi kəra hənggəri ənga thləmə Zər Hyal, aga hya səni abər pi gəra kudau a'yi ara hyi.

¹⁴ Najakau, ca ngə papalkur kər kəra mən uya a dumwar Hyal, abər ma mən kədi kalar sau ənggər yiwu huda ja, ju nggar mən.

¹⁵ Ma mənə səni abər ju nggar mən, kalar səra mən kədi ara ja, a sənər mən abər a uyar mən.

¹⁶ Kalar ndəra lar zamə nyi a vər məl bikə kəra a'yi a təkər tə mai, ba ja kədi Hyal aga Hyal a nə nyi pi. Ya vər na sə kau anə njira bikər nda a'yi təkər nə tə mai. Bikə a'yi kəra təkər nə tau. Naya vər na abər ja kədi aga naja kə mai.

¹⁷ Kalar məl sə dididi bikə ngau, bikə a'yi kəra naja a'yi təkər nə tə mai.

¹⁸ A sən mən abər kalar ndə kəra zər Hyal nga ja, naja a'yi wu məl bikə mai, arya Zər Hyal nga vər bəlar nyi. Ndə shishi ta tsu a'yi a sən tsəkwar nyi mai.

¹⁹ A sən mən abər wazha Hyal nga mən, duniya kə tsu, wu tsa ndə shishi ta nga nyi.

²⁰ A sən mən tsu abər shilir Zər Hyal a sa nə mənər ja sənbiya sau, aga mənə sən nyi naja kəra ndə jijiri. Namən, a'yi mən wu ja, naja kəra jijiri, naja Yesu Kərsiti Zər nyi. Naja ngə Hyal nə jijiri ənga pi gəra kudau.

²¹ Nahyi wazha huda yau, hya bəlar kərhyi ara nu katəu.

Cama Tsətsəfə Nə Məthləu Nə Yahwana

Usa Dzau

¹ Sara ara ndəra degal nə daḅə dzə njir nu, a nda nə mala dəgal ki cacadau ənga wazha nyi kəra ya vər yiwu ənga jirkur, a'yi nayi zhizhi ḁa nga vər yiwu nyi mai, ama daḅə ənga kalar njira wu sən jiri.

² 'Yu yiwu hyi arya jirkur kəra a vər nggya wu mən ənga ju nda nggya wu mən ba'anuwa.

³ Bəgə mayiwakur, ənga təhudəu, ənga hudə pərtu sara ara Hyal Tada ənga Yesu Kərsiti, Zər Tada nyi, nda nggya ənga mən wu jirkur ənga yiwukur.

⁴ Hudə yi pipida gagaḁau ənga yi thləwa alenyi wazha ngau a vər nu jiri, ənggər kəra Tada cuwa mən mənə məl.

⁵ Kabangəkau, mala dəgal, vanyi ndər mafəliyangə nga ya vər tsəfə anə ngə mai, ama kəra ara mən tsu dəḁəmə ta ngau. Ya vər na abər, mənə yiwu kərmən.

⁶ Ara yiwudzə kəra dudur ca ngə mənə ḅau wu ḅəlar ndər Hyal. Ənggər kəra hyi nggari tsu kaḁəu, ca ngə hya nggya wu yiwukur.

⁷ Njir sukwa nji gangə kəra gəra hənggəri abər Yesu Kərsiti a'yi shili wu kumər dzə mai, a tətəlnar nda dzə a ndu duniya. Kalar culi najaka nji, njir sukwa nji ngau ənga dawa nə Kərsiti.

⁸ Hya hangəkal ənga kərhyi hya sara sana səra hyi məl thlər aga nyi, ama aga hya uya akkəra nyi.

⁹ Kalar ndəra cakər sau a ḁar kəra najaka highiḅau, naja a'yi ta'yi ar kəra highiḅə nə Kərsiti mai, Hyal a'yi ənga ja tsu mai, kalar ndəra dumwa ənga highiḅə nə Kərsiti, Tada ənga Zər nyi a'yi wu ja.

¹⁰ Kalar ndəra shili əgya hyi, ma a'yi ji shili ənga najaka highiḅə mai, hya hə nyi a vu kir hyi mai, ənga hya sara dləwu nyi mai.

¹¹ Kalar ndəra dləwur nyi ju nda ḁa wu cir zəm wu shishikur nyi kau.

¹² Sə a'yi gangə kəra ya kyaga tsəfər hyi, ama nayu yiwu ya ḅəra tsəfər nda mai, ama arya kau, yu yiwu ya lar hyi bama ənga bama aga hudə pipidar mən a nyabiya dzau.

¹³ Wazha kwamə ngə kəra cacadaḁə nda vər usa ngau.

Cama Tsətsəfə Nə Makəru Nə Yahwana

¹ Sara ara ndəra dəgal nə daḅə dzə njir nu, a nda nə Gayisu ndəra ya vər yiwu nyi nə jijiri.

² Nagə bazhir 'wa ḁa, ya vər kədi Hyal anə ngau aga jaməu wu kumur dzau, ənga kalar sə ja ḁa mənəhəu, ənggər kəra mambəl ngə jaməu.

³ Huda yi pipida gagaḁau ənggəra yi nggari sara ara alenyi zamər mən ənggəra gə nggya wu jirkur tsa'a miya ḁəfu, ənga ḁau wu jirkur.

⁴ Vanyi sə a'yi a ndiya ənga pina huda yi gagaḁə ənggər ma yi nggari wazha ḁa a vər nggya wu jirkur mai.

⁵ Nagə bazhir 'wa ḁa, a'yi gə ənga məl thlər tsa'a miya ḁəfu wu kalar səra ga vər məl anə wazha ama, alaga kə nda məthləpi kau.

⁶ A nar nyir nda culi yiwukur ngau anə daḅə dzə njir nu. A ḁari tsatsa'a aga ga səwa nda wu lagu ənggər kəra məl thlər Hyal cabiya.

⁷ Arya Thləmə kə nga ndə biya, tsu nda a'yi a vər gal dləwa dzə ara njira a'yi njir nu Hyal mai.

⁸ Arya kau, mənə kyaga thləwa culi najaka nji aga mənə məl thlər daḅə ənga nda wu jiri.

⁹ A tsəfər yau anə daḅə dzə njir nu, ama ba Diyatrifesu kəra yiwu ja ndiya kalar ndau ba ji nggəl ara nggar səra 'yi na.

¹⁰ Agabəngau, ma yi shili, yu sa nana ndəla ja, aga kalar ndə a nggari culi na 'ya kəra ju məl. A'yi naja kə waci mai, kə ji ḁəra nggəl ara dləwu wazha ama, kə ji ḁəra kari njira wu yiwu nda dləwu nda, ənga ji kədləbiya nda sara wu daḅə dzə njir nu.

¹¹ Nagə bazhi ḁa, a sara ga fa'abiya hiya sə ḁəmwa'yi mai, ama ga fa'abiya hiya sə mənəhəu. Kalar ndər məl sə mənəhəu sara ara Hyal nga ja. Kalar ndər məl sə ḁəmwa'yi sara ara Hyal nga ja mai.

¹² Kalar ndə a vər lə sakida mənəhə ar kəra Demetrisu arya jirkur nyi. Jiri ənga kərnyi ngə sakida nyi. Na'ya ənga kər'ya

tsu ngə sakida nyi, nagə ənga kərngə tsu a sən gə abər sakidar 'ya jiri nga nyi.

¹³ Sə a'yi gangə kəra ya yiwu ya tsəfə anə ngau, ama naya yiwu ya tsəfə nda kabəngəkə mai.

¹⁴ Ya vər yiwu ya shili ənga kusa aga ma sa ndər bama ənga bama.

¹⁵ Bəgə hudə pərtu ja nggya ənga hyi. Bazhi'yar kəra ənggau nda vər usa hyi. Ga usar patə bazhi'yar kəra ndəna patə.

Cama Tsətsəfə Nə Jiwudə

¹ Cama tsətsəfəkə sara ara Jiwudə mafa Yesu Kərsiti ənga zamiya Yakubu, a nda nə njira nji ngga, njira Hyal Tada wu yiwu nda, nji kətiya ndalagur Yesu Kərsiti.

² Bəgə təhudə, ənga hudə pərtəu, ənga yiwukur gagadə nda də nər hyi.

Numa Ar Kəra Njira Gəra Sən Hyal

³ Nahyi bazhir 'wa də 'yar, a yiwur yi gagadəu aga ya na tsəfər hyi ar kəra mbədə kəra a'yi anə mən patəu. Ama kə yi bəra lari a dāri tsa'a aga ya tsəfər hyi ənga ya nar hyi, abər hya nərdzau wu mbərsar hyi, kəra nji nə anə nji cici gə Hyal aga zəm wacu, gəra cakau.

⁴ Səra də yi na abangə kau, ca ngə alenyi nji a'yi kəra hələwa dzə a vu hyi, njira dədəməu a thlana ndar nji numa. Nji'yar kau, a'yi njir nu Hyal nga nda mai, nanda ngə njira shabiyar mayiwakur Hyal lagur səm gəra səlikur nə duniya ənga ndə kəpalna Yesu Kərsiti Thlagər mən.

⁵ Alaga abangau, wu sən hyi patəu, ama yu yiwu ya dəngar hyi ənggəra Thlagə mbəlbiya nji nyi sara wu Masaru, ama alaga kau, kə ji bəra dləna njira gəra mbərsa.

⁶ Ənga hya dəngari ənga waladi'yar kəra gəra bəlar miya thlərər nda, ənga ndə piyari vir nggyar nda. Nanda ngə Thlagə mbiya ənga əpa liyangə, kə ji fuwa nda a gyu kuthləu mbamba ba'anuwə, aga nda səkə pəci numa dəgal nə Hyal.

⁷ Ənggər kəra Sodomu ənga Gwamwara ənga məlmə'yar kəra zəwar nda, lər kərnda anə səsukur ənga nggya dedebəu, a cabiyar nda anə nji ənggəra nji wu nda sa bwaḃwatəu wu u'u nə ba'anuwə.

⁸ Abangə tsu ngə njir shuni'yar kə debəna dza kərnda, ənga ndə nggəl ara nu səra njir dənəma nə təkur wu na, ənga nanda tsu ndə ndər didədidə ar kəra waladi'yar.

⁹ Ama alaga Mayikalə dəgal waladi, ar pəcira ndu pəpa ənga shatan arya dza Musa

kəra tətəu, naja a'yi na ndər dididi anə shatan mai, ama səra ji na wacu, “Thlagə ja kughiya ngau.”

¹⁰ Ama nji kau, nda vər ndər dididi ar kəra səra nda gəra nggabiya, ənga səra ndu nggani lagur kumər dzau ənggər səra mələ sər shishi, sə'yar kə ngə wu nda dləna nda.

¹¹ Sər təhudə anə nda, ara a hər nda sər mələ Kayinu, a kusar nda kər nda a vu nggyabiya Balamu lagur gal gəmma, lagu kau dlənar nda kərnda wu hya'a hangəkal culi nə Kora.

¹² Najaka nji sə dididi nga nda wu hyi ma hya vər səm sər səm nə yiwukurər hyi, nda vər səm sər səm əkkə'yi hyi wu gəra səlikur ənga hivərkur. Nanda njir bəla ngau, kəra sər gu ta nda nga ndu sən wacu. Ənggər dləma kəra gəra tədə par nga nda, kəra wu thla ba yambadə a tətəlna. Ənggər wu kəra gəra ya nga nda, wu kəra nji labiya ngilanga nda ba ndə tətənəkər shaushau.

¹³ Nanda ənggər dləgwamər 'yimi tsadau kəra a vər thləkau, sər mələ nda sər shili ənga səli ngau. Nanda ənggər shashilga kəra a vər bəbə sər nda, kəra kuthlə kiyakiyar situ nga vər səkə nda nə ba'anuwə.

¹⁴ Enoku, kəra naja ngə ndə mədəfəkura nyi sara ara Adamu, nana ndərhaha ar kəra nji kau, abər, “Kəja, Thlagəu a vər shili ənga nji cici nyi dubu duburam,

¹⁵ aga ja sa thlana nyi numa anə kalar ndau, ənga aga ja cabiya nyi anə kalar njira gəra wu nu Hyal patər sər mələ nda kəra dididi, kəra a'yi wu lagu nu Hyal mai, ənga kalar ndər dididi kəra njir bikau, nji gəra nu Hyal nana ar kəra ja.”

¹⁶ Nji 'yar kau, njir ngunguni ngau, ənga njir gal bikə ndau, lagur dəmwa'yikur nda ca nga nda nu, njir ḃwasə ənga kərnda nga nda, ənga njir ndər sukwa nji aga nda fa'abiya sə wu tsa nji nga nda.

Ngga Nə Nggya Wu Cinapi

¹⁷ Nahyi bazhir 'wa də 'yar, hya dəngari səra cama səsə'yar nə Thlagər mən Yesu Kərsiti na dədəməu, abər nda də.

¹⁸ Ndə nar hyi abər, “Wu kudiyar pəci njir didə vi wu nda də a'yi, njira wu nu lagur kərnda, lagu kəra gəra nə Hyal.”

¹⁹ Nji 'yar kau na nda ngə njira təkəbiya
kəra hyi, njir yiwu məl sə wu ndəndəkur,
ənga tsu Mambəl Hyal a'yi ara nda mai.

²⁰ Ama nahyi bazhir 'wa da 'yar, hya
hərya kərər hyi wu mbərsar hyi kau, kəra
cici gagaɖau, ənga hya kədi Hyal wu
Mambəl Cicaɖu.

²¹ Hya tsərpər kərər hyi wu yiwukur nə
Hyal, ənggər kəra hya vər səkə təhudə nə
Thlagər mən Yesu Kərsiti aga ja hər hyi a
shili wu pi gəra kudaɖu.

²² Hya təhudə əgya njira ənga kər
məməthlu,

²³ hya mbəɖana alenyi nji lagur mbəlbiya
nda sara wu u'u, alenyi nji hya cabiya nda
təhudəu, ama daɖə ənga hivərɪ, ənga piyari
shishir dza nda a sara kar zhizhigər kəra
ar dza nda a sara deɖəna hyi.

Kədi Hyal Nə Fal

²⁴ Anə ndəra ənga dənama nə kar hyi ara
dla, ənga ja lər hyi gəra ənga vazau wu
mwar kadakadarkur nyi ənga hudə pida
pida gagaɖau,

²⁵ anə Hyal kəra zəm Ndər Mbəɖa mən,
kadakadarkur, ənga dəgalkur, ənga dənama
ba ənga dənama təlkur nə nyi ngau, lagur
Yesu Kərsiti Thlagər mən, tsu dəɖəməu,
ba'anə kabangəkau, ənga ba'anuwa!
Amina.

Mətakər Anə Yahwana

Səra Tsəfə Kau Ar Kəri

¹ Mətakər sara ara Yesu Kərsiti, kəra Hyal nə nyi aga ja canə nyi anə njir məl thlər nyi'yar, səra dar ləhəu kəl ju nda nyabiya dzau. Ji cabiya sə kau ar babal lagura ji səwa waladi nyi anə ndər məl thlər nyi Yahwana.

² Yahwana ləri sakida ar kəra kalar səra ji ləri, naja ngə, ndər Hyal ənga sakida kəra Yesu Kərsiti ləri.

³ Barka anə ndər jiga ndərhaha sara ara Hyal kau, ənga barka anə njira nggari ba ndə fuwa wu dəfuwa nda səra tsətsəfau, ara pəcir nyabiya dzər nda patə a dari ləhəu.

Usa Dzau Anə Dabə Dzər Njir Nu'yar Wu Məlmə Pəmpaməu Mədəfau

⁴ Nayi, Yahwana, ngə ləri tsəfə kau, anə dabə dzə njir nu wu məlmə pəmpamə mədəfau wu 'yi'yir Asəya.

Mayiwakur ənga nggya jaməkur sara ara Hyal ja nggya ənga hyi, Hyal ndəra a'yi əshina, ənga saya də, ənga ndəra wu nda shili, ba sara ara mambəl pəmpamə mədəfau kəra a vər nggya wu mwar tsəkafə nə Hyal.

⁵ Ənga sara ara Yesu Kərsiti ndəra naja ngə fər kər nə jijiri, ndər lə sakida, ja nggya ənga hyi, naja ngə ndə nə tanggərma kəra hya'ari sara vir tau, ənga ndər səm təlkur ar kəra təltəl'yar nə duniya.

Naja ndəra cabiya mən yiwukur, ənga ndəra kətiya mən sara wu mafakur nə bikər mən lagur pəna mashi nyi.

⁶ Naja ngə məliya mən, mən də dabə njir səm təlkur ənga pubu'yar, njir məl thlər anə Hyal ənga anə Dənyi. Anə nyi ngə kadakadarkur ənga dənəma ba'anuwa. Amina.

⁷ Tsama mau, kəja ju shili wu dlama sara dəməlmau.

Kalar ndapi wu nda lar nyi, patə əkkə'yi njira tsatsaviya nyi ənga katsakər.

Ənga patəkura njir duniya wu nda tiwi arya ja.

Ənga jiri, abangə nga nyi wu nda də. Amina.

⁸ Əngwar Hyal Thlagəu, “Nayi ngə Dzəgwa, nayi ngə Kudiya. Nayi ngə ndəra a'yi əshina, ənga saya də, ənga ndəra wu bəra nda sha shili, Ndə dəgal dənəma.”

Mətakər Ar Kəra Kərsiti

⁹ Nayi Yahwana, zamər hyi, kəra wu cir zəmə əkkə'yi hyi wu sa bwaəwatəu, ənga wu təlkur Hyal, ba ənga wu mba dəfu kəra nər mən wu Kərsiti Yesu. Nji kədləna də a gwar dzəgur dəl nə Patəmosu arya ndər Hyal kəra yi tətəlna ənga sakida kəra yi ləri ar kəra Yesu.

¹⁰ Ar pəci nə Thlagəu, ənggəra Mambəl shida ar kəra yau, ba yi nggari dəhəu dəgal wu yukudə də ənggər mbidə tələmə,

¹¹ kəra a vər na, “Tsəfəya ar ləkakadəu, səra gə ləri ba ga səwa nyi anə dabə dzə nə njir nu'yar mədəfau, kəra wu məlmə Afisa, ənga Səməna, ənga Pagamusu, ənga Tayatəra, ənga Sardisu, ənga Filadelfiya, ba ənga Lawudekiya.”

¹² Ba yi shabiya dzau aga ya ləri ndəra vər ndər anə də. Ayukudə yi shabiya dzau, ba yi ləri sər səbə pitəlla nə əndzau mədəfau.

¹³ A gwar hada sər səbə pitəlla pəmpamə mədəfə kau, ba yi ləri vanyi ndau kəra a papa Zər Ndau, ji hari ləgutə kəra wu gya hədiya hiya ja sərəpəu, ənga ji thla'ubiya hathla ja ənga takulagə nə əndzau.

¹⁴ Kəra ja ənga shishir kəra ja a dar pərtə pwahəu ənggər əpur pa'wa, pərtə pwahəu ənggər mətəndili. Liya ja tsu wu mbəl dəgə kiyara u'u.

¹⁵ Hiya ja wu mbəl ənggər liyangə shishi'wu kəra nji nənə wu thla, ənga dəha ja wu pa tsəkir shidar dəl.

¹⁶ Ji səbiya shashilga mədəfau wu tsi mazəma ja, ənga sara vu miya ja ngə katsakər cacadə miya wu biya. Bama ja tsu wu mbəl ənggər mbəl nə pəci ma pəci ta'yi kər.

¹⁷ Ta yi ləri nyi, ba yi dla a gyu hufə nyi ənggər ndəra tətəu. Kə ji fər tsi mazəma ja a dar yau, ji na anə də, “Ga sara hivər mai, nayi ngə tanggərma ənga nayi ngə kudiya.

¹⁸ Nayi ngə ndəra ənga pi. Nayi ngə ndəra tau, ama kəja yi ənga pi nə ba'anuwa. Nayi

ngə ənga dənama ar kəra tau, ənga ar kəra ki nə nji gə mambəl.

¹⁹ Ga tsəfəri kalar səra gə lari, səra a'yi a vər də kabangəkau, ənga səra wu nggura də a ndu mwa.

²⁰ Kəja səra dəfəwa ar kəra shashilga'yar mədəfə kəra gə lari wu tsi mazəma yau, ənga sər jigə pitəlla nə əndzə mədəfə ta aga nyi: Shashilga'yar mədəfau, nanda ngə waladi'yar nə dəbə dzə njir nu'yar, wu məlmə paməpamə mədəfau ənga sər səbə pitəlla mədəfau, ca ngə dəbə dzə njir nu'yar wu məlmə paməpamə mədəfau.

2

Cama Anə Dabə Dzə Njir Nu Wu Məlmə Afisa

¹ “Ga tsəfəri cama tsətsəfə kə anə waladi nə dəbə dzə njir nu wu məlmə Afisa, abər,

“Kəja cama sara ara ndəra səbiya shashilga'yar mədəfau wu tsi mazəma ja, ənga naja kəra a vər bəu wu pama sər jigə pitəlla nə əndzə mədəfau kə nana.

² “Wu səni yi sər məla gə patəu. A lari yi kwakwadəkura gu thlər kəra ga vər məl, ənga bwaḃwatə kəra ga vər səsə'wau. Yu səni abər nagə wu tsamə nji dəmwa'yi ənga li mai. Ənga gu tsambiya njira wu ngga kərnda cama səsau ama a'yi nda abangə mai. Ənga a sənbiyar gau, abər nə fati nga nda.

³ A sən yau abər a nggyar gə ənga mba dəfu, ənga səsə'wu bwaḃwatəu gəra ənga həda aya thləmə də.

⁴ Ama kəja səra yi vazəya ngə ni, a piyari gə yiwukur kəra a'yi ara gə tsu kadəu.

⁵ Ga dəngari ənggəra gə dədəməu divira ga dla a gyu yukudu! Ga tubi sara ara bikə ngau, ga dumwa ənga məl səra ga vər məl mənəhə dədəmə ta. Ma a'yi gə tubi mai, yu shida, ba ya sa həna sər jigə pitəlla nə ngau ar vir nggya nyi.

⁶ Ama kəja sər məla gə kəra mənəhəu, gə piyari sər məla njir Nikolayitanu, ənggər kəra yi piyari tsu.

⁷ “Kalar ndəra ənga himi ngga sau, kəl ja səya himi ja nggari səra Mambəl a vər na anə dəbə dzə njir nu'yar. Anə kalar ndəra səmku təlkur, yu nda nə nyi dənama nə səm

yayar wu nə pi kəra ar wu nə pi ar fa wu nə Hyal.

Cama Anə Dabə Dzə Njir Nu Kəra Wu Məlmə Səmarə

⁸ “Ga tsəfəri cama tsətsəfə kə anə waladi nə dəbə dzə njir nu wu məlmə Səmarə abər,

“Kəja cama sara ara ndəra tanggərma ənga kudiya, ndəra tau ba ji bəra də a'yi ənga pi.

⁹ Yu səni bwaḃwatə ngau ənga gha ngau, ama ndə dudur nga gau! Yu səni culi ndər dida vi kəra wu biya sara wu miya njira wu ngga kərnda njir Yahudiya nji dədəm nə Hyal, ama a'yi nda abangə mai, ama dəbə dzər nda, dəbə dzə nə Shatan ngau.

¹⁰ Ga sara hivər aya culi bwaḃwatə kəra gu nda sa mai. Yu nar ngau, shatan wu nda sa vakuwa alenyi nju pama hyi a gwu fursəna, aga nja dzəbiya hyi. Hyu nda lari bwaḃwatə nə pida kumou. Ama ma hyi sən cinapi, hya nggya ənga fər kər wu mbərsar hyi, alaga ji dla ənga tau, nayi tsu, yu nə hyi dara təlkur nə pi.

¹¹ “Kalar ndəra ənga himi ngga sau, kəl ja səya himi ja nggari səra Mambəl a vər na anə dəbə dzə njir nu'yar. Kalar ndəra səmku təlkur, naju lar bwaḃwatə ara tə nə məthləkura nyi mai.

Cama Anə Dabə Njir Nu Kəra Wu Məlmə Pagamamu

¹² “Ga tsəfəri cama tsətsəfə kə anə waladi nə dəbə dzə njir nu wu məlmə Pagamamu abər,

“Kəja cama sara ara ndəra ənga katsakər cacadə miya wu tsa ja.

¹³ Yu səni abər vira ga vər nggya a gwa, vira Shatan a vər səm təlkur nyi ari ngau. Alaga abangau, kə gə səbiya də ənga jirkur. Nagə a'yi shin də yi lagur mbərsa ngə mai, alaga ar pəci kəra nji tsəya Antipas wu pama hyi, ndəra lər sakida tsa'a miya dəfu ar kəra yau, ar vira Shatan wu nggya.

¹⁴ Alaga abangau, alenyi sə a'yi kəra yi vaziya ngau a gwa. Alenyi nji a'yi wu pama hyi kəra səbiya highiḃə nə Balamu, naja ngə ndəra highiḃər nyi anə Balakəu lagura ja məliya njir Izirayila nda məliya

bikə ari, lagur səm sər səm kəra nji
thlana anə katəu, ənga məl səsukur.

¹⁵ Abangə tsu a'yi hyi ənga njira səbiya
highiḅə nə Nikolayitanu.

¹⁶ Agabangau, kəl ga tubi! Ma a'yi
abangə mai, kəja yu shili ara gau ənga
kusa, ba ya sa pana nda ənga katsakər kəra
wu biya sara wu miya yau.

¹⁷ Kalar ndəra ənga himi ngga sau, kəl
ja səya himi ja nggari səra Mambəl a vər
na anə daḅə dzə njir nu'yar. Anə kalar
ndəra səmku təlkur, yu nə nyi sara wu
mana kəra dədəwa sara dəməlməu. Ənga
tsu, yu nda nə nyi tsəka pərtəu kəra
thləmə mafəliyəngə tsətsəfau ari, kəra kəl
ndəra dləwuri tsəka nyi ngu nggabiya
wacu.

Cama Anə Daḅə Dzə Njir Nu Wu Məlmə Tayatəra

¹⁸ “Ga tsəfəri cama tsətsəfə kə anə
waladi nə daḅə dzə njir nu wu məlmə
Tayatəra abər,

“Kəja cama sara ara Zər Hyal, Ndəra ənga
liya ja ənggər kyara u'u, ənga hiya ja tsu
ənggər liyəngə kəra nji nəna wu thla.

¹⁹ Yu səni səra mələ gau, ənga yiwukur
ngau, ənga mbərsa ngau. Yu səni dləwa dzə
ngau ənga səsə'wu sə ngau. Yu səni tsu
abər sər məl ngə nə kabangəkau a ndiya ta
dədəməu.

²⁰ Alaga abangau, kəja sər vazə ngə
kəra a'yi. Nagau, gə nə nyi lagu anə mala
kəra nja ngga ənga Jazabelu, mala kəra
wu ngga kərnyə ənga nabi mala. Lagur
highiḅə nyi, ji məliya njir məl thlər
də'yar gu məl səsukur ənga səm sər səm
kəra nji thlana anə katəu.

²¹ Yi nə nyi pəci aga ja tubi sara ara
səsukur nyi, ama kə ji nggəl ara piyari
səsukur nyi.

²² Agabangau, yu nda nə nyi shiləgə
dəmwə'yi gagaḁau, ənga kalar njira məl
səsukur ənga ja, ndu nda lari ḅwaḅwatə
gagaḁau. Yu nda məl anə nda abangau,
ma ndə nggəl ara tubi nda piyari sər mələ
ja.

²³ Yu nda dləna wazha nyi. Daḅər njir
nu patə wu nda sənbiya abər nayi ngə
ndəra wu səni səra wu dəfuwa ndau, ənga

səra ndu dənga patəu. Yu nda kina nyi anə
kalar ndau tsa'a ənga sər mələ ja.

²⁴ “Ama tsu ya 'yi ənga cama anə hyi,
nahyi njira hiyau wu Tayatəra, nahyi kəra
gəra nu highiḅə fati kau, ənga nu sə Shatan
kəra ndu ngga ‘Sə Shatan kəra dədəwa.’ Tsu
yu ḅəra cakə ḅwaḅwatə gagaḁə anə hyi
mai.

²⁵ Səra a'yi, kəl hya səbiya mbərsar hyi
ḅaḅalu, kəl nayi ḅəra sha shili.

²⁶ Anə patər njira səmku təlkur, ənga
ndə ḅəlari ndər ḁa ba'anə kuḁiya, yu nə
nda dənəma sara ara dədə ar kəra njir
duniya patəu.

²⁷ “Nji wu nda səm təlkur ar kəra njir
duniya ənga zəwa liyəngəu,
ənga nju nda pəpəthləna nda ənggər
təm kəra nji həriya sara wu
tsəkwaḅəu.

²⁸ Ndu nda ḁa ənga dənəma nə səḅə nji
ənggər kəra yi dləwuri sara ara dədə, yu
ḅəra nər nda shashilga nə mudlau.

²⁹ Kalar ndəra ənga himi ngga sau, kəl
ja səya himi ja nggari səra Mambəl a vər na
anə daḅə dzə njir nu'yar.”

3

Cama Anə Daḅə Dzə Njir Nu Wu Məlmə Sadisu

¹ “Ga tsəfəri cama tsətsəfə kə anə waladi
nə daḅə dzə njir nu wu məlmə Sardisu
abər, kəja cama sara ara ndəra səbiya
mambəl'yar nə Hyal mədəfau, ənga
shashilga paməpamə mədəfau. Yu səni sər
məla gə papatəu, gu tsamə kərngau ənggər
ndə mbəmbədə nga gau, ama kəja tətə nga
gau.

² Ga hya'ari sara wu ghanyi! Ga nərdzau
aga ga ta'yibiya səra hyi kushu divira ja
tau. A sənbiyar yau abər sər mələ gau, a'yi
tsa'a wu mwar Hyal ḁa mai.

³ Agabangau, ga dəngari səra gə nggari
ənga səra gə hənggəri əni tanggərma, ba ga
ḅəlari ənga ga tubi. Ama ma nagə a'yi
hya'ari wu ghanyi mai, yu shili ənggər
ndər həl kukuthləu, nagə wu nda səni pəci
kəra yu nda shili ar mai.”

⁴ Alaga abangau, a'yi gə ənga alenyi nji
kəra wu daḅə dzə njir nu nə Sardisu kəra
gəra dəḅəna kar har nda. Ndu nda ḅau

əkkə'yi yau wu kar pərtəu, aya a dər
nda tsa'a aga nyi.

⁵ Patər njira səmku təlkur yu nda har
nda kar pərtəu. Ənggəra ji də patəu, nayu
həbiya thləmə nda wu ləkakadə nə pi mai,
ama yu nda hə'una nda wu mwar dədə
əkkə'yi waladi nyi'yar abər nəda nga nda.

⁶ Kalar ndəra ənga himi ngga sau, kəl
ja səya himi ja nggari səra Mambəl a vər
na anə dabə dzə njir nu'yar.

Cama Anə Dabə Dzə Njir Nu Wu Məlmə Filadelfiya

⁷ “Ga tsəfəri cama tsətsəfə kə anə waladi
nə dabə dzə njir nu wu məlmə Filadelfiya
abər, kəja cama sara ara ndəra cicau ənga
jiri ndəra ənga sər pahə miya ki nə
Dawuda. Səra ji pahəna ndər hədiya a'yi
mai, ba tsu səra ji hədiya, ndər sən pahəna
a'yi mai.

⁸ Wu səni yi sər mələ gə patəu, kəja ya
pahənari miya ki kəra ndər sən hədiya a'yi
mai. Yu səni dənəma ngau tətəwa nga nyi,
ama alaga abəngau, kə gə bəlari ndər də,
nagə a'yi shin də yi mai.

⁹ Lara mau, yu nda ciwa kabə njir nu
Shatan, nda sa bəliya undi wu mwa ngau,
ənga ya məliya nda, nda sənbiya abər nagə
ngə ndəra yu yiwu, nanda njir thla fati,
njira wu ngga kərnda njir Yahudiya ama
a'yi nda abəngə mai.”

¹⁰ Arya gə bəlari dladə də nə capi, yu
nda sa kətiya ngau sara ara madiya pəcir
dzə kəra a vər shili ar kəra duniya patə
aga sa dzə njira wu duniya.

¹¹ Yu shili gəra ənga səkari. Ga səbiya
səra ara gau bəbalu, ara nja sara mbəliya
akkəri ngau.

¹² Kalar ndəra səmku təlkur, yu məliya
nyi aga shimal nə Ki Hyal də, naja bəra
biya sara a gwa mai. Yu nda tsəfəya ar ja
thləmə Hyal də, ənga thləmə məlmə Hyal
də, naja ngə Urshalima mafəliyangə kəra
wu shida sara də məlmau sara dara Hyal
də, ənga tsu yu tsəfəri ar ja thləmə də kəra
mafəliyangəu.

¹³ Kalar ndəra ənga himi ngga sau, kəl
ja səya himi ja nggari səra Mambəl a vər
na anə dabə dzə njir nu'yar.

Cama Tsətsəfəu Anə Dabə Dzə Njir Nu Wu Məlmə Lawudekiya

¹⁴ Ga tsəfəri cama tsətsəfə kə anə waladi nə
dəbə dzə njir nu wu məlmə Lawudekiya
abər,

“Cama kau, sara ara ndəra naja ngə
Amina, ndəra naja ngə fər kər ənga
sakida nə jijiri ənga ndər səm təlkur nə
Hyal kəra məliya kalar sau.

¹⁵ Yu səni sər mələ gau, nagə a'yi gə
shishi'wu mai, ya, a'yi gə kwakwadə tsu
mai. Cimə də ga kyaga də pathləu wu
pama nyi!

¹⁶ Ama kə gə də məmələməu, kəra a'yi
gə shishi'wu mai, ənga a'yi gə kwakwadə
tsu mai, agabəngau, yu təfəbiya ngau sara
wu miya yau!

¹⁷ Ara gu na, ‘Nayi ndər bərba ngau
ənga a'yi yau ənga kalar səra yu yiwu.’ Ama
nagə wu səni abər ndə dādali nga gə mai,
ndə gəra ənga sə dur. Nagə sər təhudu, ndə
ləfau, ənga ndə turusu.

¹⁸ Agabəngau, yu nər ngə hangə aga
ga dəlbiya əndəu sara ara yau, əndə kəra
nji thləna wu u'u aga ga də ndər bərba.
Ənga tsu ga dəlbiya ləgutə pərtə nə ha sara
ara yau, aga ga mbuya turusukur ngau
əni, ara ga sara gu səli. Ətsu ga dəlbiya mal
pə wu li aga ga daḡaga lar sau mənəhəu.

¹⁹ Patəkura njira yu yiwu, yu kughiya
nda ənga yu hwathliya nda. Agabəngau,
ga nərdə ga məl səra tsa'a ənga jiri ba ga
tubi.

²⁰ Səya mə himi! Kəja yi ta'yi a miya ki
ya vər tsa. Kalar ndəra nggari dāha yau, ba
ji pahəna miya ki, yu vwau ya vuwa nggya
wu ja, ba 'ya səm sər səm ənga ja.

²¹ Kalar ndəra səmku təlkur, ju nda
nggya ənga yau ar tsəkafə də, ənggər kəra
yi səmku təlkur ya vər nggya ənga dədə ar
tsəkafə nyi.

²² Kalar ndəra ənga himi ngga sau, kəl
ja səya himi ja nggari səra Mambəl a vər na
anə dabə dzə njir nu'yar.”

4

Dləvau A Dəməlməu

¹ Ayukudə kau, ba yi tsamə, ba yi lari
vanyi miya ki papahau a dəməlməu. Dəhə
ta yi saya nggari ənggər mbidə tələmə ta,

ənga yi bəra nggari ja vər ndər anə də, ju na, “Shida ənggau, ba ya sa canə ngə sərə kəl ji dərkər ayukudə kau.”

² Ənggərna ba Mambəl shida ar kərə yau, ba yi lari tsəkafə a dəməlmau ənga vanyi ndau a vər nggya ari.

³ Ndəra vər nggya a dar tsəkafə kau, ju mbəl ənggər tsəka dəzə mənəhəu, kərə nja ngga ənga jaspə ba karneliyanu. Mbəmbəl shamba kərə zəwuya tsəkafə kau, a ya pata tsəka kərə wu mbəl ənggər səkwər kwa.

⁴ Tsəkafə paməpamə məthləkumunyi apə fodə ngə zəwari nyi, ənga njira nggurəm məthləkumunyi apə fwahəu nga vər nggya ar nda. Ndə bathlər dzau ənga kar pərtəu ənga dara təlkur nə əndzə ngu kərə nda patəu.

⁵ Sara ar tsəkafə kə ngə səm par wu biya ənga dəraghi par ba dlədə par. A dumwar tsəkafə kau, təsə u'u mədəfau a'yi a vər mbəl. Nanda ngə mambəl paməpamə mədəfau nə Hyal.

⁶ A dumwar tsəkafə kau, vanyi sə a'yi kərə ənggər dəl məshi'wa, kərə wu mbəl wilwilu ənggər tsəka pərtəu.

A vwar hada ba zəwuya tsəkafə kau, ngə sə ənga pi fodəu. Li ngə sa nda hədiya nda a dumwa ənga a biyu yukudə.

⁷ Sə nə tanggərma wu sə ənga pi fodə kau, a ya pata ləvari, nə məthləkura nyi a ya pata thla zəwa, ənga nə makərkura nyi a pa bama ndau, ba nə fodəkura nyi tsu a ya pata dəgumbəla kərə a vər mau.

⁸ Kalar zəma sə ənga pi fodə kau, a'yi nda ənga bəgə kwa kwa ba li ngə zəwar nda patəu, a vu hudəu ənga a biyar ya nda. Vu'yi ənga pəci nga ndu dumwa ndu na, “Ndə cicau, ndə cicau, ndə cicau ngə Hyal Thlagəu ndə dəgal dənəma! Ndəra a'yi ja dədəməu, a'yi ja kabəngəkau, ənga ju bəra nda shili.”

⁹ Kalar pəci kərə sə'yar kə ənga pi kə lə kadakadarkur, ənga dəgalkur, ba ənga usaku anə ndəra vər nggya ar tsəkafə kau, ndəra a'yi ənga pi ba'anuwa,

¹⁰ nanda njira nggurəm məthləkumunyi apə fodə kau, wu bəliya undi wu hudə ndəra vər nggya ar tsəkafə kau, ndu dləvə nyi, ndəra a'yi ənga pi ba'anuwa. Ndu pina dara təlkur nda a dumwar tsəkafəu, ndu na,

¹¹ “Nagə ngə də tsa'a aga dləvə, Hyal Thlagər 'ya, dləwuri kadakadarkur, ənga hakər, ba ənga dənəma, arya nagə ngə məliya pətər sau, ənga a'yi nda ənga pi ara nagə ngə məliya kalar sərə gu yiwu patəu.”

5

Ləkakadə Pəpədau Ənga Zər Gaməu

¹ Kə yi lari ləkakadə pəpədau wu tsi mazəma ndəra vər nggya ar tsəkafə kau. Ləkakadə pəpədə kau, a'yi ja ənga tsəfau a gwu hudə nyi, ənga a biyar ya nyi, kərə nji ghidəna miya nyi ənga mətəmə ghighidəu mədəfau.

² Kə yi lari vanyi madiya waladi, kərə hya'ana dəhə dzədzəgaməu, ju hə'u sau, ju na, “Wa ngə də tsa'a aga ja təkudəna mətəmə ghighidə nə ləkakadə ka, ba ja pahəna?”

³ Ama ndə a'yi kərə də tsa'a a dəməlmau ənga wu duniya ba ənga wu ndəla 'yi'yi kərə wu sən pahəna ləkakadə kə ənga ja tsəmə sərə a gwa gwa mai.

⁴ Kə yi tiwi ənga sələm gagadəu ara ndə a'yi kərə də tsa'a aga ja pahəna ləkakadə kau, ənga ja tsəmiya sərə a gwa gwa mai.

⁵ Kə pathləu wu pama njira nggurəm məthləkumunyi apə fodə kə na anə də, “Ga sara tiwi mai! Lari, kəja Ləvari nə culi Yahuda, sara wu nggilang nga Dawuda a səmkur təlkur. Naja ngə ndəra də tsa'a aga ja pahəna ləkakadə kau ənga mətəmə ghighidə mədəfə kau.”

⁶ Təma, kə yi lari vanyi zər gaməu, kərə ənggər nji tsəya, ama kəja ta'yi nga ja wu pama tsəkafəu, ənga sə ənga pi fodəu, ba ənga njira nggurəm məthləkumunyi apə fodə kau. A'yi ja ənga tələmə mədəfau ənga li mədəfau, nanda nga ar viya mambəl Hyal mədəfə kau, kərə Hyal səwa a ndu hudə duniya patəu.

⁷ Kə Zər Gamə kə hya'ari ji nda dləwuri ləkakadə pəpədə kau sara wu tsa mazəma ndəra vər nggya ar tsəkafə kau.

⁸ Ta ji dləwuri ləkakadə pəpədə kau, təma, kə sə ənga pi fodə kau, ənga njira nggurəm məthləkumunyi apə fodə kə bəliya undi wu mwar Zər Gamə kau. Kalar ndu pama nda

a'yi ja ənga səmbəl, ənga ndu səbə tasa'wu
əndzə nyinyau ənga sə kisəu, kəra ca ngə
kədi Hyal nə nji cici gə Hyal.

⁹ Kə ndə thlə na mafəliyangə, ndu na,

“A dəri gə tsa'a ga dləwuri ləkakadə pəpədə
kau
ga təkudəna mətsama nyi ənga ga
pahəna.

Ara a tsəya ngər nji,
ənga mashi ngau,

nga gə bəliya nji anə Hyal,
sara wu kalar culi ənga miya ənga 'yi'yi
nə duniya pampaməu.

¹⁰ Kə gə shabiya nda, ndə də njir təlkur
ənga pubu'yar
njir məl thlər anə Hyalər mən.
Ənga ndu nda səm təlkur tsu ar kəra
duniya.”

¹¹ Kə yi tsamə ba yi nggar dəha
waladi'yar kəra ndiya dubu duburam
tata'yi kəra zəwari tsəkafə kau, ənga sə ənga
pi fodə ta, ba njira nggurəm məthləkumunyi
apə fodə ta.

¹² Ənga ndu thlə na, ndu na,

“Zər gamə kəra nji tsəya a dəri tsa'a ja
dləwuri dənəma ənga bərbakur,
ənga hahangəkur, ənga nərdzau, ənga
dəgalkur,
ənga kadakadarkur ba fal!”

¹³ Təma, kə yi nggari kalar sə kəra ənga pi
a dəməlmau ənga kəra a gyiwu 'yi, ba kəra a
gyu ndəla 'yi'yi ba ənga kəra a gwu dəl,
patəkura sərə ənga nda vər thlə miya, ndu
na,

“Fal, ənga dəgalkur ənga kadakadarkur ba
dənəma
a nggyari anə ndəra vər nggya ar
tsəkafə nə təlkur
ənga tsu anə Zər Gamə ba'anuwa!”

¹⁴ Kə sə ənga pi fodə kə dləwubiya, ndə na,
“Amina!” Kə njira nggurəm məthləkumunyi
apə fodə kə bəliya undi ndu dləvə nyi.

6

Zər Gamə Təkudəna Mətsamə Ghighidəu Nə Ləkakadəu

¹ Kə yi lari Zər Gamə təkudəna pathlə wu
pama mətsamə ghighidə mədəfə ta, ba yi
nggari pathlə wu pama sə ənga pi fodə ta a
vər na, ənga dəhə dlaḃəu kəra ənggər
dləḃəu, wu na, “Ba shili!”

² Ta yi tsamə, ba yi lari vanyi tagu
pərtəu. Ndəra a dari səbiya laga wu tsa ja,
kə nji nə nyi dara nə təlkur. Ji biya ənggər
ndəra səmku təlkur aga ja biya səmku təlkur.

³ Ta Zər Gamə təkudəna mətsamə
ghighidə nə məthləkura nyi, ba yi nggari sə
ənga pi nə məthləkura nyi wu pama sə ənga
pi 'yar ta, wu na, “Ba shili!”

⁴ Kə vanyi tagu səbiya, tagu dəzəu. Ndər
dla nyi, nji nə nyi dənəma aga ja kar nggya
jaməu wu duniya, ənga ja məliya nji, nda
tsa kərnda. A nə nyir nji madiya katsakər.

⁵ Ta Zər Gamə təkudəna mətsamə
ghighidə nə makərkura nyi, ba yi nggari sə
ənga pi nə makərkura nyi wu pama sə ənga
pi 'yar ta, wu na, “Ba shili!” Kə yi tsamə,
təma, kə yi lari vanyi tagu kyakyaru! Ndər
dlə tagu kau, ənga sər təkə sə bama ənga
bama wu tsa ja.

⁶ Kə yi nggar vanyi sau, kəra wu pa
dəhəu sara wu pama sə ənga pi fodə ta, wu
na, “Tasa'wu təkə sə nə uhi pathləu nju
nda dəl ənga gənna thlər nə pəkə pathləu.
Tasa'wu təkə sə makər nə yedī nju nda dəl
ənga gənna nə thlər pəkə pathləu. Ama hya
sara ndzana mal zaitunu ənga 'yimir wur
inabi mai.”

⁷ Ta Zər Gamə təkudəna mətsamə
ghighidə nə fodəkura nyi, təma, kə yi nggari
sə ənga pi nə fodəkura nyi wu pama sə pi
'yar ta, wu na, “Ba shili!”

⁸ Ənggəra yi tsamə, kəja vanyi tagu,
pətəhulu! Ənga ndər dla nyi, thləmə nyi ca
ngə tau, ənga vir nggya nji gə mambəl ngu
nu nyi. Təma, kə nji nə nyi dənəma ar kəra
cifə pathləu nə fodəkura duniya, aga ja
dləna nda ənga katsakər ba wuḃəu, ba ənga
shiləgə paməpamə ənga sər tagəu.

⁹ Ta Zər Gamə təkudəna mətsamə
ghighidə nə təkukura nyi, kə yi lari a vu gya
kida bagadi kau, mambəl njira nji tsəya
arya ndər Hyal ənga sakida kəra ndə ləri.

¹⁰ Kə ndə hya'ana dəhə gagađau, ndu na, “Hyal Thlagəu, ndə dəgal dənəma, ndə cicau ənga tsu ndə jiri, kəl a nuwa nga gu nda məl numa anə njir duniya, ənga ga məliya njira tsəya 'ya nda kina mashir 'ya?”

¹¹ Təma, kə nji nə nyi anə kalar ndu pama nda ləgutə pərtəu, kə nji nar nda aga nda səkari nə pəci kushu, kəl nji nyabiya gangəkura njir məl thlər kuvwar nda ənga zamər nda kəra nju nda tsəya ənggər kəra nji tsəya nda kə tsu.

¹² Ənggə tsu, təma, yi lari Zər Gamə təkudəna mətsamə ghighidə nə kwakura nyi. Kə 'yi'yi kənggədər dzau, kə pəci də kiyakiyar sitəu ənggər nggusəmi, ba hya də dəzəu tsu ənggər mashi.

¹³ Shashilga'yar tətəđau a gyiwu 'yi ənggər kəra yayar wur kanda wu pəpau a gyiwu 'yi tsu ndə gəra nau ma yambadə dədəgal sau.

¹⁴ Təma, kə nji pədəna dəməlməu, ənggər kəra nju pədə buci, ənga kə nji fa'ana kalar mau ənga dzəgur dəl ar vir nggyar nda.

¹⁵ Kə təltəl'yar nə duniya ənga njir səm təlkur, ənga njira nggurəm nə soja, ənga njir gənna, ba njir dənəma, ənga mafa'yar ba ənga kambər nji dəwana kərnda wu thləthləl'yar ənga wu mə'yar.

¹⁶ Ndu ngga mə'yar ənga tsəka'yar ndu na anə nda, “Təda mau a gyar 'ya aga hya dəwana 'ya wu mwar ndəra vər nggya ar tsəkafə kau, ənga sara ara hudə ndzəndzə nə Zər Gamə kau.

¹⁷ Arya pəci dəgal nə hudə ndzəndzər nda a shiliri, wa nga sən nda səsə'wura?”

7

Nji Dubu Gharu Ənga Dubu Fwadə kumunyi Apə Fodəu

¹ Ayukuda sə'yar kau, təma, kə yi lari waladi'yar fodə tata'yi ar hyaka duniya paməpamə fodəu, ba ndə kar yambadə ara sau wu duniya, ar 'yi'yi ənga ar dəl ənga alaga ar wu.

² Kə yi bəra lari vanyi waladi a vər shida sara wu səbiyar pəci kəra a'yi ənga mətsamə nə Hyal kəra ənga pi wu tsa ja. Ənga dəhə dəgal ji ngga waladi'yar ta fodəu, kəra nji nə nda dənəma nə lə bwaḃwatə anə duniya ənga dəl tsu.

³ Əngwar waladiya nyi, “A sara hya lə bwaḃwatə anə duniya, ənga dəl ənga wu'yar kwatahə mai, kəl 'yi fər mətsamə ar hudəma njir məl thlər anə Hyal.”

⁴ Kə yi nggari gangəkura njira nji fər nda mətsamə nə Hyal kau, nanda nji dubu gharu ənga dubu fodə kumunyi apə fodə ngau (144,000), sara wu culi kumo apə məthləu nə njir Izirayila.

⁵ Kəja ənggəra nji fər nda mətsamə kau,

sara wu culi nji gə Yahuda 12,000,

sara wu culi nji gə Rubenu 12,000,

sara wu culi nji gə Gadu 12,000,

⁶ sara wu culi nji gə Ashiru 12,000,

sara wu culi nji gə Nafətali 12,000,

sara wu culi nji gə Manasa 12,000,

⁷ sara wu culi nji gə Simiyanu 12,000,

sara wu culi nji gə Lawi 12,000,

sara wu culi nji gə Isaka 12,000,

⁸ sara wu culi nji gə Zabulanu 12,000,

sara wu culi nji gə Yusufu 12,000,

sara wu culi nji gə Benjamenu 12,000.

Daḃə Dzə Njir Nu Kəra Cicau

⁹ Ayukuda kau, təma, kə yi tsamə ba yi lari daḃə dzə nji cici gə Hyal gangə gagađau kəra nji gəra sən jigabiya. Ndə səbiya sara wu kalar culi ənga 'yi'yi ənga miya pampaməu, tata'yi nda wu mwar tsəkafəu, ba ənga wu mwar Zər Gamə kau. Ndə hari ləgutə pəpərtə patəu, ənga hyali hyifa ngu tsa nda.

¹⁰ Ndə hya'ana dəhəu dədəgaləu, ndu na,

“Mbəđau sara ara Hyalər mən,
ndəra vər nggya ar tsəkafə kau
ənga anə zər gama nyi!”

¹¹ Waladi'yar kə patə tata'yi nda, ndə zəwar tsəkafə kau, əkkə'yi njira nggurəm ba sə ənga pi fodə ta. Kə ndə dla a gyiwu 'yi wu mwar tsəkafə kau, ndu dləvə Hyal,

¹² ndu na,

“Amina! Fal, ənga hakər,

ənga hahangəkur, ənga usaku, ənga

gənggər səli,

ənga dənəma, ənga dəgalkur

a nggyari anə Hyalər mən

ba'anuwa! Amina!”

¹³ Kə pathləu wu pama njira nggurəm kə yiwa də, ji na, “Nji mani ngə hari ləgutə pəpərtə ka? Ənga sara mani nga nda ətsu wa?”

¹⁴ Kə yi shadəwa nyi, yi na, “Maləmə, nagə ngu ndiya ənga səni.”

Kə ji na anə də, “Nanda ngə njira biya sara wu ɓwaɓwatə kəra kwakwadəu. Ndə cina ləgutər nda ənga mashi Zər Gamə kau, ba ji də pərtə pwahəu.

¹⁵ Ca ngə də,

“Ndə tata'yau, wu mwar tsəkafə Hyal,
ndu dləvə nyi vu'yi ənga pəci
wu ki Hyal.

Ənga ndəra vər nggya ar tsəkafə kə
wu nda mbuya nda əgyakidə kwapatə
nyi.

¹⁶ Tsu ndu ɓəra ngga wuɓə mai,
alaga hili mai.

Kwakwadəkər nə pəci wu nda mbəl a gyar
kəra nda mai,
ənga alaga kwakwadəkər nə vitəku
mai.

¹⁷ Zər gamə kəra vwar hada tsəkafə kau,
ngu nda də ndər ɓəlar nda,
ja dzəgwa ləbiya nda a ndar vira ənga 'yimi
mandəli mbəmbədəu nə lə pi gəra
kudəu.

Hyal ngu nda dana nda sələmər liya
nda patəu.”

8

Mətsamə Ghighidə Mədəfəkura Nyi

¹ Ta Zər Gamə təkudəna mətsamə
ghighidə mədəfəkura nyi kəra ar dar
ləkakadə pəpədə kau, kə vi də dīyu a
dəməlmə nə reta saka pathləu.

² Kə yi lari waladi'yar mədəfəu kəra
tata'yi wu mwar Hyal, təma, kə nji nə nda
tələmə nə mbidə tugu mədəfəu.

³ Vanyi waladi ənga kyi nə əndzau, ji shili
ji sa ta'yi wu mwar bagadi kau. Nji nə nyi
sə kisəu gangəu aga ja dəzə sau daɓə ənga
kədi Hyal nə nji cici gə Hyal patəu, a dar
bagadi nə əndzə wu mwar tsəkafəu.

⁴ Yar nə sə dəfdəzə kisə kau, daɓə ənga
kədi Hyal nə nji cici gə Hyal hya'ari a
dumwar Hyal, a dəməlməu sara wu tsa
waladi'yar nyi.

⁵ Kə waladi'yar nyi hər kiya kau, təma, kə ji
nyana ənga u'u sara dar bagadi kau, ba ji
dzəgwa vakana nyi a gyu duniya. Kə sə'yar
kə hya'ari, dlədə par, ənga dəraghi par, ənga
səm par, ba ənga kənggədər 'yi'yi.

Tələmə Tugu'yar

⁶ Kə waladi'yar kə mədəfəu, ənga tələmə
tugu'yar mədəfə pabər dzau, aga nda
mbidiya mbidəu.

⁷ Ta waladi nə tanggərma mbidiya nə
nyi, kə mətəndili ənga u'u gwagwadə ənga
mashi pəpau a shida wu duniya. Kə cifə
pathləu wu makər nə duniya mbar u'u,
ənga cifə pathləu wu makər nə wu'yar ənga
sar'yar kəra kyakyaru nggyinakər tsu.

⁸ Ta waladi nə məthləkura nyi mbidiya
nə nya tələmə tugu, kə sə tumu ənggər
mau, kəra a mbar u'u, nji vakuwa a gwu
dəl. Kə cifə pathləu wu makər nə 'yimir dəl
sha aga mashi.

⁹ Kə cifə pathləu wu makər nə səra ənga
pi a gwu dəl tənəkər patəu, ənga cifə
pathləu wu makər nə kwambwal'yar kəra
a gwar dəl kə ndzənəkər.

¹⁰ Ta waladi nə makərkura nyi mbidiya
nə nyi tələmə tugu, kə madiya shashilga
kəra wu mbəl ənggər u'u təsəu, tədəu sara a
dəməlməu a gyar cifə pathləu wu makər nə
'yimir dəl ənga 'yimi kəra wu ndəla sara
gyu 'yi.

¹¹ Thləmə shashilga kau, ca ngə
mədəwatəu. Kə ji shabiya cifə pathləu wu
makər nə 'yimir dəl də dəwatəu, ba nji
gangə kəra təwar 'yimi kə tənəkər ara
dəwatəkura nyi.

¹² Ta waladi nə fədəkura nyi mbidiya nə
nyi tələmə tugu, kə cifə pathləu wu makər
nə pəci, ənga hya, ba shashilga'yar jibar
dzau, kəta cifə pathləu wu makər nə
mbəmbələr nda sha aga kuthləu. Mbəmbəl
nə cifə pathləu wu makər nə puci a'yi mai,
abangə tsu ngə vu'yi.

¹³ Ənggəra yi tsamə sau, ba yi nggari
vanyi dəgumbəla kəra a vər mau a dar hada
məlməu wu ngga ənga dāhə dədəgal, ju na,
“Sər Təhudəu! Sər Təhudəu! Sər Təhudəu,
anə njira vir nggya wu duniya ar pəci kəra
waladi'yar kə makəru wu nda mbidə

tələmə tugur nda kəra ndu yiwu nda mbidau!"

9

Tələmə Tugu Nə Təfukura Nyi

¹ Ta waladi nə təfukura nyi mbidiya nə nyi tələmə tugu, ba yi lari shashilga kəra tədau sara dəməlməu a shida wu duniya. Ba nji nə nyi sər pahə miya ki nə ka'u dzəgamə gagadə kau.

² Kə shashilga nyi pahəna miya ka'u kəra nji gəra sən təkəna ta, kə 'yar biya sara a gwa ənggər 'yar kəra wu biya sara ar vir thlə təm kəra dəgal gagadəu. Pəci ənga dəməlməu hədiya dzau ənga kuthlə ara 'yar kəra a vər biya sara wu ka'u kəra nji gəra sən təkəna ta.

³ Sara wu 'yar ta, kə ndzəkwa shida a shida wu duniya, ənga nji nə nda dənəma nə da ənggər ədi'yar.

⁴ Kə nji nar nda, abər nda sara lə bwaḡwatə anə sar ənga sə tsətsə'yar, ba wu'yar mai, ama kəl njira gəra ənga mətəmə nə Hyal ar hüdəma nda.

⁵ Nji a'yi nə nda dənəma nə tsa nji mai, ama aga nda takasəya nda wacu nə hya tufu. Ənga bwaḡwatə kəra ndə lari ənggər da ədi nga nyi, kəra dəya ndau.

⁶ Ar pəci kau, nju gal tau ama nandə wu uya mai. Ndu nda cim nda tau ama ba ta hwinakər ara nda.

⁷ Ndzəkwa nyi'yar ndu pa tagu kəra nji bəthlər aga gwa pa. A dar kəra nda, ndə hari sə ənggər dara nə təkur kəra nji məliya sara wu əndzau, bama nda tsu wu pa bama nji.

⁸ Shishir kəra nda ənggər shishir kəra mathləkə'yi nga nyi, ənga hira nda tsu ənggər hira ləvari nga nyi.

⁹ Nji hədiya hathla nda ənga ləgutə ha kəra nji məliya sara wu liyangə kyakyaru, ənga tsəkir bəga nda ənggər tsəkir tagu ənga keki tagu kəra a vər hwi a nda miya pa.

¹⁰ A'yi nda ənga shi'wu ənga hir da ənggər nə ədiyau, wu shi'wa nda dənəma a'yi, nə lə bwaḡwatə anə nji nə hya tufu.

¹¹ A'yi nda ənga təl kəra wu səm təkur ar kəra nda, naja ngə waladi nə ka'u dzəgamə gagadə ta, thləmə nyi wu miya njir Yahudiya ca ngə "Abadonu" ba ənga miya

njir Gərikəu tsu ca ngə "Apoliyanu" kəra cabiya "Ndər Ndza Sau."

¹² Sər təhudə nə tanggərma a tərəbiyari, ama kəja tsu məthla nyi a vər shili.

Tələmə Tugu Nə Kwakura Nyi

¹³ Ta waladi nə kwakura nyi mbidiya nə nyi tələmə tugu, ba yi nggari dəhə a vər biya sara ar miya cira bagadi nə əndzə kəra wu mwar Hyal.

¹⁴ Kə dəhə kə na anə waladi nə kwakura nyi kau, "Pəlna waladi'yar kə fədə kau, kəra nji biya nda a gwar dəl dəgal nə Yifəratəsu."

¹⁵ Təma, kə nji pəliya waladi'yar kə fədə kau, kəra nji pabəri nda aga najaka saka ənga najaka pəci, ənga najaka hya ənga tsu najaka fa aga nda dləna cifə pathləu wu makər nə ndapi.

¹⁶ Kəja soja'yar nə pa a dar ya tagu. A nar dar nji gangəkura nda, a kari nda njir pa dubu duburam gharu məthləu.

¹⁷ Wu mətakər da, kə yi lari tagu ənga njir dlə nda, ndə hari ləgutə liyangə kəra dədəzəu, ənga kəra ənggər zaragina, ənga tsu kəra nənanəna. Kalar tagu kau, ənga kəra ja ənggər nə ləvari, ənga sara wu miya nda ngə u'u wu biya ənga 'yar ənga u'u pərtə pwahəu wu shuni.

¹⁸ Ənga sər kudə nji kə makər kau, ngə cifə pathləu wu makər nə ndapi kəra a'yi wu duniya ngə kudər nda sara ara, nanda ngə u'u ənga 'yar ba ənga u'u pərtə pwahəu wu shuni kəra wu biya sara wu miya nda.

¹⁹ Dənəma nə tagu'yar kau wu miya nda nga nyi ənga wu shi'wa nda. Shi'wa nda ənggər nə pabə'yar, kəra ənga kər kəra ndu lə bwaḡwatə anə nji əni.

²⁰ Alenyi ndapi kəra hiyau ara tau sara ara sər dlə nji ta, kə ndə nggəl ara tubi ara sər mələ nda. Nanda a'yi piyari dləvə mambəl dəmwa'yi mai, ənga katə liyangə dəzər nda, ənga katə liyangə mbəl wilwilu ənga liyangə kyakyaru, ba sara wu tsəka ənga wu mai. Nanda ngə katə'yar kəra gəra sən lar sau, ənga nggari ba gəra sən bəu.

²¹ Nanda tsu a'yi tubi ara tsa ndə mai ənga səm dəshakur ba məl səsukur ənga həl sə ndə mai.

10

Waladi Ənga Zər Ləkakadə Pəpədau

¹ Kə yi bəra lari vanyi madiya waladi a vər shida sara dəməlməu, kəra dlama zəwar nyi, ənga shamba adabanga kəra ja. Bama ja ənggər pəci, hiya ja tsu ənggər shimal u'u.

² A'yi ja ənga zər ləkakadə pəpədau wu tsa ja kəra papahau. Kə ji fiya hi mazəma ja a gwar dəl ənga hi matsala ja ar 'yi'yi.

³ Ji səya mala wau kəra ma gə nggari dəgə abər nə ləvari. Ənga ənggəra ji wau, ba dlədə paməpamə mədəfə kə dləwubiya.

⁴ Ənggəra dlədə paməpamə mədəfə kə dləwubiya, yu yiwu ya tsəfəya, ama ba yi nggari dəhə sara dəməlmə a vər na, “Ga hədiya sərə dlədə mədəfə kə nana, ga sara tsəfə mai.”

⁵ Kə waladi ta yi lari ta'yi a gwar dəl ənga ar 'yi'yi ta har tsi mazəma ja a dəməlməu.

⁶ Ba ji səmku fəla ənga thləmər ndəra a'yi ba'anuwa, ndəra məliya dəməlməu ənga sərə a gwa patəu, ənga duniya ənga sərə a gwa patəu, ənga dəl ənga sərə a gwa patəu, ji na, “Tsu vanyi sana pəci a'yi mai.

⁷ Ama ar pəci kəra waladi nə mədəfəkura nyi wu nda mbədə tələmə tugu nyi, sərə a'yi dədəwa nə Hyal wu nda nyabiya dzau ar babal, ənggər kəra ji nana, anə njir məl thlər nyi, nabi'yar.”

⁸ Kə dəhə ta yi saya nggar ta, sara dəməlmə ta, bəra ndər anə da wayu, ji na, “Ma'yi, ga gwa həri zər ləkakadə papahə ta, kəra wu tsa waladi ta, kəra a'yi ta'yi a gwar dəl ənga ar 'yi'yi.”

⁹ Təma, kə yi ma'yi a ndəgya waladiya nyi, yi nda yiwa aga ja nə da zər ləkakadə nyi. Əngwar ja anə da, “Həri ba ga dəhu. Ju nda shabiya ta gau ja da dəwatəu, ama wu miya gau wu nda da nənəməu ənggər cidī.”

¹⁰ Kə yi dləwuri zər ləkakadə nyi, sara wu tsa waladiya nyi, ba yi dəhu. Ta yi fuwa a du miya yau ba ji da nənəməu wu miya yau ənggər cidī, ama ta yi təsəya ba ji da dəwatəu a gyu ta yau.

¹¹ Kə njı nar da, “Kəl ya bəra habiyya ndər ar kəra njı paməpamə gangəu, ənga 'yi'yi 'yi'yi paməpamə ənga miya paməpamə ba ənga təl təl pampaməu.”

11

Sakida Məthləu Nə Hyal

¹ Nji nə da zəwa təkə sau, kə njı na anə da, “Ma'yi ga nda təkəri ki Hyal ənga bagadi nyi, ba ga dzəgwa jigabiyya njir dləvə kəra a gwa gwa.

² Ama ga sara təkə vi kəra a biyar ya ki Hyal mai, ga piyari, arya a nə nyir njı anə njira gərə sən Hyal. Ndu nda lər bwaəwatə anə məlmə cici nə Hyal nə hya fodə kumunyyi apə məthləu.

³ Yu nda səwa sakida da'yar məthləu, njira har ləgutə sə'yinggu, yu nda nə nda dənəma nə habiyya ndər nə pida dubu pathləu ənga gharu məthləu ənga kwakumunyyi, ca ngə (1,260).”

⁴ Najaka njir lə sakida, nanda wur zaitunu məthləu ənga sər səbə pitəlla məthləu kəra a vər ta'yi wu mwar Thlagər duniya.

⁵ Kalar ndəra wu yiwu ja nə nda bwaəwatəu, ba u'u a biya sara wu miya nda ba ja sana dawar nda 'yar. Abangə tsu ngə kalar ndəra wu yiwu ja nə nda bwaəwatə wu nda tau.

⁶ Nji kə a'yi nda ənga dənəma nə hədə dəməlməu ara par a sara tədau ar pəci kəra nda vər habiyya ndər Hyal. A'yi nda ənga dənəma nə shabiyya 'yimi aga ja sha aga mashi ba aga nda lər u'u ar dza məlmə paməpamə gangəu ar kalar pəci kəra ndu yiwu.

⁷ Ayukuda ndə kudana lə sakidar nda, ba sər tagə kəra biya sara wu ka'u kəra njı gərə sən təkəna ta, ka sa pana nda. Ba ja səmku təlkur ar kəra nda, ənga ja təsəya nda.

⁸ Nju nda piyari tətəkura nda ar babal wu həda məlmə kəra njı dlakəya Thlagər nda a gwa. Nju gəla najaka məlmə ənga Sodomu ba Masaru.

⁹ Nə pida makər ənga rəta ngə njı sara wu kalar culi ənga miya ba ənga 'yi'yi wu nda tsamə dza njı tətə nyi ama nandə wu piyari nja hədəna nda mai.

¹⁰ Njira vər nggya wu duniya wu nda gu caguli ara tər sakida'yar kə məthləu kau. Ndu nda lə sə wu pamə ara caguli, arya sakida'yar kə məthlə kau, a ləri nda bwaəwatə gagadau anə njira wu nggya wu duniya.

¹¹ Ama ayukuda pida makər ənga reta, kə səpi nə lə pi shida sara ara Hyal, ba ji sa gwu nda, ba ndə hya'ari ar hiya nda, kə ndə bəra da a'yi ənga pi. Kə hivər mbar njira lar nda.

¹² Kə sakida'yar kə məthlə kə nggari dāhə dədəgal sara dəməlmə wu na, “Shida mə ənggau!” Kə ndə ma'yi a dəməlmə wu dlama, wu liya dawar nda ndu tsamə nda.

¹³ Ar pəci kau, kə kənggədə nə 'yi'yi gagadə dərəkər, kə cifə pathləu nə kumo wu pama məlmə kə dlanakər. Nji dubu mədəfau ngə kudau arya kənggədər 'yi'yi kau, ba hivər mbar njira hyi mbəmbədau, ba ndə dzəgwa fal Hyal kəra a dəməlməu.

¹⁴ Sər təhudə nə məthləkura nyi a tərəbiyari, kəja sər təhudə nə makərkura nyi a vər shili ənga kusa.

Tələmə Tugu Nə Mədəfəkura Nyi

¹⁵ Kə waladi nə mədəfəkura nyi mbidiya tələmə tugu nyi. Kə nji nggar dāhə dədəgal sara dəməlməu, a vər na,

“Təlkur nə duniya a dəri təlkur nə Thlagər mən ənga nə Kərsiti nyi, ənga ju nda səm təlkur nyi ba'anuwa.”

¹⁶ Kə njira nggurəm məthləkumunyi apə fədəu, kəra a vər nggya ar tsəkafər nda a dumwar Hyal, ndə dla ar bama nda a gyu mwar Hyal, ndu dləvə nyi,

¹⁷ ndu na,

“Yu usa ngau, Hyal Thlagəu, ndə dəgal dənəma, ndəra a'yi ənga ndəra saya da, arya a həri gau dənəma ngau kəra dəgaləu, ba gə dzəguya səm təlkur ngau.

¹⁸ Huda njir duniya a ndzəri, ənga hudə ndzəndzə ngau a shiliri.

Pəci a shiliri aga ga sa məl numa anə nji tətəu,

ənga ba ga dzəgwa lər akkəri anə njir məl thlər ngau, nabi'yar,

ənga nji cici gə Hyal, ba njira vər gənggər səli anə thləmə ngau,

nji yidədəu ənga nji nggunggurəm.

Pəci a shiliri aga ga dləna njira dləna duniya.”

¹⁹ Kə ki Hyal a dəməlmə pahəna dzau, a gwu ki Hyal kau, ba nji lar akwati alkawal mbamba nyi. Kə mbəmbəl səm par dabə

ənga dərəghi par, ba dlədə par ənga kənggədər 'yi'yi ba madiya mətəndili.

12

Vanyi Mala Ənga Pabər Vuwa

¹ Kə nji lari vanyi madiya mətəsamə a dəməlməu, vanyi mala nji hədiya nyi ənga pəci, ənga hya a gyi gya kida hiya ja ənga dara təlkur nə shashilga kumou apə məthləu wu kəra ja.

² Mala kau ənga hudə nga ja, ja vər wau nə ya ara ar tsəkər ya nga ja.

³ Kə vanyi mətəsamə bəra cabiya dzau a dəməlməu, vanyi pabər vuwa, kəra dəzəu ənga kər mədəfau ba tələmə kumou ənga dara təlkur mədəfau wu kəra ja.

⁴ Kə shi'wa ja tsəkəna cifə pathləu wu makər nə shashilga kəra a dəməlməu, a gyiwu 'yi. Kə pabər vuwa ta ta'yi wu mwar mala hudə kau, aga ja tasəya zər nyi kau, ma ja yari.

⁵ Kə mala kə yabiya zər nyi, zər sal, naja ngu nda səm təlkur ar kəra njir duniya patə ənga zəwa liyangəu. Ama kə nji tsər zər nyi kau a dəməlməu a dəgya Hyal a dar tsəkafə nyi.

⁶ Kə mala kə hwinakər a ndar tagə mashi, vira Hyal pabəri nyi, vira nju nda nggya ənga ja nju bəla nyi nə pida 1,260.

⁷ Kə pa hya'ari a dəməlməu. Mayikaləu ənga waladi nyi'yar pana pa ənga pabər vuwa ta, kə pabər vuwa ənga waladi nyi'yar pa ənga nda tsu.

⁸ Ama kə 'yi pabər vuwa a'yi nda ənga dənəma mai, kə nji səmku təlkur ar kəra nda, təma, ba ndə tini vir nggyar nda a dəməlməu.

⁹ Kə nji vakana pabər vuwa ta a gyiwu 'yi, naja ngə pabə dədəmə kəra nju ngga ənga təl shatan, ba ənga Shatan, ndəra nggutana duniya patəu. Nji vakana nyi a shida wu 'yi ənga waladi nyi'yar.

¹⁰ Kə yi nggari vanyi dāhə fwangə gagadau sara dəməlməu,

“Kabəngəkəu mbədau ənga dənəma ənga təlkur nə Hyalər mən a shidari,

ənga dənəma təlkur nə Kərsiti nyi.

Ara ndər cudəu a miya ndəla zamər mən 'yar,

ndəra wu cudə ar kəra nda wu mwar
Hyalər mən vu'yi ənga puci,
a vakana nyir nji a gyiwu 'yi.

11 Ndə ndiya dənəma nyi
ənga mashi Zər Gamə
ba ənga ndər sakida kəra wu biya sara
wu miya nda,

nanda a'yi yiwu piya nda gagadə mai
nanda a'yi hwi ara tə mai.

12 Agabangau, hya caguli nahyi kəra a
dəməlməu
ənga nahyi njira wu nggya a dənə!
Ama sər təhudəu anə 'yi'yi ənga dəl,
arya shatan a gyar ja a gya ara hyi!
Nyinyi nga ja ənga dəfu arya ju səni abər
pəci nyi gusə nga nyi."

13 Ta pabər vuwa ta lari abər a vakuwa
nyir nji a shida wu duniya, təma kə ji kədlə
mala ta yabiya zər sal ta.

14 Kə nji nə nyi bəgə məthləu nə madiya
mbəmbələmə anə mala nyi, aga ja mau a
dar vira nji pabər nyi a gwar tagə mashi,
vira nju nda bəla nyi ari nə pəci ənga
pəci'yar ba ənga reta pəci, ara pabə ta a
sara tsəkwar nyi.

15 Sara vu miya pabər vuwa ta ngə 'yimi
wu biya ənggər nə dəl, aga ja hər mala kau
ənga dənəma aga ja ma'yi ənga ja.

16 Ama kə 'yi'yi dləwar mala kau, lagur
pahəna miya ja təma, ba ji tasəya dəl kəra
biya sara wu miya pabər vuwa ta.

17 Kə pabər vuwa ta nyabiya dzə ənga
dəfu ar kəra mala kau, ba ji ma'yi, ji nda
dzəgwa pa ənga aleniyi culi mala kə patəu,
njira wu bəlari dlədə nə Hyal, ənga ndə
səbiya sakida nə Yesu ənga jiri.

18 Ənggau kə pabər vuwa ta ta'yi ar
məshi'wa nə miya dəla nyi.

13

Sər Tagəu Kəra Biya Sara Wu Dəl

1 Kə yi lari sər tagəu a vər biya sara wu
dəl. Sər tagə kau a'yi ja ənga tələmə kumou,
ba ətsu ənga kər mədəfau. A'yi ja ənga dara
təlkur kumou ar tələma nyi'yar, ənga ar
kalar kər, sər dida thləmə Hyal a'yi ari.

2 Sər tagə kəra yi lari kau, wu pa ufwa
wula, ama a'yi ja ənga hi ənggər nə
cimjigəl, ənga miya tsu ənggər miya ləvari.

Pabər vuwa ta nə nyi dənəma nyi, ənga
tsəkafə nyi ba ənga dənəma nə təlkur nyi.

3 Pathləu wu pama kəra sər tagə ta də
ənggər ji uya mbəlgə nə tau, ama mbəlgə
nə tə kau, ba shiləgəbiya dzau. Kə səkə də
sə dədəgur anə duniya patə ba ndə dzəgwa
nu sər tagə ta.

4 Nju gənggər nyi səli anə pabər vuwa ta,
arya ji nə nyi dənəma anə sər tagə kau,
ənga nji tsu ndə gənggər nyi səli anə sər
tagə kau, ndu yiwa ndu na, "Wa ngə
ənggər sər tagə ka? Wa nga sən pa ənga ja?"

5 Nji nə nyi miya anə sər tagəu, aga ndər
nə bəwadzau ənga ndər nə dida Hyal, ənga
nji piyari nyi ja ca dənəma nyi nə hya fədə
kumunyi apə məthləu.

6 Kə ji pahəna miya ja aga dida Hyal, ju
dida thləmə Hyal ənga vir nggya Hyal ənga
njira vər nggya a dəməlməu.

7 Nji nə nyi dənəma nə pa nji cici gə Hyal
ənga ja səmku təlkur ar kəra nda. Kə nji nə
nyi dənəma ar kəra kalar culi, ənga nji, ənga
miya ba 'yi'yi pəmpaməu.

8 Patər njira wu duniya wu gənggər nyi
səli anə sər tagə kau, kəl njira thləmə nda
a'yi tsətsəfau divira duniya a dzəguya dzau
wu ləkakadə pi nə Zər Gamə kəra nji thlana.

9 Ndəra ənga himi ngga bəgə ja nggari.

10 Ma ndəra wu kyaga də mafa,
mafakur nga ju nggya.
Ma ndəra nju kyaga tsəya nyi ənga
katsakər,
ənga katsakər nga ju tau.

Culi sə'yar kau, wu yiwu nji cici gə Hyal
nda nggya ənga səsu sau ba ənga mbərsa.

Sər Tagə Kəra Biya Sara Wu 'Yi'yi

11 Kə yi bəra lari vanyi sər tagəu kəra
biya sara wu 'yi'yi. A'yi ja ənga tələmə
məthləu ənggər nə Zər Gamə, ama ju ndər
ənggər nə pabər vuwa ta.

12 Ji məl thlər ənga patər dənəma nə təlkur
nə sər tagə tanggərma ta anə nyi. Ənga ji
məliya duniya ənga njira a gwa gənggər nyi
səli anə sər tagə nə tanggərma ta, kəra
mbəlgə nə tə nyi ta a shiləgəbiyar dzau.

13 Ji məliya madiya mətəmə gangəu,
kəta ji məliya u'u a shida sara a dəməlməu
wu liya nji patəu.

14 Arya dənəma kəra nji nə nyi aga məl
mətəmə nə sə dədəgur kəra ji məliya ar

viya sər tagə nə tanggərma ta, ba ji nggutana njira wu duniya. Ji ciwa nda aga nda həriya sərə a papa sər tagə ta nji uya nyi ənga mbəlgə nə katsəkər ama naja a'yi tə mai ta aga nda gənggər nyi səli.

¹⁵ Nji nə nyi dənəma nə lə səpi anə sərə nji həriya kərə a papa sər tagə nə tanggərma ta, aga ja sən ndər, ənga ja tsəya pətər njira nggəl ara gənggər nyi səli.

¹⁶ Naja tsu kə ji ciwa kalar ndau, ndə kushu ənga ndə dəgaləu, ndər gənna ənga ndəra gərə gənna, kambau ənga mafa, aga nda dləwuri mətsamə kau ar pəl mazəma nda ma a'yi mai ar hudəma nda.

¹⁷ Ji məl abəngau ara ndə a sara dəlbiya ənga dəlna sau, kəl ndəra ənga mətsamə kau, ca ngə ndaliya thləmər sər tagə kau, ənga lamba nə thləmə nyi.

¹⁸ Sə kau wu yiwu hahəngəkər. Ma ndə a'yi ənga sənbiya, bəgə ja jigəbiya lamba sər tagə kau, ara lamba nə ndəpi ngau, lamba kau, ca ngə 666.

14

Zər Gamə Ənga Nji 144,000

¹ Ta yi tsamau, ba yi ləri Zər Gamə ta'yi ar mə nə Səhiyona. Ənga ja, nji a'yi, nji duburam gharu ənga duburam fodə kumunyi apə fodəu (144,000) kərə ənga thləmə nyi ənga thləmər dənyi tsətsəfau ar hudəma nda.

² Kə yi nggəri vanyi dəhə sara dəməlməu ənggər huhwir 'yimi ənga dləfər par. Dəha nyi a papa dəha səmbəl.

³ Nda vər thlə na məfəliyəngəu a dumwar tsəkəfə Hyal ənga a dumwar sə ənga pi fodə kau ba ənga njira nggurəm məthləkumunyi apə fodə ta. Ndə a'yi kərə wu sən highiḃəri thlə na kə mai, kəl nji 144,000 kau, kərə Zər Gamə bəliya nda sara wu tsa duniya.

⁴ Nji ngau kərə gərə diyaḃəna dza nda ənga zawarkur, ndə nggya wu cicikur. Ndu nu Zər Gamə kalar vira ji ma'yi a ndari. A bəliya ndar nji, nanda ngə dəramwa kərə nju lə anə Hyal ənga nə Zər Gamə.

⁵ Fati a'yi wu miya nda mai, ənga nanda a'yi vavazə mai.

Waladi Makəru

⁶ Kə yi ḃəra ləri vanyi waladi a vər mau a dəməlməu. A'yi ja ənga ndəshigu nə ba'anuwa kərə ju nda pəzau anə njira wu duniya. (Nanda ngə culi pəmpaməu, ənga miya pəmpaməu ənga nji pəmpaməu.)

⁷ Ji na ənga dəhə dzədzəgaməu, “Hya hivər Hyal ənga hya gənggər nyi səli, ərya pəcir məl numa nyi a dəri. Dləvə nya mau ndəra məliya dəməlməu, ənga gyiwu 'yi, ənga tsadu ba ənga mändəli.”

⁸ Waladi nə məthləkura nyi nu nyi, ji sa na, “A dla ja! Madiya Babilanu a dləri, kərə məliya njir duniya nyəbiya dzau wu səsukur nyi ənggər nyi padlau.”

⁹ Waladi nə makərkura nyi nu nda, kə ji na, ənga dəhə dzədzəgaməu, “Ma njira dləvə sər tagə kau, ənga sə a papa nyi kau, əlaga njira dləwuri mətsamə nyi ar hudəma nda, ənga əlaga ar tsa nda,

¹⁰ ju nda təwəri 'yimir wur inabi nə hudə ndzəndzə nə Hyal, kərə nyinyau wu kyakiwa nə hudə ndzəndzə nə Hyal kərə əza'u. Nju nda nə nda ḃwaḃwatə nə u'ur kətsa kərə pərtə pwahəu wu shuni a dumwar waladi cici 'yar ənga Zər Gaməu.

¹¹ 'Yar nə u'u ḃwaḃwatər nda kau, hya'ari a dəməlmə ba'anuwa. Bəlsar a'yi ara njira wu dləvə sər tagə ənga sə kərə wu pa nyi vu'yi ənga pəci mai, əlaga njira dləwuri mətsamə nə thləmər sər tagə kau.”

¹² Sə kau, a cabiyəri abər nji cici gə Hyal, njira wu ḃəlar ndər Hyal ənga jirkur wu Yesu kəl nda nggya ənga mba dəfu.

¹³ Kə yi nggəri vanyi dəhə sara də məlməu a vər na, “Tsəfəya, barka anə njira tə wu Thlagəu, mbar kabəngəkəu.” Əngwar Mambəl Hyal, “Pakatəu, a nggyar nda njir barka, ərya ndu nda uya bəlsar sara wu thlər kwəkwədəkər nda, ara sər mələ nda kərə mənəhəu wu nu nda.”

Pəcir Fa'a Sə Asi Nə Duniya

¹⁴ Ta yi tsamau, təma, kə yi ləri a dumwa də dlama pərtəu, a du dlama kau, vanyi ndə a'yi kərə vir nggya “A papa Zər Ndau” ənga dora təlkur nə əndzə wu kərə ja ba məkalə səsəm wu tsa ja.

¹⁵ Kə vanyi waladi shida sara vu ki Hyal, ji sa ngga ndəra a'yi nggya wu dlama kau ənga dəhə dzədzəgaməu, “Həri məkalə ngau,

ga fa'a sə əni, arya pəcir fa'a sə asi a dari,
ara sər duniya a nəri.”

¹⁶ Ndəra a'yi nggya a du dlama kau, kə ji
sər məkalə nyi a shida wu duniya, kə ji
kwafəri sə əni a di.

¹⁷ Kə vanyi waladi bəra biya tsu sara du
ki Hyal kəra dəməlməu, ənga vanyi məkalə
səsəməu, wu tsa ja.

¹⁸ Vanyi waladi tsu kəra dəgala gəra u'u
biya sara dar bagadi, kə ji ngga ənga dəhə
dzədzəgaməu, ndəra ənga məkalə səsəm ara
ja kau, “Həri məkalə səsəm ngə kau, ga səri
ga kwafəya yayar wu kəra dar wu'yar kəra
wu duniya patəu, arya a nə nda.”

¹⁹ Kə waladi ta səwa məkalə nyi a shida
wu duniya, kə ji kwafəya kalar yayar wur
inabi 'yar nə duniya, kə ji tsəmiya nda a
gwu vir bəci yayar wur inabi nə hudə
ndzəndzə nə Hyal

²⁰ Nji ghighirabəna yayar wa nyi a biyar
ya məlməu, a biyar vir bəci yayar wur
inabi, kə mashi biya sara wu nda, wu
dzəgwa ndədə dzau a gwar tagəu,
dzəgamkura nyi pa kəra tagu, ənga
tugukura nyi tsu melu gharu ənga cisu
kumunyi (180).

15

Waladi Mədəfau Ənga Bwabwatə Mədəfau

¹ Kə yi lari vanyi madiya mətsamə a
dəməlməu. Mətsamə kau, ca ngə waladi
mədəfau ənga bəwabwatə mədəfau.
Bwabwatə kau, ca ngə nə jomə ndəl, arya
ənga nda nga nju nda nyabiya hudə
ndzəndzə nə Hyal.

² Təma, kə yi lari vanyi sə a papa tsadau
kəra wu pa dəl kwalaba dadabə ənga u'u.
Tata'yi a biyar ya tsadə kau, ngə njira
səmku təlkur ar kəra sər tagə ta, ba sər papa
nyi ba ənga lamba thləmə nyi. Ndə səbiya
səmbəl wu tsa nda kəra Hyal nə nda.

³ Nda vər thlə na nə Musa, mafa Hyal
ənga thlə na nə Zər Gaməu.

“Sər mələ gau, dədəgal nga nda gagadəu
ənga sə dədəgur nga nda,

Ya, Hyal Thlagəu Ndə Dəgal Dənamal
Tandar ənga jiri ngə lagu ngau, təl nə
ba'anəuwa.

⁴ Wa ngə gəra hivər nga,

Thlagəu?

Wa ngə gəra dləvə dəgalkur nga?

Kəl ngə ngə ndə cicau.

Patər ndapi wu nda shili,

ndu sa dləvə ngau

arya thlər tsapəkur ngau a biyari ar
babal.”

⁵ Ayukudə sə'yar kə patəu, təma, yi tsamə
a dəməlməu, təma, kə yi lari ki Hyal ca ngə
kwapatə nə sakida, papahau.

⁶ Sara vu ki Hyal kau, ngə waladi mədəfə
ənga bəwabwatə mədəfə kə biya. Ndə hari
kar lilinu kəra wu mbəl wilwiləu, ənga ndə
thlə'ubiya hathla nda ənga takulagə əndzə
dləbəu.

⁷ Pathlə wu pama sə ənga pi fodə ta, nə
nyi anə waladi mədəfə ta əgwa əndzə
mədəfə kəra nyinyi ənga hudə ndzəndzə nə
Hyal ndəra a'yi ja ba'anəuwa.

⁸ Ki Hyal kau, nyinyi nga nyi ənga 'yar
kəra shida sara du kadakadarkur nə Hyal
ənga dənəma nyi. Ndə a'yi kəra wu sən gwu
ki Hyal kə mai, kəl ma bəwabwatə waladi
mədəfə kə joməya dzau.

16

Əgwa Mədəfau Nyinyau Ənga Hudə Ndzəndzə Nə Hyal

¹ Təma, kə yi nggari vanyi dəhə
dzədzəgamə sara wu ki Hyal kəra a vər na
anə waladi mədəfə 'yar kau, “Ma'ya mau,
hya biya pəna əgwa hudə ndzəndzə Hyal
mədəfə kau, a gyu duniya.”

² Kə waladi nə tanggərma kə biya, kə ji
biya pəna nə nya əgwa a gyu duniya. Kə
mbəlgə pəziya dzə ar dza njira ənga
mətsamə nə sər tagə kau, ənga nda vər
dləvə səra a papa nyi.

³ Minu nyi, təma waladi nə məthləkura
nyi shabiya əgwa nyi a gwar tsadau, təma
'yimi kəra a gwa sha aga mashi ndə tətəu,
ba səra a gwagwa kudə patəu.

⁴ Kə nə makərkura nyi tsu biya, kə ji biya
shabiya nə nya əgwa a gu dəl'yar ənga
məndəli'yar, kə 'yimi kəra a gwa sha aga
mashi.

⁵ Kə yi nggari waladi kəra ənga dənəma
ar kəra 'yimi a vər na,

“Tsatsa'a ngə numa gau,

Nagə ndə cicau,
ndəra saya da, naja ngə əshina,
6 Arya nja nyi a pənar nda mashi,
mashi nji cici gə Hyal ənga mashi
nabi'yar.
Kəja ga nə ndari mashi aga nda sa,
akkəra nyi ngə kəja.”

7 Kə yi nggari dəhəu sara dar bagadiya nyi,
a vər na,

“Hyal Thlagəu, ndə dəgal dənama!
Numa ngau, jijiri ənga tsatsa'a nga
nyi.”

8 Kə waladi nə fədəkura nyi pəna əgwa
nyi a dar pəci, kə ji cakər nyi dənama nə
titi'wa nji ənga u'ur pəci.

9 Ndə titi'wanakər arya kwakwadəkura
pəca nyi, ba ndə gu dida thləmə Hyal,
ndəra ənga dənama ar kəra bwaḅwatə'yar
kə patəu, ama kə ndə nggəl ara tubi ənga
fal Hyal.

10 Waladi nə tēfukura nyi pəna nə nya
əgwa a dar tsəkafə nə sər tagə kau, təma, kə
təlkur nyi hədiya dzə ənga kuthləu. Nji tsu
nda vər də hira nda ara bwaḅwatəu.

11 Ndə dumwa ənga dida Hyal arya
bwaḅwatə kəra nda a gwa ənga shiləgə kəra
ar dza nda, ama kə ndə nggəl ara tubi.

12 Waladi nə kwakura nyi shabiya sərə a
gu əgwa nyi a gwu dəl dəgal Yifəratəsu,
təma, kə 'yimi kəra a gwa shi'wau, aga
təl'ya

r sara də wu səbiyar pəci uya lagur shida.

13 Kə yi lari mambəl dəmwa'yi'yar makər
kəra a papa bwanja, biya sara wu miya
pabər vuwa kau, ənga sara wu miya sər
tagə kau, ba ənga sara wu miya nabi fati.

14 Nanda mambəl dəmwa'yi'yar ngau, kəra
a vər məl sə dədəgur. Nda vər biya aga nda
ma'yi a ndəra təltəl'yar nə patər duniya,
aga nda tsəmiya dzə aga sa pa ar pəci dəgal
nə Hyal Dəgal Dənama.

15 Hya dəngari sərə Yesu nana, abər, “Kəja
ya vər shili ənggər ndər həl! Ndər barka
ngə ndəra pabər kərnyu ju vər səkə shili da
ənga ji hari kari nyi caməu, ara ja sara
nggya turusu, nja lari tursukura ja.”

16 Təma, kə ndə tsəmiya təl təl'yar kə patə
a shili ar vi zəməu, vira nju ngga ənga miya
njir Yahudiya Amagidanu.

17 Waladi nə mədəfəkura nyi shabiya sərə
gu əgwa nyi a dəməlməu. Kə dəhə
dzədzəgaməu, hya'ari sara ndar tsəkafə wu
ki Hyal ju na, “A dəri!”

18 Kə səm par ənga dəraghi par ənga dlədə
par ənga madiya kənggədər 'yi'yi kəra gərə
saya da ənggərə ndə shili wu duniya.
Kənggədə kau, madiya madiya kənggədər
'yi'yi ngau.

19 Najaka madiya məlməu, ba ji təkəbiya
dzə bwata makəru, kə madiya məlmə nə
'yi'yi paməpamə dlanakər. Kə Hyal dəngari
ənga Babilanu madiya məlməu, ba Hyal nə
nyi kyakiwa nyinyau ənga hüdə ndzəndzə
nə Hyal aga ja sa.

20 Kalar dzəgu dəl sanakər ənga kalar
mə'yar sanakər, nji a'yi bəra lar nda mai.

21 Sara dəməlməu, kə madiya mətəndili
tətədau a shidar kəra nji. Kə ndə dzəgwa
dida Hyal arya bwaḅwatə nə mətəndili kau.
Bwabwata nyi dzadzau gagadəu.

17

Madiya Zawar Ənga Sər Tagəu

1 Kə pathlə wu pama waladi mədəfə kəra
nda ənga əgwa mədəfə ta, shida ara yau, kə
ji nar da, “A ndau, aga ya sa canə ngə
bwaḅwatə kəra nju nda ləri anə madiya
zawar kəra a vər nggya ar kəra 'yimi kəra
gangəu.

2 Naja ngə ndəra təl'yar nə duniya məl
səsukur ənga ja. Njir duniya patə a nyir nda
ənga səsukur nyi ənggər njira padlə wu tsa
nda.”

3 Kə waladi ta hər da wu mambəl a ndar
tagə mashi, a ndəna təma, kə yi lari vanyu
mala a vər nggya ar sər tagə dəzəu. Sər
tagə kau, a'yi ja ənga thləmə nə dida Hyal
tsətsəfə ar dza ja. A'yi ja tsu ənga kər
mədəfəu ənga tələmə kumou.

4 Mala kə hari kar dədlə dədlə ənga
maggədi maggədi, ənga ji hari əndzə kəra
wu mbəl, ənga tsəka dədur ba ənga
handzəlkwa. Tasau əndzə ngu tsa ja,
nyinyau ənga kalar sərə gərə cicau ənga sər
məl səsukur nyi.

⁵ Kəja thləmə dədəwa kəra tsətsəfə ar hüdəma ja:

“Babilanu madiya məlmau

Məya zawar'yar

Ənga sə zhizhigər'yar nə duniya.”

⁶ A lari yi mala kə a nyir ja nyi papadlau, ənga mashi nji cici gə Hyal, mashi njira ləri sakida ar kəra Yesu.

Ta yi lari nyi ba da sər dədəgur anə da.

⁷ Kə waladi na anə da, “Ara mi sə kə da sə dədəgur anə nga? Yu cabiya ngə sərə ar dəwa ar kəra mala kau, ənga sər tagə kəra ja vər dlə kau, kəra ənga kər mədəfau ba ənga tələmə kumou.

⁸ Sər tagə kəra gə lari ta, a'yi ja dədəməu, ama tsu ja a'yi mai. Ju nda biya sara wu ka'u kəra nji gərə sən təkəna ba ja ma'yi a ndar vira nju nda tsəya nyi ari. Njira vər nggya wu duniya, njira gərə ənga thləmə nda tsətsəfə wu ləkakadə nə pi, mbari ar dzəguya duniya wu nda da sə dədəgur anə nda, ma ndə lar sər tagə kau, kəra a'yi dədəm ama tsu ja a'yi mai ama tsu ju bəra nda sha shili.

⁹ “Sə kau, wu gal hahangəkur, Kər mədəfə kau, madzəgamə mədəfə ngau, kəra mala kə a vər nggya a dari.

¹⁰ Nanda tsu ar viya təl'yar mədəfə ngau. Təfwa nda a dlanar nda kər, tsu pathla nda vər səm təlkur, ənga pathla nda tsu ji gərə shili, ama ma ji nda shili, ju sa səm təlkur nə pəci kushu.

¹¹ Sər tagə kəra a'yi dədəməu, ama a'yi ja tsu mai, naja ngə təl nə cisəkura nyi. Pathlə ja wu pama nda mədəfə kau, ənga ja vər ma'yi a ndar vira nju nda tsiya nyi ari.

¹² “Tələmə'yar kə kumo kə gə lari kau, nanda ngə təl'yar kumou kəra gərə dləwuri vir səm təlkur nda kwatahəu, ama ndu nda dləwuri zəwa təlkur nə saka pathlə dəbə ənga sər tagə kau.

¹³ Təl'yar kau, dəngar nda zəmə nga nyi, dənamar nda patə ənga səm təlkur nda ndu nda nə nyi anə sər tagə kau.

¹⁴ Ndu nda par pa ənga Zər Gamə kau, ama ba Zər Gamə kə a səmkur təlkur ar kəra nda arya naja ngə Thlagər thlagə'yar ənga Tələr təl'yar, ənga njira a'yi əkkə'yi ja, nanda ngə njira nji ngga, ənga njira nji cadəbiya ənga njir nu kəra ji fər kər əni.”

¹⁵ Təma, kə waladi kə na anə da, “Yimi kəra gə lar ta, vira mala zawar ta a vər nggya ari ta, nanda ngə nji ənga dlamir nji ənga 'yi'yi 'yi'yi 'yar ba ənga miya pampaməu.

¹⁶ Sər tagə ənga tələmə kumo kəra gə lari ta, ndu nda piyari shishir dza zawar kau. Ndu nda fadiya kar nyi ba nda piyari nyi turusu. Ndu nda dəhu kumər dza ja ba nda nggyina sərə hyau ənga u'u.

¹⁷ Arya Hyal nə nda dəfu aga nda nyabiya sərə ju yiwu lagur məliya aga nda nə nyi dənamar nda anə sər tagə kau, aga ja səm təlkur, kəl pəcira ndər Hyal wu nda nyabiya dzau.

¹⁸ Mala ta gə lari ta naja ngə madiya məlmə kəra a vər səm təlkur ar kəra təl'yar nə duniya.”

18

Dla Nə Məlmə Babilanu

¹ Ayukuda sə'yar kə patəu, ba yi lari vanyi waladi a vər shida sara a dəməlməu. A'yi ja ənga dənəma nə səm təlkur, ənga kadakadarkur nyi a vər mbəl ar kəra duniya patəu.

² Ji ngga ənga dəhə dəgaləu, ji na,

“A dlar ja, madiya Babilanu a dlari!

A dar ja vir nggya anə mambəl

dəmwə'yi'yar pampaməu,

Ənga vir nggya anə kalar mambəl

diyadiyabə'yar,

ənga vir nggya anə 'yagə dəgur ənga

diyadiyabə'yar,

ənga vir nggya anə kalar sər tagəu,

kəra dəgur ənga diyadiyabəu.

³ Ara patər 'yi'yi ndə wathliya dzau wu nggyabiya nə səsukur nyi.

Təl'yar nə duniya patə a məliyar nda səsukur ənga ja.

Njir shafəli a məliyar nda gənnə wu ja lagur yiwu nggyabiya wawahə nyi.”

⁴ Kə yi bəra nggari vanyi dəhə sara a dəməlmə a vər na,

“Biya mau, nahyi nji da, sara wu ja!

Ara hya sara gu bikə nyi

ara bwaəwatə nyi a sara uya hyi.

⁵ Ara bikə nyi a vuyar dzə ba a dəməlməu.

Kə Hyal dəngari ənga bikə nyi.

⁶ Məliya nya mau ənggər kəra ji məliya.
Kibiya nya mau aga məthləu səra ji məliya.

Wathliya nya mau aga məthləu
kyakiwa dəmwa'yikur kəra ji
wathliya hyi a gwa.

⁷ Nə nya mə bwaḍwatə ənga huda
kyakyaru
ənggər kəra ji hana kənyə ənga nggya
wawahə nyi.

Wu dəfuwa ja, ja vər ḍwakər nyi,
'Yi wu nggya ənggər kwatam, a'yi yi
mala təsal mai,
ənga a'yi yiwu sə'yinggu mai.'

⁸ Agabəngau, wu pəci pathləu ḍwaḍwatə
wu nda nyabiya dzau,
tau, ənga sə'yinggu ba wuḍau.

U'u wu nda nggyina nyi,
arya Hyal Thlagəu ndə dəgal dənəma
ngu sa thlana nyi numa."

⁹ Ma təl'yar nə duniya kəra məl səsukur
ənga nggyabiya wawahə nyi ənga nda lari
'yar nə u'u kəra wu nggyi nyi, ndu nda tiwi
ənga sə'yinggu nyi.

¹⁰ Maja wu ḍwaḍwatəu, ndu ta'yi tsaləu
ara ndu hivər nja sara daḍər nda wu
ḍwaḍwatə nyi, ənga ndu tiwi nyi.

"Sər təhudəu! Sər təhudəu, madiya məlmau,
Babilanu, məlmə kəra ənga dənəma!
Wu saka pathləu numa ngau a shiliri!"

¹¹ Njir shafəli nə duniya wu nda tiwi
ənga jiga tiwi arya ja, ara tsu ndər nda dəl
kar nda a'yi mai.

¹² Tsu ndər nda dəl əndzau, ənga thladla
ənga tsəka dəduru ənga handzəlkwa ənga
yadi lilinu ənga yadi dədla dədla ənga yadi
pərapəradəu ba ənga kar maggədi maggədi,
patə əkkə'yi alenyi wu la ki ənga alenyi sə
kəra nji məliya sara wu hira ciwar ənga wu
dəduru ənga liyangə shishi'wu ba alenyi
liyangə ənga tsəka pəzi mai.

¹³ Ətsu ndər nda dəl kar nə sə kisəu ənga
yaji ənga sər dəzə huda umbwa ənga burdi
dza wu ənga burdi dədəgau ənga 'yimir wur
inabi ənga mal wur zaitunu ənga əpou ənga
uhi, ənga thla ənga təmahəu ənga tagu ənga
keki tagəu ənga mafa'yar ba ənga alenyi nji
a'yi mai.

¹⁴ Ndu na anə nyi, "Kalar sə mənəhəu,
kəra gu cim a tərəbiyari, tsu gu bəra uya nda
mai. Patər bərbakur ngau a tərəbiyari, tsu
gu bəra nda uya mai."

¹⁵ Njir shafəli kəra dəlna nyi sə'yar kə
uya akkəri a gu bərbakur nyi ndu nda ta'yi
tsaləu, ara ndu hivər nja sara daḍər nda
wu ḍwaḍwatə nyi. Ndu tiwi ndu sə'yinggu,

¹⁶ ndu wau, ndu na,

" 'Sər təhudəu! Sər təhudəu, madiya
məlmau,
ndəra dədəməu, a vər mba kadəmbul
lilinu ənga ləgutə dədla dədla ənga
ləgutə maggədi maggədi.
Ndəra dədəməu, a vər ha əndzə wilwilu
ənga tsəka dəduru ba ənga
handzəlkwa.

¹⁷ Wu saka pathləu kalar bərbakur nyi kau
wu nda sa!
"Kalar njir dlə kwambwal, ənga njira wu
bə a gwa, ənga njir məl thlər a gwu nda
ənga kalar njira vər məl gənnar nda a gwar
'yimi, ndu nda ta'yi tsatsaləu.

¹⁸ Ma ndə lari 'yar u'u kəra a vər nggyi
nyi, ndu səya mala wau, "Məlmə a'yi saya
da dəgala abangə nga nyi ya?"

¹⁹ Ndu nda təwa 'yi'yi wu kəra nda, ndu
tiwi ənga jiga tiwi, ndu na,

" 'Sər təhudəu, madiya məlmau,
vira njira ənga kwambwal ar tsadau,
ənga ndə məliya gənnə lagur bərbakur
nyi!

Wu saka pathləu, kəja nja sana nyi ri!

²⁰ Caguli mau ar kəra ja, dəməlmau!
Caguli mau nji cici gə Hyal ənga cama
səsə'yar ba ənga nabi'yar!
Hyal a cabiya nyi ri numa nə shishikur nyi
kəra ji məl anə hyi.' "

²¹ Kə madiya waladi həri vanyi madiya
tsəka kəra ənggər bəra, kə ji vakuwa a gwar
tsadau, kə ji na,

"Ənga gwazhi vi ənggər kau, ngə
madiya məlmə Babilanu, nga nju nda
vakana nyi a gya,
tsu nju bəra lari nyi mai.

²² Njir tsa səmbəl əkkə'yi njir thlə na ənga
njir mbidə mbəla'wu, ənga aligata
a'yi kəra nju bəra nggari wu gə mai.
Ndə a'yi kəra wu bəra məl thlər tsi
kəra a'yi nju uya wu gə mai.

Dahə nə au ar bəra
 nju bəra nggari wu gə mai.
²³ Tsu nju bəra lari mbəmbəl nə pitəlla wu
 gə mai.
 Daha sal kwanjili ənga kwanjili
 nju bəra nggari wu gə mai.
 Njir sugu ngau, ca ngə nji nggunggurəm
 nə duniya.
 Lagur shavi ngau, nga gə nggutana
 'yi'yir duniya.
²⁴ A gu ja ngə mashi nabi'yar ənga nə nji
 cici gə Hyal,
 ənga kalar njira nji tsəya wu duniya.”

19

Fal Hyal A Dəməlməu!

¹ Ayukudə kau, təma, kə yi nggari vanyi
 dəhə a papa dəha dlamir nju wau a
 dəməlməu, a vər na,
 “Fal Hyal!
 Mbədəu ənga kadakadarkur ənga
 dənəma a nggyari anə Hyalər mən,
² arya jiri ənga tsatsa'a ngə numa nyi.
 A thlana nyir ja numa anə madiya zawar
 ta
 ndəra diyabəna duniya ənga səsukur
 nyi.
 A kibiya ja ar ja mashi mafa nyi kəra nji
 tsəya.”
³ Wayu kə ndə bəra wau, ndə na,
 “Fal Hyal!
 'Yar kəra a vər biya wu ja vər dəzə a
 dəməlmə ba'anuwə.”
⁴ Njira nggurəm məthləkumunyi apə
 fodəu ənga sə ənga pi fodə ta dla a gyu
 mwar Hyal ndu dləvə nyi, naja kəra a vər
 nggya ar tsəkafəu. Ndu dzəgwa tiwi, ndu
 na,
 “Amina, Fal Hyal!”
⁵ Kə dəhə hya'ari sara ar tsəkafəu, kə ji
 na,
 “Fal Hyalər mən,
 nahyi mafa nyi patəu,
 nahyi njira vər hivər nyi,
 nji dədəgal əkkə'yi njira kukushu!”
⁶ Kə yi nggar vanyi dəhə a papa dəha
 dlamir nji, dəhə ənggər dəl shida shida,
 ənggər dəha madiya dləder par, a vər wau,
 “Fal Hyal!
 Arya Hyal Thlagər mən Ndə Dəgal
 Dənəma a vər səm təlkur.

⁷ Ta'yi mənə caguli mənə də ənga hudə
 pipida
 mənə nə nyi kadakadarkur!
 Arya hədzau nə Zər Gamə kau, a shiliri,
 kwanjili nyi a bathləri dzau.
⁸ Lilinu mbəmbəl camə
 nga nji nə nyi aga ja hari.”
 (Lilinu mbəmbəl camə ngə cabiya sər mələ
 nji cici gə Hyal kəra tsapəu.)
⁹ Kə waladi kə nar də, “Tsəfəya, ‘Barka
 anə njira nji nggəya aga mini hədzə nə Zər
 Gamə kau!’ ” Ji bəra cəkəri na, “Najakə ngə
 ndər Hyal kəra jijiri.”
¹⁰ Ta yi nggari abangau, təma, kə yi dla a
 gyu hudə nyi, aga ya dləvə nyi. Ama kə ji
 na anə də, “A sara ga məl abangə mai! Ndə
 nga yi ənggər nagau, ndər məl thlər
 kuvwar ngau ba ənga zamər hyi kəra ləri
 sakida ar kəra Yesu. Dləvə Hyal! Arya ləri
 sakida ar kəra Yesu ca ngə ndərhaha.”

Ndər Dlə Tagu Pərtəu

¹¹ Kə yi lari dəməlməu papahau, ənga a
 dumwa də vanyi tagu pərtəu, kəra ndər dla
 nyi nju ngga nyi ənga Ndəra nju fər kər ni
 ənga Ndə jijiri. Ənga ju məl numa tsatsa'a
 ənga pa tsatsa'a.
¹² Liya ja ənggər kyara u'u. A du kəra ja
 ngə dora nə təlkur gangəu. Thləmə a'yi kəra
 tsətsəfəu ar ja, kəra ndə gəra səni kəl naja.
¹³ Kar kəra ar dza ja dzədzəgu nga nyi
 ənga mashi. Thləmə nyi ca ngə Ndər Hyal.
¹⁴ Soja'yar kəra a dəməlməu a vər nu nyi,
 ar tagu pəpərtəu, ənga ndə hari lilinu pərtə
 camə mənəhəu.
¹⁵ Sara vu miya ja ngə vanyi katsəkər
 səsəm wu biya aga dliya duniya nə 'yi'yi
 pampaməu. “Ju səm təlkur ənga zəwa
 liyangəu.” Ju ndə ghighirabəna vir bəci
 'yimi wur inabi nə hudə ndzəndzə nə Hyal,
 Ndə Dəgal Dənəma.
¹⁶ Ar ləgutə nyi ənga ar 'ya ja thləmə a'yi
 tsətsəfəu:

Təl nə təl'yar ənga Thlagə nə thlagə'yar.

¹⁷ Kə yi lari vanyi waladi ta'yi a dar pəci,
 ju ngga ənga dəhə dzədzəgamə anə kalar
 'yagə'yar kəra a vər mau, “Shila mau, hya
 kəbiya dzə ənggau aga madiya səm sər səm
 nə Hyal.

¹⁸ Hya sa səm kumər dza təl'yar ənga madiya soja'yar ənga madiya nji ənga tagu'yar ənga njir dlə nda ənga kumər nji patəu, mafa ənga kambər nji, nji dədəgal ənga nji kukushu.”

¹⁹ Kə yi lari sər tagə ta ənga təl'yar nə duniya ənga njir par nda kaḃiya dzə aga pa ndər dlə tagu kau ənga soja nyi'yar.

²⁰ Ama kə ji mbari sər tagə kau ənga nabi fati kəra a vər məl sə dədəgur wu thləmə nyi. Ənga sə dədəgur kəra ji məl kau, ənga ji nggutana njira dləwuri mətəmə nə sər tagə kau, ənga ndə dləvə sərə a papa nyi. Gyapə nda nga nji vakuwa a gu fa'a u'ur kətsa kəra pərtə pwahəu wu shuni ənga pi.

²¹ Alenyi njira hyau, kə ndər dlə tagu kau, tsəya nda ənga katsakər kəra wu biya sara wu miya ja. Patər 'yagə'yar kaḃiya dzə aga nda sa nyabiya dzau ənga kumər dza nda.

20

Fa Duburam

¹ Ba yi lari vanyi waladi sara a dəməlmə a vər shida ənga sər pahə miya ka'u kəra nji gəra sən təkəna ənga əpa nə liyangə wu tsa ja.

² Kə ji mbari pabər vuwa ta, naja ngə pabə dəfəmə ta, naja ngə təl nə mambəl dəmwə'yi'yar kəra nju ngga ənga Shatan, ba ji mbiya nyi ənga əpa liyangə nə fa duburam.

³ Ji vakuwa nyi a gyu ka'u dzəgam gagadə ta ba ji haḃiya, təmə, kə ji dzəgwa kuḃələri ba ji fər mətəmə ari aga ja kari nyi ara bəra ngguta nji kəl ma fa duburam kə tərabiya. Ayukuda kau, nju bəra siya nyi nə pəci kushu.

⁴ Ba yi lari tsəkafə'yar ənga njira vər nggya ar nda, nji nə nda dənəmə nə təlkur aga nda numa anə duniya. Kə yi lari mambəl njira nji thləna kəra nda arya sakidar nda ar kəra Yesu ənga ndər Hyal. Nanda a'yi dləvə sər tagə kə mai ənga sərə wu papa nyi mai, ənga nandə dləwuri mətəmə nyi ar hudəmə nda alaga ar tsa nda mai. Ndu bəra də a'yi ənga pi ba nda səm təlkur ənga Kərsiti nə fa duburam.

⁵ Alenyi nji tətə wu bəra shili wu pi mai kəl ma fa duburam kə kudau. Najakə ngə hya'ari sara vər tə nə tanggərma.

⁶ Barka ənga cicikur anə njira uya hya'ari sara vər tə nə tanggərma, arya tə nə məthləkura nyi a'yi ənga dənəmə ar kəra nda mai. Ndu də pubu'yar nə Hyal ənga nə Kərsiti, ndu səm təlkur ənga ja nə fa duburam.

A Ndiyar Nji Dənəmə Shatan

⁷ Ayukuda fa duburam kau, nju nda siya Shatan sara ar vira nji mbiya nyi ari.

⁸ Ba ja biya ma'yi a nda ngguta nju hudə duniya ənga dəla duniya patəu. Ju tsəmiya Gogu ənga Magogu aga nda sa pa. Gangəkura nda ndu də ənggər məshi'wa nə miya dəl.

⁹ Ndə 6au, ba ndə zəwari miya cira duniya patəu, ənga ndə zəwar məlmə kəra Hyal wu yiwu, ca ngə kaḃə nji gə Hyal wu kwapatəu. Ama kə u'u shida sara dəməlməu ba ji sa səmku nda.

¹⁰ Shatan kəra nggutana nda ba nja vakuwa nyi a gu fa'a nə u'ur kətsa kəra pərtə pwahəu wu shuni, vira nji vakuwa sər tagə ənga nabi fati ta a gwa gwa. Nju nda nə nda 6waḃwatə vu'yi ənga pəci ba'anuwa.

Numa Nji Tətau

¹¹ Təmə, kə yi lari madiya tsəkafə pərtəu ənga ndəra vər nggya a dari. Dəməlməu ənga gyiwu 'yi wu hwi ara ja, tsu vir nggya a'yi ara nda mai.

¹² Kə yi lari njira kudau, nji yidəfəu ənga nji nggunggurəm tata'yi wu mwar tsəkafa nyi. Kə nji pahəna ləkakadə'yar. Kə nji bəra pahəna vanyi ləkakadəu, ca ngə ləkakadə nə pi. Nji məliya nyi numa anə njira kudau tsa'a aga sərə mələ nda wu pəci kəra nda wu duniya ənggər kəra nji tsəfəya a gu ləkakadə'yar kau.

¹³ Kə tsadə ləri njira kudau wu nda ba tau ənga nji gə mambəl tsu ləri njira tau wu nda. Kə kalar ndə, nju məliya nyi numa tsa'a aga sərə ji məliya.

¹⁴ Kə tau ənga nji gə mambəl kə nji vakuwa nda a gu fa'a nə u'ur kətsa ca ngə tə nə məthləkura nyi.

¹⁵ Kalar ndəra nji gəra uya thləmə nyi wu ləkakadə nə pi kau, ba nja vakuwa nyi a gu fa'a nə u'ur kətsa.

21

Urshalima Mafəliyangəu

¹ Kə yi lari dəməlmə mafəliyangə ənga gyiwu 'yi mafəliyangəu, aya dəməlmə ənga gyiwu 'yi nə tanggərma a tərabiya, tsu tsadu a'yi tsu mai.

² Kə yi lari Məlmə Cica, Urshalima mafəliyangə a vər shida sara a dəməlməu, sara dara Hyal ənggər kwanjili kəra bathlər dzə mənəhəu aga səkə salkwanjili.

³ Kə yi nggari vanyi dāhə dzədzəgaməu sara dar tsəkafə kau, wu na, “Vir nggya Hyal a dāri əkkə'yi nji, ju nggya əkkə'yi nda, ndu da nji nyi ba Hyal ənga kərnyu wu nggya əkkə'yi nda ba ja da Hyalər nda.

⁴ Ju nda dāna nda sələm wu liya nda. Tsu nju bəra tə mai, sə'yinggu a'yi alaga tiwi ənga kwakwadəkur nggyabiya a'yi mai, ara sə dādəmə a tərabiya.”

⁵ Ndəra vər nggya ar tsəkafə kə na, “Kəja ya vər məl kalar sə ja da mafəliyangəu!” Kə ji bəra na, “Tsəfəya sə'yar kə patəu, aya sə'yar kə gu sən fər kər ənga nda ənga jiri nga nda.”

⁶ Kə ji nar dā, “A dāri. Nayi ngə Aləfa ənga Omega, Dzəguya ənga Kudiya. Anə ndəra ənga hili yu nə nyi 'yimir sa kurthləu, sara a vu mandəli 'yimi nə pi.

⁷ Ndəra səmku təkur ju dā ndər fa'a ki dā. Ba ya dā Hyal nyi ənga ba ja dā zər dā.

⁸ Ama njir hivər ənga njira gəra hənggəri ənga njir məl sə dedəbəu ənga njir tsa ndau ənga nji səsəu ənga njir pipitima ənga njir nu katəu ba ənga njir fati, vir nggyar nda wu nda dā wu fa'a nə u'ur kətsa kəra pərtə pwahəu wu shuni. Najakə ngə tə nə məthləkura nyi.”

⁹ Pathlə wu pama waladi'yar mədəfə ta kəra ənga əgwa mədəfə nyinyi ənga bwaḃwatə mədəfə shida ka sa na anə dā. “Shili, yu canə ngə kwanjila nyi, mala Zər Gamə kau.”

¹⁰ Kə ji həri dā wu mambəl a dar vanyi madiya mə dzəgaməu, kə ji canə dā Urshalima Məlmə Cici kau, a vər shida sara a dəməlməu sara dara Hyal.

¹¹ Ju mbəl ənga kadakadarkur nə Hyal, ju mbəl ənggər tsəka dudur kəra wu mbəl ənggər doragalə.

¹² A'yi ja ənga madiya mahwal dzəgam kəra zəwuya nyi ənga miyar gwa kumo apə məthləu ənga waladi'yar kumo apə məthləu ənga ar kalar miyar gwa waladi pathləu. Ar kalar miyar gwa kau, nji tsəfəya thləmə culi nə njir Izirayila pathlə pathləu.

¹³ Miyar gwa makər a də Səbiyar Pəci ənga miyar gwa makər a yi Gya Vuya ənga miyar gwa makər a gwa Də Fwahəu ənga miyar gwa makər a yi Gwa Tədə Pəci.

¹⁴ Nji həriya mahwal kau ar fəhi nə tsəka kumo apə məthləu, ar tsəka fəhi kau nga nji tsəfəya thləmə cama səsə'yar kumo apə məthlə nə Zər Gaməu.

¹⁵ Waladi kəra ndər anə dā kau, sər təkə sə a'yi ara ja nə əndzə aga ja təkəri məlmə kau ənga miyar gwa ba ənga mahwala nyi.

¹⁶ Məlmə kau, tugukura nyi ənga dlaḃəkura ja ghəragə nga nyi. Ji təkəri ənga sər təkə sə nyi, tugukura nyi melu 1,400 ənga dzəgaməkura nyi ba ənga dlaḃəkura nyi abangə tsu.

¹⁷ Dzəgaməkura mahwala nyi a kari hi 200, sər təkə sə nə nji kəra waladi kə a vər təkə sə əni.

¹⁸ Nji həriya mahwal kau ənga tsəka jaspə ənga məlmə nyi nji həriya ənga əndzəu, kəra camə ənggər kwalaba.

¹⁹ Fə hiya mahwal kə nji bathləri ənga kalar tsəka duduru. Nə tanggərma tsəka jaspə ənga nə məthləkura nyi tsəka safayasu ənga nə makərkura nyi tsəka kalsidoni ənga nə fodəkura nyi tsəka imiralədu

²⁰ ənga nə təfukura nyi tsəka sardonisu ənga nə kwakura nyi tsəka karneliyanu ənga nə mədəfəkura nyi tsəka kərisolatu ənga nə cisəkura nyi tsəka bəryalu ənga nə ədləkura nyi tsəka topasu ənga nə kumokura nyi tsəka krisofəresu ənga nə kumo asərtəngəkura nyi tsəka jasinthləu ba ənga nə kumo apə məthləkura nyi tsəka amithliyasu.

²¹ Miyar gwa kumo apə məthlə kau, ca ngə handzəlkwa kumo apə məthləu. Kalar miyar gwa kau, nju məliya nyi ənga handzəlkwa pathləu. Lagu dədəgal nə huḃa

məlmə kau, nji məliya nda ənga 'yimir əndzau, kəra wu mbəl wilwilu ənggər kwalaba.

²² Nayi a'yi lar ki Hyal wu məlmə kə mai, arya Hyal Ndə Dəgal Dənama ənga Zər Gamə nanda ngə ki Hyal nə məlmə kau.

²³ Məlmə kə a'yi wu yiwu pəci ənga hya nda mbəl a gya gwa mai arya kadakadarkur nə Hyal ənga kərnyı ngu lə mbəmbəl anə nyi ənga Zər Gamə tsu naja ngə pitəlla nyi.

²⁴ Ənga mbəmbəl nyi ngə njir duniya wu nda bər nda ənga təl'yar nə duniya wu nda shili ənga dlədləvəkur nda a vuwa gwa.

²⁵ Pəci a'yi kəra nju nda hədiya miya miyar gwa'yar nə məlmə kə mai, ara vu'yi a'yi a ndəna mai.

²⁶ Nju nda shili ənga kadakadarkur ənga dlədləvəkur nə njir duniya a vu məlmə kau.

²⁷ Sa'yi kəra gərə cicau, kəra wu nda gwa gwa mai, alaga ndər məl sə gərə səli ənga ndər ngguta nju nda gwagwa mai, kəl njira nji tsəfəya thləmər nda wu ləkakadə pi nə Zər Gaməu.

22

Dəl 'Yimi Nə Pi

¹ Kə waladi kə canə də dəl nə 'yimi nə pi, kəra wu mbəl wilwilu ənggər doragaləu, kəra a vər huhwi sara dar tsəkafə nə Hyal ənga nə Zər Gamə

² a gyar hada lagu nə hada məlmau. Wu nə pi kau, dadakə ngə nggilanga ja ar ghimbila dəl kau. Wu kau, wu ya yayar wu kumo apə məthlə wu fa, ju ya wazha kalar hya. Hyali wu kau kundzəgə ngau əga shiləgə 'yi'yi pampaməu.

³ Tsu shi'wu nə Hyal wu bəra də wu məlmə kə mai. Tsəkafə nə Hyal ənga nə Zər Gamə wu nda də wu məlmə kau. Njir məl thlər nyi wu nda dləvə nyi.

⁴ Ndu nda lari bama ja. Thləmə nyi tsu wu nda də tsətsəfə ar hudəma nda.

⁵ Tsu vu'yi wu nda də mai. Tsu nju bəra nda yiwu vanyi mbəmbəl pitəlla alaga mbəl pəci kəra wu shili ənga mbəmbəl mai, arya Hyal ənga kərnyı ngu nda də mbəmbəl anə nda. Ndu nda səm təlkur ba'anuwa.

⁶ Kə waladi kə nar də, "Ndər kau, ndər kəra ndu sən fər kər əni ngau ənga ndər jiri ngau. Hyal Thlagəu, thlagər mambəl'yar

nə nabi'yar, ngə səwa waladi nyi aga ja cabiya anə njir məl thlər nyi sərə wu nda də kajangəkau."

Yesu A vər Shida

⁷ "Nggara mau, kəja ya vər shida kajangəkau! Barka anə ndəra bəlari ndərhaha kau, kəra wu ləkakadə kau."

⁸ Nayi Yahwana, Nayi ngə nggari ənga lari sə'yar kau. Ama ta yi lari, kə yi nggari, kə yi bəliya undi aga ya dləvə waladi kəra canə də sə'yar kau.

⁹ Ama kə ji nar də, "Ga sara məl abangə mai! Nayi ndər məl thlər kuvwar hyi ngau, nagə ənga zamə ngə'yar nabi'yar ənga kalar njira bəlari ndər ləkakadə kau. Ga dləvə Hyal!"

¹⁰ Kə ji nar də, "Ga sara ghidəna ndər nə ndərhaha nə ləkakadə kə mai, arya pəci a dəri ləhəu.

¹¹ Ta'yi njir məl sə dəmwa'yu nda dumwa ənga məl sə dəmwa'yir nda, njir məl sə gərə tsatsa'a tsu nda dumwa ənga məl sərə gərə tsatsa'a, njir məl sə tsapəu nda dumwa ənga məl sərə tsapəu, nji cicau nda dumwa ənga məl sərə cicau."

¹² "Nggara mau, kəja ya vər shili kajangəkau! Akkəri də a'yi ənga yau, ba ya nda nə nyi anə kalar ndə tsa'a aga sər mələ ja.

¹³ Nayi ngə Aləfa ənga Omega, Tanggərma ənga Jomə ndəl, Dzəguya ənga Kudiya.

¹⁴ "Barka anə njira cina kar har nda aga nda uya lagur səm Wu Nə Pi, ba nda gwu hudə məlmə lagu miyar gwa.

¹⁵ Abiya ngə hya'yar ənga njir pipitima ənga nji səsu ənga njir tsa ndau ənga njir nu katəu ba ənga kalar njir yiwu fati ənga məl thlər fati.

¹⁶ "Nayi Yesu, a səwari yi waladi də aga ja nə ngə sakida kau aga ga nə nyi anə dəbər njir nu. Nayi ngə culi ənga nggyilanga Dawuda ənga nayi ngə shashilga vələng."

¹⁷ Mambəl ənga kwanjili kə na, "Shila mau!" Kalar ndəra nggar də, ta'yi ja na, "Shila mau!" Kalar ndəra ənga hili, ta'yi ja shili ənga kalar ndəra wu yiwu aga ja uya 'yimi nə pi, bəgə ja dləwuri kurthləu.

¹⁸ Yu tədə himiya kalar ndəra wu nggar ndər nə ləkakadə ndərhaha kau, ma ndəra cakəri a dagəri, Hyal wu nda cakər nyi

6wa6watə kəra Hyal nana wu ləkakadə nyi kau.

¹⁹ Ma ndəra gənnə ndər sara wu ləkakadə nə ndərhaha kau, Hyal wu nda həbiya nə nya nubwa nə məsahəkur sara wu wu nə pi ənga sara wu məlmə cici nə Hyal, ənggər kəra nji tsəfəri wu ləkakadə kau.

²⁰ Ndəra lər sakida sə'yar kə na, “Angə, ya vər shili kajangəkau.”

Amina, Shili, Thlagə Yesu.

²¹ Ta'yi mayiwakur nə Thlagə Yesu a nggya əkkə'yi nji cici gə Hyal patəu. Amina.